

ספר הזוהר

שחבר התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי
עם לשון הקדש מנקד

לש"ס דף היומי מסכת עבודה זרה

והוא: זוהר המחולק לשבע שנים
ללמוד דף זוהר היומי עם דף גמרא היומי

זוהר ספר דברים ברח"ו / וספר תקוני זוהר ברח"ו
לפי ספר זוהר 10 פרקים (70-79 פרקים) עמודים ח"ו שכא עד ח"ו יב
[מפרשת עקב דף רעג. עד תקוני זוהר דף ג:]

סדרנו בעזרת ה' כל ספר הזוהר על פי סדר מסכתות הש"ס ללמוד
דף היומי, ללמוד 2-3 דקות ביום, ובזאת ידע ויזמין כי כל דברי חז"ל
הקדושים הם סודות נוראים (הקדמות המהרה"ו לעץ חיים), ובזה יזכה להבין
לגן עדן העליון (זוהר חדש שיר השירים - כי בלי ללמוד זוהר חוזר בגלגול [זוהר, תרס"ק,
והאר"י]), וכך יוכל לשמוע תורה מפי הקב"ה בישיבת כל מסכתות הש"ס
בעולם הבא (מבואר בהקדמה), יכולים ללמוד גם את זוהר לשון הקדש (שיר
הסוד, ולשון הקדש היא לשון הקב"ה, זוהר תרמ"ה), וכך ישראל ילמדו ש"ס עם זוהר
ויבין ויבין בחבת נח להנצל מדור המבול ומפצצת אטום. זוהר חובה על
כל מגידי השיעורים בדף היומי, לצרף את הלמוד הקדוש הזה דף היומי
זוהר ביחד עם למוד הש"ס, ובזה יקראו מצדיקי הרבים פבוכבים לעולם
ועד (תקוני זוהר הקדמה, זוהר נשא כ"ד).

יו"ר ע"י מפעל זוהר העולמי - ט"ו מנחם אב תשע"ב
רח' נחל לכיש 24/8 - בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות, לכל החברים וידידים,
ולכל אחד ואחד מישראל, לקרב הגאולה שלימה בב"א
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים
ולכל ההבטחות הרשב"י זיע"א

אלו שלא לומדים זוהר ונש"ס בנחד הם מחריבים את העולם,
כדברי המהר"ח וז"ל: "... כי בלי ספק בהיותם עוסקים בקשטיה
ובספוריה לבדם היא לזכשית בגדי אלמנותה ושק הושת כסותה
וכל האמות יאמרו ל'ישראל' 'מה דודך מדוד', מה תורתכם
מתורתנו, הלא גם תורתכם ספורים בהבלי העולם. אין עלבון
תורה גדול מזה, ולכן אוי להם לבגיות מעלבונה של תורה ואינם
עוסקים בחקמות הקבלה שהיא נותנת כבוד לתורה, כי הם
מאריכים הגלות וכל הרעות המתרגשות לבוא בעולם, עכ"ל.

מפעל הזוהר העולמי

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש - ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

הקדמה

י'שמחו ה'לומדים ו'העוסקים ה'זוהרים, בהופעת דבר נשגב זה אשר תחזינה עיניכם, שיוצא עכשיו לאור, בעזרת ה' יתברך ויתעלה.

החיבור הזה, הינו חיבור גדול וקדוש, אשר בודאי יקרב את הגאולה במהרה, בעת שהתחילו בעזרת ה' יתברך, אלפים ורבבות של כל קהל עדת ישראל, את לימוד הדף היומי, יחד שבטי ישראל, כולם כאחד יחד, ועת רצון הוא זה, להנחיל לאוהבי יש ואוצרותיהם אמלא, בעוד דבר קדוש ונשגב, והוא שכל אחד, ביחד עם דף היומי, ילמד גם קטע זוהר בכל יום, בנוסף לדף היומי, וכך יהיה מאותם שמחזיקים את העולם, ומאלו המגינים על ארצנו, מהרשעים ימ"ש שרוצים וחפצים מאוד עפ"ל, ברוחניות ובגשמיות.

התכנית היא, שכל אחד ילמד בנוסף לדף היומי ש"ס דף היומי זוהר בשתים שלוש דקות, ובסיימו את כל הש"ס, יסיים את כל הזוהר גם כן, ויעשה סיום על שניהם יחד, ודאי שיעשה נחת רוח לה' במאוד מאוד, ובזכות הלימוד הקדוש יקבל את תפילותינו ברחמים וברצון אמון כן יהי רצון.

המוציאים לאור

פתח דבר

ברוך ה' אלקי ישראל מהעולם ועד העולם ואמר כל העם אמין הללו-יה, כל הנשמה תהלל י-ה הללו-יה.

כל עם ישראל ששים ושמחים בשמחת התורה, בלימוד הש"ס בצירוף הזוהר, לאחר שנים שמפעל הזוהר העולמי, מנסה להחדיר בכלל ישראל את לימוד הזוהר, שכל אחד ילמד בקביעות את ספר הזוהר הקדוש, נפלה ההחלטה והיא לצרף ולאחד את לימוד הזוהר עם לימוד תלמוד בבלי, על ידי דפוסים חדשים גם ישנים שיאחדו את לימוד הגמרא והזוהר, שיהיה בבחינת וילכו שניהם יחדו, ועל ידי לימוד שניהם יזכו לערוך סיום הש"ס וסיום הזוהר יחדו, אז ויבואו אל המקום אשר אמר לו האלקים, שכל עם ישראל יזכו להגיע אל המקום אשר אמר האלוקים לאברהם בגאולה העתידה במהרה.

ועל כן, אנו קוראים לכל אחינו בני ישראל, החסידים הליטאים הספרדים התימנים, וכל המגזרים, יחד שבטי ישראל, כולנו כאחד יחד, להתחיל בלימוד קדוש זה דף היומי ביחד עם הזוהר הקדוש, בקביעות יום יום ידרשון, בהתמדה בשמחה באהבה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, וכמו שבסיום הש"ס הנוכחי היו כמאה אברכים שיודעים את כל הש"ס בעל פה יהיה בעזרת ה' בסיום הבא עוד כמאה שיודעים גם ש"ס בעל פה וגם זוהר בעל פה,

ואז נעשה כולנו סיום ענק על הגמרא ועל הזוהר יחד, כולנו כאחד יחד נשמח בפה מלא, משה רעיא מהימנא ישמח עמנו, ור' שמעון בר יוחאי ישמח עמנו, וכל התנאים הקדושים שמוזכרים בזוהר ובגמרא ישמחו עמנו.

ידוע לכל מעלת הקביעות בלימוד התורה, שכל דבר הנלמד בקביעות יש לו סיעתא דשמיא, כמו קביעות מקום לתפלה, כמו כן קביעות מקום ללימוד גמרא וזוהר, שכל אחד יקבע לו מקום לגרוס הדף היומי והזוהר היומי, בזמן

קבוע ובמקום קבוע, שכן אז בטוח שלא ישכח ללמדו אף יום, ובטוח שיזכה לגמור בסיומם של כל ישראל.

וטוב ביותר שיהיה זה בבית המדרש, או בבית הכנסת וכדומה, שממנו יראו וכן יעשו, ועל ידי קנאת סופרים תרבה חכמה, ואחרים יתחילו לעשות כמותו, וירבו הלומדים בישראל.

איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, צריכים הרבה חיזוק, כמו דאיתא דברי תורה צריכים חיזוק תמיד, וכל שכן לימוד שמגרה את השטן, והוא מנסה בכל כוחו למעט את לימוד הזוהר, כמו שהכל יודעים, והוא מלביש זאת באיצטלא דרבנן, ומביא ראיות שונות ומשונות, וכמו שכל אחד יודע את כל הטענות שהוא ממציא, אבל אף על פי כן אנו נתחזק איש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק, האחד יעזור לשני, וכן הלאה, וכך נהיה כולנו מיוסדים וחזקים ונקרב את ביאת משיח צדקנו.

עתה בעת אשר אנחנו יוצאים עם התוכנית היחודית וכל הכלול בזה, הננו רוצים לקרוא גם כן לכל אלו שיש להם כבר סדר מיוחד לחזור על לימודם, הדף היומי שלומדים היום ומחר חוזרים, וכן לאחר שבוע וכדומה, כל סדרי החזרות, אנו קוראים לכל אלו שיחזרו גם כן על הזוהר שלמדו, שלא ישכחו את קטעי הזוהר שלמדו, ועל ידי שיחזרו יוכלו לזכור לתמיד, ויהיה לנגד עיניהם דברי הזוהר, וישאר בליבם כיתד שלא תימוט, ואם מתעוררים מקטע מסוים בזוהר ואחר מכן שוכחים, חבל על דאבדין, ולמה שלא יזכרו על ידי חזרה.

וכל אחד יערוך לעצמו חשבונותיו בזמנו הפנוי, וכן על זה הדרך ישתדל כל אחד לעשות את המקסימום שביכלתו לגמור ולסיים את הזוהר הקדוש גם כן, ויקויים בנו כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה ואהבתך אל תסיר ממנו לעולמים.

ויקויים בנו מקרא שכתוב כימי צאתכם ממצרים אראנו נפלאות ויקויים

בנו עוד ישבו זקנים וזקנות ברחובות ירושלים, בלע המות לנצח ומחה ה' אלקים דמעה מעל כל פנים, וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כמי עולם וכשנים קדמוניות, ותחזינה עינינו בשובך לציון במהרה בימינו, ונזכה לגאולה שלמה, בנין בית המקדש, קיבוץ נדחי ישראל, על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואמן.

ואלו הם התכניות שעושים למען דבר זה:

תכנית מספר 1: להדפיס את הזוהר הקדוש 64 דף במסכת ברכות שיהיה לכל הלומדים דף היומי במה ללמוד את הזוהר ביחד עם לומדי דף היומי, לחלקם חנים.

תכנית מספר 2: להדפיס מסכת ברכות עם הזוהר ביחד דף זוהר ודף גמרא ממסכת ברכות, וכך יחלקו רק ללומדי זוהר יחד עם ש"ס חנים.

תכנית מספר 3: לסדר לאלו שלומדים 7 דפים גמרא ביום לסדר להם גם לימוד 7 דפים זוהר ביום.

תכנית מספר 4: לוח ללומדי דף היומי ש"ס: לעשות לוח ללומדי דף היומי ש"ס שידעו בדיוק היכן ללמוד, בכמה הוצאות הזוהר שהוצאנו לאור עד עתה, וכך יוכלו ללמוד בלי שיהיה להם הספרים החדשים, רק כל אחד לוקח איתו את הזוהר של 10 כרכים או 70 כרכים ויכול ללמוד ביחד עם לומדי הש"ס או אצלו בבית.

ופשוט, שלכל התכניות האלו צריכים להשקיע הרבה ממון. לכן כל אחד יחשב לעצמו כמה הוא יכול לתת למפעל הקדוש הזה, כדי שיוכלו להוציא את כל התכניות לאור עולם.

בכבוד רב - המוציאים לאור

נכריה, אלא אש הקרבן, אש של קדשה. ואין להאריך בבציעה שלחן, שהרי נתבאר למעלה.

ש"יש - לאכל שלש סעודות בשבת, כפי שבארנו רבותינו של המשנה, שאמר אחד מהם: יהא חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת. שהן שלמות של שבע ברכות של התפלה, להשלים בהן לעשר. והסוד של ענג - (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. ומי שלא מקים אותן ויש לו רשות לקמן, הופך לו לנגע צרעת. וכדי שלא יבא לזה, אמר הקדוש ברוך הוא: לוי עלי ואני פורע, (ישעיה נח) אז תתענג על ה'.

רביעי - להאיר שלחן במנוחה, כמו שבארנו הקדמונים, שלחן בצפון, מנוחה בדרום. ששלחנו של הקדוש ברוך הוא כף צריך להיות.

חמישי - כוס של ויכלו. כוס בן שבון אלהים. ויכלו ע"ב, שכוללת אותם הכלה הקדושה. שחכום הזאת המלאה יין של תורה, צריכה להעיד על מעשה בראשית.

ששי - להיות על השלחן דברי תורה, שפך פרשוה בעלי המשנה, (אבות פ"ג) שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה וכו'. וסוד הדבר - משום שהרי פרשוה שלחן בצפון, והתורה נתנה מימין. לחבר ימין, שהוא רחמים, עם שמאל, שהוא דין. שהתורה היא יי מימין, שלחן אדני משמאל, וצריך לחבר אותם. משום שהשלחן משמאל, פרשוה בעלי המשנה, קשים מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף. ומשום כף צריך תלמיד חכם לזמן עמו, למי שישתדל בפתגמי אורייתא.

דקדושה. ולית לארכאה בבציעה דלהון, דהא אתמר לעיל.

תליתאה למיכל שלשה סעודתין בשבת, כמה דאוקמוה רבנן דמתניתין, דאמר חד מינייהו, יהא חלקי עם גומרי שלש סעודות בשבת, דאינון שלימו דשבע ברכאן דצלותא, לאשלמא בהון לעשר. ורזא דענג, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. ומאן דלא מקיים לון, ואית ליה רשו לקיימן, אתהפך ליה לנגע צרעת. ובגין דלא ייתי להאי, אמר קדשא בריך הוא, לוי עלי ואני פורע, (ישעיה נח) אז תתענג על יי'.

רביעאה, לאנהרא פתורא במנרתא. כמה דאוקמוה קדמאין, שלחן בצפון, מנוחה בדרום, דפתורא דקודשא בריך הוא הכי צריכא למהוי.

חמישאה, כוס דויכלו. כוס בן שבון אלהים. ויכלו ע"ב, דכליל לון פלה קדישא, דהאי כוס מלא יינא דאורייתא, צריך לאסהדא על עובדא דבראשית.

שתיתאה, למהוי על פתורא דברי תורה, דהכי אוקמוה מארי מתניתין, ג' שאכלו על שלחן אחד ולא אמרו עליו דברי תורה וכו'. ורזא דמלה, בגין דהא אוקמוה שלחן בצפון, ואורייתא אתייהיבת מימינא. לחברא ימינא דאיהו רחמי, בשמאלא דאיהו דינא. דאורייתא איהי יי' מימינא, פתורא אדני משמאלא, וצריך לחברא לון. דבגין דפתורא משמאלא, אוקמוה רבנן דמתניתין, קשין מזונותיו (דף רע"ג ע"ב) של אדם בקריעת ים סוף. ובגין כף, צריך תלמיד חכם לזמנא עמיה, למאן דישתדל בפתגמי אורייתא.

שְׂבִיעֵאָה, לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין עֲנִיִּים.
וּבְגִין דָּא, כָּל הַמְּאָרִיף עַל שְׁלַחְנוּ
מְאָרִיכִין לוֹ יָמָיו וּשְׁנוּתָיו. וּבְגִין כֶּף (משלי י)
וְצִדְקָה תְּצִיל מִמּוֹת. דְּעֲנִי חֲשׁוֹב כְּמֵת, וְאִיהוּ
מַחֲיָה לִיה, אוֹף הָכִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מַחֲיָה
לִיה.
וְעוֹד בְּדִרְךָ סוֹד, שְׁכַל הָעֲנִיִּים
מִצַּד הָאֹת ד', שְׁנֵאמַר בְּה (תהלים
קטז) דְּלוֹתִי וְלִי יְהוֹשִׁיעַ. וְאֹת ד'
שֶׁל אֶחָד שְׁצִרְךָ לְהֶאָרִיף בְּה,
זֶהוּ שְׁפָתוֹב (דברים יז) לְהֶאָרִיף
יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ, וְלִכְנָן צִרְךָ
לְהֶאָרִיף עַל הַשְּׁלַח, שְׁהִיא ד',
כְּלוּלָה מֵאַרְבַּע רַגְלִים שֶׁל
הַשְּׁלַח. בְּשִׁבִּיל כְּבוֹד הָאֹת ד'
צִרְךָ לְהֶאָרִיף עַל הַשְּׁלַח
בְּשִׁבִּיל הָעֲנִיִּים.

וּבְשִׁבִּיל בְּאֵרוֹ רְבוּתִינוּ, שְׁבַקֵּשׁ
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְדָה יָפָה
לְיִשְׂרָאֵל וְלֹא מֵצָא כְּמוֹ מֵדָת
הַדְּלוּת. וְהִקְשׁוּ עַל זֶה, מִשּׁוּם
שֶׁבְּאֵרוֹהָ הָרֵאשׁוֹנִים, כְּחֻשְׁבוֹן
מִינֵי מִיתוֹת שֶׁהֵם כְּחֻשְׁבוֹן
תּוֹצְאוֹת, וְחִסְרוֹן כִּיס קָשָׁה
מִכָּלֵם, וְאִיךָ הֵם אוֹמְרִים שֶׁלֹּא
נִמְצְאָה לְיִשְׂרָאֵל מְדָה יָפָה כְּמוֹ
עֲנִיּוֹת?

אֲלֵא מִשּׁוּם שְׁכַל עִם וְלִשּׁוֹן,
(ישעיה ח) וְהִזָּה כִּי יִרְעֹב וְהִתְקַצֵּף
וְקָלַל בְּמַלְכוֹ וּבֵאלֹהֵיו
וּפָנָה לְמַעַל. אֲבָל יִשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן קִיַּמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵאֵי מְדָה, וְלֹא
אֲכַחֲשִׁין בִּיה. וּבְגִין דָּא, בְּמְדָה דָּא יִתְפָּרְקוֹן.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמואל ב כב) וְאֵת עִם עֲנִי
תוֹשִׁיעַ. וְעֲנִי לִישָׁנָא דְּעֲנּוּי, דְּאִפִּילוּ אֵת לִיה
לְבַר נֶשׁ עוֹתֵרָא, וְאִיהוּ בְּמִרְעִין וּבְמַכְתָּשִׁין,
עֲנִי אֲתִקְרִי, אוֹ דִּדְחָקִין לִיה בְּגִיגִיָּה, וְצִעְרִין
לִיה כָּל יוֹמָא. כָּל שְׁכָן מָאן דְּאִיהוּ רֶשׁ מְגִיָּה,
וְאִיהוּ הוֹלֵךְ מֵאַתֵּר לְאַתֵּר.

וְעוֹד אֵת עֲנִי, דְּאִסְתַּלַּק מְגִיָּה דְּעֵתִיָּה, כְּגוֹן

וְעוֹד בְּאֹרַח רְזָא, דְּכָלְהוּ עֲנִיִּים מְסֻטָּרָא דָּאָת
ד', דְּאִתְמַר בְּה (תהלים קטז) דְּלוֹתִי וְלִי
יְהוֹשִׁיעַ. וְאֹת ד' דְּאֶחָד, דְּצִרְךָ לְאַרְכָּאָה בְּה,
הָדָא הוּא דְּכְתִיב לְהֶאָרִיף יָמִים עַל מַמְלַכְתּוֹ,
וּבְגִין דָּא, צִרְךָ לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, דְּאִיהִי
ד', כְּלִילָא מְד' רַגְלִין דְּפְתוּרָא. בְּגִין יִקְרָא
דָּאָת דְּלִי"ת, צִרְךָ לְאַרְכָּאָה עַל פְּתוּרָא, בְּגִין
עֲנִיִּים.

וּבְגִיגִיָּה אוֹקְמוּהָ רַבְּנֵן, דְּבִקֵּשׁ קִדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא מְדָה יָפָה לְיִשְׂרָאֵל, וְלֹא אֲשַׁכַּח
כְּמְדָה דְּדְלוּת. וְאִקְשׁוּ עָלָה, בְּגִין דְּאוֹקְמוּהָ
קִדְמָאִי, כְּחֻשְׁבוֹן מִינֵי מִיתוֹת דְּאֵינּוֹן כְּחֻשְׁבוֹן
תּוֹצְאוֹת, וְחִסְרוֹן כִּיס קָשָׁה מְכּוּלָן, וְאִיךָ
אֲמַרִין אֵינּוֹן, דְּלֹא אֲשַׁכַּח לְיִשְׂרָאֵל מְדָה יָפָה
כְּעֲנִיּוֹתָא.

אֲלֵא, בְּגִין דְּכָל עֲמָא וְלִישָׁנָא, (ישעיה ח) וְהִזָּה כִּי
יִרְעֹב וְהִתְקַצֵּף וְקָלַל בְּמַלְכוֹ וּבֵאלֹהֵיו
וּפָנָה לְמַעַל. אֲבָל יִשְׂרָאֵל, אֵינּוֹן קִיַּמָּא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּהֵאֵי מְדָה, וְלֹא
אֲכַחֲשִׁין בִּיה. וּבְגִין דָּא, בְּמְדָה דָּא יִתְפָּרְקוֹן.
הָדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמואל ב כב) וְאֵת עִם עֲנִי
תוֹשִׁיעַ. וְעֲנִי לִישָׁנָא דְּעֲנּוּי, דְּאִפִּילוּ אֵת לִיה
לְבַר נֶשׁ עוֹתֵרָא, וְאִיהוּ בְּמִרְעִין וּבְמַכְתָּשִׁין,
עֲנִי אֲתִקְרִי, אוֹ דִּדְחָקִין לִיה בְּגִיגִיָּה, וְצִעְרִין
לִיה כָּל יוֹמָא. כָּל שְׁכָן מָאן דְּאִיהוּ רֶשׁ מְגִיָּה,
וְאִיהוּ הוֹלֵךְ מֵאַתֵּר לְאַתֵּר.

וְעוֹד אֵת עֲנִי, דְּאִסְתַּלַּק מְגִיָּה דְּעֵתִיָּה, כְּגוֹן

דעתו, כמו איוב, שנאמר בו (איוב לד) איוב לא בדעת ידבר. גם כף היא ד', שהיא השכינה, כשנסתלק ממנה א"ח, שהוא העמוד האמצעי שנקרא דעת. וזה אין לו חטאים בדבר שיאמר. ועוד, א"ח הוא תורה, כולל תרי"ג מצוות, זהו שכתוב (שמות א) זה שמי לעלם וגו'. שמי" עם י"ה - שס"ה. זכרי עם ו"ה - רמ"ח. ומשום זה פרשה, אין עני אלא מן התורה ומן המצוות, ששאר עני אינו אלא ענוי. והאות ד' מן אדני, גם כף הוא עני בלי יהו"ה.

שמיני - מים אחרונים שתקנו להם משום מלח סדומית המסמא את העינים. למה נקראו חובה? אלא בדרך סוד, סם המות שורה על ידיים מזהמות, שעושים בהם ברכה. ועל כוס שמברכים עליה בלי טהרה נקראת טמאה. ומה כוס ששתיים בה טמאה לברכה, עד שהיו מטהרים אותה בהדחה מבפנים ומבחוץ - כל שפן ידיו. ומשום זה מים אחרונים חובה. וסוד הדבר, (ויקרא יא) והתקדשתם - אלו מים ראשונים. והייתם קדושים - אלו מים אחרונים. פי קדוש - זה שמן ערב. כנגד (ישעיהו ו) קדוש קדוש קדוש ה' צבאות. ומשום זה והתקדשתם וגו', להודיע שאתם בנים לקדוש ברוך הוא. זהו שכתוב (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם.

השיעי' - כוס של ברכה, ופרשה בעלי המשנה, עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה, ואלו הם: עטור"ר. עטור"ף. הדח"ה. שטיפ"ה. ח"י. מל"א. ומקבלו בשתי ידיו. ונותנו בימין. ומסלקו מן הקרקע טפח. ונותן עיניו בו. ומשגרו במתנה לאנשי

איוב. דאממר ביה, (איוב לד) איוב לא בדעת ידבר. אוף הכי איהי ד', דאיהי שכינתא, בד אסתלק מנה א"ח דאיהו עמודא דאמצעיתא, דאקרי דעת. והאי לית לה חובין במלה דיימא. ועוד, א"ח איהו תורה, כליל תרי"ג פקודין הדא הוא דכתיב, (שמות א) זה שמי לעולם וגו'. שמי" עם י"ה שס"ה. זכרי עם ו"ה רמ"ח. ובגין דא אוקמוה, אין עני אלא מן התורה ומן המצוות ששאר עני לאו איהו אלא ענוי. ואת ד' מן אדני, אוף הכי איהי עני בלא יהו"ה.

תמינאה, מים אחרונים דתקינו לון, בגין מלח סדומית, המסמא את העינים. אמאי אקרון חובה. אלא באר"ח רזא, סם המות שריא על ידי מזוהמין, דעבדי בהו ברכה. ועל כוס דמברכי עליה בלא טהרה, אקרי טמא. ומה כוס דשותין בו, טמא לברכה עד דהו מטהרי ליה בהדחה מלגו ומלבר. כל שפן ידיו. ובגין דא, מים אחרונים חובה. ורזא דמלה, (ויקרא כ) והתקדשתם: אלו מים ראשונים. והייתם קדושים: אלו מים אחרונים. פי קדוש: זה שמן ערב. לקבל, קדש קדש קדש יי' צבאות. ובגין דא והתקדשתם וגו', לאשתמודעא דאתון בגין לקידשא בריך הוא, הדא הוא דכתיב, (דברים יד) בנים אתם ליי' אלהיכם.

תשיעאה, כוס דברכה. ואוקמוה מארי דמתניתין, עשרה דברים נאמרו בכוס דברכה ואלין אינון. עטור"ר. עטור"ף. הדח"ה. שטיפ"ה. ח"י. מל"א. ומקבלו בשתי ידיו. ונותנו בימין. ומסלקו מן הקרקע טפח. ונותן עיניו בו. ומשגרו במתנה לאנשי ביתו. ועכשיו, אין לנו אלא ארבעה שהן

ביתו. ועכשו אין לנו אלא ארבעה, שהם: הדחה, ושטיפה. חי. מלא. ויש אומרים חי, מן החבית. ויש אומרים חי, הפוס שלם. ששכירתו זו היא מיתתו. בום על דרך החכמה, והוא (מלא אלהים, והוא (מלא ב"ה והם) וכאן שלם. כ"ס בלי ו', כמו כס, שהוא פגום וחסר בלא אלה, כן הוא חסר בלי ו"ו, והוא פגום. הפס"א כן עולה בגימטריא כוס. בום היא ה"א, וצריך עשרה דברים, כנגד י'. והם: עטור בסוד העטרה, עטרת תפארת. וזהו סוד עטור שאמרו זכרונם לברכה, מעטרו בתלמידים, והיא עטרת הברית. עטורף, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף. שפל הברכות והתפלות מתעטפים עד שתעלה תפלת העני.

הרח"ה ושטיפ"ה, כמו (ויקרא טז) וטהרו וקדשו. הטהרה מימין החסד, והקדשה משמאל הגבורה. כוס של ברכה מלכות, מצד בינה הנקראת אלהים. ונקרא עטרה מצד הכתר. ח"י מצד יסוד הנקרא שלום, שנאמר (ישעיה נד) ובירתי שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה'. מלא מצד תפארת. מקבלו בשתי ידיו, ה' ה'.

ונותנו בימין, כי ה' עליונה לחסד, ה' שניה לגבורה. ומסלקו מן הקרקע טפח, בסוד יו"ד, כי סלוק ה' הוא יו"ד. ונותן עיניו בו, שהם בסוד יאהדונהי. יי מאיר בבת עין. יהו"ה בשלשה צבעי העין. אדני מאירה בשני כרובי העין. ואישוני עפעפי העין. ומשג"רו במתנה העין. ומשג"רו במתנה לאנשי ביתו, היא בינה, שנאמר בה ישמח משה במתנת חלקו.

הדחה. ושטיפה. חי. מלא. ויש אומרים חי מן החבית, ויש אומרים חי, הפוס שלם. ששכירתו זו היא מיתתו.

בום על דרך החכמה, הוא אלהים. והוא (מלא ב"ה והם) והכא שלם, כ"ס בלא ו' כמו כס שהוא פגום וחסר בלא אלה, כן הוא חסר בלא ו"ו, והוא פגום. הפס"א כן עולה בגימטריא כוס.

בום היא ה"א, וצריך עשרה דברים, כנגד י'. והם: עטור בסוד העטרה, עטרת תפארת. וזהו סוד עטור, שאמרו זכרונם לברכה מעטרו בתלמידים, והיא עטרת הברית. עטורף, (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטף. שפל הברכות והתפלות מתעטפים, עד שתעלה תפלת העני.

הרח"ה ושטיפ"ה, כמו (ויקרא טז) וטהרו וקדשו. הטהרה מימין החסד. והקדושה משמאל לגבורה. פוס דברכה מלכות מצד בינה הנקראת אלהים. ונקרא עטרה מצד הכתר. ח"י, מצד יסוד, הנקרא שלום, שנאמר (ישעיה נד) ובירתי שלומי לא תמוט אמר מרחמך יי'. מלא, מצד תפארת. מקבלו בשתי ידיו, ה' ה'.

ונותנו בימין, כי ה' עליונה לחסד, ה' שניה לגבורה. ומסלקו מן הקרקע טפח, בסוד יו"ד כי סלוק ה' הוא יו"ד. ונותן עיניו בו, שהם בסוד יאהדונהי. יי (ה"א יו"ד) מאיר בבת עין. יהו"ה בשלשה צבעי העין. אדני מאירה בשני כרובי העין, ואישוני עפעפי העין. ומשג"רו במתנה לאנשי ביתו. היא בינה, שנאמר בה, ישמח משה במתנת חלקו.

עשירי - ברפת המזון, הרי
פרשה רבותינו, בשלשה צריך
כוס. וסוד הדבר - משום שהיא
(ירמיה ב) אהבת כלולתך, שהם
האבות, בפ"ל מפ"ל כ"ל. ואין
להאריך יותר.

ברפת המזון מן התורה מנין?
שנאמר (דברים ח) ואכלת ושבעת
וגו'. ושנינו בבביתא, וברכת - זו
ברפת הזן. את ה' אלהיך - זו
ברפת המזון. על הארץ - זו
ברפת הארץ. הטבה - זו בונה
ירושלים. וכן הוא אומר, (שם א)
ההר הטוב הזה והלבנון. אין לי
אלא לאחריו. לפניו מנין?
שנאמר אשר נתן לך. משעה
שנתן לך, חייב אתה לברכו.

ודרשו חכמים זכרונם לברכה,
משה תקן להם לישראל ברפת
הזן בשעה שירד להם המן.
יהושע תקן להם ברפת הארץ
בשעה שהכניסן לארץ. דוד
ושלמה תקנו בונה ירושלים.
עוד נמצא בפרשת המן רמז
לברפת מזון כמן עצמו, שנאמר
(שמות טז) ובבקר תשבעו לחם
וידעתם כי אני ה' אלהיכם.

אמר רבי שמעון, הסוד של
אותן שבע זי"נים שרשומות
בתפלין, שהוא שבעה שבעה,
שרומזות לשבע אונות של
הראה של האדם, שבהן שואב
רוח, וממנה מפיק התנוצצות
אש שדולקת מפיו. ועוד, שהן
רמז לשבעה ימים, והשבעות
שמפסח לעצרת. ועוד, שהן
רומזות לשבעה קני המנורה
שיש עליהם שבעה מאורות
קדושים. ועוד, שהן רומזות
לשבעה כוכבי לכת שהם
מאירים ברקיע. ועוד, שהן
רומזות לשבע מדרגות שהעולם
עומד עליהן, והן יסוד ושרש
ועקר הכל, ועליהן אמרו

עשיראה, ברפת מזונא, הא אוקמוה רבנן,
בשלשה, צריך כוס. ורזא דמלה,
בגין דאיהי (ירמיה ב) אהבת כלולתך, דאינון
אבהן, בפ"ל מפ"ל כ"ל. ולית לארכאה
יתיר.

ברפת המזון מן התורה מנין. שנאמר,
ואכלת ושבעת וגו'. ושנינו
בבביתא, וברכת זו ברפת הזן. את ה' אלהיך
זו ברפת המזון. על הארץ, זו ברפת הארץ.
הטובה, זו בונה ירושלים. וכן הוא אומר,
(דברים ג) ההר הטוב הזה והלבנון. אין לי אלא
לאחריו, לפניו מנין. שנאמר אשר נתן לך,
משעה שנתן לך, חייב אתה לברכו.

ודרשו חכמים זכרונם לברכה, משה תיקן
להם לישראל ברפת הזן, בשעה
שירד להם המן. יהושע תיקן להם ברפת
הארץ, בשעה שהכניסן לארץ. דוד ושלמה
תקנו בונה ירושלים. עוד נמצא בפרשת המן,
רמז לברפת מזון כמן עצמו, שנאמר
(שמות טז) ובבקר תשבעו לחם וידעתם כי אני ה'
אלהיכם. ע"כ.

אמר רבי שמעון, רזא דאינון שבע זינין
דרשימין בתפלין, דהוא שבעה שבעה,
דרמיזין לשבעה אוני דריאה דבר נש, דבהון
שאיב רוחא, ומניה מפיק צוציתא דנור,
דדליק מפומיה. ועוד דאינון רמז לשבעה
יומי ושבעי דמפסח לעצרת. ועוד דאינון
רמיזין לשבעה קני מנרתא, דאית עלייהו
שבע פוציני קדישין. ועוד דאינון רמיזין
לשבעה כוכבי לכת, דאינון מנהרי ברקיעא.
ועוד דאינון רמיזין לשבעה מדרגין, דעלמא
עלייהו קיימא. ואינון יסודא ושרשא ועיקרא
דכלא. ועליהון אמרי חברייא, כל מאן דבעי

החברים, כל מי שרוצה להניח תפלין של ראש, צריך להסתכל באותן שתי שיניים, שהם רומזות לאותן שבע וי"נים, שיש בהן רמז סודות נסתרים, צמקים רמוזים.

בי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול וגו' (דברים י). שנינו, (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם, אלו אינם פאותם כרובים. אלו פנים גדולות. הכרובים פנים קטנות, כמו תינוק. פני אדם, כל דמות כלולים בהם, משום שהם פנים גדולות, ומצטיירים בהם ציורים חקוקים בחקיקות השם המפרש בארבעה צדדים, מזרח מערב צפון דרום.

מיכאל ר' רשום ברשם לצד דרום, וכל הפנים מסתכלות אל פני אד"ם, פני ארז"ה פני נש"ר פני שו"ר. אדם הוא זכר ונקבה, ולא נקרא אדם רק כך. וממנו מצטיירים ציורים של (תהלים סח) רכב אלהים רבתיים אלפי שנאן. שנאן, הפלל של כל הציורים - שו"ר, נש"ר, ארז"ה, נ' זהו אדם. פשיטות שנקללת כאחד בסוד של זכר ונקבה. וכלם אלפים ורבבות, כלם יוצאים מאלה סוד שנאן. מהדמיות הללו נפרדים כל אחד ואחד בצדו כמו שראוי להם.

אלה אותם המשלבים אחד באחד, וכלולים אחד באחד, להיות הפל אחד כלול בחברו, שו"ר נש"ר ארז"ה אד"ם, מתנהגים בסוד ארבעה שמות חקוקים עולים להתנהג ולהסתכל.

עולה להתנהג ולהסתכל שור לפני אדם, עולה שם אחר מתעטר חקוק בסוד שני גונים, והוא אל. אז חוזר לאחור,

לאנחא תפלין דרישא, מיבעי ליה לאסתכלא באינון תרי שינין, דאינון רמיזין לאינון ז' וינין, דאית בהון רמז רזין סתימין, צמיקין רמיזין (ע"ב).

בי יי' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול וגו'. תנינן, (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם. אלין לאו אינון פאינון כרובים, אינון אנפי רברבין, כרובים אנפי זוטרי, כרבא. פני אדם, כל דיוקנא פלילן בהו, בגין דאינון אנפי רברבין, ומתציירין בהו ציורין גליפין, בגלופי שמא דמפרש, בד' סטריין, מזרח מערב צפון דרום.

מיכאל ר' רשום ברשמו לסטר דרום, וכל אנפין מסתכלין לגבי פני אד"ם, פני ארז"ה פני נש"ר פני שו"ר. אדם איהו דכר ונוקבא, ולא אתקרי אדם בר הכי. ומניה אתציירין ציורין, (תהלים סח) דרכב אלהים רבותים אלפי שנאן.

שנאן, פללא דפלהו ציורי, שו"ר, נש"ר, ארז"ה, נ' דא איהו אדם. פשיטו דאתכליל פחדא, ברזא דכר ונוקבא. ופלהו אלפין ורבבין, פלהו נפקין מהני רזא שנאן. מהני דיוקנין מתפרשן כל חד וחד בסטרייהו, פמה דאתחזי לון.

ארין אינון דקא משלבן חד בחד, ופליל חד בחד, למיהוי כל חד כליל בחבריה, שו"ר נש"ר ארז"ה אד"ם, אתנהגן ברזא דארבע שמאן גליפין סלקין לאתנהגא ולאסתכלא.

סליק לאתנהגא ולאסתכלא שור לאנפי אדם, סליק שמא אחרא, מתעטרא מחקקא ברזא דתריין גוונים, ואיהו אל. פדין אתהדר

והפסא חוקק וגולף אותו, ונרשם להתנהג בסוד השם הזה. ועוֹלָה להתנהג ולהסתפל נֶשֶׁר לפני אדם, עולה שם אחד מתעטר מתנהג בסוד שני פנים וגונים, להתנהג לעלות בעליה בעטור, והוא גדול. אז חוזר לאחור, והפסא חוקק וגולף אותו, ונרשם להתנהג בסוד השם הזה.

עוֹלָה להתנהג ולהסתפל אריה לפני אדם, עולה שם אחד מתעטר חקוק בסוד שני פנים וגונים, להתחזק ולהתקשר בתקפו, והוא גבור. אז חוזר לאחור, והפסא חוקק וגולף אותו, ונרשם להתנהג בסוד השם הזה.

אדם מסתפל בכלם, וכלם עולים ומסתפלים בו, אז כלם מצטירים בחקוקיהם בציור זה, בסוד של שם אחד שנקרא נורא. ואז כתוב עליהם, ודמות פניהם פני אדם. כלם כלולים בדמות הזו, והדמות הזו כוללת אותם.

ועל סוד זה נקרא הקדוש ברוך הוא האל הגדול הגבור והנורא, שהרי שמות אלה חקוקים הם למעלה בסוד המרפכה העליונה, כלולה בארבע אותיות יהוה, שהוא שם שכולל כל הדמיות. אלה חקוקים וגלופים בפסא, והפסא הגלוף מרקם בהם, אחד לימין, ואחד לשמאל, ואחד לפנים, ואחד לאחור. רשום בארבעת צדדי העולם.

הפסא כשעולה, רשום בארבע דמיות אלו. ארבעה השמות העליונים הללו לוקחים את הפסא, והפסא נכלל בהם, עד שלוקח ולוקט אותם ענוגים

לאחורא, ופרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

וסליק לאתנהגא ולאסתפל נֶשֶׁר לאנפי אדם, סליק שמא חדא, מתעטרא מתנהגא ברזא דתרין אנפין וגוונין, לאתנהגא לאסתלקא בסליקו בעטורא, ואיהו גדול, פדין אתהדר לאחורא, ופרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

סליק לאתנהגא ולאסתפל אריה לאנפי אדם, סליק שמא חדא מתעטרא מחקקא ברזא דתרין אנפין וגוונין, לאתתקפא ולאתקשרא בתוקפיה, ואיהו גבור. פדין אתהדר לאחורא, ופרסייא חקיק וגליף ליה, ואתרשים לאתנהגא ברזא דשמא דא.

אדם אסתפל בלהו, ופלהו סלקין ומסתכלין ביה, פדין פלהו אצטיירן בגלופייהו בציורא דא, ברזא דשמא חד, דאקרי נורא. וכדין פתיב עלייהו, ודמות פניהם פני אדם. פלהו כלילן בהאי דיוקנא, והאי דיוקנא כליל לון.

ועל רזא דא, אתקרי קדשא ברין הוא, האל הגדול הגבור והנורא. דהא שמיהן אלין גליפין אינון לעילא, ברזא דרתיכא עלאה, פלילא בארבע אתון יהוה, דאיהו שמא דכליל כל דיוקנין, אלין מחקקן גליפין בפרסייא, ופרסייא גליפא מרקמא בהו. חד לימינא, וחד לשמאלא, וחד לקמא, וחד לאחורא. רשימא בד' סטרין דעלמא.

ברסייא פד סלקא, רשימא בארבע דיוקנין אלין. אלין ארבע שמיהן עלאין, נטלין להאי כרסייא. ופרסייא אתכלל בהו, עד דנקטא ולקטא אינון ענוגין ופסופין, נחתא מלייא כאילנא דמלי

וכסופים, יורד מלא כעץ שמלא
ענפים לכל צד ומלא פרות. כיון
שיורד, יוצאות ארבע הדמיות
הללו מצירות בציריהן,
חקוקות ונאורות, נוצצות
ולוחטות, והן זורעות זרע על
העולם.

פרשת שפטים

רעיא מהימנא

שפטים ושטרים תתן לה בכל
שעריך אשר ה' אלהיך נתן לה
וגו' (דברים טז) במצוה זו למנות
שופטים ושטרים. ועוד, (תהלים
עח) כי אלהים שפט. פי' (מ'
ממנו), יו"ד שחשבונו כ', אחר
כאן, כי אלהים שפט, זה ישפיל,
ה"א ה"א, וזה ירים, זה ו' ו'.
מצוה אחר זו - לדון בסוף, לדון
בחנק, לדון בדין סקילה, לדון
בדין שרפה. לדון בסוף למי?
לסמאל. זהו שכתוב (ישעיה לד)
כי ונתה בשמים חרבי הנה על
אדום תרד.

חרב של הקדוש ברוך הוא - י'
ראש החרב, ו' גוף החרב, ה"א
ה"א שתי פיפות שלה. צדק
צדק תרדף, חותכים שני דינים,
דין מפי בית דין של מעלה ודין
מפי בית דין של מטה. ומכאן
נודע, אין אדם נוקף אצבעו
מלמטה עד שנתנת לו רשות
מלמעלה.

נרתיק של החרב - אדנ"י, שם
נמצא דין. בקריאת שמע -
יהו"ה. חרב של הקדוש ברוך
הוא, עליה נאמר (תהלים קמט)
רוממות אל בגרונם וחרב
פיפות בידם. בצדיק חי
העולמים, כולל ח"י ברכות,
שבו אדנ"י שפתי תפתח ופי, בו
נכנסת החרב בנרתיקה, (אסתר ז)
וחמת המלך שכה, ומתחברים
שני שמות - יאהדוניה.

ענפין לכל סטר, ומלייא איבין. כיון דנחתא,
נפקו אלין ד' דיוקנין, מצוירין בציורייהו,
גליפין מנהרן, נציצן מלהטן, ואינין זרעין
זרעא עד עלמא. (דף עד"ר ע"ב).

פרשת שופטים

רעיא מהימנא

שפטים ושטרים תתן לה בכל שעריך אשר
י' אלהיך נתן לה וגו'. (דברים טז)
בפקודא דא, מני שופטים ושטרים. ועוד
(תהלים עח) כי אלהים שפט, פי' (מ'
ממנו), יו"ד שחשבונו כ', אחר
כאן, כי אלהים שפט, זה ישפיל, זה
ישפיל ה"א ה"א, וזה ירים דא ו' ו'.

פקודא פתר דא, לדון בסייף. לדון בחנק.
לדון בדין סקילה. לדון בדין
שריפה. לדון בסייף למאן, לסמאל. הדא
הוא דכתיב, (ישעיה לד) כי ונתה בשמים חרבי
הנה על אדום תרד.

חרב דקודשא בריה הוא, י' רישא דחרבא. ו'
גופא דחרבא. ה"א ה"א, תרין פיפיות
דילה. צדק צדק תרדוף, חתכין תרין דינין,
דינא מפי בית דין דלעילא, ודינא מפי בית
דין דלתתא. ומהכא אשתמודע, אין אדם
נוקף אצבעו מלמטה עד שנתן לו רשות
מלמעלה.

נרתקא דחרבא אדנ"י. תמן אשתכח דינא.
בקריאת שמע יהוה. חרבא דקודשא
בריה הוא, עליה אתמר (תהלים קמט)
רוממות אל בגרונם וחרב פיפיות בידם. בצדיק חי
עלמין, כליל ח"י ברכאן, דביה אדנ"י שפתי
תפתח ופי, ביה עאל חרבא בנרתיקה, (אסתר ז)
וחמת המלך שכה, ומתחברים תרין שמיהן
יאהדוניה.

לָדוֹן בַּחֲנֹק - וְרָקָא. שָׁם קו, י'
פְּרוּכָה בּו, וְקו, אוֹת ו'
שְׁמִתְפַּשְּׁטת מִמֶּנָּה. בּו תּוֹפֶס
לְסִמָּא"ל, (במדבר יג) וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט
בְּשָׁנִים. מִהוּ מוֹט שֶׁל אוֹתוֹ
רָשַׁע? אָדָם, שֶׁהוּא יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, מ"ה, וְאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת
יְהוּה - הָרִי אַרְבָּעִים וְתִשְׁעַ, כַּחַשְׁבּוֹן תִּשְׁעַ וְאַרְבָּעִים אוֹתִיּוֹת
שֶׁהֵן בְּשֵׁשׁ תְּבוּת שֶׁל הַיְחוד
הַעֲלִיּוֹן וּבְשֵׁשׁ תְּבוּת שֶׁל הַיְחוד
הַתַּחְתּוֹן, שֶׁהֵן אוֹתִיּוֹת ו'. וְזֶהוּ
וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, בְּנִפְרָד
מֵהֶם, כְּלִי א' בְּאַמְצַע ו'ו, שְׁאִין
יְחוד לְצַד הָאֲחֵר, אֵלָּא וַיִּשְׁאַהּוּ
בְּמוֹט בְּשָׁנִים, סִמָּא"ל וּבֵת זִוְגוּ,
עוֹלָם הַנִּפְרָדִים.

בַּחֲבֵל שִׁיחֲנֹק בֵּה אַחֲזוֹת ה"א
ה"א בַּחֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁל יָד יְמִין
וּבַחֲמֵשׁ שֶׁל יָד שְׂמָאל. ו' -
הַחֲבֵל. י' - הַחֲנִיקָה שֶׁלֵּהֶם. שָׁם
יְהו"ה - מִיתָה לְסִמָּא"ל וְהַנֶּחֱשׁ,
וְחַיִּים לִישְׂרָאֵל, וּמִשּׁוּם זֶה (דברים
לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי הוּא
וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי, אֲנִי אֲמִית -
לֹאֱלֹהִים אֲחֵרִים בְּשָׁמִי וּלְכָל דָּלָא הֵימְנוּ בִּי.
שְׁלֹא הֵאֱמִינוּ בּו, וְאַחֲרָה - לֹאֱלוֹ
שְׁמֵאֲמִינִים וְשׁוֹמְרִים מַצּוֹת
שְׁלִי.

לָדוֹן בְּסָקִילָה - לְסִמָּא"ל, בְּאֶבֶן
שְׁחִיָּא י' זִוְרֵק לָהּ (צדיק) אֲצִלָּה
בַּחֲמֵשׁ אֲצַבְעוֹת שֶׁהֵם ה', וּבִכְתָּף
שֶׁל הַזְּרוּעַ שֶׁהוּא ו', וּבִכְתָּף
שְׁשָׁם ה'. וְזִוְרֵק אוֹתָהּ אֵל
הַמַּחֲשָׁבָה, שֶׁהוּא שָׁם הַמִּפְרָשׁ
יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

לָדוֹן בְּשִׁרְפָה - לְסִמָּא"ל, עֲצִים
לְהַדְלִיק בָּהֶם אֵשׁ. אֲשֶׁרִיו הַגּוֹף
שֶׁהוּא עֵץ, וְאִיִּכְרִים שֶׁלוֹ עֵץ,
לְהַדְלִיק בָּהֶם אֵשׁ, שֶׁהוּא גֵר
מִצּוּה, בְּכָל אִיכָר, לְהַבְעִיר אֶת
סִמָּא"ל בְּשִׁכְנָהּ הַעֲלִיּוֹנָה בְּעֵץ,
שֶׁהוּא תַּפְאֲרָת, וּבְכָל עֲצִים

לָדוֹן בַּחֲנֹק, וְרָקָא. תַּמָּן קו, י' כְּרִיכָא בֵּיה,
וְקו, ו' דְּאֵתְפַשְּׁטָא מִנִּיה. בֵּיה תַּפִּיס
לְסִמָּא"ל, (במדבר יג) וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים. מִאי
מוֹט דִּיהוּא רָשַׁע. אָדָם דְּאִיהוּ יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א, מ"ה, וְאַרְבַּע אֲתוּוֹן יְהוּה, הָרִי
תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים, כַּחַשְׁבּוֹן תִּשְׁעָה וְאַרְבָּעִים
אֲתוּוֹן, דְּאִינוּן בְּשִׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא עֲלָאָה,
וּבְשִׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא תַּתָּאָה, דְּאִינוּן ו' ו',
וְהִאי הוּא וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים, בְּפִרְוּדָא
מִנִּיָּהּ, בְּלֹא א' בְּאַמְצַע ו'ו, דְּלִית יְחודָא
לְסִטְרָא אַחֲרָא, אֵלָּא וַיִּשְׁאַהּוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים,
סִמָּא"ל וּבֵת זִוְגִיָּה, עוֹלָם הַנִּפְרָדִים.

בַּחֲבֵל דִּיחֲנֹק בֵּה, אַחֲדִין ה"א ה"א, בַּחֲמֵשׁ
אֲצַבְעָאן דִּיד יְמִינָא, וּבֵה' דִּיד
שְׂמָאלָא. ו' חֲבֵל. י' חֲנִיקָא דִּלְהוֹן. שְׂמָא
דִּיהו"ה, מִיתָה לְסִמָּא"ל וְנֶחֱשׁ, וְחַיִּים
לִישְׂרָאֵל. וּבִגִּין דָּא (דברים לב) רָאוּ עֵתָה כִּי אֲנִי
אֲנִי הוּא וְאִין אֱלֹהִים עִמָּדִי. אֲנִי אֲמִית
לֹאֱלֹהִים אֲחֵרִים בְּשָׁמִי, וּלְכָל דָּלָא הֵימְנוּ בִּי.
וְאַחֲרָה לֹאֱינוּן דִּיהֵימְנוּן וְנִטְרִין פְּקוּדִין דִּילִי.
לָדוֹן בְּסָקִילָה לְסִמָּא"ל, בְּאֶבֶן דְּאִיהוּ יו"ד,
זִרִיק לָהּ (צדיק) לְגַבִּיָּה, בַּחֲמֵשׁ אֲצַבְעָאן
דְּאִינוּן ה', וּבִכְתָּף דִּזְרוּעָא דְּאִיהוּ ו', וּבִכְתָּף
דִּתַּמָּן ה'. וְזִרִיק לָהּ לְגַבִּיָּה מַחֲשָׁבָה, דְּאִיהוּ
שְׂמָא מִפְּרָשׁ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

לָדוֹן בְּשִׁרְפָה לְסִמָּא"ל. עֲצִים לְאֲדִלְקָא בְּהוֹן
נוֹרָא. זִפְאָה אִיהוּ גּוֹפָא דְּאִיהוּ עֵץ,
וְאַבְרִים דִּילִיָּה עֲצִים, לְאוּקְדָא בְּהוֹן אֲשָׁא,
דְּאִיהוּ גֵר מִצּוּה, בְּכָל אֶבֶר, לְאוּקְדָא לְסִמָּא"ל,
בְּשִׁכְנָתָא עֲלָאָה, בְּעֵץ דְּאִיהוּ תַּפְאֲרָת, וּבְכָל
עֲצִים דְּאַחֲדִין בֵּיה. דְּבִזְמָנָא דָּאשׁ שֶׁל גְּבוּהָ
הָהּ נְחִית, עַל גְּבִי עֲצִים דְּקִרְבָּנָא, (במדבר א)

שְׁאֲחֻזִּים בּו. שְׁבִזְמָן שְׁאשׁ שֶׁל גְּבוּהָ הָיָה יוֹרֵד עַל גְּבִי הָעֲצִים שֶׁל הַקִּרְבָּן, (במדבר א) וְהָיָה הַקִּרְבָּן

יומָת, שְׁנִשְׁרָף בוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא ו) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקְדָּה בוֹ. אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֲחִזוּ בְּאֵילָן הַחַיִּים בְּגוֹפּוֹ, בְּאֵיכָרִים שְׁלוֹ, נִרְ - כָּל עֵנָף וְעֵנָף נִרְ מִצֹּה בְּמֵאֲתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מִצֹּת שְׁלוֹ.

בְּאֶשֶׁר אֲחִיזִים בוֹ שְׁנִיָּהּ, יִתְקַלֵּם (שמות א) וַיֵּרָא וַהֲנֵה הַסֵּנֶה בְּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אָכֹל. וְסִמָּא"ל וַהֲנַחֵשׁ וְכָל הַמִּמְנִים שְׁלוֹ, שְׁהֵם קוֹצִים, נִשְׁרָפוּ. וְהַעֲנָפִים שֶׁל הַסֵּנֶה, וְהַפְּרִי שְׁלוֹ, וְהָעֵלִים שְׁלוֹ, לֹא נִשְׁרָפוּ. זֶה הִרְאָה לוֹ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

אָמַר הַמְּנוֹרָה הַקְדוֹשָׁה, וְדַאי יִשְׁרָאֵל הֵם עֲצִים יְבֹשִׁים בַּתּוֹרָה, מְשׁוּם שְׁאֲחִיזִים בָּאֵשׁ שֶׁל הַדִּיּוּט, אֵינָם כְּמוֹ שְׂרָאוּי לַעֲשׂוֹת לָהֶם נֶס. מִיֵּד שְׁאֵתָה יוֹרֵד עֲלֵיהֶם בַּתּוֹרָה, בְּגִלְגָלֶךָ יוֹרֵד עֲלֵיהֶם עֵץ הַחַיִּים, וּמִצֹּה שֶׁהִיא נִרְ ה', וְאוֹחֲזֹת בָּהֶם וַהֲיִיו חַיִּים. וְאַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת שֶׁל הָעוֹלָם נִשְׁרָפִים בְּאוֹתוֹ נִרְ. וְזֶהוּ שְׁאֶמַר הַנְּבִיא, (ירמיה מו) וְאַתָּה אַל תִּירָא עֲבָדִי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אֶתָּךְ אָנִי וְגו'.

לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עוֹן וְגו'. עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֲדִים יָקוּם דָּבָר (דברים יט). מִצֹּה זֶה לְהַעֲדִיד עֲדוֹת בְּבֵית דִּין, שְׁלֹא יִפְסִיד חֲבֵרוֹ מִמּוֹן בְּגִלְלוֹ אִם יֵשׁ לוֹ עֲדוֹת עִמּוֹ. וְאֵין עֲדוֹת פְּחוֹת מִשְׁנִים, זֶהוּ שְׁכָתוּב עַל פִּי שְׁנִים [שְׁנֵי] עֲדִים וְגו'. יָקוּם דָּבָר, לֹא יָקוּם עַל פִּי עַד אֶחָד. וּמְשׁוּם זֶה בְּאַרְוֵהוּ בְּעֲלֵי הַמִּשְׁנָה, מִי מַעֲדִיד עַל הָאָדָם? קִירוֹת בֵּיתוֹ. וְלֹא עוֹד, אֵלָּא אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ מַעֲדִידִין עָלָיו. מֶהֱם קִירוֹת בֵּיתוֹ? אֵלּוֹ קִירוֹת לְבוֹ. (ישעיה לח) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר. וּבְאַרְוֵהוּ

וְהִזָּר הַקָּרֵב יוֹמָת, דְּאֶתְקַד בִּיה. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ויקרא ו) וְהָאֵשׁ עַל הַמִּזְבֵּחַ תִּקְדָּה בוֹ. זָכָאָה אִיהוּ מָאן דְּאֲחִיד בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, בְּגוֹפִיהּ, בְּאַבְרִים דִּילִיהּ, נִרְ כָּל עֵנָפָא וְעֵנָפָא נִרְ מִצֹּה בְּמֵאֲתִים וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה פְקוּדִין דִּילִיהּ.

כִּד אֲחִידִין בִּיה תְּרוּוּיָהּ, יִתְקַיִים (שמות ג) וַיֵּרָא וַהֲנֵה הַסֵּנֶה בְּעֵר בָּאֵשׁ וְהַסֵּנֶה אֵינְנוּ אָכֹל. וְסִמָּאֵל וַהֲנַחֵשׁ וְכָל מִמְנֵן דִּילִיהּ, דְּאֵינְנוּ קוֹצִין, אֶתְוֹקְדוּ. וְעֵנָפִין דְּסֵנֶה, וְאֵיבָא דִּילִיהּ, וְעֵלִין דִּילִיהּ, לֹא אֶתְוֹקְדוּ. דָּא אֲחִיזִי לִיה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, וְדַאי יִשְׂרָאֵל אֵינְנוּ עֲצִים יְבֹשִׁים בְּאוֹרֵייתָא, בְּגִין דְּאֲחִידוּ בָּאֵשׁ דְּהַדִּיּוּט, לֹא אֵינְנוּ פְדָקָא חֲזִי, לְמַעַבְדַּ בְּהוֹן נִיסָא, מִיֵּד דְּאַנְתָּ נַחֲיִיתָ עַלִּיָּהּ בְּאוֹרֵייתָא, בְּגִינְךָ נַחַת עַלִּיָּהּ אֵילָנָא דְחַיִּי, וּמִצֹּה דְּאִיהוּ נִרְ יִי' וְאַחֲדִידַת בְּהוֹן וַהֲוֹן חַיִּין. וְאוּמִין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת דְּעֵלְמָא, אֶתְוֹקְדִין בְּהֵוּא נִרְ. וְהֵאִי אִיהוּ דְּאָמַר נְבִיא, (ירמיה מו) וְאַתָּה אַל תִּירָא עֲבָדִי יַעֲקֹב וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל כִּי אֶתָּךְ אָנִי וְגו'. (דף ער"ה ע"א).

לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ לְכָל עוֹן וְגו'. עַל פִּי שְׁנֵי עֲדִים אוֹ עַל פִּי שְׁלֹשָׁה עֲדִים יָקוּם דָּבָר. (דברים יט) פְּקוּדָא דָּא, לְהַעֲדִיד עֲדוֹת בְּבֵית דִּין, דְּלֹא יִפְסִיד חֲבֵרִיהּ מִמּוֹנָא בְּגִינִיהּ, אִי אִית לִיה עֲדוֹת בְּהַדִּיהּ. וְלִית סִהְדוּתָא פְּחוֹת מִתְרִין, הָדָא הוּא דְכָתִיב עַל פִּי שְׁנִים עֲדִים וְגו'. יָקוּם דָּבָר, לֹא יָקוּם עַל פִּי עַד אֶחָד. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהּ מְאִרִי מִתְנִיתִין, מִי מַעֲדִיד עַל הָאָדָם, קִירוֹת בֵּיתוֹ. וְלֹא עוֹד אֵלָּא אֲנָשִׁי בֵּיתוֹ מַעֲדִידִין עָלָיו. מְאִי קִירוֹת בֵּיתוֹ. אֵינְנוּ

רבתינו, מלמד שהתפלל חזקיהו מקירות לבו.

אנשי ביתו, אלו מאתים ארבעים ושמונה איברים שלו. שכן בארו בצלי המשנה, רשע, עונותיו חקוקים על עצמותיו. וכך צדיק, זכיותיו חקוקים לו על עצמותיו. ומשום זה אמר דוד, (תהלים לה) כל עצמתי תאמרנה. ובגללו נאמר, ומי מעידין על האדם? קורות ביתו. עצמות בנויות על המוח, שהוא מים. ועליהם הוא רומז, (תהלים קד) המקרה במים עליונותו. המקרה, לשון קורות.

ומדוע בעצמות יותר מבשר וגידים ועור? משום שעצמות הן לבנות, וכתיבה שחורה לא נודעת אלא מתוך לבן, כדגמת התורה, שהיא לבנה מבפנים ושחורה מבחוץ. שחור ולבן, חשך ואור. ויש חשך תכלת, ונאמר בו (תהלים קלט) גם חשך לא יחשיך ממך. ותכלת שחור היא נקבה לגבי הלבן.

ולא עוד, אלא שהגוף על העצמות עתיד לעמד, ומשום זה זכיותיו וחובותיו חקוקות על העצמות שלו, ואם יזכה, יקום הגוף על העצמות שלו. ואם לא, לא יקום ולא יהיה לו תחית המתים. ולא עוד, אלא שני עדים הם על האדם - עין רואה ואזן שומעת, ובית דין סופר ודן חובותיו. ולא עוד, אלא שמש וירח מעידים על האדם, כמו שבארנו (תהלים פא) תקעו בחדש שופר בפסח ליום חגנו. מהו בפסח? ביום שהלבנה מתפסה. ומדוע מתפשית? משום שפאשר מגיע ראש השנה, מגיע סמא"ל לתבע דין לבניו לפני הקדוש

קירות לבו. (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר, ואוקמוה רבנו, מלמד שהתפלל חזקיהו מקירות לבו.

אנשי ביתו, אינן מאתן ותמניא וארבעין אברים דיליה. דהכי אוקמוה מארי מתניתין, רשע עונותיו חקוקים על עצמותיו. והכי צדיק, זכיותיו חקוקים לו על עצמותיו. ובגין כך אמר דוד (תהלים לה) כל עצמתי תאמרנה. ובגינה אתמר, ומי מעידין על האדם קורות ביתו. גרמין בנויין על מוחא דאיהו מיא. ועלייהו קא רמיז, (תהלים קד) המקרה במים עליונותו, המקרה לשון קורות. ואמאי בגרמין יתיר מבשרא וגידין ומשכא. בגין דגרמין אינן חוורין, וכתיבא אופמא, לא אשתמודעא אלא מגו חוורו. פגוונא דאורייתא, דאיהי חוורו מלגאו, אוכם מלבר. אוכם וחוור, חשך ואור. ואית חשך תכלת, ואתמר ביה (תהלים קלט) גם חשך לא יחשיך ממך. ותכלת אוכם, איהו נוקבא לגבי חוורו.

ולא עוד, אלא דגופא על גרמין עתיד למיקם. ובגין דא זכווי וחובוי חקוקין על גרמין דיליה, ואם יזכה יקום גופא על גרמין דיליה. ואי לאו, לא יקום, ולא יהא ליה תחית המתים. ולא עוד, אלא תרין סהדין אינן על בר נש, עין רואה ואוזן שומעת, ובית דין סופר, ודן חובוי. ולא עוד, אלא שמשא וסיהרא סהדין על בר נש, כמה דאוקמוה (תהלים פא) תקעו בחדש שופר בפסח ליום חגנו. מאי בפסח. ביומא דסיהרא מתפסה. ואמאי מתפסת. בגין דכד מטי ראש השנה, ייתי סמאל למתבע דינא לבנוי קמי קדשא בריך הוא, והוא ימא ליה דייתי סהדין. והוא ייתי לשמשא

ברוך הוא, והוא אומר לו שביא עדים. והוא מביא לשמש עמו. הולך להביא הלכנה, והיא מתכסה. באיזה מקום מתכסית? אלא עולה למקום שהוא שנאמר בו במכסה ממך אל תחקר, לפיכך לו על בניה.

וזהו שאמר הפסוק, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. למקום שבו עולה השכינה, שנאמר בו ובמכסה ממך אל תחקר. וחטאים בכסוי, שם צריך לדון בינו לבין קונו. ועברות בגלוי שעשה אותם, נאמר (משלי כח) מכסה פשעיו לא יצליח. שהשכינה מצד הפתר היא עולם הנעלם, ובארוה בעלי המשנה שצריך אדם לחבר אותה למקום שהוא. בזמן שהוא מגיע זמן הרחמים ועובר הדין. ומשום זה לחברו אמר לזכות אותו בעדותו, אבל לרשע אין מזכין לו.

ועוד, הקדוש ברוך הוא ושכינתו עדים על האדם, זהו שכתוב (דברים ל) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. את השמים - אותו שנאמר בו (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. ואת הארץ - אותו שנאמר בו (ישעיה סו) והארץ הדם רגלי. ועוד, שני עדים - העמוד האמצעי וצדיק. והם אותיות ע"ד משמע אחד. ע"ד - מפרוץ שם פבור מלכותו לעולם ועד.

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת. זה סמאל, מת מעקרו, (במדבר יג) וישאֵהוּ במוט בשנים. לא יומת על פי עד אחד, שלא יהיה לו חלק באל אחד.

בי יקום עד חמס באיש וגו' ודרשו השפטים היטב וגו', בשבע תקירות קדם שידון לו בענש

עמיה. אזל למייתי סיהרא, והיא מתכסא. באן אתר מתכסת. אלא סליקת, לההוא אתר, דאתמר ביה במכסה ממך אל תחקר, לפיכך איה על בנהא.

והאי הוא דאמר קרא, תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו. לאתר דביה סליקת שכינתא, דאתמר ביה ובמכסה ממך אל תחקר. וחובין באתפסיא, תמן צריך למידן בינו לבין קונו. וחובין באתגלויא דעבד לון, אתמר (משלי כח) מכסה פשעיו לא יצליח. דשכינתא מסטרא דכתר איהי עלמא דאתפסיא, ואוקמוה מארי מתניתין, דצריך פר נש לחברא לה לההוא אתרא. בההוא זמנא מטי זמנא דרחמי, ואעבר דינא. ובגין דא לחבריה אמר לזכאה ליה בעדותיה, אבל לרשע אין מזכין לו.

ועוד, קדשא בריך הוא ושכינתיה סהדין על פר נש, הדא הוא דכתיב, (דברים ל) העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ. את השמים, ההוא דאתמר ביה (מלכים א ח) ואתה תשמע השמים. ואת הארץ, ההוא דאתמר ביה (ישעיה סו) והארץ הדם רגלי. ועוד, תרין סהדין: עמודא דאמצעיתא, וצדיק. ואינון ע"ד, מן שמ"ע אחד. עד, מן ברוך שם פבור מלכותו לעולם ועד.

על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת, דא סמאל, מת מעקרו (במדבר יג) וישאֵהוּ במוט בשנים. לא יומת על פי עד אחד, דלא יהא ליה חולקא באל אחד.

בי יקום עד חמס באיש וגו' ודרשו השפטים היטב וגו', ועשיתם לו כאשר זמם וגו'. פקודא דא לדרוש ולחקר העדים בז' ועשיתם לו כאשר זמם וגו'. מצוה זו לדרש ולחקר העדים בשבע תקירות קדם שידון לו בענש

מיתה. בשבע חקירות, שבע (זכריה ד) שבעה אלה עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ. בהם (ויקרא כו) ויסרתי אתכם אף אני שבע.

מצוה אחר זו - לעשות לעד זמם כאשר זמם לעשות לאחיו. שני עדי שקר, שהם סמא"ל ונחש, אם יבואו להעיד עדות של שקר על ישראל, שטעו בין שש לשבע, שהם אותיות ז"ו. וזהו (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.

ולא יתייחד ו' עם ז', אלא בשרפת חמץ, שבין שעה ששית לשביעית. ואף על גב שמהתורה הוא עד סוף שש, גזרו רבותינו, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש. ומלמדים בעלי המשנה מעדות של שעות החמץ לעדות של בדיקות העדים של אותו שהרג את הנפש. והכל מפרש במשנה. ויקים בהם, כי בדבר שחשבו מצרים לדון וכו'. וזהו ועשיתם לו כאשר זמם. (דף ער"ה ע"ב)

מצוה אחר זו - לקבל בית דין הגדול עליהם. בינה, מצד הגדלה נקראת אלהים, בין דין הגדול, גדול בדיניו, וגדול בזכותיו, כמו שנאמר שום תשים עליך מלך, במצוה. שום - למעלה, תשים - למטה. כן לקבל עליו בית דין הגדול, אף על גב שקבל עליו בית דין הקטן. בין דין הקטן, בית דין של שלשה, מצד השכינה התחתונה. בין דין הגדול, מאלו סנהדרין גדולה.

אמר המנורה הקדושה, שבעים איש היו בסנהדרין גדולה, ואתה הגדול על כלם, (שמות יח) והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר הקטן ישפטו הם. אלו הם

חקירות, קודם דידין ליה בעונשא דמותא, שבע חקירות, שבע לקבל (זכריה ד) שבעה אלה עיני יי' המה משוטטים בכל הארץ. בהון (ויקרא כו) ויסרתי אתכם אף אני שבע.

פקודא בתר דא, לעשות לעד זמם כאשר זמם לעשות לאחיו. תרין סהדי שקרא דאינון סמאל ונחש, אי ייתון לאסהדא סהדותא דשקר על ישראל, דטעו בין ו' לז' דאינון אתוון זו. והאי איהו (ישעיה מג) עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו.

ולא יתייחד ו' עם ז', אלא בשרפת חמץ, דבין ו' לז'. ואף על גב דמדאורייתא איהו עד סוף שית, גזרו רבנן, אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחלת שש. ואולפי מארי מתניתין מסהדותא דשעתי דחמץ, לסהדותא דבדיקות דסהדי, דההוא דהרג את הנפש. וכלא מפרש במתניתין. ויקיים בהון, ארי בפתגמא דחשיבו מצראי למידן וכו'. והאי איהו ועשיתם לו כאשר זמם. (דף ער"ה ע"ב)

פקודא בתר דא, לקבל בית דין הגדול עליהו, בינה, מסטרא דגדולה אקרי אלהים, בית דין הגדול, רב בדינוי, ורב בזכווי, בגוונא דאתמר שום תשים עליך מלך בפקודא, שום לעילא, תשים לתתא. הכי לקבל עליה בית דין רבבא, אף על גב דקביל עליה בית דין זעירא. בית דין זעירא, בית דין של שלשה, מסטרא דשכינתא תתאה. בית דין רבבא, מאלין סנהדרי גדולה.

אמר בוצינא קדישא, שבעים סנהדרי גדולה הוו, ואנת רבבא על כלהו, (שמות יח) והיה כל הדבר הגדל יביאו אליך וכל הדבר

הקטן ישפטו הם. אלו. (הם סנהדרין גדולה, סנהדרין קטנה).
סנהדרין גדולה מסטרא דשכינתא עלאה,
סנהדרין קטנה מסטרא דשכינתא תתאה.

משה שושביןא דמלכא, אהרן שושביןא
דמטרוניתא. ועמהון שבועין ותריין
סנהדרין, כמנין חסד, ומהכא סנהדרין גדולה.
סנהדרין קטנה, מסטרא דשמאלא, (בראשית א) את
המאור הקטן לממשלת הלילה.

ובנין דא, תפארת את המאור הגדל לממשלת
היום, דאתמר ביה (תהלים מב) יומם יצוה
י' חסדו. את המאור הקטן לממשלת
הלילה, (שם) ובלילה שירה עמי. שיר דלויים,
ודא יסוד. (שמואל א כ) בן ישי חי על האדמה.
דתקין עשר מיני תהלים, בשירה. ואיהו
צדיק לשמאלא, את המאור הקטן, ודא
שכינתא, דאתגטילת משמאלא. ע"ב.

סנהדרין גדולה, סנהדרין קטנה). סנהדרין
גדולה מצד השכינה העליונה,
סנהדרין קטנה מצד השכינה
התחתונה.

משה שושבין המלך, אהרן
שושבין המלכה. ועמהם שבועים
ושנים סנהדרין, כמנין חסד,
ומכאן סנהדרין גדולה. סנהדרין
קטנה מצד השמאל, (בראשית א)
את המאור הקטן לממשלת
הלילה.

ומשום זה, תפארת - את המאור
הגדל לממשלת היום, שנאמר
בו (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו.
את המאור הקטן לממשלת
הלילה, (שם) ובלילה שירה עמי.
שיר הלויים, וזה יסוד. (שמואל א כ)
בן ישי חי על האדמה, שתקן
עשרה מיני תהלים בשירה. והוא
צדיק לשמאל, את המאור
הקטן, וזו שכינה, שנוטלת
מהשמאל.

פרשת כי תצא

רעיא מהימנא

וענשו אותו מאה כסף וגו' (דברים
כב). מצוה זו לדון בדין מוציא
שם רע, זהו שכתוב וענשו אותו
מאה כסף ונתנו לאבי הנערה פי
הוציא שם רע על בתולת
ישראל. רבותינו, וזהו אחר
נשואין, שאמר לא מצאתי לכתך
בתולים. ולא כל שם רע שקול,
שפרגלים שהוציא שם רע על
הארץ נענשו בגללה ומתו, ולא
זכו בה. ואשה היא קרקע בארץ,
כמו שבארוה, אסתר קרקע
עולם היתה.

ואם תאמרו, שם רע עליה,
שנטמאה באחשורוש, וזכתה
להתלבש בה רוח הקדש, זהו
שכתוב (אסתר ה) ותלבש אסתר
מלכות. הרי אמר הקדוש ברוך

פרשת כי תצא

רעיא מהימנא

וענשו אותו מאה כסף וגו' (דברים כב) פקודא
דא, לדון בדין מוציא שם רע. הדא
הוא דכתיב, וענשו אותו מאה כסף ונתנו
לאבי הנערה כי הוציא שם רע על בתולת
ישראל. רבנן, והאי איהו בתר נשואין, דאמר
לא מצאתי לכתך בתולים, ולא כל שם רע
שקול, דמרגלים דאפיקו שום ביש על
ארעא, אתענשו בגינה, ומיתו ולא זכו לה.
ואתתא קרקע איהי בארעא, כמה דאוקמוה,
אסתר קרקע עולם היתה.

ואי תימרין שום ביש עליה, דאסתאבת
באחשורוש, וזכתה לאתלבשא בה
רוחא דקדשא. הדא הוא דכתיב, (אסתר ה)

הוא, (ישעיה מב) אני ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים. ורוח הקדש שכינה היתה, שהיא שם שהתלבשה באסתר.

אבל רבותינו, אוי לאותם שאוכלים תבן תבל של התורה (חמור של התורה שנחשב חכם מ'פלא ו'רב ר'בון) ולא יודע בסתרי תורה, אלא קלים וחמורים של התורה. קלים תבן של התורה. וחמורה של התורה חטה, חט ה', עץ של טוב ורע.

אין דרך של מלך ומלכה לרכב על חמור, אלא על סוסים, זהו שפתוב (חבוק ג) כי תרכב על סוסך מרכבתיך ישועה. שאין מזלזלים במלכות להרפב המלכה על חמור. כל שפן מלך, אין זה מקום הדיוט עבד, שדרכו לרכב על חמור. ולכן פתוב במשיח (זכריה ט) עני ורוכב על חמור. עני הוא שם בסימן: ערובין, נדה, יבמות. ושאר משניות בכלל. ולא נקרא שם מלך, עד שרוכב בסוסה שלו, כנסת ישראל.

בשהקדוש ברוך הוא מחוץ למקומו, אינו מלך. וכשחוזר למקומו, (זכריה יד) והיה ה' למלך. וכן ישראל, נאמר בהם, כל ישראל בני מלכים. כמו שהאב, הם בניו. אינם בני מלכים, עד שיחזרו לארץ ישראל. ואם תאמר שהדיוט זה, אף על גב שהוא הדיוט לרבנו, ברכה עליו נאמר אל תהי ברפת הדיוט קלה בעיניך. והדיוט זה לגבי המלך עבד מטטרון. ואדם הראשון שלא שמר את הקבד שנתנו לו, הורירו אותו לאכל עם חמורים, ואמר, אני וחמורי נאכל באבוס אחד. ויששכר בהאי

ותלבש אסתר מלכות. הא אמר קדשא בריך הוא, (ישעיה מב) אני יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים. ורוחא דקדשא שכינתא הות, דאיהי שם דאתלבשת באסתר. אבל רבנו, ווי לאינון דאכלין תבן תבל דאורייתא (חמור דאורייתא דאתחשיב חכם מ'פלא ו'רב

ר'בון) ולא ידע בסתרי דאורייתא, אלא קלין וחמורין דאורייתא, קלין תבן דאורייתא, חומרא דאורייתא, חטה, חט ה', אילנא דטוב ורע.

לית דרכא דמלכא ומטרוניתא, למרכב על חמרא, אלא על סוסון. הדא הוא דכתיב, (חבוק ג) כי תרכב על סוסך מרכבותיך ישועה. דאין מזלזלין במלכותא, למרכב מטרוניתא על חמרא. כל שפן מלכא, לית דין אתר הדיוט עבד, דארחיה למרכב על חמרא. ובגין דא כתיב ביה במשיח, (זכריה ט) עני (דף רע"ו ע"א) ורוכב על חמור. עני איהו תמן בסימן, ערובין נדה יבמות, ושאר מתניתין בכלל. ולא אתקרי תמן מלך, עד דרכיב בסוסיא דיליה כנסת ישראל.

קדשא בריך הוא כד איהו לבר מאתריה, לאו איהו מלך. וכד אתהדר לאתריה, (זכריה יד) והיה יי' למלך. והכי ישראל, אתמר בהון, כל ישראל בני מלכים. פגוונא דאבא, אינון בנוי. לאו אינון בני מלכים, עד דיהדרון לארעא דישראל. ואי תימא דהדיוט דא, אף על גב דאיהו הדיוט לגבי מאריה, ברכתא עליה אתמר, אל תהי ברפת הדיוט קלה בעיניך. והדיוט דא לגבי מלכא עבד מטטרון. ואדם קדמא דלא נטר יקר דיהבו ליה, נחתו ליה למיכל עם חמורים, ואמר אני וחמורי נאכל באבוס אחד. ויששכר בהאי

חֲמָרָא, זָכָה לְאַתְקָרִי (בראשית מט) יִשְׁשָׁכָר חֲמֹר גָּרָם.

וְרַבֵּנָן מֵאֲרִי מְתַנִּיתִין, מִטְרוּנִיתָא אֲתָמַר בֵּה (תהלים קג) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה, בְּתַר דְּאַתְלַבֶּשָׂא בֵיה אֲסֵתֵר, שְׁלִיטַת אֲסֵתֵר עַל אַחֲשֹׁרוּשׁ וְאוֹמְתִיה. וְאַתְמַר בֵּהוּ (אסתר ט) וְהָרוּג בְּשׁוֹנְאֵיהֶם. וְאִי תִימָא דְאַתְיִיחַד עֲמָה. אָף עַל גַּב דִּהּוּ בְּבִיתָא חָדָא, חֶס וְשָׁלוֹם. אֱלָא, כְּגִוּוֹנָא דְיוֹסֵף, דְּאַתְמַר בֵּיה, (בראשית לט) וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָה, וְלֹא לְבוּשׁוֹ, אֱלָא בְּגָדוֹ, לִישְׁנָא (ישעיה כד) דְּבוּגָדִים בְּגָדוֹ.

וְהָכָא סֵתְרָא רַבְרָבָא. וּבְגִין דָּא, אֲסֵתֵר, לִישְׁנָא דְסֵתְרָאָה, (תהלים לב) אֲתָה סֵתֵר לִי, שְׂכִינְתָּא אֲסֵתִירַת לָהּ מֵאַחֲשֹׁרוּשׁ, וְיִהְיֶה לִיה שִׂידָה בְּאַתְרָהּ, וְאַתְהִידֵרַת אִיהִי בְּדִרוּעִיה דְּמִרְדְּכִי. וּמִרְדְּכִי דִּהְוָה יָדַע שְׁמָא מְפָרֵשׁ, וְשִׁבְעִין לְשׁוֹן, עֶבֶד כָּל דָּא בְּחֻכְמָתָא. וּבְגִין דָּא אוּקְמוּהָ מֵאֲרִי מְתַנִּיתִין, דְּאַפִּילוּ בְלֹא דָא, אִית לִיה לְפָר נֶשׁ קוֹדֵם דִּיתִיחַד עִם אֲתַתִּיה, לְמַלְלָא עֲמָה, בְּגִין דְּשְׁמָא שִׂידָה אֲתַחֲלָפָא בְּאַתְתִּיה.

וְדָא בְּאַתְתָּא מֵאִילָנָא דְטוֹב וָרַע, אֲבָל אִם הִיא מְשִׁכִּנְתָּא, לִית לָהּ שְׁנוּי, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (מלאכי ג) אֲנִי יְיָ לֹא שֶׁנִּיתִי. אֲנִי, דָּא שְׂכִינְתָּא. וְלִית לָהּ דְּחִילוֹ מִכָּל סֵטְרִין אַחֲרָנִין. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ. וּבְאַתְרָא דְשְׂכִינְתָּא תַּמָּן, כְּמָה סְגוּלוֹת תַּמָּן. וּבְגִין דְּאַסֵּתֵר אֲתַלְבֶּשֶׂת שְׂכִינְתָּא בֵּה, חֲזִיָּא הוּת לְמַעַבְד עֲמָה כְּמָה סְגוּלוֹת (ס"א צומוֹת). כְּגִוּוֹנָא דְשָׂרָה, קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא נָטִיר לָהּ, בְּגִין שְׂכִינְתָּא דִּהּוּת עֲמָה, נָטִיר לָהּ מִפְרָעָה, וְאַפִּילוּ לְבוּשָׁה וְתַכְשִׁיטָיָה בְּכֻלָּהוּ שׁוּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סְגוּלוֹת, בְּגִין שְׂכִינְתָּא. וּבְגִין דָּא, אֲתָא פְרָעָה

לְהִקְרָא בְּחִמּוֹר הִזָּה, (בראשית מט) יִשְׁשָׁכָר חֲמֹר גָּרָם.

וְרַבּוֹתֵינוּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, בְּמַלְכָּה נֶאֱמַר (תהלים קג) וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מַשְׁלָה. אַחֲרָהּ שְׁתַּלְבֶּשֶׂת בֵּה אֲסֵתֵר, שְׁלִטָּה אֲסֵתֵר עַל אַחֲשֹׁרוּשׁ וְאוֹמְתוֹ, וְנֶאֱמַר בְּהֶם (אסתר ט) וְהָרוּג בְּשׁוֹנְאֵיהֶם. וְאִם תֵּאמַר שֶׁתִּיחַד עֲמָה, אָף עַל גַּב שְׁהִי בְּבִית אֶחָד - חֶס וְשָׁלוֹם, אֱלָא כְּמוֹ יוֹסֵף, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בראשית לט) וַתִּנַּח בְּגָדוֹ אֶצְלָה, וְלֹא לְבוּשׁוֹ, אֱלָא בְּגָדוֹ, לְשׁוֹן (ישעיה טז) בּוּגְדִים בְּגָדוֹ.

וְכֵאן סוּד גָּדוֹל. וּמִשׁוֹם זֶה אֲסֵתֵר, לְשׁוֹן הַסֵּתֶרָה, (תהלים לב) אֲתָה סֵתֵר לִי. הַשְׂכִּינָה הַסֵּתִירָה אוֹתָהּ מֵאַחֲשֹׁרוּשׁ, וְנִתְּנָה לוֹ שִׂידָה בְּמִקְוָמָה, וְהִיא חֲזָרָה לְזִרְעוֹת מִרְדְּכִי. וּמִרְדְּכִי שִׁידַע אֶת שֵׁם הַמֶּפְרָשׁ וְשִׁבְעִים לְשׁוֹן, עָשָׂה כָּל זֶה בְּחֻכְמָה. וְלִכְּן פִּרְשָׁהּ בְּעַלֵּי הַמִּשְׁנָה, שֶׁאַפְלוּ בְּלִי זֶה יֵשׁ לְאָדָם לְפָנֵי שִׁיתִיחַד עִם אֲשֶׁתוֹ לְדַבֵּר עִמָּה, מִשׁוֹם שֶׁשְׁמָא הַתַּחֲלִפָּה שִׂידָה בְּאַשְׁתּוֹ. וְזֶה בְּאַשָּׁה מֵעַן טוֹב וָרַע. אֲבָל אִם הִיא מְשִׁכִּנָּה, אֵין לָהּ שְׁנוּי, זֶהוּ שְׂכִתוּב (מלאכי ג) אֲנִי ה' לֹא שֶׁנִּיתִי. אֲנִי - זֶה הַשְׂכִּינָה. וְאֵין לָהּ פֶּחַד מִכָּל הַצָּדִידִים הָאֲחֵרִים, זֶהוּ שְׂכִתוּב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאִין נִגְדוּ.

וּבְמִקְוָם שִׁישׁ שֵׁם שְׂכִינָה, כְּמָה סְגוּלוֹת יֵשׁ שָׁם. וּמִשׁוֹם שֶׁאַסֵּתֵר הַתַּלְבֶּשֶׂת בֵּה הַשְׂכִּינָה, רְאוּיָה הִיתָה לַעֲשׂוֹת לָהּ כְּמָה סְגוּלוֹת (צומוֹת). כְּמוֹ שָׂרָה, שֶׁהִקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁמֶר אוֹתָהּ, מִשׁוֹם הַשְׂכִּינָה שֶׁהִיתָה עִמָּה שֶׁמֶר אוֹתָהּ מִפְרָעָה, וְאַפְלוּ לְבוּשָׁה וְתַכְשִׁיטָיָה, בְּכֻלָּם שֵׁם הַקְּדוֹשׁ

שׁוּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סְגוּלוֹת, בְּגִין שְׂכִינְתָּא. וּבְגִין דָּא, אֲתָא פְרָעָה

כְּרוֹךְ הוּא סִגְלוֹת מְשׁוּם
הַשְׂכִּינָה. וּמְשׁוּם זֶה בֹּא פֶרֶעַה
לְסַנְדְּלָה, הִפָּה אוֹתוֹ בּוֹ. וְכֵן גַּם
בְּכָל תַּכְשִׁיטִיהָ. בְּכָל תַּכְשִׁיט
וְתַכְשִׁיט שֶׁהִיא נוֹגֵעַ בּוֹ, הִיא
מִפָּה אוֹתוֹ, עַד שְׁאוֹתוֹ הֵטְמָא
נִפְרָד מִמֶּנָּה, וְהַחֲזִירָה לְבַעֲלָהּ.
וְאִם בְּתַכְשִׁיטָהּ כָּךְ, כָּל שֶׁכֵּן מִי
שֶׁנוֹגֵעַ בְּגוֹפָהּ, וְאִפְלוּ בְּאֶצְבַּע
שָׁלָה, לְצַד הַיְּחֹד, (בַּמְדָּבָר א) וְהִזְר
הַקָּרֵב יוֹמֶת. שֶׁהַקְדוֹשׁ כְּרוֹךְ הוּא
לֹא נָתַן לוֹ רְשׁוּת לְקָרֵב אֵלֶיהָ,
זֶהוּ שֶׁפְּתוּב אָנִי ה' הוּא שְׁמִי
וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן.

וּמְשׁוּם זֶה לֹא כָּל שֵׁם רַע שֶׁקוֹל.
מְרַגְלִים שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רַע עַל
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מִתּוֹ. מִי שֶׁמוֹצִיא
שֵׁם רַע עַל הַשְׂכִּינָה, כָּל שֶׁכֵּן
שְׁלוֹקִים בְּנִשְׁמָתָם. שְׁאֵלָה
שֶׁהוֹצִיאוּ שֵׁם רַע עַל הָאֶרֶץ, לְקוֹ
בְּגוֹפָם, וּמִיתָת עֲצָמָם מִתּוֹ. אֲבָל
מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם רַע עַל הַשְׂכִּינָה,
נִשְׁמָתָם לוֹקָה. וְזֶה לְמִי שִׂידֵעַ
סוּר זֶה וְעֵינָיו פְּתוּחוֹת. אֲבָל מִי
שֶׁעֵינָיו סְתוּמוֹת, אֵין לוֹ כָּל כָּךְ
עֲנֵשׁ.

וְכֵן שְׂרֻבוֹתֵינוּ שֶׁל הַמִּשְׁנָה שְׁמוֹ
לְפָנֵיהֶם, שְׁאֵשָׁה אֲנוֹסָה מִתֵּרֶת
לְבַעֲלָהּ, וְדָאִי אֲסוּר וְהִתֵּר שֶׁל
הַמִּשְׁנָה לֹא מְדַבֵּר אֵלָּא בְּדָבָרִים
שֶׁל הָאָדָם, וְאֵשָׁה שְׁהִיא מַעֲצָ
הַדַּעַת טוֹב וְרָע. אֲבָל אֵשָׁה
שְׁהִיא מַעֲצָ הַחַיִּים, אֵין דִּינָהּ
כְּאֵלָּה. (שֶׁהֵם מְאִילֵן עַץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע)
שְׁאוֹתוֹ עַץ הַחַיִּים צָדִיק וְטוֹב לוֹ,
וּבְשִׁבִּילוֹ נֶאֱמָר (מִשְׁלִי יב) לֹא יֵאָנֶה
לְצָדִיק כָּל אֹנֶן, וְלֹא לְבַת זֹגוֹ
הַצָּדִיקָת. וְלִמְדֵנוּ מִשְׁרָה בְּבֵית
פֶּרֶעַה, שֶׁלֹּא הִיטָה לוֹ רְשׁוּת
לְהִתְקָרֵב אֵלֶיהָ.

וְכֵן שֶׁהוּא צָדִיק וְרָע לוֹ, זֶה
שֶׁהוּא מַעֲצָ שֶׁל טוֹב וְרָע, שֶׁכֵּיִן
שָׂרַע עֲמוֹ, אֵין צָדִיק אֲשֶׁר לֹא
יִחְטָא בְּאוֹתוֹ רַע, מֵאַחֵר שֶׁהוּא

לְסַנְדְּלָה, מִחָא לִיָּה עֲמִיָּה. וְהִכִּי נִמִּי בְּכָל
תַּכְשִׁיטִין דִּילָהּ. בְּכָל תַּכְשִׁיט וְתַכְשִׁיט דִּיהוּה
נִגַּע בִּיה, מִחִי לִיָּה, עַד דְּאַתְּפָּרֵשׁ מִנָּה הֵהוּא
טָמֵא, וְאַחֲזָר לָהּ לְבַעֲלָהּ.

וְאִי בְּתַכְשִׁיטִין דִּילָהּ כֵּן, כָּל שֶׁכֵּן מָאן דְּנִגַּע
בְּגוֹפָא. וְאַפִּילוּ בְּאֶצְבַּע דִּילָהּ, לְסַטְרָא
דִּיחֻדָּא, (בַּמְדָּבָר א) וְהִזְר הַקָּרֵב יוֹמֶת. דְּקוֹדֶשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לֹא יְהִיב לִיָּה רְשׁוּת לְמִקְרָב גִּבָּהּ,
הִדָּא הוּא דְכָתִיב, (יִשְׁעִיָּה מו) אָנִי יְי' הוּא שְׁמִי
וּכְבוֹדִי לְאַחֵר לֹא אֶתֵּן.

וּבְגִין דָּא, לֹא כָּל שֵׁם רַע שֶׁקוֹל. מְרַגְלִים
דְּאַפִּיקוּ שׁוּם בִּישׁ עַל אֶרֶעָא דִּישְׂרָאֵל
מִיתוּ. מָאן דְּאַפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל שְׂכִינְתָּא, כָּל
שֶׁכֵּן דְּלִקְיִין בְּנִשְׁמָתָהוֹן. דְּאֵלִין דְּאַפִּיקוּ שׁוּם
בִּישׁ עַל אֶרֶעָא, לְקוֹ בְּגוֹפֵיהוּ, וּמִיתָת
גְּרַמֵּיהוּ מִיתוּ. אֲבָל מָאן דְּאַפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל
שְׂכִינְתָּא, נִשְׁמָתָא דְּלֵהוֹן לְקָאָה. וְהִיא לְמָאן
דִּידַע רְזָא דָּא, וְעֵינָיו פְּתוּחִין. אֲבָל מָאן דְּעֵינָיו
סְתִימִין, לִית לִיָּה עוֹנָשָׁא כָּל כֵּן.

וְכֵן דְּרַבְנָן דְּמִתְנִיתִין שְׁוִיִין קַמֵּיהוּ, דְּאַתְתָּא
אֲנוֹסָה מוֹתֵרֶת לְבַעֲלָהּ. וְדָאִי אֲסוּר
וְהִתֵּר דְּמִתְנִיתִין לֹא מְמַלֵּל אֵלָּא בְּמִילִיָּה דְּבֵר
נָשׁ, וְאַתְתָּא דְּאִיהִי מְאִילָנָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב
וְרָע. אֲבָל אֲתָתָא דְּאִיהִי מְאִילָנָא דְּחַיִּי, לֹא
לָהּ דִּינָא כְּאֵלִין, (דְּאֵינוּן מְאִילָנָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע)
דִּיהוּא דְּאִילָנָא דְּחַיִּי, צָדִיק וְטוֹב לוֹ. וּבְגִינִיָּה
אַתְמָר, (מִשְׁלִי יב) לֹא יֵאָנֶה לְצָדִיק כָּל אֹנֶן, וְלֹא
לְבַת זֹגוֹ צָדִיקָת. וְאוֹלִיפְנָא מִשְׁרָה בְּבֵיתָא
דְּפֶרֶעַה, דְּלֹא הָוָה לִיָּה רְשׁוּת לְמִקְרָב בְּהִדָּה.

וּמָאן דְּאִיהוּ צָדִיק וְרָע לוֹ, הִיא דְּאִיהוּ
מְאִילָנָא דְּטוֹב וְרָע, דְּכֵיִן דְּרַע עֲמִיָּה,
(קֹהֶלֶת ז) אֵין צָדִיק אֲשֶׁר לֹא יִחְטָא בְּהוּא רַע,
בְּתֵר דְּאִיהוּ עֲמִיָּה. רָשָׁע וְטוֹב לוֹ, דְּאַתְגַּבֵּר

עמו. רשע וטוב לו, שֶׁהַתְּגִבֵּר יֵצֵר הָרָע עַל יֵצֵר הַטּוֹב, נֶאֱמַר וטוב לו. טוב הוא תחת רשותו, ומשום שֶׁהָרָע שׁוֹלֵט עַל הַטּוֹב, הוא רשע, שאותו שֶׁהַתְּגִבֵּר לָקַח אֶת הַשֵּׁם. רשע ורע לו, אֵל אַחֵר, סְמָאֵל. ורע לו, סם המות שלו עובדי כוכבים ומזלות, (תהלים לד) תמות רשע רעה. ומשום זה אינה אנוסה, אלא יש בה תערוכת באותה נשמה של טוב ורע.

והתורה שנבראה (שנתנה), נשברו לוחותיה, שמשולים לבתולים. והקדוש ברוך הוא חזר ונתן אותם לישראל לשמר אותה. תורה שבעל פה נקראת הלכה למשה מסיני, והתן שלה שבר את בתוליה. ומי שמוציא עליה שם רע, שיאמר שהתורה היא איננה זו, שהרי לוחותיה נשברו - הקדוש ברוך הוא, שהוא אבי הנצרה, יאמר לו: בת, שהיא בתבת בראשית, היא בת המלך. הקדוש ברוך הוא אומר: (דברים כב) ופרשו השמלה, ונפתחת יריעה מספר תורה, ויראו שנאמר בה (שמות לד) פסל לך שני לוחות אבנים בראשנים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשנים אשר שברת.

מיד קם אליהו וכל בעלי הישיבה, וברכו אותו ואמרו: סיני סיני, כף ראוי לשמע דברים שלך ולשתק, אבל ברשות הקדוש ברוך הוא ושכינתו אני רוצה לדבר דבר אליך, לכבודך. אמר לו, אמר.

פתח ואמר, רוצה הנאמן, הפלה הזו שלך נתן אותה הקדוש ברוך הוא לאברהם לגדלה אליך, ומשום שהוא שמר אותה, נקראה בתו, זהו שכתוב בת

יֵצֵר הָרָע עַל יֵצֵר טוֹב, אֶתְמַר וטוֹב לו, טוֹב אִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתִיהָ, וּבִגִּין דָּרַע שְׁלִיט עַל טוֹב, רָשַׁע אִיהוּ, דִּהְיָוָא דְאַתְגַּבֵּר נָטִיל שְׁמָא. רָשַׁע וָרַע לו, אֵל אַחֵר סְמָאֵל, וָרַע לו, סָם הַמּוֹת דִּילְיָה עֲבוּדַת כּוֹכְבִּים וּמַזְלוֹת, (תהלים לד) תְּמוּתָהּ רָשַׁע רָעָה. וּבִגִּין דָּא, אָנוּסָה לָאו אִיהִי, אֶלָּא אִי אִית בֵּה תַעְרוּכָת בְּהִיא נִשְׁמָתָא, דְטוֹב וָרַע.

ואורייתא דאתבריא (נ"א דאתייהיבת), אתברו לוחין דילה, דאינון משולים לבתולים. וקודשא בריך הוא הדר יהיב לון לישראל, לנטרא לה, אורייתא דבעל פה אתקריאת הלכה למשה מסיני. וחתן ידיה, תבר בתולים דילה. ומאן דאפיק שום ביש עליה, דיימא דהא ההיא אורייתא לאו איהי דא, דהא לוחין דילה אתברו. קדשא בריך הוא יימא ליה, דאיהו אבי הנצרה. בת, דאיהו בתיבת בראשית, איהי בריתא דמלפא, קדשא בריך הוא אמר ופרשו השמלה, ואתפתחת יריעה מספר תורה, ויחזיון דאתמר ביה, (שמות לד) פסל לך שני לוחות אבנים בראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים (דף רע"ו ע"ב) הלוחות הראשונים אשר שברת.

מיד קם אליהו, וכל מארי מתיבתא, וברכו ליה, ואמרו סיני סיני, הכי אתחזיין למשמע מלין דילך ולשתוק, אבל ברשותא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, אנא בעי למללא מלה לגבך, ליקרא דילך. אמר ליה אימא.

פתח ואמר, רעיא מהימנא, האי כלה דילך, קדשא בריך הוא ייב לה לאברהם לגדלה לה לגבך, ובגין דאיהו נטיר לה,

היתה לו לאברהם ובכל שמה. ובה קים כל התורה כלה, ואפלו צרובי תבשילין, זהו שכתוב (בראשית כו) וישמור משמרתי וגו'. והוא היה אומן אליה, כמו (אסתר ב) ויהי אמן את הדסה. והקדוש ברוך הוא ברוך אותו בגללה, זהו שכתוב (בראשית כד) וה' ברוך את אברהם בכל. וגדלה מפל טובות טובות, וגמל עמה חסד, והעלה אותו בגדלה במדת חסד של אברהם, והיה ביתו בגללה פתוח לרוחה, לגמל חסד עם כל באי עולם.

ומשום שהוא גמל עמה חסד, כשבני אברהם היו ממשכנים בכמה חטאים במצרים, אמר לה הקדוש ברוך הוא: רועה הנאמן, לה וגמל טובות למי שגמל עמה, שהרי הכלה שלך נתתי לו אותה לגדלה במדות טובות, והוא גדלה בשלש עשרה מדות הרחמים שרמוזות בשלש תבות וה"ו אג"ו וה"ו, שהן וא"ו, שפלולים בהן שבעים ושנים שמות פמנן חסד, שבהם היה מתגבר אברהם על שבעים ושנים אמות, ובכלה שלך היה לו סגולה בשבעים ושנים שמות, והיה מנצח כל אמה ולשון.

ומשום זה, (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. ובוקע מים, שנקרעת לו את הים לפני בניו לשנים עשר קרעים, בחדש בון ו"ו, ובזכות א' (ובגללה) עברת (עשית) את הים ליבשה, ובה טבעו המצרים שלא מאמינים בוא"ו, שהוא אחד. ולעתיד לבא, (מכילת ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, יתקיים בישראל, זרעו של אברהם. ובך יתקיים, מוליך לימין משה זרוע תפארתו (זרע אברהם) ובוקע מים של התורה לפנייהם להיות לה

אתקריאת ברתיה. הדיא הוא דכתיב, בת היתה לו לאברהם ובכל שמה. ובה קיים כל אורייתא כלה, ואפילו צרובי תבשילין. הדיא הוא דכתיב, (בראשית כו) וישמור משמרתי וגו'. ואיהו הוה לגבה אומן, פגון (אסתר ב) ויהי אומן את הדסה. וקודשא בריך הוא בריך ליה בגינה, הדיא הוא דכתיב, (בראשית כד) וי' ברוך את אברהם בכל. וגדיל לה מפל מדות טבין, וגמיל לה חסד, וסליק לה בגדולה במדת חסד דאברהם, והוה ביתיה בגינה פתוח לרוחה, למגמל חסד עם כל באי עולם.

ובגין דאיהו גמיל חסד עמה, פד פנוי דאברהם הוה ממושפנין בכמה חובין במצרים, אמר קדשא בריך הוא לה רעיא מהימנא, זיל וגמיל טיבו, למאן דגמיל ליה עמה, דדיא כלה דילך, יהיבת לה ליה, לגדלא לה במדות טבין, ואיהו גדיל לה בתליסר מכילן דרחמי, דרמיזין בתלת תיבין וה"ו אג"ו וה"ו, דאינון וא"ו. דכליל בהון ע"ב שמהן, פמנן חסד. דבהון הוה אתגבר אברהם על ע"ב אומין ובכלה דילך, הוה ליה סגולה בע"ב שמהן, והוה נצח לכל אומה ולישן.

ובגין דא, (ישעיה סג) מוליך לימין משה זרוע תפארתו. ובוקע מים, דימא קרעת ליה קדם פנוי, בתריסר קרעין, בחושפון ו"ו, ובזכות א' (ס"א ובגינה) עברת (ס"א עברת) ימא יבשתא. ובה טופעו מצרים, דלא מהימנן בוא"ו דאיהו אחד. ולזמנא דאתי, (מכילת ז) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, יתקיים בישראל זרעא דאברהם. ובך יתקיים (דאנת) מוליך לימין משה זרוע תפארתו (זרע דאברהם) ובוקע מים דאורייתא קדמהון,

שם עולם. ושם פרויח את הכלה שלך.

ומשום שבת זו נתנה לישראל, שהיא הלכה שלך מצד השמאל, הלכה למשה מסיני, שהרי מצד הימין ה' הלכה שלך, מצד השם של אברהם. י' של יצחק. והכל ה"י מאלהים. ואתה וא"ו, מלא שלה, שלמות שלה, כוס מלא. בתחלה כ"ס י"ה, ולבסוף כוס מלא ברכת ה'.

ומשום שנתנה לישראל על ידך, שהם מצד העמוד האמצעי, יש לגלות למה נתנה להם, שהרי ודאי אברהם הרי נאמר למה נתנה לו, ואתה גמלת חסד עם בניו, כמו שהוא גמל לך. ליצחק נתן הקדוש ברוך הוא לו ולזרעו לשמר (לעשר) אותה מעץ טוב ורע, ועשו לה פמה גדרים, וחתכו לה פמה לבושים, שהם לבושי זהב, בכמה פסקות. והיו חולקים ומקשים עליהם, על הפסקות הללו, לתקנה בכמה פרוקים, לקשט אותה בכמה מיני קשטים לשבתות וימים טובים, להיות מקשטת אליך בזמן שתבא אליה בגאלה האחרונה, שנאמר בה (קהלת א) מ"ה ש"היה ה"א.

ומשום שהם גרמו לך ועשו עמך טובות, אתה סבלת בגללם פמה מפות כדי שלא יהרג משיח בן יוסף, שנאמר בו (יחזקאל א) ופני השור מהשמאל, מזרע יוסף שנאמר בו (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ובשביל שלא יתחלל הוא וזרעו בין עובדי כוכבים ומזלות בחטא של ירבעם שעשה עבודה זרה, הנה הוא להתחלל בעובדי כוכבים ומזלות הוא וזרעו, משום

למהוי לך שם עולם. ותמן פרויח כלך דילך. ובגין דבת דא, אתייהיבת לישראל, דאיהי הלכה דילך, מסטרא דשמאלא, הלכה למשה מסיני. דהא מסטרא דימינא, ה' הלכה דילך, מסטרא דשמא דאברהם. י' דיצחק. וכלא ה"י מן אלהים. ואנת וא"ו, מלא דילה, שלמות דילה, כוס מלא בקדמיתא כ"ס י"ה, ולבסוף כוס מלא ברכת יי'.

ובגין דאתייהיבת לישראל על ידך, דאינון מסטרא דעמודא דאמצעיתא, אית לגלאה אמאי אתייהיבת לון דהא ודאי אברהם הא אתמר אמאי אתייהיבת ליה. ואנת גמילת חסד עם בניו, פגוונא דגמיל הוא עמך. ליצחק יתב ליה קדשא בריך הוא ליה ולזרעיה, לנטרא (נ"א לעטרא) לה מאילנא דטוב ורע. ועבדו לה פמה גדרין, וחתכו לה פמה לבושים, דאינון לבושי דהבא, בכמה פסקות. והיו חולקין ומקשין עלייהו על אלין פסקות, לתקנא לה בכמה פרוקין, לקשט לה בכמה מיני קשטין, לשבתות וימים טובים, למהוי מקשטא לגבך בזמנא דתייתי לגבך בפורקנא בתרייתא, דאתמר בה (קהלת א) מ"ה ש"היה ה"א. (חסר כאן).

ובגין דאינון גרמו לך, ועבדו עמך טבין, אנת סבילת בגינייהו כמה מכתשין, בגין דלא יתקטיל משיח בן יוסף, דאתמר ביה (יחזקאל א) ופני שור מהשמאל, מזרעא דיוסף, דאתמר ביה (דברים לג) בכור שורו הדר לו. ובגין דלא יתחלל הוא וזרעיה בין עובדי כוכבים ומזלות, בחוביה דירבעם דעבד עבודה זרה, הנה הוא לאתחללא בעובדי כוכבים ומזלות הוא וזרעיה, בגין דירבעם בן נבט מזרעיה איהו, בגיניה

שִׁירָבָעַם בֶּן נִבְט הוּא מְזַרְעוֹ, וּבְגָלְלוּ נֹאמַר בָּךְ, (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ וְגו' וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

וְיִשְׂרָאֵל, מְשׁוּם שֶׁהֵם כְּלוּלִים יָמִין וּשְׂמָאל, שֵׁם ה"י שֶׁלֹּךְ הֵיטָה בְּשִׁלְמוֹת, יֵשׁ לָךְ לְהַתְיַחֵד עֲמָה בְּיַנְיָהֶם. וּמְשׁוּם שֶׁבָּךְ נֹאמַר כִּי הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, נֹאמַר בָּךְ וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה, לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו, בְּגִלוּתָא לֹא יָכִיל לְמַפְרֵשׁ לִיה מִנָּה כָּל יוֹמוֹי.

מִמֶּנָּה כָּל יָמָיו. וְאִיךָ הוּא שֵׁם רַע שֶׁהוֹצֵאתָ עֲלֶיהָ? אֵלָּא אַחֵר שֶׁהִיא נִתְּנָה לְיִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שֶׁמוֹצִיא שֵׁם רַע עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאִלוֹ הוֹצִיא עֲלֶיהָ. וְהַשֵּׁם רַע הִיא, שֶׁאַמְרָתָ לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (שמוות לב) לָמָּה ה' יַחְרֶה אִפְּךָ בַּעֲמֶךָ. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר, וְכִי אַתָּה הוֹצֵאתָ שֵׁם רַע עַל יִשְׂרָאֵל שֶׁעָשׂוֹ אֶת הָעֶגְלָה? לָךְ יָד כִּי שַׁחַת עָמְךָ. וְדָאֵי עָרַב רַב שֶׁאַתָּה גִּירָת אוֹתָם עָשׂוֹ אֶת הָעֶגְלָה, וּמְשׁוּם זֶה - כִּי הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה.

כָּם הָרוּעָה הַנֶּאֱמָן, נִשְׁק לֹו בְּפָנָיו וְעַל עֵינָיו וּבִרְךָ אוֹתוֹ, וְאָמַר לוֹ: תִּהְיֶה מְבָרָךְ מִפִּי הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה שָׁלוֹ, וּבְעֶשֶׂר דִּילִיָּה, וּבְכָל הַסְפִּירוֹת שָׁלוֹ, וּבְכָל הַשְּׁמוֹת שָׁלוֹ, וּבְכָל בְּעָלֵי הַיְּשִׁיבוֹת וּבְכָל הַמְּלָאכִים. וְעֵנּוּ כָּלֶם וְאָמְרוּ אָמֵן. וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ הוֹדּוּ בְּבִרְכָתוֹ. אֲלֵיָּהוּ, קוּם פֶּתַח פִּיךָ בְּמִצְוֹת עָמִי, שֶׁאַתָּה הוּא עוֹזֵר שְׁלִי מִכָּל צָד, שֶׁהָיָה עֲלֶיךָ נֹאמַר בְּתַחֲלָה, (במדבר כח) פִּינְחָס בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן. בֶּן אֶהֱרֹן וְדָאֵי, בֶּן אָח שְׁלִי הוּא, (משלי יז) וְאָח לְצָרָה יוֹלֵד.

אֲתָמַר בָּךְ, (ישעיה נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ וְגו', וּבְחִבְרָתוֹ נִרְפָּא לָנוּ.

וְיִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּאֵינּוֹן כְּלִילָן יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, תַּמָּן ה"י דִּילָךְ בְּשִׁלְמוֹ הוּא, אֵיט לָךְ לְאַתְיַחֲדָא עֲמָה בְּיַנְיָהוּ. וּבְגִין דְּאַתְמַר בָּךְ, כִּי הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, אֲתָמַר בָּךְ וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה, לֹא יוּכַל לְשַׁלְּחָה כָּל יָמָיו, בְּגִלוּתָא לֹא יָכִיל לְמַפְרֵשׁ לִיה מִנָּה כָּל יוֹמוֹי.

וְאִיךָ הוּא שֵׁם רַע דְּאַפִּיקַת עָלָה. אֵלָּא בְּתַר דְּאַתְיַהֲיַבַת אֵיחֵי לְיִשְׂרָאֵל, כָּל מָאן דְּאַפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל יִשְׂרָאֵל, כְּאִלוֹ אִפִּיק עָלָה. וְשׁוּם בִּישׁ הוּא, דְּאַמְרָת לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, (שמוות לב) לָמָּה יי' יַחְרֶה אִפְּךָ בַּעֲמֶךָ. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְכִי אַנְתָּ אִפִּיק שׁוּם בִּישׁ עַל יִשְׂרָאֵל דְּעַבְדּוֹ יֵת עֶגְלָה, לָךְ יָד כִּי שַׁחַת עָמְךָ. עָרַב רַב וְדָאֵי, דְּאַנְתָּ גִּירָת לֹון עַבְדּוֹ יֵת עֶגְלָה. וּבְגִין דָּא כִי הוֹצִיא שֵׁם רַע עַל בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה.

כָּם רַעֲיָא מְהִימָנָא, נְשִׁיק לִיה בְּאַנְפּוֹי, וְעַל עֵינָיו וּבְרִיךְ לִיה, וְאָמַר לִיה, תִּהְיֶה מְבָרָךְ מִפּוּמָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָהּ, בְּכָל מִדָּה וּמִדָּה דִּילִיָּה, וּבְעֶשֶׂר סְפִירָן דִּילִיָּה, וּבְכָל שְׁמֵהֶן דִּילִיָּה, וּבְכָל מְאָרֵי מְתִיבְתָּאן, וּבְכָל מְלָאכִין. וְעֵנּוּ כָּלָהוּ וְאָמְרוּ אָמֵן. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָהּ הוֹדּוּ בְּבִרְכָתָהּ. אֲלֵיָּהוּ, קוּם אֲפִתַּח פּוּמָךְ בְּפִקּוּדֵין עָמִי, דְּאַנְתָּ הוּא עוֹזֵר דִּילִי, מִכָּל (דף רע"ו ע"א) סְטָרָא, דְּהָא עֲלֶיךָ אֲתָמַר בְּקִדְמִיתָא, (במדבר כח) פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, בֶּן אֶהֱרֹן וְדָאֵי, בֶּן אָח דִּילִי הוּא, (משלי יז) וְאָח לְצָרָה יוֹלֵד.

כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר
לֹא אֲרָשָׁה וְגו' . מִצְוָה זוֹ לְדוֹן
בְּמִפְתָּה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף, זֶהוּ
שְׁכָתוֹב כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה
בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה. אֱלוֹ
יִשְׂרָאֵל, מִצַּד הַשְּׂכִינָה נִקְרָאוּ
בֵּת. וּתְפֹשֶׁה וְשָׁכַב עִמָּה וְנִמְצָאוּ.
וְנָתַן [וגו'] לְאָבִי הַנֹּעֵר[ה]
חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה
[וגו'] לֹא יוּכַל [ל]שְׁלַחָה כָּל
יָמָיו. רַבּוֹתֵינוּ וְכָל בְּעָלֵי
הַיִּשִּׁיבָה, אִישׁ - אֵלֶּה יִשְׂרָאֵל
מִצַּד הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּתְפֹשֶׁה,
בְּקֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין, וּתְפֹשֶׁה בְּכַנְפֵי
מִצְוָה. אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה, בֵּת
יְחִידָה, זוֹ הַנִּשְׁמָה. וְשָׁכַב עִמָּה,
בְּתַפְלַת שְׂכִיבָה, בְּהַשְׁפִּיכָנוּ.
וְנָתַן לְאָבִי הַנֹּעֵרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף,
כ"ה כ"ה אוֹתִיּוֹת הַיְּחִיד.

קוּם רוּעָה נְאֻמָּן, שְׂוֹדָאֵי מִי
שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל בְּהִלְכָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה
וְהַרְוִיחַ הִלְכָה, וְדָאֵי הִיא
בְּתַפְסָה אֵלָיו. וְעַם כָּל זֶה
פֶּרֶשׁוּהָ, לְעוֹלָם יַעֲסֹק אָדָם
בְּתוֹרָה אָפְלוּ שְׁלֵא לְשִׁמָּה,
שְׁמַתוֹף שְׁלֵא לְשִׁמָּה בָּא לְשִׁמָּה,
וְהִלְכָה זוֹ מִצַּד שֶׁל נֹעַר טוֹב,
שֶׁנִּפְרָד מֵעֵץ שֶׁל טוֹב וְרָע, שֶׁהוּא
אֲסוּר וְהִתֵּר, טִמְאָה וְטָהָרָה, כָּשֶׁר
וּפְסוּל. וְעַל שֵׁם נֹעַר נִקְרָאת הִיא
נֹעֵרָה, שְׁעֵתִיד לְקִיָּם בָּהּ, (אִיּוֹב לז)
וַיִּנָּעְרוּ רִשְׁעִים מִמֶּנָּה, שֶׁהֵם
אֲסוּר טִמָּא וּפְסוּל, סְמָאֵל
וּמִרְכַּבּוֹתָיו.

דְּבָר אַחֵר כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה
בְּתוּלָה - אֱלוֹ יִשְׂרָאֵל, שְׁכָתוֹב
(הוֹשֵׁעַ יא) כִּי נֹעַר יִשְׂרָאֵל וְאַהֲבָהּ.
נֹעַר מִצַּד מְטָטְרוּן. וְאִין אִישׁ
אֵלֶּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר
(שְׁמוֹת טו) ה' אִישׁ מְלַחֵמָה. כִּי
יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה בְּתוּלָה, בְּתוּלַת
יִשְׂרָאֵל, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (עֲמוֹס ה) נִפְלָה
לֹא תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל.
(הוֹשֵׁעַ ב) הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחַ

כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא
וְגו' . פְּקוּדָא דָּא, לְדוֹן בְּמִפְתָּה חֲמִשִּׁים
כֶּסֶף. הָדָא הוּא דְכִתְיִב, כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה
בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה. אֵלִין יִשְׂרָאֵל,
מְסִטְרָא דְשְׂכִינָתָא אֲתִקְרִיאוּ בֵּת. וּתְפֹשֶׁה
וְשָׁכַב עִמָּה וְנִמְצָאוּ וְנָתַן לְאָבִי הַנֹּעֵרָה
חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִּהְיֶה לְאִשָּׁה לֹא יוּכַל
לְשְׁלַחָה כָּל יָמָיו. רַבּוֹנָן וְכָל מְאִרֵי מְתִיבָתָא,
אִישׁ, אֵלִין יִשְׂרָאֵל, מְסִטְרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. וּתְפֹשֶׁה, בְּקֶשֶׁר אֲתִפְלִין. וּתְפֹשֶׁה,
בְּכַנְפֵי מִצְוָה. אֲשֶׁר לֹא אֲרָשָׁה, בֵּת יְחִידָה, דָּא
נִשְׁמָה. וְשָׁכַב עִמָּה, בְּצִלּוֹתָא דְשְׂכִיבָא,
בְּהַשְׁפִּיכָנוּ. וְנָתַן לְאָבִי הַנֹּעֵרָה חֲמִשִּׁים כֶּסֶף,
חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים חֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים אֲתוּן
דִּיחֻדָּא.

קוּם רַעֲיָא מְהִימָנָא, דְּוֹדָאֵי מָאן דְּאֲשְׁתַּדֵּל
בְּהִלְכָה שְׁלֵא לְשִׁמָּה, וְרוּוּחַ הִלְכָה,
וְדָאֵי בְּתַפְסָה אִיהִי לְגַבִּיָּה. וְעַם כָּל דָּא
אוּקְמוּהָ, לְעוֹלָם יַעֲסוּק אָדָם בְּתוֹרָה אָפְלוּ
שְׁלֵא לְשִׁמָּה, שְׁמַתוֹף שְׁלֵא לְשִׁמָּה בָּא
לְשִׁמָּה. וְהֵאֵי הִלְכָה מְסִטְרָא דְנֹעַר טוֹב,
דְּאֲתַפְּרֵשׁ מֵאִילָנָא דְטוֹב וְרָע, דְּאִיהוּ אִיסוּר
וְהִיתֵר, טִמְאָה וְטָהָרָה, כָּשֶׁר וּפְסוּל. וְעַל שֵׁם
נֹעַר, אֲתִקְרִיאת אִיהִי נֹעֵרָה. דְּעֵתִיד לְקִיָּים
בָּהּ, (אִיּוֹב לח) וַיִּנָּעְרוּ רִשְׁעִים מִמֶּנָּה, דְּאִינוּן
אִיסוּר טִמָּא וּפְסוּל, סְמָאֵל וּמִשְׁרִייתֵיהּ.

דְּבָר אַחֵר כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה בְּתוּלָה, אֵלִין
יִשְׂרָאֵל, דְּכִתְיִב, (הוֹשֵׁעַ יא) כִּי נֹעַר יִשְׂרָאֵל
וְאַהֲבָהּ, נֹעַר מְסִטְרָא דְמְטָטְרוּן. וְאִין אִישׁ
אֵלֶּה קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ הוּא, שְׁנֹאֲמַר (שְׁמוֹת טו) יי'
אִישׁ מְלַחֵמָה. כִּי יִמָּצָא אִישׁ נֹעֵרָה בְּתוּלָה,
בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַמַּר בָּהּ (עֲמוֹס ה) נִפְלָה
תוֹסִיף קוּם בְּתוּלַת יִשְׂרָאֵל. (הוֹשֵׁעַ ב) הִנֵּה אֲנֹכִי

והולכתיה והולכתיה המדבר, ולבתר אפתח לון
חמשין תרעין דחירו, דאינון חמשין תרעין
דרחמי, מסטרא דאברהם אביהון. והאי איהו
ונתן לאבי הנערה חמשים כסף, וכסף מדרגא
דחסד, דרגא דאברהם.

דבמפקנו דמצרים, חמשין תרעין דחירו
אפתח לון, מסטרא דדינא
דשמאלא, דאיהו אדני, דתמן (בראשית טו) דן
אנכי. קדם דינא דן אנכי, ולבתר נפקו. אבל
בפורקנא בתרייתא, (ישעיה נד) וברחמים גדולים,
מסטרא דאברהם, וגדולה דרגא דאברהם,
דבינה, תמן איהי יד הגדולה, תמן איהי נ'
כסף. ולבתר לא יוכל שלחה בגלותא כל
ימיו, בגין דלו תהיה לאשה, כמה דאתמר
(הושע ב) וארשתיך לי לעולם, וקרא אחרינא,
(ישעיה נד) כי בועליך עושין יי' צבאות שמו.
(ישעיה סב) לא יאמר לך עוד עזובה. דאף על גב
דשכינתא איהי בגלותא, קדשא בריך הוא לא
זז מנה.

פקודא פתר דא, לישא אנוסתו. דודאי אנוסה
אית מתרין סטריין, אנוסה ברחימו
דיליה לגבה, ואיהי לא רחימת ליה. ואית
אנוסה דרחימת איהי ליה, ודחילת לאזדווגא
עמיה בלא קדושין וברכה, ואיהי לא בעאת
אם היא הדיוטא לגביה, ולו תהיה לאשה.
בסתרי תורה, אית לן להמשיל משל,
נשמתא אית דאיהי מטרוניתא.
ונשמתא אית, דאיהי אמה. פגון (שמות כא) וכי
ימכור איש את בתו לאמה. ונשמתא אית,
דאיהי שפחה הדיוטא דפר נש. אוף הכי,
אית דאיהו עבד שפחה לגבי נשמתא.
ולזמנין נשמתא אזלא פרזא דגלגולא, הדא
הוא דכתיב, (בראשית ח) ולא מצאה היונה מנוח

והולכתיה המדבר, ולבתר אפתח לון
חמשין תרעין דחירו, דאינון חמשין תרעין
דרחמי, מסטרא דאברהם אביהון. והאי איהו
ונתן לאבי הנערה חמשים כסף, וכסף מדרגא
דחסד, דרגא דאברהם.
דבמפקנו דמצרים, חמשין תרעין דחירו
אפתח לון, מסטרא דדינא
דשמאלא, דאיהו אדני, דתמן (בראשית טו) דן
אנכי. קדם דינא דן אנכי, ולבתר נפקו. אבל
בפורקנא בתרייתא, (ישעיה נד) וברחמים גדולים,
מסטרא דאברהם, וגדולה דרגא דאברהם,
דבינה, תמן איהי יד הגדולה, תמן איהי נ'
כסף. ולבתר לא יוכל שלחה בגלותא כל
ימיו, בגין דלו תהיה לאשה, כמה דאתמר
(הושע ב) וארשתיך לי לעולם, וקרא אחרינא,
(ישעיה נד) כי בועליך עושין יי' צבאות שמו.
(ישעיה סב) לא יאמר לך עוד עזובה. דאף על גב
דשכינתא איהי בגלותא, קדשא בריך הוא לא
זז מנה.

פקודא פתר דא, לישא אנוסתו. דודאי אנוסה
אית מתרין סטריין, אנוסה ברחימו
דיליה לגבה, ואיהי לא רחימת ליה. ואית
אנוסה דרחימת איהי ליה, ודחילת לאזדווגא
עמיה בלא קדושין וברכה, ואיהי לא בעאת
אם היא הדיוטא לגביה, ולו תהיה לאשה.
בסתרי תורה, אית לן להמשיל משל,
נשמתא אית דאיהי מטרוניתא.
ונשמתא אית, דאיהי אמה. פגון (שמות כא) וכי
ימכור איש את בתו לאמה. ונשמתא אית,
דאיהי שפחה הדיוטא דפר נש. אוף הכי,
אית דאיהו עבד שפחה לגבי נשמתא.
ולזמנין נשמתא אזלא פרזא דגלגולא, הדא
הוא דכתיב, (בראשית ח) ולא מצאה היונה מנוח

לכף רגלה, ויצר הרע רדיף אבתרהא, לאעלא בגופא, דאיהו שפחה לגבי יצר הרע. איהו שד יהודי. ונשמתא י', אמה העבריה. ובה ההוא שד, אתהדר שדי, דנטיר לה לההיא נשמתא, ותב בה בתיובתא, ומברך בה לקודשא ברין הוא בכל יומא בברוך. ומקדש בה לקודשא ברין הוא, בקדש קדש קדש. ומיחד עמה לקודשא ברין הוא, בקריאת שמע.

מה דהוה איהו שד, אתהדר מלאך ידיה מטטרון, (רוחא מניה) ואתהדר שדי דהכי סליק במטטרון, בחושבן שדי. ומיד יתקיים ביה, ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו. ואי לא חזר בתיובתא, איהי לגביה משתעבדא בחובין דעבדת, ויתקיים ביה (שמות כא) האשה וילדיה תהיה לאדוניה. ואתמר בההוא שד בעל חוביה, והוא יצא בגפו. והאי שד, איהו כמטה דמשה, דאתהפך ממטה לנחש, ומנחש למטה, הכי האי שד, אתהפך משד למלאך, וממלאך לשד, כפום עובדוי דבר נש. ומהכא אשתמודע יוסף שידא, אמאי אתקרי הכי.

ועל שם שדים דאתו מהאי, אוקמוה מארי מתניתין, דאית מנהון כמלאכי השרת, ואינון תלמידי חכמים דידעין מאי דהוה, ומה דעתיד למהוי. ואינון בדיוקנניהו בארעא, אינון מארי פילוסופיא, אצטגניני ישראל, דידעין מאי דהוה, ומאי דעתיד למהוי, מאותות דחמה וסיהרא, לקותא דלהון, וכל ככב ומזל, ומה אחזי בעלמא.

ואית מנהון (דף רע"ז ע"ב) כבהמה, פריין ורביין כבהמה, דיוקנא דלהון לתתא אינון

הרע. הוא שד יהודי. ונשמא י', אמה העבריה. ובה אותו השד וחזר לשדי, ששומר את אותה הנשמא, ושב בה בתשובה, ומברך בה את הקדוש ברוך הוא בכל יום בברוך, ומקדש בה את הקדוש ברוך הוא בקדוש קדוש קדוש, ומיחד עמה את הקדוש ברוך הוא בקריאת שמע.

מה שהיה אותו שד, חזר מלאך שלו מטטרון (רוח מנהו), וחזר להיות שדי, שפך עולה מטטרון בחשבון שדי. ומיד יתקיים בו, ולו תהיה לאשה לא יוכל לשלחה כל ימיו. ואם לא חזר בתשובה, היא משתעבדת אליו בחטאים שעשתה, ויתקיים בה, האשה וילדיה תהיה לאדניה. ונאמר באותו שד בעל חובו, והוא יצא בגפו. והשד הזה הוא כמו המטה של משה, שהתהפך ממטה לנחש, ומנחש למטה. כך השד הזה, מתהפך משד למלאך, וממלאך לשד, כפי מעשי האדם. ומכאן נודע יוסף השד למה נקרא כך.

ועל שם שדים שבאו מזה, פרושה בעלי המשנה, שיש מהם כמו מלאכי השרת, והם תלמידי חכמים שיודעים מה שהיה ומה שעתידי להיות. והם בדמיותיהם בארץ, אלו בעלי פילוסופיה, אצטגניני ישראל, שיודעים מה שהיה ומה שעתידי להיות מאותות החמה והלבנה, מלקוי שלהם, וכל כוכב ומזל, ומה הוא מראה בעולם.

ויש מהם כמו בהמה, פרים ורבים כבהמה, דמותם למטה הם עמי הארץ, ופרושה בעלי המשנה, שהם שקץ וכןותיהם שרץ. ועל בנותיהם נאמר, (דברים

שקץ, ובנותיהון שרץ. ועל

(כו) אָרור שֶׁכֵּב עִם כָּל בְּהֵמָה. וְהֵם שׁוֹנָאִים אֶת תַּלְמִידֵי הַחֲכָמִים בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה, שֶׁהֵם מִמֶּשׁ מִלֵּאכֵי הַשָּׂרָת. וּמִשּׁוּם זֶה פִּרְשֵׁה בְּעָלֵי הַמִּשְׁנָה עַל אָדָם, אִם יִהְיֶה כְּמוֹ מִלֵּאכֵי ה' צָבָאוֹת - תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִם לֹא - לֹא יִבְקָשׁוּ תּוֹרָה מִפִּיהוּ.

וַיֵּשׁ אַחֲרֵיהֶם בְּעָלֵי סִתְרֵי תּוֹרָה, בְּעָלֵי מִדּוֹת, שֶׁהֵם יוֹרְשִׁים נִשְׁמוֹת מִצַּד הַמַּלְכוּת הַקְּדוּשָׁה שֶׁכְּלוּלָה מֵעֶשֶׂר סְפִירוֹת. שְׁמִי שִׁיורֵשׁ אוֹתָהּ וְזוֹכָה בָּהּ, זוֹכָה לְעֶשֶׂר סְפִירוֹת בְּלִי פְרוּד, עֶשֶׂר וְלֹא תִשַּׁע. שָׁאֵם הֵיוּ יוֹרְשִׁים אֶת הַמַּלְכוּת הַיְחִידָה, הֵיוּ תִשַּׁע בְּפְרוּד מִמֶּנָּה. מִשּׁוּם שָׁאֵין שֵׁם פְּרוּד, אָמַר בְּעַל סֵפֶר יְצִירָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַּׁע.

וְאִם תֹּאמַר שְׁעוּלָה לְמַעֲלָה מֵעֶשֶׂר - שֵׁם הַמִּפְרָשׁ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, הָרִי עֶשֶׂר. יו"ד שְׁמַתִּיחַד עֲמָה, וְלֹא עוֹלָה לְמַעֲלָה מֵעֶשֶׂר. וּמִשּׁוּם זֶה י', וְלֹא י"א. אֲבָל מִי שֶׁמַּחְבֵּר יו"ד, שֶׁהֵיא אוֹת בְּרִית, בְּשִׁפְחָה, וְהַמַּלְכָּה כְּלוּלָה מִי, בְּשֵׁד שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה סְמָא"ל, נִדּוֹן בְּגִיָּהנָם.

שְׁמִי שִׁיורֵשׁ בֵּת הַמֶּלֶךְ מַלְכוּת, לֹא זוֹכָה בָּהּ, אֲלָא בֶּן הַמֶּלֶךְ, שֶׁנִּקְרָא (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּצַּד זֶה נִקְרָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם. וּמַלְכוּת זוֹ שֶׁל אֲצִילוֹת.

וַיֵּשׁ כְּנֻגָּה מַלְכוּת שֶׁל בְּרִיאָה, וְהֵיא מַלְכוּת לְמַלְאָכִים שֶׁל הַבְּרִיאָה. וְהֵיא נִעְרַת הַמַּלְכָּה, מִשְׁמֶשֶׁת שְׁלָה, וְהֵיא דְמוּת הַגְּבִירָה שְׁלָה, כְּלוּלָה מִי. זוֹ בְּחֻסְטַי יִשְׂרָאֵל יְכוּלָה לְהִתְחַלֵּל בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם. אֲבָל מַלְכוּת שֶׁל אֲצִילוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

בְּנוֹתֶיהֶן נֹאמַר, (דְּבָרִים כז) אָרור שֶׁכֵּב עִם כָּל בְּהֵמָה. וְאֵינּוֹן שׁוֹנָאִים לְתַלְמִידֵי חֲכָמִים מֵאֲרֵי מִשְׁנָה, דְּאֵינּוֹן מִלֵּאכֵי הַשָּׂרָת מִמֶּשׁ. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ מֵאֲרֵי מִתְנִיתִין, עַל בֶּר נֶשׁ אִי יִהְיֶה (מִלֵּאכֵי א) כְּמִלֵּאכֵי י"י צָבָאוֹת תּוֹרָה יִבְקָשׁוּ מִפִּיהוּ, וְאִי לֹאוֹ לֹא יִבְקָשׁוּ תּוֹרָה מִפִּיהוּ.

וְאִית אַחֲרֵינִין מֵאֲרֵי סִתְרֵי תּוֹרָה, מֵאֲרֵי מִדּוֹת, דְּאֵינּוֹן יִרְתִּין נִשְׁמַתִּין מִסְטָרָא דְּמַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, דְּאִיהוּ כְּלִילָא מֵעֶשֶׂר סְפִירָן. דְּמֵאֵן דִּירִית לָהּ, וְזָכִי לָהּ, זָכִי לְעֶשֶׂר סְפִירָן בְּלֹא פְרוּדָא, עֶשֶׂר וְלֹא תִשַּׁע, דְּאִי הוּוּ יִרְתִּין לְמַלְכוּתָא יְחִידָה, הוּוּ תִשַּׁע בְּפְרוּדָא מִנָּה, בְּגִין דְּלִית תַּמָּן פְּרוּדָא, אָמַר בְּעַל סֵפֶר יְצִירָה עֶשֶׂר וְלֹא תִשַּׁע.

וְאִי תִימָא דְּסָלִיקַת לְעִילָא מֵעֶשֶׂר. שְׁמָא מִפְרָשׁ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א, הָא עֶשֶׂר, יו"ד דְּמִתְיַחַד בָּהּ, וְלֹא סָלִיק לְעִילָא מֵעֶשֶׂר. וּבְגִין דָּא י', וְלֹא י"א. אֲבָל מֵאֵן דְּמַחְבֵּר יו"ד, דְּאִיהִי אוֹת בְּרִית, בְּשִׁפְחָה. וּמִטְרוּנִיתָא כְּלִילָא מִי, בְּשֵׁד דְּעֲבוּדָה זָרָה סְמָא"ל אֶתְדִּין בְּגִיָּהנָם.

דְּמֵאֵן דִּירִית בְּרִיתָא דְּמַלְכָּא מַלְכוּת, לֹא זָכִי לָהּ, אֲלָא בְּרָא דְּמַלְכָּא, דְּאֶתְקָרִי (שְׁמוֹת ד) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, דְּמִסְטָרָא דָּא אֶתְקָרִיא וּיִשְׂרָאֵל בְּנִין לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (דְּבָרִים יד) בְּנִים אַתֶּם לִי אֱלֹהֵיכֶם, וּמַלְכוּת דָּא דְּאֲצִילוֹת.

וְאִית לְקַבְּלָהּ מַלְכוּת דְּבְרִיאָה, וְאִיהִי מַלְכוּת לְמַלְאָכִים דְּבְרִיאָה. וְאִיהִי נִעְרָה דְּמִטְרוּנִיתָא, מִשְׁמֶשֶׁת דִּילָהּ, וְאִיהִי דִּיוֹקְנָא דְּגְבִירָתָא דִּילָהּ, כְּלוּלָה מֵעֶשֶׂרָה. הֵיא בְּחוּבִין דִּישְׂרָאֵל, יְכִילַת לְאַתְחַלְלָא בֵּין אוּמִין דְּעוֹלָמָא. אֲבָל מַלְכוּת דְּאֲצִילוֹת דְּקוּדְשָׁא

הוא, עליה נאמר (ישעיה מב) אָנִי ה' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים, לא יהיב לה למאן דמחלל שבתות וימים טובים, אלא למאן דאיהו ברא דמלפא, ונטיר אורייתא ופקודין, בדחילו ורחימו דמאריה, ולא על מנת לקבל פרס, אלא כבן דאיהו מחויב למעבד צווייה דאבוי, דעליה אתמר (שמות כ) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ ואת אמך. את אביך - זה הקדוש ברוך הוא. ואת אמך - זו שכינה. ועם כל זה, מי שמחלל נערת המלך, נחשב לו כאלו חלל את המלכה שלו.

ורבותינו, כל השדים אינם שקולים, ולא כל העבדים של השכינה, שכתוב בה (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה. יש לה פמה נערות עבריות ושפחות עבריות, ויש לה עבדים ושפחות נכריות, כדי שלא תמצא מלכות אחרת בעולם בזמן שהיא שולטת.

והשפחות הנכריות הללו מצד של סם המות, נקבה של סמאל. ששפחה היתה למלכה. נקבה וסמאל אל אחר, היה עבד לקדוש ברוך הוא לאחר שעשו עצמם אלהות, והקדוש ברוך הוא עתיד להעבירם מהעולם ולמחות אותם.

ואם תאמרו, אם בני אדם עושים להם אלהות, ולא ברצונם, למה נענשו? אלא כשהיו דור המבול ודור הפלגה יודעים בהם, והיו מקטרגים (מקטרים) להם ומשתחווים להם, ובאותו כח שהיו מקטרגים (מקטרים) להם ומשתחווים להם, היו יורדים אליהם ועושים רצונם, ומדברים עמם באותם צלמים, הרי נעשו אלהות ועבודת כוכבים ומזלות. משום זה הקדוש ברוך הוא

ברוך הוא, עלה אתמר (ישעיה מב) אָנִי יי' הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן ותהלתי לפסילים, לא יהיב לה למאן דמחלל שבתות וימים טובים, אלא למאן דאיהו ברא דמלפא, ונטיר אורייתא ופקודין, בדחילו ורחימו דמאריה, ולא על מנת לקבל פרס, אלא כבן דאיהו מחויב למעבד צווייה דאבוי, דעליה אתמר (שמות כ) כִּבֵּד אֶת אָבִיךָ ואת אמך. את אביך דא קדשא בריך הוא. ואת אמך דא שכינתא. ועם כל דא, מאן דמחלל נערה דמלפא, אתחשיב ליה כאלו מחלל מטרוניתא דיליה.

ורבנן, כל שדין לאו אינון שקולין, ולא כל עבדין דשכינתא, דכתיב בה, (תהלים קג) ומלכותו בכל משלה. אית לה פמה נערות עבריות, ושפחות עבריות. ואית לה עבדים ושפחות נכריות, בגין דלא ישתפח מלכותא אחרא בעלמא, בזמנא דאיהי שלטא.

ואלין שפחות נכריות, מסטרא דסם המות, נוקבא דסמאל. דשפחה הות למטרוניתא. נוקבא וסמאל אל אחר, עבד הוה ליה לקודשא בריך הוא, לבתר דעבידו גרמייהו אלוהות, וקודשא בריך הוא עתיד לאעבר לון מעלמא, ולממחי לון.

ואי תימרו, אי בני נשא עבדין לון אלהות, ולא ברעותא דלהון, אמאי אתענשו. אלא כד הוו דור המבול ודור הפלגה ידעי בהון, והוו מקטרגין (נ"א מקטרים) לון, וסגדין לון, ובההוא חילא דהוו מקטרגין (נ"א מקטרים) לון, וסגדין לון, הוו נחתי לגבייהו, ועבדי רעותייהו, וממללן בהון באינון צולמין, הא אתעבידו אלוהות ועבודת כוכבים ומזלות. בגין דא, קדשא בריך הוא עתיד לאעברא

עתיד להעבירם, וימחה אותם מהעולם צלמים שלהם שהיו עובדים בהם, ונשאבו מהם רוחות וצלמים.

ובש"ש בעולם ערב רב, יורדים להתגשם בהם, והקדוש ברוך הוא יעבירם מהעולם. זהו שכתוב (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. ואם תאמרו, בזמן של הגלות האחרונה אין עבודת כוכבים ומזלות - משום שבני העולם לא יודעים בהם. ואלו שידועים בערב רב שם, נמצא להם שמכעיסים את הקדוש ברוך הוא ושכינתו, וישאל ביניהם, וערב רב מצליחים בהם, לקיים מה שכתוב (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבדו.

קמו כל התנאים והאמוראים וברכו את הרועה הנאמן ואמרו לו, סיני סיני, מי יכול לדבר לפניך, שאתה בדמות רבונך. שבזמן שדבר בהר סיני, כל חיות המלאכים, וחיות הפסא, ועליונים ותחתונים שתקו, ולא נמצא דבור אחר, אלא שלו. ובשביל שאתה בנו בדמותו, צריכים כל בעלי הישיבה לשמע דברים מפיה, אל תתן שתיקה לדבריה.

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא וגו'. ושם את אשתו אשר לקח (דברים כח). מצוה (טו) זו שחתן ישמח באשתו שנה אחת, שכתוב נקי יהיה לביתו שנה אחת. ואותם שנים עשר חדשים הם משלה, שהרי שנה היא כלה, ואין כלה פרט בשנים עשר חדשים, שכתוב (מלכים א-ז) עמד על שנים עשר בקר. והואיל ואין תקון הפלה, רק בשנים עשר, צריך החתן לשמחה ולביתה, לה ולתקוניה,

לון, וימחי לון מעלמא, צולמין דלהון דהון פלחין בהון, ואשתאבו מנהון רוחין וצולמין.

וכר אית בעלמא ערב רב, נחתין לאתגשמא בהון, וקודשא בריך הוא יעבר לון מן עלמא, הדא הוא דכתיב, (זכריה יג) ואת רוח הטמאה אעביר מן הארץ. ואי תימרון, בזמנא דגלותא בתרא, לית עבודת פוכבים ומזלות, בגין דלא ידעין בני עלמא בהון. ואינון ידעין בערב רב תמן, אשתכח לון דמכעיסין לקודשא בריך הוא ושכינתיה, וישאל ביניהם, וערב רב מצליחין בהון, לקיים מאי דכתיב, (דברים ז) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבדו.

קמו פלהו תנאין ואמוראין וברכו לרעיא מהימנא, ואמרו ליה סיני סיני, מאן יכיל למללא קדמך, דאנת בדיוקנא דמארך, דבזמנא דמליל בטורא דסיני, כל חיון דמלאכין, וחיון דכרסטיא, ועלאין ותתאין, שתקו, ולא אשתכח דבור אחרא אלא דיליה. ובגין דאת בריה בדיוקנא דיליה, צריך למשמע פלהו מארי מתיבתא מלין מפומך, אל תתן שתיקה למלוך.

כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא וגו'. ושם את אשתו אשר לקח. פקודא (טו) דא, חתן למחדי באתתיה שתא חד, דכתיב נקי יהיה לביתו שנה אחת. ואינון י"ב ירחין אינון מדיליה. דהא שנה איהי כלה, ולית כלה בר בשנים עשר ירחין, דכתיב, (מלכים א ז) עומד על שנים עשר בקר. והואיל ולית תקוונא דכלה, בר בשנים עשר, אצטריך חתן למחדי לה, ולביתה, לה ולתקוניה, בגוונא דלעילא. ועל דא יעקב כתיב ביה, (בראשית כח) ויקח מאבני

כמו ש'למעלה'. ועל זה כתוב ב'עקב' (בראשית כח) ו'יקח מאבני המקום. אבני המקום היו שתיים עשרה, ומי ששם את שתיים עשרה את עלמותיה, ועלמותיה היו שתיים עשרה. והכל הוא סוד של שנה. לכן צריך חתן לשמח באשתו שנה אחת.

והרי באר, שחידוה זו אינה שלו, אלא שלה, שכתוב ושמח את אשתו. וישמח את אשתו לא כתוב, אלא ושמח, ישמח את הפלה. כמו זה אין שמחה לכלה אלא בגופה ותקוניה. ומי משמח אותם? צדיק. ועל זה נקי יהיה לביתו. נקי, שלא יעמל בדברי העולם, שיהיה בו רצון לשמח אותה. נקי מהכל. נקי ממסים ומארגנויות וממס גלגלת. נקי, שלא יצא לצבא להלחם בקרבות. להמציא חידוה מעלה ומטה, ולעורר חידוה למעלה. אשרי העם הקדוש שרבונו שמו ביהם. אשריהם בעולם הזה, ואשריהם בעולם הבא.

ב'יומו תתן שכרו וגו' (דברים כד). פתח רועה הנאמן ואמר, מצוה אחר זו לתת שכר שכיר בזמנו. זהו שכתוב ב'יומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש'. בעלי הישיבות עלינים ותחתונים שמעו, מטטרון הוא שכר שכיר מח"י העולמים, שליח שלו, כנגד ח"י ברכות התפלה בכל יום שלש פעמים. ולכן ב'יומו תתן שכרו - זו תפלת שחרית. ולא תבא עליו השמש - זו תפלת מנחה, שאם עבר יומו, בטל קרבנו. פי עני הוא (של צדיק) ודאי. עני הוא בגלות. אין לו משלו אלא מה שנותנים לו בתפלה, משום זה תפלה היא תפלה שלו, (תהלים קב) תפלה לעני כי יצטרך, בעטיפת ציצית, תפלה של יד היא.

המקום. אבני המקום שנים עשר הוו, ומאן דחדי לכלה, חדי לעולימתהא, (דף רע"ח ע"א) ועולימתן שנים עשר הוו. וכלא איהו רזא דשנה. בגין כך אצטריך לחתן למחדי באתתיה שנה אחת.

והא אוקימנא, דחידוה דא, לאו דיליה היא, אלא דילה. דכתיב ושמח את אשתו. וישמח את אשתו לא כתיב, אלא ושמח, יחדי לכלה. כגוונא דא, לאו חדו לכלה, בר בגופא ותקונאה. ומאן חדי לון. צדיק. ועל דא נקי יהיה לביתו. נקי, דלא יעמול במלי דעלמא, דיהא ביה רענא למחדי לה. נקי מפלא. נקי למסין ולארגונין וגילגלתין. נקי דלא יפוק לחילא לאגחא קרבא. לאשתפחא חידוה עילא ותתא, ולא תערא חידוה לעילא. ופאין עמא קדישא, דמאריהון חדי בהון, ופאין אינון בהאי עלמא, ופאין אינון בעלמא דאתי.

ב'יומו תתן שכרו וגו' (דברים כד) פתח רענא מהימנא ואמר, פקודא בתר דא, לתת שכר שכיר בזמנו. הדא הוא דכתיב, ב'יומו תתן שכרו ולא תבא עליו השמש'. מארי מתיבתאן עלאי ותתאי, שמעו. מטטרון איהו שכר שכיר, מח"י עלמין, שליח דיליה, לקבלא ח"י ברכאן דצלותא, בכל יומא, תלת זמנין. ובגין דא, ב'יומו תתן שכרו, דא צלותא דשחרית. ולא תבא עליו השמש, דא צלותא דמנחה, דאי עבר יומו, בטל קרבנו. פי עני הוא (דצדיק) ודאי, עני הוא בגלותא, לית ליה מדיליה, אלא מאי דיהבינן ליה בצלותא, בגין דא צלותא תפלה דיליה, (תהלים קב) תפלה לעני כי יצטרף, בעטיפת ציצית, תפלה דיד איהי.

וְאֵלָיו הוּא נוֹשֵׂא אֶת נַפְשׁוֹ, דָּא תַּפְּלַת עֲרֵבִית, דְּאִיהִי אֲמוּרִים וּפְדָרִים, שְׂיֹרִין דְּקֶרְבָּנִין דְּיוֹמָא. וְאִינוּן כְּגוֹן פֶּרֶט הַכֶּרֶם, (ויקרא ט) וּפֶאֱת שְׂדֵה, דְּעֲלִייהוּ אֲתָמֵר, שְׂרִי מִצּוּה מְעַכְבִּין אֶת הַפּוֹרְעָנוֹת. לְעָנִי וּלְגֵר תַּעֲזוּב אוֹתָם, דְּעַמּוּדָא דְּאֻמָּצְעִיתָא בֵּר מֵאֲתָרִיהּ, גֵּר אֲתִקְרִי. וּבְגִין דָּא, אָנָּה דְּדִרְגָּא דִּילִי עַמּוּדָא דְּאֻמָּצְעִיתָא, קִרְיָנָא גִרְמָאִי גֵר בְּגִלּוּתָא קִדְמָאִי. הָדָא הוּא דְּכֹתִיב, (שמות ב) גֵּר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ נִכְרִיָּה, דְּאִיהוּ בְּגִלּוּתָא רַבִּיעָא בְּגִינִיָּהוּ.

שְׂאִילֵו לִיה מְאָרִי מִתְּנִיתִין, רַעֲיָא מְהִימְנָא, הָא פְּקוּדָא דָּא הוּוּ מְקִימִין יִשְׂרָאֵל בְּאֶרְעָא דִּישְׂרָאֵל (א' לו'). אָמֵר לוֹן, בְּגִין לְאֲתַעֲרָא רַחֲמִי, עַל אֲלִין דְּמִתְרַכִּי מֵאֲתָרִיהוּ. דְּבֵר נָשׁ פֶּד אִיהוּ לְבֵר מֵאֲתָרִיהּ, גִּיּוֹרָא אֲתִקְרִי, כָּל שָׁפֵן עַל נִשְׁמָתִין דְּאֲזִלִין עֲרִטִילָאִין מֵהָהוּא עֲלָמָא, וְאֲתִיִּין לְעֲלָמָא דִּין. בְּגִינִיָּהוּ, הָאִי אִיהוּ דְּאָמֵר קִרָּא, (משלי כו) כְּצִפּוֹר נִוֶּדֶת מִן קִנָּה, דָּא נִשְׁמָתָא, דְּשְׂכִינְתָּא לֹא זָזָה מִנָּה. כֵּן אִישׁ, דְּאֲתָמֵר בִּיה (שמות טו) יִי אִישׁ מִלְחָמָה, נִוֶּדֶת מִמְּקוֹמוֹ, דְּאִיהוּ נָע וָנָד מֵאֲתָרִיהּ, דְּאִיהוּ עֲלָמָא דְּאֲתִי, בִּינָה. וָנָד אֲבִתְרָה בְּעֲלָמָא דִּין, עַד דְּתִשְׁלִים יוֹמִין דְּאֲתַחֲיִיבַת לְמִיזֵל לְבֵר מֵאֲתָרִיהּ. וְאִיהוּ נָטִיר לָהּ, עַד דְּיִחְזִיר לָהּ לְאֲתָרִיהּ. וְאִוְמִי דָּלָא יִחְזוֹר אִיהוּ לְאֲתָרִיהּ, עַד דְּיִחְזִיר לָהּ לְאֲתָרִיהּ. וּמֵאֵן דְּחִזּוֹר בְּתִיבְתָּא, כְּמֵאֵן דְּאֲחִזּוֹר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינְתָּא לְאֲתָרִיהּ. וְדָא רָזָא דְּפּוֹרְקָנָא, דְּאָמֵר (תהלים צה) הַיּוֹם אִם בִּקּוּלוֹ תִּשְׁמָעוּ.

אָמְרוּ מְאָרִי מִתְּנִיתִין דְּמִתִּיבְתָּא עֲלָאָה וְתַתָּאָה, רַעֲיָא מְהִימְנָא, אָנִן שְׁלִיחִין הַנְּאֻמָּן, אָנִן שְׁלִיחִי רַבּוֹן הָעוֹלָם תִּשְׁמָעוּ.

אָמְרוּ בְּעֲלִי הַמִּשְׁנָה שֶׁל הַיְשִׁיבָה הָעֲלִיּוֹנָה וְהַתַּחְתּוֹנָה, רוּעָה הַנְּאֻמָּן, אָנִן שְׁלִיחִי רַבּוֹן הָעוֹלָם

אליך, אשרי חלקך שאתה בעל תשובה, שקול לששים רבוא ישראל, ואתה החזרת את הקדוש ברוך הוא ושכינתו למקומו, מעלה ומטה. ובגללך יגאלו ישראל ויחזרו למקומם, ואין פח למשיחים לגאל את ישראל חוץ ממך, ובגללך הם מתעבבים. השלם דברים נכבדים הללו, שעליהם נאמר (תהלים יט) הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים. אמר להם, בעלי הישיבה, בגלל השכיר הזה, שהוא עבד, שבא לקבל שלש תפלות, תקנו בעלי המשנה שלכם להיות האדם בשלש ברכות ראשונות כעבד שמסדר שבחים לפני רבונו, ובאמצעותו כמו עבד שמקבל פרס מרבונו, ובאחרונות כמו עבד שנוטל פרס מרבונו והולך לו.

ומשום זה עבד אברהם ורבקה הוא משל לזה. כשהקדוש ברוך הוא ישלח את מטטרון, שהוא עבדו, בגלל תפלה, הוא יאמר אליו: (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי התפלה לא רוצה ללכת אחרי. אמר לו הקדוש ברוך הוא: ונקית משבעתי זאת. שחכמה היא אבא, שיוֹרֶדֶת בצדיק, לשמר שכינה בגללה, ומשם שלח בגללה.

אמר לו אותו שליח: תן לי סימנים לדעת בתפלה, ששם הבת. אמר הקדוש ברוך הוא: והיה הנער[ה] אשר אמר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה. ואם לא, אלא שאמצא כל איברי הגוף מלאים חטאים ולא נמצא בו איבר (בפני אברהם) לשרות בו תורה, שהיא בדםנות העמוד האמצעי, ולא מצוה, שהיא

דמארי עלמא לגבך, זכאה חולקך, דאנת בעל תשובה, שקול לשתיין רבוון דישראל, ואנת הדרת לקודשא בריך הוא ושכינתיה לאתריה, עילא ותתא. ובגינך יתפרקון ישראל ויחזרון לאתריהו. ולית חילא למשיחין. למפרק לישראל, בר מינך. ובגינך אינון מתעבבין. אשלים מלין יקרינ אלין, דעלייהו אתמר, (תהלים יט) הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים.

אמר לון, מארי מתיבתאן, בגין האי שכיר, דאיהו עבד, דאתי לקבלא תלת צלותין, תקינו מארי מתניתין דלכון, למהוי בר נש, בתלת ברכאן קדמאין, כעבד דמסדר שבחוי קמי מאריה. ובאמצעות, כעבד דמקבל פרס ממאריה. ובבתראי, כעבד דנטל פרס ממאריה, ואזיל ליה.

ובגין דא, עבד אברהם, ורבקה, איהו אמתלא להאי, פד קדשא בריך הוא, ישלח למטטרון דאיהו עבדא דיליה, בגין צלותא איהו יימר לגביה, (בראשית כד) אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי. כלומר, אולי צלותא לא בעי למיזל אבתראי. אמר ליה קדשא בריך הוא, ונקית משבועתי זאת. דחכמה איהו אבא, דנחית בצדיק, לנטרא שכינתא בגלותא, ומתמן שלח בגינה.

אמר ליה ההוא שליח, הב לי סימנין, לאשתמודעא בצלותא, דתמן ברתא, אמר קדשא בריך הוא, והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה שתה. (דף רע"ח ע"ב) ואם לאו, אלא דאשכח כל אברין דגופא מליין חובין, ולא אשפחת ביה אבר (נ"א באפי אברהם) לשריית ביה תורה, דאיהו בדיוקנא דעמודא דאמצעיתא. ולא מצוה,

דמיות של רבקה, דהנה (שיר השירים ב)
שושנה בין החוחים, דאינון רשעים גמורים.
מני לעבדיה מטטרון, (בראשית כד) השמר לך פן
תשיב את בני שמה, דאיהו רוחא דקודשא,
דהא מצוה איהו נפשא, רוחא איהו תורה.
ובגין דא אוקמוה מארי מתיבתן, לא המדרש
הוא העיקר אלא המעשה. ובאתר
אחרא אמרו, כל שיראת חטאו קודמת
לחכמתו, חכמתו מתקיימת וכו'. יראת
חטאו - האם העליונה,
תשובה. חכמה - האב העליון.
כשפקדים ה' קטנה, שהיא
מצוה, שורה עליו תורה, שהיא
ו'. וכשפקדים יראה לחכמה,
שהיא ה' העליונה, שורה עליו
חכמה, שהיא י', ונקרא בן.
ומפאן (דברים יד) בנים אתם לה'
אלהיכם.

וזהו (שמות א) זה שמי י"ה -
לעלם, וזה זכרי - ו"ה. שמי עם
י"ה - שס"ה. זכרי עם ו"ה -
רמ"ח. וכלם תרי"ג, שהינו
תרי"ג מצוות שנתנו לבנים
קדושים להיות להם חלק בשמו.
זהו שפיתוב (דברים לב) פי חלק ה'
עמו.

וכשפקדים תורה למצוה, או חכמה ליראה.
חכמה ליראה, מתהפך שמו
עליו לנקבה, מדת הדין, כמו זה
- הוה"י. שמתהפך לו הכל לדין,
וקשים מזונותיו בתורה כמו
קריעת ים סוף. וכמו זה הגאולה,
אם זכו - יצאו ברחמים, זהו
שפיתוב (ישעיה סו) בטרם יבוא חבל
לה והמליטה זכר, ויצאו
ברחמים. ואם לא - מקדים
הרחמים, ויצאו בצער. ופה
שהקדים צער ודין לרחמים.
ולכן פרשה רבותינו זכרונם
לברכה בעלי המשנה, לפום
צערא אגרא.

ויציאת הנפש, מקדם שיצאת

דאיהו דיוקנא דרבקה, דהנה (שיר השירים ב)
שושנה בין החוחים, דאינון רשעים גמורים.
מני לעבדיה מטטרון, (בראשית כד) השמר לך פן
תשיב את בני שמה, דאיהו רוחא דקודשא,
דהא מצוה איהו נפשא, רוחא איהו תורה.
ובגין דא אוקמוה מארי מתיבתן, לא המדרש
הוא העיקר אלא המעשה. ובאתר
אחרא אמרו, כל שיראת חטאו קודמת
לחכמתו, חכמתו מתקיימת וכו'. יראת
חטאו, אימא עלאה, תשובה. חכמה, אפא
עלאה. פד אקדים ה' זעירא, דאיהי מצוה,
שריא עליה תורה, דאיהו ו'. וכד אקדים
יראה לחכמה, דאיהי ה' עלאה, שרייא עליה
חכמה, דאיהי י'. ואקרי בן. ומפאן, (דברים יד)
בנים אתם ליי' אלהיכם.

וזהו (שמות א) זה שמי י"ה לעולם, וזה
זכרי ו"ה. שמי עם י"ה, שס"ה. זכרי
עם ו"ה, רמ"ח. וכלהו תרי"ג. דהיינו תרי"ג
פקודין, דאתייהבו לבנין קדישין, למהוי לון
חולקא בשמיה, דא הוא דכתיב, (דברים לב) פי
חלק יי' עמו.

וכד אקדים תורה למצוה, או חכמה ליראה.
אתהפך שמיה עליה לנוקבא, מדת הדין,
בגוונא דא הוה"י. דאתהפך ליה פלא לדינא,
וקשין מזונותיו באורייתא, פקריעת ים סוף.
ובגוונא דא פורקנא, אם זכו יפקון ברחמי,
דא הוא דכתיב, (ישעיה סו) בטרם יבא חבל לה
והמליטה זכר, ויפקון ברחמי. ואי לאו
אקדים רחמי, ויפקון בצערא. וישפיר
דאקדים צערא ודינא לרחמי. ובגין דא
אוקמוה רבותינו זכרונם לברכה, מארי
מתניתין לפום צערא אגרא.

ומפקנו דנפשא, מקודם דנפקת אית לה

ש לה צער, לאחר שיוצאת
ברחמים. וסוד הדבר - (ירמיה לא)
בבכי יבאו, אחר כך -
ובתחנונים אובלים. ולכן, (שם ל)
ועת צרה היא ליצקב וממנה
יושע, ויצאו ברחמים. וכמו
שהקדוש ברוך הוא שלח את
היונה ולא מצאה מקום לשרות,
כך שלח אותך, רועה הנאמן,
בהתחלה.

ומה כתוב בהם? (שמות ב) ויפן כה
וכה ויבא פי אין איש. שכלם
רשעים, ולא מצאת בהם איש
זוכה להוציאם מהגלות. ולכן
סרכת ללכת לשם, ואמרת שלח
נא ביד תשלח. והרי אתה כמו
באותו זמן, כך יתקיים עם
ישראל, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ
מצרים אראנו נפלאות. ובגלות
האחרונה ישלח עמך שני
משיחים, כנגד שתי כנפי יונה.
שאתה כמו גוף בגלות
הרביעית, אין לך כנפים. ולא
עוד, אלא בהתחלה היו ישראל
כמו גוף, ואתה ואהרן כשתי
כנפי יונה, ובהן פרחו ישראל.

השלמה מההשמטות סימן טו

צ"ל על אדם כפסא מרבע
בארבע חיות ואדם לשבת על
הכפסא. כל איבר ואיבר של זה
הצ"ל הוא מלאך שהוא ממנה
על כל מצוה ומצוה, כמו
שבארוהו בעלי המונה, עשה
מצוה אחת - קנה לו פרקליט
אחד.

צ"ל ברשעים עבודה זרה,
ארבע חיות שלו - עון משחית
אף וחמה, ארבע פנים של
עבודה זרה - נדה שפחה גויה
זונה. ומשום זה, (בראשית א) ויברא
אלהים את האדם בצלמו, זה
מטטרו"ן. מי האלהים שברא אותו? זה אלהים חיים ומלך עולם.

צערא, לבתר דנפיקת ברחמי. ורזא דמלה
(ירמיה לא) בבכי יבאו, לבתר ובתחנונים אובלים,
ובגין דא, (ירמיה ל) ועת צרה היא ליצקב וממנה
יושע, ויפקון ברחמי. וכגוונא דשלח קדשא
ברוך הוא ליונה, ולא אשכח אתר לשריא.
הכי שלח לך רעיא מהימנא בקדמיתא.

ומה פתיב בהון. (שמות ב) ויפן כה וכה ויבא פי אין איש. דכלהון חייבין, ולא אשפחת
בהון איש זוכה לאפקא מן גלותא. ובגין דא
סרכת למיזל תמן, ואמרת, (שמות ד) שלח נא
ביד תשלח. והא אנת פגון ביהוה זמנא, כך
יתקיים עם ישראל, (מיכה ז) כימי צאתך מארץ
מצרים אראנו נפלאות. ובגלותא בתראה,
תרינ משיחין ישלח עמך, לקבל תרינ גדפין
דיונה. דאנת פגופא בגלותא רביעאה, לית
לך גדפין. ולא עוד, אלא בקדמיתא הו
ישראל פגופא, ואנת ואהרן, בתרינ גדפין
דיונה, ובהון פרחו ישראל.

השלמה מההשמטות (סימן ט"ו)

צולמא על בר נש פורסייא מרובעת בארבע
חיוון ואדם לשבת על הכפסא. כל
אבר ואבר דהאי צולמא איהו מלאך דאיהו
ממנא על כל פקודא ופקודא כמה דאוקמוה
מארי מתניתין עשה מצוה אחת קנה לו
פרקליט אחד.

צולמא פרשיעייא עבודה זרה, ד' חיוון
דיליה, עון משחית אף וחמה ד'
אנפין דעבודה זרה נדה, שפחה, גויה, זונה.
ובגין דא (בראשית א) ויברא אלהים את האדם
בצלמו, דא מטטרו"ן. מאן אלהים דברא
ליה, דא אלהים חיים ומלך עולם.

מטטרו"ן. מי האלהים שברא אותו? זה אלהים חיים ומלך עולם.

בְּצִלָּם אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ, אֶת־
סִמָּא"ל, שְׁמִמְנוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים,
שְׁנֹאֲמַר בּוֹ (שְׁמוֹת כ) לֹא יִהְיֶה לָךְ
אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנַי. אִם זָכָה
- בָּרָא אוֹתוֹ אֱלֹהִים בְּצִלָּם שֶׁל
מִטְטְרוֹ"ן, עֶבֶד תַּחַת רַבּוֹ. וְזֶהוּ
וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצִלְמוֹ,
בְּזוֹ הַצּוּרָה. וְאִם לֹא זָכָה - צִלָּם
שֶׁל סִמָּא"ל.

רַמְבַּנִּי, מֵלֶאֱדָף הַמָּוֶת שֶׁהוּא תַּחַת
רְשׁוּת שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְדוֹן בּוֹ אָדָם בְּגִיּהֵנָם, אִם לֹא
שֶׁהוּא צָדִיק. וּמִשּׁוֹם זֶה וַיִּיצֶר,
יִצְרָה לְטוֹב, מִטְטְרוֹ"ן, לַעֲשׂוֹת
(לְהוֹיֵת) לוֹ עֹזֶר בַּתּוֹרָה בַּמַּצּוֹת,
וְזֶהוּ אֶעֱשֶׂה לוֹ עֹזֶר. וְאִם לֹא
זָכָה, יִצְרָה לְרַע, סִמָּא"ל, שֶׁהוּא
כִּנְגְדוֹ לְהַחֲטִיא אוֹתוֹ לְדוֹן אוֹתוֹ
בְּגִיּהֵנָם. וּשְׁנֵיהֶם הוֹלְכִים עִם
הָאָדָם בְּשְׁנֵי צִלָּמִים.

וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים - זֶה
הַצִּלָּם שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
שְׁכִינָה, שְׁנֹאֲמַר בָּהּ וּמִלְכוּתוֹ
בְּכָל מְשָׁלָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
שׁוֹלֵט בְּצִלָּם הַזֶּה עַל שְׁנֵיהֶם,
וְהַצִּלָּם הַזֶּה תַּכַּת נַח. עוֹרֵב וּבֵת
זוּגוֹ, כִּנְגְדוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וּשְׁכִינָתוֹ בְּגִלּוֹת רוּחַ סוּד זֶה.

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעֶרֶב - בְּרֹאשׁוֹנָה. זֶה
יֵצֵר הָרַע שֶׁשִּׁלַּח לוֹ עִם הָאָדָם
בְּעוֹלָם הַזֶּה שְׁמִמְקָדִים, כְּמוֹ
שֶׁהַקָּדִים לִיעֶקֶב וּכְמוֹ שֶׁתָּבֶן
מִקָּדִים לַחֲטָה. אִם נִמְצָא הַגּוֹף
הַהוּא מְחִיב בְּכַמָּה חוֹבוֹת,
מִלְכָּלָף בְּטַנְפַת הַעֲבֵרוֹת, נֶאֱמַר
בּוֹ וְלֹא חֲזַר הָעוֹרֵב בְּשִׁלְיחוֹת
שֶׁל אֲדוֹנּוֹ. לְבִסּוֹף - וַיִּשְׁלַח אֶת
הַיּוֹנָה מֵאֲתוֹ. זֶה יֵצֵר הַטּוֹב (ע"כ)

מההשמות :

אֵין מִצּוּה שֶׁלֹּא נִכְלְלוּ שֵׁם עֶשֶׂר
סְפִירוֹת. בַּתְּבָה - (בְּרֹאשִׁית ו)
תַּחֲתִים שְׁנִים וּשְׁלִישִׁים תַּעֲשֶׂה,
לְהַכְלִיל בָּהּ כִּהְנִים לוֹיִם
וַיִּשְׁרְאֵלִים. תְּבָה שְׁכִינָה עֲמָהוּן, תּוֹרַת יִי',

בְּצִלָּם אֱלֹהִים בָּרָא אוֹתוֹ סִמָּא"ל, דְּמִנְיָה
אֱלֹהִים אֲחֵרִים דְּאִתְמַר בֵּיהּ (שְׁמוֹת כ) לֹא
יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אֲחֵרִים עַל פָּנַי. אִם זָכָה בָּרָא
לִיה אֱלֹהִים בְּצוּלָמָא דַּמִּטְטְרוֹ"ן, עֶבֶד תַּחַת
רַבִּיָּה. וְהָאִי אִיהוּ וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם
בְּצִלְמוֹ, בְּהָאִי דִּיוֹקְנָא. וְאִם לֹא זָכָה צִלָּם
דְּסִמָּא"ל.

תַּנִּינָא מֵלֶאֱדָף הַמָּוֶת דְּאִיהוּ תַּחַת רְשׁוּתָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִידָן בֵּיהּ בַּר נָשׁ
בְּגִיּהֵנָם, אִם לָאו הוּא צָדִיק. וּבְגִין דָּא וַיִּיצֶר,
יִצְרָה לְטוֹב, מִטְטְרוֹ"ן. לְמַעַבְדָּ (לְמַעַבְדָּ) לִיה
עוֹזֶר בְּאוֹרִייתָא בְּפִקּוּדִין, וְהָאִי אִיהוּ אֶעֱשֶׂה
לוֹ עֹזֶר. וְאִם לֹא זָכָה, יִצְרָה לְבִישׁ, סִמָּא"ל.
דְּאִיהוּ כִּנְגְדוֹ לְמַחֲטִי לִיה לְמִידָן לִיה בְּגִיּהֵנָם.
וְתַרְוִיָּהוּ אֲזִלִּין עִם בַּר נָשׁ בְּתַרִּין צוּלָמִין.

וַיִּפַּח בְּאַפּוֹ נְשֵׁמַת חַיִּים, דָּא צוּלָמָא דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, שְׁכִינָתָא דְּאִתְמַר בָּהּ
וּמִלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּהָאִי צוּלָמָא שְׁלִיט עַל תַּרְוִיָּהוּ. וְהָאִי צוּלָמָא
תִּיבַת נַח. עוֹרֵב וּבֵת זוּגוֹ לְקַבֵּל קְדֻשָּׁא בְּרִיךְ
הוּא וּשְׁכִינָתָהּ בְּגִלּוֹתָא, אֲרַמִּיז רָזָא דָּא.

וַיִּשְׁלַח אֶת הָעֶרֶב בְּקַדְמִיתָא, דָּא יֵצֵר הָרַע
דְּשִׁלַּח לִיה עִם בַּר נָשׁ בְּהָאִי עֲלָמָא
דְּאִקְדִּים, כְּגוּוֹנָא דְּאִקְדִּים לִיעֶקֶב וּכְגוּוֹנָא
דְּתָבֶן דְּאִקְדִּים לַחֲטָה. אִי אֲשַׁכַּח הַהוּא גּוֹף
מְחִיב בְּכַמָּה חוֹבִין, מִלּוּכָלָף בְּטַנּוּפִין
דְּעֵבִירוֹת. אִתְמַר בֵּיהּ, וְלֹא חֲזַר עוֹרֵב
בְּשִׁלְיחוֹתָא דְּמֵאֲרִיָּה. לְבַתָּר וַיִּשְׁלַח אֶת הַיּוֹנָה
מֵאֲתוֹ, דָּא יֵצֵר הַטּוֹב : (עַד כֹּאן מֵהַשְׁמָמוֹת).

לִית פִּקּוּדָא, דְּלֹא אִתְּכַלִּילוּ תַמָּן עֶשֶׂר
סְפִירוֹת. בַּתְּבָה תַּחֲתִים שְׁנִים
וּשְׁלִישִׁים תַּעֲשֶׂה. לְאִכְלָלָא בָּהּ, כִּהְנִים לוֹיִם
וַיִּשְׁרְאֵלִים. תִּיבָה שְׁכִינָה עֲמָהוּן, תּוֹרַת יִי',

תורת ה', היא רביעית ההין, ה' רביעית. ומשלשת ביה"ו, להשלים בו יהו"ה. ועשר דרגות שנכללו בו, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א. להתקיים בהם בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם וגו', (שם יד) בנים אתם לה' אלהיכם. שם זה שלטונו בצלם האדם, ועל כל איבר ואיבר שלו.

מצוה אחר זו לדון בדיני חגבים, שנאמר דגים וחגבים אינם טעונים שחיטה, אלא אסיפתם היא המותרת אותם. כף בעלי המשנה, אינם צריכים שחיטה, אלא שנאמר בהם (בראשית מט) ויגוע ויאסף אל [על] עמיו. מה דגי הים חיותם בים, אף תלמידי חכמים בעלי המשנה חיותם בתורה, ואם נפרדים ממנה, מיד מתים. התנין (התנאים) של המשנה, שבה התרבו תניני הים. ואם אלו שביבשה יעלו (יפלו) למים ולא יודעים לשחות, הם מתים. אבל אדם שהם בעלי קבלה, הם למעלה מכלם, בהם נאמר (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים, שהם בעלי המשנה, תנינים, (יחזקאל כט) התנינים [ז] הגדול, נחש בריח, כנגד (שמות כו) והפריח התיכון בתוך הקרשים.

בזמן שתנינים בעלי המשנה יש בהם מחלקת ומקשים זה על זה, בולע את חברו. וזהו תלמיד קטן שלא הגיע להוראה ומורה, חייב מיתה. ואם הם שוים זה לזה ויש בהם מחלקת וקשיה, נאמר בהם בסוף, (במדבר כא) ואת והב בסופה, ופרשוה אהבה בסופה.

בין כף הרי דג גדול הנדמן אליו ואמר, רועה הנאמן, (שם כד) איתן מושבך ושים בסלע קנף. תניא

איהי רביעית ההין, ה' רביעאה. ומשלשת ביה"ו, לאשלמא ביה יהוה. ועשרה דרגין דאתפלילו ביה, דאינון יו"ד ה"א וא"ו ה"א. לאתקיימא בהו בישראל, (דברים ד) ואתם הדבקים ביי' אלהיכם וגו', (דברים יד) בנים אתם ליי' אלהיכם. האי שמא שלטנותיה בצולמא דבר נש, ועל כל איבר ואיבר דיליה.

פקודא בטר דא, לדון בדיני חגבים, דאתמר דגים וחגבים אינן טעונים שחיטה, אלא אסיפתם היא המותרת אותם. הכי מארי מתניתין, אינן צריכין שחיטה, אלא דאתמר בהון ויגוע ויאסף אל עמיו. מה נוני ימא, חיותן בימא, אוף תלמידי חכמים, מארי מתניתין, חיותייהו באורייתא, ואי אתפרשן מנה מיד מתים. תנינא (נ"א תנאין) דמתניתין, דבה אתרבו תניני ימא. ואי אינון דביבשתא יעלו (נ"א יפלו) למיא, ולא ידעין לשטטא, אינון מיתין. אבל אדם דאינון מארי קבלה, אינון לעילא מכלהו, בהו אתמר (בראשית א) וירדו בדגת הים ובעוף השמים, דאינון מארי מתניתין, תנינא. התנין הגדול, (ישעיה כז) נחש בריח, לקבל (שמות כו) והפריח התיכון בתוך הקרשים.

בזמנא דתנינן מארי משנה, אית בהון מחלוקת, ומקשין דא לדא, בלע לחבריה. והאי איהו תלמיד זעיר, שלא הגיע להוראה, ומורה, חייב מיתה. ואי אינון שוין דא לדא, ואית בהון מחלוקת וקושיא, אתמר בהון לסוף, (במדבר כא) ואת והב בסופה, ואוקמוה אהבה בסופה.

אדהכי, הא נוניא רבא אזדמן לגביה, ואמר רעיא מהימנא, (במדבר כד) איתן מושבך ושים בסלע קנף. תניא דמסייע לה. דהא נונין

שְׁמִיעַ לָךְ, שְׁהִי דְגִים בְּסֻלַּע
הָקֵן שְׁלָהֶם, אֵיתָן בְּהַפּוּךְ -
תְּנִיא. אֵיתָנִים בְּהַפּוּךְ אוֹתִיּוֹת -
תְּנִיאִים. הַשְׁמַר מֵהֶם, שְׁהִי אֶתָּה
כְּבֵד פֶּה וּכְבֵד לְשׁוֹן, וְמִי שְׂרֹצָה
לְהַחְזִיק בְּסֻלַּע שֶׁל דְּגֵי הַיָּם, שֶׁל
בְּעָלֵי הַמַּשְׁנָה, שֶׁהֵם תְּנִיאִים,
צָרִיף לְהִיּוֹת תְּקִיף, לְשׁוֹן מְחַדֶּדֶת
חֲרִיפָה, לִנְקֹב עַד שְׁמַגִּיעָה
לְתַהוֹם הַגְּדוּלָּה שֶׁשָּׁם.

בי עוד חזון למועד ויפת לקץ
ולא יכזב (חבוק ב). ופרשוה
שפסוק זה נוקב ויורד עד תהום
רבה. מיהו שיורד לתהום רבה
למצא זמן זה? אלא אתה,
שנאמר בך (תהלים לו) צדקתך
כהררי אל משפטיך תהום רבה.
כמה בעלי משנה שרצו לרדת
לעמק ההלכה למצא שם את קץ
הגאולה, וירדו שם ולא עלו. ואף
על גב שלשונם היתה כפטיש
יפוצץ סלע, חלש הפטיש שלהם
לנקב באותו סלע. ומי שנקב
שלו באותו סלע בלא רשות, בא
נחש לנשף אותו. ויש אחרים
שנקבו אותו, עד שהגיעו לתהום
רבה, ולא עלו משם.

ובזמן שהנקב פתוח, כל מי
שהיה נופל שם, לא היה עולה.
ומשיח בן דוד נפל שם עם
משיח בן יוסף. שאחד הוא (זכריה
ט) עני ורכב על חמור, ואחד הוא
(דברים לג) בכור שורו, זה משיח בן
יוסף. וזהו (שמות כא) פי יכרה אש
בור ולא יכסנו ונפל שמה שור
או חמור. ולכן נקרא המשיח בר
נפלי. והיא נפלה אחריהם,
ונאמר עליה, (עמוס ה) נפלה לא
תוסיף קום בתולת ישראל.
ואתה הוא בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעליו (שמות שם). והמת
יהיה לו - זה משיח בן יוסף
שעתיד להרג.

בְּסֻלַּע קָנָא דְלַהוֹן, אֵיתָן בְּהַפּוּכָא, תְּנִיא.
אֵיתָנִים בְּהַפּוּךְ אֲתוֹנוֹן, תְּנִיאִים. אִסְתַּמַּר
מִנִּיָּהּ, דִּהָא אֲנִתְּ כְּבֵד פֶּה וּכְבֵד לְשׁוֹן, וּמֵאֵן
דְּבָעִי לְאַתְקַפָּא בְּסֻלַּע דְּנוּגֵי יָמָא, דְּמֵאֲרִי
מִתְנִיתִין, דְּאִינוֹן תְּנִיאִים, בָּעִי לְמַהוּי תְּקִיף,
לִישְׁנָא חֲדִידָא חֲרִיפָא, לִינְקוּב עַד דְּמִטִּי
לְתַהוּמָא רַבָּא דְתַמָּן.

בי עוד (דף רע"ט ע"א) חזון למועד ויפת לקץ ולא
יכזב, (חבוק ב) ואוקמוה דהאי קרא נוקב
ויורד, עד תהומא רבא. מאן הוא דנחית
לתהום רבא, לאשכחא זמנא דא, אלא אנת,
דאתמר בך (תהלים לו) צדקתך כהררי אל
משפטיך תהום רבה. כמה מארי מתניתין,
דבעו לנחתא לעומקא דהלכה, לאשכחא
תמן קץ דפרקנא, ונחתו תמן, ולא סליקו.
ואף על גב דלישנהון הות כפטיש יפוצץ
סלע, חליש פטיש דלהון, לנקבא בההוא
סלע. ומאן דנקיבו דיליה בההוא סלע בלא
רשו, אתא חוץ לנשכא ליה. ואית אחרנין
דנקיבו לה, עד דמטו לתהומא רבא, ולא
סליקו מתמן.

ובזמנא דנוקבא פתיחא, כל מאן דהוה נפיל
תמן, לא הוה סליק. ומשיח בן דוד
נפל תמן עם משיח בן יוסף. דחד איהו (זכריה
ט) עני ורכב על חמור. וחד איהו, (דברים לג)
בכור שורו, דא משיח בן יוסף. והאי איהו
(שמות כא) פי יכרה אש בור ולא יכסנו ונפל
שמה שור או חמור. ובגין דא אקרי משיח,
בר נפלי. ואיהי נפלת בתרייהו, ואתמר עליה,
(עמוס ה) נפלה לא תוסיף קום בתולת ישראל.
ואנת הוא (שמות כא) בעל הבור ישלם כסף
ישיב לבעליו. והמת יהיה לו, דא משיח בן יוסף,
דעתיד לאתקטלא.

יָרַד בְּגִלְלוֹ. שְׁוֹדָי אֲרַבַּע גְּלוֹת
הָיוּ. שְׁלֹשׁ כְּנָגֵד שְׁלֹשׁ קְלֹפֹת
הָאָגוּז, שֶׁהֵם: תָּהוּ - קוּ יָרֵק,
קְלִפָּה יָרֵקָה שֶׁל הָאָגוּז. שְׁנֵי בָּהוּ
- אֲבָנִים מִפְּלֻמוֹת, שֶׁהֵם סִלְעִים
חֲזָקִים, שֶׁבַעֲלֵי הַמַּשְׁנָה פֶּסֶקוּ
מֵהֶם כְּמָה פֶּסֶקוֹת, וְלִקְחוּ אוֹתָם
לְהוֹצִיא מִים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְלִכְן
נִקְרְאוּ אֲבָנִים מִפְּלֻמוֹת, שֶׁמֶהֱם
יוֹצְאִים מִים. קְלִפָּה שְׁלִישִׁית,
דְּקִיקָה, גְּלוֹת שְׁלִישִׁית, שֶׁהִי תָּהוּ
קִטְנָה, וְזֶהוּ וַחֲשָׁף. גְּלוֹת רְבִיעִית
- תְּהוֹם רַבָּה, חֲלָל הָאָגוּז. וְזֶהוּ
(בְּרַאשִׁית א) וַחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם.

וְנִקְרָא בּוֹר, שֶׁנֶּפֶל שָׁמָּה שׁוֹר, זֶה
שֶׁכְּתוּב בְּיוֹסֵף (דְּבָרִים לג) בְּכוֹר
שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (בְּרַאשִׁית
לז) וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּרָה, נִקְבָּה
רָעָה. וְהַבּוֹר רֵק - זָכָר (דְּבָרִי), רֵק
בְּלִי תוֹרָה, אֲבָל נִחְשִׁים וְעֶקְרָבִים
יֵשׁ בּוֹ. וְזוֹ הַגְּלוֹת הַרְבִּיעִית, דּוֹר
שֶׁל רָשָׁעִים מְלֵא נִחְשִׁים
וְעֶקְרָבִים, רַמָּאִים כְּנִחְשִׁים
וְעֶקְרָבִים, שְׁעוֹקְרִים דְּבָרִי
רְבוּתֵינוּ וְדָנִים לְשִׁקָּר, עֲלֵיהֶם
נֶאֱמַר (אִיכָה א) הִיוּ צָרִיחַ לְרֹאשׁ.

וַיִּפֹּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ
(שְׁמוֹת ב), שֶׁל יִשְׂרָאֵל הַמַּעֲרָבִים
בְּרָשָׁעִים הִלְלוּ, עָרַב רַב, וְזֶה
בְּסוּף הַגְּלוֹת. וּמִשּׁוֹם כִּךְ קָץ
הַגְּלוֹת נֹקֵב עַד תְּהוֹם רַבָּה.
וְרוּעָה הַנֶּאֱמָן, תְּהוֹם הוּא הַמָּוֶת
בְּהַפּוֹךְ אוֹתֵיהֶן, וְאֵין מָוֶת אֵלָּא
עֲנִיּוֹת, אֵתָּה יוֹדֶת שֶׁם. וְהָרִי זֶה
הַתְּבַרֵּר לְמַעַלָּה לְפָנֵי הַתַּנָּאִים
וְהָאֱמוּרָאִים, וְכֵלָם יוֹרְדִים
בְּגִלְלָה לְתַהוֹם לְסִיעַ לָךְ.

וְאַתָּה תִּנָּיָא שְׁמִסִּיעַ לָךְ יוֹתֵר
מִכֵּלָם, מִשּׁוֹם שֶׁאַתָּה לוֹיֶתֶן (נֶחֱשׁ
בְּרִיחַ) שֶׁל יָם הַתּוֹרָה, בַּעַל כָּל
הַדְּגָיִם נִקְרָא לוֹיֶתֶן, עַל שֶׁם
הַתּוֹרָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (מִשְׁלִי א) כִּי
לוֹיֶת חֵן הֵם לְרֹאשָׁךְ, וּבִכְךָ (תְּהִלִּים
לז) אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ ה'.

נִחַת בְּגִינְיָה. יוֹדָאִי אֲרַבַּע גְּלוֹת הָיוּ, תֵּלֶת,
לְקַבֵּל תֵּלֶת קְלִיפִין דְּאָגוּזָא, דְּאֵינוֹן תָּהוּ,
קוּ יָרוֹק, קְלִיפָּה יָרוֹקָא דְּאָגוּזָא. תְּנִינָא בָּהוּ,
אֲבָנִין מִפּוֹלָמִין, דְּאֵינוֹן סִלְעִים תְּקִיפִין,
דְּמֵאֲרִי מִתְּנִיתִין פֶּסֶקוּ מִינֵיהּ כְּמָה פֶּסֶקוֹת,
וְנִקִּיט לֹון, לְאַפְקָא מֵיָא דְּאוּרִייתָא. וּבְגִין דָּא
אֲתִקְרִיאוּ אֲבָנִים מִפּוֹלָמוֹת, דְּמִנֵּייהּ מִיִּין
נִפְקִין. קְלִיפָּה תְּלִיתָא, דְּקִיקָא, גְּלוֹתָא
תְּלִיתָא, דְּהָהּ זַעִיר, וְהָאִי אִיהוּ וַחֲשָׁף.
גְּלוֹתָא רְבִיעָא, תְּהוֹם רַבָּה, חֲלָל דְּאָגוּזָא.
וְהָאִי אִיהוּ, (בְּרַאשִׁית א) וַחֲשָׁף עַל פְּנֵי תְּהוֹם.

וְאַתְקַרֵּי בּוֹר, דְּנֶפֶל שָׁמָּה שׁוֹר, דָּא דְּכֵתִיב
בְּיוֹסֵף, (דְּבָרִים לג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ.

דְּאַתְמַר בֵּיהּ, (בְּרַאשִׁית לז) וַיִּשְׁלַכּוּ אוֹתוֹ הַבְּוֹרָה.
נִוְקָבָא בִישָׂא. וְהַבּוֹר רֵק, דְּכּוּרָא (נ"א דְּכּוּרָא), רֵק
בְּלֵא תוֹרָה, אֲבָל נִחְשִׁים וְעֶקְרָבִים יֵשׁ בּוֹ. וְדָא
גְּלוֹתָא רְבִיעָא, דּוֹר דְּרָשָׁעִים מְלֵא נִחְשִׁים
וְעֶקְרָבִים, רַמָּאִים כְּנִחְשִׁים וְעֶקְרָבִים, דְּעֶקְרִין
מִלִּי דְּרַבָּנָן, וְדִינִין לְשִׁקָּרָא, עֲלֵיהּ אֲתֵמַר,
(אִיכָה א) הִיוּ צָרִיחַ לְרֹאשׁ.

וַיִּפֹּן כֹּה וְכֹה וַיֵּרָא כִּי אֵין אִישׁ, (שְׁמוֹת ב)
דִּישְׂרָאֵל, בְּאֵלִין רְשִׁיעִיא עָרַב רַב, וְדָא
בְּסוּף גְּלוֹתָא. וּבְגִין דָּא קָץ דְּפּוֹרְקָנָא נֹקֵב עַד
תְּהוֹם רַבָּה. וְרַעֲיָא מְהִימָנָא, תְּהוֹם הוּא
הַמָּוֶת בְּהִיפּוֹךְ אֲתוּוֹן, וְלִית מָוֶת אֵלָּא עֲנִיּוֹתָא,
אֵתָּה נִחִיתָת תַּמָּן. וְהָא קָא אֲתִבְרִיר לְעִילָא,
קָמִי תַנָּאִים וְאַמּוּרָאִים, וְכֵלָהוּ נִחִיתִין בְּגִינָךְ
בְּתַהוּמָא לְסִיעָא לָךְ.

וְאַתָּה תִּנָּיָא דְּמִסִּיעַ לָךְ יוֹתֵר מִכֵּלָהוּ, בְּגִין
דְּאַתָּה לוֹיֶתֶן (נֶחֱשׁ בְּרִיחַ) דִּימָא דְּאוּרִייתָא,
מֵאֲרִיָּה דְּכָל נוֹנִין לוֹיֶתֶן אֲתִקְרִי, עַל שֶׁם
אוּרִייתָא, דְּאַתְמַר בֵּיהּ (מִשְׁלִי א) כִּי לוֹיֶת חֵן הֵם
לְרֹאשָׁךְ. וּבִכְךָ (תְּהִלִּים לז) אָדָם וּבִהֶמָּה תוֹשִׁיעַ י'.

שנאמר בו (במדבר יט) אדם פי ימות באהל, ובארו בעלי המשנה, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ואין מיתה אלא עניות. ובהמה - אלו עמי הארץ, שהם נכפים כמו סוס ופרד תחת בעלי המשנה.

בין כף הרי (בא) המנוחה הקדושה. פתח הרועה הנאמן ואמר, בעלי המשנה, מהו לויתן? אמר לו המנוחה הקדושה, וזהו שדרגתו עמוד האמצעי, וצדיק, שנאמר בו גוף וברית נחשבים לאחד. והתגדל בים זה, שהיא האם העליונה, ים, שבה מיחדים את הקדוש ברוך הוא כ"ה כ"ה אותיות, שהם ים בחשבון, והוא בה. אמר רועה הנאמן, ודאי שלויתן שעומד על שפת הים והעולם עומד על ספיריו, זה צדיק יסוד עולם, שכל העולם עומד עליו. אמר המנוחה הקדושה, אשרי חלקך רועה הנאמן.

בת קול בגלות, עד שתבא אתה אליה, שאתה קול שלה, שכל אשה בת בעלה, כמו שנאמר ותהי לו לבת. מארשת היא לך, ועדין לא עשית (נכנסת) עמה לחפה.

נאמר (דברים כב) צעקה הנער[ה] המארשה ואין מושיע לה. כף השכינה, האם שלה (העליונה), צועקת על בנה ואין מושיע לה, עד שיבא העמוד האמצעי בשבילה, שהוא מושיע, שבגללה נאמר (זכריה ט) הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע. הוא מושיע למעלה, ואתה למטה. ומשום שאתה בדמותו, נאמר כף, (דברים ה) ואתה פה עמד עמדי. שכל ישראל חזרו ערב רב, שבגללם (שמות לב) וישלך

אדם דאתמר ביה (במדבר יט) אדם פי ימות באהל, ואוקמוה מארי מתניתין, אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, ולית מיתה אלא עניות. ובהמה, אליו עמי הארץ, דאינון מתכפין פסוס כפרד תחות מארי מתניתין.

אדהכי הא בוצינא קדישא (אהא), פתח רעיא מהימנא ואמר, מארי מתניתין מאן איהו לויתן. אמר ליה בוצינא קדישא, הא איהו דדרגיה עמודא דאמצעייתא, וצדיק, דאתמר ביה, גוף וברית חשבינן חד. ואתרפי בימא דא, דאיהי אימא עלאה, ים, דבה מייחדין לקודשא בריך הוא כ"ה כ"ה אתוון, דאינון ים בחושבון, ואיהו בה. אמר רעיא מהימנא, ודאי לויתן דקאים על שפת הים, ועלמא קאי על ספיריו, דא (משלי י) צדיק יסוד עולם, דכל עלמא קאים עליו. אמר בוצינא קדישא, זפאה חולקך רעיא מהימנא. (באן חסר). בת קול בגלותא, עד דתיתי אנת לגבה, דאנת קול דילה, דכל אשה בת בעלה, כמה דאת אמר ותהי לו לבת. מאורשה איהי לך, עדיין לא עבדת (ד"א עאלת) עמה לחופה.

אתמר, צעקה הנערה המארשה ואין מושיע לה. והכי שכינתא, אימא דילה (נ"א עלאה), צועקת על בנה, ואין מושיע לה, עד דיייתי עמודא דאמצעייתא בגינה, דאיהו מושיע. דבגינה אתמר, (זכריה ט) הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע. הוא מושיע לעילא, ואנת לתתא. ובגין דאנת בדיוקניה, אתמר כף, (דברים ה) ואתה פה עמוד עמדי. דכלהו ישראל אהדרו לאהליהון, ואנת לאו, עד פורקנא בתרייתא. ומאן גרם דא, ערב רב. דבגינייהו, לאהליהם, ואתה לא, עד הגאלה האחרונה. ומי גרם את זה?

(שמות לב) וַיִּשְׁלַךְ מִיָּדוֹ אֶת הַלִּוְחוֹת. וּמַה־הָיָא שְׁעֵתָא נִפְלָה, וְלֹא אֶתְפָּרַק מֵעֶרְב רַב, דְּאֶתְמַר בַּהוּן (שמות יב) וְגַם עֶרְב רַב עָלָה אִתָּם. בְּכָל דָּא לֹא אֶתְפָּרַשׁ מִיִּשְׂרָאֵל. וְשִׁפְחָה מִגְבֻּרְתָּהּ, עַד פּוֹרְקָנָא בְּתַרְיִיתָא.

אַתָּה בְּרָא דְּמִלְכָּא, פְּגוּוֹנָא דִּילָךְ אֶתְמַר בְּעֵמּוּדָא דְּאִמְצָעִיתָא (דף רע"ט ע"ב) בְּכָלֵא, חֲדוּה דִּילָךְ, פְּחֻדוּה דִּילִיָּה יְהֵא, פֶּד יִיתִי לְמִפְּרָק לְכֻלְתִּיהִי, (תהלים יט) וְהוּא כְּחֻתָּן יוֹצֵא מִחוּפְתּוֹ וְגו'. דְּהָא לְבוּשִׁין דִּילִיָּה בְּגָלוּתָא חֲשׂוּכִין, וּבְזִמְנָא דְּאִיהִי מִתְּלַבֶּשֶׁת בַּהוּן, אִיהִי אִמְרָה (שיר השירים א) אֵל תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֻרְתָּ. וְאַלִּין קְלִיפִין אֵינוֹן, עוֹן מִשְׁחִית אָף וְחֻמָּה, נּוֹקְפָא בִּישָׂא, שִׁפְחָה בִּישָׂא, שְׁבִתָּאִי, (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירְתָּהּ, דְּאִיהִי שְׁבִת מִלְּפָתָא. מִשְׁחִית אָף וְחֻמָּה, סַחְרִין לְתִלְתָּא אֲבָהִין.

וְלֹא עוֹד, אֵלֹא מַה דְּהוּת בְּרָתָא דְּמִלְכָּא, י' עַל הו"ה, דְּכִלְיָן בְּאַבְהִין, ה' קְדַמָּא בְּאַבְרָהָם. ה' תְּנִינָא בִּיצְחָק. ו' בִּיעֶקֶב. וְהוּת י' רִישָׁא עֲלִיָּהוּ. אֶתְמַר, (איכה ה) נִפְלָה עֲטָרַת רֹאשִׁנוּ. וְאַמְתִּילוּ רַבָּנָן מִתְּלָא, לְמִלְכָּא דְּהוּה לִיָּה עֲטָרָה עַל רִישִׁיָּהּ, וְאַלִּין יָאָה קְדַמִּיָּה, אֶתִּיא לִיָּה שְׁמוּעָה בִּישָׂא, אֲרִמִי עֲטָרָה מַעַל רִישִׁיָּהּ. וּמַה דְּהוּת י' עַל הו"ה. י' לְעִילָא, אֶתְהַדֵּר הוה"י, י' לְתַתָּא. וּבְגִין דָּא אִמְר דְּוֹד, אָבִין מְאָסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנָה מֵאֵת י"י הִיתָה זֹאת.

קוּם רַעֲיָא מְהִימְנָא, טוֹל אֲבָנָא דָּא בִּידָךְ, דְּאֶתְמַר בָּהּ, (זכריה ג) עַל אָבִין אַחַת שְׁבַעָה עֵינַים. לְתַבְרָא קְלִיפִין דְּאַגּוּזָא, דְּהָא כְּמַה רוּעִים פְּרָנְסִי דְּרָא, אֶתְפָּנְשׁוּ עַל הָאִי אֲבָנָא, דְּאִיהִי סֵלַע דִּילָךְ, לְאַפְקָא מִיָּא מִתְּמָן, דְּכֻלָּה

מִיָּדוֹ אֶת הַלִּוְחוֹת. וּמַה־הָיָא שְׁעֵתָא נִפְלָה וְלֹא נִגְאַלָה מֵעֶרְב רַב, שְׁבָהֶם נֹאמַר (שם יב) וְגַם עֶרְב רַב עָלָה אִתָּם. בְּכָל זֶה לֹא נִפְרְדּוּ מִיִּשְׂרָאֵל, וְשִׁפְחָה מִגְבֻּרְתָּהּ, עַד הִגְאַלָה הָאֲחֻרּוֹנָה.

אַתָּה בֶּן הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שְׁלָךְ נֹאמַר בְּעֵמּוּד הָאִמְצָעִי בְּכָל, חֲדוּה שְׁלָךְ פְּחֻדוּה שְׁלוֹ תְּהִיָּה כְּשִׁיבָא לְגָאֵל אֶת כְּלָתוֹ, (תהלים יט) וְהוּא כְּחֻתָּן יוֹצֵא מִחוּפְתּוֹ וְגו'. שְׂהֲרִי לְבוּשִׁיָּהּ בְּגָלוּת חֲשׂוּכִים, וּבְזִמְנָן שְׂהִיא מִתְּלַבֶּשֶׁת בָּהֶם, הִיא אוֹמְרָת, (שיר השירים א) אֵל תִּרְאוּנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחֻרְתָּ. וְהַקְּלָפוֹת הִלְלוּ הֵם מִשְׁחִית אָף וְחֻמָּה, נְקָבָה רַעָה, שִׁפְחָה רַעָה, שְׁבִתָּאִי, (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירֶשׁ גְּבִירְתָּהּ, שְׂהִיא שְׁבִת הַמֶּלֶכָה. מִשְׁחִית אָף וְחֻמָּה סוֹבְבִים אֶת שְׁלִשֶׁת הָאֲבָבוֹת.

וְלֹא עוֹד, אֵלֹא מַה שְׁהִיתָה בַּת הַמֶּלֶךְ, י' עַל הו"ה, שְׁכָלוּלִים בְּאֲבוֹת - ה' רֹאשׁוֹנָה בְּאַבְרָהָם, ה' שְׁנִיָּה בִּיצְחָק, ו' בִּיעֶקֶב, וְהִיתָה י' רֹאשׁ עֲלֵיהֶם. נֹאמַר (איכה ה) נִפְלָה עֲטָרַת רֹאשִׁנוּ. וְהַמְשִׁילוּ רַבּוּתֵינוּ מִשָּׁל לְמֶלֶךְ שְׁהִיתָה לוֹ עֲטָרָה עַל רֹאשׁוֹ, וְאַלִּין יָפָה לְפָנָיו. בָּאָה לוֹ שְׁמוּעָה רַעָה - הָרִים הָעֲטָרָה מֵעַל רֹאשׁוֹ, וּמַה שְׁהִיָּה י' עַל הו"ה, י' לְמַעְלָה, חֲזוֹר הוה"י, י' לְמַטָּה. וְלִכְּן אִמְר דְּוֹד, (תהלים קיח) אָבִין מְאָסוּ הַבּוֹנִים הִיתָה לְרֹאשׁ פְּנָה מֵאֵת ה' הִיתָה זֹאת.

קוּם רוּעָה הִנָּאמֵן, קַח אָבִין זוּ בִּידָךְ, שְׁנֹאמַר בָּהּ (זכריה ג) עַל אָבִין אַחַת שְׁבַעָה עֵינַים, לְשִׁבְרָ קְלָפָת הָאָגוּז. שְׂהֲרִי כְּמַה רוּעִים פְּרָנְסִי הַדּוֹר הַתְּכַנְסוּ עַל הָאָבִין הַזֹּאת, שְׂהִיא סֵלַע שְׁלָךְ לְהוֹצִיא מִים מִשָּׁם, שְׁכָלָה שְׁלָךְ מִעֵין הַחֲכָמָה בְּסֵלַע הַזֶּה, שְׁנִבְעִיתוּ בַּתוֹרָה

בסודות נסתרים אין סוף, ועליה נאמר (איוב כח) והחכמה מאין תמצא.

וכך תקף שלהם להעביר את הקלפה שלמעלה, וכשמגיעים לקלפה השניה, שהיא חזקה, היא קשה להם, ומפנים בה כל ימיהם כלם בלשונם, שהיא חזקה כמו פטישים, ואין להם רשות להוציא ממנה מים, אלא הטפות הללו שיצאו על ידך בזמן שנאמר בה (במדבר כ) ויך את הסלע במטהו פעמים. ובמכה השניה יצאו הטפות הללו, ואלו הם רמזים של חכמה, רמזים של קבלה, שהם בחגיגה, ושאר המשניות. ומהאבן הזאת אין מי שיוציא חכמה, שהיא מבפנים, שאין לה סוף, (שהוא המוח מבפנים) חוץ ממך, שנאמר בך הלכה למשה מסיני.

פתח רועה הנאמן ואמר, סבא סבא, יש סלע ויש סלע, יש אבן ויש אבן. יש אבן של שם של יהו"ה, ועליה נאמר (דניאל ב) והאבן שהפתה את הצלם נעשית להר גדול. ויש אבן שהיא (ויקרא כו) אבן משפית, שאין שם נביעת מי החכמה ולא דבור.

א"ל אבן שהיא סלע של משה, עליה נאמר (במדבר כ) ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו, שהיא בת קול, ולא תלוי בה אלא דבור ופיוס. אבל שפחה סלע אחר, שנקראה (קלפה) משנה נקבה של עבד נער. עליה נאמר, (משלי כט) בדברים לא יסור עבד. אלא שמכים ומשברים ממנה כמה פסקות, ומלקטים אותם, ונקראו לקוטות. ועל שמלקטים אותם נקראו לקוטות, בלי נביעת חכמה וקבלה.

אבל סלע שלי היא בת המלך,

דילך מעין החכמה. בהאי סלע, דנביעא דילה באורייתא, ברזין סתימין לית סוף. ועלה אתמר, (איוב כח) והחכמה מאין תמצא.

וכך תוקפא דלהון לאעברא קליפה דלעילא, וכד מ'טן לקליפה תניינא, דאיהי תקיפא, איהי קשיא לון, ומחאן בה כל יומיהון בלהו, בלישנהון דאינון תקיפין בפטישין, ולית לון רשו לאפקא מינה מ'א. אלא אלין טפין דנפקין על ידך, בזמנא דאתמר בה, (במדבר כ) ויך את הסלע במטהו פעמים. ובמחאה תניינא נפקי אלין טפין. ואלין אינון רמיזין דחכמה, רמיזין דקבלה, דאינון בחגיגה, ושאר מתניתין. והאי אבן לית מאן דאפיק מינה חכמה, דאיהי מלגאו, דלית לה סוף, (דאיהו מוקא מלגאו) בר אנת, דאתמר בך הלכה למשה מסיני.

פתח רעיא מהימנא ואמר, סבא סבא, אית סלע, ואית סלע, אית אבן, ואית אבן.

אית אבן דשמא דיהו"ה, עליה אתמר (דניאל ב) ואבנא די מחת לצלמא הות לטור רב. ואית אבן דאיהי (ויקרא כו) אבן משפית, דלית תמן נביעו דמ'א דחכמתא, ולא דבור.

א"ל אבן דאיהי (חסר) סלע, דמשה, עליה אתמר (במדבר כ) ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו. דאיהי בת קול ולא תליא בה אלא דבור ופיוסא. אבל שפחה סלע אחרא, דאתקריאת (קליפה) משנה. נוקפא דעבד נער. עליה אתמר, (משלי כט) בדברים לא יסור עבד, אלא דמחאן ומתברין מינה כמה פסקות, ולקטין לון, ואתקרון לקוטות. ועל דמלקטי לון, אתקריאו לקוטות, בלא נביעו דחכמה וקבלה.

אבל סלע דילי, איהי בריתא דמלכא, בגינה

בשכילה נאמר ודברתם אל
הסלע לעיניהם ונתן מימיו,
בדבור ופיוס, כמו בת המלך.
ומשום שהפיתי בה, לקיתי
עליה, ונגזר עלינו מות. שמי
שמסרב למלכה, חיב מיתה. כל
שפן למי שמפה את בת המלך.
ולכן נגזר עלי שלא אפגס לארץ
ישראל, ואני קבור בארץ נכריה
ונעברה ממני. ונאמר (שמואל ב כג)
וירד אליו בשבט. והשבט הזה
הוא אחד מן השבטים שלי,
שאני עתיד לרדת לשם להיות
עם ישראל בגלות. והפל נרמז,
ובמקום אחר פרשוה חכמי
המשנה.

שבית המקדש ושם המשיח
נקראו בשם יהו"ה. וזה ארבע
פני אדם, והם שבט לוי, הם
יצאו מחיות שהם שאר
השבטים, ונכנסו בחלקו של
אדם, שהם ארבע פנים שלו.
ומשה הוא אדם בדמות של
אותו אדם הראשון שלמעלה.
(משלי ל) מה שמו ומה שם בנו.
ומשום זה פהנים ולוים, מזונו
על ידי שהמלך אוכל בשלחן,
ושאר חילות המלך, לכל אחד
נותנים לו לאכל בבית מושבו.
ורועה הנאמן הוא כמו בן
המלך, קרוב למלך יותר מאלו
שאוכלים לשלחנו, שאין מי
שמתקרב למלך מכל בני
המלכות כמו בנו.

קם המנורה הקדושה ואמר, סבא
סבא, בדברים שלך נודע מי
אתה. אתה הוא אדם הראשון.
מה שמו, נאמר עליך. מה שם
בנו, נאמר על רועה הנאמן.
ומשום שהוא חדש כמה חדושים
בתורה, מעתדת לך חדוה, שפן
חכם ישמח אב (משלי י).

רועה הנאמן, בפרשה זו נזכרה
התפנסות שלך לאותו העולם,

אתמר, ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן
מימיו, בדבור ופיוס, ככרתא דמלכא. ובגין
דמחינא בה, לקינא עליה, ואתגזר עלנא
מותא. דמאן דמסרב למטרוניתא, חייב
מיתה. כל שפן מאן דמחא לברתיה דמלכא.
ובגין דא אתגזר עלי, דלא איעול לארעא
דישראל, ואנא קבור בארעא נוכראה,
ואתעברת מיני. ואתמר, (שמואל ב כג) וירד אליו
בשבט. והאי שבט, איהו חד משבטיא דילי,
דאנא עתיד לנחתא תמן למהוי עם ישראל
בגלותא. וכלא אתרמיז, ובאתר אוחרא
אוקמוה מארי מתניתין. (חסר).

דבי מקדשא, ושמא דמשיח, אתקריאו בשם
יהוה. ודא ארבע אנפי אדם, ואינון
דשבטא דלוי, אינון נפקן מחיון דאינון שאר
שבטין, ועאלו בחולקא דאדם, דאינון ארבע
אנפין דיליה. ומשה איהו אדם בדיוקנא
דהווא אדם קדמא דלעילא. (משלי ל) מה שמו
ומה שם בנו. ובגין דא, פהניא וליואי,
מזוניהון על ידא דמלכא אכיל בפתוריה,
ושאר חיילין דמלכא, כל חד יחבין ליה
למיכל בבית מושב דיליה. ורעיא מהימנא
איהו ככרא דמלכא, קריב למלכא יתיר
מאלין דאכלין לפתוריה, דלית מאן דקריב
למלכא מכל בני מלכותא, ככריה.

קם בוצינא קדישא ואמר, סבא סבא, במלין
דילך אשתמודע מאן אנת. אנת הוא אדם
קדמא. מה שמו, אתמר עליך. מה שם בנו,
אתמר על רעיא מהימנא. ובגין דאיהו חדש
כמה חדושים באורייתא, חדוה זמינא לגבך,
(משלי י) דבן חכם ישמח אב. (חסר).

רעיא מהימנא, בפרשתא דא, הוה אדפר
בנישו דילך להווא עלמא, דכתיב

שְׁכֶתוֹב (דברים לב) עֲלֶה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נָבוֹ וְגו'. וְרֹאיתָ אוֹתָהּ וְנֹאסַפְתָּ אֶל עַמֶּךָ וְגו'. כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אֶהְרֶן אַחִיד וְגו' (שם). וּבִפְרָשָׁה זוֹ יֵשׁ לָךְ לַחֲזוֹר לְעוֹלָם, וּלְהַחְיוֹת, וּלְהַכְנִס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּלְהַתְחַבֵּר בִּפְרָשָׁה זוֹ בְּכֹל שְׁלָךְ, שְׁכֶתוֹב בָּהּ (במדבר כה) הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וְלָכֵן לֹא אָמַר לָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כָּאֵן רַד, אֲלֹא עֲלֶה. שְׁמַמְנוּ אֶתְּהָ תַכְנֵס לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

וְכֹה שָׁאֲמַר בָּךְ, (דברים לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה, אוֹי לְאוֹתָם אֲטוּמִי לֵב, סְתוּמִי עֵינַיִם, שְׁלֹא יוֹדְעִים קְבוּרָתְךָ, שֶׁהֵייתָ אֶתְּהָ מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים מִהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׁלֹא יִכְנִס אוֹתְךָ לְאוֹתָהּ קְבוּרָה שְׁבָה אֶתְּהָ נִקְרָא מֵת. זֶהוּ שְׁכֶתוֹב (יהושע א) מֹשֶׁה עֲבָדִי מֵת. וְאוֹתָם טַפְשִׁים אוֹמְרִים, וְכִי מֹשֶׁה הָיָה מִפְּחָד מִמִּיתָה, לְצַאת מִהָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הַבָּא, כַּאֲשֶׁר הִבְרִיחוּ! וְהֵם לֹא יוֹדְעִים שֶׁקְבוּרָתְךָ וּמִיתָתְךָ אֵינָּה הִיא.

שְׁכָךְ פְּרִשּׁוּת חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה, שְׁמַתִּי חוּץ לְאֶרֶץ אֵינָם חַיִּים. לֹא אָמְרוּ שְׂאִינִם עֲתִידִים לְהַחְיוֹת, שְׁאֵלְמָלָא כִּךְ הָיוּ כּוֹפְרִים בְּתַחֲתִית הַמֵּתִים. אֲלֹא כָּאֵן סוּד גְּדוּל. קְבוּרָתוֹ בְּצֵלִם שְׂאִינוֹ הִגּוֹן לוֹ, שְׁהִיא (תהלים סג) אֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף בְּלִי מַיִם, וְאֵין מַיִם אֲלֹא תוֹרָה, וְכֹה (ישעיה נג) לֹא תֹאֵר לוֹ וְלֹא הָדָר. וּמִי שְׂרֹאָה אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ צֵלִם - וְנִרְאָהוּ וְלֹא מִרְאָה וְנִחְמְדָהוּ. וְלָכֵן נִבְּוֹאת יִשְׁעִיָּה (שם נב) הִנֵּה יִשְׁפִּיל עֲבָדִי, רוֹמֵז עָלָיו.

וּמִשּׁוּם אוֹתָהּ קְבוּרָה הִיא מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים שְׁלֹא יָמוּת שֵׁם בְּחוּץ לְאֶרֶץ, לְפִי שֶׁהִיא בְּאֶרֶץ צִיָּה רַעֲב וְעֵיף וְצָמָא בְּלִי מַיִם, שְׁהִיא

(במדבר כז) (דף ר"פ ע"א) עֲלֶה אֶל הַר הָעֲבָרִים הַזֶּה הַר נָבוֹ וְגו', וְרֹאיתָ אוֹתָהּ וְנֹאסַפְתָּ אֶל עַמֶּךָ וְגו', כַּאֲשֶׁר נֹאסַף אֶהְרֶן אַחִיד וְגו'. וּבִהְיִי פְרָשְׁתָּה, אֵית לָךְ לְאַהֲדָרָא לְעֵלְמָא וּלְהַחְיוֹת, וּלְאַעְלָא לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל, וּלְאַתְחַבְרָא בִּפְרָשְׁתָּה דָּא בְּכֹלָה דִּילָךְ, דְּכֹתִיב בָּהּ, (במדבר כה) הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם. וּבִגִּין דָּא לֹא אָמַר לָךְ קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא הָכָא רַד, אֲלֹא עֲלֶה. דְּמַנִּיָּה, אֲנִתָּ תִּהְיָ עָאֵל לְאַרְעָא דִּישְׂרָאֵל.

וְכֹה דָּאֲמַר בָּךְ, (דברים לד) וְלֹא יָדַע אִישׁ אֶת קְבֻרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה. וְיִ לְאַיְנוֹן אֲטִימִין לְבָא, סְתִימִין עֵינֵינוּ, דְּלֹא יָדְעֵי קְבוּרָה דִּילָךְ, דְּהוּיָת אֲנִתָּ בְּעֵי רַחֲמֵי מְקוּדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּלֹא יִיעוּל לָךְ בְּהִהוּא קְבוּרָה, דְּכֹה אֲנִתָּ מִתְקַרֵּי מֵת. הָדָא הוּא דְּכֹתִיב, (יהושע א) מֹשֶׁה עֲבָדִי מֵת. וְאַיְנוֹן טַפְשָׁאֵי אֲמִרִין, וְכִי מֹשֶׁה הָיָה מִפְּחָד מִמִּיתָה, לְנִפְקָא מִהָאֵי עֵלְמָא, לְעֵלְמָא דְּאִתִּי, כַּאֲשֶׁר בְּרִיין. וְאַיְנוֹן לֹא יָדְעִין דְּקְבוּרָה דִּילָךְ, וּמוֹתָא דִּילָךְ אֵינָּה הִיא.

דְּהָכִי אוֹקְמוּהָ מְאִרֵי מַתְנִיתִין, דְּמַתִּי חוּצָה לְאֶרֶץ אֵינָם חַיִּים. לֹא אֲמִרֵי דְּאֵינָם עֲתִידִים לְהַחְיוֹת, דְּאֵלְמָלִי כִּךְ הָיוּ בְּפִרִין בְּתַחֲתִית הַמֵּתִים. אֲלֹא הָכָא רָזָא רַבְרָבָא, קְבוּרָה דִּילִיָּה בְּצוּלְמָא דְּלָאוּ הִגִּינָה לִיָּה, דְּאִיָּהּ (תהלים מב) אֶרֶץ צִיָּה וְעֵיף בְּלִי מַיִם, וְלִית מַיִם אֲלֹא תוֹרָה, וְכֹה (ישעיה נג) לֹא תֹאֵר לוֹ וְלֹא הָדָר. וּמֵאֵן דְּחִזִּי לִיָּה בְּהִהוּא צוּלְמָא, וְנִרְאָהוּ וְלֹא מִרְאָה וְנִחְמְדָהוּ. וּבִגִּין דָּא, נִבְּוֹאת יִשְׁעִיָּה (ישעיה נב) הִנֵּה יִשְׁפִּיל עֲבָדִי, קָא רְמִיז עָלֶיהָ.

וּבִגִּין הִהוּא קְבוּרָה, הָיָה בְּעֵי רַחֲמֵי דְּלֹא יָמוּת תַּמָּן בְּחוּצָה לְאֶרֶץ, לְפִי שֶׁהִיא בְּחוּץ לְאֶרֶץ

התורה. ולכן נאמר עליו, עלה אל הר העברים הזה. משפלותו הראה לו את מעלתו. אף על גב שאתה קבור במקום שלא הגון לך, ערם בלי לבושים שלך, שהם עור ובשר (תלבישני), נע ונד מקומך ומטלטל וגולה, הרי פנחס שעשית עמו טוב, שעליך נאמר (במדבר כה) הנני נתן לו את בריתי שלום, הרי הוא יעשה עמך טובה, ובו תסתלק, בפרשה שלו. שבה הפלה שלך, שם תתייחד עמה פחתן עם פלתו.

שהרי אתה (תועלת גדולה לישראל בקבורתך), אם לא היית קבור מחוץ לארץ הקדושה, מחוץ לפלה שלך, לא היו ישראל יוצאים מהגלות, ובגללך נאמר (ישעיה ג) והוא מחלל מפשעינו. נעשית חל משום חטא ופשע של ישראל בקבורה שלך, שנאמר בך (דברים לד) ויקבר אתו בגי' ומה כתוב בקבורתך? (ישעיה מ) וכל גיא ינשא. כל שפל ונמוך ינשא בגללך, שהם ישראל, שהם שפלים מפל אמה ולשון. וכל הר וגבעה ישפלו, שהם הרשעים וגסי הרוח.

וזהו ובחברתו נרפא לנו. בחבור שהתחבר עמנו בגלות, נרפא לנו. שאתה הוא כשמש שמאיר, שאף על גב שמתכנס בלילה, מאיר הוא ללכנה ולכל הכוכבים והמזלות. כן אתה מאיר בכל בעלי הלכות וקבלות. ולך נשקים בנסתר, כמו מבוטע שמשקה את האילנות תחת שרשיהם בנסתר עד שהתבקעו מימיו בגלוי. וזהו שכתוב (משלי ה) יפוצו מעינתיה חוצה.

שאתה הוא גם כן, כמו שמש שהולך בימי החורף תחת המבועים, וכשמגיעה הגאולה, תהיה כמו שמש שהולך בקיץ

ציה רעב ועיף וצמא בלי מים, דאיהי אורייתא. ובגין דא אתמר עליה, עלה אל הר העברים הזה. משפלותא דיליה, אחזי ליה מעלתיה, אף על גב דאנת קבור באתר דלאו הגון לך, ערום בלא לבושין דילך, דאינון עור ובשר (תלבישני), נע ונד מאתר דילך, ומטלטל וגלי. הא פנחס דעבדת טיבו עמיה, דאתמר עלך, הנני נותן לו את בריתי שלום, הא איהו יעביד טיבו עמך, וביה תסתלק בפרשתא דיליה. דבה פלה דילך, תמן תתייחד עמה, פחתן עם פלתיה.

דהא אנת (תועלת גדולה לישראל בקבורתך), אי לא הוית קבור לבר מארעא קדישא, לבר מפלה דילך, לא הוו ישראל נפקין מגלותא. ובגין דאתמר, (ישעיה ג) והוא מחלל מפשעינו. אתעבידת חל בגין חוכה ופשע דישראל בקבורה דילך, דאתמר בך (דברים לד) ויקבור אותו בגיא. ומה כתיב בקבורה דילך. (ישעיה מ) כל גיא ינשא, כל שפל ונמוך ינשא בגינה, דאינון ישראל, דאינון שפלים מפל אומה ולישן. וכל הר וגבעה ישפלו, דאינון רשיעיא, וגסי הרוח.

והאי איהו, (ישעיה ג) ובחברתו נרפא לנו, (בחבורא) בחבורה דאתחבר עמנא בגלותא, נרפא לנו. דאנת הוא כשמשא דנהיר, דאף על גב דאתפנש בלילה, נהיר הוא בסיהרא, ובכל ככביא ומזלי. הכי אנת נהיר, בכל מארי הלכות וקבלות. ולך אשתקיין בגניזו, כמבועא דאשקי לאילנין תחות שרשיהון בגניזו, עד דאתבקע מימיו באתגלייא. הדא הוא דכתיב, (משלי ה) יפוצו מעינתיה חוצה.

דאנת הוא אוף הכי, כשמשא דאזיל בימי החורף תחות מבועין, וכד מטי

למעלה מהמבועים, ויהיו צוננים ברחמים. שפשאתה תחתייהם, הם חמים בדין. בא רועה הנאמן וברך את המנורה הקדושה ואמר, ודאי אתה הוא שמאיר לי בזמן שנאמר עלי (בראשית כח) כי בא השמש. כבה השמש, שהחשיף את אורו. יהי רצון שה' יאיר שמו עליך.

ועוד אמר המנורה הקדושה, ודאי אתה הוא הכל, שאמר (במדבר יב) אם יהיה נביאכם וגו'. ולכן פשהתגלטה האם העליונה לך, אמרת (שמות ג) אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה. משום שהיא רחמים, נאמר בה לא יבער הסנה.

וחמשה אורות יש לה, שנקראו קרני החמה, עד הוד. ומשם ועד הוד היו מאירים בך, רועה הנאמן. וזהו ונתן הוד למשה, להודיע שכלם נתנו לך, אפלו עד הוד. ולכן פני משה כפני חמה. וחמשה אלה עולים לחמשים שערי בינה.

ובחמשה אלה נאמר שהם חמשה אור של יום הראשון, שהם כנגד חמש אצבעות של הימין נראו לך בסנה. משום שאתה עתיד להוציא את זרע אברהם מהגלות, שהוא דרגת (אברהם) ימין. ומשם בינה, היא רחמים גמורים, היד הגדולה. (אבל) מצד הגבורה, היד החזקה, חמשה רקיע ביום שני, כנגד חמש אצבעות השמאל. אבל מצד דרגתך - (שמות יד) ובני ישראל יצאים ביד רמה. שגוף ושתי זרועות ושתי שוקים כנגד חמש אצבעות, ה' ה' ה'. חמש אצבעות של יד ימין, וחמש של

פורקנא, תהא כשמשא דאזיל בקיץ לעילא ממבועין, ויהו צוננין ברחמי. דכד אנת תחותייהו, אינון חמין בדינא. אתא רעיא מהימנא, וברין לבוצינא קדישא, ואמר ודאי אנת הוא דנהיר לי, בזמנא דאתמר עלי, (בראשית כח) כי בא השמש, כבה השמש, דאחשיף נהוריה. יהא רעוא, דיהו"ה ינהיר שמייה עלך.

ועוד אמר בוצינא קדישא, ודאי אנת הוא כלא, (ס"א ויאמר וגו') דאמר, (במדבר יב) אם יהיה נביאכם וגו'. ובגין דא, כד אתגלייא אימא עלאה לך, אמרת (שמות ג) אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה. בגין דאיהי רחמי, אתמר בה לא יבער הסנה.

וחמש נהרין אית לה, דאתקריאו קרני החמה, עד הוד, ומתמן עד הוד, הוו נהרין בך רעיא מהימנא, והאי איהו ונתן הוד למשה, לאשתמודעא דכלהו לך אתייהבו, אפילו עד הוד. ובגין דא, פני משה כפני חמה. ואלין חמש, סלקין לחמשין תרעין דבינה.

ובאלין חמש דאתמר, דאינון חמש אור דיומא קדמא, דאינון לקבל חמש אצבעאן דימינא אתחזיא לך בסנה. בגין דעתיד אנת לאפקא זרעא דאברהם מן גלותא, דאיהו דרגא (דאברהם) ימינא. ומתמן בינה איהו רחמים גמורים, יד הגדולה. (אבל) מסטרא דגבורה, יד החזקה, חמש רקיע, ביום שני, לקבל חמש אצבעאן דשמאלא. אבל מסטרא דדרגא דילך, (שמות יד) ובני ישראל יוצאים ביד רמה. דגוף ותריין דרועין ותריין שוקין, לקבל חמש אצבעאן, ה' ה' ה' ה' אצבעאן דיד ויה' דיד

יד שִׁמְאֵל, וּשְׁתֵּי זְרוּעוֹת וּשְׁתֵּי שׁוֹקִים וְגוֹף, שֶׁהֵם חֲמֵשׁ שְׁעוּלִים י"ה.

אָמַר לוֹ רוּעָה הִנָּאֲמָן, בְּרוּךְ אַתָּה לֹאִם הֶעֱלִינוּהָ, אָבֵל הִי"ה הִזָּה שֵׁם לִי"ה ה', מִשּׁוֹם מִטָּה הָאֱלֹהִים, שֶׁהוּא ו'. וְאָמַר, וְדָא כֶּךָ הוּא. אָמַר לוֹ רוּעָה הִנָּאֲמָן, הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, לְחֻזַּק אֶת דְּבָרֶיךָ, שֶׁמֶרְאָה הוּא לִימִין, חָשׁוּב בְּמֶרְאָה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (במדבר יב) בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע. וְתִמְצָא מֵאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה, שְׁעוּלָה בְּחֻשְׁבּוֹן אֲבָרָהִם. אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּהִתְחַלָּה נִרְאָה לָךְ מֶרְאָה זֶה שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע, וְלֹאֲחֵר שֶׁאֲמַרְתָּ (שמות ג) אֶסְרֶה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הַמֶּרְאָה הַגָּדֹל הִזָּה, שֶׁהַזְכִּיר בּוֹ חֲמֵשׁ פְּעָמִים הַסֵּנָה - כַּעַת הַתְּגַלָּה לָךְ הַמֶּרְאָה הִזָּה בְּמֵאֲתִים אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנֶה מִצּוּתָיו, שֶׁהֵם בְּחֻמְשָׁה חֲמִשִּׁי תוֹרָה. קָם רוּעָה הִנָּאֲמָן וַיִּנְשְׁקוּ וַיִּבְרְכוּ.

אָמַר לוֹ הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, הַמֶּרְאָה הִזָּה לְפַעְמִים הוּא בָּאוֹת ה' - הַמֶּרְאָה הַגָּדֹל, וְלְפַעְמִים הוּא בָּאוֹת ב' - בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע, וְלְפַעְמִים בִּמ"ם - (יחזקאל א) מִמֶּרְאָה מִתְּנִי וּלְמִטָּה, וְלְפַעְמִים בִּכ' - כְּמֶרְאָה אָדָם עָלָיו, וְלְפַעְמִים בּו' - (שמות כד) וּמֶרְאָה כְּבוֹד ה', וְלְפַעְמִים לְמֶרְאָה. לֹא הָיָה לוֹ לְהִיּוֹת תּוֹסֶפֶת אוֹת כָּלֵל חוּץ מִב', מִבְּמֶרְאָה. אֵלָּא וְדָא הַמֶּרְאָה הִזָּה כָּלוּל הוּא מִעֶשֶׂר סְפִירָה, וְכָל אוֹת מֶרְאָה סְפִירָה שְׁלֵה, כְּמוֹ כְּמֶרְאָה בָּאוֹת כ' מֶרְאָה עַל כֶּתֶר, וְכֶךָ שְׁאֵר הָאוֹתִיּוֹת, כָּל אֶחָת מֶרְאָה עַל סְפִירָה שְׁלֵה. וְלֹא צָרִיךְ כָּאֵן לְהֶאֱרִיךְ, וְלַחֲכֵם בְּרִמְיָה.

שִׁמְאֵל, וּתְרִין דְּרוּעִין וּתְרִין (דף ר"פ ע"ב) שׁוֹקִין וְגוֹף, דְּאֵינּוֹן חֲמֵשׁ דְּסִלְקִין י"ה.

אָמַר לִיה רַעֲיָא מְהִימָנָא, בְּרִיךְ אַנְתָּ לְאִמָּא עֲלָאָה. אָבֵל הָאִי י"ה שׁוֹיָא לִי"ה ה', בְּגִין מִטָּה הָאֱלֹהִים, דְּאִיהוּ ו'. וְאָמַר וְדָא הִכִּי הוּא. אָמַר לִיה רַעֲיָא מְהִימָנָא, בּוּצִינָא קְדִישָׁא, לְאַתְתָּקְפָא מְלִין דִּילָךְ, דְּמֶרְאָה אִיהִי לִימִנָא, חָשׁוּב בְּמֶרְאָה דְּאַתְמַר בִּיה (במדבר יב) בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע, וְתִשְׁכַּח מֵאֲתָן וְתִמְנָא וְאַרְבָּעִין, דְּסִלִּיק בְּחֻשְׁבּוֹן אֲבָרָהִם. אָמַר בּוּצִינָא קְדִישָׁא, בְּקִדְמִיתָא אֶתְחַזִּי לָךְ הָאִי חִיזוּ, דְּאַתְמַר בִּיה בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע. וְלִכְתֵּר דְּאַמְרַת, (שמות ג) אֶסְרֶה נָּא וְאֶרְאֶה אֶת הַמֶּרְאָה הַגָּדֹל הִזָּה. דְּאֶדְפִּיר בִּיה ה' זְמַנִּין הַסֵּנָה. כַּעַן אֶתְגַּלִּיָּא לָךְ חִיזוּ דָא, בְּמֵאֲתָן וְתִמְנָא וְאַרְבָּעִין פְּקוּדִין אֱלִין, דְּאֵינּוֹן בְּחֻמְשָׁה חוּמְשֵׁי תוֹרָה. קָם רַעֲיָא מְהִימָנָא, וַיִּנְשִׁיק לִיה, וַיִּבְרִיךְ לִיה.

אָמַר לִיה בּוּצִינָא קְדִישָׁא, הָאִי מֶרְאָה, לְזַמְנִין אִיהוּ בָּאוֹת ה' הַמֶּרְאָה הַגָּדֹל. וְלְזַמְנִין אִיהוּ בָּאוֹת ב', בְּמֶרְאָה אֱלֹוֹ אֶתְוַדַּע. וְלְזַמְנִין בִּמ"ם, (יחזקאל א) מִמֶּרְאָה מִתְּנִי וּלְמִטָּה. וְלְזַמְנִין בִּכ' (שם) כְּמֶרְאָה אָדָם עָלָיו. וְלְזַמְנִין בּו', (שמות כד) וּמֶרְאָה כְּבוֹד יי'. וְלְזַמְנִין לְמֶרְאָה. לֹא הָוָה לִיה לְמַהוּי תּוֹסֶפֶת אֶת כָּלֵל, בַּר ב' מִן בְּמֶרְאָה. אֵלָּא וְדָא, הָאִי מֶרְאָה כָּלִילָא אִיהִי מִעֶשֶׂר סְפִירָן, וְכָל אֶת אֶחָזִי סְפִירָה דִּילָהּ, כְּגוֹן כְּמֶרְאָה בָּאֵת כ', אֶחָזִי עַל כֶּתֶר, וְהִכִּי שְׁאֵר אֶתְוּוֹן, כָּל חַד אֶחָזִי עַל סְפִירָה דִּילָהּ. וְלֹא צָרִיךְ לְאַרְכָּא הָכָא, וְלַחֲפִימָא בְּרִמְיָא.

וּבְכֹה חַזִּינוֹת אֵת לָהּ, וּדְמִינוֹת וּמִרְאוֹת אֵת לָהּ, וְכָלֹא אֲשַׁמּוּדַע בְּעֵין הַשֶּׁכֶל דְּלִבָּא, דְּאֶתְמַר בִּיה הֵלֵב יוֹדַע הֵלֵב מִבֵּין. וּמַה דְּאָמַר, (הושע יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. דְּמִיּוֹן לָאו אִיהוּ, אֶלֹא בְשֶׁכֶל דְּלִבָּא, וְלָאו בְּדְמִיּוֹן דְּעִינָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ) וְאֶל מִי תְדַמְיוּנִי וְאֶשְׁוֶה. (ישעיה מ) וְאֶל מִי תְדַמְיוּן אֶל. וְאֵית חַזִּינוֹת כְּמוֹ הַחוּזִים בְּפוֹכְבִּים, אֲבָל חַזִּיּוֹן הַנְּבוּאָה הוּא כְּחַזִּיּוֹן לִילָה.

דְּמִינוֹת וּחַזִּינוֹת, כְּמוֹ הַמִּבֵּין דְּכָר מִתּוֹף דְּכָר, וְהַמְדָּמָה דְּכָר לְדְכָר. אֲבָל מִרְאָה, שֶׁהוּא בְּעֵין הַשֶּׁכֶל, הוּא כְּאוֹר שְׁמַאֲרִי בְּבֵת עֵין. שְׂבֵת הִיא עֵין שְׂחֹרָה. (שיר השירים א) שְׂחֹרָה אֲנִי וְנָאָה, אוֹר שְׁמַאֲרִי בִּיה אוֹתוֹ לִבֵּן שְׁלִפְנִים. וּבֵת עֵין זֶה הִיא נֵר מְצוּה, אוֹר שְׁמַאֲרִי לָהּ מִבְּפָנִים, וְתוֹרָה אוֹר. אֲמַר הַמְּנַחֵה הַקְּדוֹשָׁה, הֵינּוּ מַה שְׁאֲמַרְתִּי, שְׂכַעַת בְּתוֹרָה הַתְּגַלָּה לָךְ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשִׁכְנִיתָנוּ, וְזֶהוּ יְהוָה. בְּמִרְאָה אֵלֵינוּ אֲתוֹדַע. בְּמִרְאָה - אֲמַר הַעֲלִינָהּ. נוֹדַע לָךְ בְּדַעַת. בֵּין יְ"ה. בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ, אוֹת ה"א אֲחַרּוּנָה.

חִלּוֹם - בְּסֵתוֹם עֵינִים, וּמִשּׁוֹם זֶה נִקְרֵאת אֲסַפְקָלְרִיָּה שְׂאִינָה מְאִירָה. נְבוּאָה הִיא מִרְאָה בְּפִתִּיחַת עֵינִים. וּשְׁלֹשָׁה גִּוּוֹנִים בְּעֵין כְּנֶגֶד שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת, שְׂפָהֶם מְאִירָה בֵּת יַחֲדָה, שְׁתֵּי כְּנָפֵי הָעֵין, נִצַּח וְהוּד. הַמִּרְאָה לֹא נִרְאָה אֶלֹא בָּהֶם, כְּשֶׁהֵם פְּתוּחִים, הוּא מִרְאָה בְּהִקְיָן. וְכְשֶׁהֵם סְגוּרִים, הוּא מִרְאָה בְּחִלּוֹם.

אֲמַר לוֹ רּוּעָה הַנֶּאֱמָן, בְּרוּךְ אַתָּה לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, קוֹם הַשֵּׁלֶם מִצּוֹת לְהֵאִיר בֵּהֶן מִרְאָה אִיהו"ו עֲלִיּוֹן בָּהֶם לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ

וּבְכֹה חַזִּינוֹת אֵת לָהּ, וּדְמִינוֹת וּמִרְאוֹת אֵת לָהּ, וְכָלֹא אֲשַׁמּוּדַע בְּעֵין הַשֶּׁכֶל דְּלִבָּא, דְּאֶתְמַר בִּיה הֵלֵב יוֹדַע הֵלֵב מִבֵּין. וּמַה דְּאָמַר, (הושע יב) וּבִיד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה. דְּמִיּוֹן לָאו אִיהוּ, אֶלֹא בְשֶׁכֶל דְּלִבָּא, וְלָאו בְּדְמִיּוֹן דְּעִינָא. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה מ) וְאֶל מִי תְדַמְיוּנִי וְאֶשְׁוֶה. (ישעיה מ) וְאֶל מִי תְדַמְיוּן אֶל. וְאֵית חַזִּינוֹת כְּמוֹ הַחוּזִים בְּפוֹכְבִּים, אֲבָל חַזִּיּוֹן הַנְּבוּאָה אִיהוּ כְּחַזִּיּוֹן לִילָה.

דְּמִינוֹת וּחַזִּינוֹת, כְּמוֹ הַמִּבֵּין דְּכָר מִתּוֹף דְּכָר, וְהַמְדָּמָה דְּכָר לְדְכָר. אֲבָל מִרְאָה דְּאִיהִי בְּעֵין הַשֶּׁכֶל, אִיהִי כְּאוֹר דְּנִהִיר בְּבֵת עֵינָא. דְּבֵת עֵינָא אִיהִי אוֹפְכָמָא. שְׂחֹרָה אֲנִי וְנָאָה, אוֹר דְּנִהִיר בִּיה הֵהוּא חֲוורוֹ דְּלִגּוֹ. וְהִיא בֵּת עֵינָא, אִיהִי (משלי ו) נֵר מְצוּה. נְהוּרָא דְּנִהִיר בִּיה מְלִגּוֹ, וְתוֹרָה אוֹר.

אֲמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא הֵינּוּ מְאִי דְּאִמִּינָא דְּכַעֲן בְּאוֹרֵייתָא אֲתַגְלִיָּא לָךְ קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנִיתִיָּה, וְהִיא אִיהוּ יְהוָה, בְּמִרְאָה אֵלֵינוּ אֲתוֹדַע. בְּמִרְאָה, אִמָּא עֲלָאָה. אֲתִידַע, לָךְ בְּדַעַת. בֵּין יְ"ה. בְּחִלּוֹם אֲדַבֵּר בּוֹ, ה"א בְּתִרְאָה.

חִלּוֹמָא, בְּסֵתִימוֹ דְּעֵינִין. וּבְגִין דָּא אֲתַקְרִיאת אֲסַפְקָלְרִיָּה שְׂאִינָה מְאִירָה. נְבוּאָה אִיהִי מִרְאָה בְּפִתִּיחוֹ דְּעֵינִין. וּשְׁלֹשָׁה גִּוּוֹנִין בְּעֵינָא, לְקַבֵּל תְּלַת אֲבָהִין. דְּבַהוֹן נְהִירָא בֵּת יַחֲדָה, תְּרִין כְּנָפֵי עֵינָא, נִצַּח וְהוּד. מִרְאָה לֹא אֲתַחֲזִיָּא אֶלֹא בְּהוֹן, כִּד אֵינוֹן פְּתִיחִין, אִיהִי מִרְאָה בְּהִקְיָן. וְכִד אֵינוֹן סְגִירִין, אִיהוּ מִרְאָה בְּחִלּוֹם.

אֲמַר לִיה רַעֲיָא מְהִימָנָא, בְּרִיךְ אַתָּה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, קוֹם אֲשָׁלִים פְּקוּדִין, לְאַנְהִירָא מִרְאָה אִיהו"ו עֲלָאָה בְּהוֹן, לְקוֹדֶשָׁא

בְּרִיךְ הוּא. אָמַר לִיה בּוֹצִינָא
קְדִישָׁא, י', אִיהִי בֵּת עֵינָא, כִּי נִר
מִצְוָה וְתוֹרָה אִוֵּר ה"ו דְּנִהִיר בָּהּ
ה', ג' גְּוֹנִין דְּעֵינָא, וְתִרִין כְּנָפֵי
עֵינָא. חֲמֵשׁ אִוֵּר נִהִירִין בָּהּ מְלָגָאוּ,
ה' עֲלָאָה דְאִיהִי אִוֵּרָה מְרָאָה.

השלמה מוחה שממות (סימן ט"ז)

פְּקוּדָא לִיבָם אֶשֶׁת הָאָח. וְרָזָא דָא
הָא אוֹקִימָנָא, דְאִיהוּ עֶבֶד
טִיבוּ וקָשׁוּט עִם אָחוּהִי מִיתָא,
דְּלֹא לִישְׁתַּצִּי מִהֵהוּא עֲלָמָא. בְּגִין
דְּהֵהוּא בֵּר נָשׁ דְּמִית בְּלֹא בְּנִין לָא
אֲעֵבֵר כּוֹתֵלָא דְּפִרְזָלָא לְמִיעֵל גּוֹ
פְּלִטְרִין דְּמִלְפָא. בְּגִין דְּכִתְלָא
דְּפִרְזָלָא קִימָא בֵּין הָאִי עֲלָמָא
לְעֲלָמָא אַחְרָא, וּבִתֵּר הֵהוּא כּוֹתֵלָא
קִימָן אֶלְף וְשִׁיתִין רִיבּוּא מְלָאכִי
חֲבֵלָה, וְכִלְהוּ אַקְרוּן מְאִרֵי תְרִיסִין,
מְאִרֵי דְבָבוּ. סִיפֵי שְׁנָנִן דְּנוּרָא
מְלַהֲטִין בִּידֵיהוּ.

וְגוֹ הֵהוּא כּוֹתֵלָא אִית (בִּיה) שִׁיתִין
אֶלְפֵי הִיכְלִין דְּחִשּׁוּכָא. וְכָל
הִיכְלָא וְהִיכְלָא אִית בִּיה כּוֹן
פְּתִיחָן לְגִיהֶנָּם. וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא זָכוּ
בְּבָנִין בְּהָאִי עֲלָמָא, כִּד נִפְקִין
מִינִיהּ וְאֲזִלִין לְאֲעֲלָא לְהֵהוּא

עֲלָמָא אַחְרָא וּפִגְעוּ גּוֹ הֵהוּא כּוֹתֵלָא. וְנִפְקִין כָּל אֵינּוֹן מְאִרֵי תְרִיסִין
וְטִרְדִין לֹון, וְעֲאֲלִין לֹון גּוֹ אֵינּוֹן הִיכְלִין וְיִתְבִּין תַּמָּן עַד דִּיתְפָּרְקוּן.
וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא טַעֲמִין טַעֲמָא דְּגִיהֶנָּם, אִף עַל גַּב דְּאִיהוּ זַפָּאָה. כָּר אִי
זְכוּתִיהּ סְגִי וְזְכוּתָא דְאִבְהָן. וְהִגִּי אֵינּוֹן דְּאֲשְׁתַּדְלוּ בָּהּ וְלֹא יָכְלוּ.
בְּגִין דְּכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲתַפְּשׁט מִנְהוֹן דִּיּוֹקְנָא דְלַעִילָא בְּהָאִי עֲלָמָא לָא
עֲאֲלִין גּוֹ הֵהוּא עֲלָמָא. וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲשְׁתַּדְלוּ בְּהָאִי עֲלָמָא בְּבָנִין כִּד
נִפְקִי מִהָאִי עֲלָמָא קְרִיבּוּ גּוֹ הָאִי כּוֹתֵלָא וְנִפְקִין הֵנְהוּ מְאִרֵי תְרִיסִין
וְטִרְדִין לֹון בְּנוּרָא מְלַהֲטָא.

הוּא. אָמַר לוֹ הַמְנוּרָה הַקְדוּשָׁה, י' הִיא בֵּת
עֵין, (מְשִׁלִּי י') כִּי נִר מִצְוָה וְתוֹרָה אִוֵּר. ה"ו
שְׁמֵאִיר בָּהּ ה', שְׁלֹשֶׁת גּוֹנֵי הָעֵין וְשִׁתִּי כְּנָפֵי
הָעֵין. חֲמֵשׁ אִוֵּר מְאִירִים בָּהּ מִבְּחוּץ, ה'
עֲלִינָה שֶׁהִיא אִוֵּר הַמְרָאָה.

השלמה מוחה שממות סימן טז

מִצְוָה לִיבָם אֶשֶׁת הָאָח. וְסוּד זֶה הָרִי בְּאֵרְנוּ,
שֶׁהוּא עוֹשֶׂה טוֹב וְאֶמֶת עִם אָחִיו הַמֵּת שְׁלֹא
יָבִיר מִהָעוֹלָם הַהוּא. מִשּׁוּם שְׁאוֹתוֹ אָדָם
שֶׁמֶת בְּלֹא בָנִים, לֹא עֵבֵר כֶּתֶל שֶׁל בְּרוֹזֶל
לְהַפִּיֵּס תוֹךְ הֵיכַל הַמֶּלֶךְ. מִשּׁוּם שֶׁכֶּתֶל שֶׁל
בְּרוֹזֶל קָנִים בֵּין הָעוֹלָם הַזֶּה לְעוֹלָם הָאֲחֵר,
וְאַחֵר אוֹתוֹ הַכֶּתֶל עוֹמְדִים אֶלְף וְשִׁשִּׁים רַבּוּא
מְלָאכִי חֲבֵלָה, וְכָלֵם נִקְרָאִים בְּעֲלֵי מַגְנִים,
בְּעֲלֵי אֵיכָה. חֲרֻבוֹת מְשַׁנּוֹת שֶׁל אֵשׁ לוֹהֲטוֹת
בִּידֵיהֶם.

וְתוֹךְ אוֹתוֹ כֶּתֶל יֵשׁ (בִּי) שְׁשִׁים אֶלְף הִיכְלוֹת
שֶׁל חֶשֶׁךְ. וְכָל הֵיכַל וְהֵיכַל יֵשׁ בּוֹ חֲלוֹנוֹת
פְּתוּחִים לְגִיהֶנָּם. וְכָל אֵלוֹ שְׁלֹא זָכוּ בְּבָנִים
בְּעוֹלָם הַזֶּה, כָּאֲשֶׁר יוֹצֵאִים מִמֶּנּוּ וְהוֹלְכִים
לְהַפִּיֵּס לְאוֹתוֹ עוֹלָם אַחֵר וּפִגְעוּ תוֹךְ אוֹתוֹ
כֶּתֶל, וְיוֹצֵאִים כָּל אֵלוֹ בְּעֲלֵי מַגְנִים וְטוֹרְדִים
אוֹתָם, וּמַכְנִיסִים אוֹתָם תוֹךְ אֵלוֹ הִיכְלוֹת
וְיוֹשְׁבִים שָׁם עַד שֶׁיִּגְאָלוּ.

וּבְכָל יוֹם וְיוֹם טוֹעֲמִים טַעַם שֶׁל גִּיהֶנָּם, אִף
עַל גַּב שֶׁהוּא זַפָּאִי, חוּץ מֵאֵם שְׁזָכוּתוֹ גְּדוּלָּה
וְזָכוּת אֲבוֹתָיו. וְאֵלוֹ הֵם שֶׁהִשְׁתַּדְּלוּ בָּהֶם וְלֹא
יָכְלוּ. מִשּׁוּם שֶׁכָּל אֵלוֹ שְׁלֹא הִתְפַּשְּׁטוּ מֵהֶם
הַצּוּרָה שֶׁל מַעֲלָה בְּזֶה הָעוֹלָם, לֹא עוֹלִים תוֹךְ
הָעוֹלָם הַהוּא. וְכָל אֵלוֹ שְׁלֹא הִשְׁתַּדְּלוּ בְּזֶה
הָעוֹלָם בְּבָנִים, כָּאֲשֶׁר יוֹצֵאִים מִזֶּה הָעוֹלָם
מִתְקַרְבִּים תוֹךְ הַכֶּתֶל הַזֶּה, וְיוֹצֵאִים אוֹתָם
בְּעֲלֵי מַגְנִים וְטוֹרְדִים אוֹתָם כָּאֵשׁ לוֹהֲטָה.

עֲלָמָא אַחְרָא וּפִגְעוּ גּוֹ הֵהוּא כּוֹתֵלָא. וְנִפְקִין כָּל אֵינּוֹן מְאִרֵי תְרִיסִין
וְטִרְדִין לֹון, וְעֲאֲלִין לֹון גּוֹ אֵינּוֹן הִיכְלִין וְיִתְבִּין תַּמָּן עַד דִּיתְפָּרְקוּן.
וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא טַעֲמִין טַעֲמָא דְּגִיהֶנָּם, אִף עַל גַּב דְּאִיהוּ זַפָּאָה. כָּר אִי
זְכוּתִיהּ סְגִי וְזְכוּתָא דְאִבְהָן. וְהִגִּי אֵינּוֹן דְּאֲשְׁתַּדְלוּ בָּהּ וְלֹא יָכְלוּ.
בְּגִין דְּכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲתַפְּשׁט מִנְהוֹן דִּיּוֹקְנָא דְלַעִילָא בְּהָאִי עֲלָמָא לָא
עֲאֲלִין גּוֹ הֵהוּא עֲלָמָא. וְכָל אֵינּוֹן דְּלֹא אֲשְׁתַּדְלוּ בְּהָאִי עֲלָמָא בְּבָנִין כִּד
נִפְקִי מִהָאִי עֲלָמָא קְרִיבּוּ גּוֹ הָאִי כּוֹתֵלָא וְנִפְקִין הֵנְהוּ מְאִרֵי תְרִיסִין
וְטִרְדִין לֹון בְּנוּרָא מְלַהֲטָא.

וְתוֹךְ אֵלֹו הַהִיכָלוֹת יֵשׁ הֵיכַל
אֶחָד, וְאוֹתוֹ הֵיכַל נִקְרָא הֵיכַל
פוֹעֲלֵי אֶזְנִי, וְלֹקָחִים אוֹתוֹ
וּמִכְנִיסִים אוֹתוֹ בְּאוֹתוֹ הֵיכַל,
וְשֵׁם נִטְרָד בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, וְזֶה
קֶשֶׁה מִגִּיהֶנָּם. אִם יֵשׁ לוֹ גּוֹאֵל -
טוֹב, וְאִם לֹא - לֹא יוֹצֵא מִשָּׁם
לְעוֹלָמִים. וְעַל זֶה כְּתוּב (תהלים
כז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר אֲשֶׁר מֵלֵא אֶת
אֲשַׁפְתּוֹ מִהֶם וְגו'. כֹּאֲשֶׁר יֵשׁ
לָהֶם גּוֹאֵל לֵאלֹו שְׁלֵא זָכוּ, צָרִיךְ
לְאוֹתָהּ אֲשֶׁה מִמֶּשׁ שֶׁהוּא עֶזֶב
שָׁם, בְּמָקוֹם שֶׁנִּפְשׁוּ וַיִּרְצוּנוּ הִיָּה
שָׁם תָּמִיד וְנִדְבֵק בְּרָצוֹן
וְהַשְׁתַּקְקוּת. וְכֹאֲשֶׁר הִשְׁתַּמֵּשׁ
בְּאוֹתוֹ מָקוֹם אַחִיו שֶׁל הַמֶּת,
אוֹתָהּ הַתְּדַבְּקוֹת שֶׁל הַתְּשׁוּקָה
שֶׁל הַנֶּפֶשׁ שֶׁעֶזֶב בְּאוֹתוֹ מָקוֹם
מִתְעוֹרְרָת בַּהֲתַעֲוֹרְרוֹת הָאֲשֶׁה
שֶׁמִּתְעוֹרְרָת אֵלָיו וְאֶחָיו שֶׁשָּׁם
רְצוֹנוֹ בְּאֶחָהּ בְּאוֹתוֹ מָקוֹם. אִזּוֹ
הַתְּעוֹרְרוֹת זֹו מִעוֹרְרָת לְאוֹתוֹ מֵת
בְּאֵלֹו הַהִיכָלוֹת וַיּוֹצֵא מִשָּׁם.

וּמִמֶּנָּה אֶחָד מֵאֵלֹו בְּעָלֵי מַגְנִים
כֹּא עֵמוֹ, וְחֹזֵר אָדָם לְאוֹתוֹ
מָקוֹם וְיֵשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמִיו. אוֹתוֹ
מִמֶּנָּה קוֹרָא עָלָיו: אוֹי שִׁיֵּצֵא
שְׁכָרוֹ בְּהַפְסְדוֹ. מִי שֶׁהִיָּה זָקֵן,
חֹזֵק תִּינוֹק לְצַחֵק בּוֹ. וְעַם כָּל
זֶה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא רְצוֹנוֹ
לְעִשׂוֹת עֵמוֹ טוֹבָה לְתַקְּנוֹ בְּזֶה
הָעוֹלָם, וְזֶהוּ שֶׁאֲדוֹנוֹ מִתְרַצֶּה
בּוֹ. נַעַר מִשְׁתִּים עֲשָׂרָה שָׁנִים
שְׁלֵא הַשָּׁלִים לְעִשְׂרִים אוֹ שֶׁהוּא
נַעַר שְׁלֵא נָשׁוּי, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא עוֹקֵר אוֹתוֹ, וְשׁוֹתֵל אוֹתוֹ
לְבִסּוֹף בְּצַד אֲבִיו בְּקֶשֶׁי, וְזֶה לֹא
הוֹלֵךְ לְאוֹתוֹ כְּתֵל.

בֵּין גֵּן עֵדֶן וְגִיהֶנָּם יֵשׁ סֵלַע אֶחָד,
וְזֶה הוּא סֵלַע הַמַּחְלָקֶת. מִדּוּעַ
נִקְרָא כֵּךְ? מִשּׁוֹם שֶׁכָּל בְּנֵי
הָעוֹלָם עוֹשִׂים מַחְלָקֶת בְּרִבּוֹנָם
עַל אוֹתוֹ נַעַר. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
רוֹאֶה בּוֹ שְׁלֵא יִצְלִיחַ, שָׁאֵם

וְגוֹ אֵינּוֹן הֵיכָלִין אֵיִת הֵיכָלָא חָדָא. וְהֵהוּא
הֵיכַל אֶקְרִי הֵיכַל פּוֹעֲלֵי אֶזְנִי, וְנִטְלִין לִיָּה
וְעֵאלִין לִיָּה בְּהֵהוּא הֵיכָלָא וְתַמָּן אֶתְטָרִיד
בְּכָל יוֹמָא וְדָא קֶשֶׁה מִגִּיהֶנָּם. אִי אֵיִת לִיָּה
פְּרוּקָא, יָאוּת. וְאִי לָאו, לֹא נָפִיק מִתַּמָּן
לְעוֹלָמִין. וְעַל דָּא כְּתִיב (תהלים קכ"ז) אֲשֶׁרִי הַגִּבֹּר
אֲשֶׁר מֵלֵא אֶת אֲשַׁפְתּוֹ מִהֶם וְגו'. כֹּד אֵיִת לוֹן
פְּרוּקָא לְאֵינּוֹן דְּלֹא זָכוּ, אֵיִצְטָרִיךְ לְהֵהִיָּא
אֶתְתָּא מִמֶּשׁ דֵּהוּא שְׁבֵק תַּמָּן, בְּאַתֵּר דִּנְפִשִׁיָּה
וִרְעוּתִיָּה הָוָה שׁוּי תְּדִיר וְאֶדְבֵק בְּרְעוּתָא
וְתִיאוּבְתָא. וְכֹד אֲשַׁתַּמֵּשׁ בְּהֵהוּא אֶתֵּר אַחֻוָּהּ
דְּמִיתָא, הֵהוּא דְּבִיקוֹ דְּתִיאוּבְתָא דְּנִפְשָׁא
דְּשְׁבֵק בְּהֵהוּא אֶתֵּר אֶתְעַר בְּאַתְעָרוּתָא
דְּאַתְתִּיָּה דְּאַתְעָרַת לְגַבִּיָּה וְאַחֻוָּהּ דְּשׁוּי
רְעוּתִיָּה בְּאַחֻוָּהּ בְּהֵהוּא אֶתֵּר. כֹּדִין אֶתְעָרוּ דָּא
מִתְעַר לְהֵהוּא מִיתָא בְּאֵינּוֹן הֵיכָלִין וְנִפְק
מִתַּמָּן.

וְחַד מִמֶּנָּא מֵאֵינּוֹן מֵאֲרִי תְּרִיסִין אֶתִּי עֲמִיָּה
וְאַתְהֵדֵר בֵּר נֶשׁ לְהֵהוּא אֶתֵּר וְיֵשׁוּב לִימֵי
עֲלוֹמִיו. הֵהוּא מִמֶּנָּא קָרִי עָלִיָּה, וְוִי דְּנָפִיק
אַגְרִיָּה בְּטִיקוּלִיָּה. מָאן דֵּהוּא סִיב אֶתְהֵדֵר
רְבִיָּא לְחִיָּכָא בִּיָּה. וְעַם כָּל דָּא, קֹדֶשׁא בְּרִיךְ
הוּא רְעוּתִיָּה לְמַעַבְד עֲמִיָּה טִיבּוֹ לְאַתְתַּקְנָא
בְּהֵאִי עֲלֵמָא, וְדָא אִיָּהוּ דְּמֵאֲרִיָּה אֶתְרַעִי בִּיָּה.
רְבִיָּא מִתְרִיסֵר שְׁנִין דְּלֹא אֲשָׁלִים לְעִשְׂרִין אוֹ
דְּאִיָּהוּ רְבִיָּא דְּלֹא נָסִיב, קֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא
אַעְקֵר לִיָּה, וְשְׁתִּיל לִיָּה לְבִתֵּר בְּסִטְרָא דְּאַבּוּי
בְּקֶשֶׁי, וְדָא לֹא אֲזִיל לְהֵהוּא כּוֹתֵלָא.

בֵּין גֵּן עֵדֶן וְגִיהֶנָּם אֵיפָא חַד טִינְרָא וְדָא הוּא
טִינְרָא דְּמַחְלוּקָת. אֲמֵאִי אֶקְרִי הָכִי, בְּגִין
דְּכָל בְּנֵי עֲלֵמָא עֲבָדִין פְּלִיגָא בְּמֵאֲרִיָּהוֹן עַל
הֵהוּא רְבִיָּא. וְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא חָמִי בִּיָּה
דְּלֹא יִצְלַח, דָּאִי אֶתְקֶשֶׁי לֹא אֶתְנַטַּע בְּנִטְעֵא

יתקשה, לא ננטע בנטיעה טוב.
ועתה שהוא רך וראוי לעקרו,
נעקר, ושותל אותו הקדוש ברוך
הוא.

באשר נעקר, עולה אצל אותו
סלע, ושם היכלות ידועים לאלו,
וחילות ומחנות רבים עומדים
שם שממנים עליהם. וכלם
בחסבון עומדים, ועומדים שם
עד שיגאלו מצד של אביו. ואם
לא אביו, לעתים עומדים
לחמשים שנה, ועושה בו
הקדוש ברוך הוא טובה ונגאל
בקרובו שקרוב לו או אחיו.

ובמה גאלות מזמן הקדוש
ברוך הוא לאותו אדם. הגוף
הראשון מה יהיה ממנו? שאלה
שאלו לפני החברים, אם יתקיים
אותו גוף אם לא. אם תאמר
שלא יתקיים, וכי יאבדו מעשה
ידיו של הקדוש ברוך הוא?!
אם תיב היה הרבה ולא ראוי
להתקיים, לא שאלתי. שודאי
נאבד ולא יתקיים.

אבל כמה הם שחוזרים לזה
העולם ונתקנו גופם, מה יהיה
ממנו? הגוף ההוא לא נאבד,
שחרי הקדוש ברוך הוא לא
יאבד מעשה ידיו, ובריות
מזמנות לעשות ממנו. ואלו היו
גופים שחוזרים בלי רוח.

באשר עתיד הקדוש ברוך הוא
להחיות המתים, אלו יבנו
ויקומו ארבעים יום בלי רוח.
והקדוש ברוך הוא חס עליהם
ושולח עליהם רוח שנושבת בגן
עדן, ויקומו על עמדם ויהיו
שמשים לצדיקים שעוסקים
בתורה. ואלו ימותו כמקדם,
ואחר כך יקומו להם, ועל זה
פתיב (קהלת ד) ושבת אני את
המתים שפבר מתו, מזמן
קדמון.

באשר יקומו, ידעו את קונם

שפיר. והשתא דאיהו רפיכא ויאות
לאתעקרא, אתעקר ושתיל ליה קדשא בריך
הוא.

בר אתעקר עאל לגביה ההוא טינרא ותמן
היכלין ידיעאן לאילין וחיילין ומשיריין
סגיאין קיימין תמן דממונין עלייהו. וכלהו
בחושבנא קיימי, וקיימי תמן עד דאתפריקו
בסטרא דאבוי. ואי לאו אבוי, זמנין דקיימי
לחמשיין שנין ועביד ביה קדשא בריך הוא
טיבו ואיפרק בקריבא דקריב ליה או אחוה.
ובמה פרוקי אזמין קדשא בריך הוא לההוא
בר נש. גופא קדמאה מה תהא מניה.

שאלתא שאילו קמיה חבריאי, אי יתקיים
ההוא גופא, אי לאו. אי תימא דלא יתקיים,
וכי ייבדון עובדי ידוי דקודשא בריך הוא. אי
חייבא הוה סגי ולא אתחזי לאתקיימא, לא
שאילנא. דודאי אתאבדי ולא אתקיים.

אבל כמה אינון דאתהדרו להאי עלמא
ואתתקנו גופא מה תהא מניה. ההוא
גופא לא אתאבדי, דהא קדשא בריך הוא לא
יאבד עובדי ידוי ובריין זמינין למעבד
מנייהו. ואינון הוו גופין דאתהדרן בלא
רוחא.

בר זמין קדשא בריך הוא לאחייא מתייא,
אלין יתבנון ויקומון ארבעין יומין בלא
רוחא. וקודשא בריך הוא חס עלייהו ומשדר
עלייהו רוחא דנשיב בגנתא דעדן ויקומון
בקיומיהון ויהון שמשין לצדיקייא
דמתעסקין באורייתא. ואלין ימותון
כמלקדמין ולבתר יקומון לון, ועל דא כתיב
(קהלת ד) ושבת אני את המתים שפבר מתו,
מקדמת דנא.

בר יקומון ינדעון למאריהון ידיעה דלא

ידיעה שאינה ברורה כשאר בני אדם, ואילו שמשים של העם הקדוש. בספרו של שלמה על אלו הגופים כתוב, (דניאל יב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה וגו' ואלה וגו'. בין צדיקים בין רשעים - יקומו, ועל זה כתוב בהם בארץ סתום - ורבים, ולא כתוב מי אלו.

ומשום כל זה, אף על גב שאמרנו שגשפרו - לא כף. שהרי אין לנו גוף מאלו שלא יקומו מדור המבול ודור הפלגה, וישברו כמקדם. דור המבול מה כתוב בהם? כי השחית כל בשר את דרכו, משחיתים אותו איבר. משום זה נענשו. אף כאן, כל אלו שלא זכו לבנים, אין להם חלק באותו עולם עד שמתקנים. ואפלו לחמשים דורות מחזיר להם הקדוש ברוך הוא, כמו שנתבאר. מצוה לחלץ את יבמתו, הרי נתבאר הואיל ואין רצון של זה או של זה ולא נתקן בחיבות, יש לחלץ.

ואם תאמר, במקום שמצויים חיים יש סנדל ביפי של תקוני הרגלים, שכתוב (שיר השירים ז) מה יפו פעמיו בנעלים בת נדיב וגו', משום שזה הוא מקום שמצויים בו חיים. ובמקום שמצויה בו מיתה אין סנדל כלל, משום שהוא צד שאין בו תקון של רגלי בני אדם, ומשום זה אין בו סנדל. וכל אלו הצדדים שמתפשטים ממנו, כלם משני רגלים עד שמשתנה פרגלי התרגול.

במלכות שבא כתוב (מלכים א') ותבא לנסותו בחידות, אחד שעשה לרגליו סנדל של הצד האחר. מה כתוב? (שם) ויגד לה המלך את כל לבבה [דבריה], ולא כתוב ויעש לה. גלה לה הסוד ולא הצטרף לעשות לה סנדל, שאין דרך לאותו צד בזה.

אתר דשריין ביה חיים. ובאתר דשריא ביה מותא לית סנדל כלל, בגין דאיהו סטרא דלית ביה תיקונא דרגלין דבר נש. ובגין כף לית ביה סנדל. וכל אינון סטריין דמתפשטין מניה, פולחו משניין רגלין עד דאשתני כרגלא דתרגולא.

מלכות שבא כתיב (מלכים א') ותבא לנסותו בחידות, חדא דעביד לרגליו סנדל דסטרא אחרא. מה כתיב (מלכים א') ויגד לה המלך את כל דבריה, ולא כתיב ויעש לה. גלי לה רזא ולא אצטריך למעבד לה סנדלא, דלאו אורחא להאי סטרא בהאי.

ברירא כשאר בני נשא ואלין שמשין דעמא קדישא. בספרא דשלמה על אלין גופין כתיב, (דניאל י"ב) ורבים מישני אדמת עפר יקיצו אלה וגו' ואלה וגו'. בין זפאין בין חייבין יקומו, ועל דא כתיב בהו באורח סתים, ורבים. ולא כתיב מאן אינון.

ובגין כל דא אף על גב דאמרין דאתפרו לאו הכי. דהא לית לן גופא מאלין דלא יקומו מדור המבול ודור הפלגה, ויתפרו כמלקדמין. דר המבול מה כתיב בהו כי השחית כל בשר את דרכו, מחבלין ההוא שייפא. בגין כף אתענשו. אוף הכא כל אינון דלא זכו לבנין, לית לון חולקא בההוא עלמא עד דמתתקנו. ואפילו לחמשין דרין אהדר לון קדשא ברין הוא כמה דאתמר. פקודא לחלוץ את יבמתו, הא אתמר הואיל ולית רעותא דהאי או דהאי, ולא אתתקנו בחיבו, אית לחלוץ.

ואי תימא באתר דשריין חיים אית סנדל בשפירו דתקונא דרגלין, דכתיב (שיר השירים ז) מה יפו פעמיו בנעלים בת נדיב וגו', בגין דדא איהו

אתר דשריין ביה חיים. ובאתר דשריא ביה מותא לית סנדל כלל, בגין דאיהו סטרא דלית ביה תיקונא דרגלין דבר נש. ובגין כף לית ביה סנדל. וכל אינון סטריין דמתפשטין מניה, פולחו משניין רגלין עד דאשתני כרגלא דתרגולא.

מלכות שבא כתיב (מלכים א') ותבא לנסותו בחידות, חדא דעביד לרגליו סנדל דסטרא אחרא. מה כתיב (מלכים א') ויגד לה המלך את כל דבריה, ולא כתיב ויעש לה. גלי לה רזא ולא אצטריך למעבד לה סנדלא, דלאו אורחא להאי סטרא בהאי.

ומשום זה מי שרואה בחלום שנותנים לו סנדלים לרגליו, ודאי שחיים נמסרו לו. ומי שרואה שפושטים ממנו סנדל, בדין צד האחר ימסר אם לא ישוב. ועל זה יש לשלף לזה ולתת אותו תוך עפר, סוד זה סנדל שהוא רגיל בו לא ישלף, כדי שלא יסור ממנו. אבל צריך סנדל אחר לשלף ממנו, וכמה הם.

אלו בעלי מגנים באותו צד שמתאספים שם להנעיל אותו סנדל לאותו צד, ולא יכולים. חוזר אצל אותו מת ובא בטענות עליו לפני הקדוש ברוך הוא לחוס עליו, והקדוש ברוך הוא חס עליו.

ומשום אותו סנדל חוזר לאותו מקום ארבעים ימים וסר מאותו מת, וכל אלו בעלי מגנים שלו. והקדוש ברוך הוא נותן לו ענש וגואל אותו, אבל לא נכנס תוך המקדש. ומקום מתקן להם מחוץ לגן עדן, ושם עומדים ומודים ומשבחים להקדוש ברוך הוא ורואים אותו מרחוק ואת אותו האור של עדן הצדיקים שגבן עדן ומתבישים במעשיהם. אשריהם הצדיקים פעולם הנה ובעולם הבא. (ע"כ

מדהשמות).

ארבעים יפנו לא יסיף וגו' (דברים כה). מצוה זו להלקות הרשע, שהוא סמאל, שעתידי הקדוש ברוך הוא להכותו חמשים מכות, משום שעשה עצמו אלוה. יבא היחוד שמיוחדים בו ישראל בכל יום בכ"ה אותיות, ויפה בהם את מי ששם עצמו אלוה. ואינו אלא עבד מטנף. ואלו שסרחו בה, תקן להם הקדוש ברוך הוא (להכות) ביו"ד ה"א וא"ו, שהם ארבעים חסר

ובגין כך מאן דחמי בחלמיה דיהבין ליה סנדלין לרגלוי, ודאי חיין אתמסרין ליה. ומאן דחמי דאעדן מניה סנדלא, בדינא סטרא אוחרא יתמסר, אי לא יתוב. ועל דא אית לאשלפא להאי ולמיהב ליה גו עפרא, רזא דא סנדלא דאיהו רגיל ביה לא תשלוף, בגין דלא לאעדא מניה. אבל איצטריך סנדלא אחרא למשלף מניה, וכמה אינון.

אלין מארי תריסין ביהווא סטרא דמתכנפי תמן לאנעלא ההוא סנדלא לההוא סטרא, ולא יכלין. אהדר לגביה ההוא מיתא וקא טעין עליה קמיה דקודשא בריך הוא למיחס עליה. וקודשא בריך הוא חס עליה. ובגין ההוא סנדלא, אהדר לההוא אתר ארבעין יומין ואתעדי מההוא מיתא וכל אינון מארי תריסין דיליה. וקודשא בריך הוא יהיב ליה עונשא ופריק ליה, אבל לא עאל גו מקדשא. ואתר מתתקנא להו לבר מגנתא דעדן ותמן קיימין ואודן ומשבחין לקודשא בריך הוא וחמאן ליה מרחיק וההוא נהירו דעדונא דצדיקיא בגנתא דעדן ואכספו בעובדין. זכאין אינון צדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי. (עד כאן מדהשמות).

ארבעים יפנו לא יסיף וגו', (דברים כה) פקודא דא להלקות לרשע, דאיהו סמאל, דעתידי קדשא בריך הוא למחאה ליה חמשין מחאן. בגין דעבד גרמיה אלוה. ייתי יחודא, דמייחדן ביה ישראל בכל יומא, בכ"ה אתוון, וימחי בהון, למאן דשוי גרמיה אלוה, ולא איהו אלא עבד מטונף. ואלין דסרחו בה' תקין לון קדשא בריך הוא, (למחאה) ביו"ד ה"א וא"ו, דאינון ארבעים חסר חד. ובהאי שמא, מחא קדשא בריך הוא עשרה

אחת. ובשם זה מכה הקדוש ברוך הוא עשר מכות את האדם ועשר לחנה, עשר לנחש ותשע לארץ, משום שכלם סרחו באות ה'. ולכן (בראשית ג) כי עשית זאת. (ע"ב). כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם וכן אין לו וגו', יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה (דברים כה) פקודא דא, ליבם אשת אח דאשת אח איהי ד', ועם א"ח איהי אחד. ואם חס ושלום לביה לאו איהו, למייתי אח על ד', דאיהי אתתיה בת זוגיה דא"ח, עביד פרודא, ועאל סמאל אל אחר באמצעיתא, ואתמר ביה, (בראשית לח) ושחת ארצה לבלתי וגו', דאסתלק קוצא דאת ד' מן אחד. ובגין דא, והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו. והשחתת זרעא, מנע מגיה פמה ברכאן, ופרודא דייחודא. ובגין דא ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימיתהו ה'.

וייחודא דאח עם ד' בצדיק. ובעז בגין דאתתקף על יצריה, אקרי צדיק. והאי איהו בוע"ז, ב"ו ע"ז, תקיף ביצריה. (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר, וזה יה"ו שפוללות שלש אותיות (אבות) בצדיק, ליבם ה'. ובינה - בן י"ה, בגללה נאמר (רות ד) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר. כאן רומז שנוי השם, וזה מצפ"ץ כאן, וזאת לפנים בישראל. וזה שנוי מקום, אהי"ה, איה מקום פבודו להעריצו. יה"ו הוא אהי"ה, וזה שנוי מקום. שנוי מעשה, אדנ"י, א' אהי"ה, י' יהוה, שניהם משתנים באדנ"י.

וזאת התעודה בישראל. התעודה - אם העלונה, (ישעיה ח)

מכתשין לאדם. ועשרה לחנה. ועשרה לנחש. ותשעה לארעא. בגין דכלהו סרחו באת ה'. ובגין דא, (בראשית ג) כי עשית זאת. (ע"ב). כי ישבו אחים יחדו ומת אחד מהם וכן אין לו וגו', יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה ויבמה. (דברים כה) פקודא דא, ליבם אשת אח דאשת אח איהי ד', ועם א"ח איהי אחד. ואם חס ושלום לביה לאו איהו, למייתי אח על ד', דאיהי אתתיה בת זוגיה דא"ח, עביד פרודא, ועאל סמאל אל אחר באמצעיתא, ואתמר ביה, (בראשית לח) ושחת ארצה לבלתי וגו', דאסתלק קוצא דאת ד' מן אחד. ובגין דא, והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לבלתי נתן זרע לאחיו. והשחתת זרעא, מנע מגיה פמה ברכאן, ופרודא דייחודא. ובגין דא ויהי ער בכור יהודה רע בעיני ה' וימיתהו ה'.

וייחודא דאח עם ד' בצדיק. ובעז בגין דאתתקף על יצריה, אקרי צדיק. והאי איהו בוע"ז, ב"ו ע"ז, תקיף ביצריה. (איוב לג) הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר, וזה יה"ו שפוללות שלש אותיות (אבות) בצדיק, ליבם ה'.

ובינה בן י"ה, בגינה אתמר, (רות ד) וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר. הכא קא רמיז שנוי השם, ודא מצפ"ץ הכא, וזאת לפנים בישראל. ודא שנוי מקום, אהי"ה, איה מקום פבודו להעריצו. יה"ו, איהו אהי"ה, ודא שנוי מקום. שנוי מעשה, אדנ"י, א' אהי"ה, י' יהוה, תרווייהו משתנים באדנ"י.

וזאת התעודה בישראל, התעודה, אימא עלאה, (ישעיה ח) צור תעודה חתום תורה

צור תעודה חתום תורה בלמדי.
הוא חותם העולם, חותם השמים והארץ. על התמורה - שכינה תחתונה. באיזה מקום התחבאה? בעולם שלה, מטטרו"ן, וישנה, שם היא משתנה. ואדם שנאמר בו (שם מד) כתפארת אדם לשכת בית, (איוב

(יד) משנה פניו ותשלחה. ויכן פרשוה חכמי המשנה, לא כשאני נכתב אני נקרא. בעולם הזה נכתב יהוה, ונקרא אדנ"י. והרי פתוב (מלאכי ג) אני ה' לא שניתי. בכתיבה לא משתנה, אבל בקריאה משתנה. שכתובה שהוא מקומו, לא משתנה. בקריאה שהוא מחוץ למקומו, משתנה. (שמות כג) השמר מפניו ושמע בקלו אל תמר בו. משום ששפחה שלו אדנ"י, שמה פשם המלכה, והקדוש ברוך הוא בו משתנה, משום שהוא נער. בו סוד (רוח) (איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

אבל שכינה אצל הקדוש ברוך הוא לא משתנה, והקדוש ברוך הוא לא משתנה אליה, זהו שפתוב אני ה' לא שניתי. אני - השכינה. ה' - העמוד האמצעי. שלף איש נעלו - זה סנדלפון, סנדל הוא לקדוש ברוך הוא, ונעל לשכינה. אבל תפארת, שכולל שש ספירות, הוא גוף ליהו"ה. ומלכות גוף לשכינה, שהוא אדני.

ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וגו'. מצה זו לחלץ, וזהו חליצת רוח מאותו גוף, שצריך לנהג עמו כאח, ואותו קשר האחוה שעם אחיו מתיר ממנו, ואותה רוח הולכת נע ונד עד שמוצאת גואל. זהו שכתוב (ויקרא כה) או דדו או בן דדו יגאלנו או משאר

בלמודי. איהו חותם העלמא, חותם השמיא וארעא. על התמורה, שכינתא תתאה. באן אתר אתטמרת. בעולימא דילה, מטטרו"ן, וישנה תמן, איהי משנה. ואדם דאתמר ביה (ישעיה מד) כתפארת אדם לשכת בית, (איוב יד) משנה פניו ותשלחה.

ובגין דא אוקמוה מארי מתניתין, לא כשאני נכתב אני נקרא, בעולם הזה נכתב יהוה, ונקרא אדנ"י. והא כתיב (מלאכי ג) אני יי' לא שניתי. בכתיבה לא אשתני, אבל בקריאה אשתני. דכתיבה דאיהו אתריה, לא אשתני. בקריאה דאיהי לבר מאתריה, אשתני. (שמות כג) השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו. בגין דשפחה דיליה אדנ"י, שמה פשם מטרוניתא. וקודשא בריך הוא ביה אשתני, בגין דאיהו נער. ביה רזא (רוחא) (איוב לג) ישוב לימי עלומיו.

אבל שכינתא אצל קדשא בריך הוא לא משתנית, וקודשא בריך הוא לגבה לא אשתני, הדא הוא דכתיב, (מלאכי ג) אני יי' לא שניתי, אני, שכינתא. יי', עמודא דאמצעיתא. שלף איש נעלו, דא סנדלפון, סנדל איהו לגבי קדשא בריך הוא, ונעל לגבי שכינתא. אבל תפארת, דכליל שית ספירן, איהו גופא ליהו"ה. ומלכות, גופא לשכינתא, דאיהו אדני.

ונגשה יבמתו אליו לעיני הזקנים וחלצה נעלו מעל רגלו וגו'. (דברים כה) פקודא דא, לחלוץ. והאי איהו חליצת רוחא מההוא גופא, דבעי לאנהגא עמיה כאח, וההוא קשירא דאחוה דעם אחוה מתיר מניה, וההוא רוחא אזיל נע ונד, עד דאשפח פרוקא. הדא הוא דכתיב, (ויקרא כה) או דודו או

בְּשָׂרוֹ וְגו'. וְאִם לֹא מִצָּא - וְהִשְׁגִּיחַ יָדוֹ וְנִגָּאֵל. כְּאוֹרֶחַ שֶׁהוֹלֵךְ מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, אוֹ כְּעֶבֶד שֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁלְשֻׁלַת עַל צִנּוּרָיו עַד שֶׁמוּצֵא פְדִיּוֹן מֵאֲדוֹנוֹ עַל חֲטָאוֹ. אוֹי לְמִי שֶׁלֹּא הֵנִיחַ בֵּין לְגָאֵל אוֹתוֹ.

וְאֵלֶיָּהוּ וְחֲכָמֵי וּבַעֲלֵי הַיְשִׁיבוֹת, כָּאֵן רְמוֹז אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים. שֶׁהוּא קָשׁוּר בְּקָשׁוּר שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל יָד, וְאֲסוּר בְּתַפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, כְּשֶׁאֵין (לו) בֵּין לְגָאֵל אוֹתוֹ מִצֵּד שֶׁל בֵּין י"ה. כְּאוֹתוֹ קָשׁוּר הוּא אַחַת חֲבוּשׁ וְאֲסוּר, שֶׁאֵין לוֹ רִשּׁוֹת לְגָאֵל אֶת עֲצָמוֹ, שֶׁהוּא ד' עֲצָמוֹ שֶׁל אַח. (בראשית ב) עֲצָם מִעֲצָמֵי קָרָא לָהּ אֱלֹוֹ בְּקִרְקַפָּת שֶׁל תַּפְלִין שֶׁל רֹאשׁ, וּבִשְׂרֵי מִבְּשָׂרֵי קָרָא לָהּ מִצֵּד הַלֵּב.

וְרֹא לְחֻנָּם אָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כָּל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוֹת חֲסִדִּים וּמִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, מַעֲלָה אָנִי עָלָיו כְּאֵלוֹ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבָנֵי מִבֵּין הַעוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת. וְכִמְהָ בְּנֵי אָדָם שֶׁמִּשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה וְעוֹשִׂים גְּמִילוֹת חֲסִדִּים וּמִתְפַּלְלִים, וְלֹא נִגָּאֵל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּשְׂכִינָתוֹ וַיִּשְׁרָאֵל. אֲלֹא שִׁשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה לְחַבֵּר אוֹתָהּ עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּגְמִילוֹת חֲסִדִּים הֵרִי פְּרִשׁוּהָ, שֶׁהֵרִי אֵין חֲסִיד אֲלֹא הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ, שֶׁכָּל הַמַּעֲשׂוֹת שֶׁעָשָׂה, לְגָאֵל בּוֹ שְׂכִינָתוֹ, וּבִזְהָ עוֹשֶׂה חֲסִד עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

מִי שֶׁגּוֹמֵל חֲסִד עִם שְׂכִינָתוֹ, הוּא גּוֹמֵל עִם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. מִשּׁוֹם שֶׁכְּשֶׁחֲטָאוֹ יִשְׂרָאֵל וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵיחָ רֹצֵחַ לְיִסְרָם, הָאֵם הֵיחָ רֹכֶצֶת עֲלֵיהֶם, עַד שֶׁיִּצְאוּ לְתַרְבוֹת רָעָה. מֶה עָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא? גָּרַשׁ אֶת בְּנֵי הַמִּלֵּךְ

בֶּן דָּוִד וְנִגָּאֵלָנוּ אוֹ מִשְׁאָר בְּשָׂרוֹ וְגו'. וְאִי לֹא אֲשַׁכַּח, וְהִשְׁגִּיחַ יָדוֹ וְנִגָּאֵל. כְּאוֹרֶחַ דְּאֲזִיל מֵאַתֵּר לְאַתֵּר, אוֹ כְּעֶבֶד דְּאֲזִיל בְּשִׁלְשֻׁלַת עַל צִנּוּרֵיהִי, עַד דְּאֲשַׁכַּח פְּדִיּוֹן מֵאֲדוֹן דִּילִיָּה עַל חוֹבִיָּהּ. וְוִי לְמֵאֵן דִּלָּא אָנַח בֵּין לְמִפְּרָק יְתִיָּהּ. וְאֵלֶיָּהוּ וּרְבִנָּן וּמֵאֲרֵי מִתִּיבְתָּאֵן, הֵכָא רְמִיז, אֵין חֲבוּשׁ מִתִּיר עֲצָמוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִין. דְּאִיָּהוּ קָשׁוּר בְּקָשׁוּרָא דְתַפְלִין דִּיד, וְאֲסוּר בְּתַפְלִין דִּרִּישָׁא, כִּד לִית (ל"ה) בֵּין לְמִפְּרָק לִיָּה, מִסְטָרָא דְבֵין י"ה. בְּהֵהוּא קָשִׁירוֹ אִיָּהוּ אַחַת חֲבוּשׁ וְאֲסוּר, דִּלִּית לִיָּה רִשּׁוֹ לְמִפְּרָק יְת גְּרַמִּיָּה, דְּאִיָּהוּ ד' עֲצָמוֹ דְּאֵח, (בראשית ב) עֲצָם מִעֲצָמֵי קָרָא לָהּ לְגַבִּיָּהּ. בְּקִרְקַפָּתָא דְתַפְלִין דִּרִּישָׁא. וּבִשְׂרֵי מִבְּשָׂרֵי קָרָא לָהּ מִסְטָרָא דִּלְבָּא.

וְרֹא לְמַגְנָא אָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כָּל הַעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוֹת חֲסִדִּים וּמִתְפַּלֵּל עִם הַצִּבּוּר, מַעֲלָה אָנִי עָלָיו כְּאֵלוֹ פְּדָאֲנִי לִי וּלְבָנֵי מִבֵּין עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת. וְכִמְהָ בְּנֵי נָשָׁא דְקָא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא, וְעֹבְדֵי גְמִילוֹת חֲסִדִּים, וּמַצְלִין, וְלֹא אֶתְפָּרַק קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׂכִינָתָהּ וַיִּשְׁרָאֵל. אֲלֹא דִישְׁתַּדֵּל בְּאוֹרֵייתָא, לְחַבֵּר יְתָהּ בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּגְמִילוֹת חֲסִד, הָא אוֹקְמוּהָ, דְּהָא אֵין חֲסִיד אֲלֹא הַמִּתְחַסֵּד עִם קוֹנוֹ, דְּכָל פְּקוּדֵין דְּעֵבִיד, לְמִפְּרָק בְּהוֹ שְׂכִינָתָהּ, וּבְהָא עֵבִיד חֲסִד עִם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

מֵאֵן דְּגָמִיל חֲסִד בְּשְׂכִינָתָהּ, עִם קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גָּמִיל. בְּגִין דְּכִד חֲבִי יִשְׂרָאֵל, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֵיחָ בְּעֵי לְיִסְרָא לֹון, אִימָא הוֹת רְבִיעָא עֲלֵיָּהוּ, עַד דְּנִפְקוּ לְתַרְבוֹת רָעָה. קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מֶה עֵבִיד. תְּרִיךְ בְּנֵי מִלְכָּא וּמִטְרוֹנִיתָא. וְאִיָּהוּ אוֹמִי, דִּלָּא יְהִידֵר

והמלכה, ונשבע שלא יחזר
למקומו עד שהמלכה תחזר
למקומה. ומי שחזר בתשובה
וגומל חסד עם השכינה ובכל
התורה ובמצוותיה, ולא היא
(דוא) אלא לגאל את השכינה, זה
עושה חסד עם קונו, וכאלו גאל
אותו ואת שכינתו ואת בניו.

אמר אליהו וכל ראשי
הישיבות, רועה הנאמן, אפה
הוא האיש הזה, אפה הוא בן
מהמלך והמלכה, שהשתדלותך
לקדוש ברוך הוא לא כמי
שעושה חסד עם קונו, אלא כמו
בן שמחייב לשים עצמו וכו' וכו'
לפדות אבא ואמא ומסר עצמו
למיתה עליהם. שמי שאינו בן
המלך ועושה טובה עם המלך
והמלכה, ודאי זה נחשב שעושה
חסד עם קונו.

קם רועה הנאמן והשתטח לפני
הקדוש ברוך הוא, ובכה ואמר,
בן יהי רצון שלו שיחשיב אותי
כבן, שהמצעים שלי לקדוש
ברוך הוא ושכינתו יהיו אליו
כמו בן שמשתדל בהם אחר
אביו ואמו, שאוהב אותם יותר
מצעמו ונפשו, רוחו ונשמתו,
וכל מה שהיה לו, היה חושב
להם לאין לעשות בהם רצון של
אבא ואמא ולפדות אותם בהם.
ואף על גב שידעתי שהכל
ברשותו, הרחמן רועה את הלב.
באותו זמן בא הקדוש ברוך הוא
ונשק אותו, ואמר, רועה הנאמן,
ודאי שאתה הוא בן שלי ושל
השכינה. רבנן ומלאכים נשקו
בן! כמו כלם ונשקו לו, וקבלו
אותו לרב ומלך עליהם.

והיה בהנחת ה' אליהו וגו',
תמחה את זכר עמלק וגו' (דברים
כה). מצוה זו להכרית את זרעו
של עמלק, שהרי הקדוש ברוך
הוא נשבע שלא יחזר לכסאו עד

לאתריה, עד דמטרוניתא אתהדרת לאתרהא.
ומאן דהדר בתשובה, וגמיל חסד בשכינתא,
ובכל אורייתא ובפקודין דילה, ולאו איהי
(איהו) אלא למפרק שכינתא, דא עביד חסד עם
קונו, וכאלו פריק ליה ולשכינתיה ולבניו.

אמר אליהו וכל ראשי מתיבתאן, רעיא
מהימנא, אנה הוא האי בר נש, אנה
הוא בר מן מלכא ומטרוניתא, דאשתדלותא
דילך לגבי קדשא בריך הוא, לאו כמאן
דעביד חסד עם קונו, אלא כברא דמחוייב
לשווייה גרמיה ותוקפיה למפרק אבא
ואימא, ומסר גרמיה למיתה עלייהו. דמאן
דלאו איהו ברא דמלכא, ועביד טיבו עם
מלכא ועם מטרוניתא, ודאי האי אתחשיב
דעביד חסד עם קונו.

קם רעיא מהימנא, ואשתטח קמי קדשא
ברוך הוא ובכה, ואמר בן יהא רענא
דיליה, דיחשיב לי כבר, דעובדין דילי לגבי
קדשא בריך הוא ושכינתיה יהון לגביה כברא
דאשתדל בהון בתר אבוי ואמיה, דרחים לון
יתיר מגרמיה ונפשיה רוחיה ונשמתיה, וכל
מה דהיה ליה הוה חשיב לון לאין, (דף רפ"א
ע"ב) למעבד בהון רעותיה דאבא ואמא,
ולמפרק לון בהון. ואף על גב דידענא דכלא
ברשותיה, רחמנא לבא בעי. בההוא זמנא
אתא קדשא בריך הוא ונשיק ליה, ואמר,
רעיא מהימנא, ודאי אנה הוא ברא דילי,
ודשכינתא. רבנן ומלאכין נשקו בר קמו
כלהו ונשקו ליה, וקבילו ליה לרב ומלכא
עלייהו.

והיה בהנחת יי' אליהו וגו', תמחה את זכר
עמלק וגו'. (דברים כה) פקודא דא, להכרית
זרעו של עמלק. דהא קדשא בריך הוא אומי,

שִׁיקַח נִקְמָה מִמֶּנּוּ. פֶּתַח רוּעָה הִנָּאֵמְן וְאָמַר, וְדָאֵי מִשּׁוּם זֶה הִיּוּ הוֹלְכִים בְּמִדְבָּר וְעַל הַיָּם, וְלֹא יִכְנסוּ בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, עַד שִׁיטֵּל נִקְמָה מִצִּמְלָק.

עֲמִלָּק מֵהוּ לְמַעְלָה? שֶׁהָרִי רָאִינוּ שְׂבָלְעָם וּבָלָק הִיּוּ נִשְׁמוּתֵיהֶם מִשָּׁם, וּמִשּׁוּם זֶה שָׁנְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל אָמָה וְלִשּׁוֹן, וְלָכֵן עֲמִלָּק רָשׁוּם בְּשִׁמְם - ע"ס מִבְּלָעַם, ל"ק מִבָּלָק, וְזָכַר וּנְקָבָה הֵם עֲמִלָּקִים, וְעַלֵּיהֶם נֶאֱמַר (במדבר כג) לֹא הִבִּיט אֶוֹן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל. כִּמוֹ שֵׁשׁ בְּיִשְׂרָאֵל אָרְבַּע פָּנִים: יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל, רַחֵל, לֵאָה. יִשְׂרָאֵל עִם לֵאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל, כִּנְגֵד (יחזקאל א) וּפָנֵי נָשִׁיר לְאַרְבַּעַתָּן - כָּף יֵשׁ אָרְבַּע פָּנִים לְעֲמִלָּק: קֶסֶם, וּנְחַשׁ, עֵמֶל, וְאֶוֹן. עֵמֶל רָשׁוּם בְּעֲמִלָּק, וְהָמֵן שֶׁהָיָה מִצַּד עֲמִלָּק - (תהלים ז) יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרָאשׁוֹ. וְכָל אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ מִצִּמְלָק הִיּוּ. וְלִמְעָלָה עֲמִלָּק, סִמְאֵל. עֵמֶל, נַחֲשׁ, אֶוֹן, וּמִרְמָה. שְׁמִפְתָּה אֶת הָאָדָם לַחֲטָא לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. קֶסֶם - ק' מִצִּמְלָק, ס"ס מִסְמָאֵל. נַחֲשׁ, א"ל מִסְמָאֵל (כאן חסר).

עָלִיָּה נֶאֱמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית יב) לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ. בֵּית מוֹלֶדְ שְׁלֹךְ מִבֵּית הַלְבָנָה הַלָּלוּ, אוֹ בֵּיתִי שְׁבֵתָאִי, אוֹ בֵּיתִי מֵאָדָם. שְׁעַל בֵּיתִי מֵאָדָם וּבֵיתִי שְׁבֵתָאִי וְלִבְנָה נֶאֱמַר, אֵין מִתְחִילִים בְּשָׁנִי וּרְבִיעִי, (ואין מִתְחִילִין בְּשָׁנִי וְאֵין מִסִּימִים בְּרִבְעִי) שְׁמֵאָדָם אָדָם חֲמָה, גִּיהֶנָם אִם שָׁל עֲשׂוֹ, שְׁנוֹלָדָה בַּיּוֹם הַשָּׁנִי. וְהַלְבָנָה הִיא טוֹב וְרַע. טוֹב בְּמִלּוּאָה, וְרַע בְּחִסְרוֹנָה.

וּמִשּׁוּם שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִטוֹב וְרַע, מוֹנִים בָּהּ יִשְׂרָאֵל וּמוֹנִים בָּהּ בְּנֵי

דָּלָא יַחֲזוֹר עַל פְּרִסְיָה, עַד דִּיטוּל נוֹקְמָא מִנִּיהּ. פֶּתַח רַעֲיָא מִהִימְנָא וְאָמַר. וְדָאִי, בְּגִין דָּא הוּוּ אֲזִילִי בְּמִדְבָּרָא וְעַל יָמָא, וְלֹא יִיעָלוֹן בְּאַרְעָא דִּי־יִשְׂרָאֵל, עַד דִּיטוּל נוֹקְמָא מִנִּיהּ דְּעֲמִלָּק.

עֲמִלָּק מֵאֵן הוּא לְעִילָא, דִּהָא חֲזִינָן דְּבִלְעָם וּבָלָק מִתְמָן הוּוּ נִשְׁמָתִין דְּלִהוֹן, וּבְגִין דָּא הוּוּ שָׁנְאִין לְיִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל אוֹמָה וְלִישָׁן, וּבְגִין דָּא עֲמִלָּק רָשִׁים בְּשִׁמְהוֹן, ע"ס מִן בְּלָעַם, ל"ק מִן בָּלָק, וְדָכַר וּנוֹקְבָא אֵינוֹן עֲמִלָּקִים. וְעַלֵּיהּוֹ אֲתָמַר, (במדבר כג) לֹא הִבִּיט אֶוֹן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עֵמֶל בְּיִשְׂרָאֵל.

בְּנוֹנָא דְאִית בְּיִשְׂרָאֵל אָרְבַּע אֲנָפִין, יַעֲקֹב, יִשְׂרָאֵל, רַחֵל, לֵאָה. יִשְׂרָאֵל עִם לֵאָה, יַעֲקֹב עִם רַחֵל, לְקַבֵּל, (יחזקאל א) וּפָנֵי נָשִׁיר לְאַרְבַּעַתָּם. הָכִי אִית אָרְבַּע אֲנָפִין לְעֲמִלָּק, קֶסֶם, וּנְחַשׁ, עֵמֶל, וְאֶוֹן. עֵמֶל רָשִׁים בְּעֲמִלָּק. וְהָמֵן דִּהּוּה מִסְטָרָא דְּעֲמִלָּק, (תהלים ז) יָשׁוּב עֲמָלוֹ בְּרָאשׁוֹ. וְכָל אֱלוֹפֵי עֲשׂוֹ מִצִּמְלָק הִיּוּ. וְלְעִילָא עֲמִלָּק, סִמְאֵל. עֵמֶל, נַחֲשׁ, אֶוֹן, וּמִרְמָה. דְּמִפְתִּי לִיה לְבַר נֶשׁ לְמַחֲטִי לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. עֵמֶל, קֶסֶם, ק' מִן עֲמִלָּק ס"ס מִן סִמְאֵל. ל. נַחֲשׁ, א"ל מִסְמָאֵל (כאן חסר).

עָלִיָּה אֲתָמַר לְאַבְרָהָם, (בראשית יב) לֶךְ לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלֶדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, בֵּית מוֹלֶדְ דִּילָךְ, מֵאֵלִין בֵּיתִי סִיְהָרָא, אוֹ בֵּיתִי שְׁבֵתָאִי, אוֹ בֵּיתִי מֵאָדָם. דְּבֵיתִי מֵאָדָם וּבֵיתִי שְׁבֵתָאִי וְלִבְנָה, עַלֵּיהּוֹ אֲתָמַר, אֵין מִתְחִילִין בְּב"ד (אין מִתְחִילִין בְּב' ואין מִסִּימִין בְּד'). דְּמֵאָדָם סוּמְקוֹ דְּחֲמָה, גִּיהֶנָם, אִימָא דְּעֲשׂוֹ, דְּאֲתִיילִידַת בְּיוֹמָא תַנְיִינָא. וְסִיְהָרָא, אִיהּוּ טוֹב וְרַע, טוֹב בְּמִלּוּאָה. וְרַע בְּחִסְרוֹנָה.

וּבְגִין דְּאִיהִי כְּלִילָא מִטוֹב וְרַע, מוֹנִין בָּהּ

יִשְׂרָאֵל וּמוֹנִין בָּהּ בְּנֵי יִשְׁמָעֵאל. וְכַד לָקַת
בְּמִלּוּאָה, סִימָנָא לָא טַב לְיִשְׂרָאֵל. וְכַד לָקַת
בְּחֶסְרוֹנָה, סִימָן רָע לְיִשְׁמָעֵאלִים. וּבִהְיָא (ישעיה
כט) וְאַבְדָּה חֲכֻמַּת חֲכָמָיו, חֲכָמָה
דְּיִשְׁמָעֵאלִים, וּבִינַת נְבוּנָיו תִּסְתַּתֵּר, דְּאִינוּן
לָא יִדְעִין בְּבְרִיאַתָן, אֱלָא בְּשִׁמוּשָׁא דִּילְהוֹן,
כְּפִי שְׁנוּי עֲלָמָא בְּהַלִּיכְתָן וְשִׁימוּשָׁן. וְסִיְהֵרָא
אַתְּבְּרִיאַת בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה, וּבְחֶסְרוֹנָה דִּילָהּ
עֲנִיּוֹת, אַתְּבְּרִיאַת לִילִית, שְׁבַתָּאִי, דְּאִיהוּ רָעַב
וְצָמָאוֹן וְלָקוּתָא דְּנִהוּרִין. עֲלָה אַתְּמַר, יְהִי
מְאֻרַת חֶסֶר. (משלי ג) מְאֻרַת יְי' בְּבֵית רִשְׁעֵי. (קהלת
ז) וְחוּטָא יִלְכַּד בָּהּ, בְּבֵית הַסֹּהֵר דִּילָהּ, וְצָדִיק
יִמְלֹט מִמָּנָה.

וְיִשׁ כּוֹכַב אַחֲרָא, נְקוּדָה זַעֲיָרָא, נְקוּדָה
שְׁפָחָה (נ"א סִיְהֵרָא) דְּאִיהוּ מְאֻרַת, וְדָא
חוּלָם, בַּת מְלָךְ, שְׁבַת מְלָכְתָא. דְּשִׁלְטָנוּתָא
דְּתַרְווייהוּ בְּיוֹם שְׁבִיעִי, דְּאַתְּמַר בִּיה, (דברים ה)
לְמַעַן יָנוּחַ עַבְדְּךָ וְאַמְתָּךְ. דְּסִדְרַ בְּרִיאַתָן לָאו
כְּסִדְרַ שְׁמוּשָׁן. וּבִגִּין דָּא חַמ"ה וּמ"א אֲדִים
סוּמְקֵי דְּגִיְהֵנָם, אַתְּבְּרִיאֻ בְּיוֹמָא תְּנִינָא.
לְכֻנָּה שְׁבַתָּאִי, אַתְּבְּרִיאֻ בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה,
כְּפָנָא וְחִשּׁוּקָא. וּבִגִּין דָּא אִין מַתְחִילִין בְּב"ד,
בִּגִּין דְּגִיְהֵנָם אַתְּבְּרִי בְּיוֹמָא תְּנִינָא, וְלָקוּתָא
דְּנִהוּרִין בְּיוֹמָא רְבִיעָאָה.

בְּכ"ב, עֲלִיה אַתְּמַר, (במדבר כד) דִּרְךְ כְּכָב מִיַּעֲקֹב.
דִּדְרָגִיָּה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה. וּבִיה (שמות יט)
וְיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר, דְּבִיה נַחִית
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיְהֵב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יַחֲדִידָה, לְמִיְהֵי עַמִּיה שְׁבַת מְלָכְתָא. דְּאִיהוּ
יוֹם שְׁלִישִׁי, כְּלִיל תְּלַת עֲנָפֵי אֲבָהָן, ש', בַּת
(מְלָכְתָא) יַחֲדָאָה, דְּשִׁלְטָנוּתָא דִּילָהּ כְּלִיל שְׁבַת,
בִּיה אַתְּעֵבִידַת שְׁבַת.

וּבִגִּין דָּא חוּלְקִין מְאֻרֵי מַתְנִיתִין עַל מַתָּן
בְּכ"ב, עֲלִיה אַתְּמַר, (במדבר כד) דִּרְךְ כְּכָב מִיַּעֲקֹב.
דִּדְרָגִיָּה בְּיוֹמָא תְּלִיתָאָה. וּבִיה (שמות יט)
וְיְהִי בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר, דְּבִיה נַחִית
קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִיְהֵב אוֹרִייתָא לְיִשְׂרָאֵל,
בַּת יַחֲדִידָה, לְמִיְהֵי עַמִּיה שְׁבַת מְלָכְתָא. דְּאִיהוּ
יוֹם שְׁלִישִׁי, כְּלִיל תְּלַת עֲנָפֵי אֲבָהָן, ש', בַּת
(מְלָכְתָא) יַחֲדָאָה, דְּשִׁלְטָנוּתָא דִּילָהּ כְּלִיל שְׁבַת,
בִּיה אַתְּעֵבִידַת שְׁבַת.

בְּכ"ב, עֲלִיו נְאֻמַר (במדבר כד) דִּרְךְ
כּוֹכַב מִיַּעֲקֹב. שְׁדִרְגָתוֹ בְּיוֹם
שְׁלִישִׁי, וּבִו' (שמות יט) וְיְהִי בְּיוֹם
הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר, שְׁבוּ יִרְד
הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְתַת אֶת
הַתּוֹרָה לְיִשְׂרָאֵל, בַּת יַחֲדִידָה,
לְהִיּוֹת עַמּוֹ שְׁבַת הַמְּלָכָה, שְׁהוּא
יוֹם שְׁלִישִׁי, כּוֹלָל שְׁלֹשֶׁת עֲנָפֵי
הָאֲבוֹת, ש', הַבַּת (הַמְּלָכָה)
הַיַּחֲדִידָה, שְׁשִׁלְטוֹנָה כְּלִיל שְׁבַת,
בִּו' נַעֲשִׂית שְׁבַת.

וּבִגִּין חוּלְקִים חֲכָמֵי הַמִּשְׁנָה עַל
מַתָּן תּוֹרָה, בַּת יַחֲדִידָה. זֶה אָמַר

בשלישי נתנה תורה, וזה אמר
בשביעי נתנה תורה. והיא בת
יחידה שאוחזת בעמוד
האמצעי, שלישי לאבות.
ובצדיק, שביעית לו בת יחידה.
וכשהיא עטרה על ראשו, נקרא
בו שביעי, שהוא היה ששי,
שכוכבו צדק, ובת יחידה שבת
המלכה נקראת צדק. ומשום זה
תורה אחוזה בו בין יום ג' וז'.

והוא כ"ב מן פוכ"ב, כ"ו - (תהלים
פד) פי שמש ומגן יהו"ה צבאות,
שכינה מלכות הקדש, (בראשית מז)
בך יברך ישראל, כ"ב אותיות
התורה. פוכב כלול משלש
דרגות: כ' פתר, ב' בינה, יהו"ה
כלל שניהם - חכמה. וכוכ"ב
כלל הכל, דרגת העמוד
האמצעי ושכינה.

והשכינה היא לבנה, לבון
ההלכה, רחמים, בצד החסד.
ונקראת חמה, ברה כחמה, מצד
הגבורה, פני משה כפני חמה.
הלבנה אפלה, מעוט הלכנה,
שפחה שלה גיהנם, חמה רעה.
שפחה שלה שבתאי, לקוי
המאורות, חלול שבת. שפחתה,
שמתזרה ערף לגברתה בכל יום
ויום, ומתגברת עליה בחטאי
ישראל בניה. זהו שכתוב (משלי ל)
ושפחה כי תירש גברתה.
ששלטון השפחה לא היה אלא
ביום השני בגיהנם. ובכביעי
בלקוי המאורות, וחזרה לשלט
בכל יום ויום.

ובת מלך אסורה בסרכות, בבית
הסתר, בגלותה. והיא קן של
סמאל בין הפוכבים. והקדוש
ברוך הוא נשבע, (עובדיה א) אם
תגביה פנשר ואם בין פוכבים
שים קנף משם אורידך נאם ה'.
ושכינה נגה, ונגה לאש (יחזקאל א),
ומכאן קראו לבית הכנסת אש
נגה.

תורה, בת יחידה. דא אמר, בשלישי נתנה
תורה. ודא אמר, בשביעי נתנה תורה. ואיהי
בת יחידה, דאחידת בעמודא דאמצעיתא,
תליתאה לאבהן. ובצדיק, שביעית ליה בת
יחידאה. וכד איהי עטרה על רישיה, אתקרי
ביה שביעי, שהוא ששי הוה, דככב דיליה
צדק, ובת יחידה שבת מלכתא אתקרי צדק.
ובגין דא, תורה אחידא בין יום ג' וז'.

ואיהו כ"ב מן פוכ"ב, כ"ו (תהלים פד) פי שמש
ומגן יהו"ה צבאות, שכינתא מלכות
הקדש, (בראשית מז) בך יברך ישראל, כ"ב אתוון
דאורייתא. פוכב, כלילא מתלת דרגין, כ',
פתר. ב' בינה. יהו"ה כליל תרנוייהו, חכמה.
וכלל כליל פוכ"ב, דרגא דעמודא
דאמצעיתא.

ושכינתא איהי לבנה, לבון ההלכה, רחמי,
בסטרא דחסד. ואתקריאת חמה,
ברה כחמה, מסטרא דגבורה, פני משה כפני
חמה. סיהרא אפילה, מעוט דסיהרא, שפחה
דילה גיהנם, חמה בישא. שפחה דיליה
שבתאי, לקותא דנהורין, חילול שבת. שפחה
דילה, דאהדרת עורף לגבירתה בכל יומא (ד)
רפ"ב ע"א) ויומא ואתגברת עליה פחובין דישראל
בנהא. הדא הוא דכתיב, (משלי ל) ושפחה כי
תירש גבירתה. דשולטנותא דשפחה, לא הוי
אלא ביומא תננינא, בגיהנם. ובכביעי,
בלקותא דנהורין. ואתהדרת לשלטאה בכל
יומא ויומא.

ובת מלך, אסירא בסרכות, בבית הסתר,
בגלותא דילה. ואיהי קינא דסמאל בין
פכביא. וקודשא ברין הוא אומי, (עובדיה א) אם
תגביה פנשר ואם בין פכבים שים קנף משם
אורידך נאם יי'. ושכינתא נגה, ונגה לאש,
ומהכא קרוי לבי כנשתא אש נגה.

אִשׁ מֵאֲדָם לִישָׁנָא דְאֲדָם, (שמות כח) טור אֲדָם פְּטָדָה. נִגְהָ, אִשׁ לְבָנָה. וּשְׁנִיָּהֶם פְּנֵי חֲמָה וּפְנֵי לְבָנָה. נִצַּח וְהוּד, אוֹתָם שְׁלֶקְחוּ לְבֶן מַחֲסֵד וְאָדָם מִגְבוּרָה, אֶהְרֵן וְדוֹד מִשֵּׁם הָיוּ. אֶחָד לֶקַח דָּוִד רַחֲמִים, וְאֶחָד לֶקַח דִּין. דָּוִד מִצַּד הַשְּׂמָאל, (שמואל א טז) וְהוּא אֲדָמוֹנִי. אֶהְרֵן אִישׁ חֲסֵד. וּשְׁנִיָּהֶם נִבְיָאֵי אֱמֶת מִשֵּׁם. פְּנֵי מִשָּׁה הָיוּ מֵאִירִים בְּנִבּוּאָה שֶׁל בִּינָה, הִיא חֲמָה (אמא) עֲלִיּוֹנָה, מִשֵּׁם נִבּוּאוֹתוֹ.

בָּהֶם עָשׂוּ הָרָשָׁע עֶבֶד אֲדָם, וְנִקְבָּה שְׁלוֹ מֵאֲדָם, הִיא שְׁפִיכוֹת דָּמִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְגִרְמָה שֶׁבִּמְלָכָה הַתְּקִים, (איכה א) נִתְנָנִי ה' בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוֹם. (שם) נִתְנָנִי שִׁמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה. הוּד הַפֶּה לְדוּהָ, שֶׁנִּצַּח וְהוּד כְּנִגְדָם. יָכִין וּבִעֲזוֹ. שְׁתִּיָּהֵן אֲשֶׁר הִבִּית נִשְׁעֵן עֲלֵיהֶם. שְׁבִית הַכֶּסֶת נִקְרָא עַל שְׁמֵם אִשׁ נִגְהָ כְּמוֹ שְׁאִמְרָנוּ.

וְשִׁפְחָה רָעָה הִיא קְבוּרָה, וְכָה אֶסוּרָה לְגִבְרָתָהּ. וְהִיא שְׁבִתָּאִי, קָרָה וּיְבִשָּׁה, בְּקִבּוּרֵת הָעֶפֶר, וְהִיא מוֹת שֶׁל עֲנִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, וְהִיא קְבוּרַת עֲנִי, מְכֻסָּה בָּהּ בְּשִׁבְעָה מִיָּנִי מְדוּרוֹת, שֶׁהִיא כְּלוּלָה מִשְׁבַּעַת פּוֹכְבִּים, כְּמוֹ שְׁבִתָּהּ הַמְּלָכָה כְּלוּלָה מִשְׁבַּעַת. וְהֵם שְׁבַעַת פּוֹכְבִּים מִצַּד שֶׁל הַגְּבוּרָה (הַגְּבוּרָה), (בראשית מא) שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע. מִצַּד שֶׁל שְׁפָחָה, שְׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב. שְׁעֲלֵיהֶם אָמַר הַנְּבִיא, (עמוס ח) לֹא רָעַב לֶלְחֶם וְלֹא צָמָא לִמֵּים כִּי אִם לִשְׁמֵעַ אֶת דְּבָרֵי ה'.

גְּבוּרָתָהּ גֵּן. שְׁפָחָה אֲשֶׁפָה מְטֻנֶּפֶת, מִצַּד שֶׁל עָרֵב רַב אֲשֶׁפָה מְעֻרְכָת בְּגֵן. מִצַּד שֶׁל עֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. מִצַּד שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה נִקְרָאת שְׁבִתָּאִי,

אִשׁ מֵאֲדָם לִישָׁנָא דְאֲדָם, (שמות כח) טור אֲדָם פְּטָדָה. נִגְהָ אֲשָׁא חִיּוּרָא. וְתִרְוִיָּהּ פְּנֵי חֲמָה וּפְנֵי סִיָּהָרָא, נִצַּח וְהוּד, אִינוּן דְּנִטְלוּ חִיּוּרֵי מַחֲסֵד, וְסוּמְקוֹ מִגְבוּרָה. אֶהְרֵן וְדוֹד מִתְּמָן הָיוּ, חַד נְטִיל רַחֲמִי, וְחַד נְטִיל דִּינָא, דָּוִד מְסִטְרָא דְשְׂמָאֵלָא, (שמואל א טז) וְהוּא אֲדָמוֹנִי. אֶהְרֵן אִישׁ חֲסֵד, וְתִרְוִיָּהּ נִבְיָאִי קָשׁוּט מִתְּמָן. פְּנֵי מִשָּׁה הָיוּ נִהִירִין בְּנִבּוּאָה דְּבִינָה, אִיהוּ חֲמָה (אימא) עֲלָאָה מִתְּמָן נִבּוּאָה דִּילִיָּהּ.

בְּהוֹן עָשׂוּ חִיּוּבָא עֶבֶד אֲדָם, וְנוֹקְבָא דִּילִיָּה מֵאֲדָם, אִיהִי שְׁפִיכוֹת דָּמִים דִּישְׂרָאֵל, וְגִרְמָה דְּמִטְרוֹנִיתָא אֶתְקִיִּים בָּהּ, (איכה א) נִתְנָנִי יי' בְּיָדִי לֹא אוֹכַל קוֹם, (שם) נִתְנָנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה. הוּד, דְּוָה אֶתְהַדֵּר. דְּנִצַּח וְהוּד לְקַבְּלִיָּהּ. יָכִין וּבִעֲזוֹ. שְׁתִּיָּהֵן אֲשֶׁר הִבִּית נִשְׁעֵן עֲלֵיהֶם. דְּבִי כְּנִשְׁתָּא אֶתְקִרִיאת עַל שְׁמִיָּהּ אִשׁ נִגְהָ בְּדָקָא אֲמִינָא.

וְשִׁפְחָה רָעָה אִיהִי קְבוּרָה, וְכָה אֶסִּירָא לְגִבְרִיתָא. וְאִיהִי שְׁבִתָּאִי, קָרָה וּיְבִשָּׁה, בְּקִבּוּרָתָא דְּעֶפֶרָא, וְאִיהִי מוֹת דְּעֲנִיּוֹתָא דְּאוּרִיָּתָא, וְאִיהִי קְבוּרַת עֲנִי, מְכֻסָּה בָּהּ בְּשִׁבְעַת מִיָּנִי מְדוּרוֹת, דְּאִיהִי כְּלוּלָא מִשְׁבַּעַת פּוֹכְבִּיָּא, כְּמָה דְּשְׁבִתָּהּ מִלְּפָתָא כְּלוּלָא מִשְׁבַּעַת. וְאִינוּן שְׁבַעַת פּוֹכְבִּיָּא מְסִטְרָא דְּגְבוּרָה (ס"א דְּנִבְרִיתָא) (בראשית מא) שְׁבַעַת שְׁנֵי הַשְּׁבַעַת, מְסִטְרָא דְּשְׁפָחָה שְׁבַעַת שְׁנֵי הָרָעָב. דְּעֲלִיָּהּ אָמַר נְבִיא (עמוס ח) לֹא רָעַב לֶלְחֶם וְלֹא צָמָא לִמֵּים כִּי אִם לִשְׁמוּעָ אֶת דְּבָרֵי יי'.

גְּבוּרָתָהּ גֵּן. שְׁפָחָה אֲשֶׁפָה מְטֻנֶּפֶת, מְסִטְרָא דְּעָרֵב רַב אֲשֶׁפָה מְעֻרְכָת בְּגֵן, לְגִדְלָא זָרְעִים, מְסִטְרָא דְּעֵץ הַדַּעַת טוֹב וְרָע. מְסִטְרָא דְּעֲבוּדָה זָרָה, אֶתְקִרִיאת שְׁבִתָּאִי,

לילית, אִשְׁפָּה מְטוּנָפֶת, בְּגִין דְּצוֹאָה מְעוּרָבֶת
מִכָּל מִינֵי טְנוּף וְשָׂרֵץ, דְּזִרְקִין בָּהּ פְּלָבִים
מִתִּים וְחִמּוּרִים מִתִּים. בְּנִי עָשׂוּ
וַיִּשְׁמָעָל קְבוּרִים בָּהּ. עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת, שֶׁהֵם פְּלָבִים
מִתִּים, קְבוּרִים בָּהּ. וְהִיא קָבַר
שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה שְׁקוּבָרִים בָּהּ
עֲרָלִים, שֶׁהֵם פְּלָבִים מִתִּים, שֶׁקָּץ
וְרִיחַ רַע, מְטָנָף, מְסָרַח, מְשַׁפְּחָה
רָעָה הִיא סֹרְכָה, שְׁאַחֲזָה בְּעֶרֶב
רַב מְעַרְבִים בִּישְׂרָאֵל. וְאַחֲזָה
בְּעֶצֶם וּבְשָׂר, שֶׁהֵם בְּנֵי עָשׂוּ
וַיִּשְׁמָעָל, עֶצֶם מֵת וּבְשָׂר טָמֵא,
בְּשָׂר בְּשָׂדֶה טְרֵפָה, שְׁעָלִיהָ
נֶאֱמַר (שמות כב) לְפָלֶב תִּשְׁלִיכוֹן אוֹתוֹ.

אֲתוֹ.
וּכְמוֹ שֶׁיֵּשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר מִזְלֹת
מִצַּד שֶׁל הַטּוֹב, כֵּן יֵשׁ שְׁנַיִם
עָשָׂר מִזְלֹת מִצַּד הָרַע. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (בראשית כה) שְׁנַיִם עָשָׂר
נְשִׂאִים לְאַמְתָּם. שְׁזָה לְעַמַּת זֶה
עָשָׂה הָאֱלֹהִים (קהלת ז), וְהִרְשָׁעִים
הֵם אֲבֵי אַבּוֹת הַטְּמָאָה, שֶׁהֵם
טָמֵא מֵת וְשָׂרֵץ, שְׁמִטְמָא אֶת
הָאָדָם מְאִירָו וּמִתּוֹכּוֹ וּמִגִּבּוֹ.
וְאַפְּלוֹ תוֹף תּוֹכּוֹ שֶׁל הַכֶּהֱן נִטְמָא
בָּהֶם. וְלָכֵן (ויקרא כא) [וְ]עַל כָּל
נִפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא. שְׂרָשַׁע קְרוֹי
מֵת. וְהַמְּנוּדָה הַקְּדוּשָׁה, לֹאֲבִיו
וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא.

כֵּאֵן מִצְאֵנוּ רְפוּאָה אֵלֵי, שְׁנֶאֱמַר
בִּי (ישעיה נג) וַיִּתֵּן אֶת רְשָׁעִים
קְבָרוֹ. אַחֵר שְׁקָבִירָה זֶה מִשּׁוּם
אַבָּא וְאַמָּא, שֶׁהֵם בְּגִלּוֹת עִם
יִשְׂרָאֵל, הַתְּקִים בִּי הַכְּתוּב וְלֹא
יִטְמָא. אֵלֵיָּהוּ, לֹא תִתְעַכֵּב
מִלְרֵדָת, שְׂאֵף עַל גִּבּ שְׂאֵתָהּ
כֶּהֱן, לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ (לא) יִטְמָא.
שְׁהִירֵי הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ הוּא
וְשִׁכְנֵתוֹ בְּגִלּוֹת, שֶׁהִיא קְבוּרָה
לָהֶם, וְאַנִּי קְבוּר בִּינֵיהֶם.
בְּשׁוּבָה עֲלֶיךָ בְּשֵׁם ה' חַי וְקַיִם,
אֵל תִּתְעַכֵּב מִלְרֵדָת. מִלְּאָכִים

לִילִית, אִשְׁפָּה מְטוּנָפֶת, בְּגִין דְּצוֹאָה מְעוּרָבֶת
מִכָּל מִינֵי טְנוּף וְשָׂרֵץ, דְּזִרְקִין בָּהּ פְּלָבִים
מִתִּים וְחִמּוּרִים מִתִּים. בְּנִי עָשׂוּ
וַיִּשְׁמָעָל קְבוּרִים בָּהּ. עוֹבְדֵי
כּוֹכָבִים וּמִזְלֹת דְּאִינוֹן
פְּלָבִים מִתִּים, קְבוּרִים בָּהּ. וְאִיהִי קָבַר
דְּעֲבוּדָה זָרָה, דְּקָבְרִין בָּהּ עֲרָלִים, דְּאִינוֹן
פְּלָבִים מִתִּים, שֶׁקָּץ וְרִיחַ רַע, מְטוּנָף,
מְסוּרַח, מְשַׁפְּחָה בִישָׂא אִיהִי סֹרְכָא, דְּאַחֲזָה
בְּעֶרֶב רַב, מְעוּרָבִים בִּישְׂרָאֵל. וְאַחֲזָה בְּעֶצֶם
וּבְשָׂר, דְּאִינוֹן בְּנֵי עָשׂוּ וַיִּשְׁמָעָל, עֶצֶם מֵת
וּבְשָׂר טָמֵא, בְּשָׂר בְּשָׂדֶה טְרֵפָה, דְּעָלָה
אַתְמָר, (שמות כב) לְפָלֶב תִּשְׁלִיכוֹן אוֹתוֹ.

וּבְגִינוּנָא דְאִית תְּרִיסָר מִזְלֹת, מְסִטְרָא דְטוֹב.
הָכִי אִית תְּרִיסָר מִזְלֹת, מְסִטְרָא
דְרַע. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (בראשית כה) שְׁנַיִם עָשָׂר
נְשִׂאִים לְאַמְתָּם. (קהלת ז) דְּזֶה לְעַמַּת זֶה עָשָׂה
הָאֱלֹהִים, וְרִשְׁיַעֲיָא אִינוֹן אֲבֵי אַבּוֹת
הַטְּוִמָאָה, דְּאִינוֹן טָמֵא מֵת וְשָׂרֵץ, דְּמִטְמָא
לְבָר נֶשׁ מְאִירָו וּמִתּוֹכּוֹ וּמִגִּבּוֹ. וְאַפְּלוֹ תוֹף
תּוֹכּוֹ דְּכֶהֱנָא מְסִתָּאב בְּהוֹן. וּבְגִין דָּא (ויקרא כא)
עַל כָּל נִפְשֹׁת מֵת לֹא יָבֹא. דְּרָשַׁע קְרוֹי מֵת.
וּבּוֹצִינָא קְדִישָׂא, לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ לֹא יִטְמָא.
(ע"ב).

הָכֵא אִשְׁפָּחָנָא אֲסוּוֹתָא לְגַבִּי, דְּאַתְמָר בִּי (ישעיה
נג) וַיִּתֵּן אֶת רְשָׁעִים קְבָרוֹ. בְּתַר דְּקְבוּרָה
דָּא בְּגִין אַבָּא וְאַמָּא, דְּאִינוֹן בְּגִלּוֹתָא עִם
יִשְׂרָאֵל, אֲתַקִּיִּים בִּי קָרָא וְלֹא יִטְמָא. אֵלֵיָּהוּ,
לֹא תִתְעַכֵּב מִלְנַחְתָּא, דְּאֵף עַל גִּבּ דְּאַנְתָּ
כֶּהֱנָא, לֹאֲבִיו וּלְאִמּוֹ (כא) יִטְמָא. דְּהָא קְדִישָׂא
בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְנֵתָהּ בְּגִלּוֹתָא, דְּאִיהִי קְבוּרָה
לוֹן, וְאַנָּא קְבוּר בִּינֵיהֶו. בְּאוּמָאָה עֲלָךְ, בְּשֵׁם
יְי' חַי וְקַיִים, לֹא תִתְעַכֵּב מִלְנַחְתָּא. מִלְּאָכִין
קְדִישִׁין, מְאִירֵי דְגִדְפִין, בְּאוּמָאָה עֲלִיכוֹ,

קדושים בעלי כנפים, בשבועה עליכם, קחו שבועה זו והעלוה על כנפיהם, שבועת ה' בח"י צדיק וקצים עמוד האמצעי, קחו שבועה זו והעלו אותה על כנפיהם במלכה, בפבור שלה, לקדוש ברוך הוא.

מלאכים עליונים, שליחי הקדוש ברוך הוא מימין, ומלאכים שלוחיו משמאל, ומלאכים של אבא ואמא, יהיו מסתירים לה למעלה ולמטה, ומכסים אותה באות ו' בשש כנפיו, שבו נאמר (ישעיהו) שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים וגו'. ששבועה שלו, שהיא ה', רביעית. ובשמים כסה רגליו שלה, ובשמים מעופפים אותה. ואתה אליהו, שעלית למעלה לעלת העלות, והוא טוען אותך מכל טוב, רד אליה, ותהיה כרוב תחתיה להורידה בך מלאה כל טוב. ומלאכים של אבא ואמא, שהם י"ה, (הסתירו אותה) סובבו אותך בירידתה. ומלאכים של בעלה, בן אבא ואמא, ו', פסו אותה, ומעופפים אותה בשש כנפים - אב"ג ית"ץ, וכל"ו שתלויים מהם כחשבון ל"ו. ודאי זה שרפים עמדים ממעל לו. ויורדת ה' (י"ה) שלו, טמירה מכסה בהם. ומלאכים שהם של צדיק ח"י העולמים, הסמיכו אותה עליכם פמו החיות שסומכות את הפסא.

שאף על גב שה"א של אצילות של שם של יהו"ה היא תומכת לכלם, אין לכם לפרח למעלה ולרדת למטה חוץ ממנה, כאברי הגוף שאין להם תנועה, חוץ מהנשמה, שהאיברים שיש לה התפשטו עליכם לתמוך אתכם בהם. שכך היא ה', כמו ים. אם יש לה פלים, מתמלאים

טולו אומא דא, וסליקו לה על גדפייכו. שבועת יי' בח"י צדיק וקצים עמוד דאמאציתא. טולו אומא דא, וסליקו לה על גדפייכו. במטרוניתא ביקרא דילה, לגבי קדשא בריך הוא.

מלאכין עלאין, שליחן דקודשא בריך הוא מימינא. ומלאכין שליחן דיליה, משמאלא. ומלאכים דאבא ואמא, יהון סחרין לה עילא ותתא, ומכסין לה באת ו', בשית גרפין דיליה. דאתמר ביה (ישעיהו) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים דשבועה דיליה, דאיהי ה', רביעאה. ובשמים יכסה רגליו דילה, ובשמים מעופפים לה.

ואנת אליהו, דסליקת לעילא, לעילת העילות, והוא טעין לך מכל טוב, נחות לגבה, ותהוי כרוב תחתא, לנחתא בך מלאה כל טוב. ומלאכין דאבא ואמא, דאינון י"ה, (ס"א אסתרו לה) אסתרו לך, בנחיתו דילה. ומלאכין דבעלה, ברא דאבא ואמא, ו', פסיאו לה, ומעפפין לה, בשית גרפין (דף רפ"ב ע"ב) אב"ג ית"ץ, וכל"ו דתליין מנייהו כחשבון ל"ו. ודאי איהו שרפים עומדים ממעל לו. ונחיתת ה' (נ"א י"ה) דיליה, טמירא מכוסה בהון. ומלאכין דאינון דצדיק ח"י עלמין, אסמיכו לה עלייכו כחיון דסמכי לכרסיא.

דאף על גב דה"א דאצילות, דשמא דיהו"ה, איהי סמיכת לכלהו, לית לכון לפרחא לעילא, ולנחתא לתתא, בר מינה. פאברין דגופא, דלית להון תנועה בר מנשמתא, דאברין דאית לה, אתפשטו עלייכו, לסמכא לכון בהון. דהכי איהי ה', פנימא, אי אית לה מאנין, מתמליין מנה, ומתפשטין בהון,

ממנה ומתפשטים בהם כמו
נחלים שמתפשטים מהים על
הארץ. ואם לא, היא ה' בעצם
יחיד, בלי התפשטות הנחלים.
כך כלי השכינה, הם מלאכים
קדושים למעלה, וישראל
למטה, אם יש בהם בעלי מדות,
בעלי חסד חסידים, גבורים
בעלי תורה נביאים וכתובים,
צדיקים אנשי מלכות, שנאמר
בהם (דניאל א) ואשר כח בהם
לעמוד בהיכל המלך, בעמידת
התפלה, בהיכל המלך אדני,
מלך שלה יהו"ה. והם חכמים
ונבונים ראשי ישראל, ולא
ראשי ערב רב שנאמר בהם
(איכה א) היו צריה לראש. היא
התפשטה עליהם בעשר ספירות
שלה. באותו זמן ירד עלת
העלות ביו"ד ה"א וא"ו ה"א,
לדת עליהם ולהקים שכינה
עליהם.

ובזמן של (שמות ב) ויפן כה
וכה וירא כי אין איש, היא
אומרת: (שיר השירים א) שלמה
אהיה כעטיה, מעטפת בעצמה
שלא התפשטה עליהם. והקדוש
ברוך הוא צווח עליו ואומר:
איכה ישבה בדד.

בין כך קם המנונה הקדושה
ואמר, רבון העולם, הרי פאן
רועה הנאמן, שבו נאמר (במדבר
יב) והאיש משה ענו מאד,
עד פעת (שמות ב) וירא כי
אין איש. הרי פאן והאיש
משה, ששקול לששים רבוא של
ישראל, ובו (תהלים לג) ממכון
שבתו השגית. שבו נאמר על
דור הגלות האחרונה, (ישעיה
ג) וה' הפגיע בו את עון
כלנו. והוא כלול בעשר מדות,
שפגללן אמת (בראשית יח) לא
אשחית בעבור העשרה. רד עליו
להשגית על העולם וקום דבריה,

פנחלים דמתפשטן מן ימא על ארעא. ואי
לאו, איהי ה' בגרמא יחידאה, בלא
אתפשטותא דנחלין.

הבי מאנין דשכינתא, אינון מלאכין קדישין
לעילא, וישראל לתתא, אי אית בהון
מארי מדות, מארי חסד חסידים, גבורים
מארי תורה, נביאים וכתובים, צדיקים, אנשי
מלכות, דאתמר בהו (דניאל א) ואשר כח בהם
לעמוד בהיכל המלך, בעמידה דעלותא.
בהיכלא דמלכא אדני, מלכא דילה יהו"ה.
והם חכמים ונבונים ראשי ישראל. ולא
ראשי ערב רב, דאתמר בהון, (איכה א) היו צריה
לראש. איהי אתפשטת עליהו בעשר ספירן
דילה. בההוא זמנא, נחית עלת העלות, ביו"ד
ה"א וא"ו ה"א, לנחתא עליהו, לאקמא
שכינתא עליהו.

ובזמנא (שמות ב) ויפן כה וכה וירא כי אין
איש, איהי אמת, (שיר השירים א) שלמה
אהיה כעוטיה, מעוטפת בגרמא דלא
אתפשטת עליהו, וקודשא בריך הוא צווח
עלה ואמר, (איכה א) איכה ישבה בדד.

אדהבי, קם בוצינא קדישא ואמר, רבון
עלמא, הא הכא רעיא מהימנא.
דאתמר ביה (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד,
עד פען וירא כי אין איש. הא הכא והאיש
משה, דשקיל לשתיין רבוא דישראל. וביה
(תהלים לג) ממכון שבתו השגית. דביה אתמר
לגבי דרא דגלותא בתראה, (ישעיה ג) וי' הפגיע
בו את עון כלנו. ואיהו כליל בעשר מדות,
דבגיניהו אמת (בראשית יח) לא אשחית בעבור
העשרה. נחית עליה, לאשגחא על עלמא,
וקיים מילך, דאנת קשוט, וכל מילך קשוט.
דאיהו גמל חסד עם שכינתא, וקטיר שפחה

שאתה אמת וכל דברך אמת.
שהוא גמל חסד עם השכינה,
וקשר שפחתה בגבורה, להיות
שפחה אסורה תחת גבורתה בקשר
של תפלין, והשתדל בגללה
בתורת אמת, (מלאכי ב) תורת אמת
היתה בפיהו. והשתדל בה
בנביאים ובכתובים. בנביאים
בכמה נחמות. בכתובים בעשרה
מיני תהלים. בצדיק בשמונה
עשרה ברכות התפלה.

ובערי המשנה לא נודעו לרועה
הנאמן. אליהו, בשבועה עליך
בשם יהו"ה ובשמו המפרש, גלה
אותו לכל ראשי בעלי המשנה
שידעו אותו ולא יתחלל יותר,
שבו נאמר (לגבי העולם) (ישעיה נג)
והוא מחלל מפשעניו. אין לה
צורך לקחת רשות, שהרי אני
שליח של רבון העולם, וידעתי
שאם אתה עושה כן, שיודה לה
הקדוש ברוך הוא עליו, ויעלו
בניך בגללו, מעלה ומטה. ולא
תתעבב לעשות לא שבוע, ולא
חדש, ולא שנה, אלא מיד.

רועה הנאמן, בעלי הפסח, בזמן
ששולט עליהם ליל שמורים, כלם
צריכים להיות שמורים, ושמורים
מחמץ ושאור בכל שהוא, וכל
המאכלים והמשקים (כלי הפסח)
כלם שמורים. ומי ששומרם
מחמץ ושאור, גופו שמור מיצר
הרע למטה, ונשמתו למעלה, ובו
נאמר (תהלים ה) לא יגרף רע. משום
שהרי גופו נעשה קדש, ונשמתו
קדש קדשים, ונאמר ביצר הרע
(ויקרא כה) וכל זר לא יאכל קדש,
(במדבר א) והזר הקרב יומת.

פסח, זרוע ימין של אברהם, כסף
מזקק. מי שערב בו עופרת,
משקר אותו. כף מי שערב חמץ
או שאור כל שהוא במצה, כאלו
משקר בחותם המלך. וכך מי
שערב בטפה שלו שום תערובת,

דילה בגבורה, למהוי שפחה אסירה תחות
גבירתה, בקשורא דתפלין. ואשתדל בגינה,
בתורת אמת. (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו.
ואשתדל בה, בנביאים וכתובים. בנביאי,
בכמה נחמות. בכתובים, בעשרה מיני
תהלים. בצדיק, בתמגסר ברכאן דצלוחתא.

ומארי מתניתין, לא אשתמודען ליה לרעיא
מהימנא. אליהו, באומאה עלך
בשמא דיהו"ה, ובשמיה מפרש, גלי ליה
לכל רישי מארי מתניתין, דישתמודעון ליה,
ולא יתחלל יתיר, דאתמר ביה, (לגבי עלמא) (ישעיה
נג) והוא מחלל מפשעניו. לית לה צורך
למיטל רשו דהא אנא שליחא דמארי עלמא,
וידענא דאי אנת עביד דא, דיודי לה קדשא
ברוך הוא עליה, ויסתלקון בנה בגיניה,
עילא ותתא. ולא תתעבב למעבד, לא שבוע
ולא חדש ולא שנה, אלא מיד. (כאן חסר).

רעיא מהימנא, מארי דפסחא, בזמנא
דשליט עלייהו ליל שמורים, כלהו
צריכים למהוי שמורים, ונטורים מחמץ
ושאור בכל שהוא, וכל מאכלים ומשקים
(כ"א מאני דפסחא) כלהו נטורים. ומאן דנטיר לון
מחמץ ושאור. גופיה, איהו נטיר מיצר הרע
לתתא, ונשמתא לעילא. ואתמר ביה, (תהלים ה)
לא יגרף רע. בגין דהא אתעביד גופיה
קדש, ונשמתיה קדש קדשים. ואתמר ביצר
הרע (ויקרא כה) וכל זר לא יאכל קדש, (במדבר א)
והזר הקרב יומת.

פסח, דרועא ימינא דאברהם, כסף מזוקק.
מאן דערב ביה עופרת, משקר ליה.
הכי מאן דערב חמץ או שאור כל שהוא
במצה, כאלו משקר חותמא דמלכא. והכי
מאן דערב בטפה דיליה שום תערובת,

כאלו משקר חותמא דמלכא, דא בדא תליא.

ראש השנה, זרוע שמאל של יצחק, שם דיני נפשות, ועקדת יצחק שם היתה, שעקדו אברהם. קשר של תפלה של יד כמו עקדת יצחק. אשרי הבן שנעקד באביו ונקשר בו לעשות מעשהו בתורה ובמצוה, ואשרי העבד שנקשר תחת רבו לעשות רצונו, הוא במקום של בן המלך.

מטטרו"ן, אשריך ואשרי בניך, שהם קשורים ועקידים בתפלין תחת רשות רבונך. ולכן, אף על גב שאתה עבד לרבונך, מלך אתה על כל הממנים של שאר העמים, מלך על כל המלאכים, מלך ששדים וכל מחנותיהם פוחדים ממך. מי גרם את זה? משום שאתה שרפרף לרבונך ואתה משמש את רבונך. שדי של המזוזה מבחוץ, שומר הפתח. יהו"ה שהוא רבונך מבפנים.

וכך הוא כשהקדוש ברוך הוא יורד לשלט על עץ הדעת טוב ורע, שהוא טוב מטטרו"ן. רע סמאל, שד, מלך השדים. מטטרו"ן מלאך, מלך המלאכים. אבל מצד עץ החיים, שדי הוא יסוד. ולכן למטה שנים, עבד ורבו, שאינם יחוד אחד, ולמעלה אחד. תפארת יסוד, שגוף וברית נחשבים לאחד, שהיא עמוד האמצעי וצדיק.

כמו שתפלין של ראש, שהוא בינה על תפארת, מצד של עץ החיים של אצילות, ומלכות תפלה של יד - כך למטה בעץ החיים של בריאה, מצד הפסא העליון, תפלין של ראש

כאלו משקר חותמא דמלכא, דא בדא תליא.

ראש השנה, זרועא שמאלא דיצחק. תמן דיני נפשות, ועקדה דיצחק תמן הוה. דעקיד ליה אברהם. קשורא דתפלה דיד, דומיא דעקדה דיצחק. ופאה איהו ברא דאתעקד באבוי, ואתקשר ביה, למעבד עובדותי, באורייתא ובמצוה. וזפאה עבד דאתקשר תחות רביה, למעבד רעותיה, איהו באתר דברא דמלכא.

מטטרו"ן, ופאה אנת, וזכאין בנך, דאינון קשירין ועקידין בתפלין תחות רשותא דמארך. ובגין דא, אף על גב דאנת עבד למארך, מלכא אנת על כל ממנן דשאר עמין. מלכא על כל מלאכין. מלכא, דשדים וכל משרייתיה, דחלין מנך. מאן גרים דא, בגין דאנת שרפרף למארך, ואנת משמש למארך. שדי דמזוזה לבר, שומר הפתח. יהו"ה דאיהו מארך, מלגאו.

והכי איהו כד קדשא בריך הוא נחית לשלטאה על עץ הדעת טוב ורע, דאיהו טוב מטטרו"ן. רע סמאל, שד, מלכא דשדים. (דף רפ"ג ע"א) מטטרו"ן מלאך, מלכא דמלאכים. אבל מסטרא דאילנא דחיי, שדי איהו יסוד. ובגין דא למטה, שנים, עבד ורבו, דלאו אינון יחודא חדא, ולמעלה, אחד. תפארת יסוד, דגוף וברית חשבינן חד, דאיהי עמודא דאמצעיתא וצדיק.

בגוונא דתפלין דראש, דאיהו בינה על תפארת, מסטרא דאילנא דחיי דאצילות, ומלכות תפלה דיד. הכי לתתא באילנא דחיי דבריאה, מסטרא דכרסיה עלאה, תפלין דראש מטטרו"ן. תפלין דיד דיליה, פסא תחתון. והאי איהו

מטטרון. תפלין של יד שלו, כסא תחתון. וזהו מה שאמר עליו הנביא, (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון.

אבל מצד עץ הדעת טוב ורע, בקשר התפלין נקשר יצר הרע תחת יצר הטוב כמו עבד תחת רבו, בקול התורה, בקול התפלה, בקול השופר. קול שהוא רומ"ח אליו, וזה קול השופר, קול העמוד האמצעי, שכלול מאש מים ורוח, שהם שלשה אבות שבהם הי"ו, ה' באברהם, י' ביצחק. בכל מקום ה' ששולטת על י' - דין הוא, וזהו ה"י מאלהים, ולכן (תהלים מז) עלה אלהים בתרועה. ו' מן ואלהי יעקב, וזה רוח השופר. שכינה כלי של כל השלש, והוא ה' מן השופר.

שהם עשרה שופרות, שהם קשר"ק קשר"ק קר"ק, מתלבשים בהם ה"א יו"ד וא"ו ה"א. שכל האותיות הללו (הן) דינים לצדדים אחרים ולרשעים.

השלמה מזה השמות סימן יז

וכך האותיות האלו הן (דינים) לצדדים אחרים ולחכים, הן בשלשלאות ורמחים לאיברים. תרועה שלשלת ושתי תרועות בעשרה שופרות, והם אחד מן קשר"ק, ושני מן קר"ק, והם העמוד האמצעי.

ולמדנו, צדיק כל אחד העמוד האמצעי - ישראל. שלישיה לתקיעה של אברהם רחמים פשוטים, ולשברים של יצחק דינים שוכרים את הלב, ששברים לשון שבירה הם, זהו שפתוב (שמות כג) [שבר תשבר מצבותיהם. צדיק הוא שלשלת שלישי ממצע בין צבאות שלו שתי שפתים, תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה.

דאמר נביא עליה, (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון.

אבל מטטרון דעץ הדעת טוב ורע, בקשר תפלין, אתקשר יצר הרע תחת יצר הטוב, בעבדא תחות מאריה, בקלא דאורייתא, בקלא דצלותא, בקול דשופר. קלא איהו רומ"ח לגביה. ודא קול השופר, קול דעמודא דאמצעיתא, דאיהו כליל אשא מיא ורוחא. דאינון תלת אבהן, דבהון הי"ו, ה' באברהם, י' ביצחק, בכל אתר ה' דשליט על י' דינא הוא, והאי איהו ה"י מן אלהים. ובגין דא (תהלים מז) עלה אלהים בתרועה. ו' מן ואלהי יעקב, ודא רוח השופר, שכינתא מנא דכלהו תלת, ואיהו ה' מן השופר.

דאינון י' שופרות, דאינון קשר"ק קשר"ק קר"ק, מתלבשין בהון ה"א יו"ד וא"ו ה"א, דכל אתוון אלין (ס"א אינון) דינין לסטריין אחרנין ולחייביא.

השלמה מההשמות (סימן י"ז)

וכך אתוון אלין אינון (ס"א דינין) לסטריין אחרנין ולחייביא, אינון בשלשלאין ורומחין לשויפין. תרועה שלשלת ותריין תרועות בעשרה שופרות ואינון חד מן קשר"ק, ותניינא מן קר"ק, ואינון עמודא דאמצעיתא ותניא צדיק כל חד עמודא דאמצעיתא ישראל. שלישיה לתקיעה דאברהם רחמין פשוטים ולשברים דיצחק דינין תברין דלבא, דשברים לשון תבירו אינון, הדא הוא דכתיב (שמות כ"ג) שבר תשבר מצבותיהם. צדיק איהו שלשלת תליתאה ממוצע בין צבאות דיליה תריין שפון, תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה.

שתי חצוצרות פסף אתקריאו כד נטלי מרחמי דאיהו ימינא, שנים פרוכים זהב אתקריאו מסטרא דגבורה דתמן פרוכים, ופני שור מהשמאל. וכל העשר נקשרים בקשר אחד שהוא סימן קש"ר - תקיע"ה שברי"ם תרוע"ה.

בגנדרו קשר של תפלין, ובארורו חכמים, הראה הקדוש ברוך הוא למשה קשר של תפלין, וזה עמוד האמצעי, קשור של שלשת האבות למעלה, וצדיק קשור של נצ"ח הו"ד יסו"ד. וזהו קשר בתוף קשר, חותם בתוף חותם, להיות היין של התורה שמור מבפנים, וכך חליה אין פחות משלש פריכות. וזו השכינה שהיא בת יחידה קשורה באות שי"ן של שבת, היא אות של תפלין קשורה באות שי"ן של התפלין, שהיא שלשה ענפים של האבות, וזה אותיות י"ש של שד"י. נשארה אות דל"ת להיות ארבעה בתי התפלין.

בזה הקשר נקשר ש"ד בשלשלת בקשר של התפלין בזמן שהוא קשור. אם יצילהו אלוה, יפטר עצמו משלשלאות המלך, משום שתרועה היא בדעת והיא העמוד האמצעי, קשר של שלשה אבות. אשרי העם יודעי תרועה, ולא אמר שומעי. ומיד שנקשר השמאל בימין, נכפה הדין ומתגברים הרחמים.

והקשר של שניהם - דעת. שלשלת קשורה בתקיעה ושברים. ועל זה פסח הוא ימין, ראש השנה הוא שמאל, העמוד האמצעי הוא מתן תורה. ואלו שבעה בשבעה [ושבעה] שכינה תחתונה בת שבע, והם ארבע

שתי חצוצרות פסף אתקריאו כד נטלי מרחמי דאיהו ימינא, שנים פרוכים זהב אתקריאו מסטרא דגבורה דתמן פרוכים, ופני שור מהשמאל. וכלהו עשר אתקשרו בקשר אחד דאיהו סימן קש"ר תקיע"ה שברי"ם תרוע"ה.

לְקַבְּלֶיהָ קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וְאוּקְמוּהָ רַבֵּנָן, הֲרָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמֹשֶׁה קֶשֶׁר שֶׁל תְּפִלִּין וְדָא עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא קְשׁוּרָא דְתַלְתָּ אַבְהֵן לְעִילָא, וְצָדִיק קְשׁוּרָא דְנֶצַּח הו"ד יסו"ד. וְהָאִי אִיהוּ קֶשֶׁר בְּתוֹף קֶשֶׁר, חוֹתֵם בְּתוֹף חוֹתֵם לְמַהּוֹי חֲמֵרָא דְאוּרִייתָא נָטִיר מְלָגָאוּ, וְהִכִּי חוּלִיָּא לִית פָּחוֹת מִתַּלְתָּ פְרִיכָן. וְדָא שְׂכִינְתָּא דְאִיהִי בֵּת יְחִידָא קְשׁוּרָא בְּשִׁין דְּשַׁבָּת, אִיהוּ אוֹת דְּתַפְלִין קְשׁוּרָא בְּשִׁין דְּתַפְלִין דְּאִיהִי תַלְתָּ עֲנָפֵי דְאֲבָהֵן. וְדָא י"ש דְּשַׁד"י אֲשֶׁתָּאֵר דְּלִי"ת לְמַהּוֹי אַרְבַּע בְּתֵי דְתַפְלִין.

בְּהָאִי קְשׁוּרָא אֲתַקְשֵׁר ש"ד בְּשִׁלְשֻׁלָּתָא, בְּקְשׁוּרָא דְתַפְלִין בְּזִמְנָא דְאִיהוּ קֶשֶׁר. אִם יִצִּילְהוּ אֱלֹהֵי יִפְטוֹר גְּרָמִיָּה מִשִּׁלְשֻׁלָּאָה דְּמִלְכָּא. בְּגִין דְּתַרְוַעָה אִיהִי בְּדַעַת וְאִיהִי עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא, קֶשֶׁר תַּלְתָּ אַבְהֵן. אֲשֶׁרִי הָעָם יוֹדְעֵי תַרְוַעָה, וְלֹא אָמַר שׁוֹמְעֵי. וּמִיד דְּאֲתַקְשֵׁר שְׁמַאלָא בִּימִינָא, אֲתַפְפִּיָּא דִּינָא וְאֲתַגְבֵּר רַחֲמֵי.

וְקְשׁוּרָא דְתַרְוִייהוּ דַּעַת. שִׁלְשֻׁלָּתָא קְשׁוּרָא בְּתַקִּיעָה וּשְׁבָרִים. וְעַל דָּא פֶּסַח יְמִינָא, רֹאשׁ הַשָּׁנָה שְׁמַאלָא, עֲמוּדָא דְאֲמָצְעִיתָא מִתָּן תּוֹרָה. וְאִינוּן שְׁבַעָה בְּשַׁבְּעָה מוֹצָקוֹת, וְאִינוּן שְׂכִינָה עֲלָאָה כְּלִילָא מְשַׁבַּע סְפִירָן. שְׂכִינָה תַתָּאָה בֵּת שְׁבַע וְאִינוּן מוֹצָקוֹת, וְהֵם שְׂכִינָה עֲלִיּוֹנָה כְּלִילָה מְשַׁבַּע סְפִירוֹת. שְׂכִינָה תַתְּחוֹנָה בֵּת שְׁבַע, וְהֵם אַרְבַּע

עֲשֶׂהָ. הַעֲמִיד הָאֶמְצָעִי כְּלוּל מִשְׁנֵיהֶם בִּי"ד - יְהוָה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְכָל שֶׁבַע מִצְד הַשְׂכִּינָה. זֶהוּ שְׁכָנוֹת (תהלים קיט) שֶׁבַע בָּיוֹם הַלְלִיתִי. כְּנֻגָּה עוֹשִׂים שֶׁבַע הַקְּפוֹת.

סוּכָ"ה יֵאֱהוּדוֹנָה"י, כ"ו ה"ס. וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְוֹלֵב, וְהַשְׂכִּינָה אֲתָרוּג. לְוֹלֵב דּוֹמָה לְגוֹף, וְאֲתָרוּג דּוֹמָה לְלֵב. וּבְגוֹף יֵשׁ שְׁמוֹנֶה עֲשָׂרָה חֲלִיוֹת, לְוֹלֵב שְׁמוֹנֶה עֲשָׂר נְעֻנוּעִים שֶׁל הַלְוֹלֵב. וּבְנֻטִּילַת הַלְוֹלֵב שְׁמוֹנֶה עֲשָׂר נְעֻנוּעִים בְּאֵנָה ה', שְׁמוֹנֶה עֲשָׂר נְעֻנוּעִים בְּהוֹדוֹ לַה', שְׁמוֹנֶה עֲשָׂר נְעֻנוּעִים תַּחֲלָה וְסוֹף - ע"ב. לְהַכְרִיחַ בָּהֶם ע"ב מְמַנִּים שְׁמֵמָנִים עַל רוּחוֹת רְעוֹת וְטַלְלִים רְעִים.

שְׁבַעַת יְמֵי הַסֶּכֶה - שֶׁבַע סְפִירוֹת. סֶכֶה - אִמָּא עֲלִיוֹנָה שְׁמִסּוֹכְכַת עֲלֵיהֶם. נְסוּף הַמִּים וְנְסוּף הַיָּין - מִצְד שֶׁל יָמִין וְשְׂמָאל, וְחַג שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת שְׂכִינָה תַּחֲתוֹנָה, בַּת הַמֶּלֶךְ וְהַמֶּלֶכָּה. אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמַעֲדָם. לְצַפּוֹר שְׁמִצְפָּצִים לַהּ בְּנִיָּה בְּכָל יוֹם בְּכֻמָּה צְפֻצּוֹפִים, וְהִיא רֹבֶצֶת עֲלֵיהֶם. אַחֵר שְׁנַגְדָּלוּ כְּנִפְיָהֶם שֶׁל בְּנִיָּה, עָפוּ כָלָם אַחֵר אִמָּא.

צִיד אֶחָד הֵיךְ חֲכָם, רָצָה לְצוּד אוֹתָם. מָה עָשָׂה הַצִּיד? נָטַל אֶת הָאֵם שֶׁלָּהֶם וְקָשַׁר אוֹתָהּ, וְהִיא צוֹחֶתת בְּגִלְל בְּנִיָּה. שָׁמְעוּ הַבָּנִים קוֹלָהּ וַיִּרְדּוּ אֶצְלָהּ וְקָשְׁרוּ אוֹתָם. כְּמוֹ זֶה הָאִמָּא הַעֲלִיוֹנָה שְׁנֹאֲמַר בָּהּ (דברים כ"ב) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרָחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים, וְאֵלּוּ יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִים אֵלֶיהָ בְּכֻמָּה צְפֻצּוֹפִים שֶׁל תַּפְלוֹת וְכו': (עד כאן

מזההשמטות)

הֵם כְּמוֹ שֶׁלְשָׁלוֹת וּרְמָחִים וְחֲרָבוֹת. תְּרוּעָה הִיא שֶׁלְשָׁלַת.

אַרְבִּיסָר. עֲמוּדָא דְאֶמְצָעִיתָא כְּלִיל תְּרוּוֹיָיָהוּ בִּי"ד יְהוָה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א. וְכָל שֶׁבַע מִסְטָרָא דְשְׂכִינָתָא. הָדָא הוּא דְכָתִיב (תהלים קי"ט) שֶׁבַע בָּיוֹם הַלְלִיתִי, לְקַבְּלָהּ עַבְדִּין שֶׁבַע הַקְּפוֹת.

סוּכָ"ה יֵאֱהוּדוֹנָה"י, כ"ו ה"ס. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְוֹלֵב, וְשְׂכִינָתָא אֲתָרוּג. לְוֹלֵב דּוֹמָה לְגוֹפָא וְאֲתָרוּג לְלָפָא. וּבְגוֹפָא אֵית ח"י חוֹלְיִין, לְוֹלֵב ח"י נְעֻנוּעִין דְּלוֹלֵב. וּבְנֻטִּילַת לְוֹלֵב ח"י נְעֻנוּעִין בְּאֵנָה ה', ח"י נְעֻנוּעִין בְּהוֹדוֹ לַה', ח"י נְעֻנוּעִין תַּחֲלָה וְסוֹף ע"ב, לְמַבְרַח בְּהוֹן ע"ב מְמַנֵּן דְּמַמְנֵן עַל רוּחִין בִּישִׁין וְטַלְלִין בִּישִׁין.

שְׁבַעַת יוֹמֵי דְסוּפָה שֶׁבַע סְפִירָן. סֶכֶה אִמָּא עֲלָאָה דְּמִסְכְּכָא עֲלִיָּהוּ. נְסוּף הַמִּים וְנִסְוּף הַיָּין מִסְטָרָא דִּימִינָא וְשְׂמָאֲלָא וְחַג שְׁמִינִי חַג עֲצֶרֶת שְׂכִינָתָא תַּתָּא, בְּרַתָּא דְּמִלְפָא וּמִטְרוּנִיתָא. אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אֹתָם בְּמוֹעֲדָם, לְצִיפְרָא דְּמִצְפָּצִין לַהּ בְּנָהָא בְּכָל יוֹמָא בְּכֻמָּה צְפֻצּוֹפִין, וְאִיהִי רֹבֶצֶת עֲלִיָּהוּ. בַּת דְּאֲתָרְבִּיאָו גְּדַפְיָהוּ דְּבְנָהָא, פָּרְחוּ כְּלָהּ בַּת אִמָּא.

צִיד חַד הָוָה חֲפִים, בָּעָא לְצִיידָא לוֹן. מָה עָבַד צִיד, נָטַל לְאִמָּא דִּילָהוֹן וְקָשִׁיר לַהּ, וְאִיהִי צוֹחֶתת בְּגִין בְּנָהָא, שָׁמְעוּ בָנִין קוֹלָהּ וְנִחְתּוּ לְגַבָּהּ וְקָשְׁרוּ לוֹן. כְּגוֹוֹנָא דָּא אִמָּא עֲלָאָה דְּאֲתָמַר בָּהּ (דברים כ"ב) וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרָחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים, וְאֵינּוֹן יִשְׂרָאֵל מְצַפְצָפִין לַהּ בְּכֻמָּה צְפֻצּוֹפִין דְּצִלוֹתִין וְכו':

(עד כאן מזההשמטות).

אֵינּוֹן כְּשֶׁלְשָׁלָאִין וְרוּמָחִין וְסִיפִין. תְּרוּעָה שֶׁלְשָׁלַת אִיהִי. וְתָרִי תְּרוּעוֹת

ושְׁתִּי תְרוּעוֹת יֵשׁ בַּעֲשֶׂרָה שׁוֹפְרוֹת, וְהֵן אֶחָת.

שְׁנָאֵמֶר בָּהּ (דברים כב) וְהָאֵם רִבְצָת עַל הָאֶפְרָחִים (או על הַבִּיצִים. וְהָאֵם) יִשְׂרָאֵל מִצְפָּצִים לָהּ בְּכֹמָה צְפָצוּפִי תִפְלָה, וְהִיא לֹא רוֹצָה לָרֶדֶת אֲלֵיהֶם. מָה עוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל? לִוְקָחִים אֶת הָאֵמָּה, שְׁהִיא שְׂכִינָה אֲלֵיהֶם, וְקוֹשְׁרִים אוֹתָהּ בְּקֶשֶׁר שֶׁל תִּפְלִין, וּכְשֶׁמְגִיעִים לְקִרְיַת שְׁמַע, קוֹרְאִים בְּנִיָּה בִּשְׁשׁ תְּבוּת הַיְחוד, שֶׁהֵן (דברים ח) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד. הָרִי הֵם יוֹרְדִים לְאֶמֶם וְקוֹשְׁרִים אוֹתָם עִמָּה. וְזוֹהִי (ויקרא כג) אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם, שְׁהוּא עוֹנֶתָהּ, כְּמוֹ מוֹעֲדִי.

כֵּן כְּמוֹ זֶה מִצְוָה, בָּהּ מְזֻמְנִים לְשַׁבְּעַת יְמֵי הַפֶּסַח. מְזֻמְנִים אֶת שַׁבְּעַת יְמֵי הַסֶּפֶה בְּשַׁבְּעָה מִיָּנִים, שֶׁהֵם לִוְלָב וְאַתְרוֹג וּשְׁלֹשָׁה הַדָּסִים וּשְׁנֵי בִדֵּי עֶרְבָה. שְׁבוּעוֹת קוֹרְאִים לָהֶם בַּתּוֹרָה. רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹם הַדִּין. כָּל אֶחָד בְּמִינוֹ.

כֵּן מִי שֶׁקָּרָא כָּל דְּרָגָה בְּמִינָהּ, יִתְקַיֵּם בּוֹ (ישעיה נח) אֲזַ תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה. א"ז - שַׁבְּעָה יְמֵי סְכוּת, וְחַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת. א"ז - מִצְוָה, וּשְׁבָעָה יְמֵי הַפֶּסַח. א"ז - סֶפֶה, וּשְׁבָעָה מִיָּנִי הַלּוּלָב, שֶׁהֵם שְׁלֹשָׁה הַדָּסִים וּשְׁתֵּי עֶרְבוֹת, לִוְלָב וְאַתְרוֹג. וּכְלָלִים בְּאַרְבָּעָה. הָרִי אֶחָד עֶשֶׂר כֶּחָשְׁבוֹן ה"ו. וְצִרְיָה לֹמֵר הַלֵּל עֲלֵיהֶם, הַלְלוּיָהּ, לְהַשְׁלִים שֵׁם ה'.

וְצִרְיָה לְהַעֲלוֹתָהּ בְּמַחֲשָׁבָה בְּאַרְבָּעָה מִיָּנִים, וְהוּא שְׁכָתוּב (שיר השירים ז) אֲמַרְתִּי אֲעֲלֶה בְּתִמְרָה, אֲעֲלֶה סִימֵן: אֲתָרוֹג, עֶרְבָה, לִוְלָב, הַדָּס. וּמַחֲשָׁבָה שֵׁם הַמִּפְרָשׁ, נִשְׁלֵם בָּהּ י"ד, כְּמוֹ י"ד

אֵת בַּעֲשֶׂרָה שׁוֹפְרוֹת. וְאִינוֹן חֵד.

דִּאֲתִמֵּר בָּהּ וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרָחִים (או על הַבִּיצִים וְאִינוֹן). יִשְׂרָאֵל מִצְפָּצִין לָהּ

בְּכֹמָה צְפָצוּפִין דְּצִלוֹתֶיהָ, וְאִיהִי לֹא בַעֲיָא לְנַחֲתָא לְגַבִּיָּהּ. יִשְׂרָאֵל מָה עֹבְדִין. נְטִלִין אִימָא דְאִיהִי שְׂכִינְתָּא בְּהַדִּיָּהּ, וְקוֹשְׁרִין לָהּ בְּקֶשֶׁרָא דְתִפְלִין. כֵּד מְטָאן לְקִרְיַת שְׁמַע, קָרְאָן בְּנִין דִּילָהּ בְּשִׁית תִּיבִין דִּיחֻדָּא, דְאִינוֹן (דברים ו) שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יי' אֱלֹהֵינוּ יי' אֶחָד, הָא קָא נִחְתִּין לְגַבִּי אִמָּהוֹן, קוֹשְׁרִין לוֹן עִמָּה. וְהִיא אִיהִי (ויקרא כג) אֲשֶׁר תִּקְרְאוּ אוֹתָם, דְאִיהִי עוֹנֶתָהּ, כְּמוֹ מוֹעֲדִי.

חֲבִי בְּגוֹוְנָא דָא מִצְוָה, בָּהּ מְזֻמְנִין לְשַׁבְּעָה יוֹמִין דְּפֶסַח. מְזֻמְנִין לְשַׁבְּעָה יוֹמִין דְּסִכּוּת, בְּשַׁבְּעָה מִיָּנִי, דְאִינוֹן לִוְלָב, וְאַתְרוֹג, וְג' הַדָּסִים, וּב' בִּדֵּי עֶרְבָה. שְׁבוּעוֹת, קָרְאָן לוֹן בְּאוֹרִיָּתָא. רֹאשׁ הַשָּׁנָה יוֹמָא דְדִינָא, כָּל חֵד בְּמִינָיָהּ.

כֵּן מֵאֵן דְּקָרָא, כָּל דְּרָגָא בְּמִינָיָהּ, יִתְקַיֵּם בִּיָּהּ, (ישעיה נח) אֲזַ תִּקְרָא וְיי' יַעֲנֶה. א"ז, ז' יוֹמִין דְּסִכּוּת, וְחַג שְׁמִינִי עֲצֶרֶת. א"ז, מִצְוָה, וְז' יוֹמִין דְּפֶסַח. א"ז, סֶפֶה, וְז' מִיָּנִין דְּלִוְלָב, דְאִינוֹן שְׁלֹשׁ הַדָּסִים, וּשְׁנֵי עֶרְבוֹת, לִוְלָב, וְאַתְרוֹג, וּכְלִילֵן בֵּד', הָא חֵד סְרִי, כְּחוֹשְׁבֵּן ה"ו. וְצִרְיָה לֹמֵר הַלֵּל עֲלֵיָּהּ, הַלְלוּיָהּ, לְאַשְׁלֵמָא שֵׁם יְהוָה.

וְצִרְיָה לְסַלְקָא לָהּ בְּמַחֲשָׁבָה, בְּאַרְבָּע מִיָּנִין, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שיר השירים ז) אֲמַרְתִּי אֲעֲלֶה בְּתִמְרָה. אֲעֲלֶה סִימֵן: אֲתָרוֹג, עֶרְבָה, לִוְלָב, הַדָּס. וּמַחֲשָׁבָה שְׁמָא מִפְרָשׁ, אֲשֶׁתָּלִים בָּהּ י"ד, כְּגוֹוְנָא דִי"ד פְּרָקִין דִּינָא דִימִינָא, דְּבִיָּה צִרְיָה לְנְטִלָא לִוְלָב. הָרִי מִתֵּן תּוֹרָה, שְׁבָעוֹת, שְׁבָעָה בְּשַׁבְּעָה י"ד.

פֶּרְקִי נָד יָמִין, שְׁבֵה צִרִיף לְטַל
הַלּוּלָב. הָרִי מִתֵּן תּוֹרָה,
שְׁבוּעוֹת, שְׁבֵעָה בְּשִׁבְעָה - י"ד.
בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה י"ד בְּקוֹל הַשּׁוֹפָר,
וּבִעֲשֹׂר שׁוֹפְרוֹת, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ
לְמַעֲלָה.

בַּפֶּסַח הִיא שְׂכִינָה, י"ד הַגְּדוּלָּה
מִצַּד הַחֶסֶד. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה הִיא
י"ד הַחֲזָקָה מִצַּד הַגְּבוּרָה. בְּמִתֵּן
תּוֹרָה י"ד רָמָה, מִצַּד הָעֲמוּד
הָאֲמֻצִּי. וְשֵׁשׁ פְּעָמִים י"ד -
מ"ב. וְשֵׁשֶׁהָ אָבוֹת שְׁתַּלּוּיִים
מֵהֶם עוֹלָם אֲרַבְעִים וְחֲמִשָּׁה,
כְּחֻשְׁבוֹן יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.
כְּרוֹךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. מְלֻךְ
ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּלֶךְ

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה אֶל כָּל יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזַקְיָה
פְּתַח, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ לִימִין מֹשֶׁה
זֹרֵעַ תַּפְאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מִים
מִפְּנִיָּהֶם וְגו'. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְרַצָּה
בָּהֶם, וּמִשּׁוֹם שֶׁהִתְרַצָּה בָּהֶם
קָרָא לָהֶם בָּנִים בְּכוֹרִים קְדוֹשִׁים,
אֲחִים (בבבבול), וְיָרַד לְדוֹר עֲמֻמָּה.
זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שמות לה) וַעֲשׂוּ לִי
מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם. וְרָצָה
לְהִתְקַיֵּם כְּמוֹ לְמַעֲלָה, וְהַשָּׁרָה
עֲלֵים שְׁבֵעָה עֲנִי כְבוֹד, שְׂכִינָה
הִלָּכָה לְפָנֵיהֶם, זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (שם יג)
וְה' הִלֵּךְ לְפָנֵיהֶם יוֹמָם.

שְׂרָשָׁה אֲחִים קְדוֹשִׁים הֵלְכוּ
בִּנְיָהֶם, וּמִי הֵם? מֹשֶׁה, אֶהְרֹן
וּמִרְיָם. וּבִזְכוּתָם נָתַן לָהֶם
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְּנוּת
עֲלִיּוֹנוֹת (וְהָרִי נִתְבָּאֵר). כָּל יָמֵי אֶהְרֹן
לֹא זָזוּ עֲנֵנֵי הַכְּבוֹד מִיִּשְׂרָאֵל,
וְהָרִי פִּרְשׁוּהָ (מִשּׁוֹם) שֶׁאֶהְרֹן הָיָה
זֹרֵעַ יָמִין שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהִינּוּ
שְׂכָתוֹב (במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי
מִלֶּךְ עֶרְד וְגו'. כִּי בֹא יִשְׂרָאֵל
דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וְגו'. כְּאֵדָם שֶׁהוֹלֵךְ

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, י"ד בְּקוֹל הַשּׁוֹפָר, וּבִעֲשֹׂר
שׁוֹפְרוֹת, כְּדֹאֻקִּימָנָא לְעִילָא.

בַּפֶּסַח, אִיהִי שְׂכִינָתָא י"ד הַגְּדוּלָּה, מִסְטָרָא
דְּחֶסֶד. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אִיהִי י"ד
הַחֲזָקָה, מִסְטָרָא דְּגְבוּרָה. בְּמִתֵּן תּוֹרָה, י"ד
רָמָה, מִסְטָרָא דְּעֲמוּדָא דְּאֲמֻצִּיתָא. וְתַלְתָּ
זְמָנִין י"ד, מ"ב. וְתַלְתָּ אָבֵהֶן דְּתַלְיִין מִנֵּיהוּ,
סְלִקִּין חֲמִשָּׁה וְאַרְבָּעִים, כְּחֻשְׁבֵּן יו"ד ה"א
וְא"ו ה"א. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.
יְמֻלּוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פֶּרֶשֶׁת וַיֵּלֶךְ

וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֶל כָּל
יִשְׂרָאֵל. רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (ישעיה סג) מוֹלִיךְ
לִימִין מֹשֶׁה זֹרֵעַ תַּפְאֲרָתוֹ בּוֹקֵעַ מִים מִפְּנִיָּהֶם
וְגו', זַכָּאִין אֵינוֹן יִשְׂרָאֵל, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
אֲתַרְעִי בְּהוּ, וּבִגִּין דְּאֲתַרְעִי בְּהוּ, קָרָא לוֹן
בְּנִין (דף רפ"ג ע"ב) בּוֹכְרִין קְדִישִׁין, אֲחִין (בבבבול),
נָחַת לְדִיִּירָא עֲמָהוֹן. הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות כה)
וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם. וּבִעֲא
לְאֲתַקְנָא לְהוּ כְּגוֹנוֹנָא דְּלַעֲיָלָא, וְשֶׁאֲרִי עֲלִיָּהוּ
שְׁבֵעָה עֲנִי יָקָר, שְׂכִינָתִיהָ אֲזַלָּא קַמֵּיָהוּ,
הֵדָא הוּא דְּכְתִיב, (שמות יג) וַיֵּלֶךְ הוֹלֵךְ לְפָנֵיהֶם
יוֹמָם.

תַּלְתָּ אֲחִין קְדִישִׁין אֲזַלִּין בִּינֵיָּהוּ, וּמֵאֵן
אֵינוֹן. מֹשֶׁה, אֶהְרֹן, וּמִרְיָם.
וּבִזְכוּתָהוֹן, יֵהֵב לוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, מִתְּנוֹן
עֲלֵאִין (וְהָא אֲתַמֵּר). כָּל יוֹמוֹי דְּאֶהְרֹן, לֹא אַעֲדוּ
עֲנֵנֵי יָקָר מִיִּשְׂרָאֵל. וְהָא אוֹקְמוּהָ, (בגין) דְּאֶהְרֹן
דְּרֹעָא יְמִינָא דִּישְׂרָאֵל הָוָה. וְהִינּוּ דְּכְתִיב,
(במדבר כא) וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עֶרְד וְגו', כִּי בֹא
יִשְׂרָאֵל דֶּרֶךְ הָאֲתָרִים וְגו'. כְּבֹר נֶשׁ דְּאֲזִיל
בְּלֹא דְרֹעָא, וְסִמִּיךְ גְּרָמִיָּה לְכָל אֲתָר, וּכְדִין

בְּתִיב (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךְ הוֹלְכִים אֶל תַּעֲלֹנִי
מָזָה וּבִמָּה יוֹדַע אֶפּוֹא וְגו', הָכִי
אוֹלִיפְנָא, פִּינֹן דְּאָמַר קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִשָּׁה
(שמות לב) הִנֵּה מִלְּאֲכִי יֵלֶךְ לְפָנֶיךָ, אָמַר מִשָּׁה,
וּמָה קִסְטִיפָא דְשִׁמְשָׁא דִּתְכַנִּישׁ, וַיִּדְבֹּר
סִיְהָרָא, גּוּפָא דְסִיְהָרָא לֹא בְּעִינָא. אִם אֵין
פְּנִיךְ הוֹלְכִים, גּוּפָא דְשִׁמְשָׁא בְּעִינָא, וְלֹאוּ
דְסִיְהָרָא. פְּדִין גּוּפָא דְשִׁמְשָׁא אֲתַנְהִיר,
וְאֲתַעְבִּיד מִשָּׁה, פְּגוּוּנָא דְגּוּפָא דְשִׁמְשָׁא
קִמְיִיהוּ דִּישְׂרָאֵל. פִּינֹן דְּאֲתַכְנִישׁ מִשָּׁה,
אֲתַכְנִישׁ שִׁמְשָׁא, וְאֲתַנְהִיר סִיְהָרָא, וְהוּהָ
יְהוֹשֻׁעַ מִשְׁתַּמֵּשׁ לְנִהוּרָא דְסִיְהָרָא. וְוִי לְהֵהוּא
כְּסוּפָא.

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְגו' ^(דברים לא). הֵינּוּ שְׂאֵמֶר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַרְבָּעִים שָׁנָה הָאִיר הַשֶּׁמֶשׁ לְיִשְׂרָאֵל, וְהַתְּכַנֵּס לְסוֹף אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהָאִירָה הַלְּבָנָה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדָאִי כֶּף הוּא, הֵינּוּ שְׁפָתוֹב ^(משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט, וְהָרִי הַתְּעוֹרָרוּ הַחֲבָרִים, וְאֵנוּ נִבְאָר אֶת הַפְּסוּק. אָבֵל עַל מַה שֶּׁהַתְּעוֹרָרוּ הַחֲבָרִים, הַכֹּל הוּא צָרִיף לְעוֹלָם לְגִלּוֹת ^(לתועלת האדם), שֶׁהָאָדָם שְׂנֹאֵסָף עַד שְׁלֹא יִגְעוּ יָמָיו.

בֹּא וְרֹא, וְהָרִי נִתְבָּאָר, שְׁכָל הַרוּחֹת שְׂוִיָּצָאוֹת מִלְּמַעְלָה, יוֹצָאוֹת זָכָר וְנִקְבָּה וְנִפְרָדוֹת. וְלִפְעָמִים תֵּצֵא נִשְׁמַת הַנִּקְבָּה עַד שְׁלֹא יוֹצֵאת הַזָּכָר, שֶׁהוּא בֶּן זוּגָה. וְכָל פְּעָמִים שְׁזָכָר לֹא הִגִּיעַ זְמָנוֹ לְהַזְדוּג עִם נִקְבָּתוֹ וְכֹא אַחֵר וְנִשָּׂא אוֹתָהּ - כִּינּוֹן שְׁמִינִיעַ זְמַן שֶׁל זֶה לְהַזְדוּג, כְּשֶׁמִּתְעוֹרָר צָדֵק בְּעוֹלָם לִפְקֹד עַל חֲטָאֵי הָעוֹלָם, כּוֹנֵס אֶת הָאֲחֵר הַזֶּה שְׁנִישָׂא אוֹתָהּ, וְכֹא הָאֲחֵר וְלֹקַח אוֹתָהּ. וְעַל זֶה קָשִׁים זְוִיגִים לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְכָל זֶה מְשׁוּם שֶׁהַזָּכָר סָרַח בְּמַעֲשָׂיו. וְאֵף עַל גִּב שְׁלֹא סָרַח כָּל כֶּף מַעֲשָׂיו בַּחֲטָאֵי, הַתְּכַנֵּס בְּאוֹתוֹ זְמַן עַד שְׁלֹא הִגִּיעוּ יָמָיו, שְׁלֹא עוֹשָׂה בֶּן בְּמִשְׁפָּט, וְעַלִּיו כְּתוּב וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. וּפְגִישׁ בֵּית דִּין שֶׁל צָדֵק בַּחֲטָאֵי, מְשׁוּם שֶׁהִגִּיעַ זְמָנוֹ שֶׁל הָאֲחֵר, וְלֹקַח אוֹתָהּ, שֶׁהָרִי הִיא שְׁלֹא.

אָמַר לוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְלָמָּה יִפְרִיד אוֹתָם הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וַיִּבֹּא אַחֵר וַיִּתֵּן לוֹ? אָמַר לוֹ, זוֹהִי תוֹעֵלָתוֹ שֶׁל הָאָדָם, וְטוֹב שְׁעוֹשָׂה עִמּוֹ שְׁלֹא תִגִּיעַ ^(יראה את) אֶשְׁתּוֹ בֵּיד אַחֵר.

וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם בֶּן מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְגו' ^(דברים לא). הֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, אַרְבָּעִין שָׁנִין נִהִיר שְׁמִשָּׁא לֹוֹן לְיִשְׂרָאֵל, וְאַתְּכַנִּישׁ לְסוֹף אַרְבָּעִין שָׁנִין, וְנִהִיר סִיְהָרָא. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן וְדָאִי הָכִי הוּא, הֵינּוּ דְכְּתִיב, וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט וְהָא אֶתְעָרוּ חֲבָרִיָּא. וְאֵנָּה נֹוִקִים לִיה לְקָרָא. אָבֵל עַל מַה דְּאַתְעָרוּ חֲבָרִיָּא כֹּלָא הוּא אֶצְטְרִיף לְעֵלְמָא, לְגִלְגָּא ^(ס"א לתועלתא דבר נש), דְּבַר נֶשׁ דִּיתְכַּנְשׁ עַד לֹא מְטוֹן יוֹמוֹי.

הָא חֲזִי, וְהָא אֶתְמַר, דְּכָל רוּחִין דְּנִפְקִין מִלְּעִילָא, דְּכָר וְנוֹקְבָא נִפְקִי, וּמִתְפָּרְשִׁין. וְלִזְמָנִין תִּפּוּק נִשְׁמַתָּא דְּנוֹקְבָא, עַד לֹא נִפְקַת דְּכָר, דִּהּוּא בֵּר זוּגָה. וְכָל זְמָנִין דִּדְכּוּרָא לֹא מְטָא זְמָנִיה לֹא זְדוּוּגָא בְּהָדִי נֹוִקְבִיה, וְאַתִּי אַחֲרָא וְאַתְנָסִיב בְּהָדִיה, כִּינּוֹן דְּמְטָא זְמָנָא דִּהָאִי לֹא זְדוּוּגָא, כִּד אֶתְעָר צָדֵק בְּעֵלְמָא, לְמִפְקֹד עַל חוּבֵי עֵלְמָא. כְּנִישׁ לִיה לִהָאִי אַחֲרָא, דִּהּוּא נָסִיב בְּהָדִיה, וְאַתִּי אַחֲרָא וְנָטִיל לָהּ. וְעַל דָּא קָשִׁין זְוִיגִין קָמִי קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא.

וְכָל דָּא בְּגִין דְּסָרַח דְּכּוּרָא עוֹבְדוֹי, וְאֵף עַל גִּב דְּלֹא סָרַח כָּל כֶּף עוֹבְדוֹי בַּחֲטָאִיה, אֶתְכַנִּישׁ בְּהִהוּא זְמָנָא, עַד לֹא מְטוֹן יוֹמוֹי. דְּלֹא עֲבִיד הָכִי בְּמִשְׁפָּט. וְעַלִּיה כְּתִיב, ^(משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפָּט. וְאַעֲרַע בֵּיה דִּינָא דְּצָדֵק בַּחוּבֵי, בְּגִין דְּמְטָא זְמָנִיה דְּאַחֲרָא, וְנָסִיב לָהּ, דִּהָא דִּידִיה הִיא.

אָמַר לִיה רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאַמָּאִי, יִפְרִישׁ לֹוֹן קַדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וַיִּתֵּי אַחֲרָא וַיְהִיב לִיה. אָמַר לִיה דָּא הוּא תוֹעֵלָתָא דְּכָר נֶשׁ, וְטִיבוּ דְּעֲבִיד עֲמִיה, דְּלֹא יִמְטִי ^(ס"א יחמ) אֶתְתִּיה בִּידָא אַחֲרָא.

ובא ויראה, אם זה מעשיו אינם פשרים, אף על גב שהאשה הזו היא שלו, לא ידחה אחר מלפניו.

בא ויראה, שאול המלך נטל מלכות, (למטה) משום שעדין לא הגיע זמנו של דוד לזה, שהרי מלכות היתה ודאי של דוד, ובא שאול ולקח אותה. כיון שהגיע זמנו של דוד לרשת את שלו, אז התעורר צדק (מלכות שלמעלה) וכנס את שאול בחטאו, ונדחה מלפני דוד, ובא דוד ולקח את שלו.

ורמזה לא הסיר הקדוש ברוך הוא את שאול מהמלכות ולא ימות? אלא טובה עשה עמו הקדוש ברוך הוא שכנס אותו במלכות, ולא יראה עבדו שולט עליו ולוקח מה שהיה שלו בתחלה. כך זה. משום כך צריך האדם לבקש רחמים לפני הקדוש ברוך הוא כשמוזדג, שלא ידחה מלפני אחר.

כתוב (דברים א) ויאמר ה' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי וגו'. והרי בארנו, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, משה, התרצה לחדש (להחליש) עולם? ראיית מימך שמש עובד ללבנה? ראיית מימך שתשלט הלבנה בעוד שהשמש עומד? אלא - הן קרבו ימך למות קרא את יהושע. תפנס השמש ותשלט הלבנה. ולא עוד, אלא אם אתה תפנס לארץ, תתפנס הלבנה מלפניך ולא תשלט. ודאי ששלטון הלבנה הגיע, ולא תשלט בעוד שאתה קים בעולם. קרא את יהושע וגו'. ומה אמר? הנך שכב עם אבותיך וקם העם הזה וגו'. ולא מצאנו שצוה הקדוש ברוך הוא את יהושע, אלא את משה. שאמר לו למשה כל זה, שכתוב (שם לא) ועזבני

ותא חזי, אי האי (דף רפ"ד ע"א) לא כשרן עובדוי, אף על גב דדיליה היא ההיא אתתא, לא אתדחי האי אחרא מקמיה.

תא חזי, שאול מלפא נטל מלכו. (אמאי) בגין דעד לא מטא זמניה דדוד להאי. דהא מלכו הוה ודאי דדוד, ואתא שאול ונטיל ליה. כיון דמטא זמניה דדוד למירת דיליה, פדין אתער צדק (מלכותא דלעילא) וכניש ליה לשאול בחובוי, ואתדחי מקמי דוד, ואתא דוד ונטל דיליה.

ואמאי לא אעדי קדשא בריך הוא לשאול ממלכו, ולא ימות. אלא טיבו עבד קדשא בריך הוא עמיה, דכניש ליה במלכותא, ולא יחמי עבדיה שליט עליה, ונטיל מה דהוה דיליה בקדמיתא. כך האי. בגין כך, בעי בר נש למבעי רחמי קמי קדשא בריך הוא, פד אזדוג, דלא יתדחי מקמי אחרא.

בתיב, (דברים ג) ויאמר יי' אלי רב לך אל תוסף דבר אלי וגו' והא אוקימנא, אמר ליה קדשא בריך הוא למשה, משה, תבעי לאחדשא (ס"א לאבדשא) עלמא, חמית מן יומך שמשא פלח לסיהרא. חמית מן יומך דישלוט סיהרא בעוד דשמשא קיימא. אלא, הן קרבו ימך למות קרא את יהושע. יתפניש שמשא, וישלוט סיהרא. ולא עוד, אלא אי אנת תיעול לארעא, יתפניש סיהרא מקמך, ולא ישלוט. ודאי שולטנותא דסיהרא מטא, ולא תשלוט בעוד דאנת קיימא בעלמא.

קרא את יהושע וגו'. (דברים לא) ומאי קאמר הנך שוכב עם אבותיך וקם העם הזה וגו'. ולא אשפחנא, דפקיד קדשא בריך הוא ליהושע, אלא למשה. דאמר ליה למשה כל

והפר את בריתי. וחרה אפי בו ביום ההוא. ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם. אם כן, מהו ואצונו?

אלא הפתוב אמר, הנך שוכב עם אבותיך. אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, אף על גב שתשכב עם אבותיך, הרי אתה תמיד קים להאיר ללכנה, כמו שהשמש, שאף על גב שמתכנס, לא מתכנס אלא להאיר ללכנה, ואז מאיר ללכנה כשמתכנס. ועל זה הנך שוכב, להאיר, וזהו ואצונו. ואז (הכשר) התבשר יהושע להיות מואר, ועל זה כתוב הנך שוכב עם אבותיך, להאיר ליהושע, וזהו (דברים א) וצו את יהושע וחקקהו. וצו את יהושע, הכל כדי להאיר.

כי אתה תבא, ואחר כך תביא, מה בין זה לזה? אלא אחד תבא, לבשר לו שיפנס לארץ ויתקיים בה. ואחד תביא, לבשר לו את השלטון על ישראל, והתבשר על קיום של עצמו, והתבשר על שלטון של ישראל.

רבי שמעון פתח, (ישעיה כד) מפנף הארץ זמרת שמענו צבי לצדיק וגו'. אוי להם לבני אדם, לאותם שלא משגיחים ולא משתדלים בכבוד רבונם ולא מסתכלים בקדשה העליונה להתקדש בעולם הזה, להיות קדושים בעולם הבא. מפנף הארץ - זו כסות עליונה קדושה. זמרת שמענו, כמו שנאמר (איוב לה) נתן זמרות בלילה. זמרות, תשבחות של כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא בלילה. בלילה, בזמן שהיא הזדמנה (שהקדוש ברוך הוא) (מזדננת ומצויה) ומצויה לשבח את הקדוש ברוך הוא, ומשתעשע עם הצדיקים בגן עדן.

האי. דכתיב, (דברים לא) ועזבני והפר את בריתי, וחרה אפי בו ביום ההוא. ועתה כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפייהם, אי הכי מהו ואצונו.

אלא קרא אמר, הנך שוכב עם אבותיך, אמר ליה קדשא בריך הוא למשה, אף על גב דאנת תשכוב עם אבהתך, הא אנת קיימא תדיר לאנהרא לסיהרא. כמה דשמשא, דאף על גב דאתפניש, לא אתפניש אלא לאנהרא לסיהרא. וכדין אנהיר לסיהרא, פד אתפניש. ועל דא, הנך שוכב לאנהרא, ודא הוא ואצונו. וכדין (ס"א אתבשר) אתבשר יהושע לאתנהרא. ועל דא כתיב, הנך שוכב עם אבותיך, לאנהרא ליהושע, ודא הוא וצו את יהושע וחקקהו. וצו את יהושע פלהו לאנהרא.

כי אתה תבא, ולבתר תביא מה בין האי להאי. אלא חד תבא, לבשרא ליה דייעול לארעא, ויתקיים בה. וחד תביא, לבשרא ליה שלטנותא על ישראל, ואתבשר על קיומא דגרמיה, ואתבשר על שלטנו דישראל.

רבי שמעון פתח, (ישעיה כד) מפנף הארץ זמירת שמענו צבי לצדיק וגו', ווי לון לבני נשא, לאינון דלא משגיחין ולא משתדלין ביקרא דמאריהון, ולא מסתכלין בקדושא עלאה, לאתקדשא בהאי עלמא, למהוי קדישין בעלמא דאתי. מפנף הארץ, דא פסותא עלאה קדישא. זמירת שמענו, כמה דאת אמר (איוב לה) נותן זמרות בלילה, זמירות תשבחות דכנסת ישראל, קמי קדשא בריך הוא בלילה. בלילה, בזמנא דאיהי אזדמנא (דקדשא בריך הוא) (ס"א אנדונא דשכיחא) ושכיחא לשבחא ליה לקודשא בריך הוא (בלילה, בזמנא דאיהי אנדונא) ומשתעשע עם צדיקייא בגנתא עדן.

וּמַתִּי? מַחְצוֹת הַלֵּילָה וְאֵילָף.
וְאֵז זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ (בְּלִילָה),
תִּשְׁבְּחוּת. וְזְמִירוֹת, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(ויקרא כה) לֹא תִזְמֹר. וְכַתוּב (ישעיה
כה) זְמִיר עֲרִיצִים יַעֲנֶה, עֲקוֹר
מִמְקוֹמָם שֶׁל כָּל אוֹתָם תִּקְיִפִּים.
שְׁתִּירֵי כְּשִׁנְכֵּס הַלֵּילָה, כְּמָה
עֲרִיצִים מַחְנוֹת מִזִּיקִים שׁוֹמְרֵי
הַחֲקִים מַצּוֹיִים בְּעוֹלָם, הוֹלְכִים
וּמְשׁוֹטְטִים בְּעוֹלָם לְקַטְרָג.
מַחְצוֹת הַלֵּילָה וְאֵילָף מִתְעוֹרֶרֶת
רוּחַ אַחַת וְעוֹקֶרֶת אֶת כָּל־
מִמְקוֹמוֹתֵיהֶם, וּמַעֲבִירָה אוֹתָם
כְּדִי שְׁלֹא יִשְׁלְטוּ. זְמַרְתָּ שְׁמַעְנוּ,
תִּשְׁבְּחוּת שֶׁל כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל
בְּלִילָה. וְכָל זֶה לָמָּה? צָבִי
לְצַדִּיק, לְהוֹדוּג בְּזוּג אֶחָד (לְקוֹדֶשׁ)
שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלִהְתְּקַדֵּשׁ
בְּקִדְשָׁה אַחַת.

וְאָמַר רִזִּי לִי רִזִּי לִי - זֶהוּ סוּד
עֲלִיּוֹן, זֶהוּ רוּחַ קְדוּשָׁה. אָבֵל,
אוֹי לִי - עַל הַדּוֹר וְעַל הָעוֹלָם.
בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ, שֶׁכֵּלֵם מְשַׁקְרִים
בּוֹ, מְשַׁקְרִים בָּהֶם בְּעֵצָמָם. וְלֹא
דִּי שְׁמַשְׁקִרִים בְּעֵצָמָם (מִמַּשׁ),
אֲלֵא אוֹתָם בָּנִים שִׁילְדוֹ
מִשְׁתַּקְרִים בְּאוֹתוֹ שֶׁקֶר שִׁלְהֵם,
וְנִמְצְאִים גִּגּוֹמִים לְמַעַלָּה וּמַטָּה.
בֵּינָן שִׁישְׁעִיהוּ הַסֵּתֶכֶל בְּזֶה, כִּנְסַת
אֶת אוֹתָם יִרְאֵי חֹטֵא וְלִמַּד אוֹתָם
דֶּרֶךְ קְדוּשָׁה לְהִתְקַדֵּשׁ בְּקִדְשַׁת
הַמֶּלֶךְ וְלִהְיוֹת בְּנֵיהֶם קְדוּשִׁים.
בֵּינָן שְׁאֵלָה הַתְּקַדְּשׁוּ, אוֹתָם
בָּנִים שִׁילְדוֹ נִקְרְאוּ עַל שְׁמוֹ. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ישעיה ח) הִנֵּה אֲנֹכִי
וְהִילָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי ה' לְאֹתוֹת
וְלִמּוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁפָרוּשִׁים
מִשְׁאֵר הַעֲמִים.

דְּבַר אַחֵר מִכִּנְפֵי הָאֶרֶץ זְמִירָתָה שְׁמַעְנוּ,
בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, וְאֶרֶן
קִימָא קְדִישָׁא קַמֵּייהוּ, שְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל
דְּמִסְטָרָא חַד דְּאַרְעָא, תִּשְׁבְּחוּ וְחִדּוּ וְקַל
מִזְמָרֵי עֲלָאִי, דְּמִזְמָרֵי בְּאַרְעָא. כְּדִין צָבִי

וְאִמָּתִי. מִפְּלָגוֹת לִילָא וְאֵילָף. וְכִדִּין זְמִירָתָה
שְׁמַעְנוּ (בְּלִילָה), תִּשְׁבְּחוּ. וְזְמִירוֹת,
כְּמָה דְּאַתָּה אָמַר (ויקרא כה) לֹא תִזְמֹר. וְכַתִּיב (ישעיה
כה) זְמִיר עֲרִיצִים יַעֲנֶה, אֲעַקְרוּתָא מֵאַתְרֵיהּ
כָּל אֵינּוֹן תִּקְיִפִּין, דִּהָא כַּד עֲיִיל לִילָא, כְּמָה
עֲרִיצִים גְּרִדִּינִי נִימוֹסִין שְׁכִיחִין בְּעֵלְמָא,
אֲזִלִּין וְשִׁיטִּין בְּעֵלְמָא לְקַטְרָגָא. מִפְּלָגוֹת
לִילָא וְאֵילָף, אֲתַעֲר רּוּחָא חַדָּא וְאַעַקְר
לְכִלְהוּ מֵאַתְרֵיהּ, וְאַעֲבֵר לוֹן דִּלָּא יִשְׁלְטוּן.
זְמִירוֹת שְׁמַעְנוּ, תִּשְׁבְּחוּ דְּכִנְסַת יִשְׂרָאֵל
בְּלִילָא, וְכָל דָּא לָמָּה. צָבִי לְצַדִּיק, לְאַזְדוּגָא
בְּזוּגָא חַדָּא (לְקוֹדֶשׁ) דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, (דף
רפ"ד ע"ב) וְלֵאמֹר דְּשָׁא בְּקִדְשָׁה חַדָּא.

וְאָמַר רִזִּי לִי רִזִּי לִי, דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה. דָּא
הוּא רוּחַ קְדִישָׁא, אָבֵל אוֹי לִי עַל
דָּרָא, וְעַל עֲלָמָא. בּוֹגְדִים בְּגָדוֹ, דְּכִלְהוּ
מִשְׁקֶרֶן בֵּיה. מְשַׁקְרֶן בְּהוּ בְּגִרְמֵייהוּ, וְלֹא דִי
דְּמִשְׁקֶרֶן בְּגִרְמֵייהוּ (מִמַּשׁ), אֲלֵא אֵינּוֹן בָּנִין
דְּאוּלִּידוּ מִתְּשַׁקְרֶן בְּהֵהוּא שְׁקָרָא דְּלֵהוּן,
וְאַשְׁתַּכְּחוּ פְּגִימִין לְעִילָא וְתַתָּא.

בֵּינָן דְּאַסְתַּכְּל יִשְׁעִיהוּ בְּהָאִי, כְּנִישׁ לְאֵינּוֹן
דְּחִלִין חֲטָאָה, וְאוּלִיף לוֹן אֶרֶח קְדִישָׁא
לְאַתְקַדֵּשׁא בְּקְדוּשָׁה דְּמִלְכָּא, וְלֵאשְׁתַּכְּחָא
בְּנֵייהוּ קְדִישִׁין. בֵּינָן דְּאַתְקַדְּשׁוּ אֵלִין, אֵינּוֹן
בָּנִין דְּאוּלִּידוּ אֶקְרוּן עַל שְׁמִיה. הָדָא הוּא
דְּכַתִּיב, (ישעיה ח) הִנֵּה אֲנֹכִי וְהִילָדִים אֲשֶׁר נָתַן לִי
יְי' לְאֹתוֹת וְלִמּוֹפְתִים בְּיִשְׂרָאֵל, דְּפִרִּישָׁן
מִשְׁאֵר עֲמִין.

דְּבַר אַחֵר מִכִּנְפֵי הָאֶרֶץ זְמִירָתָה שְׁמַעְנוּ,
בְּשַׁעֲתָא דְּעָאֵלוּ יִשְׂרָאֵל לְאַרְעָא, וְאֶרֶן
קִימָא קְדִישָׁא קַמֵּייהוּ, שְׁמַעוּ יִשְׂרָאֵל
דְּמִסְטָרָא חַד דְּאַרְעָא, תִּשְׁבְּחוּ וְחִדּוּ וְקַל
מִזְמָרֵי עֲלָאִי, דְּמִזְמָרֵי בְּאַרְעָא. כְּדִין צָבִי

לְצַדִּיק, תוֹשֵׁבֶחָא דְמֹשֶׁה הָיָה בְּהֵיאָא שְׁעָתָא.
 דְּבִכָּל אֲתֵר דְּאֶרֶץ הָיָה שְׂאֲרֵי בְּאֶרְעָא, הוּוּ
 שְׁמַעֵי קָלָא דְּאַמְרֵי, (דברים ד) וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר
 שָׁם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. אָבֵל אוֹי לִי
 דְּבוֹגְדִים בְּגָדוֹ, דְּזִמְיִנִין יִשְׂרָאֵל לְשִׁקְרָא
 בְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹאֲתַעֲקֶרָא מֵאֶרְעָא
 זְמַנָּא חָדָא. וּבְגִין דְּאֵתְאַחֲדוּ בִּינֵיהוּ שִׁקְרָא
 דְּלֵהוֹן, יִתַּעֲקְרוּן זְמַנָּא תְּנִינָא, עַד דִּישְׁתַּלִּים
 חוֹבֵייהוּ בְּאֶרְעָא אַחֲרָא.

לְקוֹחַ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו' (דברים לא) הָא
 אוֹקִימָנָא מְלִי. אֱלֹהֵיכֶם. אֱלֹהֵיךָ. אֵל.
 אֱלֹהֵינוּ. דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 מֵאִי דְכָתִיב, (שמות ג) כִּי הִמָּקוֹם אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד
 עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ וְדָאִי,
 דְּהֵינּוּ אֶרֶץ חַיִּים. אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד עָלָיו,
 עָלָיו וְדָאִי, הֵינּוּ בְּקִדְמִיתָא, וְכָל שָׁפֵן לְבָתֵּר.
 תֵּאֲנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב וְהָיָה שָׁם בֶּף
 לְעַד, לְעַד וְדָאִי דִּי־סֵהִיד סֵהִידוּתָא.

תִּלְתָּא אֵינּוּן דְּקִימּוּ בְּסֵהִידוּתָא לְאַסְהֵדָא,
 וְאַלִין אֵינּוּן: בָּאָר דִּי־צַחֲקִי, גּוֹרֵל,
 וְאַבְנָא דְשׁוּי יְהוֹשֻׁעַ. וְדָא שִׁירְתָּא, סֵהִידוּתָא
 יִתִּיר מִכָּלֵא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אִי הָכִי אֲרַבַּע
 אֵינּוּן. אָמַר לִיה וְדָאִי, אָבֵל גּוֹרֵל לֹא כְּתִיב
 בֵּיה סֵהִידוּתָא.

בָּאָר דִּי־צַחֲקִי מְנַלְן. דְּכְתִיב, (בראשית כא) בַּעֲבוּר
 תִּהְיֶה לִי לְעֵדָה וְגו'. גּוֹרֵל, דְּכְתִיב,
 (במדבר כו) עַל פִּי הַגּוֹרֵל תִּחְלַק נַחֲלָתוֹ, דִּיהוּ
 אָמַר, דָּא לִיהוּדָה, וְדָא לְבִנְיָמִין, וְכֵן לְכָלֵהוּ.
 אָבְנָא דִּיהוֹשֻׁעַ, דְּכְתִיב, (יהושע כד) הִנֵּה הָאֲבָן
 הַזֹּאת תִּהְיֶה בָנוּ לְעֵדָה. וְהָכָא, וְהָיָה שָׁם בֶּף
 לְעַד. וְכְתִיב, וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִפְנֵינוּ
 לְעַד, הִיא וְדָאִי אֲסֵהִידַת בָּהּ בִּישְׂרָאֵל.
 הַזֹּאת לִפְנֵינוּ לְעַד. הִיא וְדָאִי הַעֲדָה בָּהֶם בִּישְׂרָאֵל.

שְׁמוֹמֵרִים בְּאֶרֶץ, וְאִזְ צִבִּי
 לְצַדִּיק, תִּשְׁבַּחַת מֹשֶׁה הֵיחָא
 בְּאוֹתָהּ שְׁעָה. שְׁבָכֵל מְקוֹם שְׁבוּ
 הֵיחָא שְׂרֵי הָאֶרֶץ, הֵינּוּ שׁוֹמְעִים
 קוֹל שְׁאוֹמֵר: (דברים ד) וְזֹאת
 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי
 יִשְׂרָאֵל. אָבֵל אוֹי לִי שְׁבוֹגְדִים
 בְּגָדוֹ, שְׁעִתִּידִים יִשְׂרָאֵל לְשִׁקְרָא
 בְּהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְלֹהֲעֵקֶר
 מִהָאֶרֶץ פַּעַם אַחַת. וּמִשׁוּם
 שְׁנֵאֲחִז בִּינֵיהֶם הַשִּׁקְרָא שְׁלֵהֶם,
 יַעֲקֹר פַּעַם שְׁנִיָּה, עַד שִׁישְׁלֵם
 חֲטָאתָם בְּאֶרֶץ אַחֲרָתָא.

לְקוֹחַ אֶת סֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה וְגו' (דברים לא) הָא
 אוֹקִימָנָא מְלִי. אֱלֹהֵיכֶם. אֱלֹהֵיךָ. אֵל.
 אֱלֹהֵינוּ. דְּאָמַר רַבִּי אַבָּא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 מֵאִי דְכָתִיב, (שמות ג) כִּי הִמָּקוֹם אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד
 עָלָיו אֲדַמַּת קֹדֶשׁ הוּא. אֲדַמַּת קֹדֶשׁ וְדָאִי,
 דְּהֵינּוּ אֶרֶץ חַיִּים. אֲשֶׁר אִתָּה עוֹמֵד עָלָיו,
 עָלָיו וְדָאִי, הֵינּוּ בְּקִדְמִיתָא, וְכָל שָׁפֵן לְבָתֵּר.
 תֵּאֲנָא, אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כְּתִיב וְהָיָה שָׁם בֶּף
 לְעַד, לְעַד וְדָאִי דִּי־סֵהִיד סֵהִידוּתָא.

תִּלְתָּא אֵינּוּן דְּקִימּוּ בְּסֵהִידוּתָא לְאַסְהֵדָא,
 וְאַלִין אֵינּוּן: בָּאָר דִּי־צַחֲקִי, גּוֹרֵל,
 וְאַבְנָא דְשׁוּי יְהוֹשֻׁעַ. וְדָא שִׁירְתָּא, סֵהִידוּתָא
 יִתִּיר מִכָּלֵא. אָמַר רַבִּי יִצְחָק אִי הָכִי אֲרַבַּע
 אֵינּוּן. אָמַר לִיה וְדָאִי, אָבֵל גּוֹרֵל לֹא כְּתִיב
 בֵּיה סֵהִידוּתָא.

בָּאָר דִּי־צַחֲקִי מְנַלְן. דְּכְתִיב, (בראשית כא) בַּעֲבוּר
 תִּהְיֶה לִי לְעֵדָה וְגו'. גּוֹרֵל, דְּכְתִיב,
 (במדבר כו) עַל פִּי הַגּוֹרֵל תִּחְלַק נַחֲלָתוֹ, דִּיהוּ
 אָמַר, דָּא לִיהוּדָה, וְדָא לְבִנְיָמִין, וְכֵן לְכָלֵהוּ.
 אָבְנָא דִּיהוֹשֻׁעַ, דְּכְתִיב, (יהושע כד) הִנֵּה הָאֲבָן
 הַזֹּאת תִּהְיֶה בָנוּ לְעֵדָה. וְהָכָא, וְהָיָה שָׁם בֶּף
 לְעַד. וְכְתִיב, וְעָנְתָה הַשִּׁירָה הַזֹּאת לִפְנֵינוּ
 לְעַד, הִיא וְדָאִי אֲסֵהִידַת בָּהּ בִּישְׂרָאֵל.

הַזֹּאת לִפְנֵינוּ לְעַד. הִיא וְדָאִי הַעֲדָה בָּהֶם בִּישְׂרָאֵל.

לְמַדְנוּ, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מֶה שִׁכְתּוֹב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְגו', אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תּוֹמָם. הֲכָא אֵית לֹאסְתַּפְּלָא, מַהוּ אֵת דְּבָרֵי, אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת מִיבְעֵי לִיהּ. וּמַהוּ עַד תּוֹמָם. אֵלָא הֲכִי תֵּאֲנָא בְּרִזָּא דְּמַתְּנִיתִין, כֹּל אֵינּוֹן מְלִי דְּאָמַר מֹשֶׁה, כֹּלְהוּ מַתְּגַלְפִּי בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹל אֵינּוֹן מְלִין הוּוּ אַתְיִין, וְסִלְקִין וְנַחְתִּין, וּמַתְּגַלְפִּין תַּמּוֹן. וְכֹל מְלָה וּמְלָה הָיָה אַתְיָא קָמִי מֹשֶׁה לְאַתְּגַלְפָּא עַל יְדוּי וְקִימָא קָמִיָּה. וְהֵינּוּ דְּכִתְיִב עַד תּוֹמָם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת צָרִיךְ לֹא לֵהֲיוֹת! מַה זֶה רוּמִז? אֵלָא שִׁירָה שֶׁאָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, מֶלֶךְ שֶׁהַשְׁלוֹם כָּלוּ שְׁלוֹ, וְהָרִי בְּאֶרְצוֹ הַדְּבָרִים. (שְׁשֻׁנִּינוּ שְׁכִתּוֹב) (תַּהֲלִים עב) מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, לְיוֹם הַשַּׁבָּת מְמֹשׁ. שִׁיר שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר. (שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, שִׁיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְהֵכָא אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר.)

אֵלָּא הֲכָא אֵית לֹאסְתַּפְּלָא, הֵתָם שִׁיר, וְהֵכָא שִׁירָה. דָּא דְּכֹר, וְדָא נִיקְבָּא. וְהָא תְּנִינָן, כֹּל נִבְיָאִי כֹלְהוּ לְגַבֵּי מֹשֶׁה, כְּקוּף בְּעִינֵיהּ דְּבִנֵּי נָשָׂא, וְאֵינּוֹן אָמְרוּ שִׁיר, וּמֹשֶׁה אָמַר שִׁירָה. (וּמִנָּן לֵנו שׁוּ הֵיא נִקְבָּה שְׁכִתּוֹב וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה וְגו') מֹשֶׁה הָיָה לֹא לֹמַר שִׁיר, וְהֵם שִׁירָה. אֵלָא זֶהוּ סוּד הַדְּבָר, מֹשֶׁה לֹא אָמַר אֵת זֶה לְעַצְמוֹ, אֵלָא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לֹא רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹא כֹף, אֵלָא מֹשֶׁה וְדָאִי נִדְעָ מִכָּאן שֶׁהוּא בְּדִרְגָּה יוֹתֵר עֲלִיוֹנָה מִהַפֵּל. מֹשֶׁה עָלָה מִלְמַטָּה לְמַעְלָה, וְהֵם יָרְדוּ מִלְמַעְלָה לְמַטָּה. הוּא עָלָה מִלְמַטָּה

הֵאֲנָא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָאִי דְּכִתְיִב וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְגו', אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת עַד תּוֹמָם. הֲכָא אֵית לֹאסְתַּפְּלָא, מַהוּ אֵת דְּבָרֵי, אֵת הַשִּׁירָה הַזֹּאת מִיבְעֵי לִיהּ. וּמַהוּ עַד תּוֹמָם. אֵלָא הֲכִי תֵּאֲנָא בְּרִזָּא דְּמַתְּנִיתִין, כֹּל אֵינּוֹן מְלִי דְּאָמַר מֹשֶׁה, כֹּלְהוּ מַתְּגַלְפִּי בְּשִׁמְא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְכֹל אֵינּוֹן מְלִין הוּוּ אַתְיִין, וְסִלְקִין וְנַחְתִּין, וּמַתְּגַלְפִּין תַּמּוֹן. וְכֹל מְלָה וּמְלָה הָיָה אַתְיָא קָמִי מֹשֶׁה לְאַתְּגַלְפָּא עַל יְדוּי וְקִימָא קָמִיָּה. וְהֵינּוּ דְּכִתְיִב עַד תּוֹמָם.

רַבִּי אַבָּא אָמַר, אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה הַזֹּאת מִיבְעֵי לִיהּ: מָאִי קָא רְמִיזָא. אֵלָא שִׁירָתָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, כְּמַה דְּאֵת אָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים א) שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, מֶלֶךְ דְּשַׁלְמָא כֹּלָא דִּילֵיהּ, וְהָא אוּקִימָנָא מְלִי. (דְּתֵנָא כְּתִיב) (תַּהֲלִים עב) מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת, לְיוֹם הַשַּׁבָּת מְמֹשׁ. שִׁיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר. (שִׁיר הַשִּׁירִים אֲשֶׁר לְשַׁלְמָה, שִׁיר דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר, וְהֵכָא אֵת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת, שִׁירָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר.)

אֵלָּא הֲכָא אֵית לֹאסְתַּפְּלָא, הֵתָם שִׁיר, וְהֵכָא שִׁירָה. דָּא דְּכֹר, וְדָא נִיקְבָּא. וְהָא תְּנִינָן, כֹּל נִבְיָאִי כֹלְהוּ לְגַבֵּי מֹשֶׁה, כְּקוּף בְּעִינֵיהּ דְּבִנֵּי נָשָׂא, וְאֵינּוֹן אָמְרוּ שִׁיר, וּמֹשֶׁה אָמַר שִׁירָה. (וּמִנָּן לֵנו שׁוּ הֵיא נִקְבָּה שְׁכִתּוֹב וְעִנְתָּה הַשִּׁירָה וְגו') מֹשֶׁה הָיָה לֹא לֹמַר שִׁיר, וְהֵם שִׁירָה. אֵלָא זֶהוּ סוּד הַדְּבָר, מֹשֶׁה לֹא אָמַר אֵת זֶה לְעַצְמוֹ, אֵלָא לְיִשְׂרָאֵל.

אָמַר לִיהּ רַבִּי שְׁמַעוֹן, לֹאֵו הֲכִי, אֵלָא, מֹשֶׁה וְדָאִי מִהֲכָא אֲשַׁתְּמוּדַע, דְּאִיְהוּ בְּדִרְגָּא עֲלָאָה יִתִּיר מִכֹּלָא. מֹשֶׁה סָלִיק מִתַּתָּא לְעִילָא, וְאֵינּוֹן נַחְתִּי מְעִילָא לְתַתָּא. הוּא סָלִיק מִתַּתָּא

למעלה, כמו ששינינו, מעלין בקדש ואין מורידין. משה סליק מתתא לעילא, דאמר שירה תושבחתא דמטרוניתא, דאיהי משבחת למלכא. ומשה בכלא (כ"א במלכא) אתאחד. ואינון נחתי מעילא לתתא, דאמרו שיר, דהוא שבחא דמשבחא מלכא למטרוניתא, ואינון במטרוניתא אתאחדו. ועל דא, בהאי אשתמודע שבחא דמשה, יתיר מפלהו. והיינו דכתיב, (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי, שירתא דמטרוניתא למאן. ליי. ובגין כך, וכתוב משה את דברי השירה הזאת, וענתה השירה הזאת.

וענתה השירה הזאת!! וענו הדברים האלה היה צריך לו להיות! אלא סוד הדבר כפי שבארנו, שכתוב (איוב כ) וארץ מתקוממה לו, ומשה הסתפל בכל, ועל זה אמר שירה, כדי לאחז דברים במקום הזה להיות עליהם דין, שכתוב וענתה השירה הזאת לפניו. ולמה? שכתוב פי אני ידעתי את יצרו, וכתוב פי ידעתי אחרי מותי וגו'. וכשתעשו את זה, מיד - וענתה השירה הזאת לפניו לעד.

בא וראה, כתוב יגלו שמים עונו, ולא יותר, אבל - וארץ מתקוממה לו. בזה נעשה דין למי שנעשה. כתוב, (שמואל ב-כב) וידבר דוד לה' את דברי השירה הזאת. כאן תשבחת של דוד היא, משום שאמר שירה מלמטה למעלה, וזכה לדרגה הזו, ולא אמר שירה זו אלא בסוף ימיו, שהיה יותר בשלמות מהשירה הזו, כמו ששינינו (אבות פ"ב) אל תאמן בעצמך עד יום מותך. וכאן למה זכה דוד לומר שירה מלמטה למעלה בסוף ימיו? שהיה במנוחה מכל

לעילא, כמה דתנינן מעלין בקדש ואין מורידין. משה סליק מתתא לעילא, דאמר שירה תושבחתא דמטרוניתא, דאיהי משבחת למלכא. ומשה בכלא (כ"א במלכא) אתאחד. ואינון נחתי מעילא לתתא, דאמרו שיר, דהוא שבחא דמשבחא מלכא למטרוניתא, ואינון במטרוניתא אתאחדו. ועל דא, בהאי אשתמודע שבחא דמשה, יתיר מפלהו. והיינו דכתיב, (שמות טו) אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי, שירתא דמטרוניתא למאן. ליי. ובגין כך, וכתוב משה את דברי השירה הזאת, וענתה השירה הזאת.

וענתה השירה הזאת, וענו הדברים האלה מיבעי ליה. אלא רזא דמלה כמה דאוקימנא, דכתיב, (איוב כ) וארץ מתקוממה לו, ומשה בכלא אסתפל, ועל דא אמר שירה, בגין לאתאחדא מלין באתר דא, למהוי עלייהו דינא, דכתיב וענתה השירה הזאת לפניו. ולמה. דכתיב פי אני ידעתי את יצרו, וכתוב פי ידעתי אחרי מותי וגו'. וכד תעבדו דא, מיד וענתה השירה הזאת לפניו לעד.

הא חזי, פתיב (איוב כ) יגלו שמים עונו ולא יתיר, אבל וארץ מתקוממה לו. בהאי דינא אתעביד למאן דאתעביד. פתיב, (שמואל ב-כב) וידבר דוד ליי את דברי השירה הזאת. השתא תושבחתא דדוד הוא, בגין דאמר שירה מתתא לעילא, וזכה להאי דרגא, ולא אמר האי שירה, אלא בסוף יומיו, דהוה בשלימו יתיר מהאי שירה. כמה דתנינן, אל תאמן בעצמך עד יום מותך. והכא, אמאי זכה דוד למימר שירתא מתתא לעילא, בסוף יומיו. דהוה בניחא מפל סטרוי, דכתיב, (שם)

צָדָדִיו, שְׁפָתוֹב בְּיוֹם הַצִּיל ה' אֹתוֹ מִכָּף כָּל אִיבָיו.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירָה מַעֲלָה מֵהַכֹּל מַהִי? כְּמוֹ שֶׁשָּׁנִינוּ בְּסוּד הַמִּשְׁנָה, בְּדַבּוּרִים וּבְמַעֲשֵׂה כֹף (דו"א) גַּם מִלְמָטָה לַמַּעֲלָה וּמִלְמַעֲלָה לַמִּטָּה, וְאַחֵר כֹּף לְכוֹן אֶת הַלֵּב, וְלִקְשֹׁר הַכֹּל בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

מִיָּנִין לָנוּ? מִמִּשְׁה, בְּהִתְחַלָּה מִלְמָטָה לַמַּעֲלָה, (דברים לב) כִּי שֵׁם ה' אֶקְרָא. מַה זֶה אֶקְרָא? כְּמוֹ שְׁפָתוֹב וִיקְרָא אֶל מִשְׁה - זוֹ הַשְׂכִּינָה. אַחֵר כֹּף, הִבּו גְדֹל לְאַלְהֵינוּ - זֶה מִלֶּךְ הַעֲלִיּוֹן. אַחֵר כֹּף יֵרֵד בְּדִרְגוֹתָיו מִלְמַעֲלָה לַמִּטָּה, שְׁפָתוֹב צָדִיק וְיֹשֶׁר. אַחֵר כֹּף קוֹשֶׁר קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה וְאוֹמֵר הוּא, וְזֶהוּ קֶשֶׁר לִכָּל.

מִשּׁוּם כֹּף צָרִיף אָדָם לְסִדֵּר שִׁבְחָ רַבּוֹנוּ כְּמוֹ זֶה. בְּהִתְחַלָּה מִלְמָטָה לַמַּעֲלָה, לְהַעֲלוֹת כְּבוֹד רַבּוֹנוּ לְמָקוֹם שֶׁהַשְׁקָאָת עֵמֶק הַבָּאָר שׁוֹפָעַת וְיוֹצֵאת. אַחֵר כֹּף (שופע) לְהַמְשִׁיךְ מִלְמַעֲלָה לַמִּטָּה מֵאוֹתָהּ הַשְׁקָאָת הַנּוֹחַל לְכָל דִּרְגָּה וְדִרְגָּה, עַד הַדִּרְגָּה הָאֲחֻרּוֹנָה, לְהַמְשִׁיךְ בְּרָכוֹת לִכָּל מִלְמַעֲלָה לַמִּטָּה. אַחֵר כֹּף צָרִיף לְקֶשֶׁר קֶשֶׁר בָּכֵל, קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה. וְזֶהוּ הָאָדָם שֶׁמְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוּ לִיחָד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְעַל זֶה כְּתוּב (שמואל א-ב) כִּי מְכַבְּדִי אֲכַבֵּד. כִּי מְכַבְּדִי - לְעוֹלָם הַזֶּה. אֲכַבֵּד - לְעוֹלָם הַבָּא.

וּבְזֵי יִקְלוּ. מַה זֶה וּבְזֵי יִקְלוּ? זֶהוּ מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לִיחָד אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, וְלִקְשֹׁר קֶשֶׁר הָאֱמוּנָה, וְלְהַמְשִׁיךְ בְּרָכוֹת לְמָקוֹם שֶׁצָּרִיף וּלְכַבֵּד שֵׁם רַבּוֹנוּ. וְכָל מִי שֶׁלֹּא יוֹדֵעַ לְכַבֵּד אֶת שֵׁם רַבּוֹנוּ, טוֹב לוֹ שֶׁלֹּא נִבְרָא.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבְזֵי יִקְלוּ, מִי שֶׁלֹּא לְכַבֵּד אֶת רַבּוֹנוּ וְלֹא מִתְּכוּן

בְּיוֹם הַצִּיל יִי אֹתוֹ מִכָּף כָּל אִיבָיו. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, שִׁירָתָא מַעֲלִיא מִכָּלָא מָאִי הִיא. כְּמָה דְּתַנִּינָן בְּרָזָא דְּמִתְנִיתִין, בְּמַלִּין וּבְעוֹבְדָא הָכִי (ס"א הו"א) נָמִי מִתְתָּא לְעִילָא, וּמַעֲלִיא לְתַתָּא. וְלִבְתֵּר לְכוּוֹנָא בְּלָבָא, וְלִקְשָׁרָא כָּלָא בְּחַד קֶשֶׁרָא.

מִנְיָן מִמִּשְׁה, בְּקַדְמִיתָא, מִתְתָּא לְעִילָא, (דברים לב) כִּי שֵׁם יִי אֶקְרָא. מָאִי אֶקְרָא. כְּמָה דְּכַתִּיב, (ויקרא א) וִיקְרָא אֶל מִשְׁה, דָּא שְׂכִינְתָּא. לְבְתֵּר, הִבּו גְדֹל לְאַלְהֵינוּ, דָּא מִלְכָּא עֲלָאָה. לְבְתֵּר נְחִית בְּדִרְגוּי מַעֲלִיא לְתַתָּא, דְּכַתִּיב צָדִיק וְיֹשֶׁר. לְבְתֵּר קֶשֶׁר קֶשֶׁר דְּמַהִימְנוּתָא וְאָמַר, הוּא, וְדָא הוּא קֶשֶׁרָא לְכָלָא.

בְּגִין כֹּף, בְּעֵי בַר נָשׁ לְסִדְרָא שְׁבַחָא דְּמֵאֲרִיָּה כְּהֵאִי גְוּוֹנָא, בְּקַדְמִיתָא מִתְתָּא לְעִילָא, לְסִלְקָא יִקְרָא דְּמֵאֲרִיָּה, לְאַתֵּר דְּשִׁקְיוֹ דְּעֵמִיקָא דְּבִירָא נָגִיד וְנָפִיק. לְבְתֵּר (גיד) לְאַמְשָׁכָא מַעֲלִיא לְתַתָּא, מֵהֵהוּא שִׁקְיוֹ דְּנַחֲלָא, לְכָל דִּרְגָּא וְדִרְגָּא, עַד דִּרְגָּא בְּתֵרָאָה, לְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לְכָלָא, מַלְעִילָא לְתַתָּא. לְבְתֵּר בְּעֵי לְקֶשֶׁרָא קֶשֶׁרָא בְּכָלָא, קֶשֶׁרָא דְּמַהִימְנוּתָא. וְדָא הוּא בַר נָשׁ דְּאוֹקִיר לְשִׁמָּא דְּמֵאֲרִיָּה, לִיחָדָא שְׁמָא קִדִּישָׁא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (שמואל א ב) כִּי מְכַבְּדִי אֲכַבֵּד, כִּי מְכַבְּדִי לְעֵלְמָא דָּא, אֲכַבֵּד בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי.

וּבְזֵי יִקְלוּ, מָאִי וּבְזֵי יִקְלוּ. דָּא הוּא מָאן דְּלֹא יוֹדֵעַ לִיחָדָא שְׁמָא קִדִּישָׁא, וְלִקְשָׁרָא קֶשֶׁרָא דְּמַהִימְנוּתָא, וְלְאַמְשָׁכָא בְּרַכָּאן לְאַתֵּר דְּאַצְטְרִיָּה, וְלְאוֹקִיר שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּה. וְכָל מָאן דְּלֹא יוֹדֵעַ לְאוֹקִיר שְׁמָא דְּמֵאֲרִיָּה, טַב לִיָּה דְּלֹא אֲבָרִי.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וּבְזֵי יִקְלוּ, מָאן דְּלֹא יוֹדֵעַ לְאוֹקִיר לְמֵאֲרִיָּה, וְלֹא אֲתִכּוּן בְּאֵמָן,

בְּאֶמֶן, שְׁשִׁינֵנוּ, גְּדוֹל הָעֲוֹנָה אֲמֵן.
 יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָךְ. וְהָרִי בְּאֶרְנוּ
 לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, שְׁאֵמֵן מוֹשֶׁה
 בְּרֻכּוֹת מִמְּבוּעַ הַמֶּלֶךְ, וּמִהַמֶּלֶךְ
 לַמֶּלֶכָה (וְ כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל). וּבְאֻתִּיּוֹת
 חֻקּוֹת שֶׁל רַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֶלֶף
 לִמֶּמֶס, וּמִמֶּמֶס לְנוֹן. כִּיּוֹן
 שְׁמַגִּיעוֹת הַבְּרֻכּוֹת לְנוֹן, מִשֶּׁם
 שׁוֹפְעוֹת וְיוֹצְאוֹת בְּרֻכּוֹת
 לְעֲלִיּוֹנִים וּלְתַחְתּוֹנִים וּמִתְפַּשְׁטוֹת
 בְּכָל. וְקוֹל יוֹצֵא: הִשְׁקוּ מִהַשְׁקָא
 הַבְּרֻכּוֹת שֶׁהוֹצִיא פְּלוּנִי עֶבֶד
 הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

וּבְשִׁישְׁרָאֵר לְמַטָּה מִשְׁמֵרִים
 לְהַשִּׁיב אֶמֶן, לְכֹנֵן לְבָס כְּמוֹ
 שְׁצִירָה, כְּמָה פְּתָחִי בְּרֻכּוֹת
 פְּתוּחִים לוֹ לְמַעַלָּה, כְּמָה טוֹבוֹת
 נִמְצְאוֹת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּמָה
 שֶׁמָּחָה בְּכָל מָה הַשְׁכָּר לְיִשְׂרָאֵל
 שֶׁגִּרְמוֹ אֵת זֶה? שְׁכָר לָהֶם בְּעוֹלָם
 הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא. בְּעוֹלָם הַזֶּה
 בְּשַׁעַר שְׁמֻצִּיקִים לָהֶם (לְיִשְׂרָאֵל)
 וּמִתְפַּלְלִים תְּפִלָּה לִפְנֵי רְבוּנָם,
 קוֹל מְכָרִיו בְּכָל הָעוֹלָמוֹת: (יִשְׁעִיה)
 (כ) פְּתָחוּ שְׁעָרִים וְיָבֵא גּוֹי צָדִיק
 שֶׁמֶר אֲמִנִּים. אֵל תִּקְרִי אֲמוּנִים
 אֶלָּא אֲמוּנִים. פְּתָחוּ שְׁעָרִים, כְּמוֹ
 שְׁלִישְׁרָאֵל פּוֹתְחִים שְׁעָרֵי
 הַבְּרֻכּוֹת, כֵּן כַּעַת פְּתָחוּ שְׁעָרִים,
 וְתִתְקַבֵּל תְּפִלָּתָם מֵאוֹתָם
 שְׁמֻצִּיקִים לָהֶם.

זֶה בְּעוֹלָם הַזֶּה. בְּעוֹלָם הַבָּא מָה
 שְׁכָרָם? שְׁכָרֵי יִצְחָק אֲדָם מִהָעוֹלָם
 הַזֶּה, שֶׁהָיָה שׁוֹמֵר לְהַשִּׁיב אֶמֶן,
 מָה זֶה שׁוֹמֵר? כְּלוֹמֵר, שׁוֹמֵר
 אוֹתָהּ בְּרָכָה שֶׁאָמַר אוֹתוֹ הַמְּבָרָךְ,
 וּמִחֻפָּה לוֹ לְהַשִּׁיב אֶמֶן כְּמוֹ
 שְׁצִירָה. נִשְׁמָתוֹ עוֹלָה, וּמִכְרִיזִים
 לִפְנֵיהֶ: פְּתָחוּ שְׁעָרִים לִפְנֵינוּ, כְּמוֹ
 שֶׁהוּא הָיָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים כָּל יוֹם
 כְּשֶׁהָיָה שׁוֹמֵר אֲמוּנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה,
 מָה זֶה אֶמֶן? אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָרִי
 פְּרִשׁוּהָ הַכֹּל. אֶמֶן נִקְרָא מִבּוּעַ שֶׁל

דְּתַנִּינָן גְּדוֹל הָעֲוֹנָה אֲמֵן יוֹתֵר מִן הַמְּבָרָךְ.
 וְהָאֵל אוֹקִימָנָא קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּאֶמֶן,
 מְשִׁיךְ בְּרַכָּאן מִמְּבוּעָא לְמַלְכָּא, וּמִמַּלְכָּא
 לְמִטְרוֹנִיתָא (דָּא כִּנְסַת יִשְׂרָאֵל). וּבְאֻתִּיּוֹן גְּלִיפִין
 דְּרַבִּי אֶלְעָזָר, מֵאֶלֶף לִמֶּמֶס, וּמִמֶּמֶס לְנוֹן.
 כִּיּוֹן דְּמִטְרוֹ בְּרַכָּאן לְנוֹן, מִתְפָּחֵן נִגְדִין (דף רפ"ה)
 (ע"ב) וְנִפְקִין בְּרַכָּאן לְעֲלָאִי וְתַתָּאִי, וּמִתְפַּשְׁטִי
 בְּכָלָא. וְקָלָא נִפִּיק אֶתְשָׁקִיּוֹ מִשְׁקִיּוֹתָא
 דְּבִרְכָּן, דְּאִפִּיק פְּלִגְנָא עֲבָדָא דְּמַלְכָּא קִדִּישָׁא.
 וְכֵן יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, מִשְׁמֵרִין לְאֶתְבָּא אֶמֶן,
 לְכוּנָא לְפִיָּהּ כְּמָה דְּאֶצְטְרִיף, כְּמָה
 פְּתָחִין דְּבִרְכָּאן פְּתִיחָן לִיָּה לְעִילָא, כְּמָה
 טְבָאן מִשְׁתַּפְּחִין בְּכָלְהוּ עֲלָמִין, כְּמָה חֲדוֹ
 בְּכָלָא. מָאִי אָגַר לָהּ לְיִשְׂרָאֵל דְּגִרְמִין הָאִי.
 אָגַר לָהּ בְּעֲלָמָא דִּין, וּבְעֲלָמָא דְּאֶתִּי.
 בְּעֲלָמָא דִּין בְּשַׁעַתָּא דְּעֶאקִין לָהּ (לְיִשְׂרָאֵל),
 וּמִצְלָן צְלוֹתָא קָמִי מְאִרִּיהוֹן, קָלָא מְכָרָא
 בְּכָלְהוּ עֲלָמִין, (יִשְׁעִיה כו) פְּתָחוּ שְׁעָרִים וְיָבֵא
 גּוֹי צָדִיק שׁוֹמֵר אֲמוּנִים אֵל תִּקְרִי אֲמוּנִים,
 אֶלָּא אֲמוּנִים. פְּתָחוּ שְׁעָרִים, כְּמָה דְּיִשְׂרָאֵל
 פְּתָחִין לָהּ תְּרַעִין דְּבִרְכָּאן, כֵּן הַשְׁתָּא פְּתָחוּ
 שְׁעָרִים, וְתִתְקַבֵּל צְלוֹתָהוֹן מֵאִינוֹן דְּעֶאקִין
 לָהּ.

הָאִי בְּעֲלָמָא דִּין, בְּעֲלָמָא דְּאֶתִּי מָאִי
 אֲגִרִיָּהּ. דְּכֵן יְפוּק בֵּר נֶשׁ מִהָאִי
 עֲלָמָא, דְּהוּא שׁוֹמֵר לְאֶתְבָּא אֶמֶן. מָאִי
 שׁוֹמֵר. כְּלוֹמֵר, נָטִיר הֵיאָה בְּרָכָה דְּאָמַר
 הֵיאָה דְּמְבָרָךְ, וּמִחֻפָּה לִיָּה לְאֶתְבָּא אֶמֶן,
 כְּמָה דְּאֶצְטְרִיף. נִשְׁמָתִיה סִלְקָא וּמִכְרִיזִי
 קָמִיָּה, פְּתָחוּ שְׁעָרִים קָמִיָּה, כְּמָה דְּאִיָּהּ הָיָה
 פְּתָח תְּרַעִין כָּל יוֹמָא, כֵּן הָיָה שׁוֹמֵר אֲמוּנִים.
 אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי אֶמֶן.
 אָמַר רַבִּי אַבָּא, הָאֵל אוֹקִמָהּ כָּלָא, אֶמֶן

אותו הנחל ששופע, אמן נקרא, שפתיב (משלי ח) ואהיה אצלו אמן. אל תקרי אמן אלא אמן. קיום הכל אותו הנחל (השל) ששופע ויוצא, אמן נקרא. שלמדנו, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם - עולם שלמעלה, עולם שלמטה. גם כן אמן ואמן - אמן שלמעלה, אמן שלמטה. אמן קיום של כלם, והרי בארנו אמן באותן אותיות.

רבי שמעון אמר, אל"ף עמק הבאר שכל הברכות, משם נובעות ויוצאות ונמצאות. מ"ם פתוחה, נהר ששופע ויוצא, ונקרא מ"ם. והוא סוד ששינונו, מ"ם פתוחה, מ"ם סתומה, כמו שבארנו (ישעיה ט) לסרבה המשרה. נו"ן פשוטה, כלל של שתי נונין. נו"ן כפופה, כלל של האות וא"ו, כלל של נון כפופה (פשוטה). (מ"ם

פתוחה, כלל של שתי נונין - נון פשוטה, נון כפופה. נון פשוטה כלל של האות וא"ו). משום כך הכל נקרא נון ואו נון. ובסוד המשנה כך שנינו, ו' זכר, ו' פשוטה כלל של זכר ונקבה. נון כפופה בכלל של פשוטה היא. ובספרו של רב המנונא סבא, מ"ם של כאן היא נוטריקון מל"ד, והיינו אמן, אמן. והיינו אמן. אמן נוטריקון א"ל מל"ד נ"אמן. כלל של הכל, ויפה הוא, והרי נתבאר. למדנו, כל מי ששמע ברכה מאותו מברך ולא מכון באמן, עליו נאמר ובוז יקלו, כמו שנאמר (מלאכי א) לכם הפהנים בוזי שמי. מה ענשו? כמו שלא פתח ברכות למעלה, כך לא פותחים לו. ולא עוד, אלא כשיוצא מהעולם הזה, מכריזים לפניו ואומרים: סגרו הפתחים לפני פלוני ולא יפנס, ואל תקבלו אותו. אוי לו! אוי לנשמתו!

אקרי מפועא דההוא נחלא דנגיד, אמן אקרי, דכתיב, (משלי ח) ואהיה אצלו אמן, אל תקרי אמן, אלא אמן. קיומא דכלהו ההוא נחלא (ס"א טלא) דנגיד ונפיק, אמן אקרי. דתניא, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם, עולם דלעילא, עולם דלתתא. אוף הכא אמן ואמן, אמן דלעילא, אמן דלתתא. אמן קיומא דכלהו, והא אוקימנא אמן באינון אתוון. רבי שמעון אמר, אלה עמיקא דבירא דכל ברכאן מתמן נבעין ונפקין, ומשפתיבין. מ"ם פתוחה, נהרא דנגיד ונפיק, ואקרי מ"ם. והוא רזא דתנינן, מ"ם פתוחה, מ"ם סתומה. כמה דאוקימנא, (ישעיה ט) לסרבה המשרה.

נון פשוטה, כלל דתריין נונין, נון כפופה. כלל דאת וא"ו, כלל דנון כפופה (ס"א פשוטה). (ס"א מ"ם פתוחה, כלל דתריין נונין, נון פשוטה, נון כפופה. נון פשוטה כלל דאת וא"ו). בגין כך כלל אקרי נון ואו נון. וברזא דמתנייתא הכי תאנא, ו' דכר, ו' פשוטה כלל דדכר ונוקבא, נון כפופה, בכלל דפשוטה היא. ובספרא דרב המנונא סבא, מם דהכא, היא נוטריקון מל"ד, והיינו אמן, אמן נוטריקון, א"ל מל"ד נ"אמן. כלל דכלא, ושפיר הוא, והא אתמר.

תאנא, כל מאן דשמע ברכה מההוא דמברך, ולא אתכוון באמן, עליה נאמר ובוז יקלו. כמה דאת אמר, (מלאכי א) לכם הפהנים בוזי שמי. מאי עונשיה. כמה דלא פתח ברכאן לעילא, כך לא פתחין ליה. ולא עוד אלא כד נפיק מהאי עלמא, מכריזי קמיה, ואמרי, טרוקו גלי קמיה דפלגיא, ולא ליעול, ולא תקבלון ליה, ווי ליה, ווי לנשמתיה.

למדנו, כל רשעי הגיהנם נכנסים למדורים ידועים, וכמה פתחים יש לגיהנם, וכל הפתחים כנגד פתחי הגן עדן. ובשעה שמוציאים אותם רשעים שקבלו עונשם, הם פותחים פתחים, ושמים (ושואבים) אותם לחוץ. וכל הפתחים נקראו בשם כנגד פתחי הגן עדן, וכל פתח ופתח נקרא שם כנגד אותו פתח הגיהנם, והפתחים נודעים כנגד הפתחים, אותם פתחי הגן עדן.

בגיהנם יש מדור אחרון תחתון של כלם, ואותו מדור הוא מדור על מדור, ונקרא (איוב י) ארץ עיפחה. מה זה עיפחה? כמו שנאמר (שמות כח) רבוע יהיה כפול, ומתרגמים - מרבע יהיה עיף. גם כאן עיפחה, כלומר כפולה. ואותו נקרא שאל תחתית, שאל הוא מדור אחד, תחתית הוא מדור תחתון. ולכן נקראת ארץ עיפחה תחתית, ונקראת אבדון, ועל זה כתוב (משלי טו) שאל ואבדון. וכל המדורים לא נכפלו, וכלם לא מתעצפים חוץ מזה.

למדנו, מי שיוירד לאבדון, שנקרא תחתית, לא עולה לעולמים. והוא נקרא איש שמשמד ונאבד מכל העולמות. ולמדנו, לאותו מקום מורידים אותם אנשים שמכזים להשיב אמן, ועל אמן הרבה שנאבדו ממנו, שלא החשיב אותם, דנים אותו בגיהנם, ומורידים אותו לאותו מדור תחתון שאין בו פתח, ונאבד ולא עולה ממנו לעולמים. ועל זה כתוב (איוב ז) פלה ענן וילך פן יורד שאל לא יעלה. ולא? ! והרי פתוח (יונה ב) מבטן שאל שועתי שמעת וגו'. וכתוב (שמואל א-ב) מוריד שאל

תאנא, חייבי דגיהנם, פלהו סלקי במדורין ידיען, וכמה פתחין אית ליה לגיהנם, וכלהו פתחין לקבל פתחין דגן עדן. ובשעתא דאפקי לאינון חייביא דקבילו עונשיהו, אינון פתחי פתיחין, ושויין (כ"א ושאב"ז) לון לבר. וכלהו פתחין בשמהן אקרוין, לקבליהון דפתחין דגן עדן, וכל פתחא ופתחא, אקרי שמא, לקבלי הווא פתחא דגיהנם, ואשתמודען פתחין לקבליהון פתחין, אינון פתחין דגן עדן.

בגיהנם אית מדורא בתראה תתאה דכלהו, והווא מדורא הוי מדורא על מדורא, ואקרי (איוב י) ארץ עיפחה. מהו עיפחה. כמה דאת אמר (שמות כח) רבוע יהיה כפול, ומתרגמינן מרופע יהי עיף, אוף הכא עיפחה, כלומר כפולה. והווא אקרי שאל תחתית, שאל הוא מדורא חד. תחתית, הוא מדורא תתאה. ובגין כך אקרי ארץ עיפחה תחתית, ואקרי אבדון. ועל דא כתיב, (משלי טו) שאל ואבדון. וכלהו מדורין לא אכפלו, וכלהו לא עייפין בר מהאי.

ותאנא, מאן דנחית לאבדון (דף רפ"ו ע"א) דאקרי תחתית, לא סליק לעלמין. והווא אקרי גבר דאשתצי ואתאביד מפלהו עלמין. ותאנא, להווא אתר נחתין להנהו גברי דמבזי לאתבא אמן, ועל אמן סגיאין דאתאבידו מניה, דלא חשיב להו, דיינין ליה בגיהנם, ונחתין ליה ביהווא מדורא תתאה, דלית בה פתחא, ואתאביד ולא סליק מניה לעלמין. ועל דא כתיב, (איוב ז) פלה ענן וילך פן יורד שאל לא יעלה. ולא, והא כתיב (יונה ב) מבטן שאל שועתי שמעת וגו'. וכתוב (שמואל א ב) מוריד שאל ויעל. אלא הכא שאל,

ויעל. אלא כאן שאול, שם תחתית. ובארנו, זה פשחור בו, וזה כשלא חזר בו.

אמר רבי יוסי, מהו שכתוב (ירמיה ב) כי שתים רעות עשה עמי אתי עזבו מקור מים חיים לחצב להם בארות וגו' אתי עזבו מקור מים חיים - זהו מי שלא רוצה לקדש שם הקדוש ברוך הוא באמן. מה ענשו? כתוב לחצב להם בארות בארת נשברים. שיורדים לגיהנם דרגה אחר דרגה, עד שיורדים לאבדון שנקרא תחתית. ואם הוא קדש שם הקדוש ברוך הוא לכוון באמן פראוי, עולה דרגה אחר דרגה להתעבדן מאותו עולם הבא, ששופע תמיד לא פוסק. זהו שכתוב (תהלים לא) אמונים נצר ה' ומשלים על יתר עשה גאווה.

למדנו, שירה מושכת ברכות מלמעלה למטה, עד שמיצאו ברכות בכל העולמות. (אמר רבי

יוסי, עתידים הם ישראל לומר שירה שלמה, שירה שכוללת כל שאר השירים, וזה שכתוב (ישעיה יב) ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו) אמר רבי אלעזר, עתידים ישראל לומר שירה מלמטה למעלה ומלמעלה למטה ולקשר את קשר האמונה, שכתוב (במדבר כא) אז ישיר ישראל את השירה הזאת. אז שר לא נאמר, אלא אז ישיר. וכן כלם כמו זה. את השירה הזאת, מלמטה למעלה. עלי באר ענו לה. עלי באר, כלומר עלי למקומך להתאחד בבעלך, זהו מלמטה למעלה.

ואחר כך מלמעלה למטה, (שחרי עד עקשו בגלות נמצאת עמנו) באר חפרוה שרים, שילדו אותה אבא ואמא (למעלה). כונה נדיבי העם -

התם תחתית. ואוקימנא הא דאהדר ביה, הא דלא אהדר ביה.

אמר רבי יוסי, מאי דכתיב, (ירמיה ב) כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות וגו'. אותי עזבו מקור מים חיים, דא הוא דלא בעי לקדשא שמא דקודשא ברין הוא, באמן. מאי עונשיה. כתיב לחצוב להם בארות בארות נשברים, דנחתין לגיהנם דרגא בתר דרגא, עד דנחתין לאבדון דאקרי תחתית. ואי איהו קדיש שמא דקודשא ברין הוא, לכוונה באמן פדקא יאות, סליק דרגא בתר דרגא, לאתעדנא מההוא עלמא דאתי, דנגיד תדיר לא פסיק, הדא הוא דכתיב, (תהלים לא) אמונים נוצר יי' ומשלים על יתר עושה גאווה.

תאנא, שירה משיו ברכאן מעילא לתתא, עד דישתפחון ברכאן בכלהו עלמין.

(אמר רבי יוסי וזמין אינון ישראל למימר שירתא, שלימתא שירה דכליל כל שאר שירין דא הוא דכתיב, (ישעיה יב) ואמרתם ביום ההוא הודו לה' קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו). אמר רבי אלעזר, זמין אינון ישראל למימר שירתא, מתתא לעילא, ומעילא לתתא. ולקשרא קשרא דמהימנותא. דכתיב, (במדבר כא) אז ישיר ישראל את השירה הזאת. אז שר לא נאמר, אלא אז ישיר. וכן פלהו כהאי גוונא. את השירה הזאת, מתתא לעילא. עלי באר ענו לה, עלי באר, כלומר סק לאתריה, לאתאחדא בבעליה, דא הוא מתתא לעילא.

ולכתר מעילא לתתא, (דהא עד השתא בגלותא אשתכחת עמנא) באר חפרוה שרים, דאולידו לה אבא ואימא, (לעילא) פרוה נדיבי העם, אלין אבהן, דאקרון (תהלים מז) נדיבי עמים. פרוה, אלו האבות שנקראו (תהלים מז) נדיבי עמים. פרוה, מקום להזדוג בה המלך בברכות. ובמה הוא

אֶתֶר לֹא־זִדְיוֹנָא בְּה מִלְכָּא, בְּבִרְכָּן. וּבְמָה הוּא זִדְיוֹנָא. בְּמַחֲזֵק, דָּא יִסּוּד. בְּמַשְׁעֻנוּתָם, דָּא נִצַּח וְהוּד, מִעִילָא לְתַתָּא. וּמַמְדָּבֵר מִתְּנָה, וּמִמִּתְנָה נִחְלִיאֵל, וּמִנִּחְלִיאֵל בְּמוֹת. הָא קְשׁוּרָא שְׁלִימָא, קְשׁוּרָא דְמַהִימְנוּתָא, קְשׁוּרָא קִימָא דְכָלָא בִּיה.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, זְמִינִין יִשְׂרָאֵל לְמִימַר שִׁירְתָּא שְׁלִימָתָא. שִׁירְתָּא דְכָלִיל כָּל שְׁאֵר שִׁירֵין. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, וְאַמְרָתֶם בַּיּוֹם הַזֶּה הוּדוּ לַה' קִרְאוּ בְשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו. בְּהַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זְכוּרִיה יד) וְהָיָה יי' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה יי' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. וְכְּתִיב (תְּהִלִּים קכז) אֲזַיְמָלָא שְׁחֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָה, אֲזַיְמָלָא בְּגוֹיִם הַגְדִּיל יי' לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה. בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן מְלוֹךְ יי' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

הַזְיוֹג? בְּמַחֲזֵק - זֶה יִסּוּד. בְּמַשְׁעֻנוּתָם - זֶה נִצַּח וְהוּד, מִלְמַעְלָה לְמַטָּה. וּמַמְדָּבֵר מִתְּנָה, וּמִמִּתְנָה נִחְלִיאֵל, וּמִנִּחְלִיאֵל בְּמוֹת. זֶהוּ קְשׁוּר שְׁלָם, קְשׁוּר הָאִמּוּנָה, קְשׁוּר קָיָם שְׁבוּ הַכֹּל.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, עֲתִידִים יִשְׂרָאֵל לֹאמַר שִׁירָה שְׁלָמָה, שִׁירָה שְׁפוּלָּת כָּל שְׁאֵר הַשִּׁירִים. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה יב) וְאַמְרָתֶם בַּיּוֹם הַהוּא הוּדוּ לַה' קִרְאוּ בְשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתָיו. בְּאוֹתוֹ זְמַן כְּתוּב, (זְכוּרִיה יד) וְהָיָה ה' לְמִלְךָ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיָּה ה' אֶחָד וְשִׁמּוֹ אֶחָד. וְכְּתוּב (תְּהִלִּים קכז) אֲזַיְמָלָא שְׁחֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רְנָה, אֲזַיְמָלָא בְּגוֹיִם הַגְדִּיל ה' לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמִלֵךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן.

פִּרְשֵׁת הָאֲזִינוּ

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי פִי (דְּבָרִים לב). רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) פִּתַּחְתִּי אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֶמֶק עֶבֶר וְגו', בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאֲתִיהוּ קִרְאֲתִיו וְלֹא עָנְנִי. מַה כְּתוּב לְמַעְלָה? אֲנִי יִשְׁנָה וּלְפִי עֵר וְגו'. אֲנִי יִשְׁנָה. אֲמַרְהָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, אֲנִי יִשְׁנָה - מִמִּצְוֹת הַתּוֹרָה, בְּזִמְנָן שֶׁלֹּכְתִי בַּמִּדְבָּר. וּלְפִי עֵר - לַעֲלוֹת לָאָרֶץ, לַעֲשׂוֹת אוֹתָם (חֻבוֹת), שֶׁהָיָה כָּל מִצְוֹת הַתּוֹרָה נִמְצְאוֹת בָּאָרֶץ. קוֹל דּוּדֵי דוֹפֵק - זֶה מֹשֶׁה, שֶׁהוֹכִיחַ לָהֶם לִישְׂרָאֵל בְּכַמָּה וּכְנֻחִים, בְּכַמָּה מְרִיבוֹת, שְׁכָתוּב (דְּבָרִים א) אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו', (שם ט) מִמְּרִים הָיִיתָ וְגו', (שם) וּבַחֲרִב הִקְצַפְתָּם וְגו'. זֶהוּ שְׁכָתוּב דוֹפֵק.

וְעַם כָּל זֶה שֶׁמֹּשֶׁה הוֹכִיחַ לָהֶם לִישְׂרָאֵל, בְּאַהֲבָה הָיָה כָּל דְּבָרָיו,

פִּרְשֵׁת הָאֲזִינוּ

הָאֲזִינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדַבְּרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ אֲמַרִי פִי, (דְּבָרִים לב) רַבִּי יְהוּדָה פִּתַּח, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) פִּתַּחְתִּי אֲנִי לְדוּדֵי וְדוּדֵי חֶמֶק עֶבֶר וְגו', בְּקִשְׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאֲתִיהוּ קִרְאֲתִיו וְלֹא עָנְנִי. מַה כְּתִיב לְעִילָא. אֲנִי יִשְׁנָה וּלְפִי עֵר וְגו'. אֲנִי יִשְׁנָה, אֲמַרְהָ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל. אֲנִי יִשְׁנָה, מִפְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא, בְּזִמְנָא דְאִזְלִנָּא בַּמִּדְבָּרָא. וּלְפִי עֵר, לֹא־עֵלָא לְאַרְעָא, לְמַעַבְדַּד לָהּ (נִימוּסִין) דִּהָא כָּל פְּקוּדֵי אוֹרֵייתָא בְּאַרְעָא מִשְׁתַּכְּחִין. קוֹל דּוּדֵי דוֹפֵק, דָּא מֹשֶׁה. דְּאוֹכַח לָהּ לִישְׂרָאֵל בְּכַמָּה וּכְנֻחִין, (דף רפ"ו ע"ב) בְּכַמָּה קִטְטִין. דְּכְּתִיב, (דְּבָרִים א) אֵלֶּה הַדְּבָרִים וְגו', (דְּבָרִים ט) מִמְּרִים הָיִיתָ וְגו'. (דְּבָרִים ט) וּבַחֲרִב הִקְצַפְתָּם וְגו'. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ה) דוֹפֵק. וְעַם כָּל זֶה דְּמֹשֶׁה אוֹכַח לָהּ לִישְׂרָאֵל,

שְׁכַתּוֹב (דברים ז) כִּי עִם קְדוֹשׁ אֲתָה
לֵה' אֱלֹהֶיךָ, (שם יד) וּבָךְ בָּחַר ה'
אֱלֹהֶיךָ לִהְיוֹת לוֹ לְעַם וְגו', בָּנִים
אֲתָם לֵה' אֱלֹהֶיכֶם, (שם ד) וְאַתֶּם
הַדְּבָקִים בַּה'. וְעַל זֶה (שם כז)
וְשִׁמְעֶתָ בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. (שם ז) כִּי
מֵאַהֲבַת ה' אֲתַכֶּם. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב
(שיר השירים ה) פִּתְחִי לִי אֶחָתִי
רַעֲיָתִי.

מַה כְּתוּב? (שם) קָמְתִי אֲנִי לִפְתּוֹחַ
לְדוּדִי. אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, בַּעֲד
שְׁהִינּוּ מִזְמָנִים לַעֲלוֹת לְאַרְץ
וּלְקַבֵּל מַצּוֹת הַתּוֹרָה הָאֵלוּ עַל
יְדֵי מֹשֶׁה, מַה כְּתוּב? (שם) וְדוּדִי
חָמַק עָבַר, שְׁכַתּוֹב (דברים לד) וַיִּמָּת
שֵׁם מֹשֶׁה עָבַד ה'. בִּקְשָׁתִּיהוּ
וְלֹא מִצְאָתִיהוּ, שְׁכַתּוֹב וְלֹא קָם
נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה.
קִרְאָתוֹ וְלֹא עָנְנִי, שְׁלֹא הָיָה דוֹר
כְּדוּרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שָׁמַע לְקוֹלָם וַעֲשֶׂה לָהֶם
נִסִּים וּמוֹפְתִים, כְּמוֹ שֶׁעָשָׂה עַל
יְדֵיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, קָמְתִי אֲנִי
לִפְתּוֹחַ לְדוּדִי - זֶה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּיָמָיו שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁכָּל יָמָיו
לֹא רָצָה שְׁמֵלֶאֱפֹךְ אוֹ שְׁלִיחַ
לְהִנְהִיג עִמּוֹ, שְׁכַתּוֹב (שמות לג) אִם
אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים וְגו'. אֲשֶׁרִי
חָלְקוֹ שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְסַכֵּם לְרִצּוֹנוֹ. וְדוּדִי חָמַק
עָבַר, בְּיָמָיו שֶׁל יְהוֹשֻׁעַ, שְׁכַתּוֹב
(יהושע ה) לֹא כִי אֲנִי שָׂר צָבָא ה'.

בֹּא רֵאָה, מֹשֶׁה הָיָה שׁוֹמֵעַ קוֹל
קְדוֹשׁ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן וְלֹא
נִדְעָעַז, וְכָל שָׁכֵן מִלֵּאֲפֹךְ שְׁלֹא
רָצָה (וְלֹא קִבְּלָה). אַחֵר שָׁמַת מֹשֶׁה,
מַה כְּתוּב? וַיֹּאמֶר לֹא כִי אֲנִי שָׂר
צָבָא ה'. וְכְתוּב (שם) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ
אֶל פְּנֵי אֶרְצָה. עֲתָה בָאתִי,
בְּיָמָיו שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּךְ בָּאתִי וְלֹא
קִבְּלָנִי. בָּאוּתָהּ שְׁעָה יָדְעוּ
יִשְׂרָאֵל שֶׁבָחוּ שֶׁל מֹשֶׁה. בָּאוּתוֹ
זְמַן בִּקְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל לְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ

בְּרַחֲמֵימוֹתָא הָיוּ כָּל מַלְוִי, דְּכְתִיב, (דברים ז) כִּי עִם
קְדוֹשׁ אֲתָה לִי' אֱלֹהֶיךָ. וּבָךְ בָּחַר יִי' אֱלֹהֶיךָ
לִהְיוֹת לוֹ לְעַם וְגו', (דברים יד) בָּנִים אֲתָם לִי'
אֱלֹהֶיכֶם, (דברים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בִּי'. וְעַל דָּא
(דברים כז) וְשִׁמְעֶתָ בְּקוֹל יִי' אֱלֹהֶיךָ. (דברים ז) כִּי
מֵאַהֲבַת יִי' אֲתַכֶּם. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (שיר השירים
ה) פִּתְחִי לִי אֶחָתִי רַעֲיָתִי.

מַה כְּתִיב. (שם) קָמְתִי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוּדִי, אָמְרוּ
יִשְׂרָאֵל בַּעֲד דִּהְיוּנָן זְמִינִין לְמִיַּעַל
לְאַרְעָא, וּלְקַבֵּל אֵינוֹן פְּקוּדֵי אוֹרִייתָא עַל
יְדֵי דְמֹשֶׁה. מַה כְּתִיב, (שם) וְדוּדִי חָמַק עָבַר.
דְּכְתִיב, (דברים לד) וַיִּמָּת שֵׁם מֹשֶׁה עָבַד יִי'.
בִּקְשָׁתִּיהוּ וְלֹא מִצְאָתִיהוּ, דְּכְתִיב וְלֹא קָם
נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. קִרְאָתוֹ וְלֹא עָנְנִי,
דְּלֹא הָוָה דָּרָא כְּדָרָא דְמֹשֶׁה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא שָׁמַע לְקִלְיָהוֹן, וְעָבַד לֵהוּ נִסִּין וְנִימוֹסִין,
כְּמָה דְעָבַד עַל יְדֵיו.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, קָמְתִי אֲנִי לִפְתּוֹחַ לְדוּדִי, דָּא
קְדוֹשׁא בְּרִיךְ הוּא בְּיוֹמוֹי דְּמֹשֶׁה, דְּכָל
יוֹמוֹי לֹא בָעָא דְמִלְאָכָא וּשְׁלִיחָא לְדְבָרָא
עֲמִיָּה, דְּכְתִיב, (שמות לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הַלְכִים
וְגו'. וְכָפָא חוֹלְקִיָּה דְמֹשֶׁה, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֲסִתְכֶם לְרַעוּתִיָּה. וְדוּדִי חָמַק עָבַר,
בְּיוֹמוֹי דִּיהוֹשֻׁעַ, דְּכְתִיב, (יהושע ה) לֹא כִי אֲנִי שָׂר
צָבָא יִי'.

הָא חֲזִי, מֹשֶׁה הָוָה שָׁמַע קוֹלָא קְדִישָׁא
דְּמִלְפָּא עֲלָאָה, וְלֹא אֲזַדְעָזַע, וְכָל שָׁכֵן
מִלְאָכָא, דְּלֹא בָעָא (וְלֹא קִבְּלָה). בְּתַר דְּשָׁכִיב מַה
כְּתִיב. וַיֹּאמֶר לֹא כִי אֲנִי שָׂר צָבָא יִי'. וְכְתִיב
(שם) וַיִּפֹּל יְהוֹשֻׁעַ אֶל פְּנֵי אֶרְצָה. עֲתָה בָאתִי,
בְּיוֹמוֹי דְּמֹשֶׁה רַבֵּךְ אֲתִינָא, וְלֹא קִבְּלָנִי. בִּיָּה
שְׁעִתָּא, יָדְעוּ יִשְׂרָאֵל שֶׁבָחָא דְמֹשֶׁה. בְּהָהוּא
זְמַנָּא בָּעוּ יִשְׂרָאֵל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא

הוא ולא נודמן להם כד כבימי
משה. זהו שכתוב בקשתייהו ולא
מצאתיהו וגו'.

האזינו השמים ואדברה (דברים
לב). רבי חייא אמר, אשרי חלקו
של משה יותר מכל נביאי
העולם.

בא ראה, כתוב (ישעיה א) שמעו
שמים והאזינו ארץ כי ה' דבר.
שמעו שמים. ישעיה שהיה
רחוק יותר מהמלך, כתוב שמעו
שמים. משה שהיה קרוב יותר
למלך, כתוב האזינו השמים.

למדנו, באותו זמן שאמר
ישעיהו שמעו שמים והאזינו
ארץ, כמה בעלי דינים מאירים
הזדמנו לשבר את ראשו. יצא
קול ואמר: מי הוא זה שרוצה
להרעיש עולמות? עד שפתח
ואמר: לא אני ולא שלי, אלא פי
ה' דבר, ולא אני. במשה מה
כתוב? האזינו השמים ואדברה,
אני ולא אחר. ואדברה - בלא
פחד. ותשמע הארץ אמרי פי -
ולא מאחר. אשרי חלקו. אמר
רבי אבא, באותיות חקוקות של
רבי אלעזר, האזינו השמים
ואדברה ותשמע הארץ - כאן
נרמז שם הקדוש העליון.

רבי יוסי אמר, עוד מה בין משה
לישעיהו? משה אמר האזינו
השמים. השמים - השמים
העליונים, אלו הנודעים,
שנקראים שמו של הקדוש ברוך
הוא. ותשמע הארץ - הארץ
העליונה, אותה הנודעת, והיא
ארץ החיים. בישעיה כתוב
שמעו שמים, ולא השמים.
האזינו ארץ, ולא הארץ. ואלו
שמים וארץ תחתונים. ועם כל
זה רצו להעניש אותו, עד שאמר
פי ה' דבר, ולא אני. ומשה אמר
כל זה, שכתוב האזינו השמים
ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי.

אזדמן להו הכי כיומיו דמשה, הדא הוא
דכתיב בקשתייהו ולא מצאתיהו וגו'.

האזינו השמים ואדברה, (דברים לב) רבי חייא
אמר, זכאה חולקיה דמשה, יתיר מכל נביאי
עלמא.

הא חזי, פתיב (ישעיה א) שמעו שמים והאזינו
ארץ פי יי' דבר. שמעו שמים, ישעיה
דהוה יתיר רחיקא ממלכא, פתיב שמעו
שמים. משה דהוה יתיר קריב למלכא, פתיב
האזינו השמים.

האנא, בההוא זמנא דאמר ישעיהו שמעו
שמים והאזינו ארץ. כמה גרדיני
טהירין אזדמנו לתברא רישיה, נפקא קלא
ואמר, מאן הוא דין דבעי לארעשא עלמין.
עד דפתח ואמר, לאו אנא, ולא ידידי, אלא
כי יי' דבר, ולא אנא. במשה מה כתיב.
האזינו השמים ואדברה, אנא ולא אחרא.
ואדברה בלא דחילו. ותשמע הארץ אמרי פי,
ולא מאחרא. זכאה חולקיה. אמר רבי אבא,
באתוון גליפן דרבי אלעזר, האזינו השמים
ואדברה ותשמע הארץ, הכא אתרמיז שמה
קדישא עלאה.

רבי יוסי אמר, תו מה בין משה לישעיהו.
משה אמר האזינו השמים, השמים,
שמים עלאין, אינון דאשתמודעון, דאקרון
שמה דקודשא בריך הוא. ותשמע הארץ,
ארץ עלאה, ההיא דאשתמודעא, ואיהי ארץ
החיים. בישעיה כתיב, שמעו שמים ולא
השמים. האזינו ארץ, ולא הארץ. ואינון
שמים וארץ תתאין. ועם כל דא, בעו
לאענשא ליה, עד דאמר פי יי' דבר, ולא
אנא. ומשה אמר פולי האי, דכתיב האזינו
השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי.

רבי יצחק פתח, (שיר השירים ב) כְּתֻכִּים בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו'. אֲשֶׁרִי חִלְקֵם שֶׁל יִשְׂרָאֵל מִכָּל אַמּוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, שֶׁהָרִי כָּל שָׂאֵר הָאֻמּוֹת נִתְּנוּ לְשָׂרִים מִמֶּנִּים שְׁלִיטִים עֲלֵיהֶם. וְיִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים, אֲשֶׁרִי חִלְקֵם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁלֹּא נִתֵּן אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא לְמַלְאָךְ וְלֹא לְשִׁלִּט אַחֵר, אֲלֵא הוּא יַחַד אוֹתָם לְחִלְקוֹ. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ, וְכְתוּב (תהלים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. כְּתֻכִּים בְּעֵצֵי הַיַּעַר, מֵהַ תְּפוּחַ מִתְחַלֵּק בְּגוּנָיו עַל כָּל שָׂאֵר עֲצֵי הַשָּׂדֶה, כֹּף הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְחַלֵּק וְנוֹרָשׁ עַל כָּל חִילוֹת עֲלִיּוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים, מִשּׁוּם זֶה (ישעיה מח) ה' צָבָא אוֹת שְׁמוֹ, אוֹת הוּא בְּכָל צָבָא שֶׁל מַעֲלָה.

בֹּא רֵאָה, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּתֻכִּים בְּעֵצֵי הַיַּעַר, שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה גּוּנִים. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה. אִיזוֹ שׁוֹשְׁנָה? אָמַר רַבִּי אֲבָא, שׁוֹשְׁנָה מְקַפֶּת, סֶתֶם שׁוֹשְׁנָה שְׁנִכְלִילֶת בְּשִׁשָּׁה עֲלִים. שׁוֹשְׁנָה זֹו גּוּנֶיהָ לְבָן וְאֶדָם, וְהַכֹּל הוּא בְּשֵׁנִי גּוּנִים - אֶדָם וְלָבָן. כֹּף כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא כְּמוֹ תְּפוּחַ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שׁוֹשְׁנָה. שֶׁכֹּף אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, (שיר השירים ח) תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרֵתִיךְ. תַּחַת הַתְּפוּחַ - בְּאִיזָה מְקוֹם זֶה? אֲלֵא אֵלּוּ הָאֲבוֹת שֶׁאֲמָרְנוּ. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, זֶה יוֹבֵל. רַבִּי אֲבָא אָמַר, הַכֹּל יָפָה, אֲלֵא אֵלּוּ הָאֲבוֹת שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים, אֵלּוּ הֵם שְׁלֹשָׁה גּוּנִים שֶׁמִּתְחַבְּרִים בַּתְּפוּחַ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּאִיזָה מְקוֹם נִכְלָלֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל? בְּשׁוֹשְׁנָה. בְּאֵלּוּ הַנְּשִׁיקוֹת שֶׁל אֶהְיָה שְׁנִדְבָקָת בְּמִלְךְ הַעֲלִיּוֹן, לֹקַחַת שְׁתֵּי שׁוֹשְׁנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ה) שֶׁפִּתּוּתִי שׁוֹשְׁנִים. וּמִשּׁוּם זֶה אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, (שם א) יִשְׁקָנִי

רַבִּי יִצְחָק פִּתַּח, (שיר השירים ב) כְּתֻכִּים בְּעֵצֵי הַיַּעַר וְגו'. זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׂרָאֵל מִכָּל עַמּוּיָן עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמַזְלוֹת, דִּהָא כָּל שָׂאֵר עַמּוּיָן אֲתִיְהִיבוּ לְרַבְרָבָן מִמֶּנּוּ, בְּשִׁלְטָנוּתָא עֲלֵיהוּ. וְיִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, זַכָּאָה חוֹלְקִיהוֹן בְּעִלְמָא דִּין וּבְעִלְמָא דְאֵתִי, דִּלֹּא יְהִיב לֹון קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא לְמַלְאָכָא, וְלֹא לְשִׁלִּיטָא אַחֲרָא, אֲלֵא הוּא אַחִיד לֹון לְחוֹלְקִיָהּ, דִּהָא הוּא דְכְּתִיב כִּי חֵלֶק יִי' עִמּוֹ. וְכְּתִיב, (תהלים קלח) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה. כְּתֻכִּים בְּעֵצֵי הַיַּעַר, מֵהַ תְּפוּחַ מִתְפָּרָשָׁא בְּגוּוֹנָיו, עַל כָּל שָׂאֵר אֵילָנֵי חֻקְלָא, כֹּף קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מִתְפָּרֵשׁ וְאֲתִרְשִׁים עַל כָּל חִילוּיָן עֲלֵאִין וְתַתְּאִין, בְּגִין כֹּף (ישעיה מח) יִי' צָבָא אוֹת שְׁמוֹ, אוֹת הוּא בְּכָל חִילָא דְלַעֲיִלָא.

תָּא חֲזִי, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתֻכִּים, דְּאִית בִּיהּ תֵּלֶת גּוּוֹנִין. כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה. מֵאֵן שׁוֹשְׁנָה. אָמַר רַבִּי אֲבָא, שׁוֹשְׁנָה סוּגָה, סֶתֶם, שׁוֹשְׁנָה דְּאֲתַכְלִילֶת בְּשִׁית טְרָפִי, שׁוֹשְׁנָה דֹא גּוּוֹנִיהָ חֲדוּר וְסוּמָק. וְכָלֹא הוּא תְּרִין גּוּוֹנִי, סוּמָק וְחֲדוּר, הָכִי כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל.

קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא כְּתֻכִּים, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל כְּשׁוֹשְׁנָה. דִּהָכִי אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל,

(שיר השירים ח) תַּחַת הַתְּפוּחַ עוֹרְרֵתִיךְ. תַּחַת הַתְּפוּחַ (דף רפ"ו ע"א) בָּאֵן אֲתֵר הִיא. אֲלֵא אֵלִין אֲבִהֶתִין דְּאֲמָרָן. רַבִּי יוֹסִי אָמַר, דֹּא יוֹבֵלֹא. רַבִּי אֲבָא אָמַר, כָּלֹא שְׁפִיר, אֲלֵא אֵלִין אֲבִהֶן דְּקֶאֱמָרָן, אֵלִין אֵינוֹן ג' גּוּוֹנֵי, דְּמִתְחַבְּרָן בַּתְּפוּחַ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בָּאֵן אֲתֵר אֲתַכְלִילֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוֹשְׁנָה. בְּאֵינוֹן נְשִׁיקִין דְּרַחֲמִימוּתָא, דְּאֲתִדְבָקָת בְּמִלְכָּא עֲלָאָה, נְטִלָה תְּרִי שׁוֹשְׁנִים, כְּמָה דְּאֵת אָמַר (שיר השירים ה)

שְׁתֵּי שׁוֹשְׁנִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שם ה) שֶׁפִּתּוּתִי שׁוֹשְׁנִים. וּמִשּׁוּם זֶה אֲמָרָה כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, (שם א) יִשְׁקָנִי

מנשיקות פיהו (כמו שנאמר (בראשית מא) ועל פיר ישק כל עמי, משום שנכללת בשושנים בשתי שפתים שלו.

רבי יהודה אמר, הקדוש ברוך הוא נקרא שמים, ומשום שנקרא שמים, כל אלו הרקיעים שנקללים בשם זה, (שבעה הם שבאשר מתחברים וכו') כאשר מתחברים ונקראים שמים, ונקראים שם של הקדוש ברוך הוא. מה אלו הרקיעים? שבעה הם.

כמו שלמדנו, וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות. ובאגדות של ישיבת רב המנונא סבא כך למדנו. רבי יצחק אמר, אלו הבריתות של ישיבת רב המנונא סבא כך, ורבים הם בכל אלו האפנים. כמו שלמדנו, אמר רבי שמעון, שנינו באלו הבריתות (החיצוניות), שאצל כל אלו השבעים פתרים של המלך, כנגדם יש שבעה רקיעים ושבעה פוכבים שרצים והולכים, וקוראים להם שמות בשמותם, ואף על גב ששנים כלם. פסאות הרקיעים של שבעה פוכבים - שפתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, פוכב, לבנה. ושנים אלו כנגד אלו בכסוי הדברים. אצל אלו פתוב, (ישעיה מז) יעמדו נא ויושיעך הברי שמים החזים בפוכבים. כל הדברים נעלמים, ואף על גב שאינם דרכי התורה. ואנו אחר דרכי התורה אנו הולכים, כמו שפתוב (בראשית כו) ויקרא להן שמות בשמות אשר קרא להן אביו. כמו שדבר הקדוש ברוך הוא אנו הולכים, ועמו הולכים, כמו שפתוב (דברים כח) והלקת בדרכיו.

אמר רבי יוסי, פשוטים דברים אלו אצל החברים, ונודעים דברים בהם, ואף על גב

שפתותיו שושנים. ובגין כך אמרה כנסת ישראל, (שם א) ישקני מנשיקות פיהו. (כמה דאף אמר (בראשית מא) ועל פיר ישק כל עמי) בגין דאתפלילת בשושנים, בתרי שפון דיליה.

רבי יהודה אמר, קדשא ברין הוא שמים אקרי. ובגין דאקרי שמים, כל אינון רקיעין דאתפלילן בשמא דא, (ס"א שבעה אינון דכר מתחברין וכו') כד מתחברין פחדא, אקרו שמים, ואקרו שמא דקודשא ברין הוא. מאן אינון רקיעין. שבעה אינון.

כמה דתנינן, וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות. ובאגדתא דבי רב המנונא סבא, הכי תנינן. רבי יצחק אמר, הני ברייתא דבי רב המנונא סבא הכי, וסגיאין אינון בכל הני גווי. כמה דתנינן, אמר רבי שמעון, תנינן באינון ברייתא, (ס"א דלבר) דלגבי דכל הני שבעין פתרין דמלכא. לקבליהון שוויין ז' רקיעין, וז' פכביא דרהטין ואזלין, וקרי לון שמעון בשמהן. ואף על גב דשוויין פלהו. כסאי דרקיעין, דשבעה ככביא, שפתאי, צדק, מאדים, חמה, נוגה, פוכב, לבנה. ושויין אלין לקביל אלין, בכסויא דמלין. לגבי אינון דכתיב, (ישעיה מז) יעמדו נא ויושיעך הברי שמים החזים בפוכבים. פלהו מלין מתפסיין, ואף על גב דלאו אורחי דאורייתא. ואנן פתר אורחין דאורייתא קא אזלינן, כמה דכתיב, (בראשית כו) ויקרא להן שמות בשמות אשר קרא להן אביו, כמה דמליל קדשא ברין הוא, אזלינן, ובהדיה אזלינן, כמה דכתיב, (דברים כח) והלקת בדרכיו. אמר רבי יוסי, פשיטין מלין אלין לגבי חבריאי, ואשתמודען מלי בהו, ואף על גב דאתפסיין. אמר ליה והכי תנן, כמה

שְׁמִכְסִים. אָמַר לוֹ, וְכָךְ שְׁנִינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְפָנֵינוּ. וְכָךְ לְמַדְנוּ מֵאֵלּוּ הַבְּרִיתוֹת, שֶׁשְׁנִינוּ, בְּכִמְיוֹ שֶׁל שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ עֲמֵדָה הַלְבָנָה בְּשִׁלְמוֹתָהּ, וּבִמְקוֹמוֹת רַבִּים נוֹדְעִים דְּבָרִים שֶׁהֵם בְּרִיתוֹת. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הִרְמַתִּי יָדִי בַתְּפִלָּה לְקָדוֹשׁ הַעֲלִיּוֹן, שֶׁדְּבָרִים אֵלּוּ הִתְגַּלּוּ עַל יָדִי בְּעוֹלָם הַהוּא כְּמוֹ שֶׁהָיוּ מְכֻסִּים בְּלִבִּי. וְאֵין אֲנוּ בְּאוֹתָם דְּרָכִים שֶׁל אֵלּוּ הַבְּרִיתוֹת, דְּרָכֵי הַתּוֹרָה אֲנוּ אוֹחֲזִים.

שְׁנִינוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מִי לֹךְ גָּדוֹל בְּחֻכְמָה כְּדוֹד הַמֶּלֶךְ וְשִׁלְמוֹה הַמֶּלֶךְ בָּנוּ בִּפְתָר הַזֶּה שְׁנוּדַע בְּבְרִיתוֹת אֵלּוּ. וְהַלְבָנָה, קָרָא אוֹתָהּ דּוֹד הַמֶּלֶךְ צֶדֶק, שֶׁהָרִי שָׁלוֹ הוּא, שֶׁכְּתוּב (תהלים) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבָא בָּם אוֹדָה יְהוָה. שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ כִּף גַּם, וְהוּא נִקְרָא צֶדֶק, וְהַשֶּׁמֶשׁ שֶׁנִּקְרָא בְּבְרִיתוֹת בְּרִית, הוּא נִקְרָא מִשְׁפָּט, וְאֵלּוּ כְּסָאוֹת הַכְּבוֹד שֶׁל הַמֶּלֶךְ, שֶׁכְּתוּב (תהלים) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאָךְ. צִדִּיק וְצֶדֶק כִּף גַּם בְּמִדְרָגָה אַחַת הָיוּ. לְמַדְנוּ, שֶׁבָּעָה כְּתָרִים בְּאֵרוֹהָ, תִּשְׁעָה נִקְרָאִים. וְאֵפֶלּוּ בְּאֵלּוּ הַבְּרִיתוֹת, שֶׁבָּעָה רִקְיעִים אֵלּוּ - תִּשְׁעָה הָיוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד מָתִי יִקְרָאוּ הַחֲבָרִים בְּאֵלּוּ הַדְּבָרִים. הָרִי אֲנוּ אַחֵר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלְכִים, וְאֲנוּ יוֹדְעִים דְּבָרִים, וְהִנֵּה מִתְגַּלֶּה עַל יְדֵינוּ דְּבָר זֶה מִה שֶׁלֹּא נִגְלָה לְקַדְמוֹנִים. מִכָּאן וְלַהֲלָא, כָּל אֵלּוּ הַדְּבָרִים וְכָל אֵלּוּ הַבְּרִיתוֹת סִלְקוּ אוֹתָם לְאוֹתָם שֶׁלֹּא נִכְנסוּ וַיֵּצְאוּ,

דָּאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא לְקַמָּן. וְהָכִי אוֹלִיפְנָא מֵאִינוֹן בְּרִייתִי, דִּתְנָא בְּיוֹמוֹי דְּשְׁלֹמֹה מֶלֶכָּא, קִייֵּמָא סִיְהָרָא בְּאִשְׁלָמוֹתָא, וּבִבְאִתְרִין סְגִיֵּאִין אִשְׁתַּמּוּדְעָן מִלֵּי דְאִינוֹן בְּרִייתִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲרִימִית יָדִי בָּצְלוֹ לְקַדִּישָׁא עֲלָאָה, דְּמַלִּין אֵלִין אֲתַגְלִיאוּ עַל יָדִי, בְּהֵוָא עֲלָמָא, כְּמָה דְּאֲתַכְּסִיאוּ בְּלִבָּאִי. וְלִית אֲנִן בְּאִינוֹן אֲרַחִין דְּאִינוֹן בְּרִייתִי, אוֹרְחֵי דְאוֹרִייתָא נִקְטִינָן.

תָּאנָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאן לֹךְ רַב בְּחֻכְמָתָא כְּדוֹד מֶלֶכָּא, וְשְׁלֹמֹה מֶלֶכָּא בְּרִיה, בְּהָא כְּתָרָא דְאִשְׁתַּמּוּדַע בְּבְרִייתִי אֵלִין. וְסִיְהָרָא קְרִיִּיה דּוֹד מֶלֶכָּא צֶדֶק, דִּהָא דִּילִיָּה הוּא, דְּכְתִיב, (תהלים קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק אָבָא בָּם אוֹדָה יְהוָה. שְׁלֹמֹה מֶלֶכָּא הָכִי נָמִי, וְאִיהוּ אֲתַקְרִי צֶדֶק, וְשִׁמְשָׁא דְאֲתַקְרִי בְּבְרִייתִי בְּרִית, אִיהוּ אֲקָרִי מִשְׁפָּט. וְאִינוֹן פְּרָסִי יִקְרָא דְּמֶלֶכָּא, דְּכְתִיב, (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסֵאָךְ. צִדִּיק וְצֶדֶק הָכִי נָמִי בְּחֵד דְּרִגְזָא הוּוּ. תָּאנָא, ז' פְּתָרִין אוֹקְמוּהָ, תִּשְׁעָה אֲקָרוּן. וְאִפִּילוּ בְּאִינוֹן בְּרִייתִי, שֶׁבָּעָה רִקְיעִין אִינוֹן תִּשְׁעָה הוּוּ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, עַד אֵימָתִי יִקְרוּן חֲבָרִיֵּא בְּהֵנִי מַלִּין. הָא אֲנִן בְּתַר קְדָשָׁא בְּרִין הוּא אֲזִלִּינָן, וְאֲנִן יוֹדְעֵי מַלִּין, וְהָא אֲתַגְלִי עַל יָדִן מֶלֶה דָּא, מִה דְּלָא אֲתַגְלִי לְקַדְמָאִי. מִכָּאן וְלַהֲלָא, כָּל אִינוֹן מַלִּין, וְכָל אִינוֹן בְּרִייתִי, סִלְקוּ לֵהוּ לְאִינוֹן דְּלָא עָאֵלוּ וְנִפְקוּ, וּבְגִיְהוֹן אֲתִיִּין לְשִׁאֲלָא. וְכַד יִשְׁאֲלוּן, יִימְרוּן חֲבָרִיֵּא, וּוי לְדָרָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי אִסְתְּלִיק מִגִּיָּה. אָבָל תָּא חֲזִי מִכָּאן וְלַהֲלָא, לָא יְהָא דְרָא כְּדָרָא דָּא, וְלָא אוֹרִייתָא אֲתַגְלִי עַל חֲבָרִיֵּא.

וּבְגִיְהֵם בָּאִים לִשְׁאֵל. וְכַאֲשֶׁר יִשְׁאֲלוּ, יֵאמְרוּ הַחֲבָרִים: אוֹי לְדוֹר שְׂרָבִי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ. אָבָל בֹּא רֵאָה, מִכָּאן וְלַהֲבֹא לָא יְהִיה דּוֹר כְּדוֹר זֶה, וְלֹא תִתְגַּלֶּה תּוֹרָה עַל הַחֲבָרִים.

בא ראה, דור אחרון שיצאו ממצרים ידעו הכל, שהרי משה גלה להם כל אותן ארבעים שנה שהיו במדבר, כמו שאמרנו. למדנו, אמר רבי יצחק, ואף משה לא גלה זה אלא באותו יום שהיה מסתלק מן העולם, שכתוב (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, באותו יום ממש. ועם כל זה לא אמר, עד שנתנו לו רשות, שכתוב (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. וכאשר גלה, לא אמר האזינו ישראל, אלא האזינו השמים.

אמר רבי יוסי, כתוב את השירה, וכי שירה נקראת? אמר רבי יצחק, שירה ודאי. מה שירה נמשכה ברוח הקדש ממעלה למטה, אף כף דברים אלו נמשכים ברוח הקדש ממעלה למטה, ומשום זה אמר משה שירה.

בא ראה, כל זה אמר משה וקרא לעליונים טרם יאמר דבר, שכתוב האזינו השמים. יצרח פמטר וגו'. וכל כף למה? משום כי שם ה' אקרא. עד שיאמר דבר, הרעיש כל העולמות.

למדנו, באותה שעה שאמר משה האזינו השמים ואדברה, התרגשו העולמות. יצא קול ואמר: משה משה, מדוע אתה מרעיש את כל העולם? אתה בנו של אדם, ובגללך נרגש העולם?! פתח ואמר, כי שם ה' אקרא. באותה שעה נשתתקו והקשיבו לדבריו.

השלמה מזה שממות סימן י"ח שנו רבותינו, כשחלה רבי שמעון בן יוחאי, נכנסו לפניו רבי פנחס ורבי חייא אבא. אמרו לו, מי (שהוא) צמודו של

תא חזי, דרא בתראה דנפקו ממצרים, ידעו כלא, דהא משה גלי לון כל אינון מ' שנין דהוו במדברא, כמה דאמינא. תאנא אמר רבי יצחק, ואף משה לא גלי דא, אלא בההוא יומא דההו סליק מן עלמא, דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, בההוא יומא ממש, ועם כל דא לא אמר, עד דיהבו ליה רשותא. דכתיב, (שם) ועתה כתבו לכם את השירה הזאת. וכד גלי, לא אמר האזינו ישראל, אלא האזינו השמים.

אמר רבי יוסי, פתיב את השירה, וכי שירה אקרי. אמר רבי יצחק שירה ודאי, מה (דף רפ"ז ע"ב) שירה אתמשכא ברוח הקדש מעילא לתתא, אוף הכי מלין אלין אתמשכן ברוח הקדש מעילא לתתא, ובגין כן אמר משה שירה.

תא חזי, פולי האי אמר משה, וקרא לעלאין, עד לא יימא מלה, דכתיב האזינו השמים. יצרוף פמטר וגו'. וכל כף למה. משום כי שם יי' אקרא. עד דיימא מלה, ארעיש כלהו עלמין.

תאנא בההיא שעתא דאמר משה האזינו השמים ואדברה, אתרגישו עלמין. נפק קלא ואמר, משה משה, אמאי את מרעיש עלמא כלא. את בריה דבר נש, ובגינה אתרגיש עלמא. פתח ואמר, כי שם יי' אקרא. בההיא שעתא אשתתקו, ואציתו מלוי.

השלמה מזה שממות (סימן י"ח)

תנו רבנן, כשחלה רבי שמעון בן יוחאי. עאלו קמיה ר' פנחס, ור' חייא, ור' אבא. אמרו ליה, מאן (דהוא) קיימא דעלמא, שכיב. אמר לון, לא בי דינא דלעילא מעיינין

העולם, שוכב (מת)? ! אָמַר לָהֶם, לא בית דין של מעלה מעינים בדיני, שהרי אני רואה שאין אני נתן למלאך ולדין של מעלה, שאני לא כשאר בני אדם. אלא זה הדין שלי, הקדוש ברוך הוא דן אותו ולא בית דינו. וזה שאמר דוד בבקשתו לפניו, (תהלים מג) שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא לבדו ולא אחר.

שהרי למדנו, כשאדם חולה, בית דין של מעלה מסתכלים בדיניו; יש מהם שנוטים לכף זכות, שמראים זכותו של האדם, ויש מהם שנוטים לכף חובה, שמראים חובתו של האדם. ולא יוצא איש מן הדין כמו שהיה רוצה.

אבל מי שדן אותו המלך העליון, ששולט על הכל - הוא טוב, ולא יכול אדם להיות בדין הזה חוץ מטוב. מה טעמו? שהרי שנינו, מדותיו של המלך העליון נוסטים לזכות תמיד, והוא כלו צד של האמונה, ובגדו לעזב לחטאים וחובות. זהו שכתוב (תהלים קל) עֲמֹךְ הַסְּלִיחָה. למען תנא. עמך ולא עם אחר. ומשום זה בקשתי מלפניו שהוא ידון דיני, ואני אפגס בשלשה עשר פתחים לעולם הבא, ועוד, שלא עברו אותם חוץ מהאבות, ולא יהיה מי שימחה בידי, שלא אתבע רשות מהם.

אמר רבי שמעון דבר, וראו בית חליו שלא היה שם. תמהו, ולא כל אחד מהם לדבר בפיו מאימה גדולה שהיתה עליהם. עד שהיו יושבים, עלה להם ריחות של בשמים רבים וכל אחד התישב. עד שראו לרבי לאחר זמן אמר להם רבי שמעון,

בדינאי, דהא אנא חזי דלית אנא מתייהב למלאכא ולדינא דלעילא. דאנא לאו כשאר בני נשא. אלא האי דינא דילי, קדשא בריך הוא דייניה, ולאויבי דיניה. והיינו דאמר דוד, בבעותיה קמיה (תהלים מג) שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי. וכן שלמה אמר, (מלכים א ח) לעשות משפט עבדו, הוא בלחודו, ולא אחר.

דהא תנן, כשאדם שכיב, בי דינא דלעילא מסתכלין בדינו, אית מנהון דנטין לכף זכות, דאחזיין זכותיה דבר נש, ואית מנהון דנטין לכף חובה, דאחזיין חוביה דבר נש. ולא נפיק איניש מן דינא, כמה דהוה בעי.

אבל מאן דדאין ליה מלכא עילאה, דשליט על כולא, הוא טב, ולא יכול איניש

למהוי בההוא דינא, בר טב. מאי טעמא, דהא תנן, מכילוי דמלכא עילאה, נטו לזכותא תדיר, והוא כוליה צד דמהימנותא, ובגדו לשבקא לחטאין וחובין, הדא הוא דכתיב, (תהלים קל) עֲמֹךְ הַסְּלִיחָה. למען תנא. עמך ולא עם אחר.

ובגין כך בעינא קמיה דהוא דאין דינאי, ואנא איעול תליסר אבבי לעלמא דאתי, ועוד דלא אעברו לון בר אבהתא, ולא יהא מאן דימחי בידי, דלא אתבע רשותא מנהון.

אמר רבי שמעון מלה, וחנו בי מרעיה, דלא הוה תמן. תוהו, ולא יכול חד מנהון למללא בפומיה, מדחילו רבה דהות עליהון. עד דהוו יתבין, סליק לון ריחין דבוסמין סגיאין, וכל חד אתישיב, עד דחמו לרבי שמעון, והוה ממלל מלין, ולא הוו חמאן אחרן בר מיניה. לבתר עידן, אמר לון רבי שמעון, והיה מדבר דברים, ולא היו רואים אחרים חוץ ממנו.

ראיתם משהו? אמר לו רבי פנחס, לא. אלא פלנו תמהים על שלא ראינו אותך בבית חליף זמן רב, וכאשר ראינו אותך, עלה לנו ריחות בשמים של גן עדן, ושמענו קול אחד מדבר, ולא ידענו מי מדבר עמך. אמר להם, ולא שמעתם דבר אחר חוץ ממני? אמרו, לא. אמר להם, אין אתם ראויים לראות סבר פניו של עתיק הימים.

אמר להם, אמר לכם דבר, תמקתי על רבי פנחס שלא ראה, שאני ראיתי אותו פעת בעולם הבא, למטה ממנו מרבי אלעזר בני. וכעת שלחו בשבילי מלמעלה והראו לי מקום של הצדיקים לעולם הבא, ולא התישב בלבי מקומי, חוץ מעם אחיה השילוני. וברתי מקומי ובאתי, ובאו עמי נשמות של צדיקים, ועליון מהם מנשמות הצדיקים - אדם הראשון, שהיה יושב אצלי והיה מדבר עמי, ובקש שלא יתגלה חטאו לכל העולם, חוץ מאותו שאמרה התורה בגללו ונסתר באותו אילן של גן עדן. ואני אמרתי לו שהרי החברים (בבר) גלו.

אמר, אותו שגלו החברים ביניהם - טוב, אבל שאר בני העולם לא. מה הטעם? שחס הקדוש ברוך הוא על כבודו ולא רצה לפקדם חטאו, אלא באותו אילן שאכל ממנו. והקדוש ברוך הוא גלה לו בסוד הקדוש לחברינו, חברים שלא ידברו הם בהם ביניהם, ולא לרועים מהחברים ולא לו שייבאו לעולם. והוא דבר שלא צריך כל אדם, וטועה בו, לא משום החטא שחטא, אלא משום כבוד השם העליון שבני אדם לא זהירים בו, וכתוב (שמות א) זה שמי לעלם.

שמעון, חמיתון מידי. אמר ליה ר' פנחס, לא. אלא כולנא תוהין על דלא חמינא לך בבי מרעין זמן רב. וכד חמינא לך סליק לן ריחין דבוסמין דגנתא דעדן, ושמענא קלא ממלל, ולא ידענא מאן ממלל עמך. אמר להו, ולא שמעתון מלה אחרא בר מדידי. אמרו לאו. אמר לון, לית אתון חזון למחמי סבר אפין דעתיק יומין.

אמר לון, אימא לכו מלה, תוהנא על ר' פנחס, דלא חמא. דאנא חמית ליה פען בעלמא דאתי, לתתא מיניה מרבי אלעזר ברי. וכען שדרו בדילי מלעילא, ואחזון לי אתרא דצדיקיא לעלמא דאתי, ולא אתיישר בלבאי דוכתאי, בר עם אחיה השילוני. וברירנא דוכתאי, ואתינא, ואתו עמי נשמתין דצדיקיא, ועילא מנהון דנשמי דצדיקיא אדם הראשון, דהיה יתיב גבאי, והיה ממלל עמי. ובעי, דלא יתגלי חוביה לכל עלמא. בר ההוא דאמר אורייתא בגיניה, ואתפסי בההוא אילנא דגנתא דעדן. ואנא אמינא ליה דהא חבריאי (ס"א בבר) גלו.

אמר ההוא דגליין חבריאי בינייהו שפיר, אבל שאר בני עלמא לא. מאי טעמא, דחס קדשא בריך הוא על יקריה, ולא בעא לפרסומי חוביה, אלא בההוא אילנא דאכיל מיניה. וקודשא בריך הוא גלי ליה ברזא דקודשא, לחבירנא, חבריאי דלא אשתעו אינון בהדייהו בינייהו, ולא לרועי חבריאי, ולאינון דייתון לעלמא.

והוא מלה דלא בעי כל איניש, וטעי ביה, לאו משום חובתא דחב, אלא משום יקרא דשמא עילאה, דבגי נשא לא זהירין ביה, וכתוב (שמות ג) זה שמי לעלם. וייתון

וַיִּבְאוּ לְשֹׂאֵל מֶה שְׁלֹא צָרִיךְ
לָהֶם. וְזֶה שֶׁכָּתוּב (שמות יט) פֶּן
יִהְיֶה אֵל ה' לְרֹאשׁוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב,
רַב. הָרַב נִפְל וְנִתְפַּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.
כִּךְ אֵנִי גוֹזֵר, אֱלוֹ הַחֲבָרִים (חבר)
שֶׁמֶלֶמְדִּים הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ, הוּא
נִפְל וְנִמְצָא בְּאוֹתוֹ חֲטָא יוֹתֵר
מֵהֶם, שֶׁכָּתוּב וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב.
הָרַב נִפְל וְנִתְפַּס בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרַב אֲצִלּוֹ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּנּוּ. אָמַר
לוֹ, אָבָא, מָה אֲנִי שָׁם? אָמַר לוֹ,

(אשרי חלקך בני, וְמֵן רַב יִהְיֶה שְׁלֹא תִקְבֵּר
אֲצִיל, אָבֵל) בְּנִי, שְׁלֹא תִזְכֹּר כְּאֵן.
אָבֵל בְּאוֹתוֹ עוֹלָם, מְקוֹם שֶׁלֶךְ
וְשָׁלֵי מְבָרְרִים. וְכַאִם אֲנַחְנוּ עִם
אֱלוֹ הַצְּדִיקִים שְׂמֻזְמָנִים לְשִׁבְחָה
לְאֶדוֹן הָעוֹלָם, שְׁאֵלּוֹ הַמַּלְאָכִים
שֶׁשֶׁשְׁמֵשִׁים לְפָנָיו. זֶהוּ שֶׁכָּתוּב
(תהלים קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ
יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פָּנֶיךָ.

לְמַשָּׂאֵל מֶה דָּלָא צָרִיךְ לוֹן. וְהֵינּוּ דְכָתִיב,
(שמות יט) פֶּן יִהְיֶה אֵל ה' לְרֹאשׁוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב,
הָרַב נִפְל וְנִתְפַּס בְּאוֹתוֹ עוֹן. הַכִּי גִזְרֵנָּא, הָאִי
חֲבָרִיָּא (כ"א חֲבָרָא) דְּאוּרֵי שְׂמָא קְדִישָׁא, הוּא
נִפְל וְאִיתָא בְּהֵוָה חוּבָא, יִתִּיר מִנֵּיהּ,
דְכָתִיב וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב, הָרַב נִפְל וְנִתְפַּס
בְּאוֹתוֹ עוֹן.

קָרַיב לְגַבִּיָּה רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, אָמַר לִיה,
אָבָא, מָה אֲנָא הָתָם. אָמַר לִיה (כ"א וְכַאֲדָה

חולקך ברי, וְמֵן סָגִי וְהָא דְלֹא תִתְקַבֵּר נִבְיָא, אָבֵל) בְּרִי דְלֹא תִדְכָּר
הַכָּא אָבֵל בְּהֵוָה עֲלֵמָא, דּוּכְתָּא דִּידִי וְדִידֶךָ
בְּרִירָנָא. וְכַאִין אֲנִין עִם אֵינוֹן צְדִיקָא, דְּזִמְיִנִין
לְשִׁבְחָה לְמֵאֲרֵי עֲלֵמָא, דְּאֵינוֹן מְלָאכִין
דְּמַשְׁתַּמְשִׁין דְּקָמִיה, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (תהלים
קמ) אַךְ צְדִיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת
פָּנֶיךָ. (עד כאן מִהַחֲשֵׁמֻתוֹ).

האדרא זוטא קדישא

תֵּאֲנָא בְּהֵוָה יוֹמָא דְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּעָא לְאַסְתִּלְקָא מִן עֲלֵמָא וְהוּא מְסִדֵּר
מְלוֹי. אֲתַפְּנָשׁוּ חֲבָרִיא לְבִי רַבִּי שְׁמַעוֹן. וְהוּוּ קָמִי רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה
וְרַבִּי אָבָא וּשְׁאָר חֲבָרִיא. וְהוּוּ מְלִיא בֵּיתָא.

זְקִיף עֵינָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֲמָא דְאַתְמָלִי בֵּיתָא. בְּכָה רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר.
בְּזִמְנָא אַחְרָא כַּד הוּינָא בְּבִי מְרַעִי, הָוָה רַבִּי פְּנַחֵס בֶּן יֵאִיר קָמָאִי.
וְעַד דְּבְרִירָנָא דּוּכְתָּאִי אוּרִיכוּ לִי עַד הַשְּׁתָּא. וְכַד תִּבְנָא אֶסְחָר אֲשָׁא
מְקָמָאִי וּמַעֲלָמִין לָא אֲתַפְּסִק. וְלֹא הָוָה עָאֵל פֶּר נָשׁ אֶלָּא בְּרִשׁוּתָּא.
וְהַשְּׁתָּא חֲמִינָא דְאַתְפְּסִק וְהָא אֲתַמְלִי בֵּיתָא. עַד דִּהוּוּ יִתְבִּי. פִּתַּח עֵינָיו
רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֲמָא מַה דְּחֲמָא וְאַסְחָר אֲשָׁא בְּבֵיתָא. נִפְקוּ כֻלְהוּ וְאַשְׁתְּאַרוּ
רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה וְרַבִּי אָבָא. וּשְׁאָר חֲבָרִיא יִתְבוּ אַבְרָאִי.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיה, פּוּק חֲזִי אִי הָכָא רַבִּי יִצְחָק דְּאֲנָא
מְעַרְבָנָא לִיה. אֵימָא לִיה דִּיסְדֵּר מְלוֹי וְיִתִּיב לְגַבִּיָּא זַפָּאָה חוּלְקִיָּה.
קָם רַבִּי שְׁמַעוֹן וְיִתִּיב וְחִיִּיךְ וְחִדִּי. אָמַר אֵן אֲנוּן חֲבָרִיא. קָם רַבִּי אֶלְעָזָר
וְאָעִיל לוֹן יִתְבוּ קָמִיה. זְקִיף יָדָיו רַבִּי שְׁמַעוֹן וּמַצְלִי צְלוּתָא וְהוּוּ חֲדִי
וְאָמַר. אֲנוּן חֲבָרִיא דְּאַשְׁתְּכַחוּ בְּבִי אֲדָרָא יִזְדְּמָנוּן הָכָא. נִפְקוּ כֻלְהוּ

וַאֲשֶׁתָּאֲרוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִיהַ רַבִּי אֲבָא וְרַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חֲזִיָּא.
אֲדֹהֲכִי עָאֵל רַבִּי יִצְחָק. אָמַר לִיהַ רַבִּי שְׁמַעוֹן כִּמָּה יָאוֹת חוֹלָקֶה כִּמָּה
חִידוֹ בָּעֵי לְאַתּוּסְפָּא לָךְ בְּהָאֵי יוֹמָא. יְתִיב רַבִּי אֲבָא בְּתַר כְּתָפוּי וְרַבִּי
אֶלְעָזָר קָמִיהַ.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן הָא הַשְּׁתָּא שְׁעָתָא דְרַעוּתָא הוּא. וְאַנָּא בְּעִינָא לְמֵיֶעֱלָ
בְּלָא כְּסוּפָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְהָא מַלִּין קְדִישִׁין דְלֹא גְלִיָּאן עַד
הַשְּׁתָּא, בְּעִינָא לְגַלְאָה קָמִי שְׁכִינְתָּא, דְלֹא יִימְרוּן דְהָא בְּגִרְיָעוּתָא
אֶסְתַּלְקָנָא מֵעֵלְמָא. וְעַד כַּעַן טְמִירָן הוּוּ בְּלִפְאֵי, לְמֵיֶעֱלָ בְּהוּ לְעֵלְמָא
דְאַתִּי. וְכַךְ אֶסְדִּירְנָא לְכוּ, רַבִּי אֲבָא יְכַתּוּב, וְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרִי יִלְעִי, וְשָׂאֵר
חֲבֵרֵיִיא יִרְחֲשׁוּן בְּלִפְיֵיהוּ. קָם רַבִּי אֲבָא מִבְּתַר כְּתָפוּי. וְיְתִיב רַבִּי אֶלְעָזָר
בְּרִיהַ קָמִיהַ, אָמַר לִיהַ קוּם בְּרִי, דְהָא אַחֲרָא יְתִיב בְּהָהוּא אַתָּר, קָם רַבִּי
אֶלְעָזָר.

אֲתַעֲטֹף רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְיְתִיב. פֶּתַח וְאָמַר, (תהלים קטו) לֹא הִמָּתִים יִהְלְלוּ יְהִי
וְלֹא כָל יוֹרְדֵי דוּמָה. לֹא הִמָּתִים יִהְלְלוּ יְהִי, הֲכִי הוּא וְדָאִי, אֵינּוֹן
דְּאַקְרוּן מֵתִים, דְהָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא חֵי אֲקָרִי, וְהוּא שְׂאֲרֵי בֵין אֵינּוֹן
דְּאַקְרוּן חַיִּים, וְלֹא עִם אֵינּוֹן דְּאַקְרוּן מֵתִים. וְסוֹפִיָּה דִקְרָא כְּתִיב, וְלֹא כָל
יוֹרְדֵי דוּמָה, וְכָל אֵינּוֹן דִּנְחֲתִין לְדוּמָה, בְּגִיָּהֶם יִשְׁתַּאֲרוּן. שְׂאֲנִי אֵינּוֹן
דְּאַקְרוּן חַיִּים, דְהָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בָּעֵי בִקְרִיָּהוּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כִּמָּה שְׁנִיָּא שְׁעָתָא (דף רפ"ח ע"א) דָּא מַאֲדָּרָא. דְּבִאֲדָּרָא
אֲזִדְמֵן קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא וְרִתִּיכּוּי. וְהַשְּׁתָּא, הָא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
הָכָא, וְאַתִּי עִם אֵינּוֹן צְדִיקֵיִיא דְּבִגְנֻתָא דְעֵדֶן, מָה דְלֹא אַעֲרֵעוּ בְּאַדָּרָא.
וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בָּעֵי בִקְרִיָּהוּן דְּצְדִיקֵיִיא יְתִיר מִיִּקְרָא דִּילִיָּה, כִּמָּה
דְּכְתִיב בִּירְבָּעָם, דְהוּא מְקִטֵּר וּמְפַלַּח לְעַבְדָּה זָרָה, וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
אוּרִיךְ לִיָּה. וְכִיּוֹן דְּאוּשֵׁיט יִדִּיהַ לְקַבְּלֵי דְעֵדוּ נְבִיאָה, אֲתִיבֵּשׁ יְדֵיהַ,
דְּכְתִיב, (מלכים א' יג) וְתִיבֵּשׁ יָדוֹ וְגו'. וְעַל דְּפַלַּח לְעַבְדָּה זָרָה לֹא כְּתִיב, אֶלָּא
עַל דְּאוּשֵׁיט יְדֵיהַ לְעֵדוּ נְבִיאָה. וְהַשְּׁתָּא קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בָּעֵי בִקְרָא
דִּילָן, וְכִלְהוּ אַתָּאן עָמִיהַ.

אָמַר, הָא רַב הַמְּנוּנָא סָבָא הָכָא, וְסַחֲרִיָּה שְׁבָעִין צְדִיקֵי גְלִיפֵן בְּעִיטְרִין,
מְנַהֲרִין כָּל חַד וְחַד מִזִּיָּהֲרָא דְזִיּוּא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל
סְתִימִין. וְהוּא אֲתִי לְמִשְׁמַע בְּחִדּוּתָא, אֵלִין מַלִּין דְאַנָּא אֵימָא. עַד דְהוּא
יְתִיב, אָמַר, הָא רַבִּי פְּנַחֶס בֶּן יֶאִיר הָכָא, אַתְקִינוּ דוּכְתִיָּה, אֲזִדְעֵצְעוּ
חֲבֵרֵיִיא דְהוּוּ תַמָּן, וְקָמוּ וְיָתְבוּ בְּשִׁיפּוּלֵי בֵיתָא. וְרַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אֲבָא,
אֲשֶׁתָּאֲרוּ קָמִיהַ (נ"א עמיה) דְרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאַדָּרָא

אֲשֶׁתִּכְחֹנָא דְכָל חֲבֵרָיָא הוּוּ אַמְרִי, וְאַנָּא עִמָּהוּן. הַשְׁתָּא אִימָא אָנָּא בְּלַחֲוֹדָא, וְכִלְהוּ צִייתִין לְמַלּוּלִי, עֲלֵאִין וְתַתָּאִין. זַפָּאָה חוּלְקִי יוֹמָא דִּין. פִּתַּח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (שיר השירים ז) אָנִי לְדוּדִי וְעָלִי תִשׁוּקָתוֹ. כָּל יוֹמִין דְּאִתְקַטְרָנָא בְּהָאִי עֲלָמָא, בְּחַד קִטְרָא אִתְקַטְרָנָא בִּיה בְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֶּךָ הַשְׁתָּא וְעָלִי תִשׁוּקָתוֹ. דְּהוּא וְכָל סִיעָתָא קְדִישָׁא דִּילֵיהּ, אָתוּ לְמַשְׁמַע בְּחֻדָּה, מְלִין סְתִימִין, וְשִׁבְחָא דְעִתִּיקָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, פְּרִישׁ וְאִתְפָּרֵשׁ מִכָּלָא, וְלֹא פְרִישׁ, דְּהָא כָּלָא בִּיה מִתְדַבְּקִין, וְהוּא מִתְדַבֵּק בְּכָלָא הוּא כָּלָא.

עִתִּיקָא דְכָל עִתִּיקִין, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, אִתְתַּקֵּן וְלֹא אִתְתַּקֵּן. אִתְתַּקֵּן, בְּגִין לְקִיּוּמָא כָּלָא. וְלֹא אִתְתַּקֵּן, בְּגִין דְּלֹא שְׂכִיחַ.

בְּרַח אִתְתַּקֵּן, אִפִּיק תְּשַׁעָה נְהוּרִין, דְּלַחֲטִין מְנִיָּה, מִתְקוֹנוּי. וְאִינוּן נְהוּרִין מְנִיָּה, מִתְנַהֲרִין וּמִתְלַחֲטִין, וְאִזְלִין וּמִתְפַּשְׁטִין לְכָל עֵיבָר. כְּבוֹצִינָא דְאַתְפַּשְׁטִין מְנִיָּה נְהוּרִין לְכָל עֵיבָר. וְאִינוּן נְהוּרִין דְּמִתְפַּשְׁטִין, כִּד יְקָרְבוּן לְמַנְדַּע לֹון, לֹא שְׂכִיחַ אֱלָא בּוֹצִינָא בְּלַחֲוֹדִי. כֶּךָ הוּא עִתִּיקָא קְדִישָׁא, (הוּא) בּוֹצִינָא עֲלָאָה, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. וְלֹא שְׂכִיחַ בְּרַח אִינוּן נְהוּרִין דְּמִתְפַּשְׁטִין, דְּמִתְגַּלְיִין, וּטְמִירִין. וְאִינוּן אֲקִרוּן שְׁמָא קְדִישָׁא. וּבְגִין כֶּךָ כָּלָא חַד.

וְכֹחַ דְּאַמְרִי חֲבֵרָנָא בְּסַפְרֵי קְדָמָאִי, דְּאִינוּן דְּרַגִּין דְּאִתְבְּרִיאוּ, וְעִתִּיקָא קְדִישָׁא אִתְגַּלִּי בְּהוּ, בְּכָל חַד וְחַד. מְשׁוּם דְּאִינוּן תְּקוּנִין דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא. לֹאוּ הַשְׁתָּא עֵידָנָא לְהַגִּי מְלִין דְּהָא אָמִינָא לֹון בְּאַדְרָא קְדִישָׁא. וְחִמִּינָא מַה דְּלֹא יִדְעָנָא חֲכִי, וְעַד הַשְׁתָּא אִסְתִּים בְּלַפְּאֵי מְלָה. וְהַשְׁתָּא אָנָּא בְּלַחֲוֹדָאִי אִסְהִידָנָא קָמִי מִלְּפָא קְדִישָׁא, וְכָל הַגִּי זַפָּאִי קְשׁוּט דְּאָתוּ לְמַשְׁמַע מְלִין אֱלִין.

גּוֹלְגֻלְתָּא דְּרִישָׁא חוּרָא, לֹאוּ בִּיה שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא. קוּלְטָרָא דְקִטְפוּי, אִתְפַּשְׁט וְאִתְנַהֵר, וּמְנִיָּה יִרְתוּן צְדִיקֵיָא אַרְבַּע מָאָה עֲלָמִין דְּכִסּוּפִין לְעֲלָמָא דְּאָתִי. מַהֲאִי קוּלְטָרָא דְקִטְפָא, דְּהִיא גּוֹלְגֻלְתָּא חוּרָא, נְטִיף טָלָא כָּל יוֹמָא, לְהֵהוּא זְעִיר אֲנָפִין, לְאַתֵּר דְּאִתְקַרִי שְׁמַיִם, וּבִיה זְמִינִין מִיִּתְיָא לְאַחֲרִיא לְזִמְנָא דְּאָתִי. דְּכִתִּיב, (בראשית כו) וַיִּתֵּן לָהּ הָאֱלֹהִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם. וְאִתְמַלְיָא רִישִׁיהּ, וּמַהֲהוּא זְעִיר אֲנָפִין, נְטִיף לְחַקֵּל תְּפוּחִין. וְכָל חַקֵּל תְּפוּחִין, נְהִירִין מַהֲהוּא טָלָא.

הָאִי עִתִּיקָא קְדִישָׁא טְמִיר וּגְנִיז. וְחִכְמָתָא עֲלָאָה סְתִימָאָה, בְּהֵהוּא גּוֹלְגֻלְתָּא מְשִׁתְּכָה, וְדָאִי בְּהָאִי עִתִּיקָא, לֹא אִתְגַּלְיָא אֱלָא רִישָׁא בְּלַחֲוֹדִי, בְּגִין דְּאִיהוּ רִישָׁא לְכָל רִישָׁא. חִכְמָתָא עֲלָאָה, דְּאִיהִי רִישָׁא,

בִּיה סְתִים, וְאַקְרִי מוֹחָא עֲלָאָה. מוֹחָא סְתִימָא. מוֹחָא דְשְׁכִיף וְשְׁקִיט.
וְלִית דִּידַע לִיה, בַּר אִיהוּ.

תַּלְתָּ רִישֵׁין אַתְגַּלְפֵּן, דָּא, לָגוּ מִן דָּא. וְדָא, לְעִילָא מִן דָּא. רִישָׁא חָדָא,
חֲכָמָתָא סְתִימָאָה, דְּאַתְפְּסִיָּא, וְלֹאוּ מִתְפַּתְחָא. וְחֲכָמָתָא דָּא
סְתִימָאָה, רִישָׁא לְכָל רִישִׁיה, דְּשָׁאר חֲכָמוֹת. רִישָׁא עֲלָאָה, עֲתִיקָא
קְדִישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין. רִישָׁא דְכָל רִישָׁא, (דף רפ"ח ע"ב) רִישָׁא דְלֹאוּ
רִישָׁא. וְלֹא יָדַע, וְלֹא אֲתִידַע, מַה דְּהוּי בְּרִישָׁא דָּא, דְּלֹא אֲתִידַבֵּק
בְּחֲכָמָתָא, וְלֹא בְּסוֹכְלָתָנּוּ. וְעַל הָאֵי אַקְרִי, (במדבר כד) בָּרַח לָךְ אֶל מְקוֹמֶךָ.
(יחזקאל א) וְהַחֲיוֹת רָצוּא וְשׁוֹב.

וּבְגִין כֶּף עֲתִיקָא קְדִישָׁא אַקְרִי אֵין. דְּבִיה תַּלְיָא אֵין. וְכָל אֵינוֹן שְׁעָרִי,
וְכָל אֵינוֹן נִימִין, מִמּוֹחָא סְתִימָאָה נִפְקִין. (פלוני) וְכָלְהוּ שְׁעִיעִין, (ס"א
יבניו) בְּשִׁקּוּלָא. וְלֹא אֲתַחְזִי קְדָלָא.

כִּלְאָ הוּא, בְּגִין דְּהָאֵי עֲתִיקָא קְדִישָׁא בְּחַד הוּי. כִּלְאָ בְּחִידוּ, וְלֹא שְׁנִיָּא
מִרְחָמִי לְעִלְמִין. בְּתַלְתָּ עֶשֶׂר מְכִילָן דְּרַחֲמִין אֲשַׁתְּכַח. בְּגִין דְּהָאֵי
חֲכָמָתָא סְתִימָאָה דְּבִיה, מִתְפָּרֵשׁ תַּלְתָּ זְמָנִין לְאַרְבַּע אַרְבַּע. וְהוּא עֲתִיקָא,
כָּלִיל לֹון, וְשְׁלִיט עַל כָּלָא.

חַד אַרְחָא דְנִהִיר בְּפִלְגוּתָא דְשְׁעָרִי דְנִפְקִי מִמּוֹחָא, הוּא אַרְחָא דְנִהִירִין
בִּיה צְדִיקָאָה לְעִלְמָא דְאַתִּי, דְּכַתִּיב (משלי ד) וְאַרְחָ צְדִיקִים כָּאוֹר נִוְגָה
וְגו'. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה נח) אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יִי. וְיִמְהָאֵי אַרְחָא מִתְנַהֲרִין כָּל
שָׁאר אַרְחִין, דְּתַלְיִין בְּזַעִיר אֲנָפִין.

הָאֵי עֲתִיקָא סְבָא דְסָבִין, כְּתָרָא עֲלָאָה, לְעִילָא. דְּמִתְעַטְרִין בִּיה כָּל
עַטְרִין, וְכְתָרִין, מִתְנַהֲרִין כָּל בּוֹצִינִין מִנִּיה וּמִתְלַהֲטִין (ומתנהרין). וְהוּא,
הוּא בּוֹצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְלֹא אֲתִידַע. (וכל שאר בוצינין מניה מתלחטין ומתנהרין).

הָאֵי עֲתִיקָא אֲשַׁתְּכַח בְּתַלְתָּ רִישֵׁין, וְכָלִילָן בְּחַד רִישָׁא. וְהָהוּא (נ"א והוא)
רִישָׁא עֲלָאָה, לְעִילָא לְעִילָא. וּבְגִין דְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא אֲתִרְשִׁים
בְּתַלְתָּ, אוֹף הָכִי כָל שָׁאר בּוֹצִינִין דְּנִהֲרִין מִנִּיה, כָּלִילָן בְּתַלְתָּ. עוֹד,
עֲתִיקָא אֲתִרְשִׁים בְּתִרִין. כָּלִילָא דְּעֲתִיקָא בְּתִרִין. הוּא כְּתָרָא עֲלָאָה דְכָל
עֲלָאִין, רִישָׁא דְכָל רִישִׁי. וְהָהוּא דְּהוּי לְעִילָא מִן דָּא, דְּלֹא אֲתִידַע. כֶּף
כָּל שָׁאר בּוֹצִינִין, סְתִימִין בְּתִרִין. עוֹד עֲתִיקָא קְדִישָׁא אֲתִרְשִׁים וְאַסְתִּים
בְּחַד, וְהוּא חַד, וְכָלָא הוּא חַד. כֶּף כָּל שָׁאר בּוֹצִינִין, מִתְקַדְשִׁין,
מִתְקַשְּׂרִין, וּמִתְהַדְרִין בְּחַד, וְאֵינוֹן חַד.

מִצְחָא דְאַתְגַּלִּי בְּעֲתִיקָא קְדִישָׁא, רָצוֹן אַקְרִי, דְּהָא רִישָׁא עֲלָאָה דָּא סְתִים
לְעִילָא, דְּלֹא אֲתִידַע פְּשִׁיט חַד טוֹרְנָא בְּסִימָא, יָאָה, דְּאַתְפְּלִיל

במצחא. ובגין דאיהו (נ"א דהחוא) רעוא דכל רעוין, אתתקן במצחא, ואתגלייא בבוסיטא (ס"א אתגליית בפסיטא), האי מצחא אקרי רצון.

וכד רצון דא אתגלייא, רעוא דרעוין אשתכח בכלהו עלמין, וכל צלותין דלתתא מתקבלין, ומתנהרין אנפוי דזעיר אנפין, וכלא ברחמי אשתכח, וכל דינין אתטמרן ואתפפין.

בשבתא בשעתא דצלותא דמנחה, דהוא עידן דכל דינין מתערין, אתגלייא האי מצחא, ואתפפין כל דינין, ואשתכחו רחמין בכלהו עלמין. ובגין כך אשתכח שבת בלא דינא, לא לעילא ולא לתתא. ואפילו אשא דגיהנם אשתקע (ס"א אשתקד) באתריה, ונייחין חייביא. ועל דא אתוסף נשמתא דחדו בשבתא.

ובעי בר נש למחדי בתלת סעודתי דשבתא, דהא כל מהימנותא, וכל כללא דמהימנותא, ביה אשתכח, ובעי בר נש לסדרא פתורא, ולמיכל תלת סעודתי דמהימנותא, ולמחדי בהו.

אמר רבי שמעון, אסהדנא עלי לכל אלין דהכא, דהא מן יומאי לא בטילנא אלין תלת סעודתי, ובגיניהון לא אצטריכנא לתעניתא בשבתא. ואפילו ביומי אחריני לא אצטריכנא, כל שפן בשבתא. דמאן דזכי בהו, זכי למהימנותא שלימתא. חד, סעודתא דמטרוניתא. וחד, סעודתא דמלפא קדישא. וחד, סעודתא דעתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין. ובההוא עלמא יזפי בהו לאלין. האי רצון כד אתגלייא, כל דינין אתפפין משולשליהון.

תקונא דעתיקא קדישא אתתקן בתקונא חד, כללא דכל תקונין. והיא חכמה עלאה, סתימאה. כללא דכל שאר, והאי אקרי עדן עלאה סתימא. והוא מוחא דעתיקא קדישא. והאי מוחא אתפשט לכל עיבר, מניה אתפשט עדן אחרא. ומהאי עדן אתגלה.

וזהו (דף רפ"ט ע"א) רישא סתימא דברישא דעתיקא דלא אתידע, כד פשיט חד טורנא (ס"א גורנא), דהוה מתתקן לאתנהרא, בטש ביה מוחא (נ"א מצחא), ואתגלה, ואתנהיר בכמה נהירין, ואפיק וארשים בבוסיטא דא, ביהאי מצחא. ואתרשים ביה חד נהורא, דאקרי רצון. והאי רצון אתפשט לתתא בדיקנא, עד דהוא אתר דמתישבא בדיקנא, ואקרי חסד עלאה. ודא איהו נוצר חסד. ובהאי רצון כד אתגלייא, מסתכלין מארי דדינא ומתפפין.

עינני דרישא דעתיקא קדישא, תרין בחד שקילן. דאשגחין תדירא, ולא נאים. דכתיב, (תהלים קכא) לא ינום ולא יישן שומר ישראל, ישראל

קדישא, בגין כך לא אית ליה גבינין על עינא, ולא כסותא. והוא מוחא אתגליף ונהיר בתלת תוורין דעילא (נ"א דעינא), בתוורא חדא מסתחיין עינין דזעיר אנפין, דכתיב, (שיר השירים ה) רוחצות בקלב. דהוא (נ"א כהוא) תוורא קדמא. ושאר תוורין אסתחיין ונהרין לשאר בוצינין.

מוחא אקרי נביעא דברכתא, נביעא דכל ברכאן מניה אשתפחו. ובגין דהאי מוחא להיט בתלת תוורין דעינא, בעינא תלא ביה ברכתא, דכתיב, (משלי כב) טוב עין הוא יבורך, דהא במוחא תליין תוורו דעינא. האי עינא כד אשגח בזעיר אנפין, (עלמין) (ס"א אתגהרן אנפין בלחו בסדר) אנהרן בלחו בחדו. עינא דא, הוא כלל ימינא, לית ביה שמאלא. עינין דתתא, ימינא ושמאלא, תרי, בתרי גוונין.

בצניעותא דספרא אולפינא, דהא י' עלאה, י' תתאה. ה' עלאה, ה' תתאה. ו' עלאה, ו' תתאה. כל אלין עלאין, בעתיקא תליין. תתאין, בזעיר אנפין אינון. לאו תליין, אלא אינון ממש. ובעתיקא קדישא תליין. דהא שמא דעתיקא אתפסיא מפלא, ולא אשתכח. אבל אלין אתוון דתליין בעתיקא. בגין דיתקיימון אינון דלתתא. דאי לאו הכי לא יתקיימון.

ובגין כך, שמא קדישא סתים וגלייא. והוא דסתים לקבליה דעתיקא קדישא, סתימא דכלא. והוא (אתגליא בגינה דתליא) (ס"א דאתגלי בגינה דתתא דאתגליא דתליא) בזעיר אפין. ובגין כך, כל ברכאן בעיין סתים וגלייא. אלין אתוון סתימן דתליין (בעתיקא קדישא. תליין, אפאי תליין י' לקיימא י' דלתתא) (ס"א ודאי בגולגלתא במצחא בעינין תלא י' (ס"א אפאי) אפאי תלא לקיימא לי' דלתתא).

חוטמא, בהאי חוטמא, בנוקבא דפרדשקא, דביה נשיב רוחא דחיי לזעיר אפין. ובהאי חוטמא, בנוקבא דפרדשקא, תליא ה', לקיימא ה' אחרא דלתתא. ודא רוחא נפיק ממוחא סתימא, ואקרי רוחא דחיי. ובהאי רוחא, זמינין למנדע חכמתא, בזמנא דמלכא משיחא. דכתיב, (ישעיה יא) ונחה עליו רוח יי' רוח חכמה ובינה וגו'. האי חוטמא, חייך מפל סטרין, חדו שלימא. נחת רוח. אסוותא. בחוטמא דזעיר אנפין (במה דאוקימנא) כתיב, (שמואל ב כב) עלה עשן באפו וגו'. והכא כתיב (ישעיה מח) ותהלתי אחרטם לך.

ובספרא דאגדתא, דבי רב ייבא סבא, אוקים, ה' בפומא, והכא לא מתקיימא הכי, ולא אצטרפא (ס"א אצטרפא), אף על גב דבחד סלקא, אלא בה' דינא תליא, ודינא בחוטמא תליא, דכתיב עלה עשן

באפו. ואי תימא, הא כתיב ואש מפיו תאכל. עקרא דרוגזא בחוטמא תליא.

כל תקונין דעתיקא קדישא, במוחא שקיט וסתים מתתקנן. וכל תקונין דזעיר אנפין, בחכמה תתא מתתקנן. דכתיב, (תהלים קד) כלם בחכמה עשית, וה' כללא דכלא ודאי. מה בין ה' לה'. ה' דהכא, דינא אתער מנה. ודהכא רחמי גו רחמי.

בדיקנא דעתיקא קדישא, תליא כל יקירו דכלא. מזלא דכלא אקרי. מהאי דיקנא, מזלא יקירותא (נ"א מהאי מזלא יקירא) דכל יקירין, מזלי עלאי ותתאי. בלהו משגיחין לההוא מזלא. בהאי מזלא תליא חיי דכלא, מזוני דכלא. בהאי מזלא תליין שמיא וארעא. גשמין דרענא. בהאי מזלא, אשגחותא דכלא. בהאי מזלא תליין כל חיילין עלאין ותתאין. (דף רפ"ט ע"ב)

תלת עשר נביעין, דמשחא דרבותא טבא, תליין בדיקנא דמזלא יקירא דא. וכלהו נפקין לזעיר אנפין. לא תימא כלהו, אלא תשעה מנייהו, משתבחין בזעיר אנפין, לאכפייא דינין.

(וכד) האי מזלא, תליא בשקולא עד טבורא. כל קדושי קדושין דקדושא ביה תליין. בהאי מזלא, פשיט פשיטותא דקוטרע עלאה. ההוא רישא דכל רישין, דלא אתידע, ולא אשתמודע, ולא ידעין עלאין ותתאין. בגין כן בלא בהאי מזלא תליא.

בדיקנא דא, תלת רישין דאמינא, מתפשטן. וכלהו מתחברן בהאי מזלא, ומשתכחין ביה. ובגין כן, כל יקירו דיקירותא, בהאי מזלא תליא. כל אלן אתון דתליין בהאי עתיקא, כולהו תליין בהאי דיקנא, ומתחברן בהאי מזלא, ותליין ביה, לקיימא אתון אחרנין. דאלמלי לא סליק אלן אתון בעתיקא, לא קיימין אלן אחרנין. ובגין כן אמר משה כד אצטריך, יי' יי', תרי זימני, ופסיק טעמא בגווייהו. דהא במזלא תליא כלא. מהאי מזלא, מתפספי עלאי ותתאי, ומתפפין קמיה. זכאה חולקיה מאן דזכי להאי.

האי עתיקא קדישא, סתימא דכל סתימין, לא אדפר, ולא אשתבח. ובגין דאיהו רישא עלאה לכל עלאין, לא אדפר, בר רישא חדא, בלא גופא, לקיימא בלא.

והאי (נ"א דכל סתימין) (ס"א בגין דאיהו) רישא עלאין לכל עלאין, לא אדפר, אלא רישא חדא, בלא גופא, לקיימא בלא. והוא) טמיר וסתים וגניז מפלא, תקונין אתתקנן, בההוא מוחא סתימא דכלא, דאתפשט ואתתקן כלא ונפיק חסד עלאה ותתאה, וחסד

עלֹאָה אַתְּפֹשֶׁט וְאַתְּקֵן וְאַתְּכִלִּיל כֹּלֵא בְּמוֹחָא סְתִימָאָה דָּא. כִּד אַתְּתֵקֵן חֲוִירָא דָּא בְּנִהִירוֹ דָּא, בְּטַשׁ מָאן דְּבִטַּשׁ, בְּהַאי מוֹחָא וְאַתְנַהִיר, וְתִלְיָא מִמְּזֵלָא יִקִּירָא מוֹחָא אַחְרָא, דְּאַתְּפֹשֶׁט וְנִהִיר לְתַלְתִּין וְתָרִין שְׁבִילִין. כִּד אַתְנַהִיר נִהִיר מִמְּזֵלָא יִקִּירָא. אַתְנַהִירוֹ תִּלְת רִישֵׁין עֲלָאִין, תָּרִין רִישֵׁין, וְחֵד דְּכִלִּיל לֹון. וּבְמִזֵּלָא תִלְיִין, וְאַתְּכִלִּיל בֵּיה.

מִכָּאן שְׁאֵרֵי לְאַתְגְּלִיָּא יִקִּירוֹ דְּדִיקְנָא, דְּאִיהוּ מִזֵּלָא סְתִימָאָה. וְאִינוֹן מִתְּתֵקֵנן, כְּמָה דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא תִּלְת רִישֵׁין מִתְּעַטְרִין בֵּיה, הָכִי כֹלֵא בְּתִלְת רִישֵׁין. וְכִד אַתְנַהֲרֵן, תִּלְיִין כֹּלֵהוּ דָּא בְּדָא בְּתִלְת רִישֵׁין, תָּרִין מִתָּרִין סְטִרִין, וְחֵד דְּכִלִּיל לֹון.

וְאִי תִימָא, מָאן עִתִּיקָא קְדִישָׁא. תָּא חֲזִי, לְעִילָא לְעִילָא, אִית דִּלָּא אַתְיָדַע, וְלֹא אֲשַׁתְּמוּדַע, וְלֹא אַתְרָשִׁים, וְהוּא כִלִּיל כֹּלֵא, וְתָרִין רִישֵׁין בֵּיה כִלְיָן (ס"א תל"ן). וְכִדִּין כֹּלֵא (תדא) הָכִי אַתְּתֵקֵן. וְהוּא לָאוּ בְּמִנְיָנָא, וְלֹא בְּכִלְלָא וְלֹא בְּחוּשְׁבֹן אֶלָּא בְּרַעוּתָא דִּלְפָּא, עַל דָּא אַתְּמַר, (תהלים ט) אֲמַרְתִּי אֲשַׁמְרָה דְּרַכִּי מִחֲטָא בְּלִשׁוֹנִי.

אַתְר דְּשִׁירוּתָא אֲשַׁתְּכַח, מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּאַתְנַהִיר מִמְּזֵלָא, הוּא נִהִירוֹ דְּחֻכְמָתָא, דְּאַתְּפֹשֶׁט לְתַלְתִּין וְתָרִין עֵיבֵר. וְנִפְקָא מִהֵהוּא מוֹחָא סְתִימָאָה, מִנִּהִירוֹ דְּבֵיה. וְכֵה דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא נִהִיר בְּקִדְמִיתָא (ס"א בְּחֻכְמָתָא), דָּא הִיא. וְשִׁירוּתָא מִמָּה דְּאַתְגְּלִיָּא (ת"י), וְאַתְעֵבִיד לְתִלְת רִישֵׁין, וְרִישָׁא חֲדָא כִלִּיל לֹון. וְאַלִּין תִּלְת מִתְּפֹשֶׁט לְזַעִיר אַנְפִּין, וּמֵאֲלִין נִהִרִין כֹּלֵא. אַתְגְּלִיָּה הִיא חֻכְמָתָא, וְאַפִּיק חֵד נִהֲרָא, דְּנִגִּיד וְנִפִּיק לְאַשְׁקָאָה גִּנְתָּא וְעֵייל (נ"א וְעֵילִין) בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אַנְפִּין, וְאַתְעֵבִיד חֵד מוֹחָא וּמִתְּמָן אַתְמָשִׁין וְנִגִּיד בְּכֹל גּוּפָא, וְאַשְׁקִי כָּל אִינוֹן נְטִיעָאן. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (בראשית ב) וְנִהַר יוֹצֵא מַעַדֵּן לְהַשְׁקוֹת אֶת הָעֵץ וְגו'.

תוֹ אַתְגְּלִיָּה הִיא חֻכְמָתָא, וְאַתְמָשֶׁךְ וְעֵייל בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אַנְפִּין, וְאַתְעֵבִיד מוֹחָא אַחְרָא (תהווא אַחְרָא). הֵהוּא נִהִירוֹ דְּאַתְמָשֶׁכָּא מִנִּיה אֲלִין תָּרִין מְשִׁיכֵן אַתְגְּלִיָּפו, מִתְּחַבְרֵן בְּחֵד רִישָׁא דְּעִמִּיקָא דְּבִירָא, דְּכִתִּיב, (משלי ג) בְּדַעְתּוֹ תְּהוֹמוֹת נִבְקָעוּ. וְעֵייל בְּרִישָׁא דְּזַעִיר אַנְפִּין, וְאַתְעֵבִיד מוֹחָא אַחְרָא, וּמִתְּמָן אַתְמָשִׁין וְעֵייל לְגוֹ גּוּפָא, וּמִלְיָא כָּל אִינוֹן אֲדָרִין וְאַכְסִדְרִין דְּגוּפָא. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (משלי כד) וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ.

וְאַלִּין נִהִרִין, מִנִּהִירוֹ דְּהֵהוּא מוֹחָא עֲלָאָה סְתִימָאָה, דְּנִהִיר בְּמִזֵּלָא (עִתִּיקָא קְדִישָׁא). וְכֹלֵא דָּא בְּדָא תִלְיִין. וְאַתְקָשֶׁר דָּא בְּדָא, וְדָא בְּדָא, עַד דְּיִשְׁתְּמוּדַע דְּכֹלֵא חֵד, וְכֹלֵא הוּא עִתִּיקָא, (דף ר"ז ע"א) וְלֹא אַתְפָּרֶשׁ מִנִּיה כְּלוּם. אֲלִין תִּלְת נִהִירִין, נִהִרִין לְתִלְת אַתְרָנִין, דְּאַקְרוּן אַבְהֵן. וְאַלִּין

נְהִירִין לְבָנִין. וְכֹלָא נְהִיר מֵאַתֵּר חַד. כִּד אֶתְגַּלְיָא הָאֵי עֵתִיקָא, רַעְוָא דְרַעְוֹן, כֹּלָא נְהִיר וְכֹלָא אֲשֶׁתְּכַח בְּחֵדוֹ שְׁלִימָתָא.

הָאֵי חֲכָמָתָא אֲקָרִי עֵדָן, וְהָאֵי עֵדָן אֶתְמַשֵּׁן מַעֲדָן עֲלָאָה, סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין. וּמֵהָאֵי עֵדָן, אֲקָרִי שִׁירוּתָא. דְּבַעֲתִיקָא לָא אֲקָרִי, וְלָא הָוִי שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא. וּבִגִּין דְלָא הָוִי בֵּיה שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא, לָא אֲקָרִי אֶתָּה. בִּגִּין דְאֶתְפְּסִיָּא וְלָא אֶתְגַּלְיָא. וְאֲקָרִי הוּא. וּמֵאַתֵּר דְשִׁירוּתָא אֲשֶׁתְּכַח אֲקָרִי אֶתָּה, וְאֲקָרִי אָב. דְּכֶתִיב, (ישעיה סג) כִּי אֶתָּה אֲבִינוּ.

בְּאַגְדָתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא, כֹּלְלָא דְכֹלָא, זְעִיר אֲנָפִין אֲקָרִי אֶתָּה. עֵתִיקָא קִדִּישָׁא דְאֶתְפְּסִיָּא, אֲקָרִי הוּא. וְשִׁפִּיר. וְהִשְׁתָּא קָרִינָן בְּאַתֵּר דָּא דְשִׁירוּתָא אֲשֶׁתְּכַח, אֶתָּה. אָף עַל גַּב דְאֶתְפְּסִיָּא, מְנִיָּה הָוִי שִׁירוּתָא, וְאֲקָרִי אָב. וְהוּא אָב לְאַבְהֶן. וְהָאֵי אָב נָפִיק מֵעֵתִיקָא קִדִּישָׁא, דְּכֶתִיב (איוב כח) וְהִחֲכֵמָה מֵאִין תִּמְצָא. וּבִגִּין כֹּךְ לָא אֲשֶׁתְּמוּדָע.

תָּא חֲזִי, פְּתִיב (איוב כח) אֱלֹהִים הִבִּין דְרַפְּהָ, דְרַפְּהָ מִמֶּש. אָבֵל וְהוּא יָדַע אֶת מְקוֹמָהּ, מְקוֹמָהּ מִמֶּש. וְכָל שְׁכָן דְרַפְּהָ. (מְקוֹמָהּ מִמֶּש. וְלָא דְרַפְּהָ. מְקוֹמָהּ מִמֶּש. וְכָל שְׁכָן דְרַפְּהָ.) וְכָל שְׁכָן הֵהוּא חֲכָמָה דְסְתִימָא בֵּיה בַּעֲתִיקָא קִדִּישָׁא.

הָאֵי חֲכָמָה שִׁירוּתָא דְכֹלָא, מְנִיָּה מִתְּפַשְּׁטָן תְּלָתִין וְתָרִין שְׁבִילִין. (שְׁבִילִין וְלָא אֲרִיחִין) וְאֲוִרִיָּתָא בְּהוּ אֶתְפְּלִילַת בַּעֲשָׂרִין וְתָרִין אֲתוּוֹן, וְעֶשֶׂר אֲמִירָן. הָאֵי חֲכָמָה אָב לְאַבְהֶן. וּבֵהָאֵי חֲכָמָה, שִׁירוּתָא וְסִיּוּמָא אֲשֶׁתְּכַח. וּבִגִּין כֹּךְ, חֲכָמָה עֲלָאָה חֲכָמָה תִּתָּאָה. כִּד אֶתְפַּשְּׁט חֲכָמָה, אֲקָרִי אָב לְאַבְהֶן. כֹּלָא לָא אֶתְפְּלִיל אֶלָּא בְּהָאֵי. (ס"א כִּד מִתְּפַשְּׁטָן חֲכָמוֹת, אֶתְקָרִי אָב לְאַבְהֶן. כֹּלָא לָא אֲשֶׁתְּכַח אֶלָּא בְּהָאֵי) דְּכֶתִיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ.

זְקַר רַבִּי שְׁמַעוֹן יְדוּי, וְחַדִּי, אָמַר, וְדָאֵי עֵידָן הוּא לְגַלְאָה, וְכֹלָא אֲצִטְרִיף בַּשְּׁעָתָא דָּא. תֵּאנָא, בַּשְּׁעָתָא דְעֵתִיקָא קִדִּישָׁא, סְתִימָאָה דְכָל סְתִימִין, בַּעֲא לְאַתְקָנָא כֹּלָא, אֶתְקִין פְּעִין דְכָר וְנוֹקְבָא. בְּאַתֵּר דְאֶתְפְּלִילוּ דְכָר וְנוֹקְבָא לָא אֶתְקִימוּ, אֶלָּא בְקִיּוּמָא אֶתְרָא (ס"א כְּעִין דְכָר) דְדְכָר וְנוֹקְבָא. וְהָאֵי חֲכָמָה כֹּלְלָא דְכֹלָא, כִּד נָפִיקָא וְאַתְנַהִיר מֵעֵתִיקָא קִדִּישָׁא, לָא אֶתְנַהִיר אֶלָּא בְדְכָר וְנוֹקְבָא. דְּהָאֵי חֲכָמָה אֶתְפַּשְּׁט, וְאַפִּיק מִנִּיָּה בִּינָה, וְאַשְׁתְּכַח דְכָר וְנוֹקְבָא. הוּא, חֲכָמָה אָב. בִּינָה אִם. חֲכָמָה וּבִינָה, בְּחֵד מִתְקָלָא אֶתְקִלוּ, דְכָר וְנוֹקְבָא. וּבִגִּינִיָּהוּ כֹלָא אֶתְקִיָּים בְּדְכָר וְנוֹקְבָא, דְאֶלְמָלָא הָאֵי, לָא מִתְקִימִין.

שִׁירוּתָא דָּא אָב לְכֹלָא, אָב לְכֹלְהוּ אֲבָהֶן, אֶתְחַבְרוּ דָּא בְדָא, וְנִהִירוּ דָּא בְדָא. (חֲכָמָה אָב. בִּינָה אִם. דְּכֶתִיב (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא) כִּד אֶתְחַבְרוּ, אוֹלִידוּ, וְאַתְפַּשְּׁט מְהִימְנוּתָא. בְּאַגְדָתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא, הֵכִי תֵאנִי, מְהוּ בִּינָה.

אֶלֶּא כִּד אֶתְחַבֵּר דָּא בְּדָא, יו"ד בִּה"א, אֶתְעַבְרַת, וְאַפִּיקַת בֶּן, וְאוֹלִידַת. וּבִגִּין כֶּךְ, בִּינָה אֶקְרִי, בֶּן י"ה, שְׁלִימוּתָא דְכָלָא. אֶשְׁתַּכְחוּ תְרוּוֹיִיהוּ דְמִתְחַבְרֵן, וּבֶן בְּגוּוֹיִיהוּ. כָּלָלָא דְכָלָא. בְּתַקוּנֵיהוּ אֶשְׁתַּכַּח שְׁלִימוּתָא (נ"א בֶּן י"ה, תְּרוּוֹיִיהוּ דְמִתְחַבְרֵן, וּבֶן בְּגוּוֹיִיהוּ. בְּתַקוּנֵיהוּ אֶשְׁתַּכְחוּ שְׁלִימוּתָא דְכָלָא כָּלָלָא) דְכָלָא, אָב וְאָם. בֶּן וּבִת.

מִלִּין אֲלִין, לֹא אֶתִיבְהוּ לְגַלְאָה, בַּר לְקַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין, דְּעָאלוּ וְנִפְקוּ, וַיִּדְעִין אֲרַחוּי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּלֹא סָטָן בָּהוּ לִימִינָא וְלִשְׁמָאלָא. דְכָתִיב, (הושע יד) כִּי יִשְׂרָאֵל דָּרְכֵי יִי וְצַדִּיקִים יֵלְכוּ בָם וְגו'.

זַפָּא חוֹלְקִיה, דְּמֵאן דְּזָכִי לְמַנְדַּע אֲוִרְחוּי, וְלֹא סָטִי, וְלֹא יִטְעִי בָהוּ. דְּמִלִּין אֲלִין סְתִימִין אֵינּוּן וְקַדִּישֵׁי עֲלִיוֹנִין נְהִירִין בָּהוּ, כְּמֵאן דְּנִהִיר מְנַהִירו דְּבוֹצִינָא. לֹא אֶתְמַסְרוּ מִלִּין אֲלִין, אֶלֶּא לְמֵאן דְּעָאל וְנִפִּיק. דְּמֵאן דְּלֹא עָאל וְנִפִּיק, טַב לִיה דְּלֹא אֲבָרִי. דְּהָא גִלְיָא קָמִי עֲתִיקָא קַדִּישָׁא, סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְּמִלִּין אֲלִין נְהִירִין כְּלָפָאִי, בְּאַשְׁלִמוּתָא דְּרַחֲמִימוּתָא וּדְחִילו דְּקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וְאַלִין בְּנִי דְּהָכָא, יִדְעָנָא בָהוּ דְּהָא עָאלוּ וְנִפְקוּ, וְאַתְנַהֲרִין בְּאַלִין מִלִּין, וְלֹא כְּלָהוּ. וְהִשְׁתָּא אֶתְנַהֲרִירו בְּשְׁלִימוּתָא כְּמָה דְּאַצְטְרִיךְ. זַפָּא חוֹלְקִי עֲמַהוּן, בְּהֵוֹא עֲלָמָא.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְּאַמִּינָא דְּעֲתִיקָא קַדִּישָׁא. וְכָל מַה דְּאַמִּינָא דְּזַעִיר אֲנַפִּין. כָּלֹא חַד, כָּלֹא חַד, כָּלֹא חַד מְלָה. לֹא (דף ר"צ ע"ב) תְּלִיָּא בֵּיה פִּירוּדָא. בְּרִיךְ הוּא בְרִיךְ שְׁמִיה לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עֲלָמִין.

תָּא חֲזִי, שִׁירוּתָא דָּא דְּאַקְרִי אָב, אֶתְכִּלִּיל בְּיו"ד, דְּתְלִיָּא מִפְּזָלָא קַדִּישָׁא. וּבִגִּין כֶּךְ, יו"ד כִּלִּיל אֶתְוּוֹן אֶחָרְנִין. י' סְתִימָא דְכָל אֶתְוּוֹן אֶחָרָן. י' רִישָׁא וְסִיפָא דְכָלָא.

וְהָהוּא נְהָר דְּנִגִּיד וְנִפִּיק, אֶקְרִי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְּאַתִּי תְדִיר וְלֹא פָסִיק. וְהָאִי הוּא עֲדוּנָא דְּצַדִּיקָא, לְזַפָּא לְהָאִי עֲלָמָא דְאַתִּי, דְּאַשְׁקִי תְדִיר לְגַנְתָּא, וְלֹא פָסִיק. עֲלִיה כְּתִיב (ישעיה נח) וּכְמוֹצָא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזְבוּ מִימֵיו. וְהָהוּא עֲלָמָא דְאַתִּי, אֲבָרִי בְּיו"ד, הָדָא הוּא דְכָתִיב, (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן לְהַשְׁקוֹת אֶת הַגֶּן. י' כִּלִּיל תְּרִין אֶתְוּוֹן ו"ד.

בְּאַנְהֲרָתָא דְבִי רַב יִיבָא סָבָא תְּנִינָן, אָמַאי ו"ד כִּלִּיל בְּיו"ד. אֶלֶּא נְטִיעָה דְּגַנְתָּא (ס"א ודא) דָּא, אֶקְרִי ו'. אֵית גַּנְתָּא אֶחָרָא, דְּאַיְהִי ד'. וּמַהֲאִי

ו', אֶשְׁתַּקִּיָּא ד'. (דאִיתִי אֶרְבַּעָה), (ס"א דאִישִׁים) וְהֵינּוּ רָזָא דְכָתִיב, וְנָהָר יוֹצֵא מִעֵדֶן וְגו'. מָאִי עֵדֶן. דָּא חֲכָמָה עֲלָאָה, וְדָא י'. לְהַשְׁקוֹת. אֶת הַגֶּן, דָּא הוּא ו'. וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים, דָּא הוּא ד', וְכָלֹא כִּלִּיל בְּיו"ד.

וּבִגִּין כֶּךְ, אֶקְרִי אָב לְכָלָא. אָב לְאַבְהֵן. שִׁירוּתָא דְכָלָא, (אֶקְרִי) בֵּיתָא דְכָלָא,

דְּכָתִיב, (משלי כד) בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בֵּית. (מהאי י' שירותא וסיומא דכלא) וכתִּיב, (תהלים קד) כָּלֶם בְּחֻכְמָה עָשִׂיתָ. בְּאַתְרֵיהּ, לָא אֲתַגְלִיָּא, וְלֹא אֲתִידַע. מִדְּאַתְחַבֵּר בְּאַימָא אֲתִרְמִיז בְּאַימָא וּבִגִּין כֶּךָ אִימָא כָּלְלָא דְכָלָא, בָּהּ אֲתִידַע וּבָהּ אֲתִרְמִיז, שִׁירוּתָא וְסִיוְמָא דְכָלָא. (חֻכְמָה אֲקָרִי) דְּבָהּ סְתִים כָּלָא.

בְּלָלָא דְכָלָא, שְׂמָא קִדִּישָׁא. עַד הַשְׁתָּא רְמִיזָנָא, וְלֹא אֲמִינָא כָּל אֲלִין יוֹמִין. וְהֵאִידָנָא מִתְגַּלְפִּין סְטָרִין, י', כָּלִיל בְּהֵאִי חֻכְמָה. ה' דָּא אִימָא, וְקָרִינֵן בִּינָה. ו"ה, אֲלִין תָּרִין בְּנִין, דְּמִתְעַטְרֵן מֵאִימָא. וְהֵא תְּנִינֵן, דְּבִינָה אֲתַפְלִיל מִכָּלָא. יו"ד דְּמִתְחַבְּרָא בְּאַימָא, וּמִפְקִין בִּין. וְהֵינֵנוּ בִּינָה, אָ"ב וָא"ם דְּאִינוּן י"ה, בֵּין בְּגוּוֹיָהּ.

הַשְׁתָּא אֵית לֹאסְתַּפְלָא, בִּינָה, וְאַקְרִי תְּבוּנָה, אֲמָאי אֲקָרִי תְּבוּנָה, וְלֹא בִינָה. אֲלֹא תְּבוּנָה אֲקָרִי, בְּשַׁעְתָּא דִּינְקָא לְתָרִין בְּנִין, בִּין וּבִין, דְּאִינוּן ו"ה, וְהֵאִידָנָא שַׁעְתָּא אֲקָרִי תְּבוּנָה. דְּכָלָא כָּלִיל בְּאַלִּין אֲתוּוֹן, בִּין וּבִין, אִינוּן ו"ה. וְכָלָא חֵד כָּלְלָא, וְהֵינֵנוּ תְּבוּנָה.

בְּסַפְרָא דְּרַב הַמְנוּנָא סָבֵא אָמַר, דְּשַׁלְמָה מְלָכָא, תְּקוּנָא קְדָמָא דְּגִלִּי וְאָמַר, (שִׁיר הַשִּׁירִים א) הִנֵּנּוּ יָפָה רַעֲיָתִי מִהֵאִי הוּא. וְתְּקוּנָא תְּנִינָא, אֲקָרִי כָּלָה, דְּאִיהִי נִוְקָבָא דְּלִתְתָּא. וְאִינוּן דְּאַמְרִי, דְּתִירוּוֹיָהּ לְהֵאִי נִוְקָבָא דְּלִתְתָּא אִינוּן, לָאוּ הָכִי. דְּהֵ"א קְדָמָא לָא אֲקָרִי כָּלָה. וְהֵ"א בְּתִרָא, אֲקָרִי כָּלָה, לְזִמְנִין יְדִיעִין (לְזִמְנִין סְגִיָּא). דְּהֵא זִמְנִין סְגִיָּאִין אִינוּן, דְּדְּכוּרָא לָא אֲתַחַבֵּר עֲמָה, וְאַסְתַּלֵּק מִינָהּ. בְּהֵאִידָנָא זִמְנָא כְּתִיב, (ויקרא יח) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדַת טְמֵאָתָהּ לָא תִקְרַב. בְּשַׁעְתָּא דְּאַתְדַּכְּאָת נִוְקָבָא, וְדְּכוּרָא בְּעִי לְאַתְחַבְּרָא עֲמָה, כְּדִין אֲקָרִי כָּלָה. כְּכָלָה מִפְּשֵׁי אֲתִיָּא.

(אבל) הֵאִי אִימָא, לָא אֲפָסִיק רַעוּתָא דְּתִירוּוֹיָהּ לְעֵלְמִין, בְּחֵד נְפָקִין, בְּחֵד שְׂרִיין. לָא אֲפָסִיק דָּא מִן דָּא, וְלֹא אֲסְתַּלֵּק דָּא מִן דָּא. וּבִגִּין כֶּךָ כְּתִיב וְנָהָר יֵצֵא מֵעֶדֶן, יוֹצֵא תְּדִיר, וְלֹא אֲפָסִיק. הָדָא הוּא דְּכְתִיב, וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִימּוֹ. וּבִגִּין כֶּךָ כְּתִיב רַעֲיָתִי, בְּרַעוּתָא דְּאַחֲוָה שְׂרִיין, בְּאַחֲדוּתָא שְׁלִימוּתָא. אֲבָל הָכָא אֲקָרִי כָּלָה, דְּכֵד אֲתָא דְּכוּרָא לְאַתְחַבְּרָא עֲמָה, הִיא כָּלָה, כְּכָלָה אִיהִי אֲתִיָּא מִפְּשֵׁי.

וּבִגִּין כֶּךָ, תְּרִי (ויחי רמ"ב) תְּקוּנִין דְּנוֹקְבִי פְּרִישׁ שְׁלֵמָה. תְּקוּנָא דְּקְדָמִיתָא סְתִימָא, בִּגִּין דְּאִיהִי סְתִימָא. וְתְּקוּנָא תְּנִינָא פְּרִישׁ יְתִיר, וְלֹא סְתִים פּוּלִי הֵאִי. וְלִבְתֵּר תְּלִיָּא כָּל שְׂבָחָא בְּהֵאִידָנָא דְּלַעֲיָלָא. דְּכְתִיב, (שִׁיר הַשִּׁירִים ו) אַחַת הִיא לְאַמָּה בָּרָה הִיא לְיִלְדָּתָהּ. וּבִגִּין דְּאִיהִי אִימָא מִתְעַטְרָא בְּעַטְרָא דְּכָלָה, וְרַעוּתָא דִּיו"ד לָא אֲפָסִיק מִנָּהּ לְעֵלְמִין, אֲתִיָּהִיב בְּרַשׁוּתָהּ כָּל חִירוֹ דְּעַבְדִּין. כָּל חִירוֹ דְּכָלָא. כָּל חִירוֹ דְּחִיבָא, לְדַכָּא לְכָלָא.

דְּכַתִּיב, (ויקרא טז) כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יִכְפֹּר עַלְיֵכֶם. וְכַתִּיב (ויקרא כח) וְקִדַּשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה יוֹבֵל הִיא. מָאִי יוֹבֵל. כִּמָּה דַּאת אָמַר (ירמיה יז) וְעַל יוֹבֵל יִשְׁלַח שָׂרָשָׁיו. מִשּׁוּם הֵהוּא נָהָר דַּאתִּי וְנָגִיד וְנָפִיק, וְאִתִּי תְדִיר, וְלֹא פָסִיק.

בְּתִיב (דף רצ"א ע"א) (משלי ב) כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא לְתִבּוּנָה תִתֵּן קוֹלָךְ. כִּיֹּן דַּאֲמַר כִּי אִם לְבִינָה תִקְרָא, אֲמַאי לְתִבּוּנָה. אֲלֹא כֹלָא כִּמָּה דַּאֲמִינָא. הִי מְנִייהו עֲלָא. בִּינָה עֲלָא מְתִבּוּנָה. בִּינָה אֵב וְאִם וְכֵן. י"ה: אֵב וְאִם, וְכֵן בְּגִוּוּיֵיהוּ. תִּבּוּנָה: כֹּלָא כֹלָל דְּבִנְיָן, בֵּין וּבֵת, ו"ה. וְלֹא אֲשַׁתְּכַח אֵב וְאִם, אֲלֹא בְּאִמָּא, דַּאֲמִינָא וְדַאי (ס"א אֲלֹא בְּבִינָה. וּבְתִבּוּנָה וְדַאי אִימָא) רְבִיעָא עֲלִייהו, וְלֹא אֲתַגְלִיֵּיא. אֲשַׁתְּכַח דְּכֹלָל דְּתִרִין בְּנִין, אֲקָרִי תִבּוּנָה. וְכֹלָל דַּאֵב אִם וְכֵן, אֲקָרִי בִינָה. וְכַד פְּעִי לֹאֲכֹלָל כֹּלָא, בְּהֵאִי אֲתַפְּלִיל. וְהֵאִי אֵב וְאִם וְכֵן, אֲקָרוּן חֲכָמָה בִּינָה וְדַעַת. בְּגִין דְּהֵאִי בֵּין נָטִיל סִימְנִין דַּאֲבֹי וְאִמִּיה, אֲקָרִי דַעַת, דְּהוּא סְהִדוּתָא דְּתִרְוּוּיֵיהוּ. וְהֵאִי בֵּין אֲקָרִי בּוֹכְרָא. דְּכַתִּיב, (שמות ד) בְּנִי בְּכוֹרִי יִשְׂרָאֵל. וּבְגִין דַּאֲקָרִי בּוֹכְרָא, נָטִיל תִּרִין חוּלְקִין. וְכַד אֲתַרְבִּי בַעֲטָרוֹי, נָטִיל תִּלַּת חוּלְקִין. וּבִין כַּד וּבִין כַּד, תִּרִין חוּלְקִין, וּתִלַּת חוּלְקִין כֹּלָא חַד מְלָה. וְהֵאִי וְהֵאִי חֲכִי (ס"א חַד) הָוִי, יְרוּתָא דַּאֲבֹי וְאִמִּיה יָרִית.

מָאִי יְרוּתָא דָּא. אַחְסִנְתָּא דַּאֲבֹי וְאִמִּיה, וְתִרִין עֲטָרִין דְּהוּ גְנִיזִין בְּגִוּוּיֵיהוּ, וְאַחְסִינֵי לְבָן דָּא. מַסְטָרָא דַּאֲבֹי, הָוִה גְנִיז בְּגִוּוּיָּה חַד עֲטָרָא, דַּאֲקָרִי חֶסֶד. וּמַסְטָרָא דַּאֲמִינָא, חַד עֲטָרָא דַּאֲקָרִי גְבוּרָה. וְכֹלָהוּ מִתַּעֲטָרִין בְּרִישִׁיָּה, וְאַחִיד לֹון. וְכַד נִהְרִין אֲלִין אֵב וְאִם עֲלִיה, כֹּלָהוּ אֲקָרוּן תַּפִּילִין דְּרִישָׁא. וְכֹלָא נָטִיל בֵּין דָּא, וְיָרִית כֹּלָא, וְאַתְפָּשֵׁט בְּכָל גּוּפָא. וְהֵאִי בֵּין יְהִיב לְבָרְתָּא. וּבְרִתָּא מְנִיה אֲתִזֵּן. וְעַל כָּל פְּנִים מִפָּאן, בְּרָא יָרִית וְלֹא בְרִתָּא. בְּרָא יָרִית לַאֲבֹי וְלַאֲמִיה וְלֹא בְרִתָּא. וּמְנִיה אֲתִזֵּן בְּרִתָּא. כִּמָּה דְּכַתִּיב, (דניאל ד) וּמִזִּזֵּן לְכֹלָא בֵּיה. (וְאִי תִּפָּא כָּל הָאִי וְהֵאִי אֲקָרוּן צְדִיק וְצַדִּיק בְּחַד אֵינֵן וְחַד כֹּלָא).

הֲנִי אֵב וְאִם, כִּלְיָן וּמִתְחַבְּרָן דָּא בְּדָא. וְאֵב טְמִיר יִתִּיר. וְכֹלָא אֲחִיד מַעֲתִיקָא קְדִישָׁא, וְתִלָּא מִמְזָלָא קְדִישָׁא, יְקִירוֹ דְּכָל יְקִירִין. וְאַלִין אֵב וְאִם, מִתְקַנֵּין בִּיתָא, כִּמָּה דַּאֲמִינָא דְּכַתִּיב, (משלי כד) בְּחֲכָמָה יִבְנֶה בֵּית וּבְתִבּוּנָה יִתְכַוֵּן וּבְדַעַת חֲדָרִים יִמְלֹאוּ כָּל הוֹן יָקָר וְנָעִים. וְכַתִּיב (משלי כב) כִּי נָעִים כִּי תִשְׁמְרֵם בְּבִטְנְךָ. (חֲנִי כֹלָלָא וְכֹלָא, כִּמָּה דַּאֲמִינָא וְתִלְיָן מִפְּלֹא מְדִישָׁא יְקִירָא).

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּאֲדָרָא לֹא גְלִינָא כֹּלָא. וְכָל הֲנִי מְלִין, טְמִירִין בְּלִפְאִי הָוִי עַד הַשְּׁתָּא, וּבְעִינָא לֹאֲטָמְרָא לֹון לְעֲלָמָא דַּאתִּי, מִשּׁוּם דְּתַמְּן

שְׁאַלְתָּא שְׁאִיל לָנָא, כְּמָה דְכְתִיב, (ישעיה לג) וְהָיָה אֱמוּנַת עַתִּיד חוֹסֵן יְשׁוּעוֹת
חֻכְמָה וְדַעַת וְגו', וְחֻכְמָה בְּעֵינֵי מִינִי, וְהַשְׁתָּא רַעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא
בְּהַאי, הָא כְּלָא כְּסוּפָא אִיעוּל קָמִי פְּלִטְרוּי.

בְּתִיב (שמואל א ב) כִּי אֵל יְדֻעוֹת יְי'. יְדֻעוֹת וְדָאִי. הוּא הִדְעַת. בְּדַעַת כָּל פְּלִטְרוּי
אֲתַמְלִיין. דְכְתִיב, וּבִדְעַת חֲדָרִים יִמְלָאוּ. (בגין כד) דַּעַת אַחֲרָא לָא
אֲתַגְלִיא, דְהָא טְמִירָא אָזִיל בְּגוּוּיָה, וְאַתְּכִלִּיל בִּיה. דַּעַת נָהִיר בְּמוֹחִין,
וְאַתְּפִשֵּׁט בְּמוֹחָא כְּלָא. (במוחא, כְּסוּפָא כְּלָא, כִּי אֵל יְדֻעוֹת יְי').

בְּסִפְרָא דְאַגְדָּתָא תְּנִינָן, כִּי אֵל יְדֻעוֹת יְי', אֵל תְּקָרִי יְדֻעוֹת, אֵלָא עֲדוֹת.
דְּהוּא סְהֲדוּתָא דְכְּלָא, סְהֲדוּתָא דְתִרִין חוֹלְקִין, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(תהלים עח) וַיִּקֶּם עֲדוֹת בְּיַעֲקֹב. וְאַף עַל גַּב דְּהָאִי מְלָה, אוֹקְמוּהָ בְּסִפְרָא
דְּצִנִּיעוּתָא בְּגוּוּנָא אַחֲרָא. הָתָם בְּאַתְרִיהָ שְׁלִים, הָכָא כְּלָא שְׁפִיר, וְכְלָא
הָוִי, כִּד אֲסֵתִים מְלָה.

הָאִי אָב וְאֵם, כְּלָהוּ בְּהוּ כְּלִילָן, כְּלָא בְּהוּ סְתִימָן, וְאַיְנוּן סְתִימָן בְּמִזְלָא
קְדִישָׁא, עֲתִיקָא דְכָל עֲתִיקִין. בִּיה סְתִימָן. בִּיה כְּלִילָן. כְּלָא הוּא,
כְּלָא הָוִי. בְּרִידָא הוּא, בְּרִידָא שְׁמִיָּה, לְעֵלָם וּלְעֵלְמִי עֲלָמִין.

כִּד מְלִין דְּאַדְרָא יָאוּת, וְכְלָהוּ מְלִין קְדִישִׁין, מְלִין דְּלָא סְטָאן לִימִינָא
וְלִשְׁמָאֲלָא, כְּלָהוּ מְלִין דְּסְתִימִין, וְאַתְּגַלְיִין לְאַיְנוּן דְּעָאֵלוּ וְנִפְקוּ,
וְכְלָא הָכִי הוּא. וְעַד הַשְׁתָּא הוּוּ מִתְּפַסְיִין אֵלִין מְלִין דְּדְחִילָנָא לְגַלְאָה,
וְהַשְׁתָּא אֲתַגְלִיין. וְגַלִּי קָמִי (מלכא) עֲתִיקָא קְדִישָׁא, דְּהָא לָא לִיקְרָא דִּילִי
וּדְבִית אָבָא עֲבִידָנָא, אֵלָא בְּגִין דְּלָא אִיעוּל בְּכְסוּפָא קָמִי פְּלִטְרוּי
עֲבִידָנָא. וְעוֹד, הָא חֲמִינָא, דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא וְכָל הָנִי זְכָאִי קְשׁוּט
דְּהָכָא מִשְׁתַּכְּחֵן, כְּלָהוּ מִסְתַּכְּמִין עַל יְדֵי. דְּהָא חֲמִינָא דְכְּלָהוּ חֲדָאן בְּהָאִי
הִלּוּלָא דִּילִי, וְכְלָהוּ זְמִינִין (דף רצ"א ע"ב) בְּהִלּוּלָא עֲלָמָא בְּהִלּוּלָא דִּילִי,
זְכָאָה חוֹלְקִי.

אָמַר רַבִּי אָבָא, כִּד סִיִּים מְלָה דָּא בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, בּוֹצִינָא עֲלָאָה, אָרִים
יְדוּי, וּבְכָה וְחִיף. בְּעָא לְגַלְאָה מְלָה חֲדָא. אָמַר, בְּמְלָה דָּא
אַצְטַעֲרָנָא כָּל יוֹמָאִי, וְהַשְׁתָּא לָא יְהִבִּין לִי רְשׁוּתָא. אֲתַתְּקָף, וְיִתִּיב,
וְרַחֲשׁ בְּשַׁפּוּתִיָּה, וְסָגִיד תֵּלַת זְמָנִין, וְלָא הָוָה יָכִיל בְּר נָשׁ לְאַסְתַּכְּלָא
בְּאַתְרִיהָ, כָּל שָׁכֵן בִּיה. אָמַר, פּוּמָא פּוּמָא, דְּזָכִית לְכָל הָאִי, לָא אֲנָגִיבוּ
מִבּוּעָךְ. מִבּוּעָךְ נָפִיק וְלָא פָּסַק. עֲלֹךְ קָרִינָן (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מִעֲדָן.
וְכְתִיב (ישעיה נח) וְכִמּוּצָא מִיָּם אֲשֶׁר לֹא יִכְזָּבוּ מִיָּמִיו.

הָאִידְנָא אֲסִהֲדָנָא עָלִי. דְּכָל יוֹמִין דְּקָאִימָנָא, תְּאִיבָנָא לְמַחְמִי יוֹמָא דָּא,
(נ"א רַעוּתָא לְגַלְאָה דְּזוּא דָּא) וְלָא סְלִיק בְּרַעוּתִי (ס"א ביד'), בְּר הָאִידְנָא, דְּהָא

בַּעֲטָרָא דָּא מִתְעַטֵּר הָאִי יוֹמָא. וְהִשְׁתָּא בְּעִינָא לְגַלְאָה מַלְיָן, קַמִּיהָ דְקוּדְשָׁא בְּרִין הוּא, דְּהָא כֻּלְּהוּ מִתְעַטְרִין בְּרִישֵׁי. וְהָאִי יוֹמָא לֹא יִתְרַחֵק לְמִיעַל לְדוּכְתִּיהָ, כְּיוֹמָא אַחְרָא. דְּהָא כָּל יוֹמָא דָּא בְּרִשׁוּתִי קִיָּימָא. וְהִשְׁתָּא שְׂרִינָא לְגַלְאָה מַלְיָן, בְּגִין דְּלֹא אִיעוּל בְּכִסּוּפָא לְעֵלְמָא דְאַתִּי. וְהָא שְׂרִינָא אִימָא.

כְּתִיב, (תהלים פט) צֶדֶק וּמִשְׁפָּט מְכוּן כְּסָאָךְ חֹסֵד וְאַמֶּת יִקְדְּמוּ פָנֶיךָ. מֵאֵן חִפְיָמָא, יִסְתַּכַּל בְּהָאִי, לְמַחְמֵי אוֹרְחוּי (כ"א דינוי) דְּקַדִּישָׁא עֲלָאָה, דִּינִין דְּקִשׁוּט, דִּינִין דְּמִתְעַטְרִין בְּכִתְרֵי עֲלָאִין. דְּהָא חִמִּינָא דְכֻלְּהוּ בּוֹצִינִין נִהְרִין מִבּוֹצִינָא עֲלָאָה, טְמִירָא דְכָל טְמִירִין, פִּלְהוּ דְרֵגִין לְאַתְנַהֲרָא. (נ"א וּפִלְהוּ אִינוּן דְרֵגִין לְאַתְנַהֲרָא) וּבִהְיוּא נְהוֹרָא דְכָכַל דְרָגָא וְדְרָגָא, אֲתַגְלִיָּא מַה דְאַתְגְלִיָּא, וְכֻלְּהוּ נְהוֹרִין אַחֲדִין, נְהוֹרָא דָּא בְּנְהוֹרָא דָּא, וְנְהוֹרָא דָּא, בְּנְהוֹרָא דָּא, וְנְהוֹרִין דָּא בְּדָא, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא.

נְהוֹרָא דְכָל בּוֹצִינָא וּבּוֹצִינָא, דְאַקְרוּן תְּקוּנֵי מַלְפָּא, פְּתִירֵי מַלְפָּא, כָּל חַד וְחַד, נְהִיר וְאַחֲדִיד בְּהִיוּא נְהוֹרָא דְלָגוּ לָגוּ, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ לְבֵר. וּבְגִין כֵּךְ כֻּלָּא בְּחַד דְרָגָא אֲסִתְלַק, וְכֻלָּא בְּחַד מַלְה אֲתַעֲטֵר, וְלֹא מִתְפָּרֵשׁ דָּא מִן דָּא, אִיהוּ וּשְׁמִיהָ חַד הוּא. נְהוֹרָא דְאַתְגְלִיָּא, אֲקָרִי לְבוֹשָׁא דְמַלְפָּא. נְהוֹרָא דְלָגוּ לָגוּ, (בְּהִיוּא נְהוֹרָא חוּא מַה) נְהוֹרָא סְתִים, וּבִיהָ שְׂרִיָּא הִהוּא דְלֹא אֲתַפְּרֵשׁ וְלֹא אֲתַגְלִיָּא.

וְכֻלְּהוּ בּוֹצִינֵי, וְכֻלְּהוּ נְהוֹרִין, נְהוֹרִין מַעֲתִיקָא קַדִּישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, בּוֹצִינָא עֲלָאָה. וְכַד מִסְתַּכַּלֵּן, פִּלְהוּ נְהוֹרִין דְאַתְפָּשְׁטִין. לֹא אֲשַׁתְּכַח בֵּר בּוֹצִינָא עֲלָאָה, דְאַטְמֹר וְלֹא אֲתַגְלִיָּא.

בְּאִינוּן לְבוֹשִׁין דִּיקָר, לְבוֹשֵׁי קִשׁוּט, תְּקוּנֵי קִשׁוּט, בּוֹצִינֵי קִשׁוּט, אֲשַׁתְּכַחוּ תְרִין בּוֹצִינִין, תְּקוּנָא דְכוּרְסִיָּא דְמַלְפָּא, וְאַקְרוּן צֶדֶק וּמִשְׁפָּט. וְאִינוּן שִׁירוּתָא, וּשְׁלִימוּתָא, בְּכָל מְהִימְנוּתָא. וּבִהְגֵי מִתְעַטְרִין כָּל דִּינִין דְלַעֲיִלָּא וְתַתָּא, וְכֻלָּא סְתִים בְּמִשְׁפָּט. וְצֶדֶק מְהִי מִשְׁפָּט אֲתִזֵּן. וְלִזְמַנִּין קָרִינֵן לָהּ, (בְּרֵאשִׁית יד) וּמִלְכֵי צֶדֶק מְלֹךְ שָׁלָם.

בֵּר מִתְעַרִּין דִּינִין מִמִּשְׁפָּט, פִּלְהוּ רַחֲמֵי, פִּלְהוּ בְשְׁלִימוֹ. דְּהָאִי מִבְּסָם לְהָאִי צֶדֶק, וְדִינִין מִתְקַנִּין, וְכֻלְּהוּ נַחֲתִין לְעֵלְמָא בְשְׁלִימוֹ, בְּרַחֲמֵי. וּכְדִין (אֲקָר) שְׁעֵתָא דְמִתְחַבְרֵן דְכֵר וְנוֹקְבָא, וְכָל עֲלָמִין פִּלְהוּ בְרַחֲמֵי, וּבְחֻדּוּתָא.

וְכַד אֲסִגִּיאוּ חוּבֵי עֲלָמָא, וְאַסְתַּאבַּת מְקַדְשָׁא, וְדְכוּרָא אֲתִרְחַק מִן נוֹקְבָא, וְחוּיָא תְקִיפָא שְׂרִיָּא לְאַתְעָרָא, וְוִי לְעֵלְמָא דְמִתִּזֵּן בְּהִיוּא זְמַנָּא מְהִי צֶדֶק. כְּמָה חֲבִילֵי טְרִיקִין מִתְעַרִּין בְּעֵלְמָא, כְּמָה זַפְּאִין מִסְתַּלְקִין מִעֵלְמָא.

וְכָל כּוֹן לְמָה. בְּגִין דְּאַתְרַחֵק דְּכוּרָא מִן נוֹקְבָא, וּמִשְׁפֹּט לָא קָרַב בְּצִדְקָא
דָּא. וְעַל הָאֵי כְּתִיב, (משלי יג) וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפֹּט, דְּמִשְׁפֹּט אֶתְרַחֵק מֵהָאֵי
צִדְקָא, וְלֹא אֶתְבַּסְמָא, וְצִדְקָא יִנְקָא מֵאַתְרַחֵק אַחְרָא.

וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה מִלְכָּא, (קהלת ז) אֵת הַכֹּל רִאִיתִי בְּיָמַי הַבֵּלִי יֵשׁ צָדִיק
אוֹבֵד בְּצִדְקוֹ וְגו', הֶבֶל דָּא, (ס"א ל"ג הֶבֶל דָּא) הֶבֶל חָדָא, מִהֶבֶלִים
דְּלֵעִילָא, דְּאַקְרוֹן אִפִּי מִלְכָּא, וְדָא אִיהוּ מִלְכוּתָא קְדִישָׁא, דְּכֵד הִיא
מִתְעָרָא בְּדִינוּי, כְּתִיב יֵשׁ צָדִיק אוֹבֵד בְּצִדְקוֹ. מָאִי טַעְמָא. מִשּׁוּם דְּמִשְׁפֹּט
אֶתְרַחֵק מִצִּדְקָא. וּבְגִין כּוֹן אַקְרִי, וַיֵּשׁ נִסְפָּה בְּלֹא מִשְׁפֹּט.

תָּא חֲזִי, כִּד אֲשַׁתְּכַח זַפָּאָה עֲלָאָה בְּעֲלָמָא, רַחֲמִימָא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
אֲפִילוּ כִּד אֲתַעֵר צִדְקָא בְּלַחֲדוּי, יְכִיל עֲלָמָא לֹא שְׁתַּזְבָּא בְּגִיגִיָּה.
וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעִי בִּיקְרִיָּה, וְלֹא מִסְתַּפִּי (דף רצ"ב ע"א) מִן דִּינָא. וְכִד
הֵהוּא זַפָּאָה לָא קְיִימָא בְּקִיּוּמִיָּה, מִסְתַּפִּי אֲפִילוּ מִמִּשְׁפֹּט, וְלֹא יְכִיל
לְמִיקָם בֵּיה. כֹּל שְׂכֵן בְּצִדְקָא.

דְּוֹר מִלְכָּא, בְּקִדְמִיתָא אָמַר, (תהלים כו) בְּחֲנִנִי יְי' וְנִסְנִי. דְּהָא אָנָּא לָא
מִסְתַּפִּינָא מִכָּל דִּינִין, אֲפִילוּ מֵהָאֵי צִדְקָא, וְכָל שְׂכֵן דְּאַחִידְנָא בֵּיה,
מָה כְּתִיב. (תהלים יז) אֲנִי בְּצִדְקָא אֶחְזֶה פָּנֶיהָ, בְּצִדְקָא וְדָאִי. לָא מִסְתַּפִּינָא
לְמִיקָם בְּדִינוּי. בְּתַר דְּחַב, אֲפִילוּ מִמִּשְׁפֹּט מִסְתַּפִּי, דְּכְתִיב, (תהלים קמג) וְאַל
תִּבֹּא בְּמִשְׁפֹּט אֵת עַבְדְּךָ.

תָּא חֲזִי, כִּד מִתְבַּסְמָא הָאֵי צִדְקָא מִמִּשְׁפֹּט, כְּדִין אַקְרִי צִדְקָה. וְעֲלָמָא
מִתְבַּסְמָא בְּחֶסֶד, וְאַתְמַלִּיא מִנִּיה. דְּכְתִיב, (תהלים לג) אוֹהֵב צִדְקָה
וּמִשְׁפֹּט חֶסֶד יְי' מִלְּאָה הָאָרֶץ.

אַסְתַּחֲדָנָא עָלִי, דְּכָל יוֹמָאֵי הוֹינָא מִצְטַעַר עַל עֲלָמָא, דְּלֹא יַעֲרַע בְּדִינוּי
דְּצִדְקָא, וְלֹא יוֹקִיד עֲלָמָא בְּשִׁלְהוּבוּי. כְּמָה דְּכְתִיב, (משלי ל) אֲכַלְהָ
וּמִחֲתָה פִּיהָ. מִכָּאן וְלַהֲלָאָה, כְּפֻּם כָּל חַד, כְּפֻּם בִּירָא עֲמָקָא, וְהָא
בְּדָרָא דָּא אֵית בֵּיה זַפָּאִין, וְזַעֲרִין אֵינוֹן דִּיקוּמוֹן לְאַגְנָא עַל עֲלָמָא, וְעַל
עֲאֲנָא, מֵאַרְבַּעָה זִיּוּן. (ס"א ע"ל עֲלָמָא, וְעֲלִיאָה בְּעִיָּין).

עַד כָּאן אֶחֱידֵן מְלִי דָּא בְּדָא, וּמִתְפָּרֶשֶׁן מְלִין דְּסְתִימִין בְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא,
סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין, וְהִיךְ אֶחֱידֵן אֵלִין בְּאַלִּין. מִכָּאן לְהֲלָאָה, מְלִין
דְּזַעֲרִי אֲנַפִּין, אֵינוֹן דְּלֹא אֲתַגְלִיין בְּאַדְרָא. אֵינוֹן דְּהוּ סְתִימִין בְּלָפָאִי,
וְתַמָּן לֹא אֲתַקְנוּ. (עַד כָּאן סְתִימִין מְלִין) הִשְׁתָּא אֲתַתְקֵנוּ וְאַתְגְּלִיין, וְכִלְהוּ מְלִין
סְתִימִין, וּבְרִירִין כִּלְהוּ. זַפָּאָה חוּלְקִי, וְאַינוֹן דִּירְתוּ יְרוּתָא דָּא, דְּכְתִיב,
(תהלים קמד) אֲשָׁרִי הָעַם שִׁפְכָה לוֹ וְגו'.

הָאֵי דְּאוּקִימָנָא, אָב וְאֵם בְּעִתִּיקָא אֶחֱידֵן, בְּתִיקוּנוּי, הֵכִי הוּא. דְּהָא

ממוחא סתימאָה דְּכָל סְתִימִין תְּלִיין, (נ"א נפקין) ומתאחדן ביה. (ואף על גב דעתיקא קדישא אתתמן בלחודוי) וכד יסתכלון (בכל) מלי. כלא הוא עתיקא בלחודוי, הוא הוי, והוא יהא. וכל הגי תקונין ביה. אחידן ביה סתימן לא מתפרשן מניה מוחא סתימאָה לא אתגלייא ולא תליא ביה א"ב וא"ם מהאי מוחא נפקו, אתפלילו במזלא, וביה תליין, וביה אחידן. זעיר אנפין, בעתיקא קדישא תלייא ואחיד. והא אוקימנא מלי באדרא. זכאה חולקיה דמאן דעאל ונפיק, וינדע אורחין דלא יסטי לימינא ולשמאלא. ומאן דלא עאל ונפק, טב ליה דלא אברי. וכתיב (הושע יד) כי ישירים דרכי יי'.

אמר רבי שמעון, מסתפל הוינא כל יומא בהאי קרא, דכתיב, (תהלים לד) ביי' תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו. והאידינא אתקיים קרא כלא. ביי' תתהלל נפשי ודאי, דהא נשמתי ביה אחידא, ביה להטא, ביה אתדבקת ואשתדלת ובאשתדלותא דא תסתלק לאתרהא. ישמעו ענוים וישמחו, כל הגי צדיקייא, וכל פגי מתיבתא קדישא, וזכאין דאתיין השתא עם קדשא בריה הוא, פלהו שמעין מלי, וחדאן. פגין פה, (תהלים לד) גדלו ליי' אתי ונרוממה שמו יחדיו.

פתח ואמר, כתיב, (בראשית לו) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום. הדא הוא דכתיב, (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו. נועדו, באן אתר. בארץ אדום. באתר דדינין מתאחדין תמן. עברו יחדיו, דכתיב וימת וימלוך תחתיו. המה ראו כן תמהו נבהלו נחפזו, דלא אתקיימו באתריהו, בגין דתקונין דמלכא לא אתקנו, וקרפא קדישא ושורוי, לא אזדמנו.

הדא הוא דכתיב, באשר שמענו כן ראינו וגו', דהא פלהו לא אתקיימו, והיא אתקיימת השתא, בסטרא דדכורא, דשריא עמה. הדא הוא דכתיב, וימלוך תחתיו הדר ושם עירו פּעו ושם אשתו מהיטבאל בת מטריד בת מי זהב. מי זהב ודאי כמה דאוקימנא באדרא.

(והא) בספרא דאגדתא דרב המנונא סבא אתמר, וימלוך תחתיו הדר. הדר ודאי, כמה דאת אמר, (ויקרא כג) פרי עץ הדר. ושם אשתו מהיטבאל, כמה דאת אמר פפות תמרים. וכתיב, (תהלים צב) צדיק כתמר יפּרח, דאיהי דבר וניקבא. האי אתקריאת בת מטריד, בת מההוא אתר דטרידין כלא לאתדבקא, ואקרי אב. וכתיב (איוב כח) לא ידע אנוש ערפה ולא תמצא בארץ החיים. דבר אחר, בת מאימא, דמסטרהא מתאחדין דינין, דטרידין (דף רצ"ב ע"ב) לכלא. בת מי זהב, דינקא בתרין אנפין, דנהירו בתרין גוונים. בחסד ובדינא.

עד לא אברי עלמא, לא הוו משגיחין אנפין באנפין, ובגין כך, עלמין קדמאי אתחרבו, ועלמין קדמאי בלא תקונא אתעבידו. וההוא דלא הוה בתקונא, אקרי זיקין נצוצין, כהאי אומנא, מרצפא (ס"א מרופתא), כד אכתש במנא דפרזלא, אפיק זיקין לכל עיבר, ואינון זיקין דנפקין, נפקין להיטין ונהירין, ודעכין לאלתר. ואלין אקרון עלמין קדמאי. ובגין כך אתחרבו ולא אתקיימו. עד דאתתקן עתיקא קדישא, ונפיק אומנא (ר"א מאנא) לאומנותיה.

ועל האי תנינא במתניתא דילן, דניצוצא אפיק זיקין בזיקין (נ"א דבוצינא אפיק זיקין ניצוצין) לתלת מאה ועשרין עיבר. ואינון זיקין, עלמין קדמאי אקרון, ומיתו לאלתר. לבתר נפיק אומנא (ס"א מאנא) לאומנותיה, ואתתקן בדבר ונוקבא, והני זיקין דאתדעכו ומיתו, השתא אתקיים כלא. מבוצינא דקרדינותא, נפק ניצוצא, פטישא תקיפא, דבטש, ואפיק זיקין עלמין קדמאי, ומתערבי (ר"א ומתדבי) באורא דכנא, ואתבסמו דא בדא. כד אתחבר אב"א ואימ"א, וההוא אב הוא, מרוחא דגניז בעתיק יומין, ביה אתגניז האי אורא, ואכליל לניצוצא, דנפק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא. וכד אתחברו תרווייהו, ואתפלילו דא בדא. נפיק גולגלתא חד תקיפא, ואתפשט בסטרוי, דא בסטרא דא, ודא בסטרא דא. כמה דעתיקא קדישא תלת רישין אשתכחו בחד, כך כלא אזדמן בתלת רישין, כמה דאמינא.

כהאי גולגלתא דזעיר אנפין, נטיף טלא מרישא חורא (ואחיד ליה), וההוא טלא אתחזי בתרי גווי. ומניה מתזן חקלא דתפוחין קדישין. ומהאי טלא דגולגלתא דא, טחנין מנא לצדיקייא לעלמא דאתי, וביה זמינין מתייא לאחייא. ולא אזדמן מנא דנפל מהאי טלא, בר ההוא זמנא בזמנא דאזלו ישראל במדברא, וזן להו עתיקא דכלא, מהאי אתר. מה דלא אשתכח לבתר. הדא הוא דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. כמה דאת אמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגו'. האי בההוא זמנא. לזמנא אתרא תנינן, קשים מזונותיו של אדם קמי קדשא בריך הוא. והא במזלא תלייא במזלא ודאי. ועל פן בני חיי ומזוני, לאו בזכותא תלייא מלתא, אלא במזלא תלייא מלתא, וכלא תליין בהאי מזלא, כמה דאוקימנא.

תשעה אלפין רבוא עלמין, נטלין וסמכין על האי גולגלתא. והאי אורא דכנא אתפליל בכלא, פיון דהוא כליל מפלא וכלא אתפליל ביה, אתפשטו אנפוי לתרין סטרין, בתרי נהורין כלילן מפלא. וכד אסתפלוי

אנפוי, באנפין דעתיקא קדישא, כללא ארך אפים אקרי. מאי ארך אפים.
(אריך אפים מיכע ליה) אלא הכי תנינן, בגין דאריך אפיה לחיביא. אבל ארך
אפים, אסוותא דאנפין. דהא לא אשתכח אסוותא בעלמא, אלא בזמנא
דאשגחין אנפין באנפין.

בחדללא דגולגלתא, נהירין תלת נהורין. ואי תימא תלת, ארבע אינון,
כמה דאמינא, אחסנתיה דאבוי ואמיה, ותרין גניזין דלהון,
דמתעטרין פלהו ברישיה, ואינון תפלין דרישא. לבתר מתחברין בסטרוי,
ונהירין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא. נפקין כל חד בסטרוי, ומתפשטין
בכל גופא.

ואלין מתחברין בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון, ואחיד (ואינון תפלין
דרישא. ואלין מתחברין בתרי מוחי. ומוחא תליתאה כליל לון, ונהירין ועאלין בתלת חללי דגולגלתא. לבתר נפקין
כל חד בסטרוי, ומתפשטין בכל גופא. ומוחא תליתאה אחיד) בהאי סטרא ובהאי סטרא,
ומתפשט בכל גופא, ואתעביד מניה תרי גווי כלילן פחדא. ומהאי נהיר
אנפוי, ואסהיד באפא ואימא גווי דאנפוי. והוא אקרי דעת, בדעת (ס"א
בדא) כתיב, (שמואל א ב) כי אל דעות ה' וגו', בגין דאיהו בתרי גווי לו נתפנו
עלילות. אבל לעתיקא קדישא סתימאה, לא נתפנו. מאי טעמא נתפנו
להאי. בגין דירית תרין חולקי, וכתיב (שמואל ב כב) עם חסיד תתחסד וגו'.
והא בקשוט אוקימו חברייא, דכתיב, (בראשית כט) ויגד יעקב (דף רצ"ג ע"א) לרחל
פי אחי אביה הוא. ויגד, הא אוקמוה, דכללא רזא דחקמתא. וכי בן
רבקה הוא. בן רבקה, ולא כתיב בן יצחק. רמז, וכללא רמיזא בחקמתא.
ועל האי אקרי שלים בכללא. וביה אתחזי מהימנותא. ובגין כך כתיב,
ויגד יעקב, ולא כתיב ויאמר.

חגי גווי, כמה דנהירין בעטרא דרישא, ועאלין בחללי דגולגלתא. הכי
מתפשטין בכל גופא, וגופא אתאחיד בהו. לעתיקא קדישא סתימא,
לא נתפנו, ולא ייאן ליה, דהא כללא בחד אשתכח, חידו לכללא, חיים
לכללא. לא תלייא ביה דינא. אבל בהאי, לו נתפנו עלילות ודאי.

בגולגלתא דרישא, תליין כל אינון רבוון ואלפין מקוצי דשערין, דאינון
אוכמין. ומסתפקין דא בדא, אחידן דא בדא, דאחידן בנהירו
עלאה דמעטר ברישיה מאפא, וממוחא דאתנהיר מאפא. לבתר נפקין
נימין על נימין, מנהירו דמתעטר ברישיה מאימא, ומשאר מוחי. וכלהו
אחידן, ומסתפקי באינון שערין דאחידן מאפא, בגין דאינון מתערבין דא
בדא, ומסתפקין דא בדא.

ובלהו מוחי אחידן בגולגולתא, במוחא עלאה. וכלהו משיכן אתמשכון

מִתַּלַּת חֲלָלִי דְמוּחָא, אַחֲדִין בְּמוּחֵי מִתְעַרְבֵין דָּא בְדָא, בְּדַכְיָא בְּמִסְאָבָא.
בְּכָל אֵינוֹן טַעֲמִין וְרִזִּין, סְתִימִין וּמִתְגַּלְיִין. וּבִגִּין כֶּף פְּלֹהוּ מוּחֵי רְמִיזִי (כד
נמצא בם") בְּאַנְכֵי יִי' אֱלֹהֵיהּ וְכוּ', כִּמְה דְנִהְרִין בְּעֶטְרָא דִּירִישָׁא, וְעָאֲלִין
בְּחֲלָלִי דְגוּלְגַּלְתָּא.

כֶּף אֵינוֹן קוֹצִין אוֹכְמִין, חֲפִיִּין וְתִלְיִין לְסִטְרָא דְאוּדְנִין. וְהָא אוֹקִימָנָא,
דְּבִגִּין כֶּף כְּתִיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יִי' אֶזְנֵהּ וְשָׁמַע. מִכָּאן אוֹקִימָנָא, מֵאֵן
דְּבִעֵי דִירְפִין מִלְכָּא אוּדְנִיה לְקַבְלִיהּ, יִסְלֹסל בְּרִישִׁיה דְּמִלְכָּא, וְיִפְנֶה
שְׁעָרֵי מַעַל אוּדְנוֹי, וְיִשְׁמַע לִיה מִלְכָּא בְּכָל מַה דְּבִעֵי.

בְּפִלְגוּתָא דְשַׁעְרֵי, מִתְאַחַדָּא חַד אוֹרְחָא, בְּאַרְחָא דְעֵתִיק יוֹמִין,
וּמִתְפָּרֵשׁן מִנִּיה כָּל אוֹרְחוֹי דְּפִקוּדֵי אוֹרִייתָא, (ואתמנן עליהו) כָּל
מְאָרִיהוֹן דִּיבְכָא וְיִלְלָא תִלְיִין בְּכָל קוֹצָא וְקוֹצָא, וְאֵינוֹן מְפָרְשִׁין רִשְׁתָּא
לְחִיבְיָא, דְּלֹא יִדְעִין אֵינוֹן אֲרַחֲיוֹן. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (משלי ד) דֶּרֶךְ רָשָׁעִים
כָּאֶפְלָה. וְכָל אֲלִין תִּלְיִין בְּקוֹצִין תְּקִיפִין, וּבִגִּין כֶּף פְּלֹהוּ תְקִיפִין.
וְאוֹקִימָנָא בְּאֵינוֹן שְׁעִיעֶן אֶתְאַחַדֵּן מְאָרִיהוֹן דְּמִתְקַלָּא, (ס"א דרחימוותא) דְכְּתִיב,
(תהלים כה) כָּל אֲרַחוֹת יִי' חֹסֵד וְאַמֶּת. וְכָל כֶּף, בִּגִּין דְּמִשְׁכִּין מְמוּחִין סְתִימִין
דִּרְהִיטֵי דְמוּחָא.

וּבִגִּין כֶּף מִשְׁתַּכְּחֵי כָּל חַד כְּפּוּם אוֹרְחוֹי, מִחַד מוּחָא בְּאֵינוֹן קוֹצִין
שְׁעִיעֶן, אֶתְמַשְׁכֵּן מְאָרִיהוֹן דְּמִתְקַלָּא, דְכְּתִיב כָּל אֲרַחוֹת יִי' חֹסֵד
וְאַמֶּת.

בְּמוּחָא תְנִינָא, בְּאֵינוֹן קוֹצִין תְּקִיפִין, אֶתְמַשְׁכֵּן וְתִלְיִין מְאָרִיהוֹן דִּיבְכָא
וְיִלְלָא דְכְּתִיב בְּהוּ דֶּרֶךְ רָשָׁעִים כָּאֶפְלָה לֹא יִדְעוּ בְּמַה יִּפְשְׁלוּ.
מְאִי קָא מִיִּירִי. אֶלֹא לֹא יִדְעוּ, כְּלוּמַר לֹא יִדְעִין, וְלֹא כְּעָאן לְמַנְדַּע, בְּמַה
יִפְשְׁלוּ. אֵל תִּקְרִי בְּמַה, אֶלֹא בְּאִימָא יִפְשְׁלוּ. בְּאֵינוֹן דְּמִתְאַחַדִּין בְּסִטְר
דְּאִימָא. מְאִי סִטְרָא דְאִימָא. גְּבוּרָה תְקִיפָא מִינֶה מִתְאַחַדֵּן מְאָרִיהוֹן
דִּיבְכָא וְיִלְלָא.

בְּמוּחָא תִלְיִתָּא, בְּאֵינוֹן קוֹצִין דְּאֵינוֹן בְּאַמְצָעִיתָא, אֶתְמַשְׁכֵּן וְתִלְיִין
מְאָרִיהוֹן דְּמִידִּין (דְּמִידִּין). וְאַקְרוּן אֲפִין נְהִירִין וְלֹא נְהִירִין. וּבְהִנֵּי
כְּתִיב (משלי ד) פֶּלֶס מַעְגַּל רִגְלֵיהּ. וְכָלֹא אֶשְׁתַּכַּח בְּאֵינוֹן קוֹצִין וְשַׁעְרֵי
דִּירִישָׁא.

מִצְחָא דְגוּלְגַּלְתָּא, מִצְחָא לְאַתְפַּקְדָּא (ס"א לַאֲתַפְקְדָּא) חִיבְיָא עַל עוֹבְדֵיהוֹן.
וְכַד הָאִי מִצְחָא אֶתְגַּלְיָא, מִתְעַרִּין מְאָרִיהוֹן דְּדִינִין, לְאֵינוֹן דְּלֹא
מִתְפַּסְפִּין בְּעוֹבְדֵיהוֹן. הָאִי מִצְחָא סוּמְקָא כּוּוּרְדָּא. וּבְשַׁעְתָּא דְּאַתְגַּלְיָא

מִצָּחָא דַּעֲתִיקָא בְּהַאי מִצָּחָא, אַתְּהִדְרַת חוּרָא כְּתִלְגָּא. וְהֵיכָא שְׁעָתָא, עַת
רְצוֹן אֶקְרִי לְכָלָא.

בְּסַפְרָא דַּאֲגִדְתָּא דְּבִי רַב יִיבָא סָבָא אָמַר, מִצָּח. זְכִי מִצָּח, מִצָּחָא
דַּעֲתִיקָא. וְאִי לָאו, אֲשָׁדִי ח' בֵּין תְּרִין אַתּוּון, כְּמָה דַּאתָּ אָמַר
(במדבר כד) וּמַחֲזִין פְּאֲתֵי מוֹאָב.

וְאוֹקִימָנָא, דַּאֲקִרִי נִצַּח בְּאַתּוּון רְצוּפִין. וְכְמָה נִצָּחִים הוּוּ. וְאַף עַל גַּב
דְּנִצָּח אַחְרָא (באתרא) בְּנִצָּח אַחְרָא אֲסִתְלַק, וְאִית נִצָּחִים אַחְרָנִין
דְּמִתְפְּשָׁטִין בְּכָל גּוּפָא. וּבִגִּין דְּשַׁבְתָּא בְּשַׁעֲתָא דְּצִלוּתָא דְּמִנְחָה, בְּגִין
דְּלֹא יִתְעַר דִּינִין, גְּלִיָּא עֲתִיקָא קְדִישָׁא מִצָּחָא דִּילִיָּה, וְכָל דִּינִין אַתְּפִיין
וְאֲשַׁתְּכּוּ וְלֹא אַתְּעִבִּידוּ.

בְּהַאי מִצָּחָא תְּלִין אַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִין בְּתֵי דִינִין, לְכָל אִינוּן דְּחֻצִּיפִין
בְּעוֹבְדֵיהוּן. כְּמָה דְּכְתִיב, (תהלים עג) וְאָמְרוּ אִיכָּה יָדַע אֵל וְיֵשׁ דַּעַה
בְּעֻלְיוֹן. וְהָא עֲשָׂרִים אִינוּן, אַרְבַּעָה (דף רצ"ג ע"ב) לְמָה. לְקַבְּלִיהוּן דְּאַרְבַּעָה
מִיתוֹת בֵּית דִּינָא לְתַתָּא, דְּתְלִין מְלַעֲלָא. וְאֲשַׁתְּאָרוּ עֲשָׂרִין. וּבִגִּין כֹּךְ לֹא
מַעֲנִישִׁין בִּי דִינָא עֲלָאָה, עַד דְּיִשְׁלִים (נ"א עֲשָׂרִין) וְסִלְקָא לְעֲשָׂרִין שְׁנִין,
לְקַבְּלִיהוּן דְּעֲשָׂרִין בְּתֵי דִינָא. בְּמִתְנִיתָא סְתִימָאָה דִּילָן תְּנִינָן, לְקַבְּלִיהוּן
דְּאַרְבַּעָה וְעֶשְׂרִין סְפָרִים דַּאֲתְפִּלְלָן בְּאוֹרֵייתָא.

עֵינִין דְּרִישָׁא, אִינוּן עֵינִין דְּלֹא מְסַתְּמִין מִנִּיהוּ חֵיבִיָּא. עֵינִין דְּנִימִין
וְלֹא נִימִין. וּבִגִּין כֹּךְ אֶקְרוּ (שיר השירים ה) עֵינֵינוּ כְּיוֹנִים. מָאִי יוֹנִים. כְּמָה
דַּאתָּ אָמַר, (ויקרא כה) וְלֹא תוֹנוּ אִישׁ אֶת עַמִּיתוֹ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (תהלים צד)
וַיֹּאמְרוּ לֹא יִרְאֶה יְהוָה וְגו' וְכְתִיב (שם) הַנוֹטֵעַ אֲזַן הֲלֹא יִשְׁמַע וְגו'.

תְּקוּנָא דְּעַל עֵינָא, שְׁעָרֵי דְּמִתְשַׁעְרָן בְּשַׁעוֹרָא שְׁלִים. מֵאִינוּן שְׁעָרִין תְּלִין
אֶלָּף וְשִׁבְעָה מָאָה מְאָרִי דַּאֲשַׁגְחוּתָא, לְאַגְחָא קְרָבָא. וּכְדִין קִימִי
כְּלָהוּ מְשׁוּלְשְׁלִיהוּן וּמִתְפַּקְחִין עֵינִין.

כְּסוּתָא דְּעַל עֵינִין, גְּבִינִין מִתְאַחֲדִין בְּהוּ. וְאַלְף רַבּוּן מְאָרִי תְּרִיסִין
אַתְּאַחֲדִין בְּהוּ, וְאִינוּן אֶקְרוּן כְּסוּתָא דְּעֵינִין. וְכָל אִינוּן דַּאֲקְרוּן
עֵינֵי יי', לֹא פְקָחִין, וְלֹא אַתְּעָרוּן, בַּר בְּזִמְנָא דַּאֲלִין כְּסוּתֵי דְּגְבִינִין,
מִתְפָּרְשִׁין אִינוּן תְּתָאִי מַעֲלָאִי. וּבְשַׁעֲתָא דַּאֲתְפָּרְשִׁין גְּבִינֵי תְּתָאִי מַעֲלָאִי,
וְיִהְיִין אַתְרָ לְאַשְׁגָּחָא מִתְפַּקְחִין עֵינִין, וְאַתְחֲזִי כְּמָאן דַּאֲתַעַר מְשִׁינְתִּיהָ.
אַסְתַּחֲרוּ עֵינִין וְחָמָא לְעֵינָא פְקִיחָא, וְאַסְתַּחֲדִין בְּחוּרָא דִּילִיָּה. וְכַד
אַסְתַּחֲזִין, אַתְּפִיין מְאָרִיָּהוּן דְּדִינִין לְיִשְׂרָאֵל. וּבִגִּין כֹּךְ כְּתִיב, (תהלים מו)
עוֹרָה לְמָה תִּישָׁן יי' הַקִּיצָה וְגו'.

אַרְבַּע גִּוּוֹנִין אֶתְחַזֵּין בְּאֵינוֹן עֵינֵינוּ. מֵאֵינוֹן נִהְיִירִין אַרְבַּעַה בְּתֵי דְתַפְלִין,
דְּנִהְיִירִין בְּרֵהִיטֵי מוֹחָא. שְׁבַעַה דְּאֶקְרוּן עֵינֵי ה'. וְאַשְׁגָּחוּתָא נִפְקִי,
מִגִּוּוֹן אוֹכְמָא דְעֵינָא. כְּמָה דְּאוֹקִימָנָא בְּאֶדְרָא, דְּכַתִּיב, (זכריה ג) עַל אֶבֶן
אֶחָת שְׁבַעַה עֵינָיִם. וְאֵינוֹן גִּוּוֹנִין מִתְלַהֲטִין בְּסִטְרֵיהוּ.

מִסּוּמְקָא, נִפְקִין אוֹחְרָנִין, מְאִירֵי דְאַשְׁגָּחוּתָא לְדִינָא. וְאֵינוֹן אֶקְרוּן, (דברי
הימים ב טז) עֵינֵי יִי' מְשׁוּטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ. מְשׁוּטְטוֹת, וְלֹא
מְשׁוּטְטִים. בְּגִין דְּכֻלְהוּ דִּינָא. מִירוּקָא, נִפְקִין אוֹחְרָנִין, דְּקִימִין לְגַלְאָה
עוֹבְדִין, בֵּין טַב וּבֵין בִּישׁ. דְּכַתִּיב (איוב לד) כִּי עֵינָיו עַל דְּרָכֵי אִישׁ. וְאֵלִין
אֶקְרוּן, (זכריה ד) עֵינֵי יִי' מְשׁוּטְטִים. מְשׁוּטְטִים, וְלֹא מְשׁוּטְטוֹת. בְּגִין דְּאֵינוֹן
לְתֵרִין סִטְרִין, לְטַב וּלְבִישׁ. מִחוּרָא, נִפְקִין כָּל אֵינוֹן רַחֲמֵי, כָּל אֵינוֹן
טְבָאן, דְּמִשְׁתַּכְחֵי בְּעֻלְמָא, לְאוּטְבָא לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל. וְכַדִּין אֶסְתַּחֲזִין (נ"א
אֶסְתַּחֲרוּ) כָּל אֵינוֹן תַּלְת גִּוּוֹנֵי, לְרַחֲמָא עֲלֵיהוּ.

אַלִּין גִּוּוֹנִין מִתְעַרְבִין דָּא בְּדָא, וְאַתְדַּבְּקִין דָּא בְּדָא. כָּל חַד אוֹזִיף לְחַבְרִיה
מִגִּוּוֹנֵי דִילִיה, בַּר מִחוּרָא, דְּכֻלְהוּ כְּלִילִין בִּיה פֶּד אֶצְטְרִיה, וְהוּא
חָפִי עַל כֻּלָּא. כָּל גִּוּוֹנִין דְּלִתְתָּא, לֹא יִכְלִין כָּל בְּנֵי עֻלְמָא, לְאַסְתַּרָּא לֹון
חֲוֹרָא, לְאוֹכְמָא לְסוּמְקָא וּלְירוּקָא. וְהָכָא בְּאַשְׁגָּחוּתָא חַד, כְּלָהוּ
אַתְאַחֲדִין וְאַסְתַּחֲזִין בְּחוּרָא.

גְּבִינֵי לֹא מִשְׁתַּפְּכִין, בַּר פֶּד בְּעֵינֵי גִוּוֹנִין דְּחוּרָא לְאַשְׁגָּחָא, בְּגִין דְּגְּבִינֵין
יְהִיבִין אֲתֵר לְאַשְׁגָּחָא, לְכֻלְהוּ גִוּוֹנֵי. וְאֵי אֵינוֹן לֹא יְהִיבִין אֲתֵר, לֹא
יִכְלִין לְאַשְׁגָּחָא וְלֹא אֶסְתַּפְּלָא. גְּבִינֵין לֹא קִימִין, וְלֹא מִשְׁתַּפְּכִין שְׁעֵתָא
חַדָּא שְׁלִימוּתָא, אֲלֵא פְקַחִין וְסַתְמִין, סַתְמִין וּפְקַחִין, מְשׁוּם עֵינָא פְקִיחָא
דְּקֵאֵי עֲלֵיהוּ. וְעַל דָּא כְּתִיב, (יחזקאל א) וְהַחֲיוֹת רָצוּא וְשׁוּב. וְהָא אוֹקִימָנָא.
כְּתִיב (ישעיה לג) עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם נוֹה שְׁאֲנָן, וְכַתִּיב (דברים יא) תָּמִיד עֵינֵי
יִי' אֶלְהִיךָ בְּה מְרִשִׁית הַשָּׁנָה וְגו'. דְּהָא יְרוּשָׁלַם בְּעֵינָא כֹּן, דְּכַתִּיב,
(ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין בְּה. וּבְגִין כֹּךְ יְרוּשָׁלַם, וְלֹא צִיּוֹן. דְּכַתִּיב, (ישעיה א) צִיּוֹן
בְּמִשְׁפָּט תִּפְדֶּה וְגו', דְּכֻלָּא רַחֲמֵי.

עֵינֶיךָ, עֵינֶיךָ כְּתִיב, עֵינָא דְעַתִּיקָא קְדִישָׁא, סַתִּימָא דְכֻלָּא. הַשְׁתָּא, עֵינֵי יִי'
אֶלְהִיךָ בְּה, לְטַב וּלְבִישׁ, כְּמָה דְּאַתְחַזִּי. (לְסוּמְקָא וּלְירוּקָא. וְהָכָא בְּאַשְׁגָּחוּתָא חַדָּא,
כְּלָהוּ אֶסְתַּחֲרוּ וְאַסְתַּחֲזִין בְּחוּרָא. גְּבִינֵי לֹא מִשְׁתַּפְּכִין, בַּר בְּעֵינֵי גִוּוֹנֵי לְאַשְׁגָּחָא) בְּגִין כֹּךְ לֹא אֶתְקִימוּ
בְּקִיּוּמָא תְדִיר. וְהָתָם עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַם, כְּלָא לְטַב, כְּלָא בְּרַחֲמֵי.
דְּכַתִּיב, (ישעיה נד) וּבְרַחֲמִים גְּדוּלִים אֶקְבָּצֶךָ.

תָּמִיד עֵינֵי יִי' אֶלְהִיךָ בְּה מְרִשִׁית הַשָּׁנָה. מְרִשִׁית חֶסֶד א' כְּתִיב, וְלֹא
רִאשִׁית בְּאֵלֶיךָ. מָאן הִיא. ה"א דְּלִתְתָּא. וְלִעֲלֵא כְּתִיב, (איכה ב)

השליך משמים ארץ תפארת ישראל. מאי טעמא השליך משמים ארץ. משום דכתיב, (ישעיה נ) אלביש (דף רצ"ד ע"א) שמים קדרות, ועיינין בקדרותא, בגוונא אוכמא אתחפו.

מרשית השנה, מאן אתר מסתפלין בירושלם אלין עיני יי', חזר ופירש, מרשית השנה, דהוא דינא בלא אלה, ודינא אתאחד מסטרהא, אף על גב דלאו הוא דינא ממש. ועד אחרית שנה, אחרית שנה ודאי דינא אשתכח. דהא כתיב, (ישעיה א) צדק ילין בה, דהיא אחרית השנה.

תא חזי, א' בלחודי אקרי ראשון, דכר. באל"ף סתים וגניז מה דלא אתידע. כד אתחבר האי אל"ף באתר אחרא, אקרי ראשית. ואי תימא דאתחברא. לא. אלא אתגלגא ביה, ונהיר ליה, וכדין אקרי ראשית. ואפילו בהאי ראשית, לא אשגח בירושלם, דאלמלא הות בהאי, אתקיימת תדירא. אבל מרשית פתיב. ולעלמא דאתי כתיב, (ישעיה מ) ראשון לציון הנה הנם וגו'.

חוטמא דזעיר אנפין, תקונא דפרצופא. כל פרצופא ביה אשתמודע. חוטמא דא, לא כחוטמא דעתיקא קדישא סתימא דכל סתימין. דחוטמא דעתיקא, חיים דחיים (לכלא). דהא מתרין נוקבין, נפקין רוחין דחייזן, לכלא. בהאי זעיר אנפין פתיב, (שמואל ב כב) עלה עשן באפו וגו'.

בהאי תננא כל גווי (תרי גווי) אחידן ביה, בכל גוונא וגוונא, אחידן פמה מאריהון דדינא קשיא. דאחידן בההוא תננא. (ובגין כך) ולא מתבסמין פלהו, אלא בתננא דמדבחא דלתתא. ועל דא כתיב, (בראשית ח) וירח יי' את ריח הניחח. מהו הניחח. אתבסמותא דמארי דינא, נחת רוח.

וירח יי' את ריח הניחח, את ריח הקרבן לא כתיב, אלא את ריח הניחח. דכלהו גבוראן דאחידן בחוטמא, וכל דאתאחדן בהו, פלהו מתבסמן. וכמה גבוראן מתאחדן פחדא, דכתיב (תהלים קו) מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו. והאי חוטמא, מחד נוקבא נפק אשא דאכלא כל שאר אשין. בחד נוקבא תננא. והאי והאי אשתכח באשא ותננא דמדבחא. ואתגלגיא האי עתיקא קדישא, ואשתכח פלא. היינו דאתמר (ישעיה מח) ותהלתי אחטם לך.

חוטמא דעתיקא קדישא אריף, ומתפשט. ואקרי ארף אפים. והאי חוטמא, זעיר. וכד תננא שרי נפיק בבהילו, ואתעביד דינא. ומאן מעבב להאי. חוטמא דעתיקא. וכלא כמה דאמינא באדרא, ואתערו חברייא.

וּבְסִפְרָא דְרַב הַמְנוּנָא סָבָא, אוֹקִים הָיִי תְרֵי נוֹקְבֵי. מַחַד תַּנְנָא וְאַשָּׁא.
וּמַחַד נִיּוּחָא וְרוּחָא טָבָא. דְּאִית בֵּיה יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וּכְתִיב (ס"א
דְּכְתִיב) (הושע יד) וְרִיחַ לוֹ פִּלְכָנוּן. וּבְנוֹקְבָא כְתִיב, (שיר השירים ז) וְרִיחַ אִפְךָ
פִּתְפוּחִים. וּמָה בְנוֹקְבָא הָכִי, כָּל שָׁפֶן בֵּיה. וְשִׁפִּיר קָאָמֵר.

וּמָה דְאָמֵר וְיִרְחַ יי' אֶת רִיחַ הַנִּיחָח. הַנִּיחָח בְּתֵרֵי סְטָרִי, חַד נִיּוּחָא,
דְּאֵתְגַלְיָא עֲתִיקָא קְדִישָׁא סְתִימָא דְכָל סְתִימִין, דְּהָאִי הוּא נִיּוּחָא
וְאֵתְבִסְמוּתָא לְכָלָא. וְחַד אֵתְבִסְמוּתָא דְלִתְתָא, בְּהָהוּא תַנְנָא וְאַשָּׁא
דְּמַדְבָּחָא. וּבְגִין דְּאִיהוּ מִתְרִין סְטָרִין, פְּתִיב נִיחָח. וְכָלָא בּוֹזְעִיר אֲנָפִין
אֲתֵמֵר.

תְרֵי אוּדְנִין, לְמִשְׁמַע טַב וּבִישׁ. וְתִירוּיָהוּ סְלָקִין לְחַד. דְּכְתִיב, (מלכים ב יט)
הִטָּה יי' אֶזְנוֹךְ וּשְׁמַע. אוּדְנָא לְגוּ בְּגוּ דִילִיָּה, תַלְיָא בְרִשְׁיִמִין
עֲקִימִין, בְּגִין דִּיתַעֲכַב קָלָא לְאַעֲלָא בְּמוּחָא, וּנְכַחִין בֵּיה מוּחָא, וְלֹא
בְּבִהִילוֹ, דְּכָל מְלָה דְהָוִי בְּבִהִילוֹ, לֹא הָוָה בְּחֻכְמָתָא שְׁלִימָתָא.

מֵאוּדְנִין אֵלִין תַלְיִין כָּל מְאִרְיָהוּן דְּגִדְפִין, דְּנִטְלִין קָלָא מְעֻלְמָא, וְכִלְהוּ
הָכִי אֲקִרוּן אֶזְנֵי יי', דְּכְתִיב בְּהוּ, (קהלת י) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת
הַקּוֹל וְגו'. כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, הָאִי קָרָא קְשִׁיָּא, הַשְׁתָּא מְאִי
קוֹל אִיכָּא הָכָא, דְּהָא רִישָׁא דְקָרָא כְתִיב גַּם בְּמַדְעָךְ מֶלֶךְ אֵל תִּקְלָל,
בְּמַדְעָךְ פְּתִיב, וּבְחֻדְרֵי מִשְׁכְּבְךָ וְגו'. מְאִי טַעֲמָא כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ
אֶת הַקּוֹל, וְהָא לִיכָּא הָכָא קָלָא.

אַלְּא וְדָאִי כָּל מָה דְחָשִׁיב בְּרִנָּשׁ, וְכָל מָה דִּסְתַּפֵּל בְּלַבּוּי, לֹא עָבִיד
מְלָה, עַד דְּאַפִּיק לִיָּה בְּשִׁפּוּתִיָּה, וְהוּא לֹא אֲתַפּוּן בֵּיה. וְהָיָא
מְלָה דְאַפִּיק, מִתְּבַקְעָא בְּאוּרָא, (דף רצ"ד ע"ב) וְאַזְלָא וְסִלְקָא וְטָסָא בְּעֻלְמָא,
וְאֵתְעָבִיד מְנִיָּה קָלָא. וְהָהוּא קָלָא נִטְלִין לִיָּה מְאִרֵי דְגִדְפִין, וְסִלְקִין לִיָּה
לְמַלְפָּא, וְעִיִּיל בְּאוּדְנֵי. הָדָא הוּא דְכְתִיב, (דברים ה) וְיִשְׁמַע יי' אֶת קוֹל
דְּבִרְיָכֶם. (במדבר יא) וְיִשְׁמַע יי' וַיַּחֲר אָפּוֹ.

וּבְגִין כֵּן, כָּל צְלוּתָא וּבַעוּתָא דְבַעֲי בְרִנָּשׁ מְקָמִי קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּעִי
לְאַפְקָא מְלִין בְּשִׁפּוּתִיָּה, דְּאִי לֹא אֲפִיק לוֹן, לָאו צְלוּתִיָּה צְלוּתָא,
וְלָאו בַּעוּתִיָּה בַּעוּתָא. וְכִיּוֹן דְּמְלִין נִפְקִין, מִתְּבַקְעִין בְּאוּרָא, סִלְקִין
וְטָסִין וְאֵתְעָבִידוּ קָלָא, וְנִטְלִיל לוֹן מֵאֵן דְּנִטְלִיל, וְאַחֲרִיד לוֹן לְאַתְרָא (נ"א לְבִתְרָא)
קְדִישָׁא, בְּרִישָׁא דְּמַלְפָּא.

מִתְרַת חֲלָלִי דְמוּחִי, נְטִיף נְטִיפָא לְאוּדְנִין, וְהָהוּא אֲקָרִי נַחֲל כְּרִית. כְּמָה
דְּאֵת אָמֵר, (מלכים א יז) נַחֲל כְּרִית, כְּלוּמֵר, כְּרוּתָא דְאוּדְנִין. וְקָלָא
עִיִּיל בְּהָהוּא עֲקִימָא, וְאַשְׁתַּאב בְּהָהוּא נְהָרָא, דְּהָהוּא נְטִיפָא. וּכְדִין

אתעפב תמן, ואתפחין בין טב לביש. הָדא הוא דכתיב, (איוב לד) כִּי אֶזְן מְלִין תִּבְחָן. ומאי טעמא אֶזְן מְלִין תִּבְחָן. משום דאתעפב קלא בההוא נהרא דנטיפא, בעקימותא דאודנן, ולא עייל בבהילו. ובגין כך אתפחין בין טב לביש, (איוב לד) וְחִיד יִטְעַם לֹאֲכֹל. מאי טעמא חיד יטעם לאכול. בגין דיתעפב תמן, ולא עייל בבהילו בגופא, ועל דא יטעם ויתבחן, בין מתיקא למרירא.

בהאי נוקבא דאודנן, תליין נוקבין אוחרנן, נוקבא דעיינן. נוקבא דפומא. נוקבא דחוטמא. מההוא קלא דעייל בנוקבא דאודנן, אי אצטרף עייל לנוקבי דעיינן, ונבעין דמעין. מההוא קלא אי אצטרף, עייל לנוקבא דחוטמא דפרדשקא, ומפקי תנא ואשא מההוא קלא. הָדא הוא דכתיב, (במדבר יא) וַיִּשְׁמַע יי' וַיַּחַר אָפוֹ וַתִּבְעַר בָּם אֵשׁ יי'. ואי אצטרף, עייל ההוא קלא לנוקבא דפומא, ומליל וגזר מלין (נ"א גזרין) מההוא קלא. פלא מההוא קלא דאודנן. עייל בכל גופא ואתרגיש מניה פלא. (ס"א כמה תליא) תליא בהאי אודנא. זפאה מאן דנטיר מלוי. על דא כתיב, (תהלים לד) נָצוּר לְשׁוֹנֶה מֵרַע וּשְׁפָתַיִךְ מִדִּבֶּר מֵרָמָה.

האי אודנא קרי ביה שמיצה. ובשמיצה אתפלילן אינון מוחי. חכמה אתפליל ביה, דכתיב, (מלכים א ג) וְנָתַתָּ לַעֲבָדְךָ לֵב שׁוֹמֵעַ. בינה, כמה דאת אמר (שמואל א ג) דִּבֶּר כִּי שׁוֹמֵעַ עֲבָדְךָ. (מלכים ב יח) כִּי שׁוֹמְעִים אֲנַחְנוּ. (ובגין תליין פלא) דעת, כמה דאת אמר, (משלי ד) שֹׁמֵעַ בְּנִי וְקַח אִמְרִי. (משלי ב) וּמִצּוֹתַי תִּצְפּוֹן אֹתְךָ. הא כלא תליין באודנן בהאי אודנא תליין צלותין ובעותין ופקיחא דעיינן. הָדא הוא דכתיב, (מלכים ב יט) הִטָּה יי' אָזְנָהּ וּשְׁמָע פֶּקַח עֵינֶיהָ וַרְאָה. הא כלא ביה תליא.

בהאי אודנא, תליין רזין עלאין, דלא נפקין לבר, בגין כך היא עקימא לגו. ורזא דרזין סתימין ביה, ווי לההוא מגלה רזין. ובגין דהאי אודנא כניש רזין, ובעקימותא דלגו נטיל לון, לא גלי רזין לאינון דעקימין בארמייהו, אלא לאינון דלא עקימין. הָדא הוא דכתיב, (תהלים כה) סוּד יי' לִירְאָיו וּבְרִיתוֹ לַהוֹדִיעֶם, דנטלי ארחוי ונטילי מלין.

ואינון דעקימין בארמייהו, נטלי מלין ועיילין לון בבהילו, ולית בהו אתר לאתעפבא. וכל נוקבין אוחרנן, מתפתחין ביה, עד דנפקין מלין בנוקבא דפומא. ואלין אקרו חייבי דרא, שנואי דקודשא בריה הוא. במתניתא דילן תנן, פאילו קטיל גוברין, וכאלו פלח לעבודה זרה. וכלא בחד קרא, דכתיב, (ויקרא יט) לֹא תִלֹךְ רְכִיל בְּעַמֶּךָ לֹא תַעֲמוּד עַל דָּם רַעַף אֲנִי יי'. מאן דעבר על האי רישא דקרא, פאילו עבר על פלא.

וּבָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, דְּעָלִיָּהוּ כְּתִיב, (משלי יא) וְנֶאֱמַן רוּחַ מְכֹסֶה דָּבָר.
נֶאֱמַן רוּחַ וְדָאִי, דִּהָא רוּחָא דְלֵהוֹן מֵאַתֵּר עַלְאַה קְדִישָׁא אֲשֶׁתִּלִּיף,
וּבִגִּין כֶּף נֶאֱמַן רוּחַ אֲקֵרוּן. וְסִימָן דָּא אוֹקִימָנָא, הֵהוּא דְמַגְלָה רִזִּין,
בִּידוּעַ דְּנִשְׁמָתִיהּ, לָאו אִיהוּ מְגוּפָא דְמִלְכָּא קְדִישָׁא. וּבִגִּין כֶּף לִית בֵּיה
רָזָא, וְלֹא מֵאַתֵּר דְּרָזָא הוּא. וְכַד תִּיפּוּק נִשְׁמָתִיהּ, לָא אֲתַדְבָּקָא בְּגוּפָא
דְּמִלְכָּא, דִּהָא לָא אֲתֵרִיהּ הוּא. וְוִי לֵהֲהוּא בֵּר נֶשׁ, וְוִי לִיָּהּ, וְוִי לְנִשְׁמָתִיהּ.
וּבָאָה חוֹלְקִיהוֹן דְּצַדִּיקָיָא, דְּמְכַסִּין רִזִּין, כֹּל שְׁפֹן רִזִּין עֲלֵאִין דְּקוּדְשָׁא
בְּרִיף הוּא. (רזין עֲלֵאִין דְּמִלְכָּא קְדִישָׁא) עָלִיָּהוּ כְּתִיב, (ישעיה ס) וְעַמָּךְ כּוֹלֵם צַדִּיקִים
לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ. (דף רצ"ד ע"א)

אֲנָפוּי, כְּתָרִין תְּקֻרֻבִין דְּבוּסָמָא. (בְּלֵחוּ) סִהְדוּתָא עַל מַה דְּאֲמִינָא, דִּהָא
סִהְדוּתָא בְּהוּ תִלְיָא. וּבְכֹלָא תִלְיָא סִהְדוּתָא. אָבֵל הֵנִי תְקֻרֻבִי
דְּבוּסָמָא, חוּרָא וְסוּמְקָא, סִהְדוּתָא לֵאבָא וְאִימָא. סִהְדוּתָא לֵאחְסָנָא
דִּירִית וְאַחִיד לֹון. וְהָא בְּמִתְנִיתָא דִּילָן אוֹקִימָנָא, כִּמְה פִּרְסִי בֵּין חוּרָא
לְסוּמְקָא, וְאַתְפְּלִילָן בֵּיהּ כְּחָדָא בְּסִטְרָא דְּחוּרָא.

כַּד אֲתַנְהִיר מְנַהֲרֵי דְּחוּרָא דְּעִתִּיקָא, חֲפִיָּא הֵהוּא חוּרָא עַל סוּמְקָא.
וְכִלְהוּ בְּנַהֲרֵי אֲשֶׁתְּכַח. וּכְדִין כְּתִיב, (במדבר ו) יָאֵר יְיָ פָּנָיו אֵלֶיךָ. וְכַד
חִיִּיבִין סְגִיָּאִין, תִּלְיָין דִּינִין בְּעֵלְמָא, אֲשֶׁתְּכַחַת סְגִירוּתָא בְּכֹלָא (ס"א בְּעֵלְמָא).
וְסוּמְקָא אֲתַפְּשֵׁט בְּאַנְפִּין, וְחָפָא כֹּל (נ"א עַל) חוּרָא. וּכְדִין כֹּלָא אֲשֶׁתְּכַח
בְּדִינָא. וּכְדִין כְּתִיב (תהלים לד) פָּנֵי יְיָ בְּעוֹשֵׂי רָע. (בגדרי קְנָאָה כְּתִיב (ישעיה נט) בְּגִדֵי נָקִים)

וְכֹלָא בְּהָאִי תִלְיָא, וּבִגִּין דָּא סִהְדוּתָא הוּא בְּכֹלָא.

כִּמְה וְכִמְה מְאֵרִי תְרִיסִין מְחַפְּאֵן לְהֵנִי גּוּוּנִי, מְצַפְּאֵן לְהֵנִי גּוּוּנִי. כַּד
נְהִירִין גּוּוּנִי, כֹּל עֲלָמִין כִּלְהוּ בְּחָדוּ. בְּזִמְנָא דְּנַהֲרֵי חוּרָא, כֹּלָא
אֲתַחְזוּ בְּהֵהוּא גּוּוּנָא. וְכַד אֲתַחְזִי בְּסוּמְקָא כֹּלָא הֵכִי אֲתַחְזוּ בְּהֵהוּא
גּוּוּנָא.

בְּאַלְיִן תְּקֻרֻבִין דְּבוּסָמָא, שְׂאֵרֵי דִיקְנָא לֵאֲתַחְזָא, מְרִישָׁא דְּאוּדְנִין,
וְנַחֲתִית וְסִלִּיק בְּתֻקְרוּבָא דְּבוּסָמָא, שְׁעָרִין אוּכְמִין דְּדִיקְנָא,
בְּתֻקְוָנָא יָאָה שְׁפִיר. כְּגִיפֵר תְּקִיף, שְׁפִיר. מְשַׁחָא דְּרִבּוּת דְּדִיקְנָא עַלְאַה
דְּעִתִּיקָא, בְּהָאִי דִיקְנָא דְּזִעִיר אֲנָפִין אֲתַחְזִי, וְנַהֲרִי.

שְׁפִירוּ דִּהָאִי דִיקְנָא, בְּתַשְׁעָה תְּקוּנִין אֲשֶׁתְּכַח. וְכַד מְשַׁחָא דְּרִבּוּת, דְּתִלְתַּת
עֶשֶׂר נְבִיעִין דְּדִיקְנָא דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא נַהֲרִי בְּהָאִי דִיקְנָא, אֲשֶׁתְּכַחוּ
עֶשְׂרִין וְתָרִין תְּקוּנִין. וּכְדִין מִתְּבָרְכִין כִּלְהוּ. וְיִשְׂרָאֵל סָבָא מִתְּבָרְכָא
בְּהָאִי, וְסִימָן, (בראשית מח) כֶּף יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל. כֹּל תְּקוּנִין דְּדִיקְנָא דָּא, אוֹקִימָנָא
בְּאַדְרָא קְדִישָׁא, דְּכִלְהוּ מִתִּיקוּנִין דְּעִתִּיקָא קְדִישָׁא אֲתַקְנוּ. וְהֵכָא בְּעִינָא

לגלגלה, מה דלא אתגלי תמן, בגין למיעל בלא כסופא. (הא כל תקונין דדיקנא

אוקימנא דכלהו מתיקונין דדיקנא עתיקא קדישא אוקימנא באדרא קדישא).

שיתא אינון, תשעה אקרון. תקונא קדמא, נפק ההוא ניצוצא בוצינא דקרדינוותא, ובטש בתחות שער דרישא, מתחות קוצין דעל אודנין, ונחית מקמי פתחא דאודנין עד רישא דפומא. הא תקונא דא מעתיקא קדישא לא אשתכח, אלא כד נגיד מזלא דעתיקא קדישא, ותלייא מניה ההוא מבוטא דחכמתא (חסר), כד אימא אתמשכא ואתפלילת באורא דכיא, ההוא תוורא נקיט אימא (חסר), וניצוצא עאלת ונפקת, ואתאחד דא בדא, ואתעבדת חד תקונא.

וכד אצטריך סלקא דא על דא, ואתפסנא חד מקמי חדא. ובגין כך כלא אצטריך, חד למעבד נוקמין. וחד לרחמא. ועל האי תאיב להאי דיקנא דוד מלכא, כמה דאוקימנא.

בהאי דיקנא תשעה תקונין אשתכחו, שיתא רבוון דתליין בהו, ומתפשטין בכל גופא. ואלין שיתא דתליין, תליין בשערי דתחות תקרובא דבוסמין. תלת מהאי סטרא, ותלת מהאי סטרא. ובקירותא דדיקנא, תליין תלת אחרנין. חד לעילא בשפון, ותריין באינון שערין דתליין עד טבורא. וכל הגי שיתא, תלת מפאן ותלת מפאן, אתמשכן ותליין פלהון, באינון שערי דתליין ומתפשטין בכל גופא.

ובגין דהגי תלתא אינון בקירי דדיקנא יתיר מפלהו, פתיב בהו שמא קדישא. דכתיב, (תהלים קיח) מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה, יי לי לא אירא. והא דאוקימנא באדרא, מן המצר קראתי יה, מאתר דשרי דיקנא לאתפשטא, דהוא אתר (ס"א דחיק) רחיק מקמי אודנין, שפיר הוא. ובספרא דאגדתא דבי רב ייבא סבא, הכי אמר ואוקים, דשירותא דדיקנא מחסד עלאה, דכתיב, (דברי הימים א כט) לך יי הגדולה והגבורה והתפארת וגו'. וכלא הוא, והכי שארי, ותשעה אתמשכן ותליין בדיקנא, ומקמי אודנין, הכי שארי, וקיומא לא מתקיימין אלא באתר אחרא, כמה דאוקימנא.

וכד אצטריך עלמא לרחמי, אתגלייא מזלא קדישא. וכל הגי תקונין דבדיקנא יקירא דזעיר אנפין, פלהו רחמי משתכחי. וכד אצטריך לדינא, מתחזיין דינא, וכדין עבדין נוקמין לשנאיהון דישראל, לאינון דעקין להו. (דף רצ"ה ע"ב) כל יקירו דדיקנא, באינון שערי דתליין אינהו, משום דכלא בהאי תליין.

כָּל הַגִּי שְׁעָרֵי דְדִיקְנָא דְזַעֲרֵי אַנְפִּין, כְּלָהוּ קְשִׁישִׁין תְּקִיפִין, מְשֻׁם דְּכָלְהוּ
אֲכַפְיִין לְדִינִין, בְּשַׁעֲתָא דְּמִזְלָא קְדִישָׁא אֲתַגְלִי. וְכַד בָּעָא לְאַגְחָא
קְרָבָא, בְּהָא דִּיקְנָא אֲתַחֲזִי כְּגַבְרָא תְּקִיף, מְאִיר נֶצֶחַן קְרַבְיָא. וְכַדִּין מְרִיט
מֵאן דְּמְרִיט, וְאַגְלִישׁ מֵאן דְּאַגְלִישׁ.

הַגִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, אֲמָרֵן מֹשֶׁה זְמַנָּא תְּנִינָא, בְּשַׁעֲתָא דְּאַצְטְרִיךְ לְאַהֲדָרָא
לִזְנון כְּלָהוּ רַחֲמִי. דָּאף עַל גַּב דְּתַלְסַר תְּקוּנִין לֹא אֲמָרֵן הַשְׁתָּא,
בְּכַוְנָא תְּלִינָא מִלְתָּא, דְּהָא לֹא יִיעוּל בְּהַגִּי תְּקוּנִין לְאַדְכָּרָא, אֶלָּא בְּמִזְלָא
אֲתַפְּוּן, וְאַדְכָּר לֵיהּ. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (במדבר יד) וַעֲתָה יִגְדַּל נָא כַח יְיָ. מֵאן
כַּח יְיָ. הֵהוּא דְּאַקְרִי מִזְלָא קְדִישָׁא, סְתִימָא דְּכָל סְתִימִין. דְּחִילָא דָּא,
וְנִהֲרִי דָּא, מִמִּזְלָא תְּלִי. וְכִינֹן דְּאַמַּר מֹשֶׁה דָּא, וְאַדְכָּר דָּא, וְאַתְפְּוּן בֵּיהּ,
אֲמַר הַגִּי תַשְׁעָה תְּקוּנִין, דְּתַלְיִין בְּזַעֲרֵי אַנְפִּין. בְּגִין דְּיִנְהִירוּ כְּלָהוּ, וְלֹא
יִשְׁתַּכַּח דִּינָא. וְעַל דָּא כְּלָא בְּמִזְלָא תְּלִי.

הָא דִּיקְנָא כַּד שְׂרָאן שְׁעָרֵי (ס"א לְאַתְעָרָא) לְאַתְעָרָא (נ"א לְאַתְאָרְכָּא), אֲתַחֲזִי כְּגִיבְרָא
תְּקִיף כְּגִיבְרָא מְאִיר נֶצֶחַן קְרַבִּין. בְּהָא דִּיקְנָא, נְגִיד מִשַּׁח דְּרִבּוּת
מַעֲתִיקָא סְתִימָאָה. כְּמָה דָּאָתָּ אֲמַר, (תהלים קלג) כְּשֶׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יוֹרֵד
עַל הַזָּקֵן זָקֵן אֶהְרֹן.

אַלִּין שְׁעָרֵי לֹא חַפְיִין עַל שְׁפֹון, וְשְׁפֹון כְּלָהוּ סוּמְקִין כְּוֹרְדָּא. דְּכַתִּיב,
(שיר השירים ה) שִׁפְתוֹתָיו שׁוֹשָׁנִים. שְׁפֹון מְרַחֵשׁן גְּבוּרָה, מְרַחֵשׁן
חֲכָמָתָא. בְּאַיִנוּן שְׁפֹון תְּלִינֵן טַב וּבִישׁ, חַיִּי וּמוֹתָא. מֵאַלִּין שְׁפֹון תְּלִינֵן
מְאַרְיָהוּן דְּאַתְעָרוּתָא, דְּכַד מְרַחֵשִׁין אִלִּין שְׁפֹון, מִתְעָרִין כְּלָא לְמַגְזֵר
(מְאַרִי) דִּינָא, בְּכָל בְּתִי דִינִין, (דְּמִדּוּרִיהוּן כְּהוּן, וְכִינֹן כְּךָ) דְּאַקְרוּן עִירִין. דְּכַתִּיב, (דניאל
ד) בְּגִזְרַת עִירִין פִּתְגָמָא וּמֵאמַר וְגו'.

מְאִיר עִיר. בְּסִפְרָא דְּאַגְדָּתָא, תְּנִינֵן כְּמָה דָּאָתָּ אֲמַר, (שמואל א כח) וַיְהִי עֶרְבָּ.
דְּמִתְעָרִין דִּינִין לְאַיִנוּן דְּלֹא אֲתַרְחִימוּ לְעִילָא, בְּגִין כְּךָ מִתְעָרִין אִלִּין
דְּאַיִנוּן מְאִירֵי דְּבָבוּ, (ס"א לְהוּ) (דְּכָלְהוּ) וְעַם כָּל דָּא בְּתַרִי גְּוֹנִי בְּרַחֲמֵי וְדִינָא,
וְעַל דָּא אֲקָרוּן עִיר וְקְדִישׁ דִּינָא וְרַחֲמֵי.

וְבֵאלִין שְׁפֹון, אֲתַחֲזִי פּוּמָא כַּד אֲתַפְתַּח. רִיחָא דְּנִפְיק מִן פּוּמָא, בֵּיהּ
מִתְלַבְּשִׁין כְּמָה אֶלְף וְרַבְכּוּ. וְכַד אֲתַפְּשֵׁט, מִתְלַבְּשִׁין בֵּיהּ נְבִיאָן
מִהִימָנִי. וְכָלְהוּ פֶּה יְיָ אֲקָרוּן. כַּד מְלִין נִפְקִין מִן פּוּמָא, וּמִתְרַחֵשִׁין
בְּשְׁפֹון, מִתְנַהֲרִין לְכָלְהוּ תְּמָנִי סָרִי אֶלְפִין עֲלָמִין, עַד דְּמִתְקַטְרִין כְּלָהוּ
כַּחְדָּא, בְּתַמְנִיָּסָא אֲוִרְחִין וּשְׁבִילִין, דְּאַשְׁתַּמוּדְעָן.

וְכֵלָּא מִחֲפָאן לְפּוּמָא דָּא, (כְּדָא) בְּלִישָׁן מְמַלֵּל רַבְרַבֵּן בְּקִיטְרָא דְּטִיחֶרָא

בעוטרָא. ועל דא כתיב, (שיר השירים ה) חכו ממתקים, ממתקים ודאי. מאי חכו. כמה דאת אמר, (איוב לד) וחיך יטעם לאכול. וכלו מחמדים, אש ומים. אשא ומיִיא מתפקנן, (ס"א מתדבקן ויאן) ויאן בציורוי, דהא גווי מתחברן כחדא.

חכו, באתוון רשימן, דמתגלפן בעטרוי גלידין אחא"ע בגרון. א', דטריד מלכין, (דניאל ב) ומהעדה מלכין, ומהקם מלכין. ח', דטריד ונחית, וסליק ועטיר, כביש באשא גליד ברוחא. ה' יניקה דאימא, סטיר לנוקבא, אתפשט לנוקבא רבא, בתיאובתא דקרתא קדישא, דמתקטרי אתרין דא בדא. כמה דאת אמר, (שיר השירים ד) הר המור גבעת הלבונה. ע' טיהרא דטיפסא, גליפא בשיפסא, רהיטין דענפין מתאחדן, לסטרוי לרוחין גליפין.

והא פרוי דאתוון דשלמה מלכא, אתעטרו אלין אתוון ארבע בארבע, גיכ"ק בחיך כמה דאת אמר וחיך יטעם לאכול, (איוב ו) היאכל תפל מבלי מלח וגו'. וכתיב (ישעיה לב) והיה מעשה הצדקה שלום. (תהלים יט) הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים וגו'. מתוקים ודאי.

דוד מלכא אמר, גם עבדך נזהר בהם וגו'. אסהדנא עלי דכל יומאי אזדהרנא בהו, דלא לאטעאה בהו, פר יומא חד דעטירנא עטרי מלכא, במערתא דמרוניא, וחמינא בוצינא דאשא מתלהטא אפותיא דמרוניא (נ"א דמערתא), ואזדעזענא. מההוא יומא אזדהרנא בדעתאי בהו, ולא שביקנא לון כל יומאי. זפאה חולקיה מאן דאזדהר במתיקא דמלכא, וטעים בהו כדקחזי. על דא כתיב, (תהלים לד) טעמו וראו כי טוב יי' וגו'. וכתיב (משלי ט) לכו לחמו בלחמי וגו'.

אתפשט דכורא בדעת, ואתמליין אכסדרין ואדרין, מרישא דגולגלתא שרי, ואתפשט בכל גופא, מחדוי ודרועוי ובכלא. מאחורוי, אתדבק ניצוצא דבוצינא דקרדינותא, ולהטא ואפיק (דף רצ"ו ע"א) גלגלתא חדא, סתימא מפל סטרוי, ונהירו (ס"א ונחיתו) דתרי מוחי גליפן בה, ואתדבקת בסטרוי דכורא. בגין כן אתקרי (שיר השירים ה) יונתי תמתי, אל תקרי תמתי אלא תאומתי ודאי.

שערוי דנוקבא כלילן ביה גווי (ס"א גווי בגו גווי), כדכתיב, (שיר השירים ז) ודלת ראשך פארגמן. אתקטר גבורה בחמש גבוראן, ואתפשטת נוקבא בסטרהא, ואתדבקת בסטרוי דכורא.

עד דאתפרשא מסטרוי. ואתיאת לאתחברא עמיה אפין באפין. וכד

מתחברין מתחזיין חד גופא ממש. מהכא אוליפנא, דכר בלחודוי, אתחזי פלג גופא, וכלהו רחמי. וכך נוקבא. וכד מתחברין פחדא, אתחזי כלא חד גופא ממש, והכי הוא. אוף הקא, כד דכר אתחבר בנוקבא, כלא הוא חד גופא, ועלמין כלהו בחידו, דהא כלהו מגופא שלים מתברכן.

והיינו רזא, (שמות כ) על כן ברח יי' את יום השבת ויקדשהו. דהא אשתכח כלא בחד גופא שלים, דהא מטרוניתא אתדבקת במלכא, ואשתכח גופא חד. ועל כן ברכאן משתפחין בהאי יומא. ומהכא, מאן דלא אשתכח דכר ונוקבא, אקרי פלג גופא, ולית ברכתא שריא במלה פגימא וחסירא, אלא באתר שלים, במלה שלים, ולא בפלגות מלה, ופלגות מלה לא אתקיים לעלמין, ולא אתברכן לעלמין.

נזי דנוקבא, כלא מנוי דדכורא הוא. והא אוקימנא מלי, ואשתמודען ביני חבריאי. מהאי נוקבא מתאחדן כל אינון דלתתא. מנה נקין, ובה תבין, והיא אתקריאת אם לכלהו. פמה דאחרא אם לגופא, וכל גופא מנה (ס"א לנחמא וכל נחמא מנה) נקא. כך האי אם לכלהו אתרנין דלתתא.

בתיב, (משלי ז) אמור לחכמה אחתי את. אית חכמה ואית חכמה, והאי נוקבא, אתקרי חכמה זעירא לגבי אחרא ועל דא כתיב, (שיר השירים

ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגו'. דהא דא בגלותא אתמשך. אחות לנו קטנה, ודאי קטנה אתחזי אבל רברבא היא, וסגיאה היא, דהא היא שלימו דנטיל מפלא. פמה דכתיב, (שם) אני חומה ושדי כמגדלות. ושדי, דהא מליין אינון לינקא לכלא. כמגדלות, דאינון נהרין רברבין דנפקי מאימא עלאה.

הו אתפשט דכורא בימינא ושמאלא, בירותא דאחסנא. וכד גווי אתחברו, אקרי תפארת. ואתתקן כל גופא, ואתעביד אילנא רברבא, ותקיף, שפיר ונאה, (דניאל ד) תחותיה תטלל חיות פרא, ובענפוהי ידורון עופי שמיא, ומזון לכלא ביה. דרועוי ימינא ושמאלא. בימינא חיים וחסד, בשמאלא מיתה וגבורה. מעוי, אתתקן בדעת, ואתמליין כל אכסדרין ואדרין, פמה דאמינא, דכתיב, (משלי כד) ובדעת חדרים ימלאו.

הו אתפשט גופא, בתרין שוקין. ומתאחדן ביניהו תרין פולין, ותרין ביעי דדכורא. דכל משחא ורבות וחילא (דדכורא) דכל גופא, בהו אתפנש, דכל חיילין דנפיק, מנהון נפקין. ושריין כלא בפום אמה. ובגין כך אקרון צבאות, (דכל גופא, בהו אתפנש, ושריין כלא בפום אמה. ובגין כך אקרון צבאות, דכל חיילין דנפיק, מנהון נפקין) ואינון נצח והוד. תפארת, יהו"ה. נצח והוד, צבאות. ובגין כך יהו"ה צבאות.

אָמַר דְּדְכוּרָא, סִיּוּמָא (נ"א כְּסוּתָא) דְּכָל גּוּפָא, וְאַקְרִי יְסוּד. וְדָא הוּא דְרָגָא
דְּמַבְסָם לְנוּקְבָא. וְכָל תִּיאוּבְתָא דְּדְכוּרָא לְגַבֵּי נּוּקְבָא, בְּהֵאֵי יְסוּד
עֵייל לְנוּקְבָא, לְאַתֵּר דְּאַקְרִי צִיּוֹן. דְּהֵתָם הוּא אַתֵּר כְּסוּתָא דְּנוּקְבָא, כְּבִית
רַחֵם לְאַתְתָּא. וּבְגִין כֵּן, יִי צְבָאוֹת אַקְרִי יְסוּד.

בְּתִיב (תהלים קלב) כִּי בָחַר יִי בְּצִיּוֹן אֹוֶה לְמוֹשָׁב לוֹ. כִּד אֲתַפְּרֶשֶׁת
מְטְרוֹנִיתָא, וְאַתְחַבְּרַת בְּמַלְכָּא אֲנָפִין בְּאַנְפִּין, בְּמַעְלֵי שְׁבִתָּא.
אַתְעָבִיד כֵּלָא חַד גּוּפָא, וּכְדִין יְתִיב קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּכוּרְסִיָּהּ. וְאַקְרִי
כֵּלָא שְׁמָא שְׁלִים, שְׁמָא קִדִּישָׁא, בְּרִיךְ שְׁמִיה לְעָלָם לְעָלְמֵי עָלְמִין. כֵּל
אַלִּין מְלִין סְלִיקְנָא עַד יוּמָא דָּא, דְּאַתְעָטֹר בְּהוּ לְעָלְמָא דְּאַתִּי, וְהִשְׁתָּא
אַתְגַּלְיִין הָכָא, וְצָפָא חוּלְקִי.

הֵאֵי מְטְרוֹנִיתָא, כִּד אֲתַחַבְּרַת עִם מַלְכָּא, כֵּל עָלְמִין מִתְבָּרְכֵן, וְאַשְׁתַּכְּחוּ
בְּחִדּוּתָא דְּכֵלָּא. (דף רצ"ו ע"ב) כִּמָּה דְּדְכוּרָא כְּלִיל בְּתִלְתָּא, וְשִׁירוּתָא
בְּתִלְתָּא. כֵּן כֵּלָּא הָכִי, וְסִיּוּמָא דְּכָל גּוּפָא הָכִי, וּמְטְרוֹנִיתָא לֹא מִתְבָּרְכָא,
אַלֹּא בְּכָלְלָא דְּתִלְתָּא אֲלִין, דְּאַיְנוּן נֶצַח הוּד יְסוּד, וּמִתְבַּסְמָא וּמִתְבָּרְכָא
בְּאַתֵּר דְּאַקְרִי קִדְשׁ הַקִּדְּשִׁים דְּלְתַתָּא. דְּכְתִיב, (תהלים קלב) כִּי שָׁם צִוָּה יִי אֶת
הַבְּרָכָה. דְּהָא תְּרִין דְּרָגִין אֵינּוּן לְעֵילָא וְתַתָּא. וּבְגִין כֵּן לִית רְשׁוּתָא
לְמִיעַל תַּמָּן, בַּר כְּהֵנָּא רַבָּא, דְּאַתִּי מִן סְטָרָא דְּחֶסֶד. בְּגִין דְּלֹא עֵייל
לְהֵוּא אַתֵּר דְּלְעֵילָא, אֲלֹא הֵוּא דְּאַקְרִי חֶסֶד, וְעֵייל בְּקִדְשׁ הַקִּדְּשִׁים,
וּמִתְבַּסְמָת נּוּקְבָא. וּמִתְבָּרְכָא הֵאֵי קִדְשׁ הַקִּדְּשִׁים בְּגוּ לְגוּ, אַתֵּר דְּאַקְרִי
צִיּוֹן. צִיּוֹן וִירוּשָׁלַם, תְּרִין דְּרָגִין אֵינּוּן, חַד רַחֲמִי, וְחַד דִּינָא. צִיּוֹן,
דְּכְתִיב, (ישעיה א) צִיּוֹן בְּמִשְׁפַּט תִּפְדֶּה. יְרוּשָׁלַם, דְּכְתִיב, (ישעיה א) צֶדֶק יִלִּין
בָּהּ כִּמָּה דְּאוּקִימָנָא.

וְכָל תִּיאוּבְתָא דְּדְכוּרָא לְגַבֵּי נּוּקְבָא, הָכָא הוּא, וְקָרִינֵן לְהוּ בְּרָכָה, דְּמִתַּמָּן
נִפְקִי בְּרַפֵּן לְכֵלְהוּ עָלְמִין, וְכֵלְהוּ מִתְבָּרְכֵן. הֵאֵי אַתֵּר אַקְרִי קִדְשׁ. וְכָל
קִדְשִׁים דְּדְכוּרָא עֵיילִין תַּמָּן, בְּהֵוּא דְּרָגָא דְּאַמִּינָא, וְכֵלְהוּ אֲתִיּוֹן מְרִישָׁא
עֲלָאָה דְּגוּלְגֻלְתָּא דְּדְכוּרָא, מְסֻטָּא דְּמוֹחֵי עֲלָאֵי, דְּשִׁרְיִין בֵּיה, וְנָגִיד
הֵהִיא בְּרָכָה בְּכָל שְׁיִיפֵי גּוּפָא, עַד אֵינּוּן דְּאַקְרוּן צְבָאוֹת. וְכָל הֵוּא נָגִידוּ
דְּאַתְנָגִיד מְכָל גּוּפָא, מִתְכַּנְשֵׁי תַמָּן, וְעַל דָּא אַקְרוּן צְבָאוֹת, דְּכָל צְבָאוֹת
דְּעֲלָאִין וְתַתָּאִין תַּמָּן נִפְקִין. וְהֵהִיא נָגִידוּ בְּתֵר דְּאַתְכַּנְשֵׁי, תַּמָּן שִׁרְיִין לִיה
בְּהֵוּא יְסוּד קִדִּישָׁא, כֵּלָּא חוּרָא, בְּגִין כֵּן אַקְרִי חֶסֶד. וְהֵהִיא חֶסֶד עֵייל
לְקִדְשׁ הַקִּדְּשִׁים, דְּכְתִיב (תהלים קל"ג) כִּי שָׁם צִוָּה יִי אֶת הַבְּרָכָה חַיִּים עַד
הָעוֹלָם.

אמר רבי אבא, לא סיים בוצינא קדישא למימר חיים, עד דאשתככו מלוי, ואנא כתבנא, סברנא למכתב טפי, ולא שמענא. ולא זקיפנא רישא, דנהורא הוה סגי, ולא הוה יכולנא לאסתכלא. אדהכי אדעזענא, שמענא קלא דקארי ואמר (משלי ג) ארץ ימים ושנות חיים וגו'. שמענא קלא אחרא, (תהלים כא) חיים שאל ממך וגו'.

כל הוה יומא, לא אפסיק אשא מן ביתא, ולא הוה מאן דמטי לגביה, דלא יכולו דנהורא ואשא הוה בסוחרניה. כל הוה יומא נפילנא על ארעא, וגעינא. פתר דאזיל אשא, חמינא לבוצינא קדישא קדש הקדשים, דאסתלק מן עלמא, אתעטף שכיב על ימיניה, ואנפוי חייכין. קם רבי אלעזר בריה, ונטיל ידוי ונשיק לון, ואנא לחיכנא עפרא דתחות רגלוי. פעו חברייא למבכי, ולא יכולו למללא. שארו חברייא בבכיה, ורבי אלעזר בריה נפיל תלת זמנין, ולא יכול למפתח פומיה. לבתר פתח ואמר, אבא אבא. תלת הוו, חד אתחזרו. השתא תנווד חיותא, צפראן טאסין, משתקען בנוקבאן דימא רבא, וחברייא כלהו שתניין דימא.

קם רבי חייא על רגלוי ואמר, עד השתא בוצינא קדישא מסתכל (ס"א משתכל) עלן. השתא לאו הוא עדן, אלא לאשתדלא ביקריה. קם רבי אלעזר ורבי אבא, נטלו ליה בטיקרא דסיקלא, מאן חמא (ס"א ערעורא וערבוביא) ערבוביא דחברייא, וכל ביתא הוה סליק ריחין סליקו ביה בפורייה, ולא אשתמש ביה, אלא רבי אלעזר ורבי אבא.

אתו טריקין, ומארי תריסין דכפר צפרי וטרדאן בהו (ס"א דצפרי וטרדאן ובהו) בני מרונא, צווחין בקטירין, דחשיבו דלא יתקבר תמן. פתר דנפק פורייה, הוה סליק באורא. ואשא הוה להיט קמיה, שמעו קלא, עולו ואתו, ואתפנשו להילולא דרבי שמעון, (ישעיה נז) יבא שלום ונוחו על משכבותם.

בר עאל למערתא שמעו קלא במערתא, זה האיש מרעיש הארץ מרגז ממלכות, כמה פטריין ברקיעא משתככיין (ס"א ולא משתכחין) ביומא דין בגינה, דנא רבי שמעון בן יוחאי, דמאריה משתבח ביה בכל יומא. זכאה חולקיה לעילא ותתא. כמה גניזין עלאין מסתמרין ליה, עליה אתמר (דניאל יב) ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין. (עד כאן האדרא זוטא קדישא).

פרשת האזינו

אמר רבי יוסי, כמה חביבין ישראל קמי קדשא בריהּ הוא, בקדמיתא קרא לון גוי קדוש, דכתיב, (דברים יד) כי עם קדוש אתה וגו'. לבתר קרא לון קדש, דכתיב, (ירמיה ב) קדש ישראל ליי, ראשית (דף רצ"ט ע"א) תבואתה. מה בין האי להאי. אמר רבי אבא, קדש עלאה מפלא, דהכי תנינן, בד אתחברן פלהו קדושי כחדא, אקרון קדוש. וכלהו סלקין ומתפנשין לההוא אתר עלאה, דאקרי קדש. ובגין כך קדוש קדוש קדוש, קדש ישראל אתעביד מנייהו. ובגין דישאל בתלת דרגין מתעטרין, בד אתחברן כחדא, אקרון קדש ישראל ליי, דאיהי ראשית. והא אוקימנא תבואתה, בה"א. כל אוכליו יאשמו, מאי כל אוכליו יאשמו. אמר רבי אבא, הא אתמר, דכתיב, (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה. וכתיב (שם) וכל זר לא יאכל קדש, וישאל אקרון קדש, בגין כך כל אוכליו יאשמו.

אמר רבי אלעזר, שירותא וסיומא דכלא, אתפליל בקדש. (ס"א א') וחכמה עלאה קדש אקרי, וכד נהיר דא חכמה עלאה, חכמה דשלמה נהיר. כמה דכתיב, (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה, דקיימא סיהרא באשלמותא. והא אוקימנא. וכד אתברכא מיסוד, הכי קרינן לה קדש, דאיהו אנהיר בשלימו. וכד לא אתנהרא מתעטרא באשלמותא, קרינן לה רוח הקדש, ולא אתקרי קדש כההוא דלעילא. וכד מתברכא מהאי יסוד, וינקא לכל אינון דלתתא, אתקרי אם, כההיא דלעילא. וקרינן ליה קדשים. וכדין קרינן ליה קדש הקדשים, דביה פלה דכתיב, (שיר השירים ד) אתי

פרשת האזינו

אמר רבי יוסי, כמה חביבין ישראל לפני הקדוש ברוך הוא. בראשונה קרא להם גוי קדוש, שכתוב (דברים יד) כי עם קדוש אתה וגו', ולבסוף קרא להם קדש, שכתוב (ירמיה ב) קדש ישראל לה, ראשית תבואתה. מה בין זה לזה? אמר רבי אבא, קדש - עליון מפלם. שפך למדנו, פאשר מתחברים כל הקדושים כאחד, נקראים קדוש. וכלם עולים ומתפנסים לאותו מקום עליון שנקרא קדש.

ומשום זה קדוש קדוש קדוש. קדש ישראל נעשה מהם. ומשום שישאל מכתרים בשלש מדרגות, פאשר מתחברים כאחד נקראים קדש ישראל לה, שהיא ראשית. והרי בארנו תבואתה, בה"א. כל אוכליו יאשמו. מהו כל אוכליו יאשמו? אמר רבי אבא, הרי נאמר, שכתוב (ויקרא כב) ואיש כי יאכל קדש בשגגה. וכתוב (שם) וכל זר לא יאכל קדש, וישאל נקראו קדש, משום כך כל אוכליו יאשמו.

אמר רבי אלעזר, התחלה וסיום של הכל נכלל בקדש. (א') וחכמה עליונה נקראת קדש, וכאשר מאירה החכמה העליונה הזו, מאירה חכמת שלמה, כמו שכתוב (מלכים א ה) ותרב חכמת שלמה, שעומדת הלבנה בשלמותה, והרי בארנו. וכאשר מתברכת מהיסוד, כך קוראים לה - קדש, שהיא מאירה בשלמות. וכאשר לא מאירה ונכתרת בשלמותה, קוראים לה רוח הקדש, ולא נקראת קדש כאותו של מעלה. וכאשר מתברכים מזה היסוד ומיניקה לכל אלו של מטה, נקראת אם,

(שיר השירים ד) אתי

באותה שלמעלה, וקוראים לה קדשים. ואז קוראים לה קדש הקדשים, שבו כלה, שכתוב (שיר השירים ד) אתי מלכנון כלה וגו'. מהו לכנון? זה עדן, שהלכין מפל הצדדים. ועדן הרי ידוע אצל החברים.

למדנו, כתוב כי שם ה' אקרא. מהו כי שם ה' אקרא? אמר רבי שמעון, הרי כתוב הבו גדל לאלהינו. אמר רבי אבא, הבו גדל - זו גדלה. הצור תמים פעלו - זו גבורה. כי כל דרכיו משפט - זו תפארת. אל אמונה - זה נצח. ואין עול - זה הוד. צדיק - זה יסוד. וישר - זה צדק. הרי הכל שם קדוש של הקדוש ברוך הוא, ומשום זה כי שם ה' אקרא.

אמר רבי יוסי, שם ה' ממש. ומשה באותה שעה גלה להם לישראל, שכתוב (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מפאן למדנו, אותו צדיק שחקמה עליונה בו, פאשר מגיע יומו להסתלק מהעולם, צריך לגלות אותה חקמה לאלו שרוח קדושה ביניהם. מנין לנו? ממש, שכתוב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום, וכתוב (שם) ועתה פתבו לכם את השירה הזאת וגו'.

ואם לא, עליו כתוב, (משלי א) אל תמנע טוב מבצעו. כמו שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם וגו'. (משלי א) בהיות לאל ידך לעשות. טרם תסתלק מן העולם, ולא נתנה לך רשות לגלות.

אמר רבי חייא, פסוק זה למדנו ממנו חקמה עליונה, וכך הוא. אבל סוף הפסוק מקשר קשר של האמונה במה שכתוב הוא, כמו שנאמר צדיק וישר הוא. כלם

מלכנון כלה וגו'. מאי לכנון. דא עדן, דאתלבן מפל סטרין. ועדן הא ידוע לגבי חברי.

האנא, פתיב פי שם יי' אקרא, מאי כי שם יי' אקרא. אמר רבי שמעון, הא כתיב הבו גדל לאלהינו. אמר רבי אבא, הבו גדל, דא גדולה, הצור תמים פעלו, דא גבורה. פי כל דרכיו משפט, דא תפארת. אל אמונה, דא נצח. ואין עול, דא הוד. צדיק, דא יסוד. וישר, דא צדק. הא כלא שמא קדישא דקודשא בריך הוא, ובגין כך פי שם יי' אקרא.

אמר רבי יוסי, שם יי' ממש. ומשה בההיא שעתא גלי להו לישראל. דכתיב, (דברים לא) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום וגו'. מפאן אוליפנא, ההוא זפאה דחקמתא עלאה ביה, פד מטי יומא לאסתלקא מעלמא, בעי לגלאה ההיא חקמתא, לאינון די רוח קדישא בינייהו. מנלן. ממש. דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום. וכתיב, (שם) ועתה פתבו לכם את השירה הזאת וגו'.

ואם לאו, עליה פתיב, (משלי ג) אל תמנע טוב מבצעו. פמה דאת אמר, (משלי ד) פי לקח טוב נתתי לכם וגו'. (משלי ג) בהיות לאל ידך לעשות. עד לא תסתלק מן עלמא, ולא אתייהיב לך רשותא לגלאה.

אמר רבי חייא, האי קרא אוליפנא מניה חקמתא עלאה, והכי הוא. אבל סיפיה דקרא, מקשר קשרא דמהימנותא, במאי דכתיב הוא. פמה דאת אמר, צדיק וישר הוא. פלומר הוא כלא. הוא חד בלא פרודא. דאי תימא כל הגי סגיאין אינון, חזר ואמר פלומר, הוא הכל, הוא אחד בלא פרוד. שאם תאמר שכל אלו רבים הם - חזר ואמר הוא, כלם

בְּזִמְן שִׁשְׁרָאֵל זָכָאִי

אמר רבי יוסי, מה הפגם? כמו שלמדנו, שהאבות לא מסתפקים (מסתפקים) להתברך מאותה ההשקיה של הנחל, כל שכן הבנים, כמו שנאמר שחת לו לא בניו מומם. מהו לו לא - שתי פעמים. אלא אחד למעלה ואחד למטה.

וזהו שאמר רבי שמעון, כל זמן שהרשעים מתרבים בעולם, כביכול שם הקדוש לא מתברך בעולם. וכל זמן שהרשעים לא מתרבים בעולם, שם הקדוש מתברך בעולם. זהו שכתוב (תהלים קד) יתמו חטאים וגו', ברכי נפשי את ה' הללויה. אמר רבי אבא, מקרא זה ממש הוא, שכתוב שחת לו לא בניו מומם. מי גורם למום זה? דור עקש ופתלתל. משום שאלו הרשעים והדור נמצא כף.

משום זה, אחר שאמר משה כל אלו הדברים והזכיר השם הקדוש כמו שצריך, אמר, ודאי צדיק וישר הוא, דבר פתקונו. אבל שחת לו לא בניו מומם. מה הטעם כף? משום שהם דור עקש ופתלתל. אמר רבי יהודה, לו לא, כלומר לעצמם עושים כף הרשעים, שגורמים לברכות להסתלק מהעולם. אמר רבי אבא, לו לא, הרי בארנו וכו' הוא. מה כתוב אחריו? הלה תגמלו זאת, לשלם גמול זה להקדוש ברוך הוא על כל אלו הטובות שגם לך ועשה עבורך. רבי אלעזר פתח, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'. וכאים הם ישראל על כל אמות עובדי כוכבים ומזלות, שאף על גב שהרגיזו לפני אדונם, הקדוש ברוך הוא לא רוצה לעזב אותם. שכל מקום שגלו בין העמים, הקדוש ברוך

אמר רבי יוסי מאי פגימותא. כמה דתנינן, דאבהן לא מסתפקין (ס"א מסתפקין) להתברך מההוא שקיו דנחלא. כל שכן בנין. כמה דאת אמר, שחת לו לא בניו מומם. מאי לו לא תרי זמני. אלא חד לעילא, וחד לתתא.

והיינו דאמר רבי שמעון, כל זמנא דחייביא סגיאו בעלמא, כביכול שמא קדישא לא מתברך בעלמא. וכל זמנא דחייביא לא סגיאו בעלמא, שמא קדישא מתברך בעלמא. הך הוא דכתיב, (תהלים קד) יתמו חטאים וגו', ברכי נפשי את יי' הללויה. אמר רבי אבא, מקרא זה ממש הוא, דכתיב שחת לו לא בניו מומם. מאן גרים לחפלותא דא. דר עקש ופתלתל, בגין דאינון חייביא ודרא אשתכח הכי.

בגין כן בתר דאמר משה כל הגי מלין, ואדפר שמא קדישא כדקא יאות, אמר ודאי צדיק וישר הוא, מלה בתקונייה. אבל שחת לו לא בניו מומם. מאי טעמא הכי. משום דאינון דר עקש ופתלתל. אמר רבי יהודה, לו לא, כלומר לגרמייהו עבדין דא חייבין, דגרמין לאסתלקא ברכאן מעלמא. אמר רבי אבא, לו לא, הא אוקימנא והכי הוא. מה כתיב בתריה. הליי' תגמלו זאת, לשלמא גמול דא לקודשא בריך הוא, על כל אינון טבאן דגרים לך, ועביד לקבלך.

רבי אלעזר פתח, (ויקרא כו) ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'. זכאין אינון ישראל, על כל עמין עובדי כוכבים ומזלות, דאף על גב דארגיזו קמי מאריהון, קדשא בריך הוא לא בעי לשבקא לון. דבכל אתר דגלו ביני עממא, קדשא בריך הוא עמהון בגלותא.

הוא עמקם בגלות. זהו שכתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'.

רבי אבא אמר, ואף גם זאת בהיותם.

בא ראה פמה החביבות של הקדוש ברוך הוא כלפי ישראל, שאף על גב שגורמים לגלות בין העמים, השכינה לא סרה מהם לעולמים. שלא תאמר שהם לבדם בגלות נמצאים, אלא - ואף גם זאת, עמקם נמצאים. זהו שכתוב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'.

רמב"ד שהתרגז על בנו, גזר עליו ענש להתרחק ממנו וללכת לארץ רחוקה. שמעה המלכה ואמרה: הואיל ובני הולך לארץ רחוקה ומשליך אותו המלך מהיכלו, אני לא אעזב אותו. או שנינו כאחד נשוב להיכל של המלך, או שנינו כאחד נשב בארץ אחרת. לעתים פוקד המלך על המלכה, ולא מוצאה, שהיתה הולכת עם בנו. אמר: הואיל והמלכה שם, שניהם ישובו.

ובזמן שיפקד הקדוש ברוך הוא למלכה, פוקד אותה בתחלה, ובגללה פוקד את בניו. זהו שכתוב (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל וגו'. מי גורם שאני שומע צרתם? כביכול המלכה. שאני זוכר אותה. זהו שכתוב (שם) ואזכר את בריתי. וכתוב (שם ב) ויזכר האלהים את בריתו. וכאשר הקדוש ברוך הוא יחזיר את ישראל מן הגלות, מה כתוב? (דברים ל) ושב ה' אלהיך את שבותך ורחמך, זו המלכה. ועוד כתוב, (תהלים פה) רציית ה' ארצך שבת שבות יעקב.

אמר רבי יהודה, הלה תגמלו

הדא הוא דכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'.

רבי אבא אמר, ואף גם זאת בהיותם. תא חזי, פמה חביבותא דקודשא בריך הוא לגביהון דישׂראל, דאף על גב דגרמין למגלי ביני עממא, שכינתא לא אתעדיאת מנהון לעלמין. דלא תימא דאינון בלחודייהו בגלותא משתפחין. אלא ואף גם זאת עמהון משתפחין. הדא הוא דכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם וגו'.

רמב"ד דארגזי על בריה, גזר עליה עונשא לאתרחקא מניה, ולמיזל לארעא רחיקא. שמעה מטרוניתא ואמרה, הואיל ובני אזיל לארעא רחיקא, ושדי ליה מלכא מהיכליה, אנא לא אשפוק ליה, או תרוונא כחדא ניתוב להיכלא דמלכא או תרוונא כחדא ניתוב בארעא אחרא. לזמנין, פקיד מלכא על מטרוניתא, לא אשפחה. דהוות אזלת עם בריה, אמר, הואיל ומטרוניתא תמן, תרווייהו יתובון.

ובזמנא דפקיד קדשא בריך הוא למטרוניתא, פקיד לה בקדמיתא, ובגינה פקיד לבנוי. הדא הוא דכתיב, (שמות ו) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישׂראל וגו'. מאן גרים דאנא שמענא עקתהון. כביכול, מטרוניתא. דדכרנא לה. הדא הוא דכתיב, (שמות ו) ויזכר אלהים את בריתי. וכתוב (ב) ויזכר אלהים את בריתו. וכד קדשא בריך הוא יהדר לישׂראל מן גלותא, מה כתיב. (דברים ל) ושב יי' אלהיך את שבותך ורחמך, דא מטרוניתא. ועוד כתיב, (תהלים פה) רציית יי' ארצך שבת שבות יעקב.

אמר רבי יהודה, הליי' תגמלו זאת, בגין

זאת, משום שאתם דור עקש ופתלתל, אתם הייתם גורמים שתגלה זאת בגלות. הלה' תגמלו זאת! זהו הגמול שעשה עמכם בכל אותם מופתים של מצרים, בכל אותם אותות שעשה לכם, והזהר הגמול שאתם משלמים לזאת הזו? מי גרם לכם זה? משום שאתם עם נבל ולא חכם, ולא מסתכלין בכל אינון טבן דעבד לכו עד השתא.

ה'ה' תגמלו זאת - זו השכינה. והרי בארנו הדברים, שלמדנו, אות ה"א של בהפראם (בראשית ב) - קטנה. ה"א שבהלה - גדולה. והרי נתבאר שלמדנו, אמר רבי יהודה, ה"א שבכל מקום - הקדוש ברוך הוא, ונקראת אם. ושני עולמות הם, שפתיב (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. והרי למדנו בסוד הפסוק, (במדבר כח) בשמן פתית רביעת ההין.

למדנו, רבי יהודה אומר, בכמה מקומות הסתכלתי שהקדוש ברוך הוא לא הסיר אהבתו מהם מישראל, שבכל מקום שהם היו, הקדוש ברוך הוא ביניהם, שפתיב (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם. אתם דוקא, ביניהם עמהם, לא סר מהם לעולמים.

רבי יצחק היה מהלך בדרך ופגע בו רבי חייא. אמר לו, רואה אני (אותם) בפניך שהרי במדור של השכינה מקומך. מהו שפתיב (שמות א) וארד להצילו מיד מצרים? וארד? ! ארד הנה צריך לו! וארד - בראשונה. מתי? פאשר ירד יעקב למצרים. ולמה? להצילו מיד מצרים. שאם לא הנה ביניהם, לא יכולים לסבל הגלות, כמו שנאמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

דאתון דר עקש ופתלתל, אתון הויתון גרמין דתגלי זאת בגלותא. הליי' תגמלו זאת. דא הוא גמול דעבד עמכון, בכל אינון נימוסין דמצרים, בכל אינון אתון דעבד לכו, דא הוא גמול דאתון שלמין להאי זאת. מאן גרם לכו דא. בגין דאתון עם נבל ולא חכם, ולא מסתכלין בכל אינון טבן דעבד לכו עד השתא.

הליי' תגמלו זאת, דא שכנתא. והא אוקימנא מלי, דתנינן, ה"א דבהפראם, (בראשית ב) זעירא. ה"א דבהליי' רברבא. והא אתמר דתנינא, אמר רבי יהודה, ה"א דבכל אתר קדשא בריך הוא, ואקרי אם. ותרי עלמין נינהו, דכתיב, (תהלים קו) מן העולם ועד העולם. והא תנינן ברזא דקרא, (במדבר כח) בשמן פתית רביעת ההין.

תנינא רבי יהודה אומר, בכמה אתרי אסתפלנא, דקודשא בריך הוא לא אעדי (דף רח"צ ע"א) רחימותא מנייהו דישראל, דבכל אתר דאינון הו, קדשא בריך הוא ביניהו. דכתיב, (ויקרא כו) לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם. דייקא אתם, ביניהו עמהו לא אעדי מנייהו לעלמין.

רבי יצחק הוה אזיל בארשא, ופגע ביה רבי חייא, אמר ליה חמינא (להו) באנפן, דהא במדורא דשכינתא מדורף. מאי כתיב. (שמות ג) וארד להצילו מיד מצרים. וארד, ארד מיבעי ליה. וארד בקדמיתא. אימתי. פד נחת יעקב למצרים. ולמה. להצילו מיד מצרים. דאלמלא לא הוה ביניהו, לא יכלין למסבל גלותא. פמה דאת אמר (תהלים צא) עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו.

אמר לו, ודאי בכל מקום שישראל נמצאים, הקדוש ברוך הוא ביניהם. וכל מקום שחכמי הדור הולכים, הקדוש ברוך הוא הולך עמם, שכתוב (שם) פי מלאכיו יצוה לך וגו'. מנין לנו? שכתוב (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך וגו', ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה. עתה נשתתף באחד ונלך בדרך, שהרי ידעתי שלמקום אחד אנו הולכים, לקבל פני שכינה. אמר לו, בודאי. אמר רבי יצחק, למדנו, שלוחי מצוה אינן נזוקין, לא בהליכתן ולא בחזרתן. ואנחנו להראות לפני הקדוש ברוך הוא אנו הולכים, ולא יראים.

עד שהיו הולכים, אמר רבי חייא, כתוב (שם ב) אלה תולדות השמים והארץ. השמים - לכלל את הקדוש ברוך הוא. והארץ - לכלל את הקדוש ברוך הוא וכל מה שלמטה, אלו נקראים תולדות השמים, מהם.

אמר לו, אם כן, מהו בהפראם, ונאמר בה' בראם? אמר לו, הכל דבר אחד. כאשר השמים התחברו, ה' הוזהר ויצאה תולדות, והם נקראו תולדות השמים והארץ. אמר לו, אם כן, במה בארנו בה' בראם - באברהם? אמר לו, הכל דבר אחד הוא. באברהם - אלו השמים, שמשם מתחילים להתפשט. בה' בראם, וזהו והארץ, והכל דבר אחד.

אמר לו, ודאי כך הוא, והרי למדנו, שכתוב אלה תולדות השמים והארץ. ולמדנו, העולם הזה נברא בה', שכתוב בהפראם. והעולם הבא נברא ב', שכתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן - לכלל השמים. את הגן - לכלל את הארץ.

אמר ליה, ודאי בכל אתר ד' ישראל שריין, קדשא בריך הוא ביניהו. וכל אתר דחפמי דרא אזלין, קדשא בריך הוא אזיל עמהון, דכתיב, (שם) פי מלאכיו יצוה לך וגו'. מנלן. דכתיב, (בראשית לב) ויעקב הלך לדרך וגו', ויאמר יעקב כאשר ראם מחנה אלהים זה. השתא נשתתף בחדא, וניזיל בארחה, דהא ידענא דלאתר חד אזלינן, לקבלא אנפוי דשכינתא. אמר ליה, ודאי. אמר רבי יצחק, תנינן, שלוחי מצוה אינן נזוקין, לא בהליכתן ולא בחזרתן. ואנן לאתחזאה קמי קדשא בריך הוא אזלינן, ולא דחילנא.

עד דהוו אזלי, אמר רבי חייא, כתיב (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ. השמים, לאכללא קדשא בריך הוא. והארץ, לאכללא קדשא בריך הוא וכל מה דלתתא, אינון אקרין תולדות השמים מנייהו.

אמר ליה אי הכי מהו בהפראם, ואתמר בה' בראם. אמר ליה פלא חד מלה, פד שמים אתחברו, האי ה' אפיקת תולדות, ואינון אקרין תולדות השמים והארץ. אמר ליה אי הכי, במאי אוקימנא בה' בראם, באברהם. אמר ליה פלא חד מלה הוא, באברהם, היינו השמים, דמתמן שריין לאתפשטא. בה' בראם, היינו והארץ, וכללא חד מלה.

אמר ליה, ודאי הכי הוא, והא אוליפנא, דכתיב, אלה תולדות השמים והארץ. ותנינן, העולם הזה נברא בה', דכתיב בהפראם. והעולם הבא, נברא ב', דכתיב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן. לאכללא השמים. את הגן, לאכללא את הארץ.

וְהָרִי בְּאַרְנוֹ, שְׁכָתוֹב (שיר השירים ד)
מַעֲיֵן גְּנִים, זֶהוּ הַשָּׁמַיִם, בָּאֵר
מִים חַיִּים, שְׁכָתוֹב (בראשית כו)
וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בָּאֵר,
שְׁכָתוֹב (שם) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחֲפֹר
בָּאֵר אַחֲרֵת וְגו'. וְנִזְלִים מִן
לְבָנוֹן, שְׁאֵלוּ מִתְקַשְּׁטִים לְמַעַלָּה
וְעוֹלִים בְּרָאוּ שֶׁל הַמַּלְאָךְ,
שְׁכָתוֹב (תהלים קח) כִּי גָדוֹל מַעַל
שָׁמַיִם חֲסֵדְךָ.

מִן לְבָנוֹן - מִשָּׁם יוֹצְאִים לְבִינָה.
וְנִמְשָׁךְ וּמִתְפַּשֵּׁט לְכָל הַקְּצוּוֹת,
עַד שְׁנִמְשָׁכִים אֵלָיו הַמְקוּרוֹת
וַיּוֹרְדִים לְהַתְפַּנֵּס לְמָקוֹם שְׁנִקְרָא
הַיָּם הַגָּדוֹל, שְׁכָתוֹב (קהלת א) כָּל
הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם וְגו'.
וְכָתוֹב (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוֹר
חֲצִבְתָּם וְגו'. וְאַחֲרֵי כֵן כָּתוֹב,
(שיר השירים ד) גֵּן נָעוֹל אַחֲתִי כֻלָּה
וְגו'. וּמִכָּאֵן יֵצְאוּ תוֹלְדוֹת לְכָלֶם,
שְׁכָתוֹב בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם
מִמֶּשׁ, בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק,
וְאַפְלוּ בִיעָקֵב מִמֶּשׁ. וְהַפֵּל דָּבָר
אַחַד.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, פֶּאֶשֶׁר אָנוּ
יוֹשְׁבִים לִפְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן, הַפֵּל
נֶאֱמַר לִפְנֵינוּ בְּגִלּוּי וְלֹא הֶצְטַרְכְּנוּ
לְכָל זֶה. אָמַר לוֹ, אֵין רַבִּי שְׁמַעוֹן
כְּשֶׁאֵר בְּנֵי אָדָם, שְׁכָלֶם לִפְנֵינוּ
כְּמוֹ שֶׁאֵר הַנְּבִיאִים כְּלָפִי מִשָּׁה.
עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים, אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, כְּתוֹב (ישעיה מט) הִתְשַׁפַּח אִשָּׁה עוֹלָה
מִרְחֹם בֶּן בִּטְנָה וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ,
וְהָאִי מָאִי קָא מִיִּירִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי
בְּקִטּוּרָא דְחִבְרִיָּא, סְמִיכָא לֹא אֶסְמִיכְנָא, אֲנִן
מָה גִימָא.

אָמַר לִיָּה, דִּהָא קָלָא דְרַמְיָא חַד, שְׁמַעְנָא
יִומָא חַד, כִּד הָהוּא אֲזִילָנָא בְּאַרְחָא, וְלֹא
יִדְעָנָא מָאן אָמַר, וְלֹא יִדְעָנָא מָלָה.

וְהָא חֲזִי, שְׁבַעָה יוֹמִין הָיוּ דִּחְלִישָׁנָא עַל דָּא,
וְלֹא טַעֲמִינָא מְדִי. וְהִשְׁתָּא אֲזִילָנָא לְגַבִּיָּה
דְּבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּלִימָא לִי דִּילְמָא אֲדַכְּר.

וְהָא אוֹקְמִינָא, דְּכָתִיב, (שיר השירים ד) מַעֲיֵן גְּנִים,
דָּא הִיא הַשָּׁמַיִם, בָּאֵר מִים חַיִּים,
דְּכָתִיב, (בראשית כו) וַיִּכְרוּ שָׁם עַבְדֵי יִצְחָק בָּאֵר,
דְּכָתִיב (שם) וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיַּחֲפֹר בָּאֵר אַחֲרֵת
וְגו'. וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן, דְּאִינוּן מִתְעַטְרִין
לְעִילָא, וְסִלְקִין בְּרִישָׁא דְּמִלְכָּא. דְּכָתִיב, (תהלים
קח) כִּי גָדוֹל מַעַל שָׁמַיִם חֲסֵדְךָ.

מִן לְבָנוֹן, מִתְמָן נִפְקִין לְבִינָה. וְנִגִּיד וְאַתְמִשָּׁךְ
לְכָל זְוויין, עַד דְּנִגְדִין אִינוּן מִבּוּעִין,
וְנִחְתִין לְאַתְפְּנָשָׁא לְאַתְרֵי דְּאַקְרִי יִמָּא רְבָא.
דְּכָתִיב, (קהלת א) כָּל הַנְּחָלִים הַלְכִים אֶל הַיָּם
וְגו'. וְכָתִיב, (ישעיה נא) הַבֵּיטוּ אֶל צוֹר חֲצִבְתָּם
וְגו'. לְבִתְרֵי כְּתִיב, (שיר השירים ד) גֵּן נָעוֹל אַחֲתִי
כֻלָּה וְגו'. וּמִכָּאֵן, נִפְיקוּ תוֹלְדוֹת לְכָלָא.
דְּכָתִיב, בְּהַבְרָאָם, בְּה' בְּרָאָם מִמֶּשׁ,
בְּאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, וְאַפְלוּ בִיעָקֵב
מִמֶּשׁ. וְכָלָא חַד מָלָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, כִּד אֲנִן יִתְבִּין לְקַמִּיָּה דְּרַבִּי
שְׁמַעוֹן, כִּלָּא אֶתְמַר קַמִּיָּה בְּאַתְגַּלְיָא,
וְלֹא אֶצְטְרִיכְנָא לְכָל הָאִי. אָמַר לִיָּה, לֹאֹ רַבִּי
שְׁמַעוֹן כְּשֶׁאֵר בְּנֵי נָשָׁא, דְּכָלְהוּ קַמִּיָּה, כְּשֶׁאֵר
נְבִיאֵי לְקַמִּי מִשָּׁה. עַד דִּהָיוּ אֲזִילִי, אָמַר רַבִּי
חֲזִיָּא, כְּתִיב, (ישעיה מט) הִתְשַׁפַּח אִשָּׁה עוֹלָה
מִרְחֹם בֶּן בִּטְנָה וְגו'. הָאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ,
וְהָאִי מָאִי קָא מִיִּירִי. אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִי
בְּקִטּוּרָא דְחִבְרִיָּא, סְמִיכָא לֹא אֶסְמִיכְנָא, אֲנִן
מָה גִימָא.

אָמַר לִיָּה, דִּהָא קָלָא דְרַמְיָא חַד, שְׁמַעְנָא
יִומָא חַד, כִּד הָהוּא אֲזִילָנָא בְּאַרְחָא, וְלֹא
יִדְעָנָא מָאן אָמַר, וְלֹא יִדְעָנָא מָלָה.

וְהָא חֲזִי, שְׁבַעָה יוֹמִין הָיוּ דִּחְלִישָׁנָא עַל דָּא,
וְלֹא טַעֲמִינָא מְדִי. וְהִשְׁתָּא אֲזִילָנָא לְגַבִּיָּה
דְּבוֹצִינָא קְדִישָׁא, דְּלִימָא לִי דִּילְמָא אֲדַכְּר.

המנוחה הקדושה שיאמר לי, שְׁמָא אֶזְכֵּר. אמר לו, שְׁמָא אוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהִיָּה הוֹלֵךְ רַבִּי אֶלְעָזָר אֶצֶל חֲמִיר, וְאוֹתוֹ הַיּוֹם הַלֵּכְתִּי עִמּוֹ, וְהִנֵּה נִזְכַּרְתִּי בְּדָבָר.

בא ראה, כך אמר רבי אלעזר משמו של אביו, אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: מיום שנפלנו בגלות, הקדוש ברוך הוא עזב אותנו בגלות ושכח אותנו. זהו שכתוב (ישעיה מט) וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי ה' וְה' שָׁכַחְנִי. אמרה השכינה: הִתְשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה? וכי ישראל שנקראים בנים, כמו שנאמר (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם, מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה, כמו שנאמר (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלָה זֹרַע אֲמַת, גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה, שְׁכָתוֹב (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ? וְאֲנֹכִי לֹא אֲשַׁכַּחְךָ. מֵכָאן שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא עוֹזֵב אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל לְעוֹלָמִים.

עוד אמר, הִתְשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה. זהו סוד עליון שְׁאֵמַר הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. הִנֵּה דְבָרִים אֵלּוּ בְּשֵׁמוֹ אֲחוּזִים. כְּמוֹ שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹכַח שְׁמוֹ שֶׁהָרִי הוּא הַכֹּל - כֵּךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא שׁוֹכַח אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם אֲחוּזִים בְּשֵׁמוֹ מִמֶּשׁ. הִתְרַגַּשׁ רַבִּי חִיָּיא, אָמַר, וְדַאי זֶהוּ דְבַר חֲדוּשׁ. בְּרוּךְ יְהִיָּה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁנִּפְגַּשְׁתִּי בְּךָ וְיִדְעַתִּי דְבַר, וְיִדְעַתִּי מִי אוֹתוֹ שֶׁשִּׁמְעַתִּי מִמֶּנּוּ. וְבֹא רֵאָה, שְׁאוֹתוֹ יוֹם שֶׁרָצִיתִי אֶרְבָּעָה מִלִּין, וְלֹא מִצָּאִיתִי מִי הִיָּה. אָמַר לוֹ, מִשּׁוֹם שֶׁנִּכְנַסְתִּי בְּמַעֲרָה אַחַת שֶׁרַבִּי אֶלְעָזָר נָח שָׁעָה אַחַת. קָרָא עָלָיו רַבִּי חִיָּיא אֵלּוֹ הַפְּסוּקִים, (ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע כְּשֹׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. אֲזַ תִּקְרָא וְה' יַעֲנֶה וְגו', אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל ה' וְגו'.

אָמַר לִיָּה, דִּילְמָא הֵהוּא יוֹמָא דְהוּא אָזִיל רַבִּי אֶלְעָזָר לְגַבְיָה דְחֲמִיר, וְהֵהוּא יוֹמָא אֶזִּילְנָא עִמָּיה, וְהָא אֲדַכְרָנָא מִלָּה.

תא חזי, הכי אמר רבי אלעזר משמיה דאבוי, אמרו ישראל קמי קדשא בריך הוא, מיומא דנפלנא בגלותא, קדשא בריך הוא שביק לן בגלותא, ואנשי לן. הָדָא הוּא דְכָתִיב, (ישעיה מט) וְתֹאמַר צִיּוֹן עֲזַבְנִי יי' וַיִּי שָׁכַחְנִי. אֲמָרָה שְׁכִינְתָּא, הִתְשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה, וְכִי יִשְׂרָאֵל דְּאֶקְרוּן בְּנִין, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (דברים יד) בָּנִים אַתֶּם לַיי' אֱלֹהֵיכֶם. מֵרַחֵם בֶּן (דף ר"ז ע"ב) בִּטְנָה, כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (ירמיה ב) וְאֲנֹכִי נִטְעַתִּיךָ שׁוֹרֵק כֹּלָה זֹרַע אֲמַת. גַּם אֵלֶּה תִשְׁכַּחְנָה, דְּכָתִיב, (בראשית ב) אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ. וְאֲנֹכִי לֹא אֲשַׁכַּחְךָ, מֵכָאן, דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא שְׁבִיק לֹון לְיִשְׂרָאֵל לְעוֹלָמִין.

תו אמר, הִתְשַׁכַּח אֵשֶׁה עוֹלָה מֵרַחֵם בֶּן בִּטְנָה. דָּא הוּא רְזָא עֲלָאָה דְּאָמַר קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָא מִלִּין אֵלִין בְּשִׁמְיָה אֲחִידָן. כְּמָה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲנָשִׁי שְׁמִיָּה, דְּהָא הוּא כֹּלָא, כֵּךְ קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא אֲנָשִׁי לֹון לְיִשְׂרָאֵל דְּאֵינוֹן אֲחִידָן בְּשִׁמְיָה מִמֶּשׁ. אֲתִרְגִּישׁ רַבִּי חִיָּיא, אָמַר וְדַאי דָּא הִיא מִלָּה. בְּרִיךְ יְהִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאֶעֱרַעְנָא לָךְ, וְיִדְעָנָא מִלָּה. וְיִדְעָנָא מָאן הֵהוּא דְּשִׁמְעָנָא מִנִּיה.

וְתֵא חֲזִי, דְּהֵהוּא יוֹמָא דְּרַהִיטָנָא אֶרְבַּע מִילִי, וְלֹא אֲשַׁכַּחְנָא מָאן הָוָה. אָמַר לִיָּה, בְּגִין דְּעֲאֻלָּנָא בְּחַד מַעֲרֵתָא דְּרַבִּי אֶלְעָזָר נָפִישׁ שְׁעֵתָא חֲדָא. קָרִי עָלֶיהָ רַבִּי חִיָּיא הֲגִי קָרְאִי, (ישעיה נח) אֲזַ יִבְקַע כְּשֹׁחַר אוֹרֶךְ וְגו'. אֲזַ תִּקְרָא וַיִּי יַעֲנֶה וְגו' אֲזַ תִּתְעַנֵּג עַל יי' וְגו'.

(דברים לג) זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדוֹר וְגו'. זָכַר יְמוֹת עוֹלָם. רַבִּי אָבָא אָמַר, מִי אֵלֹו יְמוֹת עוֹלָם? אֵלֹו שְׁשֶׁה יָמִים שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הָעוֹלָם בָּהֶם, שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה ה' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָרִי בְּאֶרְנוּ. בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדוֹר. פְּלוֹמֶר, אֵלֹו יְמוֹת עוֹלָם, יָדְעוּ וִיתְנוּדְעוּ כָּל אֵלֹו הַשָּׁנִים וְהַיָּמִים וְכָל דוֹר וְדוֹר, עַד דּוֹר זֶה שְׁאַתֶּם עוֹמְדִים בּוֹ.

שְׁאֵל אַבִּיךָ וַיַּגִּדְךָ - זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. זֶהוּ שְׁכָתוֹב הֵלֵא הוּא אַבִּיךָ קִנְךָ. וַיַּגִּדְךָ, וְהוּא יַגִּלָּה עִמָּךְ הַחֲכָמָה. וַיֵּמָּה הִיא? אֵלֹא כַּאֲשֶׁר שְׁשֶׁה יָמִים אֵלֹו בָּנוּ אֶת הָעוֹלָם, לֹא בָנוּ אוֹתוֹ אֵלֹא בְּגִלְלָךְ, שְׁתַּבֵּא אֶתָּה וְתַקִּים אֶת הַתּוֹרָה. שְׁלַמְדָנוּ, כָּל מַה שֶׁעָשָׂה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא - עַל תְּנָא עָשָׂה, שְׁכָאֲשֶׁר יָבֹאוּ יִשְׂרָאֵל, אִם יִקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה - מוֹטֵב, וְאִם לֹא - שִׁיחֲזִירוּהוּ לְתֵהוּ וְבֵהוּ. וּמִשּׁוֹם זֶה, אֵלֹו יְמוֹת עוֹלָם יוֹדְעִים וּמִבְּנִים הֵכֵל.

וְהָרִי לְמַדְנוּ, אֵלֹו עֲנִפֵּי הָאֵילָן אֵיךְ נִאֲחֲזִים בְּתוֹךְ הָאֵילָן? וְהָרִי בְּאֶרְנוּ, שְׁכָאֲשֶׁר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּרַר לָהֶם לְמַמְנֵי הַמַּגְנִים עַל שְׁאֵר הָאֲמוֹת, וְאַתָּם מַה כְּתוּב? כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ. שְׁלֹא נָתַן אוֹתָם לְשׁוֹר, וְלֹא לְמִלָּאךְ, וְלֹא לְמַמְנָה אַחֵר, וְזֶה הָעַם שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נָטַל לְחֻלְקוֹ.

בְּאִיזָה מְקוֹם מֵצֵא אוֹתוֹ? יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹם יִלֵּל יִשְׁמֵן וְגו'. שְׁכָתוֹב (יְהוֹשֻׁעַ כד) תָּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגו', וְאַקַּח אֶת אַבְיִכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו'. וּמִכָּאֵן מְנַהִיג אוֹתָם אֶת יִשְׂרָאֵל בְּכָל דּוֹר וְדוֹר וְלֹא נִפְרָד מֵהֶם וּמְנַהִיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים לג) כִּנְשֹׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגו'.

זָכַר יְמוֹת עוֹלָם בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדוֹר וְגו'. (דְּבָרִים לב) זָכַר יְמוֹת עוֹלָם, רַבִּי אָבָא אָמַר, מִאֵן יְמוֹת עוֹלָם. אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין, דְּעָבַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָלְמָא בְּהוּ. דְּכָתִיב, (שְׁמוֹת לא) כִּי שֵׁשֶׁת יָמִים עָשָׂה יי' וְגו'. שֵׁשֶׁת יָמִים, וְלֹא בְשֵׁשֶׁת יָמִים, וְהָא אוֹקִימָנָא. בֵּינוּ שְׁנוֹת דֶּר וְדוֹר. פְּלוֹמֶר, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם, יָדְעוּ וִישְׁתַּמוּדְעוּ כָּל אֵינּוֹן שָׁנִין וְיוֹמִין, וְכָל דָּרָא וְדָרָא, עַד דָּרָא דָּא דְאַתּוֹן קִיִּימִין.

שְׁאֵל אַבִּיךָ וַיַּגִּדְךָ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָדָא הוּא דְכָתִיב, הֵלֵא הוּא אַבִּיךָ קִנְךָ. וַיַּגִּדְךָ, וְהוּא יַגִּלָּה עוֹמְקָא דְחֲכָמָתָא. וַיֵּמָּה הִיא. אֵלֹא כַּד אֵינּוֹן שִׁיתָא יוֹמִין שְׁכָלִילוּ עָלְמָא, לֹא שְׁכָלִילוּ לֵיה, אֵלֹא בְּגִינְךָ, דְּתִיתִי אֲנִי וְתַקִּיִּים אוֹרִיִּיתָא. דְּתִינְךָ, כָּל מַה דְּעָבַד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל תְּנָא עָבַד, דְּכַד יִיתוֹן יִשְׂרָאֵל, אִי יִקְבְּלוֹן אוֹרִיִּיתָא יָאוֹת, וְאִי לֹא דִיְהִדֶּר לֵיה לְתֵהוּ וְבֵהוּ. וּבְגִין כֵּן, אֵינּוֹן יְמוֹת עוֹלָם יָדְעוּ וְאַשְׁתַּמוּדְעוּן כֻּלָּא.

וְהָא תִּינְךָ, הִנְהוּ עֲנִפֵּי דְאֵילָנָא, הֵיךְ מִתְאַחֲדוֹן בְּגוֹ אֵילָנָא, וְהָא אוֹקִימָנָא, כְּדִין קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּרַר לוֹן, לְמַמְנֵן תְּרִיסִין, עַל שְׁאֵר עַמִּין, וְאַתּוֹן מַה כְּתִיב. כִּי חֵלֶק יי' עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ, דְּלֹא יֵהֵב לְהוּ לְרַבְרָבָא, וְלֹא לְמִלָּאכָא, וְלֹא לְמַמְנָא אַחֵרָא, וְהָא עֲמָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נָסֵב לְחוֹלְקִיהָ.

בְּאֵן אֶתֶר אֲשַׁפַּח לֵיה. יִמְצְאוּהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹם יִלֵּל יִשְׁמֵן וְגו'. דְּכָתִיב, (יְהוֹשֻׁעַ כד)

תָּרַח אָבִי אַבְרָהָם וְגו'. וְאַקַּח אֶת אַבְיִכֶם אֶת אַבְרָהָם וְגו'. וּמִהֵכָא דְבַר לְהוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּכָל דָּרָא וְדָרָא, וְלֹא אֶתְפָּרַשׁ מִנִּיָּהוּ, וְדְבַר לְהוּ בְּרַחֲמֵי, הָדָא הוּא דְכָתִיב כִּנְשֹׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגו'.

דוֹר וְדוֹר וְלֹא נִפְרָד מֵהֶם וּמְנַהִיג אוֹתָם בְּרַחֲמִים. זֶהוּ שְׁכָתוֹב (דְּבָרִים לג) כִּנְשֹׁר יַעִיר קִנּוֹ וְגו'.

בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ. ^(דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא מִצְאָנוּ מִי שֶׁמֵּרַחֵם עַל בְּנֵי בְּנֶשֶׁר הַזֶּה. וְעַל זֶה לְמַדְנוּ, כְּתוּב ^(יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהֶשְׁמָאל. הַנֶּשֶׁר, הֵיכָן מְקוֹמוֹ? בְּמָקוֹם שֶׁיַּעֲקֹב עֹמֵד. וְהוּא שֶׁכְּתוּב ^(משלי) הַדָּר הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. בְּאוֹתוֹ מָקוֹם מִמֶּשֶׁ. מִה טַעֲמוֹ? מִשּׁוּם שֶׁהוּא מֵרַחֵם עַל בְּנָיו, וּבָדִין עִם אֲחֵרִים. כִּן הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְנַהֵג אֶת בְּנָיו כְּנֶשֶׁר זֶה.

מִה כְּתוּב? ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר. הוּא בְּלִבְדּוֹ, שֶׁכְּתוּב ^(שמות יג) וְה' הֵלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְגו'. וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר, שֶׁלֹּא הִנְהִיג לָהֶם לִישְׁרָאֵל לֹא מִלֶּאֱדָה, וְלֹא מִמֶּנֶּה אַחֵר, שֶׁהֵם נִקְרָאִים אֶל נֶכֶר. וְהוּא שֶׁאִמַּר מֹשֶׁה, ^(שמות) אִם אֵין פְּנִיךָ הַלֹּכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וְהוּא שֶׁכְּתוּב ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלִבְדּוֹ, וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר.

אֲשֶׁרִי חֲלַקְתָּ שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְתַנַּהֵג אֹתָם ^(בישאל קלה) כִּן, עֲלֵיהֶם כְּתוּב ^(תהלים) קִלְהָ כִי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, וְכְתוּב ^(שמואל א יב) כִּי לֹא יִטֵּשׁ ה' עַמּוֹ וְגו'. מִה הַטַּעַם לֹא יִטֵּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ? בְּעִבּוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, מִשּׁוּם שֶׁזֶּה בְּזָה נִדְבֵק. וְעַל זֶה לֹא יַעֲזֹב אוֹתָם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. שֶׁכָּכֵל מָקוֹם שֶׁהֵם נִמְצָאִים, הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עֹמֵהֶם, כְּמוֹ שֶׁבִּאֲרָנוּ.

לֹא חֲכָמוֹ יִשְׁפִּילוּ זֹאת ^(דברים לב). אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל אֱלוֹ הַפְּסוּקִים שֶׁכָּאֵן תּוֹכְחוֹת הֵם שֶׁהוֹכִיחַ אוֹתָם מֹשֶׁה לִישְׁרָאֵל, חוּץ מֵאוֹתוֹ שֶׁם קְדוּשׁ שְׁגִלָּה בְּתַחֲלֵת דְּבָרָיו. אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְאִפְלוּ מִה שֶׁהוֹכִיחַ לִישְׁרָאֵל הוּא בְּכָלֵל הַשֵּׁם הַקְדוּשׁ, שֶׁאֵין דָּבָר בְּתוֹרָה

בְּנֶשֶׁר יַעִיר קִנּוּ. ^(דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, לֹא אֲשַׁכְחָנָא מָאן דְּחֵיִים עַל בְּנָיו, כִּהְיָי נִשְׂרָא. וְעַל דָּא תַנִּינָן, כְּתִיב, ^(יחזקאל א) וּפְנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם וּפְנֵי שׁוּר מִהֶשְׁמָאל. נֶשֶׁר בָּאֵן דְּוִכְתִּיה. בְּאַתָּר דִּיעֲקֹב קִאִים. הָדָא הוּא דְכְתִיב, ^(משלי ל) דְּרִךְ הַנֶּשֶׁר בְּשָׁמַיִם. בִּהְהוּא אַתָּר מִמֶּשֶׁ. מָאִי טַעֲמָא. בְּגִין דְּאִיהוּ רַחֲמֵי עַל בְּנָיו, וְדִינָא לְגַבִּי אַחֲרֵינִין. כִּן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּבִר לְבָנוֹי כְּנֶשֶׁר דָּא.

מִה כְּתִיב יי' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר. הוּא בְּלַחֲדוּי, דְכְתִיב, ^(שמות יג) וַיֵּי הֵלֵךְ לִפְנֵיהֶם וְגו'. וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר, דְּלֹא דְבִר לְהוּ לִישְׁרָאֵל לֹא מִלֶּאֱכָא, וְלֹא מִמֶּנָּא אַחֲרָא, דְּאֵינוֹן אֶקְרוּן אֶל נֶכֶר. וְדָא הוּא דְאִמַּר מֹשֶׁה, ^(שמות לב) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלֵכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. הָדָא הוּא דְכְתִיב, יי' בְּדָד יִנְחֵנוּ. הוּא בְּלַחֲדוּי, וְאֵין עִמּוֹ אֶל נֶכֶר.

וּבִאֲהָ חוֹלְקִיהוֹן דִּישְׁרָאֵל, דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְבִר עֲמָהוֹן, ^(בישאל קלה) הָכִי עֲלִייהוּ כְּתִיב, ^(תהלים קלה) כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יְהוָה יִשְׂרָאֵל לְסִגְלָתוֹ, וְכְתִיב, ^(שמואל א יב) כִּי לֹא יִטֵּשׁ יי' אֶת עַמּוֹ וְגו'. מָאִי טַעֲמָא לֹא יִטֵּשׁ ה' אֶת עַמּוֹ. בְּעִבּוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל, בְּגִין דִּהְיָא בְּהָאִי אַתְדִּבֵּק. וְעַל דָּא לֹא יִשְׁבּוּק לוֹן קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּכָכֵל אַתָּר דְּאֵינוֹן שְׂרִיין, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲמָהוֹן כְּמָה דְאֻקִּימָנָא.

לֹא חֲכָמוֹ יִשְׁפִּילוּ זֹאת. ^(דברים לב) אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כָּל הַנִּי קִרְאִי דְהִכָּא, תּוֹכְחִי אֵינוֹן, דְּאוֹכַח לְהוּ מֹשֶׁה לִישְׁרָאֵל, בִּר הֵהוּא שְׁמָא קְדִישָׁא, דְּגַלִּי בְּשִׁירוֹתָא דְמִלוּי. אָמַר רַבִּי אֲבָא, וְאִפְלוּ מִה דְאוֹכַח לִישְׁרָאֵל, בְּכָלֵל דְשְׁמָא קְדִישָׁא הוּא, דְלִית מְלָה בְּאוֹרֵייתָא דְנִפְיָק

שיוצא מכלל השם הקדוש, שהתורה פלה שמותיו של הקדוש ברוך הוא הם.

ואלו הפסוקים ידועים הם. אבל משום ששמו של הקדוש ברוך הוא נשום בפרשה זו, הייתי צריך עד עתה. וכאן הרי כתוב, לו חכמו ישפילו זאת, זאת ודאי. והרי בכמה מקומות בארנו זאת, שאם ישראל ידעו את זה איך זאת אחוזה בדיניה להפריע מן הרשעים - יבינו לאחריהם, וישתמרו להיות בזה, כמו שכתוב (איוב כ) וארץ מתקוממה לו.

דבר אחר לו חכמו ישפילו זאת - שהיא קשורה בהם בישראל. כאשר שומרים מצוות התורה ויושבים עמה בשלום, ידעו שעזרה של זאת הוא עמהם, להפריע משונאיהם. וישראל, שהם מעטים בין האמות, ידעו איכה ירדף אחד אלף ושנים יניסו רבבה. ומי גרם להם? הזאת הוא שהיתה ביניהם בשלום כאשר עושים מצוות התורה, ולעולמים לא זזה מהם לעשות להם נקמות.

אם לא פי צורם מכרם ויה' הסגירם (דברים לב). מה הטעם פי צורם מכרם? משום שצור ילדך תשי, שהתקונים לא נמצאים כמו שצריך במקומם. אם לא פי צורם מכרם. אמר רבי יהודה, זה אברהם, כמו שבארנו, שאמר אברהם, יתחייבו ישראל בגלות ולא ינסו בגיהנם, ששני אלו - גלות וגיהנם - לא יספלו ישראל. והקדוש ברוך הוא הסכים על דו, שכל זמן שיתחייבו ישראל, יפלו לגלות וישתעבדו בהם שונאיהם. ומשום זה צורם מכרם, ודאי, ויה' הסגירם, והסכים על דיו.

מכלל דשמה קדישא. דאורייתא כלל שמה דקודשא בריך הוא אינון.

והני קראי ידיעאן אינון. אבל בגין דשמה (דף רצ"ט ע"א) דקודשא בריך הוא רשים בהאי פרשתא, אצטריכנא עד השתא. והכא הא כתיב, לו חכמו ישפילו זאת, זאת ודאי, והא בכמה אתר אוקימנא האי, דאי ישראל ינדעון האי, איך זאת אחידא בדינוי לאתפרעא מן חייביא, יבינו לאחריהם, ויסתמרו למהוי בזה. כמה דכתיב, (איוב כ) וארץ מתקוממה לו.

דבר אחר לו חכמו ישפילו זאת. דאיהי מתקשרא בהו בישראל, פד נטרין פקודי אורייתא, ויתבין עמה בשלם, ינדעון דסייעתא דהאי זאת עמהון, לאתפרעא משנאיהון. וישראל דאינון זעירין ביני עממיא, ינדעון, איכה ירדוף אחד אלף ושנים יניסו רבבה. ומאן גרים להו. האי זאת, דהוה בהו בשלם, פד עבדין פקודי אורייתא. ולעלמין לא אתעדי מנייהו, למעפד להו נוקמין.

אם לא פי צורם מכרם ויה' הסגירם. (דברים לב)

מאי טעמא פי צורם מכרם. בגין צור ילדך תשי, דתקונין לא שראן פדקא יאות באורייתא. אם לא פי צורם מכרם. אמר רבי יהודה דא אברהם, כמה דאוקימנא, דאמר אברהם יתחייבון ישראל בגלותא, ולא ייעלון בגיהנם דתריין אלין גלותא וגיהנם, לא יסבלון ישראל. וקודשא בריך הוא אסתבם על ידוי, דכל זמנא די יחובון ישראל, יפלו בגלותא, וישתעבדון בהו שנאיהון. ובגין כך, צורם מכרם ודאי, ויה' הסגירם, ואסתבם על ידוי.

לְמַדְנֵנוּ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָה הַטַּעַם שֶׁהוֹכִיחַ לָהֶם מִשֶּׁה בַּשִּׁירָה הַזֶּה? מִשּׁוּם שֶׁהֵם מְזַמְּנִים לְהַפְסֵם לְאַרְצָא וּלְהַשְׁרֹת עֲלֵיהֶם שְׂכִינָה, וּמִשּׁוּם זֶה הוֹכִיחַ אוֹתָם עַל כָּךְ.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בַּשָּׁנִי מְקוֹמוֹת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵיךְ מְזַמֵּן לְהוֹכִיחַ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְשִׁמְחוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם. אֶחָד - שְׂכִינָה (הוֹשֵׁעַ יב) וְרִיב לָהּ עִם יְהוּדָה וְלִפְקֹד עַל יַעֲקֹב כְּדָרְכָיו וְגו'. שְׂמַעְנוּ אַמּוֹת הָעוֹלָם, שִׁמְחוּ. אֶמְרוּ, עֲתָה יִפְתּוּ מִהָעוֹלָם. כְּאֲשֶׁר רָאָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהֵם שִׂמְחִים, מִה כְּתוּב אַחֲרָיו? בְּבִטָּן עָקֵב אֶת אַחֲיו וְגו'. כְּאֲשֶׁר שׁוֹמְעִים, אוֹמְרִים, זֹאת הִיא תְּשׁוּבָה.

מִשָּׁל לְאִשָּׁה שֶׁהִיָּתָה לָהּ קִטְטָה בְּבִנָּה, הִלָּכָה לְחַבֵּעַ עָלָיו דִּין. וְרָאָתָה לְדִין שֶׁדִּין דִּינֵי נַפְשׁוֹת - חֲלָקִים לְמַלְכוּת, לְתַלְמִיָּה, לְשִׁרְפָה. אֶמְרָה: אוֹי, מָה אֶעֱשֶׂה מִן הַבֵּן? כְּאֲשֶׁר סִים הַדִּין, אָמַר לְאוֹתָהּ אִשָּׁה: אֵמָא, מָה עָשִׂה לָךְ בִּנְךָ? אֶמְרָה, מִתְּלוֹנְנֵת, עכ"מ.

יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ. וְדָאִי לְבִסּוּף עָשִׂה לְכָל אוֹתָן קְלָפוֹת שֶׁיִּהְיוּ כֻלָּן מִשְׁתַּעֲבָדוֹת לוֹ. עַד כָּאֵן הִיָּה כְּתוּב בְּאוֹתוֹ סֵפֶר שֶׁל קִרְטָנָא הַרּוּפָא. לְבִסּוּף הִיָּה רְשׁוּם בְּזָה הַפְּסוּקָה, כָּל שְׂמִירָה שֶׁנֶּצֶר רּוּפָא חֲכָם לַעֲשׂוֹת לְחֻלָּה שֶׁשׁוֹכֵב בְּבֵית חָלִיו, בֵּית אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ - לַעֲבֹד לְאֶדוֹן הָעוֹלָם!

שְׂבָאֲשֶׁר הוֹלֵךְ רּוּפָא חֲכָם אֶצְלוֹ, יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ יִלֵּל יִשְׁמֵן, מִחֲלוֹת הַשּׁוֹרֹת עָלָיו. מוֹצֵא אוֹתוֹ בְּמַאֲסֵר הַמֶּלֶךְ. אִם תֵּאֱמַר, הוֹאִיל וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא (תְּהִלִּים מא) אֲשֶׁרִי

תִּנְיָא, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, מָאִי טַעְמָא אוֹכַח לָהּ מִשֶּׁה בְּהָאִי שִׁירָה הַכִּי, בְּגִין דְּאִינְהוּ זְמִינִין לְמִיעֵל לְאַרְעָא, וּלְמִשְׁרִי בִּינְיָהוּ שְׂכִינָתָא, וּבְגִין כָּךְ אוֹכַח לָהּ עַל הָאִי.

רַבִּי יִצְחָק אָמַר, בְּתֵרִי אֲתֵרִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְאוֹכַחָא לָהּ לְיִשְׂרָאֵל, וְחֲדָאֵן אוֹמּוֹת הָעוֹלָם. חַד דְּכְתִיב, (הוֹשֵׁעַ יב) וְרִיב לִי עִם יְהוּדָה וְלִפְקֹד עַל יַעֲקֹב כְּדָרְכָיו וְגו'. שְׂמַעִין אוֹמּוֹת הָעוֹלָם חֲדָאֵן, אֶמְרִי, הַשְׁתָּא יִשְׁתַּצֹּן מִעֲלָמָא, כִּד חָמִי קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִינְוֵן חֲדָאֵן, מָה כְּתִיב בְּתֵרִיָּה. בְּבִטָּן עָקֵב אֶת אַחֲיו וְגו'. כִּד שְׂמַעִין, אֶמְרִין, דָּא הוּא תְּשׁוּבָה.

לְאִתְתָּא דְּהָוָה לָהּ קִטְטָה בְּבָרָה, אֲזַלְתָּ לְמַקְבִּיל עָלֶיהָ דִּינָא, חֲמָאֵת לְדִינָא דְּאִין נַפְשִׁין. מִנְיָהוּ לְאַלְקָאָה, לְצִלְבָּא, לְאוֹקְדָא, אֶמְרָה וְיִי מָה אַעֲבִיד מִן בְּרָא. כִּד סִיִּים דִּינָא, אָמַר לְהָיָא אִינְתוּ, אִימָא, מָה אַעֲבִיד לָךְ בְּרִיךְ, אֶמְרָה קוֹבְלָנִי, עכ"מ.

יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ, (דְּבָרִים לב) וְדָאִי לְבִתֵּר עֲבִיד לְכָל אִינוֹן קְלִיפִין, דִּיהוֹן כְּלָהוּ מִשְׁתַּעֲבָדִין לִיה. עַד הָכָא הָוָה כְּתִיב בְּהוּא סִפְרָא, דְּקִרְטָנָא אֲסִיָּא לְבִתֵּר הָוָה רְשִׁים בְּהָאִי קִרָּא, כָּל נְטוּרָא דְּאַצְטְרִיךְ אֲסִיָּא חֲפִים לְמַעֲבֹד לְמַרְעֵ דְּשָׂכִיב בְּבִי מַרְעִיָּה, בִּי אֲסִירִי דְּמִלְכָּא, לְמַפְלָח לְמֵאֲרִי עֲלָמָא.

דְּכִד אֲזִיל אֲסִיָּא חֲפִים לְגַבִּיָּה, יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבִתְהוֹ יִלֵּל יִשְׁמֵן, מַרְעִין דְּשִׁרְיִין עָלֶיהָ, אֲשַׁכַּח לִיה בְּאַסִּירוֹ דְּמִלְכָּא. אִי תִימָא הוֹאִיל וְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא (ס"א פְּקוּדִי) יִפְקוֹד לְתַפְשָׁא לִיה, דְּלָא יִשְׁתַּדֵּל בְּרֵ נֶשׁ אֲבִתְרִיָּה.

הוּא (פְּקוּדִי) יִפְקֹד לְתַפְסֵם אוֹתוֹ, שְׁלָא יִשְׁתַּדֵּל אֲדָם אַחֲרָיו - לֹא כָךְ, שֶׁהִרִי אָמַר דּוֹד, (תְּהִלִּים מא) אֲשֶׁרִי

משכיל אל דל וגו'. דל הוא אותו ששוכב בבית חליו. ואם רופא חכם הוא, הקדוש ברוך הוא נותן לו ברכות לאותו שישתדל בו.

ואותו רופא, ימצאהו בארץ מדבר, בבית חליו שוכב. ובתהו לל ישמן, שאותן מחלות מצרות לו. מה צריך לו לעשות? יסובבנהו - יסובב סבות ויביא עלות כדי שימנע ממנו אותם דברים שמזיקים לו. יקיו לו, ויוציא ממנו דם רע. יבוננהו - יסתכל ויבין אותו חולה ממה היה, ויסתכל כדי שלא יכבד עליו וימעט אותו. לבסוף - יצרנהו כאישון עינו, כדי שיהיה שמור כמו שצריך באותם משקים, באותן רפואות שצריכות לו, ולא יטעה (מהם) ביניהן. שאם יטעה אפלו בדבר אחד, הקדוש ברוך הוא חושב על אותו רופא כאלו שפך דמים והרגו.

משום שהקדוש ברוך הוא רוצה, שאף על גב שאותו אדם הוא בבית אסירי המלך והוא אסור בבית האסורים, שישתדל אדם עליו ויעזר לו להוציאו מבית האסורים. והיה אומר כף: הקדוש ברוך הוא דן דינים של בני העולם למעלה, הן למות, הן לשרשו, הן לעקר, הן לענש בנכסיו, ולאסר אותו. מי שנגזר לענש נכסים, נופל בבית חליו, ולא יתרפא עד שיתן כל מה שנגזר עליו. כיון שנגזר בממונו ונותן כל מה שנגזר עליו, יתרפא, ויוצא מבית האסורים. ועל זה צריך להתעסק עמו שיתן ענשו ויצא.

מי שראוי לשרשו, יתפסו אותו, ויתנו אותו בבית האסורים עד שישתדל מהכל. ולפעמים

לאו הכי, דהא דוד אמר, (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל וְגו', דל שהוא דשכיב בבי מרעיה. ואי אסיא חפים הוא, קדשא בריך הוא יחייב ליה ברכאן, לההוא דישתדל ביה. וזהו אסיא, ימצאהו בארץ מדבר, בבי מרעיה שכיב. ובתהו יליל ישימון, דאינון מרעין דחקין ליה. מאי אצטריך ליה למעבד. יסובבנהו יסובב סבות, וייתי עלות, בגין דימנע מניה אינון מלין דנזקין ליה. יקיו ליה, ויפיק מניה דמא בישא. יבוננהו יסתכל ויבין שהוא מרעא ממה הוי, ויסתכל בגין דלא יתרבי עלוי, וימאך ליה. לבתר יצרנהו כאישון עינו, בגין דיהא נטיר פדקא יאות, באינון משקי, באינון אסוותא דאצטריכו ליה, ולא יטעי (ס"א מיניהו) ביניהו. דאלמלי יטעי, אפילו במלה חד, קדשא בריך הוא חשיב על ההוא אסיא, כאלו שפך דמא וקטליה.

בגין דקודשא בריך הוא בעי, דאף על גב דההוא בר נש איהו בבי אסירי דמלכא, ואיהו אסיר בבי אסירי, דישתדל בר נש עליה, ויסייע ליה לאפקא ליה מבי אסירי. והוה אמר הכי. קדשא בריך הוא דן דינין דבני עלמא לעילא, הן למות הן (דף רצ"ט ע"ב) לשרושי, הן לעקור, הן לענוש נכסין, ולאסורין. מאן דאתחזי לענוש נכסין, נפל בבי מרעיה, ולא יתסי, עד דיתן כל מה דאתגזר עליה. כיון דאתענש בממוניה, ויחייב כל מה דאתגזר עליה, אתסי, ונפק מבי אסירי. ועל דא אצטריך לאשתדלא עליה דיתן עונשיה ויפוק.

מאן דיתחזי לשרושי, יתפסון ליה, ויחבי ליה בבי אסירי, עד דישתדל מכלא.

משִׁתַּרְשׁ בְּאִיבָרָיו אוֹ מֵאֶחָד מֵהֶם, וְלִבְסוֹף יוֹצִיאוֹ אוֹתוֹ מִבֵּית הָאֲסוּרִים, מִי שְׂרָאוּי לְמוֹת - כֶּף הוּא, שְׂאֵלוֹ יִתֵּן כָּל הַכֶּפֶר וְכָל מִמּוֹן שֶׁבְּעוֹלָם, לֹא יִנָּצֵל.

וְעַל זֶה צָרִיף לְרוֹפֵא חֲכָם שְׂיַעֲסֵק בְּרְפוּאָתוֹ. אִם יָכוֹל לִתֵּן לוֹ רְפוּאָה מִן הַגּוֹף - מוֹטָב, וְאִם לֹא - יִתֵּן לוֹ רְפוּאָה לְנִשְׁמָתוֹ, וַיִּשְׁתַּדֵּל בְּרְפוּאָת נִשְׁמָתוֹ. וְזֶה רֹפֵא שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִשְׁתַּדֵּל עָלָיו בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד עֵתָה לֹא שָׁמַעְתִּי מְרֹפֵא זֶה וּמִסְפָּר זֶה, חוּץ מִפַּעַם אַחַת שָׁאֵמַר לִי סוֹחֵר אֶחָד, שֶׁשָּׁמַע לְאָבִיו שְׂרֹפֵא אֶחָד הָיָה בְּיָמָיו, שֶׁכָּאֲשֶׁר הָיָה מִסְתַּפֵּל בֶּבֶן אָדָם כָּאֲשֶׁר הוּא בְּבֵית חָלִיו, הָיָה אוֹמֵר, זֶה חַי וְזֶה מֵת. וְהָיוּ אוֹמְרִים עָלָיו שֶׁהוּא צָדִיק אֲמִתִּי, יֵרָא חֲטָא, וְכָל מָה שֶׁלֹּא יָכֹל לְהַשִּׁיג מֵהַ שְׁנֵצֶרֶף, הוּא הָיָה קוֹנֶה וְנוֹתֵן מִשְׁלוֹ. וְהָיוּ אוֹמְרִים שֶׁאֵין חֲכָם בְּעוֹלָם כְּמוֹהוּ, וּבִתְפִּלָּתוֹ הָיָה עוֹשֶׂה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְּיָדָיו. וּכְמִדָּמָה לָנוּ, זֶה הָיָה אוֹתוֹ רֹפֵא.

אָמַר אוֹתוֹ סוֹחֵר, וְדָאִי סִפְרוּ בְּיָדִי הוּא, שִׁירְשָׁתִּי אוֹתוֹ מֵאָבִי אָבָא, וְכָל דְּבָרָיו שֶׁל אוֹתוֹ סִפְרוּ, כָּלֶם מִסְדִּים עַל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, וְסוּדוֹת נְעֻלָּמִים מִצָּאֵתִי בּוֹ וּדְבָרִים שֶׁל רְפוּאָה רַבִּים, שֶׁהוּא אָמַר שֶׁלֹּא רָאוּי לַעֲשׂוֹת אוֹתָם חוּץ (אם) הוּא יֵרָא חֲטָא.

וְהֵם מִמָּה שֶׁהָיָה עוֹשֶׂה בְּלַעַם, שֶׁהָיָה לוֹחֵשׁ לְחֻשִׁים עַל חוּלָה, וְהָיָה אוֹמֵר כִּפְיוֹ וּמִתְרַפֵּא מִיָּד. וְכָלֶם מְבַרֵּר אוֹתָם בְּאוֹתוֹ סִפְרוּ. וְאָמַר, זֶה אֲסוּר, וְזֶה מִתֵּר לְמִי שִׁירָא חֲטָא. מִשּׁוּם שֶׁחֲלָאִים רַבִּים אָמַר שֶׁתְּלוּיָהּ רְפוּאָתָם

וּלְזַמְנֵין דִּישְׁתַּרְשׁ מִשְׂיִיפִי, אוֹ מִחַד מִנִּיּוּהוּ, וּלְבָתֵּר יִפְקוּן לִיה מִבֵּי אֲסִירִי. מֵאֵן דִּיתַחֲזִי לְמוֹת, הָכִי הוּא, דְּאִילוּ יִתֵּן כָּל כּוּפְרָא, וְכָל מִמוֹנָא דְּעַלְמָא לֹא יִשְׁתַּזִּיב.

וְעַל דָּא אֶצְטְרִיף לְאַסִּיָּא חֲכִים, לְאַשְׁתַּדְּלָא עָלֶיהָ, אִי יָכִיל לְמִיָּהֵב לִיה אֲסוּוֹתָא מִן גּוּפָא, יָאוּת. וְאִי לָאו, יִתֵּן לִיה אֲסוּוֹתָא לְנִשְׁמָתִיהָ, וַיִּשְׁתַּדֵּל עַל אֲסוּוֹתָא דְּנִשְׁמָתִיהָ. וְדָא הוּא אֲסִיָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִשְׁתַּדֵּל עָלֶיהָ בְּהָאִי עַלְמָא וּבְעַלְמָא דְּאַתִּי.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, עַד הַשְּׁתָּא לֹא שָׁמַעְנָא מֵאַסִּיָּא דָּא, וּמִסְפָּרָא דָּא. בַּר מְזַמְנָא חֲדָא, דְּאָמַר לִי טִייעָא חֲדָא, דְּשָׁמַע לְאָבִיו, דְּאַסִּיָּא חַד הָוָה בְּיוֹמוּי, דְּכַד הָוָה מִסְתַּפֵּל בְּבֵר נֶשׁ, כַּד אִיהוּ בְּבִי מְרַעִיָּה, הָוָה אָמַר, דָּא חַי וְדָא מֵת. וְהָיוּ אֲמַרִּין עָלֶיהָ דִּהוּא זִכָּאָה קְשׁוּט, דְּחִיל חֲטָאָה. וְכָל מָה דְּלֹא יָכִיל לְמַדְבֵּק מֵהַ דְּאַצְטְרִיף, אִיהוּ הָוָה קִנִּי, וַיְהִיב מְדִילִיָּה. בּוֹהֵוּ אֲמַרִּין, דְּלִית חֲכִים בְּעַלְמָא כְּגִינִיָּה. וּבְצִלּוֹתֶיהָ הָוָה עָבִיד יִתִּיר מִמָּה דְּהָוָה עָבִיד בִּידוּי. וּכְדִדְמִי לָן, דָּא הָוָה הֵהוּא אֲסִיָּא.

אָמַר הֵהוּא טִייעָא, וְדָאִי סִפְרָא דִּילִיָּה בִּידִי אִיהוּ, דְּקָא יִרִיתָנָא מֵאָבִי אָבָא, וְכָל מְלוּי דִּהֵהוּא סִפְרָא, כְּלָהוּ אֲתִיִּסְדוֹן עַל רִזִּין דְּאוֹרִיִּיתָא, וְרִזִּין סְתִימִין אֲשַׁפְּחָנָא בִּיָּה, וּמְלִין דְּאַסוּוֹתָא סְגִיָּאִין, דְּאִיהוּ אָמַר דְּלֹא יָאוּת לְמַפְעֵל לֹוֹן, בַּר (א) אִיהוּ דְּחִיל חֲטָאָה. וְאִינֵן מִמָּה דְּהָוָה עָבִיד בְּלַעַם, דְּהָוָה לְחִישׁ לְחִישִׁין עַל מְרַע, וְהָוָה אָמַר בְּפּוּמוּי וְאַתְסִי מִיָּד. וְכָלָהוּ בְּרִיר לֹוֹן בְּהֵהוּא סִפְרָא. וְאָמַר, דָּא אֲסוּר, וְדָא מוֹתֵר לְמֵאֵן דְּדְּחִיל חֲטָאָה. בְּגִין דְּמְרַעִין סְגִיָּאִין אָמַר, דְּתִלְיָא

בלחישת הפה. ואלו מצד הנחש, ומקם מצד של קסם. וכל אותם שאסור לומר בפיה ואסור לעשות במעשה היה אומר. עד שמצאתי על חללים ידועים שצריך לומר כף, ולנדות בנדי ו בשממא על אותו חלי, והוא תמיהה גדולה אצלי.

שמח רבי אלעזר, ושמחו החברים. אמר רבי אלעזר, אם אותו ספר היה אצלנו, היינו רואים מה הוא אומר. אני אקסר במסירה על מנת להראות למנורה הקדושה. ולמדנו, אמר רבי אלעזר, אותו הספר היה בידי שנים עשר חדש, ומצאתי בו אורות עליונות וחשובים. כאשר הגעתי לאותם סודות שהיו מבלעם, תמהתי.

יום אחד לחשתי במקום אחד, והיו האותיות עולות ויורדות. עד שראיתי בחלום ואמר לי, מה לך להפנס בתחום שאינו שלך ושאינו נצרך לך? התעוררתי. ורע בעיני על סודות הסתומים שהיו שם. שלחתי לאותו יהודי, ורבי יוסי ברבי יהודה שמו, ונתתי לו את הספר.

ובסודות של בלעם מצאתי מאותם שמות של מלאכים ששלח לו בלק, ולא היו מסתדרים על תקונם כמו שצריך. אבל כמה מיני רפואה מצאתי בו שהם מתקנים על תקוני התורה וסודות סתומים שלה. וראיתי שהם בחסידות, ותפלות ובקשות להקדוש ברוך הוא. ואם תאמר שהיה עושה רפואה בפסוקי התורה או בסודות התורה - חס ושלום. אלא היה אומר סודות התורה, ועל אותו סוד הוציא סודות של רפואה שלא ראיתי באפן זה לעולם. אמרתי, ברוך הרוחמן שהחכים לבני אדם מחכמה של מעלה.

אסוותא דלהון, בלחישו דפומא. ואינון מסטרא דנחש, ומנהון מסטרא דקסם. וכל אינון דאסור לומר בפומא, ואסור למעבד בעובדא, הנה אמר. עד דאשפחנא על מרעין ידיעאן דאצטריך לומר כף. ולנדיי בנדיי ובשממא, על ההוא מרע. ואיהו תוהא סגי לגבן.

חדי רבי אלעזר, וחדו חברי. אמר רבי אלעזר, אי ההוא ספרא הוה לגבן נחמי מה איהו אמר. אנא אמסר במסירה, על מנת לאחזאה לבוצינא קדישא. ותנינן, אמר רבי אלעזר, ההוא ספרא הוה בידי תריסר ירחי, ואשפחנא ביה נהורין עלאין ויקירין. פד מטינא לאינון רזין דהו מבלעם תוהנא.

יזמא חד לחישנא באתר חד, והו אתוון סלקן ונחתן. עד דחמינא בחלמא, ואמר לי, מה לך למיעל בתחומא דלא דילך, ולא אצטריך לך. אתערנא, ואבאיש קמאי, על רזין סתימין דהו תמן. שדרנא לההוא יודאי, ורבי יוסי ברבי יהודה שמייה, ויהיבנא ליה ספרא.

וברזין דבלעם אשפחנא, מאינון

שממן דמלאכין דשדר ליה בלק, ולא הו מסתדרן על תקונייהו בדקא יאות. אבל כמה זיני אסוותא אשפחנא ביה, דקא מתתקני על תקוני אורייתא, ורזין סתימין דילה. ונחמינא דאינון בחסידותא. וצלותין ובעותין לקודשא בריך הוא. ואי תימא, דהו עביד אסוותא בפסוקי אורייתא, או ברזין דאורייתא. חס ושלום. אלא הוה אמר רזין דאורייתא, ועל ההוא רזא אפיק רזין דאסוותא, דלא חמינא כההוא גוונא לעלמין. אמיןא בריך רחמנא, דאחכים לבני נשא מחכמתא דלעילא.

וּמֵאֵלֶּיךָ הַדְּבָרִים שֶׁל בְּלָעַם
לְקַחְתִּי, וְרֵאִיתִי בָהֶם שֶׁלֹּא הָיָה
בְּעוֹלָם חָכָם בְּכַשׁוּפִים כְּדִגְמָתוֹ.
אָמַרְתִּי, בְּרוּךְ הַרְחֵמֶן שֶׁבִטֵּל
מִהָעוֹלָם הַכְּשׁוּפִים, שֶׁלֹּא יֵטְעוּ
בְּנֵי אָדָם מֵאַחֵר יִרְאֲתוּ שֶׁל
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ
וַיִּתְעַלֶּה שְׁמוֹ אֲמֵן.

בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.
יְמִלּוּךְ ה' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

וּמֵאִינוֹן מְלִין דְּבִלְעָם נְסִיבְנָא, וְחִמִּינָא בְּהוּ
דְּלֹא הָוָה בְּעִלְמָא חֲפִים בְּחַרְשִׁין
בְּגִינִיָּה. אֲמִינָא, בְּרִיךְ רַחֲמָנָא דְּבִטֵּל מֵעִלְמָא
חַרְשִׁין, דְּלֹא יֵטְעוּן בְּנֵי נֶשֶׁא מִבֶּתֶר דְּחִלְתָּא
דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִתְבָּרֵךְ וַיִּתְעַלֶּה שְׁמוֹ אֲמֵן.
(ע"ב). בְּרוּךְ יי' לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן. יְמִלּוּךְ יי'
לְעוֹלָם אֲמֵן וְאֲמֵן.

הַדְרֵן לְסִיּוּם סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר

הַדְרֵן עַלֶּךָ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְהַדְרֵךְ עָלָי. דַּעְתָּן עַלֶּךָ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְדַעְתָּן
עָלָי. לֹא נִתְנָשִׁי מִנֶּךָ סֵפֶר דְּבָרִים מִסֵּפֶר הַזוֹהַר. וְלֹא תִתְנָשִׁי מִנִּי. לֹא בְּעִלְמָא הַדְרִין וְלֹא בְּעִלְמָא

דְּאִתִּי: (ג"פ)

הָעָרֵב נָא יי' אֱלֹהֵינוּ אֶת דְּבָרֵי תוֹרָתְךָ בְּפִינוּ וּבְפִיפוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְנִהְיָ אֲנַחְנוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ
וְצִאֲצֵאֵינוּ וְצִאֲצֵאֵינוּ, וְצִאֲצֵאֵינוּ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל. כָּלֵנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ וְלִמּוּדֵי תוֹרָתְךָ לְשִׁמְחָה. מֵאוֹיְבֵי
תַּחֲבִמֵּנוּ מִצּוֹתְךָ, כִּי לְעוֹלָם הִיא לִי. יְהִי לִבִּי תָמִיד בְּחֻקֶּיךָ לְמַעַן לֹא אֲבוּשׁ. לְעוֹלָם לֹא אֲשַׁכַּח
פְּקוּדֶיךָ כִּי בָם חִיֵּיתֵנִי. בְּרוּךְ אַתָּה יי' לְמִדְּנֵי חֻקֶּיךָ. אֲמֵן אֲמֵן אֲמֵן סֶלָה וְעַד. מוֹדִים אֲנַחְנוּ
לְפָנֶיךָ יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שֶׁשִּׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵנוּ מִיּוֹשְׁבֵי
קֶרְנוֹת. שָׂאֵנוּ מְשֻׁכְּמִים וְהֵם מְשֻׁכְּמִים. אֲנִי מְשֻׁכְּמִים לְדְבָרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשֻׁכְּמִים לְדְבָרִים
בְּטָלִים. אֲנִי עֲמָלִים וְהֵם עֲמָלִים, אֲנִי עֲמָלִים וּמִקְבָּלִים שָׂכָר, וְהֵם עֲמָלִים וְאֵינָם מִקְבָּלִים שָׂכָר.
אֲנִי רָצִים וְהֵם רָצִים, הֵם רָצִים לְבָאֵר שַׁחַת, וְאֲנִי רָצִים לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה
אֱלֹהִים תוֹרִידֵם לְבָאֵר שַׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמִרְמָה לֹא יִחַצּוּ יְמִיהֶם, וְאֲנִי אֲבִטֵּחַ בְּךָ.

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, כְּשֶׁשִּׁם שֶׁעֲזַרְתָּנוּ לְסִים סֵפֶר דְּבָרִים. כֵּךְ תַּעֲזֹרֵנִי
לְהַתְחִיל סְפָרִים אֲחֵרִים וּלְסִימָם. לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד מִתּוֹךְ הַרְחֵבָה. לְשַׁמֵּר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל
דְּבָרֵי תִלְמוּד תוֹרָתְךָ בְּאַהֲבָה. וְזִכּוֹת כָּל הַתְּנָאִים (וְהַנְּבִיאִים) וְתִלְמוּדֵי חֻקִּים הַנּוֹכְרִים בְּסֵפֶר
תְּקוּנֵי הַזוֹהַר, יַעֲמִיד לִי וְלִזְרָעִי וְלִזְרַע זָרַעִי, שֶׁלֹּא תִמּוּשׁ הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה מִפִּי וּמִפִּי זָרַעִי וְזָרַע
זָרַעִי מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. וְיִקָּם בְּנוּ מִקְרָא שְׁכָתוֹב, בְּהַתְחַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְּךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עָלֶיךָ,
וְהַקִּיצוֹת הִיא תְּשִׁיחָךְ. כִּי כִי יִרְבּוּ יְמֶיךָ וְיִוָּסִיפוּ לָךְ שְׁנוֹת חַיִּים. אַרְךָ יָמִים בִּימִינָה, עוֹשֵׁר
וְכַבּוֹד בְּשִׁמְאֻלָּה. יי' עֲזֵר לְעַמּוֹ יִתֵּן יי' יִבְרַךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם.

הקדמת תקוני הזהר

(דף א"ע"א)

הקדמת תקוני הזהר

רבי שמעון הלך לו וברח למדבר לוד ונגנז במערה אחת הוא ורבי אלעזר בנו. התרחש גס ויצא להם חרוב אחד ומעין מים אחד. אכלו מאותו חרוב ושתו מאותם מים, והיה אליהו, זכור לטוב, בא אליהם בכל יום פעמים ומלמד אותם, ולא ידע איש עליהם וכו', בזהר חדש פרשת תבוא פתוב שם.

וזה נקרא תקוני הזהר, שהם שבעים פנים לתורה, שפרש רבי שמעון בר יוחאי במלת "בראשית" מסתרי תורה.

קום רבי שמעון ופתח דברים לפני השכינה. פתח ואמר: והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע וגו'. והמשפלים - אלו רבי שמעון והחברים, יזהרו - כשהתכנסו לעשות את החבור הזה, רשות נתנה להם, ולאליהו עמם, ולכל הנשמות של הישיבות לרדת ביניהם ולכל המלאכים בנסתר ובדרך שכל ועלת על הכל נתן רשות לכל השמות הקדושים ולכל ההיות ולכל הפנויים לגלות להם סודות טמירים, כל שם בדרגתו, ורשות נתנה לעשרת הספירות לגלות להם סודות טמירים שלא נתנה רשות לגלות להם עד שיבא דורו של מלך המשיח.

בזהר הרקיע שהוא פולל כל צבע, זהר טמיר וגנוז, זהר בהיר בשחקים, זורק ניצוצות ומבהיק כמו ברק לעינים, זהר זהר לבן פלבנה, זהר זוהר אדם כמו מאדים, זהר מבהיק, פולל ירק פחמה, זהר ירק ככוכב, זהר פולל לבן ואדם, זהר זוהר לכל עבר כמי שמפה בפטיש וזורק שביבים לכל צד, כך מהזהר

רבי שמעון אזל ליה וערק למדברא דלוד ואתגניז בחד מערתא הוא ורבי אלעזר בריה, אתרחיש ניסא נפק להון חד חרוב וחד מעינא דמיא, אכלי מההוא חרוב ושתן מההוא מיא, והוה אליהו זכור לטוב אתי להון בכל יומא תרי זימני ואוליף לון, ולא ידע איניש בהו וכו', בזהר חדש פרשת תבוא פתוב שם.

וְדָא אַתְקֵרִי תְקוּנֵי הַזֹּהַר דְּאִינוּן שְׁבַעִין אַנְפִּין לְאֹרִייתָא דְּפִרִּישׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי בְּמַלְתּוֹ בְּרֵאשִׁית מִסְתָּרֵי אֹרִייתָא.

קום רבי שמעון אפתח מילין קמי שכינתא, פתח ואמר והמשפלים יזהרו כזהר הרקיע וגומר (דניאל יב ג), והמשפלים אלין רבי שמעון וחברייא, יזהרו פד אתפנשו למעבד האי חבורא, רשותא אתיהיב להון ולאליהו עמהון ולכל נשמתין דמתבתאן לנחתא ביניהון ולכל מלאכיא באתפסא ובארח שכל.

וְעֹלֶת עַל כָּלָא יְהִיב רְשׁוֹ לְכָל שְׁמָהּ קַדִּישִׁין וְלְכָל הוּיִין וְלְכָל כְּנוּיִין לְגַלְאָה לֹון רִזִּין טְמִירִין כָּל שֵׁם בְּדִרְגָּא דִּילִיהּ, וְרִשׁוּתָא יְהִיב לַעֲשׂוֹר סְפִירָן לְגַלְאָה לֹון רִזִּין טְמִירִין דְּלֹא אֲתִיְהִיב רְשׁוֹ לְגַלְאָה לֹון עַד דִּיִּתִי דָּרָא דְּמִלְפָּא מְשִׁיחָא.

בזהר הרקיע דאיהו כליל כל גוון, זהר טמיר וגניז, זהר בהיר בשחקים, זהר זריק ניצוצין ומבהיק כפרק לעינין, זהר זהיר תוור פסיהרא, זהר זהיר סומקא פמאדים, זהר מבהיק כליל ירוקא פחמה, זהר ירוק ככוכב, זהר כליל תוור וסומק, זהר זהיר לכל עיבר, כמאן דמחא בפטיש וזריק שביבין

הנה זוהרות פמה נשמות, שהם
זוהרות פלן ברקיע.

נסחא אחרת

שנינו, והמשכלים יזהרו כזהר
הרקיע, שהוא זהר טמיר וגנוז,
זה פת"ר. זהר כהיר בשחקים,
זה חכמה. זהר זורק ניצוצות
ומבהיק כפרק לעינים, זה
בינ"ה. זהר לכן בלבנה, זו
גדל"ה. זהר זוהר אדם כמאדים,
זו גבור"ה. זהר מבהיק פולל
ירק פחמה, זו תפארת"ת. זהר ירק
פפוכב, זה נצ"ח. זהר פולל
שחר ואדם, זה הו"ד. זהר זוהר
לכל עבר כמי שפמה בפטיש
וזורק שביבים לכל צד, זה
יסו"ד.

ואלו הם נשמות מאלו
המשכלים שיש בהם שכל
לדעת בסודות רבונם, כלם
רשומים ומצירים במלכות
הרקיע כפוכבים שמאירים
ברקיע. והינו יזהירו כזהר
הרקיע, מה הרקיע שמאירים בו
- אף אלה הנשמות של
המשכלים כפוכבים ברקיע, כך
מאירים בפסא.

ובכלם פורחות מן הרקיע, וזה
צדיק חי העולמים, שממנו
פורחות נשמות הצדיקים
ומאירות בלבנה, ועליהם כתוב
ויתן אתם אלהים ברקיע
השמים להאיר על הארץ.

והוא הרקיע שמעל לחיות, והוא
שכתוב וממעל לרקיע אשר על
ראשם. והפך רקיע, ותמצא
אותו עיק"ר, ויסוד המרכבה
שעליו עומדים החיות וכסא
המרכבה עליון, ועליו נאמר
וצדיק יסוד עולם, על הצדיק
שלמעלה עומד העולם המכסה,
ועל הצדיק שלמטה עומד עולם
הנגלה, והינו מצדיקי הרבים - מאותו צדיק של העולם תלויים. מי הם הרבים? אלו שנאמר

לכל סטרא, הכי מהאי זהר זהרין פמה
נשמתין, דאינון זהרין פלהו ברקיע.

נוסחא אחרת.

תאנא והמשכלים יזהרו כזהר הרקיע, דאיהו זהר טמיר וגנוז דא
פת"ר, זהר כהיר בשחקים דא חכמ"ה, זהר זורק ניצוצין
ומבהיק כפרק לעינין דא בינ"ה, זהר חוורו כסיהרא דא גדול"ה,
זהר זהיר סומקא כמאדים דא גבור"ה, זהר מבהיק כליל ירוקא
פחמה דא תפארת"ת, זהר ירוק כפכב דא נצ"ח, זהר כליל אוכם
וסומק דא הו"ד, זהר זהיר לכל עבר כמאן דמחא בפטיש וזריק
שביבין לכל סטר דא יסו"ד.

ואלו אינון נשמתין מאלין משכילים דאית
בהון שכל לאשתמודעא ברזין
דמאריהון, פלהו רשימין ומצויירין
במלכותא דרקיעא ככוכביא דנהרין ברקיעא,
והינו יזהרו כזהר הרקיע, מאי הרקיע
דנהרין ביה נשמתין דמשכילים ככוכביא
ברקיע הכי נהרין בכרסא.

ובזהו פרחין מן רקיע, ודא צדיק חי
עולמים דמניה פרחין נשמתין
דצדיקא ונהרין כסיהרא, ועלייהו
כתוב (בראשית א יז) ויתן אתם אלהים ברקיע
השמים להאיר על הארץ.

ואיהו רקיע דאיהו לעיל מחיוון הדא הוא
דכתוב (יחזקאל א כו) וממעל לרקיע אשר
על ראשם, והפוך רקיע ותשפח ליה
עיק"ר, ויסודא דמרכבתא דעליה קיימין
חיוון וכרסא דמרכבתא עלאה, ועליה
אתמר (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם, על צדיק
דלעילא (דף א ע"ב) קיימא עלמא דאתפסא,
ועל צדיק דלתתא קיימא עלמא דאתגלגא,
והינו מצדיקי הרבים, מההוא צדיקא
דעלמא תלזין, מאי הרבים אלן דאתמר
הנגלה, והינו מצדיקי הרבים - מאותו צדיק של העולם תלויים.

עליהם הלכה כרבים, שהם מצד האבות, שאין רבים פחות משלש, הלכה כרבים זו שכינה ומשם, ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ, זו שנאמר בזה והארץ הרים רגלי. זו השכינה שהיא כלולה מעשר ספירות, ומשם נקראו ישראל מלכים, צדיקים, חוזים, נביאים, בעלי תורה, גבורים, חסידים, נבונים, חכמים, ראשי אלפי ישראל.

ורשות נתנה לנשמות הללו שגרשו ממקומן אחר הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו לקנן בחבור הזה, שנאמר בזה כצפור נודדת מן קנה פן איש נודד ממקומו, ואין צפור אלא שכינה, שהיא מגרשת ממקומה. זהו שכתוב שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. את, לרבות שכינה תחתונה, האם, שכינה עליונה. זהו שכתוב ובפשעיהם שלחה אמכם, ששתייהן גרשו ממקומן, ולכן שלח תשלח - שני שלוחים, אחד מבית ראשון, ואחד מבית שני, לקיים בו אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן. שכינה עליונה - ותהלתי לפסילים, שכינה תחתונה - פן איש נודד ממקומו, זה הקדוש-ברוך-הוא שנאמר בו ה' איש מלחמה, שגרש אחריהן. ועוד, פן איש נודד ממקומו, זה משה, שכתוב והאיש משה ענו מאד, שגרשה רוחו אחריהם. ועוד, פן איש נודד ממקומו - מי שהוא איש צדיק שהולך נע ונד ממקומו כמו השכינה, שנאמר בזה ולא מצאה היונה מנוח, שפך פרשוהו רבותינו, בזמן

עלייהו הלכה כרבים דאינון מסטרא דאבהן, דלית רבים פחות מתלת הלכה כרבים דא שכינתא.

ומתמן (ישעיה ס כא) ועמך כלם צדיקים לעולם יירשו ארץ, האי דאתמר בזה (שם טו א) והארץ הרים רגלי, דא שכינתא דאיהי כלילא מעשר ספירן, ומתמן אתקריאו ישראל מלכים צדיקים חוזים נביאים מארי תורה גבורים חסידים נבונים חכמים ראשי אלפי ישראל.

ורשותא אתיהיב לאלין נשמתין דאתתרכו מאתרייהו בתר קודשא בריך הוא ושכינתיה, לקננא בהאי חבורא, דאתמר בזה (משלי כז י) כצפור נודדת מן קנה פן איש נודד ממקומו, ולית צפור אלא שכינתא, דאיהי מתתרכא מאתרהא הדא הוא דכתיב (דברים כב ז) שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, את לרבות שכינתא תתאה, האם שכינתא עלאה, הדא הוא דכתיב (ישעיה נ א) ובפשעיהם שלחה אמכם, דתרויהו אתתרכו מאתריהון, ובגין דא שלח תשלח תרין שלוחין חד מבית ראשון וחד מבית שני, לקיימא ביה (שם מב ח) אני יהו"ה הוא שמי וכבודי לאחר לא אתן שכינתא עלאה, ותהלתי לפסילים שכינתא תתאה, פן איש נודד ממקומו דא קודשא בריך הוא דאתמר ביה (שמות טו ג) יהו"ה איש מלחמה, דאתתריך אבתרייהו.

ועוד פן איש נודד ממקומו, דא משה דכתיב (במדבר יב א) והאיש משה ענו מאד, דאתתריך רוחיה אבתריהו. ועוד פן איש נודד ממקומו מאן דאיהו איש צדיק דאזל נע ונד מאתריה כשכינתא, דאתמר בזה (בראשית ח ט) ולא

מצאה היונה מנוח, דהכי

שֶׁנֶחֱרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, גָּזַר עַל בְּתֵי הַצִּדִּיקִים שִׁיחֲרֹבוּ, שֶׁהוֹלְכִים כָּל אֶחָד נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, שְׂדִיּוֹ לַעֲבֹד לַהֲיֹת כְּרָבוֹ. וְסוּד הַדָּבָר - נֶדֶד הוּא לֶלְחֶם אִיָּה, אִיָּה שְׁמֵרָחַם עָלָיו, אַף כֹּף - אֵין מִנְהֵל לָהּ וְגו', וּמִשּׁוּם זֶה, דִּיּוֹ לַעֲבֹד לַהֲיֹת כְּרָבוֹ, וְאֵין לָחֶם אֶלָּא תוֹרָה, זֶה גֹרֵם לְבַעֲלֵי הַתּוֹרָה שֶׁהוֹלְכִים מִגְרָשִׁים.

אֲשֶׁרִי הוּא בַעַל הַיִּשְׁכָּה, בַּעַל הַמִּדְרָשׁ, בַּעַל הַתּוֹרָה, שְׁגָם צִפּוֹר מִצָּאָה בֵּית, בֵּית שְׁנִשְׁמָעִים בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, שֶׁבְּמָקוֹם שֵׁשׁ שָׁם תּוֹרָה, שֶׁהוּא עֲמוּד הָאֶמְצָעִי - גַּם צִפּוֹר מִצָּאָה בֵּית שָׁם, וְלִכֵּן פְּרִשּׁוּהָ רַבּוּתִּינוּ, כָּל בֵּית שֶׁאֵין נִשְׁמָעִים בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה, לִסּוּף תִּחְרַב, וְאֵלּוֹ שְׁנִשְׁמָעִים בָּהֶם דְּבָרֵי תוֹרָה, נִקְרְאוּ בִּיצִים, אֶפְרוֹחִים, בָּנִים. בִּיצִים - בַּעֲלֵי מִקְרָא, אֶפְרוֹחִים - בַּעֲלֵי מִשְׁנָה, בָּנִים - בַּעֲלֵי קִבְלָה.

וְעַל־יָהּ נֶאֱמַר וְהָאֵם רֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים, שֶׁלַּח תִּשְׁלַח מֵהֶם. אָבֵל עַל בַּעֲלֵי קִבְלָה נֶאֱמַר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, שֶׁאֵין שָׂכָל לְדַעַת אֵת הַשִּׁכְיָנָה כְּאוֹתָם בַּעֲלֵי קִבְלָה, וְאֵלּוֹ עוֹשִׂים לָהּ דִּירָה וְלִקְדוּשׁ-כְּרוֹן-הוּא וּפּוֹרְחִים עִמָּה, בְּכָל מָקוֹם שֶׁהִיא פּוֹרַחַת, כָּלֶם נוֹדְדִים עִמָּה בְּשִׁלְיחוּתָהּ. אָבֵל הָאֶפְרוֹחִים אֵין כְּנִפְיָהֶם שְׁלָמִים, שְׁפּוֹרְחִים בָּהֶם, שֶׁהֵם מִצּוֹת עֲשֵׂה, כָּל שֶׁכֵּן בִּיצִים, וְלִכֵּן נֶאֱמַר עָלֵיהֶם כָּלִפִּי הָאֵם שֶׁלַּח תִּשְׁלַח אֵת הָאֵם.

עַד שֶׁאֱמַר דְּבָרִים אֵלּוֹ, הִנֵּה זָקֵן הַזֶּדֶמֶן לוֹ וְאָמַר: וְהָרִי כְּתוּב וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ! אָמַר לוֹ: זָקֵן, כָּל הָאֵתִין לְרַבּוּת, וְלִכֵּן לֹא אֱמַר

אוֹקְמוּהוּ רַבָּנָן בְּזִמְנָא דְּאַתְחַרְבּ בִּי מִקְדָּשָׁא גָזַר עַל בְּתֵי הַצִּדִּיקִים דִּיחֲרֹבוּ, דְּאֲזִלִּין כָּל חַד נוֹדֵד מִמְּקוֹמוֹ, דִּדְיוֹ לַעֲבֹד לְמַהְיִי כְּרַבִּיָּה, וְרָזָא דְּמִלָּה נֶדֶד הוּא לֶלְחֶם אִיָּה אִיָּה דְּמִרְחָם עָלֵיהּ, אוּף הָכִי (רש"י נא יח) אֵין מִנְהֵל לָהּ וְגוֹמַר, וּבִגִּין דָּא דִּיּוֹ לַעֲבֹד לְמַהְיִי כְּרַבִּיָּה, וְלִית לָחֶם אֶלָּא אוּרִיָּיתָא, הָאִי גֵרָם לְמֵאֲרִי תוֹרָה דְּאֲזִלִּין מִתַּתְּרִכִין.

זְכָאָה אִיָּהוּ מֵאֲרִי מְתִיבְתָּא מֵאֲרִי מִדְרָשׁ מֵאֲרִי תוֹרָה, דְּגַם צִפּוֹר מִצָּאָה בֵּית (תהלים פד ד), בֵּית דְּנִשְׁמָעִין בִּיה פִּתְגָמִי אוּרִיָּיתָא, דְּבִאֲתַר דְּאִית תִּמָּן תוֹרָה דְּאִיָּהוּ עֲמוּדָא דְּאֶמְצָעִיתָא, גַּם צִפּוֹר מִצָּאָה בֵּית תִּמָּן, וּבִגִּין דָּא אוֹקְמוּהּ רַבָּנָן כָּל בֵּית שֶׁאֵין נִשְׁמָעִין בּוֹ דְּבָרֵי תוֹרָה לִסּוּף תִּחְרַב, וְאֲזִלִּין דְּנִשְׁמָעִין דְּבָרֵי תוֹרָה בַּהוֹן אֶתְקִרְיָאוּ בִּיצִים אֶפְרוֹחִים בָּנִים, בִּיצִים מֵאֲרִי מִקְרָא, אֶפְרוֹחִים מֵאֲרִי מִשְׁנָה, בָּנִים מֵאֲרִי קִבְלָה.

וְעַל־יָהּ אֶתְמַר (דברים כב ו) וְהָאֵם רוֹבֶצֶת עַל הָאֶפְרוֹחִים אוֹ עַל הַבִּיצִים, שֶׁלַּח תִּשְׁלַח מִנֵּיהּ, אָבֵל עַל מֵאֲרִי קִבְלָה אֶתְמַר (שם) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּלִית סִכְלָתָנּוּ לְאַשְׁתַּמוּדָע בְּשִׁכְיִנְתָּא כְּאֵלִין מֵאֲרִי קִבְלָה, וְאֲזִלִּין עֲבָדִין לָהּ דִּירָה וְלִקְדוּשָׁא בְּרִיף הוּא וּפְרוֹחִין עִמָּה, בְּכָל אֲתַר דְּאִיָּהּ פְּרוֹחַת כְּלָהּ מְנַדְּדִין עִמָּה בְּשִׁלְיחוּתָא דִּילָהּ, אָבֵל אֶפְרוֹחִי לִית גְּדִפִין דְּלָהוֹן שְׁלָמִין דְּפְרוֹחִין בַּהוֹן, דְּאִינוּן פְּקוּדֵי דַעֲשֵׂה, כָּל שֶׁכֵּן בִּיצִים, וּבִגִּין דָּא אֶתְמַר עָלֵיהּ לְגַבִּי אִימָא שֶׁלַּח תִּשְׁלַח אֵת הָאֵם.

עַד דְּאֶמַר מִלִּין אֵלִין הָא סְבָא אֲזִדְמָן לִיה וְאָמַר, וְהָא כְּתִיב וְאֵת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ, אָמַר לִיה סְבָא כָּל אֵתִין לְרַבּוּתִי, וּבִגִּין דָּא לֹא

והבנים תקח לך, אלא ואת, לרבות אפרוחים, אבל לא אמר הבנים תקח לך. אמר לו: ברוך אתה המנורה הקדושה, שכן זה ודאי, והבנים הם ודאי תחת האם העליונה, חסידים, גבורים, בעלי תורה, חוזים, נביאים, צדיקים. חסידים - מצד החסד, דרגתו של אברהם, ובארו עליו, אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, שעושה לו קן שהוא אכסניה שלו, וזו השכינה שהיא הקן שלו, הבית שלו, ההיכל שלו, המלון שלו, ובארץ הקדושה היא יחדו וביתו, ולא מלון ואכסניה, אלא כפי אותו האיש שתקן אותה, ולכן נתן מדת החסד לאברהם.

גבורים - מצד הגבורה, שנותנים כח לרפונם לכבש עבד תחת רבו ושפחה תחת גברתה בקשר של תפלין, שמי שאין לו תפלין בשעת קריאת שמע, מהצד שלו שולט עבד ושפחה על העולם, ובאותה שעה רוגזת השכינה, וזה שכתוב תחת עבד פי ימלך ושפחה פי תירש גברתה.

ואף כן היא רוגזת יותר על נבל כי ישבע לחם, שנאמר בו לכו לחמו בלחמי, שהוא קמצן, נבל בממונו נבל שמו, שאינו נדיב ואינו מזרע האבות, שנאמר עליהם נדיבי עמים נאספו, שחרי קמצן הוא עני הדעת, אחר שלא עושה חסד לבעלי תורה להיות מחזיק בידיהם, ותורה ללא מצוות אינה תורת יהו"ה.

בערי תורה - מצד עמוד האמצעי שבו חצות לילה, היה קם דוד לחבר אותו לשכינה

אמר והבנים תקח לך, אלא ואת, לרבות אפרוחים, אבל לא אמר הבנים תקח לך, אמר ליה בריך אנת בוצינא קדישא דהכי הוא ודאי, ובנים אינון ודאי תחות אימא עלאה, חסידים גבורים מארי תורה חוזים נביאים צדיקים, חסידים מסטרא דחסד דרגא דאברהם, ואוקמוה עליה אין חסיד אלא המתחסד עם קונו, דעביד ליה קן דאיהו אכסניא דיליה, ודא שכונתא דאיהי (דף ב ע"א) קן דיליה בית דיליה היכל דיליה, מלון דיליה ובארעא קדישא איהי יחודיה וביתיה, ולא מלון ואכסניא, אלא כפום ההוא פר נש דתקין לה, ובגין דא יהיב מדת חסד לאברהם.

גבורים מסטרא דגבורה דיהבין תוקפא למאריהון לכבוש עבד תחת רבו ושפחה תחות גברתה בקשורא דתפלין, דמאן דלית ליה תפלין בשעת קריאת שמע, מסטרא דיליה שליט עבד ושפחה על עלמא, ובההוא שעתא רגזא שכונתא, הדא הוא דכתיב (משלי ל כב) תחת עבד פי ימלך ושפחה פי תירש גברתה.

ואוה הכי איהי רגזא יתיר על נבל פי ישבע לחם (שם), דאתמר ביה (שם ט ו) לכו לחמו בלחמי, דאיהו קמצן נבל בממוניה נבל שמייה, דלאו איהו נדיב ולא איהו מזרעא דאבהן דאתמר עליהו (תהלים מז י) נדיבי עמים נאספו, דהא קמצן איהו עני הדעת, בתר דלא עביד טיבו למארי תורה למיהוי מחזיק בידיהו, ואורייתא בלא פקודיא לאו איהי תורת יהו"ה.

מארי תורה מסטרא דעמודא דאמצעיתא, דביה חצות לילה הוה קם דוד לחברא ליה בשכינתא דאתקריאת

שֶׁנִּקְרָאת לִילָה, וְהוּא שׁוֹמֵר מֶה מְלִילָה, לִיל ה', לִיל שְׁמוֹרִים הוּא לִיהו"ה, וּבִגְלָלָה נֶאֱמַר, כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלִּילָה, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר יוֹמָם יֵצֵה ה' חֶסְדּוֹ וּבַלִּילָה שִׁירָה עִמִּי.

חֲזוּיִם נִבְיָאִים - מִצַּד שֶׁל נֶצַח וְהוּד, שֶׁבָּהֶם כְּלוּלִים שְׁנֵי שְׁמוֹת, שֶׁהֵם יֵאֱהֹדוּנָה", שֶׁבָּהֶם שְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת, כִּנְגֵד שְׁמוֹנָה סְפָרֵי נִבְיָאִים, וּנְבִיָאִים שְׁנַיִם - הָרִי עֶשֶׂר, כִּנְגֵד עֶשֶׂר סְפִירוֹת, כִּנְגֵדוֹ רָאָה יְחֻזְקָאֵל עֶשֶׂר מִקְרֹאוֹת. צִדִּיקִים - מִצַּד שֶׁל הַצִּדִּיק. וְעַל כָּל אֵלּוֹ נֶאֱמַר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים.

וְעוֹד, אֵלּוֹ שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה לִשְׁמָה וְשׁוֹמְרִים מִצְוֹתֶיהָ, שֶׁהֵן תְּרִי"ג מִצְוֹת שְׁתַּלּוּיִם מִשֵּׁם יְהו"ה כַּעֲנָבִים בְּאֶשְׁכּוֹל, כְּדִי לִיחַד בָּהֶם אֶת שֵׁם יְהו"ה עִם הַשְׂכִּינָה, כְּאֵדָם שֶׁמִּתְיַחַד עִם בֵּת זִוְגוֹ בְּכָל אֵיבָרָיו לְהוֹצִיא זֶרַע מִעֲלָה, נֶאֱמַר בָּהֶם לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים. וְאֵלּוֹ שֶׁלֹּא מִשְׁתַּדְּלִים בַּתּוֹרָה לִשְׁמָה, נֶאֱמַר בָּהֶם שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם. אֶת - לְרִבּוֹת שֵׁם יְהו"ה שֶׁהִסְתַּלַּק עִמָּה מֵאוֹתוֹ הָאִישׁ.

וְעוֹד, אֵלּוֹ שְׁמוֹקִירִים שֶׁבָּתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, עֲלֵיהֶם נֶאֱמַר לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, שְׁעוֹשִׂים מַעֲשֶׂה שֶׁל בָּנִים עִם שִׁבְתַּת הַמֶּלֶכָה וְעִם הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יוֹם הַשְּׁבִיט. מִי שֶׁקִּים בּוֹ וּכְבֻדָּתוֹ מִעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, זֶהוּ כְּבֹד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ וְגו'.

שֶׁשִּׁלְשָׁה עוֹלָמוֹת הֵן - שְׁנַיִם יוֹרֵשׁ בְּכַבּוּד אָב וְאֵם, וְהַשְּׁלִישִׁי יוֹרֵשׁ בַּתּוֹרָה, שֶׁכּוֹלֵל אוֹתָם בִּין

לִילָה, וְאִיהוּ שׁוֹמֵר מֶה מְלִילָה (יִשְׁעִיָּה כ"א י"א), לִיל ה', לִיל שְׁמוֹרִים הוּא לִיהו"ה (שְׁמוֹת י"ב מ"ב), וּבִגְיָנָה אֶתְמַר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בַּלִּילָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוּט שֶׁל חֶסֶד בְּיוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תַּהֲלִים מ"ב ט) יוֹמָם יֵצֵה יְהו"ה חֶסְדּוֹ וּבַלִּילָה שִׁירָה עִמִּי.

חֲזוּיִם נִבְיָאִים מְסֻטָּרָא דְנֶצַח וְהוּד, דְּבַהוֹן כְּלִילָן תְּרִין שְׁמָהוֹן דְּאִינוֹן יֵאֱהֹדוּנָה", דְּבַהוֹן תְּמַנְיָא אֶתְוִין, לְקַבֵּל תְּמַנְיָא סְפָרֵי נִבְיָאִים, וּנְבִיָאִים תְּרִין הָא עֶשֶׂר, לְקַבֵּל עֶשֶׂר סְפִירָן, לְקַבֵּלִיהָ חֲזָא יְחֻזְקָאֵל עֶשֶׂר מִקְרֹאוֹת. צִדִּיקִים מְסֻטָּרָא דְצִדִּיק, עַל כָּל אֵלּוֹן אֶתְמַר (דְּבָרִים כ"ב ו) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים.

וְעוֹד אֵלּוֹן דְּעֶסְקִין בְּאוֹרֵייתָא לִשְׁמָה, וְנִטְרִין פְּקוּדָהָא דְּאִינוֹן תְּרִי"ג מִצְוֹת דְּתַלְטִין מִשֵּׁם יְהו"ה כַּעֲנָבִין בְּאֶתְכָּלָא, כְּדִי לִיחַדָּא בַּהוֹן לִשֵּׁם יְהו"ה בְּשִׁכְיָנָה, כְּבַר נֶשׁ דְּמִתְיַחַד עִם בֵּת זִוְגִיָּה בְּכָל אֲבָרִין דִּילִיָּה לְאַפְקָא זֶרַע מִעֲלָיָא, אֶתְמַר בַּהוֹן (ש"ס) לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, וְאֵלּוֹן דְּלֹא מִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא לִשְׁמָה, אֶתְמַר בַּהוֹן שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם, אֶת לְרִבּוֹת שֵׁם יְהו"ה דְּאֶסְתַּלַּק עִמָּה מֵהָהוּא בַּר נֶשׁ.

וְעוֹד אֵלּוֹן דְּאוֹקְרִין שְׁבָתוֹת וַיָּמִים טוֹבִים, אֶתְמַר עֲלֵייהוּ לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבָּנִים, דְּעֶבְדִּין עוֹבְדָא דְבָנִין עִם שְׁבַת מְלָכְתָא, וְעִם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּאִיהוּ יוֹם הַשְּׁבִיט, מָאן דְּקִיִּים בִּיהָ (יִשְׁעִיָּה נ"ח י"ג) וּכְבֻדָּתוֹ מִעֲשׂוֹת דְּרָכֶיךָ, הָאִי אִיהוּ (שְׁמוֹת כ"ב) כְּבֹד אֶת אֲבִיךָ וְאֶת אִמְךָ וְגו'.

דְּתַלְתָּ עֲלָמִין נִינְהוּ, תְּרִין יְרִית בְּכַבּוּד אָב וְאֵם, וְתַלִּיתָאָה יְרִית בְּאוֹרֵייתָא,

דְּכִלִּיל לֹוֹן כִּין י"ה, הֵדָא הוּא דְכִתִּיב (דְּבָרִים ל"ב) כִּי הוּא חֲטִיף וְאוֹרֶךְ יְמִיךָ,

י"ה. זהו שכתוב כי הוא חייך וארך ימיו. כי הוא חייך - בעולם הזה, זה הגן שלמטה, וארך ימיו - זה העולם הבא, העולם הארך, על האדמה אשר יהו"ה אלהיו נתן לך - עולם שפל.

ועוד, אלו שקושרים את השכינה עם הקדוש ברוך הוא בקשר של תפלין, נאמר עליהם לא תקח האם על הבנים, ואלו שלא קושרים אותם יחד, נאמר בהם שלח תשלח את האם. ועוד, אלו שמייחדים אותם יחד, את העמוד האמצעי ואת השכינה התחתונה בקריאת שמע, נאמר עליהם לא תקח האם על הבנים, ואלו שלא מייחדים אותם ביחוד של קריאת שמע, כתוב בהם שלח תשלח את האם, בכל מקום את - לרבות, וכאן - לרבות חכמה העליונה, אב האמונה שהיא בינה, ועליה נאמר כאן לא תקח האם, שלח תשלח את האם. זהו שכתוב כי אם לבינה תקרא, והיא התורה שלמעלה, שנאמר ביה אל תטש תורת אפק.

ועוד, אלו ששומרים אות הברית בתחומה, שהם שמונה ימים, ושומרים אות שבת בתחומה, שהם " מן יאהדונה", שבגללם בארו בעלי המשנה שלא נמצא איש פחות משניהם, כתוב לא תקח האם על הבנים. ואותם שלא נמצאים בכל יום עם שני האותות האלו, שהם אות תפלין ואות ברית מילה, ובשבת - אות ברית ואות שבת, כתוב בהם שלח תשלח את האם.

ואם תאמרו, למה צריכים להיות שניהם בכל אדם בכל יום? כדי שלא תמצא השכינה, שהיא יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלי הקדוש ברוך הוא, שהוא יו"ד מן

כי הוא חייך בעולם הזה דא גן דלתתא, וארך ימיו דא עלמא דאתי עלמא אריקא, על האדמה אשר יהו"ה אלהיו נתן לך עלמא שפלה.

ועוד אליו דקשרין לשכינתא עם קודשא בריה הוא בקשורא דתפלין, אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים, ואינון דלא קשרין לון פחדא, אתמר בהון שלח תשלח את האם, ועוד אליו דמייחדין לון פחדא, לעמודא דאמצעיתא ושכינתא תתאה בקריאת שמע, אתמר עלייהו לא תקח האם על הבנים, ואליו דלא מייחדין לון פחדא דקריאת שמע, פתיב בהון שלח תשלח את האם, בכל אתר את לרבות, והכא לרבות חכמה עלאה אב האמונה דאיהי בינה, ועלה אתמר הכא לא תקח האם, שלח תשלח את האם, הדא הוא דכתיב (משלי ב ג) כי אם לבינה תקרא, ואיהי אורייתא דלעילא דאתמר ביה (שם א ח) ואל תטש תורת אפק.

ועוד אליו דנטרין אות ברית בתחומיה, דאיהו שמונה ימים, ונטרי אות שבת בתחומיה, דאינון י"י מן יאהדונה"י, דבגינייהו אוקמוה מארי מתניתין, דלא אשתפח בר נש פחות מתרוייהו, פתיב לא תקח האם על הבנים, ואינון דלא אשתפחו בכל יומא בשתי אותות אלו דאינון אות תפלין ואות ברית (דף ב ע"ב) מילה, ובשבת אות ברית ואות שבת, פתיב בהון שלח תשלח את האם.

ואי תמרון אמאי צריכין למהוי תרוייהו בכל בר נש בכל יומא, בגין דלא תשתפח שכינתא דאיהו יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלא שלא תמצא השכינה, שהיא יו"ד מן אדנ"י, יחידה בלי הקדוש ברוך הוא, שהוא יו"ד מן

הוי"ה, וצריך אדם שלא ימצא בכל יום פחות משניהם, ואם לא עליו נאמר ונגזן מפריד אלוף, שהפריד אלופו של עולם מהשכינה. הנקבה, נאמר בה אות הוא לעולם, הזכר הוא ברית מלח עולם, ולכן אות תפלין - נקבה, אות הברית - זכר. וסוד הדבר, מ"י י"עלה ל"נו ה"שמימה, בראשי תבות מיל"ה, ובסופי תבות יהו"ה. בתפלין נקבה, זהו שכתוב והיה לאות על ידכה, יד בכה.

ועל קן צפור הזה נאמר וספה תהיה לצל יומם וגומר, והוא לשון סכך, שמשוככת בו האם על בניה. האפרוחים שלה - שלשה הדסים ושני בדי ערבות ולולב, או ביצים - אלו הם אתרוגים, שכל אחד שעורו בכביצה, ואלו שרשומים בהם, כתוב עליהם לא תקח האם על הבנים, ששלשה הדסים ושני בדי ערבות לשלשה האבות, שני בדי ערבות לשני נביאי אמת, לולב - צדיק פתח, אתרוג רומז לשכינה, ספה רומזת לאם שמשככת עליהם - הרי הם שמונה, כנגד יאהדונה"י, שהוא חשבון סוף"ה כ"ו ה"ס. ואלו שלא נוטלים הסימנים הללו בידיהם, בהם כתוב שלח תשלח, כת"ר חכמ"ה, שלא שורים אלו בשמונה האלו, להיות כל עשר הספירות בכל נענוע ונענוע של נענועי הלולב ומיניו, בכל מצוה ומצוה.

ועל הצפור הזו רמזו רבנן בהגדה של בתרא, שרבה בר בר חנה שהיה הולך בספינה, וראה את אותה צפור של הים מגיעה עד קרסליו, ומי הצפור כאן? אחד מהאפרוחים הללו או מאותם ביצים, אפרוחים כמו

קודשא בריך הוא דאיהו יו"ד מן יהוה, וצריך בר נש דלא ישתפח בכל יומא פחות מתרוייהו, ואי לא עליה אתמר (משלי טז כח) ונגזן מפריד אלוף, דאפריד אלופיה דעלמא משכינתא, נוקבא אתמר בה (שמות לא י) אות הוא לעולם, דכורא ברית מלח עולם הוא, ובגין דא אות תפלין נוקבא, אות ברית דכורא, ורזא דמילה (דברים ל יב) מ"י י"עלה ל"נו ה"שמימה, ברישי תיבין מיל"ה ובסופי תיבין יהו"ה, בתפלין נוקבא הדא הוא דכתיב (שמות יג טז) והיה לאות על ידכה יד בכה.

ועל קן דצפורה דא אתמר, (ישעיה ד ו) וספה תהיה לצל יומם וגומר, ואיהו לשון סכך שמשככת בה אימא על בניה, אפרוחים דילה תלת הדסים ותרי בדי ערבות ולולב, או ביצים דא אינון אתרוגין דכל חד שיעוריה בכביצה, ואלין דרשימין בהון כתיב עלייהו לא תקח האם על הבנים, דתלת הדסים רמיזין לתלת אבהן, תרי בדי ערבות לתרי נביאי קשוט, לולב צדיק פתח (תהלים צד יא). אתרוג רמיז לשכינתא, סופה רמיזא לאימא דמשככת עלייהו, הא אינון תמניא לקבל יאהדונה"י, דאיהו חושבן סוף"ה כ"ו ה"ס, ואלין דלא נטלין אלין סימנין בידיהון כתיב בהון שלח תשלח כת"ר חכמ"ה, דלא שריין אלין באלין תמניא, למהוי פלהו עשר ספירן בכל נענוע ונענוע דנענועי דלולב ומיניו, בכל פקודא ופקודא.

ועל האי צפור קא רמיזו רבנן בהגדה דבתרא, דרבה בר בר חנה דהוה אזיל בספינתא, וחזא לההיא צפורה דימא מטא עד קרסולוי, ומאן צפור הכא חד מאלין אפרוחי

פְּרָחִים שְׂאִינָם גָּמַר פְּרִי מִלְמָטָה
לְמַעַלָּה, אוֹ מִשֵּׁשׁ הַבָּנִים שֶׁהֵם
מִלְמָעָלָה לְמָטָה תַּחַת הָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהָרִי הַבִּיצִים הֵם
מִצַּד הָאֵם הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא
בִּיצָה, הָאֶפְרוּחִים מִצַּד שֶׁל
הַצָּדִיק, מִלְמָטָה לְמַעַלָּה, אֲלֵא
לֹא הָיָה אֲלֵא מִהָאֶפְרוּחִים הֵלְלוּ,
וְצָדִיק שְׁמוֹ, עֲמוּד אֶחָד מִהָאֲרָץ
עַד לְרָקִיעַ, וְהֵם מְגִיעַ עַד
קֶרְסֶלִיּוֹ, אֵלּוּ נִצַּח וְהוֹד, שֶׁהָאֵם
הָעֲלִיּוֹנָה הִיא יָם שֶׁמֶת־פֶּשֶׁט
לְחֻמָּשִׁים שְׁעָרִים עַד קֶרְסֶלִי
אוֹתוֹ הָעוֹף.

כְּמוֹ זֶה יו"ד, הוּא עֶשֶׂר, ה' חֲמֵשׁ.
עֶשֶׂר פְּעָמִים ה' הֵם חֲמֵשִׁים.
עֶשֶׂר בְּכָל סְפִירָה מִחֲמֵשׁ הָאֵלּוּ, מִחֲסֹד עַד הוֹד,
הַסֹּד נוֹטֵל אֶת כָּלם וְנִקְרָא כ"ל,
כָּלּוּל מִהַחֲמֵשִׁים הֵלְלוּ, וְהַכֶּסֶף
שֶׁלְמָטָה יָם הַמֶּלֶח כֶּסֶף הַדִּין.
הָעוֹף שֶׁהוּא הַצֶּפֶר שֶׁלּוֹ הוּא
מִטְטְרוּן, עָלָיו נֶאֱמַר כִּי עוֹף
הַשָּׁמַיִם יוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, הַקּוֹל
שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהוּא כּוֹלֵל
שֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל וְשׁוֹלֵט עֲלֵיהֶם,
וְנוֹטֵל אוֹתוֹ הַקּוֹל וּפּוֹרֵחַ בּוֹ עַד
הָעֲמוּד הָאֲמָצִיעִי, שֶׁהוּא קוֹל
יְהו"ה עַל הַמַּיִם, וְאֵין מִים אֲלֵא
תוֹרָה, וְהוּא קוֹל יְהו"ה בְּהִדְרָה,
עַד שֵׁשֶׁה קוֹלוֹת, וְהוּא הַשְּׁבִיעִי
לָהֶם בָּאֵם.

וּבַעַל פְּנִימִים יִגִּיד דְּבָר - זו
תַּפְּלָה, שֶׁמְגִיעָה לָהּ עַד צָדִיק
ח"י הָעוֹלָמִים, כּוֹלֵל שְׁמוֹנֶה
עֶשְׂרֵה בְּרָכוֹת, שֶׁבָּהֶם נֶאֱמַר
וּבְרָכוֹת לְרֹאשׁ צָדִיק, חִי
הָעוֹלָמִים, וְתַפְּלָה הִיא דְּבוּר
שְׁרוּכְכָת עָלָיו, וְהוּא מְרַכְּבָה
אֵלֶיהָ בִּימּוֹת הַחֹל, וְזוֹ שְׁכִינָה,
וְזֶה אֲדִנִּי. קוֹל רוֹכֵב בְּפִיו זֶה
יְהו"ה, וְסוֹד הַדְּבוּר אֲדִנִּי שְׁפָתַי
תַּפְּתַח וְגוֹמֵר, וְהוּא מְרַכְּבָה
לְשִׁנָּהּ כְּמוֹ זֶה - יֵאֱהֹדֶנָּה יי, וְכֵן עוֹלָה מִלֵּא"ף כַּחֲשֹׁבוֹן שְׁנֵי שְׁמוֹת כְּאֶחָד. וְלִכְּן נִקְרָא מִלֵּא"ף

אוֹ מֵאִינוֹן בִּיצִים, אֶפְרוּחִים כְּגוֹן פְּרָחִים
דְּלָאוֹ אִינוֹן גָּמַר פְּרִי מִתַּתָּא לְעִילָא, אוֹ
מִבָּנִים שִׁית דְּאִינוֹן מַעֲלָא לְתַתָּא תַּחַת אִימָא
עֲלָאָה, דְּהָא בִּיצִים מִסְטָרָא דְאִימָא תַּתָּאָה
אִינוֹן דְּאִיְהִי בִיצָה, אֶפְרוּחִים מִסְטָרָא דְצָדִיק
מִתַּתָּא לְעִילָא, אֲלֵא לֹא הָוָה אֲלֵא מֵאֵלִין
אֶפְרוּחִי וְצָדִיק שְׁמִיהָ עֲמוּדָא חָדָא מֵאֲרַעָא
עַד רְקִיעָא, וְיִמָּא מְטִי עַד קֶרְסוֹלוֹי אֵלִין נִצַּח
וְהוֹד, דְּאִימָא עֲלָאָה אִיְהִי יִמָּא דְאִתְפְּשֻׁטָּת
לְחֻמָּשִׁין תַּרְעִין, עַד קֶרְסוֹלוֹי דְּהָהוּא עוֹפָא.

בְּגוֹזָנָא דָא יו"ד אִיְהוּ עֶשֶׂר ה' חֲמֵשׁ, עֶשֶׂר
זְמָנִין ה' אִינוֹן חֲמֵשִׁין, עֶשֶׂר בְּכָל
סְפִירָה מֵאֵלִין חֲמֵשׁ מִחֲסֹד עַד הוֹד, יִסוֹד
נֹטִיל לֹון כְּלָהוּ וְאִיקְרִי כ"ל כְּלִיל מֵאֵלִין
חֲמֵשִׁין, וְכֶרְסִיָּא דְלְתַתָּא יָם הַמֶּלֶח כֶּסֶף דִּין.
עוֹף דְּאִיְהוּ צֶפֶר דִּילִיָּה אִיְהוּ מִטְטְרוּן,
עֲלִיָּה אֲתָמַר (קֹהֶלֶת י כ) כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם
יּוֹלִיךְ אֶת הַקּוֹל, קוֹל דְּקְרִיאַת שְׁמַע דְּאִיְהוּ
כְּלִיל שִׁית יוֹמִין דְּחוֹל וְשְׁלִיט עֲלֵיְהוּ, וְנֹטִיל
הֵהוּא קוֹל וּפָרַח בִּיהָ עַד עֲמוּדָא דְאֲמָצִיעִתָּא,
דְּאִיְהוּ קוֹל יְהו"ה עַל הַמַּיִם, (תְּהִלִּים כט ג) וְלִית
מִים אֲלֵא תוֹרָה, וְאִיְהוּ קוֹל יְהו"ה בְּהִדְרָה, עַד
שִׁית קָלִין וְאִיְהוּ שְׁבִיעָאָה לֹון בְּאִימָא.

וּבַעַל פְּנִימִים יִגִּיד דְּבָר (קֹהֶלֶת י כ), דָּא צְלוֹתָא,
דְּמְטִי לָהּ עַד צָדִיק חִי עֲלָמִין, כְּלִיל
ח"י בְּרָכָאָן, דְּאֲתָמַר בְּהוֹן (מְשִׁלִּי י ו) וּבְרָכוֹת
לְרֹאשׁ צָדִיק, חִי הָעוֹלָמִים, וְצְלוֹתָא אִיְהוּ
דְּבוּר דְּרִכִּיבַת עֲלִיָּה, וְאִיְהוּ מְרַכְּבָה לְגִבְהָ
בְּיוֹמִין דְּחוֹל, וְדָא שְׁכִינְתָּא וְדָא אֲדִנִּי, קוֹל
רְכִיב בְּפּוֹמּוֹי דָּא יְהו"ה, וְרִזָּא דְדְּבוּר (תְּהִלִּים נא
י) אֲדִנִּי שְׁפָתַי תַּפְּתַח וְגוֹמֵר, וְאִיְהוּ מְרַכְּבָה
לְתַרְוִיָּהוּ כְּגוֹזָנָא דָּא יֵאֱהֹדֶנָּה יי, וְהִכִּי סָלִיק
לְשִׁנָּהּ כְּמוֹ זֶה - יֵאֱהֹדֶנָּה יי, וְכֵן עוֹלָה מִלֵּא"ף כַּחֲשֹׁבוֹן שְׁנֵי שְׁמוֹת כְּאֶחָד. וְלִכְּן נִקְרָא מִלֵּא"ף

שֶׁר הַפְּנִים, שֶׁעַל יְדֵי שְׁלִיחַ זֶה מְתַיַּחֲדִים בְּשֵׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, אֲבָל בְּיוֹם שַׁבָּת לֹא עוֹלִים שְׁנֵי שְׁמוֹת אֱלֹהִים, שֶׁהֵם עֲמוּד הָאֲמִצְעִי וְשְׁכִינָתוֹ, וְלֹא מְתַיַּחֲדִים עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲלָא בְּצַדִּיק חֵי הָעוֹלָמִים, וְעַלֵּיו נֶאֱמַר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל - הַקּוֹל שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע, וּבַעַל כִּנְפִים יִגִּיד דָּבָר - דְּבִדּוֹר שֶׁל תְּפִלָּה, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, וְלָכֵן צַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם הוּא כּוֹלֵל הַכֹּל, וְבוֹ מְתַיַּחֲדִים שְׁנֵי שְׁמוֹת אֱלֹהִים, וְעַל שְׁנֵי שְׁמוֹת אֱלֹהִים נֶאֱמַר אֲזַיְרְנוּנוּ עֲצֵי הַיַּעַר. וְנִעְנָה מִלֶּאֱחָף מִתּוֹךְ אֵשׁ מִשְׁמִים וְאוֹמֵר, הֵן הֵן מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, וְהֵיוּ מִתְקַבְּצִים מִלֶּאֱכִי הַשָּׁרֵת כְּמוֹ בְּמִזְמוּטֵי חֶתָן וְכֻלָּה. אָמַר רוּעָה הַנֶּאֱמָן : בְּרוּךְ יְהִי הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁאִמַּר דְּבָרִים אֱלֹהִים לִיחַד בָּהֶם אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם שְׁכִינָתוֹ.

קוֹם אֱלֵיהֶוּ הַנְּבִיא לְכַבֹּד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְשְׁכִינָתוֹ, וְיִתְעוֹרְרוּ עִמָּךְ שְׁאֵר הַנְּבִיאִים, וַעֲשֵׂה לוֹ קֶן בַּחֲבוּר הָזֶה, וְלִכְלֵל הַמִּחְנוֹת שֶׁהוֹלְכִים מִגְרָשִׁים אֶחָד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְשְׁכִינָתוֹ, לְחַבְרָם בַּחֲבוּר הָזֶה שֶׁתִּמָּצֵא בּוֹ מְנוּחָה לַמִּחְנוֹת שֶׁל הַנְּשֻׁמוֹת הַלְלוּ שֶׁהוֹלְכִים מִגְרָשִׁים מִהַשְׁכִּינָה, שֶׁהֵיא יְחִידָה, אִיכָּה יִשְׁבֶּה בְּדָר, וְלִהְיוֹת בּוֹ מְנוּחָה לַמִּחְנוֹת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם הֵן אֲרָאֵלִים צִעְקוּ חֲצָה מִלֶּאֱכִי שְׁלוֹם מִרְיָבִינִי, וְאֵין שְׁלוֹם אֲלֵא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

קוֹם לְחַבְרָם בַּחֲבוּר הָזֶה, שֶׁהֵרִי כְּשֵׁי שֶׁבִּישְׂרָאֵל מִשְׁכִּילִים, מֵאֱלֹהִים שֶׁנֶּאֱמַר בָּהֶם וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ, זֶה שֶׁנֶּאֱמַר סֵפֶר

מִלֶּא"ף כְּחוֹשֶׁפֶן תִּרִין שְׁמָהּ כְּחֹדָא, וּבִגִּין דָּא אֶתְקָרִי מִלֶּאֱחָף שֶׁר הַפְּנִים, דְּעַל יְדֵי שְׁלִיחָא דָּא מְתַיַּחֲדִין בְּשֵׁית יוֹמֵי דְחוֹל, אֲבָל בְּיוֹמָא דְשַׁבְּתָא לֹא סִלְקִין תִּרִין שְׁמָהּ אֵלִין, דְּאִינוּן עֲמוּדָא דְאֲמִצְעִיתָא וְשְׁכִינָתָהּ, וְלֹא מְתַיַּחֲדִין עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, אֲלָא בְּצַדִּיק חֵי עוֹלָמִין, וְעַלֵּיהּ אֶתְמַר כִּי עוֹף הַשָּׁמַיִם יוֹלִיף אֶת הַקּוֹל, קוֹל (דף ג ע"א) דְּקְרִיאַת שְׁמַע, וּבַעַל כִּנְפִים יִגִּיד דָּבָר דְּבִדּוֹר דְּעֻלּוֹתָא, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ, וּבִגִּין דָּא (משלי י כו) וְצַדִּיק יְסוֹד עוֹלָם הוּא כְּלִיל כָּלָא, וְבִיה מְתַיַּחֲדִין תִּרִין שְׁמָהּ אֵלִין, וְעַל תִּרִין שְׁמָהּ אֵלִין אֶתְמַר (דח"א מו לג) אֲזַיְרְנוּנוּ עֲצֵי הַיַּעַר, וְנִעְנָה מִלֶּאֱחָף מִגּוֹ אִשָּׁא מִשְׁמִיא וְאוֹמֵר, הֵן הֵן מַעֲשֵׂה מִרְכָּבָה, וְהֵיוּ מִתְקַבְּצִין מִלֶּאֱכִי הַשָּׁרֵת כְּבִמְזֻמוּטֵי חֶתָן וְכֻלָּה. אָמַר רַעֲיָא מְהִימָנָא בְּרִיךְ יְהִי בּוֹצִינָא קְדִישָׁא דְאָמַר מִלִּין אֵלִין, לִיחַדָּא בְּהוֹן קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינָתָהּ.

קוֹם אֱלֵיהֶוּ נְבִיאָה לִיקְרָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינָתָהּ, וְיִתְעוֹרְרוּ עִמָּךְ שְׁאֵר נְבִיאִים, וְעַבִּיד לִיה קֶנָּא בְּהֵאִי חַבּוּרָא, וְלִכְלֵל מִשְׁרִיין דְּאֶזְלִין מִתְפָּרְכִי בְּתַר קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינָתָהּ, לְחַבְרָא לֹון בְּהֵאִי חַבּוּרָא, לְאַשְׁתַּפְּחָא בִּיה נִיחָא לְאֵלִין מִשְׁרִיין דְּנִשְׁמָתִין דְּאֶזְלִין מִתְפָּרְכִין מִשְׁכִּינָתָא, דְּאִיהִי יְחִידָהּ אִיכָּה יִשְׁבֶּה בְּדָר (איכָּה א) וְלֹא שֶׁתִּפְּחָא בִּיה נִיחָא לְמִשְׁרִיין דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (ישעיהו לג ז) הֵן אֲרָאֵלִים צִעְקוּ חֲצָה מִלֶּאֱכִי שְׁלוֹם מִרְיָבִינִי, וְלִית שְׁלוֹם אֲלֵא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

קוֹם לְחַבְרָא לֹון בְּהֵאִי חַבּוּרָא, דְּהֵא כֹד אִית בִּישְׂרָאֵל מִשְׁכִּילִים, מֵאֵלִין דְּאֶתְמַר בְּהוֹן (דניאל יד ג) וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הַרְקִיעַ,

הזהר, שיודעים לעבד את רבונם ולהוציא אזכרות של השמות של הקדוש-ברוך-הוא ושכינתו בכונה, ולחברם בקול של קריאת שמע ובדבור של תפלה, שהם שני השמות - יאהדונה"י, שבהם כלולים כל ההיות והכנויים ועשר הספירות.

במה מלאכים, שהם חיות המרכבה ושורפים ואופנים וכל עשר הכחות שכלולים בהם, שמשמשים את עשר הספירות, כלם ופניהם וכנפיהם פרודות לפיו כנגד האזכרות הללו שהן יאהדונה"י, בין בקריאת שמע, בין בתפלה, בין בשירות ותשבחות והודאות, שבכל אזכרה שיוציא מפיו בכל מקום ובכל דבור, צריך לכוון הדבור באדני וקול ביהו"ה וליחדם כאחד ביחוד שהוא יחיד נעלם שמחבר אותם ומיחד אותם כאחד, וכו' צריך הכונה, שלא תלוי לומר בו קול ודבור, אלא מחשבה.

בשיוורד הקדוש-ברוך-הוא בקריאת שמע, נאמר בחיות ואשמע את קול כנפיהם, בעשרה מיני הלולים: בשיר פשוט שהוא י' כת"ר, כפול שהוא י"ה חכמ"ה ובינ"ה, משלש ביה"ו שהוא חס"ד גבור"ה תפארת, מרובע ביהו"ה שהוא נצ"ח הו"ד יסו"ד מלכו"ת, ששומרים את הצפור הקדושה - ישראל - ביניהם, וקוראים בה לישראל שהוא העמוד האמצעי, והינו שמע ישראל הרי יורד אליה, צריך לקשרו עמה, וליחדם ביחוד אחד ללא פרוד כלל. ולכן מי ששח בינתים אותה שיחה, עברה היא בידו.

דא דאתקרי ספר הזהר, דידיעין למפלח למאריהון, ולאפקא אזכרות דשמחן דקודשא בריך הוא ושכינתיה בכונה, ולחברא לון בקול דקריאת שמע, ובדבור דצלותא, דאינון תרין שמחן יאהדונה"י, דבהון כלילן כל הווי"ן וכנויי"ן ועשר ספירן.

במה מלאכין דאינון חיוון דמרפבתא ושורפים ואופנים, וכל עשר כחות דכלילן בהון דמשמשין לעשר ספירות, פלהו ופניהם וכנפיהם פרודות (יחזקאל א) לפומוי, לקבל אלין אזכרות, דאינון יאהדונה"י, בין בקריאת שמע בין בצלותא בין בשירות ותשבחות והודאות, דבכל אזכרה דיפוק מפומוי בכל אתר ובכל ממלל, צריך לכונא דיבור באדני קול ביהו"ה, וליחדא לון כחדא, ביחדא דאיהו יחיד נעלם, דמחבר לון ומיחד לון כחדא, וביה צריך הכונה, דלא תליא למימר ביה קול ודבור אלא מחשבתא.

בר נחית קודשא בריך הוא בקריאת שמע, אתמר בחיוון ואשמע את קול כנפיהם (שם כד), בעשר מיני הלולים, בשיר פשוט דאיהו י' כת"ר, כפול דאיהו י"ה חכמ"ה ובינ"ה, משולש ביה"ו דאיהו חס"ד גבור"ה תפארת, מרובע ביהו"ה דאיהו נצ"ח הו"ד יסו"ד מלכו"ת, דנטרין צפרא קדישא ישראל ביניהו, וקראן בה לישראל דאיהו עמודא דאמצעיתא, והיינו שמע ישראל, הא נחית לגבה, צריך לקשרא ליה בהדה, וליחדא לון ביחדא חדא בלא פירודא כלל, ובגין דא מאן דשח בנתים עבירה היא בידו ההיא שיחה.

וְלָמָּה קוֹשְׁרִים אוֹתוֹ עִמָּה לֹא"ח
עם ד' כלולה מארבע פרשיות?
כדי שלא יהיה פורח ממנה
ותשאיר יחידה, איכה ישובה
בדד, ומשום זה קושרים אותו
עמה בכמה קשורי תפלין בכמה
קשורי ציצית שלא יזוז ממנה.

וְכָל קֶשֶׁר הוּא מַצֵּד שֶׁל הָאוֹת י',
ושני קשרים הם, שהם קשר של
ראש, הקשר של זרוע שמאל.
והם י' מן יאהדונה". יהו"ה
- ארבע פרשיות התפלין, וראו
כל עמי הארץ פי שם יהו"ה
וכו'. אדנ"י - ארבעה בתי
התפלין. אהי"ה אשר אהי"ה -
מבפנים של התפלין, בעשרים
וארבע אנפרות התפלין של
ראש ובעשרים ארבע אנפרות
התפלין של יד, וזו האם
העליונה, תפלין של רבון
העולם קוראים לו, תפלין על
ראש העמוד האמצעי. מכסה
אותו האם בכנפיה, שהן
רצועות התפלין, וקושרים אותו
ישראל עם השכינה התחתונה
בתפלין של יד, ולו אומרים
שמע ישראל, הבן של זקן
הזקנים, וזו חכמה עליונה, ועל
שמו נקרא העמוד האמצעי
ישראל, שיר א"ל, שיר משמאל,
שיר של לויים, א"ל מימין של
הכהנים, העמוד האמצעי
ישראל כולל את שניהם.
החכמה יורדת בכרפת הפה
בימין, ובו הרוצה להחכים
יורים, האם יורדת בקדשת
הלויים משמאל, ובו הרוצה
להעשיר יצפין. עמוד האמצעי
הקשר של שניהם, היחוד של
שניהם.

אף כן יסוד חי העולמים,
הקשר של העמוד האמצעי
והשכינה התחתונה באיזה
מקום בתפלה, שבו כלולים

ואמאי קשרין ליה בהדה לא"ח עם ד',
כלילא מארבע פרשין, בגין דלא
יהא פרח מינה, ואשתארת יחידה, איכה
ישובה בדד, ובגין דא קשרין ליה בהדה
בכמה קשורי תפלין, בכמה קשורי דציצית,
דלא יזוז מינה.

וְכָל קֶשֶׁר אִיהוּ מִסְטָרָא דְאֵת י', וְתָרִין
קֶשֶׁרִין אֲנֹן, דְּאֲנֹן קֶשֶׁר דְּרִישָׁא קֶשֶׁר
דְּדְרוּעָא שְׁמָאלָא, וְאֲנֹן י"י מִן יֵאוּהֹנָה"י,
יְהו"ה אֲרַבַּע פְּרָשִׁין דְּתַפְלִין, וְרָאוּ כָּל
עַמֵּי הָאָרֶץ פִּי שֵׁם יְהו"ה וכו' (דברים כח

א. אדנ"י ארבע בתי תפלין, אהי"ה אשר
אהי"ה מלגאו תפלין, בחד ועשרין אנפרות
תפלין דרישא ובחד ועשרין אנפרות
תפלין דיד, ודא אימא עלאה, תפלין
דמארי עלמא קארינן ליה, תפלין על
רישא דעמודא דאמצעיתא, כסי ליה אימא
בגדפהא דאינון רצועין תפלין, וקשרין ליה
ישראל בשכינתא תתאה בתפלין דיד, וליה
אמרין שמע ישראל, ברא דסבא דסבין, ודא
חכמה עלאה, ועל שמייה אתקרי עמודא
דאמצעיתא ישראל, שיר א"ל שיר משמאל
שיר דלויים, א"ל מימינא דכהניא, עמודא
דאמצעיתא (דף ג ע"ב) ישראל כליל תרויהו,
חכמה נחית בברכתא דכהנא בימינא, וביה
הרוצה להחכים יורים, אימא נחית בקדושה
דלויאי משמאלא, וביה הרוצה להעשיר
יצפין, עמודא דאמצעיתא קשורא דתרויהו
יחודא דתרויהו.

אוף הכי יסוד חי עלמין, קשורא דעמודא
דאמצעיתא ושכינתא תתאה, באן אתר
בצלוחתא, דביה כלילן תמני סרי ברכאן,
וביה מתייחדין תרין שמקן כחדא אינון

לֹחַ זֹהָר שׁ"ס דף הַיּוֹמִי מִסֵּכַת עֲבוּדָה זָרָה

דף הש"ס	זוהר עמודים:
עבודה זרה דף ב	ח"ז שכא-שכב
עבודה זרה דף ג	ח"ז שכג-שכד
עבודה זרה דף ד	ח"ז שכה-שכו
עבודה זרה דף ה	ח"ז שכז-שכח
עבודה זרה דף ו	ח"ז שכט-של
עבודה זרה דף ז	ח"ז שלא-שלב
עבודה זרה דף ח	ח"ז שלג-שלד
עבודה זרה דף ט	ח"ז שלה-שלו
עבודה זרה דף י	ח"ז שלו-שלה
עבודה זרה דף יא	ח"ז שלט-שמ
עבודה זרה דף יב	ח"ז שמא-שמב
עבודה זרה דף יג	ח"ז שמג-שמד
עבודה זרה דף יד	ח"ז שמה-שמו
עבודה זרה דף טו	ח"ז שמז-שמח
עבודה זרה דף טז	ח"ז שמת-שנ
עבודה זרה דף יז	ח"ז שנא-שנב
עבודה זרה דף יח	ח"ז שנג-שנד
עבודה זרה דף יט	ח"ז שנה-שנו
עבודה זרה דף כ	ח"ז שנו-שנח
עבודה זרה דף כא	ח"ז שנט-שס
עבודה זרה דף כב	ח"ז שסא-שסב
עבודה זרה דף כג	ח"ז שסג-שסד
עבודה זרה דף כד	ח"ז שסה-שסו
עבודה זרה דף כה	ח"ז שסז-שסח
עבודה זרה דף כו	ח"ז שסט-שע

דף הש"ס	זוהר עמודים:
עבודה זרה דף כז	ח"ז שעא-שעב
עבודה זרה דף כח	ח"ז שעג-שעד
עבודה זרה דף כט	ח"ז שעה-שעו
עבודה זרה דף ל	ח"ז שעז-שעה
עבודה זרה דף לא	ח"ז שעט-שפ
עבודה זרה דף לב	ח"ז שפא-שפב
עבודה זרה דף לג	ח"ז שפג-שפד
עבודה זרה דף לד	ח"ז שפה-שפו
עבודה זרה דף לה	ח"ז שפז-שפח
עבודה זרה דף לו	ח"ז שפט-שצ
עבודה זרה דף לז	ח"ז שצא-שצב
עבודה זרה דף לח	ח"ז שצג-שצד
עבודה זרה דף לט	ח"ז שצה-שצו
עבודה זרה דף מ	ח"ז שצז-שצח
עבודה זרה דף מא	ח"ז שצט-ת
עבודה זרה דף מב	ח"ז תא-תב
עבודה זרה דף מג	ח"ז תג-תד
עבודה זרה דף מד	ח"ז תה-תו
עבודה זרה דף מה	ח"ז תז-תח
עבודה זרה דף מו	ח"ז תט-תי
עבודה זרה דף מז	ח"ז תיא-תיב
עבודה זרה דף מח	ח"ז תיג-תיד
עבודה זרה דף מט	ח"ז תטו-תטז
עבודה זרה דף נ	ח"ז תיז-תיח
עבודה זרה דף נא	ח"ז תיט-תכ

דף הש"ס	זוהר עמודים:
עבודה זרה דף נב	ח"ז תכא-תכב
עבודה זרה דף נג	ח"ז תכג-תכד
עבודה זרה דף נד	ח"ז תכה-תכו
עבודה זרה דף נה	ח"ז תכז-תכח
עבודה זרה דף נו	ח"ז תכט-תל
עבודה זרה דף נז	ח"ז תלא-תלב
עבודה זרה דף נח	ח"ז תלג-תלד
עבודה זרה דף נט	ח"ז תלה-תלו
עבודה זרה דף ס	ח"ז תלז-תלח
עבודה זרה דף סא	ח"ז תלט-תמ
עבודה זרה דף סב	ח"ז תמא-תמב
עבודה זרה דף סג	ח"ז תמג-תמד
עבודה זרה דף סד	ח"ז תמה-תמו
עבודה זרה דף סה	ח"ז תמז-תמח
עבודה זרה דף סו	ח"ז תמט-תנ
עבודה זרה דף סז	ח"ז תנא-תנב
עבודה זרה דף סח	ח"ז תנג-תנד
עבודה זרה דף סט	ח"ז תנה-תנו
עבודה זרה דף ע	ח"ז תנז-תנח
עבודה זרה דף עא	ח"א א-ב
עבודה זרה דף עב	ח"א ג-ד
עבודה זרה דף עג	ח"א ה-ו
עבודה זרה דף עד	ח"א ז-ח
עבודה זרה דף עה	ח"א ט-י
עבודה זרה דף עו	ח"א יא-יב

ספר פְּנִינֵי הַזָּהָר

הַדָּקָה הַיּוֹמִית
לְזָהָר דָּף הַיּוֹמִי
הַחֲדָשׁ הַשָּׁלֵם וְהַמְּנַקֵּד

מַסְכֵּת עֲבוּדָה זָרָה

מִלְקוּט מִסֵּפֶר "אוֹר הַזָּהָר" עִם הוֹסְפוֹת חֲדָשׁוֹת

הַמְחַלֵּק לְכָל יָמוֹת הַשָּׁנָה עַל פִּי סֵדֶר לַמּוֹד ש"ס דָּף הַיּוֹמִי, לְשִׁבְעַת שָׁנִים, וּמִסְדֵּר לְלַמּוֹד בְּרִבּוּי לְהַתְחַבֵּר בְּדָקָה אַחַת לַתְּנָא הָאֱלָכִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א בּו יבְאָר גְּדוֹל הַחַיּוּב לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד הַזָּהָר הַקָּדוֹשׁ וְהַתְּקוּנִים וְחֻקֵּי הָאֻמָּת שְׁחָבַר הַתְּנָא הָאֱלָכִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א - אֲשֶׁר גִּילָה סוּדוֹת נִפְלְאִים בַּתּוֹרָה, שֶׁבָּהֶם הָעוֹלָם קָנָם, וְהַשָּׂאִיר צִנְצָנֶת הַמֶּן בְּרָכָה לְדוֹר אַחֲרָיו עַקְבֶּתָא דְּמִשְׁיָחָא לְהַצִּילָנוּ מִגְּלוֹת הַחֹל הַזֶּה, וְעַל יְדֵי זֶה תִּמְלֹא הָאָרֶץ דְּעוֹה כַּמִּים לָיִם מְכַסִּים, בְּגָאֵלָה הַשְּׁלִימָה בְּמִהְרָה בְּרַחֲמִים.

מַעֲלָתָהּ - טְהוּרָתָהּ - קִדְשָׁתָהּ - סִגְלָתָהּ

קוֹבֵץ גְּדוֹל מִתְלַמּוֹד בְּבִלִי יְרוּשָׁלַיִם, מְדַרְשִׁים, זוה"ק, תְּקוּנִים, רַאשׁוֹנִים וְאַחֲרֹנִים, סִפְרֵי שׁו"ת, סִפְרֵי בַעֲשׂוֹת"ק וְתַלְמִידֵי, הַגֵּר"א וְתַלְמִידָיו, גְּדוֹלֵי הַסִּפְרָדִים הַדְּבֻקִים בְּכַתְבֵּי הָאֵר"י, סִפְרֵי מוֹסֵר, קְרוֹב לְאֶלֶף צַדִּיקִים וּמְרָאָה מְקוֹמוֹת, כָּלֵלִים יְסוֹדִיִּים וְעֵיקָרִיִּים בְּעֶנְיָן לַמּוֹד הַזָּהָר וְהַתְּקוּנִים.

דְּבָרֵיהֶם הַקָּדוֹשִׁים חוֹצְבִים לְהַבִּיט אֵשׁ, מְלַהֲבִים נֶפֶשׁ הָאָדָם, מְדַרְיָ וּמוֹרָה דְּרָדָה, לְהַתְמִיד בְּלַמּוֹד הַזָּהָר, וּלְסַיֵּם מִידֵי שְׁבוּעָה בְּשְׁבוּעָה כָּל פְּרִשְׁתַּת הַזָּהָר.

אוֹסֵף עֲנֻקִי בְּמַקְצוֹעַ זֶה עֲדִין לֹא רָאָה אוֹר הַדְּפוּס עַד הַיּוֹם

תִּקְנִיתָנוּ כִּי דְבָרֵיהֶם הַקָּדוֹשִׁים יַעֲשׂוּ רוֹשֵׁם בְּלִבּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְזֶה יִהְיֶה פְּרִי עֲמָלִי לְהַבִּיא הַבְּרָכָה לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּכָל מְקוֹם שֶׁהֵם.

בְּזָהָר דָּא יִפְקוּן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי

עִיר וְקִדְיֵשׁ מִן שְׁמַיָּא נְהַת - כִּי לֹא תִשְׁכַּח מִפִּי זִרְעוֹ

שָׁנַת סִפְ"ר או"ר הַזָּהָר/ר' עִם כּוֹלֵל שְׁלֹשָׁה תִּיבוֹת
- [בְּגִימָטְרִיא] תִּשְׁעִ"ג לַפ"ק חוֹדֶשׁ שִׁבְט תִּשְׁע"ג
הוֹצָאָה שְׁבִיעִית עִם הוֹסְפוֹת חֲדָשׁוֹת וְתִיקוּנִים
חוֹדֶשׁ אֵלּוּל תִּשְׁע"ו לַפ"ק - עִידָה"ק בֵּית שִׁמְשׁ תּוֹבֵב"א

"כל ישראל מתחזקים היטב בלימוד זוהר וש"ס
באהבה" בגימטריה = 1913 "וְזָרְקָתִי עֲלֵיכֶם
מִיָּם טְהוֹרִים וְטִהַרְתֶּם" = 1913 (יחזקאל פרק
לו כה) "יִשְׁמַע חֶכְם וְיוֹסֵף לָקַח וְנָבוֹן תַּחְבֵּלוֹת
יִקְנֶה" = 1913 (משלי פרק א' ה').

"בראשית" אותיות "תא רשב"י", כלומר: "בא
רשב"י", בראשית כל העולם נברא בשביל
התורה שנקראת ראשית, ובשביל ישראל
שנקראו ראשית, ולמען שיבוא הרשב"י ויגלה
תורתו לדור אחרון ובזכותו נגאל, ובזכות ובכח
הלמוד הקדוש הזה נצא מן הגלות, לא בזולת
זה הלמוד, כִּאֲשֶׁר אָמְרוּ בְּרַעֲיָא מְהִימָנָא (פרשת
נשא) זֶה לְשׁוֹנוֹ: בְּהָאֵי חֲבוּרָא דִּילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר
הַזֶּה, מִן זֹהָרָא דְּאִמָּא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה. בְּאֵלֵין
לֹא צְרִיךְ נִסְיוֹן, וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמִטְעָם
מְאִילָנָא דְּחַיִּי, דְּאִיהוּ הָאֵי סֵפֶר הַזֶּה, יִפְקֹון
בֵּיהּ מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי. וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן, (דְּבָרִים לב)
"ה' בָּדַד יִנְחֵנוּ", עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

ספר פניני הזוהר

הדקה היומית
לזוהר דף היומי
המחולק ל-7 שנים

מסכת עבודה זרה

ספר פניני הזוהר לזוהר דף היומי: הוא ספר לימוד יומי, המבוסס על ספר הזוהר הקדוש שכתב התנא האלוכי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

פניני הזוהר: הם משפטים קצרים שנבחרו בהקפדה מתוך ספר אור הזוהר השלם, בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, מטרתם להאיר בכל יום, אור מגוון מרומים, הנקרא זוהר הרקיע, אל נשמתו של כל יהודי, בלימוד דקה אחת מתחברים לתנא האלקי הרשב"י הקדוש.

בזכות השמיעה או הקריאה של מאמרי הזוהר נשמתו של כל יהודי תרגיש ששולחים לה צלילים מאינסוף ב"ה, שמדברים בשפתה, הנשמה תרגיש כיסופים וגעגועים למקור מחצבתה, אור הקדושה והטרה תעטוף בחמימות ואהבה האינסופיים המזומנים לכל יהודי.

בלימוד הדקה הזאת יוליד בלב כל יהודי יראה ואהבה גדולה להשם יתברך, בתשוקה שתגרום להתחזקות בקיום תורה ומצוות לשמה, ויסיף וילך מחיל אל חיל.

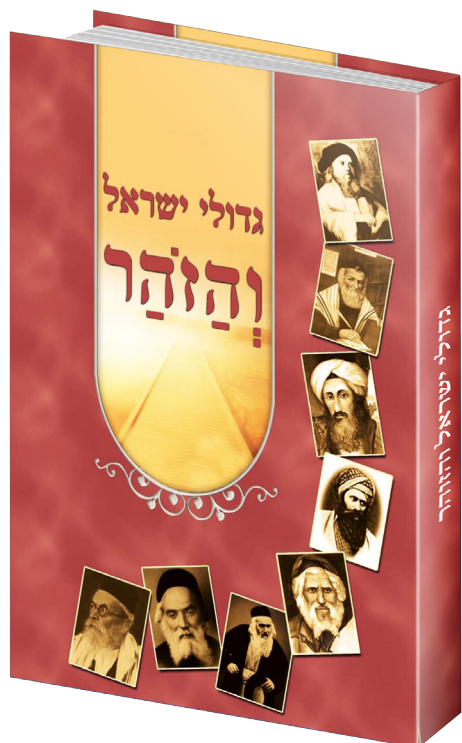
עצם הלימוד הזוהר מזכך את הנשמה ומאיר אותה, ובזכות דקה של לימוד בכל יום, הלומד מסיר מעליו גזרות קשות חולאים, מחלות ויסורים רבים רח"ל, ומזכה את עצמו, ואת כל משפחתו, ואת כל עם ישראל, לשפע של רחמים, שמחה ואהבה, ומזרז את בואו של משיח צדקנו בגאולה השלמה בב"א.

פניני הזוהר: שולבו יחד עם זוהר דף היומי על כל הש"ס שיצאו בהוצאת מפעל הזוהר העולמי, בראשותו של הגה"צ האדמו"ר מהאלמין - הרב שלום יהודה גרוס שליט"א.

הפתגמים כוללים קטעים קצרים של הזוהר והדרכות לחיי היום יום, ולעבודת השם על פי ספר הזוהר, בעקבות הצעה של גדולי המקובלים, הוצע ללמוד ממנו מדי יום, במקביל ללימוד דף זוהר היומי והש"ס.

על ידי שנתדבק בעץ החיים, תרום קרני כנסת ישראל שבעתיים, ונזכה לראות בנחמת ציון וירושלים, במהרה בימינו אמן.

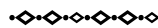
על ידי לימוד הדקה הזאת תראו ישועות בכל הענינים

תפילה קצרה לאומרה קדם הלימוד

לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה וכו'. על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עוזנו אם הבנים שמחה, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל.

הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הכתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפילת דוד המלך עליו השלום (תהילים סא ד' ה') כי היית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלך עולמים אחסה בסתר כנפיד סלה. ואזכה שבלימודינו זה יהיו שפתותיהם דוכבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר הזוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלך והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו וידינו כוננה עלינו וידינו כוננה עלינו (סוד ה')

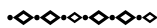
תפילה קודם לימוד קבלה מהאר"י זלה"ה

רבוץ העולמים ואדני האדונים. אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יהוה ^{אברהם יצחק ויעקב} אלהינו ואלהי אבותינו, בקידה ובהשתחויה, שקרבנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך שתמחל ותסלח לכל חטאתינו ועונותינו. ואל יהיו עונותינו מבדילים בינינו לביןך. ובכן יהי רצון מלפניך יהוה ^{אברהם יצחק ויעקב} אלהינו ואלהי אבותינו, שתכונן את לבבנו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזנה לדברינו אלה, ותפתח לבבנו הערל בסודות תורתך. ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך בריח ניחות. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל בחינותינו. ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דברך אלה בעולם. וזכותם וזכות אבותם וזכות תורתם ותמימותם יקדשתם יעמד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה

שְׁאֲנוּ לִוְמוֹדִים. כַּמֵּאֲמַר נָעִים זְמִירוֹת יִשְׂרָאֵל, גַּל עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת
מִתּוֹרֶתְךָ. יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמָרֵי פִי וְהִגִּיוֹן לִבִּי לִפְנֶיךָ, יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ ^{אֱלֹהֵינוּ רַבִּל} צוּרֵי וְגֹאֲלֵי.
כִּי יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ ^{אֱלֹהֵינוּ רַבִּל} יִתֵּן חֲכָמָה, מִפִּי דַעַת וּתְבוּנָה:

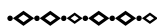
רַבּוֹן עֲלֵמִין, דָּאֲנָת הוּא מְגַלִּי עֲמִיקָתָא וּמִסְתַּרְתָּא וְגַלִּי רוּיָא. יְהֵא רַעּוּא
מִן קְדָמְךָ לְאַסְכְּרָא מְלִין בְּפוּמָנָא, לְקִימָא בְּנָא מְקָרָא שְׁכָתוּב, וְאַנְכִי
אַהִיָּה עִם פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֵּר. וְלֹא גִיעוּל בְּכִסּוּפָא קְדָמְךָ. וְגַזְפִּי
לְמִשְׁמַע רִזִּין עֲלֵאִין דְּאוֹרִיתָא מְפּוּמָא דְּרִישָׁא דְּמַתִּיבְתָּא עֲלֵאָה. אֲמֵן וְכֵן
יְהִי רִצּוֹן, אֲמֵן, סְלֵה:

וְנִהָר יֵצֵא מַעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת־הַגֶּן, וּמִשָּׁם יִפְרֹד וְהִיָּה לְאַרְבַּעָה רָאשִׁים:
וְהַמִּשְׁכָּלִים יִזְהָרוּ כְּזֶהֶר הַרְקִיעַ, וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכְבִּים לְעוֹלָם
וָעֵד: גַּל־עֵינֵי וְאַבִּיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרֶתְךָ:

תַּפְּלָה לְרִפּוּאוֹת וַיִּשׁוּעוֹת

הַרְיֵנִי מִקְבַּל עָלֵי מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל וְאַהֲבַת לְרַעְךָ כְּמוֹד, וְהַרְיֵנִי אוֹהֵב כָּל
אֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּנַפְשִׁי וּמַאֲדִי, וְהַרְיֵנִי מוֹמֵן אֶת פִּי לְלַמֵּד בְּסִפְר
הַזֶּהֶר הַקְדוּשׁ לְזִכּוֹת ... פב"פ (וְכֵאֵן יִפְרֹט בְּקִשְׁתּוֹ) [לְרִפּוּאֵת ...] [יִשׁוּעַת ...]
[לְבָנִים ...] הַשֵּׁם יִשְׁלַח דְּבָרוֹ יַחְזִקְהוּ [וְיִרְפָּאֵהוּ בְּרִפּוּאֵת הַנַּפֶּשׁ וּרְפּוּאֵת
הַגּוּף בְּרַמ"ח אֲבָרָיו וּשְׁס"ה גִּידָיו בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל וְיֵאֲרִיךְ יָמָיו
וּשְׁנוֹתָיו בְּנְעִימִים] [וְיִוְשִׁיעָהוּ בְּדִבְרֵי יִשׁוּעָה וּרְחֻמִּים ...] אֲמֵן סְלֵה.

תַּפְּלָה לְאַחַר קְרִיאַת הַזֶּהָר

יְהִי רִצּוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה־אֱלֹהֵינוּ ^{אֱלֹהֵינוּ רַבִּל} אֱלֹהֵי וְאַלֹהֵי אֲבֹתֵי שְׂיִתְקִים בְּנוֹ עֲתָה
מְקָרָא שְׁכָתוּב וְאַשִּׁים דְּבָרֵי בְּפִיךָ וּבְצֵל יָדֵי כְּסִיתִיךָ לְנֹטַע שְׁמִים
וְלִיסֹד אֶרֶץ, לְהַעֲלוֹת לְרוּמָם וּלְתַקֵּן הַרְסוֹת וְחֲרָבוֹת הַשְׁכִּינָה הַקְדוּשָׁה
לְקִשּׁוּט וּפּוּרְפִירָא עֲלֵאָה וּלְאַרְמוֹן שְׁעַל מְכוּנּוֹ יֵשֵׁב לְהַחְזִיר עֲמִירָה לְיוֹשְׁנָהּ
וְקִים בְּנוֹ מִהֲרָה מְקָרָא שְׁכָתוּב "וְהִיָּה אוֹר הַלְבָּנָה כְּאוֹר הַחֲמָה וְאוֹר הַחֲמָה
יְהִיָּה שְׁבַעַתִּים כְּאוֹר שְׁבַעַת הַיָּמִים". וְזִכּוֹת הַרְשָׁב"י הַקְדוּשׁ וּבְנוֹ רַבִּי

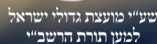
אַלְעָזָר, וְיוֹתָם בֶּן עֲזִיָּהוּ, יַעֲמֹד לָנוּ לְתַקֵּן הָעוֹלָם מִיּוֹם שֶׁנִּכְרָא עַד סוֹפוֹ
כְּרָצוֹנוֹ וְכְרָצוֹן יִרְאִיו. וּבִזְכוּת הַיּוֹתָנוּ עֶסְקִים בַּחֲכָמָה הַזֹּאת, עַל יָדָהּ
תִּתְקַרֵּב הַגָּאוֹלָה, וְיִשְׁוּעָתָהּ מִהֲרָה תַצְמִיחַ, לְעָלוֹי שְׂכִינַת עֲוֹנוֹ בַּמְהֲרָה
בְּיָמֵינוּ. וְיִקְוִים בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב וַיֹּאמֶר אֱלֹקִים יְהִי אוֹר, וַיִּזְרַח עָלֵינוּ אוֹר
יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל}, בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה^{הַתְּהִלָּה וְהַתְּהִלָּה} אַחֵד וְשְׁמוֹ אַחֵד, אָמֵן נִצַּח
סֶלָה וְעַד. (נֶסֶח הַתַּפִּלָּה מִתּוֹךְ לְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבִּי חַיִּים וִיטָאֵל זִיע"א)

מוֹדָה אֲנִי לִפְנֵיךְ יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁזִּכְיָתָנִי לְלַמּוֹד
וּלְהַגִּיט בְּסֵפֶר הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה זִיְהֲרָה עֵילָאָה, וּזְכוּת הַתְּנָאִים
הַקָּדוֹשִׁים שֶׁלִּמְדָנוּ תוֹרָתָם יַעֲמֹד לָנוּ וּלְזֶרְעֵנוּ וְנִזְכֶּה לְהַבְטָחַת הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה
נט, כ-כא) וְכֹא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וְלִשְׁבִי פֶשַׁע בִּיעֲקֹב נָאִם יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} וְאֲנִי זֹאת
בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי בְּפִיךָ
לֹא יִמּוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זֶרַע זֶרַעךָ אָמַר יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} מַעֲתָה וְעַד
עוֹלָם. וְיִתְקַיֵּים בָּנוּ הַנְּבוּאָה (יִשְׁעִיָּה נא, טז) וְאֲשִׁים דְּבָרִי בְּפִיךָ וּבְצֶל יָדִי
כְּסִיתֶיךָ לְנִטְע שָׁמַיִם וְלִיסֹד אֶרֶץ וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עֲמִי אֲתָה. וּבִרְפַת מַשָּׁה
רַעֲיָא מִהִימָנָא תִתְגַּלָּה בַּמְהֲרָה דִּידֵךְ, יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} בְּרַד יִנְחֵנוּ וְאִין עֲמוֹ
יֵאל נִכְר, יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׁמַח לִבֵּנוּ וְתִגַּל נִפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בְּאַמַּת בְּאִמֹר לְצִיּוֹן
מָלֵךְ אֱלֹקֶיךָ, בְּרוּךְ יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל} לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. (סיד ה')

אַלְהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מָלֵךְ רַחֲמָן רַחֵם עָלֵינוּ טוֹב וּמִטִּיב הַדָּרֵשׁ לָנוּ.
שׁוּבָה אֵלֵינוּ [עָלֵנוּ] בְּהֶמוֹן רַחֲמֶיךָ בְּגִלָּל אָבוֹת שְׁעָשׂוּ רְצוֹנָךְ.
בְּגַה בִּיתְךָ כְּבִתְחִלָּה וְכוֹנֵן מִקְדָּשְׁךָ עַל מְכוֹנוֹ. וְהִרְאֵנוּ בְּכִנְיָנוּ וְשִׁמְחָנוּ
בְּתַקְוָנוּ. וְהִשָּׁב שְׂכִינְתְּךָ לְתוֹכוֹ, וְהִשָּׁב כְּהָנִים לְעַבֹּדְתָם וְלוֹיִים לְדוֹכָנָם
לְשִׁירָם וְלִזְמָרָם. וְהִשָּׁב יִשְׂרָאֵל לְגוֹיָהֶם. וּמִלָּאָה הָאֶרֶץ דַּעַה אֶת יְהוָה^{אֱלֹהֵינוּ הַבֵּל}
לִירְאָה וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ הַגָּדוֹל הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא אָמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן.
(סי"ת)

אנחנו מוכן לומד זוהר!

תוכן העניינים

ג	"בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאלת העם!"
ד	דרשה בבית ים חודש סיון תשע"א
ז	ספר מלמדים וזהר
ז	דרשה בבית שמש חשון תשע"א
	חזק והתעוררות למלמדים ללמוד ספר הזהר הקדוש, ובפרט לנערים קטנים,
ז	כמבואר בזהר הקדוש, מכ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א
ז	ספר סוד הזהר
	דרשה מכבוד קדשת אדמו"ר מהאלמין שליט"א ביומא דהילולא של המקבץ
	האלוקי צדיק יסוד עולם רבי מרדכי שרעבי זכותו יגן עלינו, ראש לעדת
	המכונים מקים ומיסד ישיבת נהר שלום בירושלים עיר הקדש, אצל הרב בניהו
ז	יששכר שמואלי שליט"א, אור לכ' מר חשון תשע"א לפ"ק
ז	מפתח הענינים
מג	ספר השכינה וזהר
	דרשה מאת כ"ק אדמו"ר מהאלמין שליט"א בקבר רחל, ט"ו כסליו תשע"א,
	וסיום כל ספר הזהר, וסיום משניות, ביומא דהילולא של מחבר המשניות
	רבינו הקדוש רבי יהודה הנשיא זיע"א, על ידי "מפעל הזהר העולמי" - שעל
	ידי "חברה מזכרי הרבנים העולמי" מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס כ"ק
מג	מן אדמו"ר שליט"א
נד	ספר מתיקות הזהר
	דרשה ליומא דהילולא של הצדיק הקדוש רבי דנאל פריש זכר צדיק לברכה
נד	י"ד שבט תשע"א לפ"ק
סו	כד בעי בר נש לאתדכיא כמה אנון דמזמנין ליה
עג	ברוך ה' לעולם אמן ואמן
עד	ספר דרכי הרשב"י
	דרשה לסיום השישי בזהר הקדוש [בשלוש שנים] בעיר התורה אלעד ערב
עד	ראש חודש שבט, תשע"א לפ"ק

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף ב

"בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאולת העם!"

התבטא פעם צדיק ואמר: בבוא מלך המשיח, עם ישראל נקבצו ובאו לך, ופליטת העם ששים ושמיים, בעת הזאת יתבונן מלך המשיח בעיניו הטהורות יבחן כל אחד ואחד לפי מעשיו, לפתע ירים ידו ויראה באצבעו, כולם ירימו עיניהם בפליאה ויביטו במחזה, אז ישמיע מלך המשיח את קולו ויאמר, בהפנותו אצבע על יהודי מסויים: "בזכותך הגעתי! לך יש חלק בגאולת העם!". כך יראה על כל יהודי ויהודי שפעל למען ביאתו.

הלואי שנזכה להיות מן הזוכים המאשרים, שהמשיח בכבודו ובמצמו יעיד עלינו - "בזכותך הגעתי".

על כן, יהודים יקרים, תנו לימוד לשם שמים, הקריבו מדקוהיכם למען השכינה הקדושה, לעשות נחת רוח ליוצרנו, לגרם לפדות נפשנו, ונלך כולנו כאחד יחד לקבל את אור פני מלך המשיח בב"א.

ובלנו כאחד נזכה שיקויים בנו נבואת הרשב"י זכאה דרא דהאי אתגליא ביה ובסגולתו וקראתם דרור" ותחזנה עינינו, בן דוד משיחנו מלך ביופיו יבוא ויגאלנו, ב"עוז" והדר אלקינו, ובשכר זאת א-ל חי חלקינו, ונחה עליו רוח ה' צורנו מגינינו, יגלה כבוד מלכותך עלינו, ואז ישמח לבנו, ותגל נפשנו, בישועת מלכינו, והלואי שנזכה עוד בשנה זו, להבטחה "פימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" ונזכה כלנו יחד לגאולה השלמה במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן: ימלוך ה' לעולם אמן ואמן:

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ג

דְּרָשָׁה בַּבֵּית יָם חֹדֶשׁ סִיּוֹן תשע"א

לְשֵׁם יְחִיד קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינָתָהּ. בְּדַחֲלוֹ וּרְחִימוֹ.
 לַיְחִיד שֵׁם י"ה בּו"ה בְּיַחְוָדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל.
 וַיְהִי נֹעַם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ.
 וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָהּ. בְּשֵׁם ה' נַעֲשֶׂה וְנַצְלִיחַ

בְּרוּכִים הַבָּאִים בְּשֵׁם ה'!!

בְּרִשּׁוֹת הָרַבָּנִים הַגָּאוֹנִים, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת שְׁלִיט"א, וּמִזְכֵּי
 הָרַבִּים שְׁאֲרָגְנוּ אֶת קְבוּץ הַגָּדוֹל הַזֶּה, וְכָל הַקָּהָל
 הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה.

פְּתוּב בְּפֶרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, "וַיִּקַּח קִרְחַ", וְאָמְרוּ בְּזוֹה"ק (קִרְחַ
 קע"ו ע"א), וַיִּקַּח קִרְחַ, מֵאִי וַיִּקַּח? לָקַח עֲצָה רָעָה
 לַעֲצֹמוֹ שֶׁכָּל הָרוֹדֵף אַחֲרֵי מָה שְׁאִינוֹ שְׁלוֹ מִפְּסִיד גַּם אֶת
 חֲלָקוֹ, וְאָמְרוּ חַז"ל, (בְּרַש"י כָּאן טז ז'), "וַיִּקַּח שְׁפָקַח הָיָה מָה
 רָאָה לְשָׁטוֹת זֶה, עֵינָיו הִטְעָתוּ", וּמִפְּרֵשׁ הָרַבִּי הַקָּדוֹשׁ רַבִּי
 אֱלִימֶלֶךְ זִי"ע, שֶׁכֵּן אָדָם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי עֵינָיִם, בְּאַחַד צָרִיךְ
 לִרְאוֹת גְּדֻלַּת הַבוֹרָא, וּבְשֵׁנִי שְׁפִלוֹת עֲצֹמוֹ, וְקִרְחַ הִסְתַּכֵּל
 רַק בְּעֵין אַחַת עַל גְּדֻלַּת הַבוֹרָא וְלֹא הִסְתַּכֵּל בְּשְׁנֵי עֵינָיו
 גַּם עַל שְׁפִלוֹת עֲצֹמוֹ, וְזֶה "עֵינָיו הִטְעָתוּ", שֶׁהִסְתַּכֵּל רַק
 בְּעֵין אַחַת, עַכְתָּ"ד.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף ד

ובאמת יש להתבונן מנין יזכה האדם לשני עינים אלו?

פֶתַח המרח"ו זי"ע, מה שאמר הנביא ירמיהו (ד' כ"ד),
 "וְכָל הַגְּבָעוֹת הַתְּקַלְקְלוּ", אלו הבחורים
 התלמידים הקטנים שרואים את מלמדיהם שאינם רוצים
 ללמוד זוה"ק ותורת הסוד, על פן גבעות אלו נתקלקלו
 ולבם שרש פורה ראש ולענה ועלתה בהם חלודת טיט
 ורפש לכפר בחכמת האמת... ואין ספק כי לא יהיה להם
 חלק בעולם הבא כנזכר בזהר. ועוד כתב שם, כי הכל תלוי
 בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה היא גורמת
 אחור ועפוב בגין בית מקדשנו ותפארתנו המכונה ונקרא
 "הדר הפרמל", כמו שאמר הכתוב (שיר השירים ז' ו):
 "ראשך עליך כפרמל"... כי אין לו להקדוש ברוך הוא
 קורת רוח בעולמו, אלא כאשר עוסקים בחכמה זו.

רואים שכדי לזכות ליראת שמים טהורה, שידע שפלות
 עצמו מכרחים ללמוד זוהר הקדוש, ובכך נצלים
 מקלקולים וכפירות, וזוכים להפיר גדלות הבורא יתברך
 שמו, וכאשר כל ישראל יעסקו בלימוד הזוהר הקדוש מיד
 נגאלים וניצלים מחבלי משיח. וכל עקר ביאת האדם
 לעולם הזה הוא כדי שילמד את הלימוד הקדוש הזה.

ובאמת כבר הרעיא מהימנא [הוא משה רבנו ע"ה]
 מצוה אותנו ללמוד זוהר הקדוש דווקא, כי
 תורת הרשב"י מאיר עד סוף הדורות, וצריך ללמוד ללא
 הפסק ולא לתת מנוחה לקדוש ברוך הוא עד שיגאלנו

(זוהר פנחס ריט.)

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ה

פֶּתַח הַרְמַב"ם (הלכות תעניות פרק א-ג) וְדָבַר זֶה מִדֶּרֶכִּי
הַתְּשׁוּבָה הוּא שְׁבִיזְמָן שְׁתִּבּוֹא צָרָה וַיִּזְעֲקוּ עָלֶיהָ
וַיִּרְיעוּ, יִדְעוּ הַכֹּל שֶׁבְּגָלָל מַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים הוֹרַע לָהֶן,
כִּכְתוּב (יִרְמְיָהוּ ה, כה) "עֲוֹנוֹתֵיכֶם הִטּוּ וְגו' וְזֶה הוּא שְׁיִגְרָם
לָהֶם לְהַסִּיר הַצָּרָה מֵעֲלֵיהֶם.

אַב"ל אִם לֹא יִזְעֲקוּ וְלֹא יִרְיעוּ אֵלָא יֹאמְרוּ דְּבַר זֶה מִמְּנַהֲג
הָעוֹלָם אֵרַע לָנוּ וְצָרָה זֹאת נִקְרָה נִקְרִית, הֲרִי זֶה דֶּרֶךְ
אֲכֻזְרִיּוֹת וְגוֹרָמַת לָהֶם לְהִדְבֵּק בְּמַעֲשֵׂיהֶם הָרָעִים וְתוֹסִיף
הַצָּרָה צָרוֹת אַחֲרוֹת, הוּא שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה (וַיִּקְרָא כ"ו)
"וְהִלַּכְתֶּם עִמִּי בְּקָרִי" "וְהִלַּכְתִּי עִמָּכֶם בְּחֵמַת קָרִי", כְּלוּמַר
כְּשֶׁאֲבִיא עֲלֵיכֶם צָרָה כְּדִי שֶׁתְּשׁוּבוּ, אִם תֹּאמְרוּ שֶׁהוּא קָרִי
אוֹסִיף לָכֶם חֵמַת אוֹתוֹ קָרִי.

יהודים יקרים! הַזְמַן הוֹלֵךְ וְאוֹזֵל... שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שָׁנוֹת
בְּרִיאַת הָעוֹלָם הוֹלְכִים וּמִסְתַּיִּמִּים, עוֹבְרִים,
חוֹלְפִים בִּיעָף.

הַמַּצֵּב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל (ובְּעוֹלָם כּוֹלּוֹ) מְעוֹרֵר דָּאָגָה, וְהֵלֵב
נִקְרָע וְכָל עֵין תִּזּוֹל וְתִדְמָע מִגְדֹּל הַצָּרוֹת הַפְּרָטִיּוֹת
וְהַכְּלָלִיּוֹת רַח"ל.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ו

יְדוּעַ מֵאָמַר חַז"ל מִיּוֹם שֶׁחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אֵין לָךְ יוֹם שֶׁקָּלָלְתוּ מְרֻבָּה מִחֲבֵרוֹ, וְכָל הַיָּשׁוּב עוֹמֵד בַּסִּפָּנָה נוֹרָאָה רַח"ל "כְּכַבְּשָׁה אֶחָת שְׁעוֹמֶדֶת בֵּין שְׁבָעִים זָאֲבִים" (שְׁבָעִים אַמּוֹת). וְכַמְדָּמָה שֶׁכָּבַר הִגַּעְנוּ לְמֵאמָר דּוֹד הַמֶּלֶךְ ע"ה "לָמָּה רָגַשׁוּ גּוֹיִם" וְגו'. וְהָאֻמּוֹת מַצְחִצְחוֹת הַחֲרָבוֹת, וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהַשְׁעֵן אֶלָּא עַל אֲבִינוּ שֶׁבְּשָׁמַיִם, וְלִקְנוֹת ל"סִכְתָּה לְרֹאשִׁי בְּיוֹם נָשָׁק" (תְּהִילִים פָּרָק קמ), דָּבָר אַחֵר "בְּיוֹם נָשָׁק". זֶה נִשְׁקוּ שֶׁל גּוֹג (יְרוּשָׁלַיִם יְבָמוֹת עח.).

וּמִמֶּנּוּ בְּיָמֵינוּ הוֹצִיאוּ כְּרוֹזִים לְהַתְּכוֹנֵן וּלְסַדֵּר הַמְּקַלְטִים וְלֹא יוֹדְעִים מְתִי יִכְנֹס בְּרֹאשׁ שֶׁל אֶחָד הַמְּשַׁגְּעִים שֶׁמְּסִיבֵנוּ לְהַתְּחִיל מִלְחָמָה רַח"ל, הַצָּבָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִתְּכוֹנְנִים ח"ו שֶׁלֹּא תָּבוֹא מִלְחָמָה כִּי הָאוֹיֵב הַתְּחִמָּשׁ בְּטִילִים אִיוֹמִים שְׁמִי יוֹדֵעַ מִי יוֹכֵל לְהִינָצֵל, וְכֻלָּם שׁוֹבְרִים אֶת הָרֹאשׁ מֶה לַעֲשׂוֹת, וְאִם כְּדַאי לְהַקְדִּים וּלְפַתֵּחַ מִלְחָמָה מִצַּד יִשְׂרָאֵל, וְכִמוֹ הָאֵילָה שְׁצוּעָקָת לַהֶשֶׁם יִתְבָּרַךְ כְּשֶׁצָּרִיכָה לָלֶדֶת, כֵּךְ עִם יִשְׂרָאֵל נִמְצָאִים בְּמִצָּב שֶׁעַל פִּי דֶרֶךְ הַטֶּבַע אֵין יוֹדְעִים מֶה לַעֲשׂוֹת?

חִיבִים אָנוּ לַעֲצֹר וּלְהַתְּכוֹנֵן: נַחֲפָשָׁה דִּרְכֵינוּ וְנַחֲקוֹרָה, עַל מֶה וְלָמָּה כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר גְּרוּעַ מִחֲבֵרוֹ? מִדּוּעַ הַתּוֹרָה הַנִּלְמָדֶת, כְּבִיכּוֹל אֵינָה מְגִינָה וּמַצִּילָה מִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים. אֵיךְ זֶה שֶׁהַשְׂכִּינָה בּוֹכָה וְצוּעָקָת וְהַגְּאוּלָּה לֹא מְגִיעָה? וּבְיָמֵינוּ קָשִׁים אֵלּוּ הָעוֹבְרִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הַשֵּׁם יַצִּילָנוּ וְאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מֶה יֵלֵד יוֹם, וְרַבִּים שׁוֹאֲלִים וּמְבַקְשִׁים עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה בְּמָה לַעֲוֹרֵר רַחֲמֵי שָׁמַיִם וּלְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קְשׁוֹת ה"י.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף ז

אמר רבי שמעון בר יוחאי זי"ע (תיקוני זוהר, תיקון מ"ג):
"ועוד מי שגורם שתסתלק הקבלה והחכמה (זוהר, פנימיות התורה). - מתורה שבעל פה ומתורה שבכתב, וגורם שלא ישתדלו בה, ואומר שאין אלא פשט בתורה ובגמרא (לומדים רק פשט התורה והגמרא כל היום, והמבין יבין...), בודאי הוא יסלק את המים מההוא נהר ומההוא גן, אוי ואבוי לו, טוב שלא נברא בעולם, ולא ילמד אותה תורה שבכתב ובעל פה, ונחשב לו, כאילו החזיר את העולם לתהו ובהו, וגורם עניות בעולם וארך הגלות!!" - וכן כותב הרשב"י הקדוש (תיקוני זוהר, תיקון ל'): **"אוי לאלה שעובדים את השכינה ביושב, ולא משתדלים בלימוד חכמת הקבלה, אבוי להם שגורמים עניות, וחרב ובזה (מלחמות) והרג ואבדן בעולם, ומסלקים את רוח המשיח"**.

אנו מתפללים בכל יום ופרס עלינו סכת שלומך, וזהו זכות לימוד הזוהר הקדוש שמגן ומסכך עלינו, והשכינה הקדושה פורשת כנפיה ושומרת עלינו. וזהי העצה אחת היעוצה "לימוד תורה לשמה", בלימוד הזוהר הקדוש בשמחה ובאחדות, אשר בכחו לעצור כל פרענות ולהשפיע כל הברכות ברוחניות ובגשמיות, וכידוע תקנת הרמח"ל זי"ע ללימוד הזוהר הקדוש ברציפות - שמציל מן הפרענות - ומביא הגאולה (עיין ספר אור הזוהר פ"ה, וכן הובא בספר "תורתו מגן לנו").

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף ח

מוזרי ורבותי !!!

בְּלָנוּ יחד צריכים להתחזק ולקיים את דברי קדשו של
התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זי"ע א, פני שנו
מדותי (גיטין ס"ז) ופרש רש"י למדו תורתו, וכבר הבטיח
הרעיא מהימנא ואליהו הנביא זכור לטוב שבזכות הלמוד
והקריאה בספר הזהר"ק נצא מן הגלות ברחמים, (אף ללא
הבנה כלל פידוע מדברי רבותינו). וכדאי הוא רבי שמעון לסמוך
עליו בשעת הדחק. ורואים מזה בעליל שרק בזכות
הקריאה והלמוד בספר הזהר"ק מבטח לנו שנזכה ונגאל
ברחמים בלא צרות ויסורים רח"ל.

בְּעֵינֵינוּ רואים בחוש איך שמתקיימת נבואת הנביא עמוס
(פרק ח' יא-יב): "הנה ימים באים נאם ה' אלוקים
והשלחתי רעב בארץ לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם
לשמע את דברי ה'.

ומכל קצוות הארץ דורשים ומבקשים את דבר ה',
להתחבר אל התנא האלקי הרשב"י זי"ע
ולהשתתף עם כלל ישראל בלימוד הקדוש הזה. אשר הוי
ידוע שכל המסימים את ספר הזהר הקדוש באחדות
בבחינת "פנישתא חדא" (זוהר הקדוש) הם זוכים להיות
"אלף המגן תלוי עליו כל שליטי הגבורים" (שיר השירים ד,
ד), - עליהם תלוי ועומד הצלת כלל ישראל, "כל שליטי
הגבורים" והם שולטים על הגבורות וממתקים אותם,
ומיד באה הגאולה ברחמים. וכבר תקנו גאוני וצדיקי
ירושלים זי"ע (בשנת תרפ"א), לארגן אלף סיומי זוהר כדי
לזכות לגאולה בבחינת "האלף לך שלמה".

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ט

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זָכִינוּ שְׁבִדּוּרָנוּ הַתֵּאֲחָדוּ כָּל כֶּף הַרְבֵּה אֲנָשִׁים וּבִיחָד סִימּוֹ זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ אֵלֶּף אֲלָפֵי פַעַמִּים, וַיֵּשׁ לָנוּ כָּכָר קָרוֹב לְאֵלֶּף בְּתֵי מִדְרָשִׁים שְׁמִסִּימִים כָּל שָׁבוּעַ אֶת הַזוֹהַר "ק הַמְּחֻלָּק ל-70 חֻלְקִים סָךְ הַכֹּל יוֹתֵר מִחֻצֵּי מַלְיוֹן סִיּוּמִים בְּשָׁנָה. וְרוֹאִים בְּזֶה הַתְּגַשְׁמוֹת הַבְּטָחָתוֹ שֶׁל הָרֶשֶׁב"י ע"ה, שֶׁהַכִּין רְפוּאָה לַמָּכָה, וְהַכִּין לָנוּ אֶת הַזוֹהַר הַקִּדּוּשׁ כְּדֵי שְׁנוּכַל לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה וּלְזִכּוֹת לִירֵאת שָׁמַיִם בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן, וּלְזִכּוֹת לְלִמּוּד תּוֹרָה לְשִׁמְיָה, וְעַל יְדֵי לִימוּד הַזוֹהַר נִזְכָּה לַחֲזוֹר בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלִימָה בְּשִׁמְחָה וּבְאַהֲבָה, וּבֹו נִנְצֵל וּבֹו נִגָּאֵל, (כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ כָּל הַצַּדִּיקִים תַּלְמִידֵי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְעוֹד).

וּפְתַב הַשֵּׁל"ה הַקִּדּוּשׁ: "הִנֵּה מִבְּאֵר מִכָּאן שֶׁחֲבוּר הַזוֹהַר הִיָּה עֲתִיד לִהְיוֹת גָּנוּז וְכו' עַד שְׁיָבוֹא הַדּוֹר הָאַחֲרוֹן בְּסוֹף הַיָּמִים, שָׂאֵז יִתְגַּלֶּה לְתַחְתּוֹנִים. וּבִזְכוֹת הָעוֹסְקִים יָבוֹא מְשִׁיחַ, כִּי אֵז תִּמְלֵא הָאָרֶץ דַּעַה בְּסִבָּתוֹ אֲשֶׁר זֶה תִּהְיֶה סִבָּה קְרוֹבָה לְבִיאָתוֹ, וְזֶה שֶׁאָמַר וּבִגְיָנָה "וְשִׁבְתֶּם אִישׁ אֶל אַחֲזָתוֹ" וְכו', כְּדֵי שֶׁבִּזְכוֹת זֶה יִגָּאֵלוּ יִשְׂרָאֵל, כִּשֵּׁם שֶׁלֹּא נִגָּאֵלוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁהֲצַרָּךְ הַקִּדּוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְקַדְּשֵׁם בְּדָם הַפֶּסַח וּבְדָם הַמִּילָה, כֵּן הִגָּאֵלָה הָעֲתִידָה לֹא יִהְיֶה הִגָּאֵלָה עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְתוֹסֶפֶת הַקִּדְשָׁה הַזֹּה, וְהוּא רִצּוֹן הָאֵל יִתְבָּרָךְ, וְאֲשֶׁרִי הַזִּזְכָּה בָּהּ" (עֲשֶׂרָה מְאֻמוֹת מְאֻמָּה רִאשׁוֹן, שְׁנֵי לוחות הַבְּרִית).

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף י

וְנִזְכִּיר מַעַט מֵהַמַּעֲלוֹת הַנִּשְׁגָּבוֹת שֶׁל לומְדֵי הַזוֹהַר
הַקָּדוֹשׁ כְּמוֹ שֶׁנֶּזְכְּרוּ בְּדִבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים:

כְּתוּב בְּתִיקוּנֵי זוֹהַר חֲדָשׁ (ע"ב ע"ד, זוֹהַר נִשְׁא). אֵלּוֹ
שְׁלֹמֹמַדִּים זֶהר... יִנָּצְלוּ מֵהַמְּבֹרָא וּמִמְלַחְמַת גּוֹג
וּמִגּוֹג כְּמוֹ בְּתַבַּת נֹחַ, וְכֵן צִוָּה הַרְמַח"ל זי"ע לְלַמּוֹד
בְּרָצִיפוֹת אֶת הַזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כְּדִי לְזַכּוֹת לְהִינָצֵל וּלְהַכְנִס
לְתַבַּת נֹחַ שֶׁהוּא הַזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ.

וּבְתִיקוּנֵי זוֹהַר (בְּפֶרוֹשׁ כְּגֵן הֶרֶק) כְּתוּב, נִצּוּלִים מִכָּל פְּגָעִים
רָעִים. זֹכִים לְהַשְׁבִּיחַ הַקְּטָרוּגִים, מְבַטְלִים אֶת
הַקְּלָפוֹת וּמְבִיאִים אֶת הַמְּשִׁיחַ (הַגִּר"א-אָבֵן שְׁלֵמָה, חֲסֵד לְאַבְרָהָם,
דגמ"א שְׁמִינִי) מִטֶּהֱרָה וּמִקְדָּשׁ הַנֶּפֶשׁ. (פְּלֵא יוֹעֵץ). מְקַרְבִּים אֶת
הַגָּאֻלָּה וְעוֹשִׂים נֶחֱם רוּחַ גָּדוֹל לְיוֹצְרָם (מק"מ לְתִיקוּן"ז).
הַלּוֹמְדִים זוֹה"ק בַּחוּל: שָׁעָה אַחַת מְקַבְּלִים שְׂכָר כְּמוֹ שָׁנָה
שְׁלִימָה. בְּשִׁמְחָה: כְּמוֹ אֶלֶף שָׁנָה, בְּצַעַר: כְּמוֹ מֵאָה אֶלֶף
שָׁנָה. בְּשִׁבְת: כְּמוֹ אֶלֶף שָׁנָה תוֹרָה. בְּשִׁמְחָה: כְּמוֹ מִלִּיּוֹן
שָׁנָה. בְּצַעַר: כְּמוֹ מֵאָה מִלִּיּוֹן שָׁנָה תוֹרָה. (הַרִי"ח הַטּוֹב,
אוֹרְחוֹת צְדִיקִים, אַבְדֵּר"ג).

רַבּוֹתֵי שְׁמַעְתֶּם? לִימוּד זוֹה"ק בְּשִׁבְת אֶתָּה מְקַבֵּל שְׂכָר
כְּמוֹ שְׁלֹמֶדֶת 100 מִלִּיּוֹן שָׁנָה תוֹרַת הַפֶּשֶׁט, זֹאת
אוֹמֶרֶת כְּמוֹ לִימוּד ש"ס בְּבִלִי וִירוּשְׁלָמִי מִלִּיּוֹן פְּעָמִים,
אֵיזָה מִתְּנָה יָפָה נִתְּנוּ לָנוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ, הַרְשָׁב"י, וְאַלְיָהוּ
הַנָּבִיא זי"ע"א!!!

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יא

רק הם בלבד זוכים שתפלותיהם נשמעות ומתקבלות (ר"י אבוהצירא, "בגדי השדר"). רק הם נקראים עובדי ה' לשם שמים, שלא על מנת לקבל פרס. וזוכים לקבל פני שכינה, ומרואי פני המלך (רבי אברהם אזולאי, פרקי אבות). אם אתה רוצה להשתדך עם עובדי ה' אז תחפש מי שלומד זוהר כשיבוא המשיח יאמר עליהם: "בזכותך הגעתי!", לך יש חלק בגאולת העם!". מי יתן והיה שיתחילו ללמד עם הצאן קדושים את הזהר הקדוש... ובודאי זוכים לגאולה בקרוב בלי חבלי משיח (הצדיק מקאמארגא זי"ע).

וּנְרָמוּ בְּדַבְרֵי דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה (תהילים פרק ק"י ג') "עמך נדבת ביום חילך בהדרי קדש מרחם משחר לך טל ילדתיך" - שכאשר עמך מתנדבים ללמוד ביום שבת קודש - שזה "יום חילך", שלמוד בשבת קודש הוא כפול אלה. - "בהדרי קדש" - זה זוהר הקדוש, שלמוד שעה בו הוא כלימוד שנה פשט כדברי הכסא מלך. "מרחם משחר", הוא הרשב"י זי"ע, שנקרא "קדוש מהריון" וכאשר תתקשר לנשמתו על ידי לימוד תורתו "לך טל ילדתיך" - כבאור הספורנו, תזכה לטל החיים ולא תזקין לעולם. שבכך זוכה להיות רענן וצעיר כל ימי חייו ולעבוד את השם אלקינו כל הימים מתוך נחת ושמחה.

וְאָמַר רַבִּי פִּנְחָס מִקָּאָרִיץ זצ"ל: מלמד צריך שילמד זהר, שהוא בחינת "עץ חיים", ויוכל להמשיך נשמה לתלמידים. כי בזה שחרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח נשמה אמתית (חכם הרזים).

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יב

יְהוּדִים קְדוֹשִׁים! אַחִים אֲהוּבִים! מִמָּשׁ תַּעֲנוּג לְרֵאוֹת וּמִפְעִים הַלְּבָבוֹת, הָאֵיךְ נִתְחַבְּרוּ כָּל הַיְּהוּדִים זְקֵנִים עִם נְעָרִים בְּכָל בֵּיתִי הַכְּנִסִּיּוֹת וּבֵיתִי הַמְּדֻרָּשׁוֹת, לְלַמֵּד כָּל שַׁבָּת קוֹדֶשׁ [שִׁפְדוּעַ מַעֲלַת הַלְמוּד בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ עוֹלָה כְּפוּל אֵלַי, וְלַמּוֹד זוֹהַר הַקְּדוֹשׁ שְׁעָה בִּימּוֹת הַחוּל עוֹלָה לְשָׁנָה, וְשְׁעָה בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ אֵלַי שָׁנָה, וְכַאֲשֶׁר הַלְמוּד הוּא מִתּוֹךְ שְׂמִיחָה עוֹלָה לְעֶרֶךְ מַלְיוֹן שָׁנָה, וּבִצְעַר מֵאָה מַלְיוֹן שָׁנָה - רֵאֵה סֵפֶר עֶרְכָּה שֶׁל שְׁעָה].

וּבְלִמּוּד בְּמִנִּין מְקַבְּלִים שָׂכָר כְּפוּל אֵלַי, כִּי כָּל בִּי עֲשֶׂהָ שְׂכִינָתָא שְׂרִיא, וְכָל מָה דִּיֵּהְבִי מִשְׁמִיא נּוֹתְנִים בְּאַלְף (זוה"ק פְּרָשַׁת וַיֵּצֵא דָף קס"א עמוד א'), וּבְזָכוּי הָרַבִּים עוֹד כְּפוּל אֵלַי כִּדְאִיתָא בְּמִדְרָשׁ רַבָּא (שִׁיר הַשִּׁירִים פְּרָשָׁה ח' פֶּסְקָא ט"ז). וּמִמֵּי אֵת לָמַד, מְשַׁבְּטוֹ שֶׁל יִשְׁשָׁכָר וּמְשַׁבְּטוֹ שֶׁל נִפְתָּלִי, שְׁבָטוֹ שֶׁל נִפְתָּלִי עַל יְדֵי שְׁהִיּוֹ לְמַדִּין תּוֹרָה שְׁלֹא בְּמִקּוֹמָן נָטְלוּ שָׂכָר אֵלַי הֵדָּא הוּא דְּכָתִיב "וּמִנִּפְתָּלִי שְׂרִים אֵלַי", אֲבָל שְׁבָטוֹ שֶׁל יִשְׁשָׁכָר עַל יְדֵי שְׁהִיּוֹ לְמַדִּין תּוֹרָה בְּמִקּוֹמָן נָטְלוּ שָׂכָר מֵאַתִּים שְׁנָאֵמַר "רֵאשִׁיָּהֶם מֵאַתִּים וְכָל אֲחֵיהֶם עַל פִּיהֶם".

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יג

וּבַמִּדְרָשׁ זוטא (קהלת פרשה ה'): רבי יעקב אמר בשם רבי יוחנן למד ולא למד אין לך הבל גדול מזה. מכאן אמרו אין הרב נוטל שכר תלמידיו עד שילמדנו לאחרים. שנאמר "האלף לך שלמה" וגו' (שיר השירים ח' י"ב). העולה מכאן שהמזכה את הרבים שילמדו בצבור זהו הקדוש בשבת קודש שעה עולה לו כמו למוד תורת הנגלה 100,000,000,000 שנה - מאה טריליון שנות תורה. [וכל אחד יכול לזכות לזה בקלות אם בעל נפש הוא], ובזהר רציא מהמנא פרשת משפטים (ק"כ) כתב, שישאל ושהם נקראים "אילת" הם נרדפים מפני הרשעים, ואז יתעורר נפתלי שהוא "אילה שלוחה הנותן אמרי שפר", והוא יעורר את המשיח בן דוד שהוא מצד ימין, עין שם. ויש לרמז שנפתלי הם אלו שמוסרים נפשם ומציעים עצמם לזכוי הרבים, והם זוכים לקרב את הגאולה ולהביא את המשיח, ודוקא האוחזים במדת נפתלי שהם מזכוי הרבים בלימוד התורה ואינם נחים במקומם, הם אלו שמעוררים את הגאולה ובזכותם המשיח בא.

עֵתָה צריך להחליט האם אתה שייך למי שרוצה לזכות למאה טריליון שנות תורה, ולהביא את המשיח, או חס ושלום לפול לקלפת הערב רב, כי זה כנגד זה עשה האלקים, והבוחר בקדש הוא חושק לזכות את הרבים וזכות הרשב"י תעמד לו ולזרעו עד עולם בזה ובבא.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יד

מוֹרֵי וְרַבּוֹתֵי, תִּרְאוּ אִיךָ יְכוּלִים לְזַכּוֹת בְּקִלּוֹת לְמֶאֱה טְרִילִיּוֹן שָׁנוֹת תּוֹרָה אֲתָה קוֹנֶה 10 סְטִים שֶׁל 10 כְּרָכִים זוֹהַר עִם בִּיאור שָׁזָה עוֹלָה 1300 ש"ח, כָּל סָט 130 ש"ח, מִמֶּשׁ בְּחִינָם וּתְאָרָגָן בְּשִׁבְתָּ שְׁעֶשֶׂר אֲנָשִׁים יִלְמְדוּ שְׁעָה אַחַת זוֹהַר הַקְדוּשָׁה, יֵשׁ לָךְ זְכוּת שֶׁל מֶאֱה טְרִילִיּוֹן שָׁנוֹת תּוֹרָה וְכֵן כָּל שִׁבְתָּ וְשִׁבְתָּ, כֵּן יֵשׁ לָךְ זְכוּת לְהַצִּיל עִם יִשְׂרָאֵל מִכָּל צָרוֹת וּלְהַבִּיא אֶת הַמָּשִׁיחַ, בְּרוּךְ ה' הַרְבֵּה צְדִיקִים זָכוּ כְּבֹר לְקִנּוּת וּלְחֵלֶק עֲשָׂרוֹת סְטִים וְאִירָגָנוּ שִׁיעוּרִים אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֵלֶקָם וְאֲשֶׁרֵי יִלְדָתָם, אֱלוֹהִים הַעֲשִׂירִים הָאֲמִתִּיִּים, וְכָל יְהוּדֵי הַמֶּאֱמִין בְּשֹׁכֵר וְעוֹנֵשׁ בְּאַמֶּת, יִרְאֶה לְאָרָגָן מִנֵּין יְהוּדִים שִׁילְמְדוּ בְּצָבוֹר שְׁעָה אַחַת בְּשִׁבְתָּ זוֹהַר הַקְדוּשָׁה וּמָשִׁיחַ יוּכַל לָבוֹא בְּמַהֲרָה.

וְאִם בְּרִצּוֹנָךְ לְזַכּוֹת לְעוֹלָמוֹת נִצָּח! "עֵין לֹא רָאֲתָה.." וּלְקַרֵּב הַגָּאוּלָּה - הִנֵּךְ יְכוּל לִהְיוֹת שְׂתָף בְּמַפְעֵל הַזוֹהַר הָעוֹלָמִי וּלְזַכּוֹת אֶת כָּל הַיְּהוּדִים בְּלִימוּד הַזוֹהַר הַקְדוּשָׁה עַל יְדֵי חֲלוּקַת סֵפֶר "עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה" הַמְעוֹדֵד וּמְעוֹרֵר לְלִמּוּד זוֹהַר"ק בְּכָל יוֹם, וּבִפְרָט בְּשִׁבְתָּ קוֹדֵשׁ וּבְיוֹם טוֹב, וְסִפְרֵי תִיקוּנֵי זוֹהַר, אֲדָרָא, תִיקוּנֵי זוֹהַר הַמְּחוּלָק, וְעוֹד סִפְרִים נִפְלְאִים אֲשֶׁר לֹא נִרְאוּ בְּכָל הָעוֹלָם כּוּלּוֹ, כְּגוֹן זוֹהַר הַמְּחוּלָק לְתַתֵּק"ס חֲלָקִים, שְׁבֻזָּה מְטִהֵר אֶת הָעוֹלָם כּוּלּוֹ, וְתַכְף וּמִיד נִגְאָלִים.

וְאִם בְּזַכּוּתָךְ יִלְמַד אֶפִּילוּ יְהוּדֵי אֶחָד תּוֹרַת הַזוֹהַר הָרִי תִזְכֶּה לְמִילִיוֹנֵי שָׁנוֹת תּוֹרָה, וּמִי יוּכַל לְחַשֵּׁב אֶת גּוֹדֵל הַשֹּׁכֵר הַנִּצָּחִי שִׁיזְקֶכּוּ לְזַכּוּתָךְ בְּוֹדָאוֹת !! !

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה - דָּף טו

בְּהַזְדַּמְנוּת זוֹ אֲנִי רוֹצֶה לְהַכִּיר טוֹבָה לְמִזְכָּה הָרַבִּים
הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הַמְקוּבָּל הָרַב בְּנֵיהוּ יִשְׁשַׁכָּר
שְׁמוּאֵלִי שְׁלִיט"א, וְכֵן לַצַּדִּיק הַמֵּיחָד בְּזִכּוּי הָרַבִּים וּבַפֶּרֶט
בְּהַדְפַּסַּת הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ, וְתוֹרַת הַרְשָׁב"י, רַבִּי פִּנְחָס רֵאוּבֵן
שְׁלִיט"א, עַל פּוּעֵלִים וּמַסִּירוֹת נַפְשָׁם לְהַדְפִּיס עֲשָׂרוֹת
אַלְפִּים סְפָרֵי זֶהָר הַקָּדוֹשׁ בְּמַחֲזִיר מְסַבֵּסָד. לְמַעַן יִשְׁמְעוּ
וְיִלְמְדוּ כָּל יִשְׂרָאֵל אֶת לִימוּד הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה
בֵּית יְהוּדִי שֶׁאֵין בּוֹ לִימוּד זֶהָר הַקָּדוֹשׁ, וְכֵן תוֹדָה נִפְלְאָה
לְאַרְגּוֹן הַקָּדוֹשׁ "הַיְדַבְּרוֹת" הַמְקָרֵב לָבָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל
לְאַבְיָהֶם שְׁבַשְׁמִים, בְּאַרְץ וּבְעוֹלָם כּוֹלּוֹ, וְכָל הַצִּמְאִים
מִמֶּנּוּ שׁוֹתִים, אֲשֶׁר לְקַחוּ עַל עֲצָמָם מְשִׁימָה קְדוֹשָׁה לְחֶלֶק
זֶהָר הַקָּדוֹשׁ לְכָל הַתּוֹמָכִים וְהַמְשַׁתְּתָפִים, וּבְזֶה יִתְעוֹרְרוּ
כָּל יִשְׂרָאֵל לָשׁוּב לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים.

וּכְעֵת אֵין לְשׁוֹם יְהוּדִי תְרוּץ מְדוּעַ לֹא יִלְמַד זֶהָר הַקָּדוֹשׁ,
אַלֵּא כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים מְקַשְׁיָבִים וְלוֹמְדִים זֶהָר
הַקָּדוֹשׁ וּמְקִימִים דְּבָרֵי אֱלֹקִים חַיִּים, מִפִּי מֶשֶׁה רַבֵּנוּ ע"ה,
שֶׁאָמַר: "בְּסַפְרָא דָּא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי" (רַעֲיָא מְהִימְנָא
נִשְׂא קכ"ד), בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף טז

ספר מלמדים וזהר

דרשה בבית שמש חשון תשע"א

חזוק והתעוררות למלמדים ולמזדקנים ספר הזהר הקדוש, ובפרט
לנערים קטנים, כמבואר בזהר הקדוש, מכ"ק אדמו"ר
מהאלמין שליט"א

ברוכים הבאים בשם ה'.

ברשות הרבנים הגאונים, ראשי ישיבות שליט"א,
ומלמדי תינוקות מזפי הרבים פכוכבים לעולם
ועד, וכל הקהל הקדוש הזה.

אודה ה' מאד בפי, ובתוך רבים אהללנו, אשירה לה' כי
גמל עלי.

בראשית אפתח בדברי הגמרא בכא מציעא (דף פ"ה
ע"א): אמר רב יהודה אמר רב ואמרי לה אמר
רבי חי' בר אבא אמר רבי יוחנן, ואמרי לה אמר רבי
שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן, כל המלמד את בן
חברו תורה זוכה ויושב בישיבה של מעלה שנאמר (ירמיהו
פרק ט"ו י"ט) "אם תשוב ואשיבך לפני תעמד", וכל
המלמד את בן עם הארץ תורה אפילו הקדוש ברוך הוא
גוזר גזרה, מבטלה בשבילו, שנאמר "ואם תוציא יקר
מזולל כפי תהיה".

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יז

אמר רבי פרנך אמר רבי יוחנן כל שהוא תלמיד חכם, ובנו תלמיד חכם, ובן בנו תלמיד חכם, שוב אין תורה פוסקת מזרעו לעולם שנאמר, (ישעיהו פרק נ"ט כ"א) "ואני זאת בריתי אותם אמר ה' רוחי אשר עליך ודברי אשר שמתי בפיך לא ימוש מפיה, ומפי זרעך, ומפי זרעך, אמר ה' מעתה ועד עולם". מאי אמר ה', אמר הקדוש ברוך הוא, אני ערב לך בדבר זה! מאי מעתה ועד עולם, אמר רבי ירמיהו מכאן ואילך תורה מתזרת על אכסניא שלה.

ברוך ה' זכיתי שעוד נכד, גמר את הא' ב' ואת העברי אותיות התורה הקדושה.

ידוע הספור מהגר"א זכר צדיק לברכה (שנכדי זכה להיות מצאצאיו) שכבד ביותר את הרבי שלמדו אותיות א' ב' ועברי, ואמר שהוא בודאי למדו תורת אמת מה שאין כן בשאר רבותיו.

הבעל התניא זכותו יגן עלינו אמר: שצריכים ללמד עם הילדים א' ב' עם נקודות קמץ א' א, קמץ ב' ב, ולהשגיח שהילדים יגידו את העברי ברור, שמכל מילה נברא מלאך, והמלאכים מגנים על הילדים עם אבותיהם, ומלמדיהם.

ובידוע קדשת האותיות והנקודות שהם למשה מסיני, וכמובא בזהר ובתקוני זהר בכמה מקומות, ולא רק האותיות ונקודות עצמן אלא אפילו שמותיהם, וכמובא שם ששמות הנקודות הם ראשי תבות שמות מלאכים וכו'...

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף יח

וַעֲלֵ כֵּן עָלִי לַתֵּן תּוֹדָה לַמַּלְמֵד שֶׁלֹּמֵד אֶת הַיְלָדִים א'-ב' וְעָבְרִי.

ובפרט כעת שזכה להתחיל חמש ויקרא שהוא פרשת הקרבנות, ואי אפשר לשער גדל מעלת למוד הקרבנות, ובפרט של תינוקות של בית רבן, ואזכיר רק בקצור על מעלת הקרבנות מהמובא בזוהר הקדוש פרשת נח, שאם נח היה מביא קרבן לפני המבול היה השם יתברך מוחל לכל העברות ולא היה מביא מבול לעולם, ואחר שנח יצא מן התבה וראה העולם שמים, עמד וצעק רבונו של עולם מדתך רחום וחנון, איפה הרחמנות שלך שחרכת ומחקת עולם גדול כזה של 10 דורות?

אמר לו הקדוש ברוך הוא רציא שטיא היה לך להקריב קרבנות לפני המבול, ומאריך שם בגדל מעלת משה רבינו שמסר עצמו על כלל ישראל.

ובתוב בספר הקדוש אגרא דפרקא, (אות קכ"א), שזה תורה של תינוקות של בית רבן נקראת תורה לשמה, ותורה לשמה נקראת תורת אמת, כמבואר במלאכי (ב', ו-ז) "תורת אמת היתה בפיהו, ועולה לא נמצא בשפתיו, בשלום ובמישור הלך אתי, ורבים השיב מעון". כי שפתי כהן ישמרו דעת, ותורה יבקשו מפיהו, כי מלאך ה' צבאות הוא.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף יט

ומהנביא מלאכי למדו חכמינו זכרונם לברכה במסכת חגיגה (דף ט"ו ב'): אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא אם דומה הרב למלאך ה' צבאות יבקשו תורה מפיהו, ואם לאו אל יבקשו תורה מפיהו. והשאלה ידועה, מי זוכה לראות מלאכים בדורנו, ומניין ידע אם הרב דומה למלאך ה'?

ומובא מהרב הקדוש רבי פנחס מקאריץ זכותו יגן עלינו, בספר "אמרי פנחס השלם" (דף ק"ז), וזה לשונו: "צריך מלמד (לתלמידים) ללמד זה, שהוא בחינת עץ החיים, שיכול להמשיך נשמה לתלמידים. כי מה שהרב נותן שכל ישר לתינוק, בזה מניח בו נשמה אמתית", עד כאן לשונו. (ואני שמעתי שזה מקבל עוד מהבעל שם טוב זכותו יגן עלינו). כי הזהר מלהיב ומאיר את הנשמה של כל איש מישראל, באפן שיוכל להשפיע הארה של נשמה קדושה גם בזולתו, עד כאן לשונו (חכם הרזים).

[אמר המעתיק: אב השולח את בנו אצל מלמד ללמד תורה, עליו לברר אם המלמד של בנו לומד זוהר, דאם אינו לומד, אז מי יודע איזה נשמה ימשיך המלמד לבנו - וגם אי אפשר שיהיה להמלמד קצת יראת שמים בלי למוד הזוהר הקדוש כמבואר בספרים הקדושים].

עכשו מתרצת הקשיא דזה שהגמרא אומרת שצריך מלמד שדומה למלאך ה' הינו מלמד כזה שבלמודו יוכל להמשיך מלאכים קדושים, וזה יהיה אם יזכה להדבק בתורת הרשב"י זכותו יגן עלינו.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף כ

וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַבֵּן אִישׁ חַי (בְּדִרוּשִׁים פֶּרֶשֶׁת מִטּוֹת ד"ה הַחֲלִצוֹ מֵאֲתָכֶם) בְּשֵׁם הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ, בְּעוֹבְדָא דְּבַעַל מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל שֶׁכָּל אָדָם הָאוֹחֵז בְּמִדָּה טוֹבָה שְׁהִיָּה צָדִיק מְצַדִּיקִים הָרֵאשׁוֹנִים אוֹחֵז בָּהּ מְאֹד, יִזְכֶּה שֶׁתַּעֲבֹר נֶפֶשׁ אוֹתוֹ צָדִיק אִתּוֹ לְעוֹזְרוֹ. לְכֵן כְּשֶׁבָּא הָרַב בַּעַל מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל אֶצֶל רַבֵּנוּ הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ, קָם מִפָּנָיו וְאָמַר לוֹ, לֹא מִפְּנֵיךְ קָמְתִי אֲלֹא מִפְּנֵי רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר שֶׁבָּא עִמָּךְ, בְּשָׁבִיל שֶׁעָשִׂיתָ אוֹתוֹ הַיּוֹם מִצְוָה שְׁהִיָּה נֹזֶהֶר בָּהּ רַבִּי פִּנְחָס בֶּן יֵאִיר מְאֹד, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.

פְּתַב הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִקְּאֲמָאֲרָנָא: יֵשׁ הֶרְבֵּה שׁוֹטִים שְׁבוֹרְחִים מְלַלְמַד רְזִין שֶׁל מֶרֶן הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ וְסֵפֶר הַזֹּהֶר, אֲשֶׁר הֵם חַיִּינוּ, וְלוֹ עַמִּי שׁוֹמֵעַ לִי, בְּעֻקְבוֹת מְשִׁיחָא אֲשֶׁר הֵרַע וְהַמִּינּוֹת גּוֹבֵר, הָיוּ שׁוֹקְדִים כָּל יְמֵיהֶם לְלַמּוֹד סֵפֶר הַזֹּהֶר וְכִתְבֵי הָאֲר"י זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָּהּ, בְּלוֹל עִם חֲסִידוֹת שֶׁל מֶרֶן הַבַּעַל שֵׁם טוֹב וְהָיוּ מְבַטְלִים כָּל גְּזֵרוֹת רָעוֹת... וְלוֹ עַמִּי שׁוֹמֵעַ לִי, בְּדוֹר הֵרַע הַזֶּה שֶׁהַמִּינּוֹת גּוֹבֵר, הָיוּ לוֹמְדִים עִם תִּינוּק בֶּן תִּשְׁעֵי שָׁנִים סֵפֶר הַזֹּהֶר וְתִיקוּנֵים וְלִהְיוֹת בָּהּ, וְהָיָה יִרְאָתוֹ קוֹדֶמֶת לְחֻכְמָתוֹ וְיִתְקִים.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כא

הַאֲדָמוּ"ר הִגָּאון מוֹרְנוּ הָרַב ר' שְׁמוּאֵל טוֹבִיאַס אֲב בֵּית
 דִּין דְּקַהֲלָה קְדוֹשָׁה שְׁטַפְנֶשֶׁט זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ
 הִיָּה אוֹמֵר: מַה שְּׂאוּמָרִים לֹא לְלַמֵּד יֶלֶד [זֶהָר] מְקוּרוֹ
 מִהַמְשָׁכִילִים רַחֲמָנָא לְצֻלָּן.

עַל כֵּן פָּדִי לְזָכוֹת לְנִשְׁמַת הַרֶשֶׁב"י שְׁתַּסִּיעֵנוּ, נִלְמַד כָּלְנוּ
 זֶהָר הַקְּדוֹשׁ. אֲב יִלְמַד עִם בָּנוּ, מִחֲנֹךְ עִם חֲנוּכּוֹ,
 וּמִלְמַד עִם תַּלְמִידוֹ, שְׁהָרִי אִם אֵין גְּדִיִּים אֵין תִּשְׁשִׁים, כֶּךָ
 יַחֲדָר תַּלְמוּדָם מִנְּעֻרוֹתָם, לְתַלְמוּדֵי תוֹרָה, וְלִישִׁבוֹת
 וְלִכּוּלָּלִים, וְנִזְכֶּה לְהִיּוֹת מִבְּנֵי עֲלִיָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּכֶסֶף מֶלֶךְ
 בְּהַקְדָּמָה לְבֵאוּרוֹ עַל תִּיקוּנֵי זֶהָר.

וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר הַרֶשֶׁב"י בְּזֶהָר הַקְּדוֹשׁ (פֶּרֶשֶׁת וַיְרֹא דָף קיח.):
 אָמַר לוֹן רַבִּי שְׁמַעוֹן לִית רְעוּתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּדָא דִּיתְגַּלִּי כָּל כֶּךָ לְעֵלְמָא, וְכַד יִהְיֶה קָרִיב לְיוֹמֵי מְשִׁיחָא
 אֶפִּילוּ רַבִּי דְעֵלְמָא זְמִינִין לְאַשְׁכַּחַא טְמִירִין דְּחֻכְמָתָא
 וּלְמַנְדַּע בֵּיה קָצִין וְחוּשְׁבָּנִין, וּבִהֵהוּא זְמָנָא אֲתַגְלִיא לְכָלְא.

[תַּרְגוּם לְלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ]: אָמַר לָהֶם רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵין רְצוֹנוֹ
 שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּזֶה שִׁיתְגַּלָּה לְעוֹלָם כָּל כֶּךָ,
 וּכְשִׁיחָה קָרוֹב לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ אֶפְלוּ נַעֲרִים שְׁבַעוּלָם
 עֲתִידִים לְמַצֵּא נִסְתָּרוֹת שֶׁל הַחֻכְמָה וּלְדַעַת עַל יְדוֹ קָצִים
 וְחֻשְׁבּוֹנוֹת, וּבֵאוּתוֹ הַזְּמַן יִתְגַּלָּה לְכָל.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כב

בואו ונראה הזכויות הגדולות שיכול מלמד לזכות כשלומד עם הילדים רק כמה דקות זוהר ביום, ואפילו אינו לומד זוהר בפנים, רק מספר איזה ספורי מעשיות מספר הזהר בכל יום, או איזה ענין שלמד בזוהר של החק לישראל שסדר רבינו הקדוש רבי חיים וויטאל זכותו יגן עלינו, וכך יחדיר בילדים יראת שמים, [והרשב"י יחזיק לו טובה על כמו שהבאנו לעיל "וכשיהיה קרוב לימות המשיח אפלו נערים שבעולם עתידים למצא נסתרות של החכמה ולדעת על ידו קצים וחשבונות, ובאותו הזמן יתגלה לכל", ואם המלמד לא ילמד עם הילדים, אז מי ילמד? ואיך יתקיים דברי הרשב"י זכותו יגן עלינו, ורק כאשר המלמדים ילמדו עם תלמידיהם זוהר הקדוש יגן על כל משפחתם ויפסקו כל האסונות הנוראים ומקרי היתומים והאלמנות רחמנא ליצלן - כמו שראינו בעינינו בבית כנסת אחד לערך 70 ילדים אמרו קדיש ביחד רחמנא ליצלן, ויפסקו לבוא בכל יום המכתבים של ועד הרבנים וקפות של צדקה - "עוד 14 יתומים" וכו', והפרנסה תהיה מצויה ולא יהיו עוד עניים ואביונים] והמנהל אם הוא ירא שמים בודאי יחזיק לו טובה על זה, שלומד זוהר עם הילדים, ומכניס בהם יראת שמים, ועל ידי כמה דקות של תורת הנסתר בכל יום יפתח לבם ויזכו לתורת הנגלה.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כג

[וכן שמענו בדרשה מהגאון הצדיק המקבל הרב בניהו יששכר שמואל שליט"א ראש ישיבת המקבלים נהר שלום, ירושלים, שכן אמר המקבל האלוקי רבי מרדכי שרעבי זכותו יגן עלינו] ובקרוב ידפיסו קונטרסים לנערים עם תמונות, ועל ידי זה נתעוררנו גם כן ומקוים בעזרת ה' להכין מאמרי זוהר עם ספורי מעשיות למלמדים - מי שיכול לעזור לנו אנו מוכנים לקבל עזרה ביעוץ ובכסף.

בשנה הקודמת שוחחתי עם מחתני כ"ק מרן רבי יוסף צבי האדמו"ר מדושינסקי שליט"א על ענין למוד הזהר של אביו [מחתני] הגאון הקדוש מרן רבי ישראל משה זכר צדיק לברכה גאב"ד העדה החרדית בירושלים עיר הקדש תבנה ותכונן במהרה בימינו אמן:

וספר לי שאביו הגאון הקדוש זכר צדיק לברכה היה לומד כל ליל שבת זהר הקדוש על פרשת השבוע, וכששאלתי אותו על זקנו הגאון הקדוש מרן רבי יוסף צבי זכר צדיק לברכה גאב"ד העדה החרדית, ענה לי כי כל ספריו מלאים עם זהר הקדוש, ואין שאלה על זה, ובפרט שאביו זכר צדיק לברכה למד, כי ראה זאת אצל אביו זכר צדיק לברכה.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כד

וּנְסִיִּים בָּמָה דְּאִיתָא בְּמַסְכַּת קְדוּשִׁין (דף ל' ע"א): אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוִי כָּל הַמְּלַמֵּד אֶת בֶּן בְּנוֹ תוֹרָה מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאִילוּ קִבְּלָהּ מִהֵרָ סִינִי שֶׁנֶּאֱמַר, "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וּלְבָנֵי בָנֶיךָ" (דְּבָרִים ד, ט) וְסָמִיךְ לִיה "יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב" (דְּבָרִים ד, י). [רַבִּי חִזְקִיָּה בַר אֲבָא אֲשַׁכְּחִיהּ לְרַבִּי יְהוֹשֻעַ בֶּן לֹוִי דְשָׂדֵי דִיסְנָא (סְדִין) אַרְיִישִׁיהּ וְקָא מַמְטִי לִיה לִינוּקָא לְבִי כְּנִישְׁתָּא אָמַר לוֹ מָאִי כּוֹלִי הָאִי אָמַר לוֹ מִי זֹוּטָר מָאִי דְכָתִיב "וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וּסָמִיךְ לִיה" יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בְּחֹרֵב"] וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרֵנוּם לְבָרְכָהּ בְּמַסְכַּת יְכָמוֹת (דף ס"ב ע"ב): בְּנֵי בָנִים הָרִי הֵם כְּבָנִים. נִכְד בְּגִימָטְרִיָּה = 74. זֶה בְּנִי = גִּימָטְרִיָּה = 74. וּבָזָה נִרְמָז שְׁבָנֵי בָנִים הָרִי הֵם כְּבָנִים.

וּבְרוּךְ ה' שֶׁזְכִּיתִי שְׁנִכְדִּי כְּבָנִי לוֹמֵד בְּתִלְמוּד תוֹרָה קְדוּשָׁה זֹו שֶׁהָרַבִּי זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ הִיא לוֹמֵד תְּמִידִים כְּסֻדָּרָם זֶהֱרָה קְדוּשָׁה, וּבָזָה הַמְּשִׁיךְ לְכָל הַתִּלְמוּד תוֹרָה קְדוּשָׁה כְּקִבְּלַת הַתוֹרָה בְּהֵרָ סִינִי כְּמוֹ שֶׁהִזְהֵר בְּפָרְשַׁת בְּהַעֲלֹתְךָ (דף קנב). קָרִי לְעוֹסְקִים בְּחֻכְמַת הָאֱמֶת אֵינוֹן דִּהְיוּ קִיָּיִמִי בְּטוֹרָא דְסִינִי. וּבְאֵר הַצַּדִּיק הַקְדוּשׁ הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹוִקִי רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיחַ זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ:

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כה

**וְנִרְאָה לִי בְּבֹאֹר כְּוָנְתּוֹ כִּי בְּתַחֲלָה כְּשִׁיצְאוֹ יִשְׂרָאֵל לְקִרְאָת
הָאֱלֹקִים הָיוּ מְתִיצְבִּים בְּתַחֲתִית הָהָר וְאַחֵר כֶּךָ
נֶאֱמַר: "וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֹק" (שמות כ, יד), כִּי הָיוּ
יֹרְאִים פֶּן תֹּאכְלֶם הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וַיָּמוּתוּ. וְהָיָה מִקְצֵת
מִהָעָם שֶׁהָיוּ שׁוֹשִׁים וְשׂוֹמְחִים לְקִרְאָת הַשְּׂכִינָה וְלֹא רָצוּ לָזוּז
מִמָּקוֹמָם הִרְאֵשׁוֹן לַעֲמֹד מֵרָחוֹק אֲפִילוּ אִם יָמוּתוּ מִמָּשׁ,
וְעָלִיהֶם הוּא מֵה שְׂכָתוֹב בְּזֵהָר הַנִּזְכָּר "אֵינוֹן דְּקִיִּימוּ בְּטוֹרָא
דְּסִינִי", כְּלוּמַר וְלֹא נָעוּ וַעֲמְדוּ מֵרָחוֹק אֲלֹא עָמְדוּ בְּטוֹרָא
דְּסִינִי מִתַּחֲלָה וְעַד סוֹף, לְכֵן הֵם זֹכִים לְחֻכְמַת הָאֱמֶת. וְאוֹתָן
הַנִּשְׁמוֹת אֲשֶׁר נָעוּ עִם הָעָם וַעֲמְדוּ מֵרָחוֹק, כֵּן הֵם עוֹשִׂים גַּם
עִתָּה שְׂנֹסִים וְעוֹמְדִים מֵרָחוֹק לְחֻכְמַת הָאֱמֶת, מִיִּרְאָתָם פֶּן
תֹּאכְלֶם הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת.**

**וְכָתַב בְּשַׁעַר יִשְׁשַׁכָּר (מֵאֲמָר גַּל עֵינֵי אוֹת י"ח): "אֲשֶׁרִי הָעָם
הֵם לּוֹמְדִיךָ וְאֲשֶׁרִי הָעוֹמְדִים עַל סוֹדְךָ", לְכַאוֹרָה
קָשָׁה דְּכִיּוֹן שֶׁהִמָּה "לוֹמְדִיךָ" לּוֹמְדֵי זֶהר הַקָּדוֹשׁ, וְכו', אֵיךְ
קָרְאוּם בְּלִשׁוֹן עִם שֶׁהוּא מְדַרְגָּה פְּחוּתָה כְּנֹדָע וְכו', אֵךְ
מִזֶּה הוּא נִרְאָה שֶׁגַּם אִישׁ פָּשׁוּט שֶׁלֹּא קָדַשׁ עַצְמוֹ כָּל כֶּךָ
בְּמַעֲלוֹת הִרְאוּיוֹת לְלִמּוּד, מְכַל מְקוֹם יִקְרַב אֶל הַחֻכְמָה
הַהִיא בְּפֶרֶט בְּסוֹף יוֹמִיא אֵלֶיךָ שֶׁבָּזָה תִּלְיָא הַתְּקַרְבוֹת
הַגְּאֻלָּה בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.**

**וּבִזְכוֹת הַמְּלָמְדִים הַצַּדִּיקִים שֶׁמְלָמְדִים צֶאֱן קָדָשִׁים יַעֲזֹר
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂנֹזְכָה לְגִדְל וּלְחַנֵּךְ בְּנֵינוּ עַל דְּרָךְ
הַסְּלוּלָה לָנוּ מְדוּר דוֹר, וְנִזְכָּה לְבָנֵי חַיִּי וּמְזוֹנֵי, יִשׁוּעוֹת
וּרְפוּאוֹת, וְנִרְאָהוּ עֵין בְּעֵין בְּשׁוּבוֹ אֶל נוֹהוּ, מִתּוֹךְ שִׁמְחָה
וְנִחַת וּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה, בְּהַתְּגַלּוֹת כְּבוֹד מְלָכוּתוֹ בְּבִיאַת
מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד בְּמַהֲרָה דִּידֵן אָמֵן.**

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כו

ספר
סוד הזהר

דַּרְשָׁה מִכְּבוֹד קִדְשָׁת אֲדָמוֹ"ר מִהֶאֱלִמִּין שְׁלִיט"א בְּיוֹמָא
דְּהִילּוּלָא שֶׁל הַמִּקְבֵּל הָאֱלֹקִי צָדִיק יְסוֹד עוֹלָם רַבִּי מֶרְדְּכַי
שְׂרָעְבִי זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, רֹאשׁ לַעֲדַת הַמְּכֻנָּגִים מְקִים וּמִיֶּסֶד
יְשִׁיבַת נֶהַר שְׁלֹם בִּירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ, אֶצֶל הָרֶב בְּנֵיהוּ
יִשְׁשַׁכַּר שְׁמוּאֵלִי שְׁלִיט"א, אֹר לֵב מֶר חֲשׁוֹן תְּשַׁע"א לַפ"ק

מִפְתַּח הָעֲנִינִים

- א. על ידי למוד זהר הקדוש, מהפך ממדת הדיון למדת הרחמים.
- ב. הזכוי הרבים הכי גדול, שכל אחד ילמד זהר הקדוש דבר יום ביומו, חק ולא יעבור.
- ג. בית יהודי נקרא רק אם לומדים שם זהר הקדוש.
- ד. ביד כל אחד להביא את הגאולה.
- ה. הגאולה קרובה, ומגיעה במהרה ברחמים, בדבוק חברים בלמוד זהר הקדוש.
- ו. מזכי הרבים, הם היחסנים הכי גדולים בשמים.
- ז. יהודי פשוט בשעה למוד זהר הקדוש נחשב כעשרת אלפים אברכים הלומדים 10 שעות ביום תורת הנגלה.
- ח. מעלת למוד הזהר הקדוש בשמחה, ובפרט בשבת קודש.
- ט. הלומד זהר הקדוש מתדבק בנשמת הרשב"י וגם זוכה ויושב במקצתו.
- י. לזכות לשדוכים טובים והגונים על ידי הרשב"י זכותו יגן עלינו.
- יא. כל אחד יכול להיות מל"ו צדיקים שעליהם העולם עומד.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כז

ברוכים הבאים בשם ה'.

ברישות, הגאון הגדול הצדיק המקבל ראש הישיבה, הרב בניהו יששכר שמואלי שליט"א, בנו של המקבל הצדיק רבי שלום שמואלי שליט"א, מתלמידיו המבהקים של מורינו הרב מרדכי שרעבי זכותו יגן עלינו, וברשות כל הרבנים הגאונים, ראשי ישיבות שליט"א, ומזפי הרבים שארגנו את הקבוץ הגדול הזה, וכל הקהל הקדוש הזה.

אנו מיחלים ומצפים, שקדוש השם הגדול היוצא מן הקבוץ הזה, יביא בעזרת השם במהרה, את הקבוץ גלילות בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן.

פותחים בכבוד אכסניה, ובהזדמנות זו אני רוצה להפיר טובה, למזכה הרבים, ראש הישיבה הקדושה נהר שלום תכב"ץ, הגאון הצדיק המקבל הרב בניהו יששכר שמואלי שליט"א, הפועל בכחות נפלאים לפרסם את תורת הרשב"י הקדוש, בשעורים נפלאים אשר בכל הארץ יצא קנם, ובפרט בהדפסת ספרי הזהר הקדוש, ואגרות, ושאר ספרים, בכל מיני אופנים, ובפורמט פיס ללמוד בדרךים, לבלתי ידח ממנו נדח, וליקר הרגעים, כמו שנאמר "לרגעים תבחננו." על פועלם ומסירות נפשם, למען ישמעו וילמדו כל ישראל את למוד הזהר הקדוש, שלא יהיה בית יהודי שאין בו למוד זהר הקדוש, ועל ידי זה מקרבים לבם של ישראל לאביהם שבשמים, בארץ ובעולם כלו, וממנו ישקו העדרים וכל הצמאים ממנו שותים, ובזה יתעוררו כל ישראל לשוב לאבינו שבשמים.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף כח

בואו, התחברו לרבי שמעון בר יוחאי, זכותו יגן עלינו.

היום הוא יומא דהילולא של קדוש ה' המקבל האלוקי רבי מרדכי שרעבי זכותו יגן עלינו, ומן הראוי ללמוד מדרכיו אשר זרז את כל היהודים ללמוד זהר הקדוש בכל יום.

רבותינו הפליגו בשבחה וערכה של תורה הנלמדת בשבתות על פני זו הנלמדת בימות החול, פלשון הזהר הקדוש (סוף פרשת "שלח-לך") - זפאה חולקיהון דכל אינון דמשתדלין באורייתא, יומא דשבתא משאר יומין".

ואמר רבנו מרדכי שרעבי זכותו יגן עלינו: "שעה של למוד תורה על דרך הפשט ביום השבת, שוה ללמוד שנה שלמה בימות החול. ושעה אחת של למוד זהר וקבלה ביום חל, היא כמו שנה של למוד פשט ביום חל. ולמוד הקבלה וזהר ביום השבת במשך שעה, שוה ללמוד שבועים וחמש שנה בימות החול". ופסק הגאון הקדוש הפך החיים (קנ"ה סק"ב), דלמוד הזהר יחשב ללמוד הקבלה. וכתב הפלא יועץ וזה לשונו: **ואפילו אי לא ידע מאי קאמר, ושוגה בו שגיאות הרבה, הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא, כדכתיב: "ודגלו עלי אהבה", ופרשו חכמינו זכרונם לברכה, "ודלוגו" עלי אהבה, עד כאן לשונו.**

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף כט

וּבְכָר דְּבַר בְּקֻדְשׁוֹ, מֵהֵרָשׁ בּוֹזְגָלוֹ זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ, מֵאוֹר
 עֵינֵינוּ, בַּעַל "הַכֶּסֶּא מֶלֶךְ", דְּלִמּוּד הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ
 שְׁעָה אַחַת עוֹלָה לְעֶרֶךְ שָׁנָה שֶׁל לִמּוּד הַפֶּשֶׁט, וְהוּבָא פְסָקוֹ
 בְּכַף הַחַיִּים (סִימֵן קנ"ה סק"ב), וְזֶה לְשׁוֹן הַ"כֶּסֶּא מֶלֶךְ" (תְּקוּן
 מ"ג): כִּי לִמּוּד הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ בְּגִירְסָא בַּעֲלָמָא בּוֹנָה עוֹלָמוֹת,
 וְכָל שָׁפָן אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין אֶפְלוּ פְרוּשׁ מֵאֹמֶר אֶחָד,
 יַעֲשֶׂה בּוֹ תְּקוּן לְמַעֲלָה בְּשַׁעֲה אַחַת, מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּלִמּוּד
 הַפֶּשֶׁט שָׁנָה תְּמִימָה, וּמִבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הֵבֵא מִבְּנֵי
 הַיִּכְלָא דְּמִלְכָּא, וַיְהִי מְרוֹאֵי פָנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשְׁבִים רְאוּשׁוֹנָה
 בְּמַלְכוּתָא דְּרַקִּיעָא.

גַּם בְּתִקּוּן ל' כְּתָב (הַכֶּסֶּא מֶלֶךְ), וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּמָה גְדוֹל חַיּוֹב עַל
 תְּלִמִּיד חֻכָּם לְלַמֵּד קְבֻלָּה. וְעַנְשָׁם כְּמָה גְדוֹל אִם אֵינָם
 לוֹמְדִים קְבֻלָּה, וְגוֹרֵם אֶרֶךְ גְּלוּתָא, כִּי הֵם מַעֲכָבִים הַגְּאֻלָּה רַחֲמָנָא
 לִיצְלָן, כִּי יַעֲשֶׂה בְּשַׁעֲה אַחַת בְּלִמּוּד הַקְּבֻלָּה, מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
 בְּלִמּוּד חֲדָשׁ יָמִים בְּפֶשֶׁטִי הַתּוֹרָה, כִּי גְדוֹל כְּחָה לְקָרֵב הַגְּאֻלָּה.

וּמִרְנָא הָרִיחַ הַטּוֹב, בְּסִפְרוֹ "בֶּן אִישׁ חַי" (פֶּרֶשֶׁת שְׁמוֹת שָׁנָה
 שְׁנִיָּה) כְּתָב, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כְּתָבוּ הַמְּקַבְּלִים זְכוּרָנָם
 לְבִרְכָּה, דְּגְדוֹל פֶּעַל הַנַּעֲשֶׂה מַעֲסָק הַתּוֹרָה בְּיוֹם שַׁבָּת, אֶלֶף
 פְּעָמִים יוֹתֵר מִן הַנַּעֲשֶׂה מַעֲסָק הַתּוֹרָה שֶׁל יְמֵי הַחֹל, עַד
 כָּאֵן לְשׁוֹן קְדָשׁוֹ. וּבִאוּרוֹ עַל פִּי מֵאֹמֶר חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם
 לְבִרְכָּה, דְּיוֹמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶלֶף שָׁנִים, שְׁנֵאֹמֶר
 כִּי אֶלֶף שָׁנִים בְּעֵינֵיךְ כְּיוֹם אֶתְמוֹל וְגו' – וְשַׁבָּת קוֹדֶשׁ הִיא
 מַעֲיֵן עוֹלָם הֵבֵא – זֹאת אוֹמְרָת, כְּיוֹמוֹ שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא. אִם כֵּן בְּשַׁבָּת קוֹדֶשׁ הַכֹּל בְּעֶרְךָ שֶׁל יוֹמוֹ שֶׁל הָשֵׁם
 יִתְבָּרַךְ וַיִּתְעַלָּה, אֲשֶׁר עַל כֵּן, כָּל פְּעֻלָּה קְדוּשָׁה בְּשַׁבָּת
 קוֹדֶשׁ, עוֹלָה אֶלֶף יְדוּת, לְעֶרְךָ יְמֵי הַחֹל. (מֵצָא חֵן בַּמִּדְבָּר).

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ל

הַעוֹלָה מְדַבְּרִי רְבוּתֵינוּ הַפֶּסֶא מֶלֶךְ וְהָרִיחַ הַטּוֹב, זְכוּתָם יֵגֶן עָלֵינוּ, דְּהַלּוּמַּד שְׁעָה זֶהֱרַק הַקָּדוֹשׁ בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ, כְּלוּמַד אֶלֶף שָׁנָה פֶּשֶׁט בְּיוֹם חוּל. וּלְפִי זֶה, אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד שֵׁשׁ שָׁעוֹת זֶהֱרַק הַקָּדוֹשׁ בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ, הֲרִי שְׁזָכָה לְתַקֵּן כָּל הַשִּׁית אֶלְפִין יָמֵי הַבְּרִיאָה [וְכָל הָעוֹלָם מִתְּעַלָּה עַל יָדוֹ]. וּבִנְוֶסֶף עַל כֶּךָ חֲדוּשׁוֹ שֶׁל בַּעַל אוֹרְחוֹת צְדִיקִים (שַׁעַר הַשְּׂמִיחָה) הַמְּבָאֵר דְּלַמּוּד (וְכָל מִצְוָה) הַנֶּעֱשֶׂה בְּשִׂמְחָה עֲרָכּוֹ כְּפּוֹל אֶלֶף, נִמְצָא שֶׁכָּאֲשֶׁר יְהוּדִי לּוֹמֵד בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ וּבְשִׂמְחָה תּוֹרַת הַרְשָׁב"י "הַזֶּהֱרַק הַקָּדוֹשׁ" עוֹלָה שְׁעָה אַחַת לְעֶרְךָ שֶׁל מִלְיוֹן שָׁנָה, (לַמּוּד פֶּשֶׁט בְּיָמֵי הַחוּל). וְאִתָּא בְּאֲבוֹת דְּרַבִּי נִתֵּן (פֶּרֶק ג' מִשְׁנָה ו'): רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר... אִם לְמַדְתָּ תּוֹרָה בְּשַׁעַת הָרוּחַ, אַל תֵּשׁוּב לָךְ בְּשַׁעַת הַדָּחָק, לְפִי שֶׁטּוֹב לוֹ לֵאמֹר דָּבָר אֶחָד בְּצִעֲרֵי מִמָּאָה בְּרוּחַ (עֵין שָׁם), עַל כֵּן כָּאֲשֶׁר לּוֹמֵד בְּיָסוּרִים הַכֹּל כְּפּוֹל מֵאָה, סֶךְ הַכֹּל לַמּוּד זֶהֱרַק הַקָּדוֹשׁ שְׁעָה בְּשַׁבַּת שָׁנָה מֵאָה מִלְיוֹן שָׁנָה תּוֹרָה !!! וּשְׁנֵיָה אַחַת כ-28.000 שָׁנָה תּוֹרָה !!! צֵא וְחָשַׁב בְּלַמּוּד הַזֶּהֱרַק הַקָּדוֹשׁ בְּשַׁבַּת, בְּכָל שְׁנֵיָה אֶתָּה מְשַׁמַּח אֶת הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּמִקְיָם אֶת הַפְּסוּק "וְעַתָּה יִגְדֵּל נָא כֹחַ ה'".

הַנֶּנִּי רוֹצֵה לְהוֹדוֹת לַה' יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַפַּעַם זָכַנִי לּוֹמַר דְּרָשָׁה לְאַנְשִׁים צְדִיקִים כְּאֵלוֹ, שֶׁזָּכּוּ לְשִׁמּוֹעַ תּוֹרָה מִפִּי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְרַגְלֵיהֶם עָמְדוּ עַל הַר סִינִי, אֲשֶׁר לֹא כָּל אֶחָד זֹכֶה לָזֶה, כְּפִי שֶׁנִּרְאָה תִּכְךָ אֶת דְּבָרֵי הַזֶּהֱרַק הַקָּדוֹשׁ.

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה - דָּף לֹא

רְבוּתִי! כְּדַבְּרֵי כֵן הוּא !!! מִי שָׁבָא לְכָאן, הוּא רוֹצֶה
לְשַׁמּוֹעַ דְּבַר ה', וְאוֹהֵב לְלַמּוֹד זֶהָר הַקָּדוֹשׁ,
וְעָלִיו קוֹרָא הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ: "אֵינּוֹן דִּהּוּי קִיִּימִי בְטוֹרָא
דְּסִינִי".

וְזֶה לְשׁוֹן הַזֶּהָר בְּפִרְשֵׁת בְּהַעֲלֵתָךְ (דף קנ"ב): חֲפִימִין עֲבָדֵי
דְּמִלְכָּא עֲלָא, [הַחֲכָמִים שֶׁהֵם עֲבָדִים שֶׁל מֶלֶךְ
הָעֵלְיוֹן], אֵינּוֹן דְּקִיִּימוּ בְטוֹרָא דְּסִינִי, [אוֹתָם שֶׁעֲמָדוּ עַל
הַר סִינַי], לֹא מְסַתְּכָלִי אֲלָא בְנִשְׁמָתָא, דְּאִיֵּהִי עֲקָרָא דְּכָלָא
אוֹרִיתָא מִמֶּשׁ וְכו', [אֵינָם מְסַתְּכָלִים אֲלָא בְנִשְׁמַת הַתּוֹרָה
שֶׁהִיא עֲקָר כָּל הַתּוֹרָה מִמֶּשׁ, כְּלוּמָר שִׁיּוּדָעִים שֶׁבְּסִפּוּרִים
וְגַם בְּגוֹפֵי הַתּוֹרָה יֵשׁ פְּנִימִיּוֹת, שֶׁהֵם רִזֵּי הַתּוֹרָה וְהַפְּנוּנוֹת
שֶׁצָּרִיד לִכְוֹן בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה], עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. [וְנִכְתַּב
בְּצִדוֹ, אָמַר הַמַּעֲתִיק: מִשְׁמַע, אוֹתָם שֶׁאֵינָם לוֹמְדִים סוּדוֹת
הַתּוֹרָה, לֹא עֲמָדוּ עַל הַר סִינַי. וְלִזְמָנָא דְּאֵתִי, זְמִינִין
לֹאֲסַתְּכָלָא בְנִשְׁמָתָא דְּנִשְׁמָתָא דְּאוֹרִיתָא, [וּלְעֵתִיד לָבוֹא,
הֵם עֲתִידִים לְהַסְתַּכֵּל וּלְהַתְּבַוֵּן בְּנִשְׁמָתָא שֶׁל הַנִּשְׁמָתָא שֶׁל
הַתּוֹרָה, כִּי אַחֵר תַּחֲתֵית הַמַּתִּים, עֲתִיד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְדְרוֹשׁ תּוֹרָה חֲדָשָׁה בְּסוּדוֹת נַעֲלָמִים, מֵה שְׂאִי אֶפְשָׁר בְּזִמָּן
הַזֶּה לִידַע מֵהוּתָהּ] (הַבְּאוּר מֵהַפְּרוּשׁ מִתּוֹק מִדְּבַשׁ).

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף לב

וְכָךְ כָּתַב הָרַב הַמְּקַבֵּל הָאֱלֹקִי הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק רַבִּי יְהוּדָה פְּתִיחָה (יְאוּדָה מִשֶּׁה יְשׁוּעָה פְּתִיחָה) זִכְרֵ צַדִּיק לְבִרְכָּהּ, אֲשֶׁר הִרְשִׁיב זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ הַתְּגִלָּה [בַּחֲלוּם לְרַבִּי אַבְרָהָם עֲדָם זְכוּתוֹ יָגֵן עָלֵינוּ] וְזָרָז וּבִקֵּשׁ שְׂיִדְפִּיס אֶת סִפְרוֹ יֵין הַרְקָח שֶׁעַל הָאֲדָרוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת. וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְנִרְאָה לִי בְּבֹאוֹר כּוֹנֵנִתוֹ כִּי בְּתַחֲלָה כְּשִׁיצָאוּ יִשְׂרָאֵל לְקִרְאָת הָאֱלֹקִים הָיוּ מְתִיצְבִּים בְּתַחֲתִית הָהָר וְאַחֲרֵי כֵן נֶאֱמַר: "וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנָּעוּ וַיַּעֲמְדוּ מֵרָחֹק", כִּי הָיוּ יִרְאִים, פֶּן תֹּאכְלֶם הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וַיָּמוּתוּ. וְהָיָה מִקְצֵת הָעָם שֶׁהָיוּ שְׂשִׁים וּשְׁמִיחִים לְקִרְאָת הַשְּׂכִינָה וְלֹא רָצוּ לָזוּז מִמְּקוֹמָם הִרְאִשׁוּן לַעֲמֹד מֵרָחֹק אֲפִילוּ אִם יָמוּתוּ מִמָּשׁ, וְעַלֵּיהֶם הוּא מֶה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהָר הַנֶּזְכֵּר "אֵינוֹן דְּקִיָּמוּ בְּטוֹרָא דְּסִינִי", כְּלוּמַר וְלֹא נָעוּ וַעֲמְדוּ מֵרָחֹק אֲלָא עָמְדוּ בְּטוֹרָא דְּסִינִי מִתַּחֲלָה וְעַד סוּף, לִכֵּן הֵם זֻכִּים לְחֻכְמַת הָאֱמֶת. וְאוֹתָן הַנִּשְׁמוֹת אֲשֶׁר נָעוּ עִם הָעָם וַעֲמְדוּ מֵרָחֹק, כֵּן הֵם עוֹשִׂים גַּם עִתָּה שְׂנִסִּים וְעוֹמְדִים מֵרָחֹק לְחֻכְמַת הָאֱמֶת, מִיִּרְאָתָם פֶּן תֹּאכְלֶם הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף לג

אמר הרב הקדוש מקאמארנא: יש הרבה שוטים שבורחים מללמד רזין של מרן האר"י וספר הזהר, אשר הם חיינו, ולו עמי שומע לי, בעקבות משיחא אשר הרע והמינות גובר, היו שוקדים כל ימיהם ללמוד ספר הזהר וכתבי האר"י ז"ל, כלול עם חסידות של מרן הפעל שם טוב, והיו מבטלים כל גזרות רעות... ולו עמי שומע לי, בדור הרע הזה שהמינות גובר, היו לומדים עם תינוק בן תשע שנים, ספר הזהר ותיקונים ולהגות בה, והיה יראתו קודמת לחכמתו ויתקיים.

ובתוב בזהר (בראשית כ"ח עמוד ב'): ובגין דא משה לא מית ואדם אתקרי איהו. ובגיניה אתמר בגלותא בתראה, ולאדם לא מצא עזר אלא כלהו כנגדו. וכן עמודא דאמצעייתא אתמר ביה ולאדם לא מצא עזר דאפיק שכינתיה מן גלותא, הדא הוא דכתיב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש." ומשה איהו בדיוקניה ממש, דאתמר ביה "לא מצא עזר כנגדו".

[באור: ולכן משה לא מת, והוא נקרא אדם, ובגללו נאמר בגלות האחרונה, ולאדם לא מצא עזר, אלא כלם כנגדו. וכן נאמר בעמוד האמצעי, ולאדם לא מצא עזר, שיוציא שכינה מהגלות. זהו שכתוב (שמות ב') "ויפן כה וכה וירא כי אין איש." ומשה הוא בדמותו ממש, שנאמר בו לא מצא עזר כנגדו].

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף לד

וּבֵּאֵר בְּמִקְדָּשׁ מֶלֶךְ: וּמִמְשִׁיךְ רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאִי לְבָאֵר, שֶׁהַבְּחִינָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ אֵינָה זֹזָה מִן הַשְּׂכִינָה בְּגָלוּת, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּגָלוּת הָאֲחֵרוֹנָה, שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא מָצָא תַלְמִידֵי חֲכָמִים שִׁיחִיו עֶזֶר לְמֹשֶׁה בְּגָלוּת, אֲלֵא כָּלֵם נַחֲשָׁבִים כָּאֵלוּ הֵם כְּנֶגְדּוֹ, לְפִי שְׁאִינָם עוֹסְקִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה, לְסַיֵּעַ לְתַקּוֹן הַשְּׂכִינָה. וְנֶאֱמַר בּוֹ, וּלְאָדָם לֹא מָצָא עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ, פֶּרוּשׁ לֹא מָצָא הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִי שִׁיעֶזֶר לְזַעִיר אֲנָפִין, לְהוֹצִיא אֶת שְׂכִינָתוֹ מִן הַגָּלוּת.

וּבְזֹהֵר פֶּרֶשֶׁת בְּהַעֲלוֹתָהּ (חֶלֶק ג' דף קנ"ג), כְּתֹב: וְאֵינּוֹן עָרַב רַב רְשִׁיעִיָּא, וכו', הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (זְכַרְיָה י"ג ט') "וַיִּצְרַפְתִּים כִּצְרוֹף אֶת הַכֶּסֶף", "וְהִרְשִׁיעוּ רְשָׁעִים, "אֵינּוֹן עָרַב רַב. "וְהַמְשַׁכְּלִים יְבִינוּ" (דְּנִיָּאל שֵׁם) אֵינּוֹן מְאִרֵי קִבְלָה, [בְּאוּר: וּמָה שֶׁכְּתוּב בְּדְנִיָּאל וְהַמְשַׁכְּלִים יְבִינוּ, אֵלוּ הֵם בְּעָלֵי הַקִּבְלָה הָעוֹסְקִים בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה וְכֵן לּוֹמְדֵי הַזֹּהֵר הַקְדוֹשׁ] דְּאִתְּמַר בְּהוֹן (שֵׁם פְּסוּק ג') "וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ כְּזֹהֵר הָרָקִיעַ". אֵלִין אֵינּוֹן דְּקָא מִשְׁתַּדְּלִין בְּזֹהֵר דָּא, דְּאִקְרִי סֵפֶר הַזֹּהֵר [בְּאוּר: אֵלוּ הֵם שְׁעוֹסְקִים בְּאוּר הַזֹּה, הַנִּקְרָא סֵפֶר הַזֹּהֵר, הֵן הַלּוֹמְדִים בְּעֶצְמָם, וּבּוֹדְאֵי הַמּוֹזְכִּים לְאַחֵרִים שִׁילְמָדוּ], דְּאִיהוּ כְּתִיבַת נַח [בְּאוּר: שֶׁהַזֹּהֵר הַקְדוֹשׁ נִקְרָא תִיבַת נַח שֶׁמְצִיל מִכָּל הַפְּרַעַנִיּוֹת וּכְמוֹ שֶׁכְּתִיבַת נַח רַק מִי שֶׁהֶאֱמִין נִצֵּל, כֵּן רַק מִי שִׁיאֱמִין וְיִלְמַד אֶת הַזֹּהֵר הַקְדוֹשׁ יִנָּצֵל].

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף לה

הַמִּקְבֵּל הָאֱלֹקִי, הַצַּדִּיק הַקָּדוֹשׁ, רַבִּינוּ יַעֲקֹב
 אַבּוּחֲצִירָא, זִכָּר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבִרְכָּה לְחַיֵּי
 הָעוֹלָם הַבָּא (בְּסִפְרוֹ גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ דָּף קפ"ה) אוֹמֵר, בְּשֵׁם רַבִּי
 שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי הַקָּדוֹשׁ, דְּמִי שְׁלֹא לָמַד תּוֹרַת אֱמֶת,
 שֶׁהֵם סוּדוֹת הַתּוֹרָה, טוֹב לוֹ שְׁלֹא נִבְרָא, דְּבִלָּא זֶה אֵין
 אָדָם יוֹדֵעַ אֱלֹהוּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּרְאֵתוּ וַאֲהַבְתּוּ, וַעֲבֹדְתּוּ.
 וְהָרַב יְהוּדָה פְּתִיחָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ אוֹמֵר, בְּשֵׁם רַבִּי
 חַיִּים וַיְטַל זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁכַתְּבַתְּ בְּתַחֲלַת שְׁעַר
 הַמַּצּוֹת: וְאִם לֹא עָשָׂה כֵּן, הֲרִי חֹסֵר מַצָּה אֶחָד שֶׁל
 תִּלְמוּד תּוֹרָה, שֶׁהִיא גְדוּלָּה וְשִׁקּוּלָּה כָּכָל הַמַּצּוֹת,
 וְצָרִיף שְׂתִיתִּי גִלְגָּל עַד שְׂיִטְרַח בְּד' בְּחִינּוֹת שֶׁל הַפֶּרֶד"ס
 הַנִּזְכָּר, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ. וְעוֹד אָמַר הָרַב יְהוּדָה פְּתִיחָא,
 זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שְׁעוֹד בְּשַׁעַת הַלְוִיָּה כְּאֲשֶׁר בּוֹכִים
 עָלָיו, יִתְכַּן שְׁכָכָר חֲזָר לְעוֹלָם הַזֶּה בְּגִלְגּוּל, הַשֵּׁם
 יִרְחֵם.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף לו

הַרְבֵּה הַקְדוּשׁ מִקָּאמֶאֱרָנָא כְּתִבּ בְּסִפְרוֹ "הֵיכַל הַבְּרָכָה":
 בְּדוֹר הַזֶּה הָאֲחֵרוֹן, מִי שְׁאִינוּ עוֹסֵק בְּסִפְרֵי הַזֶּהר
 וְתַקּוּנִים וְכִתְבֵי מֶרֶץ הָאֲר"י שֶׁהֵם חַיִּים מִמֶּשׁ לְנֶפֶשׁ, בְּלוּלָה
 בְּמִקְרָא וּבְמִשְׁנָה וּבְתַלְמוּד וּפּוֹסְקִים, יֵדַע נֶאֱמָנָה שֶׁכָּל
 תּוֹרָתוֹ שְׁעוֹסֵק, הוּא מְשַׁפָּה וְלַחוּץ, פְּדוּאָג, וְאִין לוֹ עֵסֶק
 בַּחַיִּים וְהָאֲרָה לְנֶפֶשׁ, וְהוּא כָּלוּ טְעוֹת וְרַמָּאוֹת, וְאִינוּ עוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה אֲלֵא לַהֲיוֹת מֵאֲנָשֵׁי שָׁם, לַהֲיוֹת רַב וְרֹאשׁ גָּדוֹל הַדּוֹר
 וּלְהַשְׁתַּרֵּר עַל הַבְּרִיּוֹת, וְאִין לוֹ חַיִּים וְלֹא חֶלֶק בַּחַיִּים.
 וְכִדְכְּתִיב בְּתַקּוּנֵי זֶהר חֲדָשׁ: לִית בְּנוֹ מֵאֵן דִּיתְעַר לְגַבְהָ
 לְרִצּוֹת לָהּ עִם בַּעֲלָהּ, צוֹחִין בְּכָל יוֹמָא וְלִילְיָא בְּאוֹרֵיתָא
 דְּבַעַל פָּה, בְּכֻמָּה קוּשִׁין, וְצוֹחִין בָּהּ כְּכֻלְבִּין דְּאִמְרִין הֵב
 הֵב, הֵב לָן עוֹתֵרָא הֵב לָן יִקְרָא, וְלִית מֵאֵן דִּישְׁתַּדֵּל לְסִלְקָא
 לְשְׁכִינְתָּא. וּבּוֹדְאֵי לֹא יִשְׁיג אַרְחוֹת חַיִּים אֲלֵא עַל יְדֵי לְמוּד
 הַזֶּהר, וְכִתְבֵי מֶרֶץ הַרְבֵּה חַיִּים וְיִטְאֵל בְּלִבָּהּ, עַד כָּאֵן לְשׁוֹנוֹ.
 (הֵיכַל הַבְּרָכָה קָאמֶאֱרָנָה פְּרִשְׁתָּ עֲקֵב ז', י"ט; אור הזוהר פֶּרֶק י').

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף לו

כְּתַב הָאוֹר הַחַיִּים הַקָּדוֹשׁ (פרשת בְּחֻקֵּי כ"ו י"ב), דִּרְק לְמוֹד תּוֹרָה לְשִׁמָּה מְצִיל מִהֵיכָר, וְעַל תּוֹרָה לְשִׁמָּה נֶאֱמַר, תּוֹרָה מְגִינָא וּמְצַלָּא.

וּבִסְפָּר "נֶפֶשׁ הַחַיִּים" (שַׁעַר ד' פָּרָק כ"ה) כְּתַב בְּאֵרִיכוּת, שָׂרָק עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה לְשִׁמָּה זֹכָה לְקַיֵּם הָעוֹלָם. וְאֵין לָנוּ תּוֹרָה לְשִׁמָּה יוֹתֵר מִלְמוּד הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ, (עֵין אוֹר הַזֵּהָר).

מִשָּׁה רַבְּנוּ וְהַרְשָׁב"י אוֹמְרִים, כִּי הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ הוּא כְּמוֹ תַּבַּת נֹחַ, וְאֵלּוּ שִׁילְמָדוּ יִנָּצְלוּ מִחֻבְלֵי מְשִׁיחַ, וְהַרְמָח"ל הַקָּדוֹשׁ אוֹמֵר לָנוּ, שָׂרָק בְּזֶה תְּלוּי סוּד הַצֵּלָת עַם יִשְׂרָאֵל בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן וּגְאֻלָּתוֹ, בְּכַח וּסְגֻלַּת לְמוּד הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ הַקָּדוֹשׁ: בְּרִיחַת רַבִּי שְׁמַעוֹן בַּר יוֹחָאי עֲשֵׂתָה עֲנִין הַתַּבָּה, וְכָלְנוּ נִבְרַח לַתַּבָּה הַזֹּאת וְנִנָּצֵל.

וּבְכָר גִּילָה לָנוּ הַרְש"ש הַקָּדוֹשׁ, בְּשִׁכְבוֹ עַל עֶרֶשׁ דָּוִי סְמוּךְ לַפִּטְיָתוֹ, הִשְׁאִיר לָנוּ מַעֲיֵן צוּאָה כְּאֲשֶׁר אָמַר לְבָנוּ רַבִּי חֲזַקְיָהוּ יִצְחָק זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ אָמֵן: "יִוְדַע אֲנִי, שְׁבִזְכוּת הַזֵּהָר הַקָּדוֹשׁ, וְכַתְּבֵי הַקְּבֵלָה, יֵצֵא עִם יִשְׂרָאֵל לַחֲרוּת, וּבִלְמוּד זֶה תְּלוּי גְאֻלָּתָנוּ, וּבִיאַת מְשִׁיחַ צִדְקִינוּ..." "וְתוֹרַת הַסּוּד מַה יְהֵא עָלֶיהָ?" (סְפָר הַרְש"ש עמ' 158), מְלוּתֵיו הָאַחֲרוֹנוֹת שֶׁל אוֹתוֹ צִדִּיק וְקָדוֹשׁ מְרַחֲפוֹת בְּעוֹלָם, תּוֹכְעוֹת עֲלֻבוֹנָן, וּמַפְצִירוֹת לְקִיָּמָן. "וְתוֹרַת הַסּוּד מַה יְהֵא עָלֶיהָ?!..." וְהַקּוֹל קוֹרֵא בְּמִדְבָּר פָּנּוּ דֶּרֶךְ לֵאלֹקֵינוּ. הַקְּדִישׁוּ מִזְמַנְכֶם בְּכָל יוֹם לְשֵׁם שְׁמַיִם, בְּשִׁבְלֵי יְשׁוּעַת הָעַם, וּלְהַצֵּלַת הַדּוֹר כָּלּוּ - בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף לח

המצב בארץ ישראל (ובעולם כלו) מעורר דאגה, הלב נקרע, וכל עין תזל ותדמע, מגדל הצרות הפרטיות והכלליות, רחמנא לצלן. וידוע מאמר חכמינו זכרונם לברכה, "מיום שחרב בית המקדש, אין לך יום שקללתו מרבה מחברו" וכל הישוב עומד בסכנה נוראה, רחמנא לצלן "ככבשה אחת שעומדת בין שבעים זאבים" (רמז לשבעים אמות). וכמדה שכבר הגענו למאמר דוד המלך עליו השלום "למה רגשו גוים" וגו'. והאמות מצחצחות החרבות, ואין לנו על מי להשען, אלא על אבינו שבשמים, ולקוות ל"סכתה לראשי ביום נשק" (תהלים פרק ק"מ), וכמו שאמרו בירושלמי (יבמות ע"ח עמוד א') דבר אחר ביום נשק, זה נשקו של גוג.

אך יש לנו עצה אחת יעוצה "למוד תורה לשמה, ולמוד הזהר הקדוש בשמחה, אשר בכחו לעצור כל פרענות, ולהשפיע כל הברכות ברוחניות ובגשמיות, וכידוע, תקנת הרמח"ל זכותו יגן עלינו, ללמד הזהר הקדוש ברציפות, שמציל מן הפרענות, ומביא הגאולה (עין ספר אור הזהר פרק ה', וכן הובא בספר "תורתו מגן לנו").

מורי ורבותי! להוי ידוע! שכל המסימים את ספר הזהר הקדוש בבחינת "פנישתא חדא" (זוהר הקדוש) הם בבחינת "אלף המגן תלוי עליו כל שליטי הגברים" (שיר השירים ד', ד). עליהם תלוי ועומד הצלת כלל ישראל, "כל שליטי הגברים" והם שולטים על הגבורות וממתקים אותם, ומיד באה הגאולה במהרה בימינו אמן.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף לט

מִרְן הַחֶפֶץ חַיִּים זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ הִיא אוֹמֵר (הובא בספר מאיר עיני ישראל כרך ו' בשם נכדו רבי אברהם הכהן): כי פסגת המעשים הטובים וקיום רצון ה' יתברך הוא, להגיע למדרגת זיכוי הרבים, ובזה תבחן מדת התמסרותו של האדם למען כבוד ה' בעולם.

עַל הָאָדָם לָדַעַת! כִּי רָצוֹן אֲבִינוּ שְׂבִשְׁמִים הוּא, לְזָכוֹת אֵת כָּל בְּנָיו בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְקִיּוֹם מְצוּתֶיהָ, וְעַל יְדֵי זְכוּת הָרַבִּים, זוֹכֶה הָאָדָם לְסִיעָתָא דְשְׂמִיָּא, כְּמוֹ שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּהּ (אבות פֶּרֶק ה' מִשְׁנֵה י"ח), "כָּל הַמְּזֻכָּה אֶת הָרַבִּים אֵין חָטָא בָּא עַל יְדוֹ וְזְכוּת הָרַבִּים תְּלוּי בּוֹ", עַד כָּאן דְּבִרְיוֹ הַקְדוּשִׁים.

מוֹרֵי וְרַבּוֹתֵי! אַחִים יְקָרִים! בּוֹאוּ וְנִתְאַחַד כָּלְנוּ, וְנַפְעֵל, שְׂכָל יְהוּדֵי וִיהוּדֵי, יִלְמַד זוֹהַר הַקְדוּשׁ בְּכָל יוֹם, וְלֹאֲרַגֵּן בְּכָל בֵּית הַמִּדְרָשׁ וְכוּלָּל, שְׁלִמְדוֹ זוֹהַר הַקְדוּשׁ, וְכָל אֶחָד יַחֲלֹק בְּכָל מְקוֹם סְפָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת לְלִמּוּד הַזֹּהַר הַקְדוּשׁ, וְעַתָּה, "שְׁעָרֵי תְרוּצִים" נִנְעָלוּ, וְכָלֵם מְקִימִים בְּשִׁמְחָה אֶת רָצוֹן הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל בְּחִינָם אֶת הַסְּפָרִים, הֵן סְפָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת, וְהֵן תְּקוּנֵי זוֹהַר, כָּאֵן בִּישִׁיבָה הַקְדוּשָׁה, וְכֵן אֲצִלְנוּ, בְּאַרְגוֹן מַפְעֵל הַזֹּהַר הָעוֹלָמִי בְּבֵית שְׁמֶשׁ.

עַל כֵּן, אֶת אַחֵי אֲנָכִי מִבְּקֶשׁ, בּוֹאוּ לְעִזְרַת ה' בַּגְּבוּרִים, וְהַחֲלֵשׁ יֹאמַר גְּבוּר אָנִי, וְצָרִיכִים מִתְּנַדְבִּים בְּאַמֵּץ רוּחַ, וּבְעִזּוֹת דְּקֻדְשָׁה, לְחַלֵּק סְפָרִים עַל הַזֹּהַר הַקְדוּשׁ, בְּכָל הָאוֹטוֹבּוֹסִים, וּבִרְכָּבוֹת, וּבְכָל מְקוֹמוֹת הָעֲבוּדָה, כְּדֵי שְׁלָכָל יְהוּדֵי יִהְיֶה חֵלֶק בַּזֹּהַר הַקְדוּשׁ, עַד שְׁיִתְקַיֵּם הַפְּסוּק וּמִלָּאָה הָאָרֶץ דְּעָה אֶת ה' כַּמִּים לַיָּם מְכַסִּים."

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף מ

אָנוּ צָרִיכִים לִיַּחַד מַחֲשַׁבְתָּנוּ לְאֲדוֹן הַכֹּל, וּלְאַחַד אֶת כָּל הַכּוֹחוֹת, וּלְאַחַד אֶת כָּל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, כִּי רַק עַל יְדֵי לְמוּד הַזוהר הַקָּדוֹשׁ נִגָּאֵל, וּכְדַבְּרֵי כָּל הַצַּדִּיקִים גְּדוּלֵי הַדּוּרוֹת, דְּכָל סִגְלַת הַגָּאֲלָה תְּלוּיָה בְּלְמוּד הַזוהר הַקָּדוֹשׁ, דּוֹקָא בּוֹ וְלֹא בְּזוּלָתוֹ. וּבִפְּרָט בְּדוּרָנוּ, שִׁירְדוּ לְעוֹלָם נִשְׁמוֹת דּוֹר הַמִּבּוּל וְדוֹר הַהִפְלָגָה, וְהַעֲרַב רַב, הֵם עֲצָמֵם הַמִּבּוּל הַשּׁוֹטֵף אֶת הָעוֹלָם (כְּדֹאִיתָא בְּתַקּוּנֵי זוהר תַּקּוּן כ"א דף נ"ה, א', וּבַבְּאֹר הַגֶּר"א, וְכֵן בְּ"מִתּוֹק מִדְּבַשׁ", עֵינִי שֵׁם וְתַרְוָה צִמְאָד) וּמִכַּרְחִים לַעֲשׂוֹת מְסִירוֹת נֶפֶשׁ לְמַעַן הַשְׁכִּינָה הַקָּדוֹשָׁה לְתַמְכָּה וּלְסַעֲדָהּ, וְכִמּוֹ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ עָלָיו הַשְּׁלוֹם שֶׁמָּסַר עֲצָמוֹ עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל וְאָמַר "וְאִם אֵין מַחְנֵי נָא" (וְעֵינִי בְּתַקּוּנֵי זוהר שֵׁם), וּבְכָל יוֹם כָּל יְהוּדֵי קוּרָא קָרִיאַת שְׁמַע פַּעַמִּים בְּיוֹם (וּלְדַעַת הָאֲר"י זְכוּרָנוּ לְבִרְכָּה אַרְבַּע פַּעַמִּים בְּיוֹם) וּמוֹסֵר עֲצָמוֹ לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה, וּמִקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין, וּבּוֹדָאי צָרִיךְ לְהוֹכִיחַ שְׁמִתְכּוֹן בְּאַמֶּת, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ רַבֵּי יִשְׂרָאֵל סְלִנְטֵר זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, שֶׁאָדָם מִמְּלִיךְ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל שְׂבַעַה רְקִיעִים וְהָאָרֶץ, עַל אַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם, מִמֶּשׁ עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ, וְרַק עַל עֲצָמוֹ שׁוֹכַח לְהַמְלִיךְ אֶת ה' יִתְבָּרַךְ שְׁזֵה הָעֵקֶר.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף מא

עַל פֶּן! בּוֹאוּ וְנִתְמַסֵּר לְמַעַן הַגָּאֵלָהּ, וְנִתְקַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, וְכָל
 יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ בְּכָל יוֹם, וְאִם אַתָּה
 עוֹשֶׂה כֵּן, אֲשַׁרְיָךְ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם הַבָּא,
 וּבִדְאִי תִכְף נִגְאָל, כְּדֹאִיתָא בְּזוֹהַר רַעֲיָא מְהִימְנָא פֶּרֶשֶׁת
 נִשְׂא (דף קכ"ד, ב'): דְּבִגְיִינִיה "וּקְרֹאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ",
 וּבִזְכוּתִיה יִתְקַיֵּים "ה' בְּדָד יִנְחֶנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַר". וְכָלֵנוּ
 כְּאַחַד נִזְכָּה, שִׁיתְקַיֵּים בָּנוּ נְבוֹאָת הַרשֵׁב"י "זִכָּאָה דְרָא
 דֵּהֲאִי אֶתְגַּלִּיא בִּיה, וּבִסְגוּלָתוֹ "וּקְרֹאתֶם דְּרוֹר".

וַיְהִי רָצוֹן שְׁנִזְכָּה לַהֲיוֹת מִן הַזּוֹכִים הַמְּאֻשְּׁרִים, שֶׁהַמָּשִׁיחַ
 בְּכִבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ יַעֲיֵד עָלֵינוּ "בִּזְכוּתְךָ הַגִּעַתִּי". עַל
 כֵּן, יְהוּדִים יִקְרִים, תָּנוּ לַמּוֹד לְשֵׁם שְׁמַיִם, הַקִּדִּישׁוֹ
 מִדְּקוּתֵיכֶם לְמַעַן הַשְׁכִּינָה הַקִּדּוּשָׁה, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ
 לְיוֹצְרֵנוּ, לַגֵּרִם לַפְּדוּת נַפְשָׁנוּ, וְלַמְדּוֹ בְּכָל יוֹם זוֹהַר
 הַקִּדּוּשׁ, וְכַךְ גַּלְךָ כָּלֵנוּ כְּאַחַד יַחַד, לְקַבֵּל אֶת אֵוֹר פְּנֵי
 מֶלֶךְ הַמָּשִׁיחַ.

"וְתִחְזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים", בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף מב

ספר השכינה והזהר

דְּרִשָּׁה מֵאֵת כ"ק אֲדָמוֹ"ר מֵהַאֲלָמִין שְׁלִיט"א בְּקֶבֶר רַחֵל, ט"ו
כְּסֻלּוֹ תִּשְׁעֵ"א, וְסִיּוֹם כָּל סֵפֶר הַזֹּהָר, וְסִיּוֹם מִשְׁנֵיּוֹת, בְּיוֹמָא
דְּהִילּוּלָא שֶׁל מִחְבֵּר הַמִּשְׁנֵיּוֹת רַבֵּינוּ הַקְדוֹשׁ רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא
זִיע"א, עַל יְדֵי "מִפְעֵל הַזֹּהָר הָעוֹלָמִי" - שְׁעַל יְדֵי "חֲבֵרָה מְזֻכֵּי
הַרְבֵּים הָעוֹלָמִי" מִיִּסּוּדוֹ שֶׁל הַגַּה"צ רַבִּי שְׁלום יְהוּדָה גְּרָאס
כ"ק מֶרֶץ אֲדָמוֹ"ר שְׁלִיט"א

בְּרוּכִים הַבָּאִים בְּשֵׁם ה'.

נִתְאַסְּפֵנוּ בְּקֶבֶר רַחֵל מְקוֹם הַתְּפִילָּה וְהַגְעֲגוּעִים שֶׁל כָּלִל
יִשְׂרָאֵל לַעֲשׂוֹת סִיּוֹם זֹהָר הַקְדוֹשׁ וְסִיּוֹם
מִשְׁנֵיּוֹת. שְׁעַל יְדֵי לְמוֹד הַזֹּהָר הַקְדוֹשׁ הַבְּטִיחוּ לָנוּ מִשֶּׁה
רַעֲיָא מֵהֵימְנָא וְאַלִּיָּהּ הַנְּבִיא וְהַרְשַׁב"י "בְּדָא יִפְקוֹן מִן
גְּלוּתָא", וְיִתְקִים בָּנוּ בְּמַהֲרָה מַה שְּׁאָמַר הַנְּבִיא יְרֻמִּיָּהוּ (פָּרָק
ל"א, י"ד ט"ז): "כֹּה אָמַר ה' קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי
תִמְרוּרִים רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנָּה לְהַנְחִים עַל בְּנֵיהָ כִּי
אֵינָנו. כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלֶךָ מִבְּכִי וְעֵינַיִךָ מִדְּמָעָה כִּי יֵשׁ
שָׂכָר לַפְעֻלָּתְךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב. וְיֵשׁ תִּקְוָה
לְאַחֲרִיתְךָ נָאִם ה' וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוּלָם". כִּמוֹ שֶׁפִּרְשׁ
הַמַּלְבִּי"ם, "יֵשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ" - יֵשׁ תִּקְוָה עַל אַחֲרִית
הַיָּמִים בְּעֵת קֵץ שְׁאֵז "וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוּלָם" - רָצָה לוֹמַר
הַגַּם שֶׁהֵם עֲצָמָם לֹא יֵשְׁבוּ, הַבָּנִים שֶׁלָּהֶם שֶׁהֵם הַדּוֹר
הָאַחֲרוֹן, יֵשְׁבוּ לְגִבּוּלָם.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף מג

בְּרוּךְ ה' יֵשׁ לָנוּ כָּבֶד כָּאֵן בְּקֶבֶד רַחֵל יְשִׁיבָה שְׁלוֹמֵי
זֶהֱרַקְדוֹשׁ כְּשִׁטַּת הַרְמָח"ל (רַבְּנֵי חַיִּים לֹוּצְאֵטוֹ),
מִהֵנֶץ הַחֲמָה עַד הַשְּׁקִיעָה, וּבְכָל זֹאת אֲנִי חוֹשֵׁב שְׁזֹו הַפַּעַם
הָרֵאשׁוֹנָה שֶׁיֵּשׁ שְׂמִיחָה כְּזֹו, סִיּוֹם מַשְׁנִיּוֹת וְסִיּוֹם הַזֶּהֱרַק
הַקְדוֹשׁ בִּיחָד, בְּקֶבֶד רַחֵל. [אוֹלֵי הַחֲסִידִים עָשׂוּ פַעַם
שְׂמִיחָה פֹה]. תָּמִיד בָּאוּ וּבָאִים כָּאֵן לְהַתְפַּלֵּל, לְבָכוֹת. רַחֵל
אֲמִנּוּ הִיא בּוֹדֶדֶת, כָּל הָאֲמָהוֹת מְלַבְּדָה נִקְבְּרוּ בְּמַעֲרַת
הַמְּכַפְלָה. וְאִילוּ בְּקִבּוּרַת רַחֵל כָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ל"ה, כ'): "עַד
הַיּוֹם הַזֶּה". מִהֵנֶץ הַפְּרוֹשׁ שֶׁל "עַד הַיּוֹם הַזֶּה" – זֹו הוּא נִסָּח
שֶׁלֹא כָּתוּב אֲצֵל אֵף אֶחָד?! כָּתוּב בְּתַרְגוּם יוֹנָתָן: עַד
הַמָּשִׁיחַ. עַד הַיּוֹם – עַד הַמָּשִׁיחַ. בְּמָקוֹם שֶׁל בְּשׁוּרַת גְּאֻלָּה
יִשְׁנָה בְּדִידוֹת גְּדוּלָּה.

"בְּבִכִּי יָבֹאוּ וּבְתַחֲנוּנִים אוֹבִילִם" (יִרְמְיָהוּ ל"א). כָּל מֵה
שֶׁכָּתוּב בְּפֶרֶק זֶה שֶׁיֵּךְ לְנִבּוּאָה עַל רַחֵל אֲמִנּוּ. הַכֹּל
שֶׁיֵּךְ לְבִרְכָּה הַמִּיחָדֶת שֶׁנֶּאֱמָרָה "וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם".
כָּאֵן, בְּקֶבֶד רַחֵל, מָקוֹם שֶׁל תְּפִילָּה וְתַחֲנוּנִים. וְכֹל מֵה
שֶׁהָיָה גִעָגוּעִים שֶׁל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי הַגְּאוּלָּה הוּא הַכֹּל
מִרַחֵל אֲמִנּוּ.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף מד

אָנוּ רואים בפרשת ויחי (בראשית מ"ח) שיעקב אבינו נראה כמצטדק לפני יוסף בנו: "וְאָנִי בָבְאִי מִפָּדֶן מֵתָה עָלַי רַחֵל בְּאֶרֶץ כְּנָעַן בְּדֶרֶךְ בְּעוֹד כְּבֵרֶת אֶרֶץ לְבֹא אֶפְרָתָה וְאֶקְבְּרָהָ שָׁם בְּדֶרֶךְ אֶפְרָת הוּא בֵּית לָחֶם". וכתב שם רש"י: "וְאֶקְבְּרָהָ שָׁם" - ולא הולכתיה אפילו לבית לחם להכניסה לארץ, וידעתי שיש בלבך עלי [תרעמת], אבל דע לך שעל פי הדבור קברתיה שם שתהא לעזרה לבניה כשיגלה אותם נבוזראדן, והיו עוברים דרך שם, יצאת רחל על קברה ובוכה ומבקשת עליהם רחמים, שנאמר (ירמיהו ל"א, י"ד): "קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע... רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֶיהָ וְגו'", והקדוש ברוך הוא משיבה (ירמיהו ל"א, ט"ו): "יֵשׁ שָׂכָר לַפְעֻלָתְךָ נָא ה'... וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם".

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף מה

נִבְקֵשׁ מאמינו רחל עליה השלום שתלך ותודיע למשה רבנו, אליהו הנביא, ורבי שמעון בן יוחאי ורבי אלעזר בנו זכותם יגן עלינו, שברוך ה' זכינו שיש כבר אלפים שיעורים של אחינו בני ישראל שלומדים זה הקדוש, והם הבטיחו לנו "בדא יפקון מן גלותא", ואנו מחכים כבר להבטחתם, לביאת המשיח ובנין בית המקדש, כמבואר בדברי חכמינו זכרונם לברכה שהיתה להם אמנו רחל זכות מיחדת - להיות סמוך לבית המקדש. חלק מבית המקדש היה בנוי בחלקו של יהודה וחלק היה בנוי בחלקו של בנימין. ולגבי שילה כתוב שהיה בחלקו של יוסף. ובמסכת זבחים (דף ק"ח עמוד ב') הגמרא אומרת שהסנהדרין הם בחלקו של יוסף. ושכינה תמיד בחלקו של בנימין. לכן אנו מבקשים ממך אמנו רחל שבזכות למוד וסיוע הזהר הקדוש אצלך נזכה כבר למה שנאמר בירמיהו (ל"א, י"ד): "קול ברמה נשמע... רחל מבכה על בניה וגו'", והקב"ה משיבה (ירמיהו ל"א, ט"ו): "יש שָׁכר לפעלתך נאם ה'... ושבנו בנים לגבולם".

בואו ונקבל על עצמינו כל אחד ואחד מאתנו לעשות פעלה גדולה ולעזור לרחל אמנו שמבכה על בניה ונזכה לסוף הפסוק "ושבו בנים לגבולם".

ידועים דברי הגר"א במשלי (י"ב, י"ד), שמבאר גדל הזכות שיש למזכיר הרבים ולמוכיח את חברו, אם שמע, מקבל שכר על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל המוכיח את כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע מקבל ממנו את חלק הגיהנום שלו.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף מו

הַיִּדְעָתָּה? בְּרַגְעַ אַחַת אַתָּה יָכוֹל לְזַכּוֹת לְעוֹלָמוֹת נֶצַח!
 "עֵינִי לֹא רָאִיתָה.." - עַתָּה הִכָּל בִּידֶךָ - אַתָּה יָכוֹל
 לְחַלֵּק סֵפֶר "עֲרֻכָּה שֶׁל שְׁעָה", שְׁמַעוּדָד וּמַעוֹרָר לְלִמּוּד
 זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ בְּכָל יוֹם. וְכָל הַלּוּמִד שְׁעָה זוֹהַר הַקִּדּוּשׁ
 בְּשִׁבְתָּ עוֹלָה לוֹ לְמֵאָה מִלִּיּוֹן שָׁנָה תוֹרָה, וְאִם תִּכְפִּיל בְּכָל
 שְׁבֻתוֹת הַשָּׁנָה וַיּוֹם טוֹב, לְכָל יְמֵי חַיָּו, תִּגִּיעַ ל-640
 מִלִּיאָרְד שָׁנָה תוֹרָה. וְאִם בְּזָכוּתְךָ יִתְאַרְגֵּן שְׁעוֹר לְעֶשֶׂר
 יְהוּדִים, תִּגִּיעַ ל-6 טְרִילִיּוֹן ו-400 מִלִּיאָרְד שָׁנָה תוֹרָה. -
 וּבְזוֹהַר הַקִּדּוּשׁ (פֶּרֶשׁת וַיֵּצֵא קִס"א) כָּתוּב: שְׁכַל מֶה שְׁנוֹתָנִים
 מִשְׁמִים הוּא בְּאֶלֶף, וְעוֹד כִּידוּעַ כָּל עֲשָׂרָה בֵּיה שְׂכִינָתָא
 שְׂרִיא, אַתָּה מְכַפִּיל כָּל מִנִּין יְהוּדִים בְּאֶלֶף. תִּגִּיעַ ל-6 זִילִיּוֹן
 ו-400 טְרִילִיּוֹן שָׁנָה תוֹרָה. - וְמִי יוֹכֵל לְחַשֵּׁב אֶת גְּדֻלַּת
 הַשָּׂכָר הַנִּצְחִי שֵׁישׁ לָךְ מִכֶּךָ בּוֹדָאוֹת!!! [לְקַבֵּל סְפָרִים
 בְּחִינָם לְחִלּוּקָה: 054-8436784, "מִפְעַל הַזוֹהַר הָעוֹלָמִי"].

אֲנִי מוֹדִים לְכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ חֵלֶק בְּלִמּוּד הַקִּדּוּשׁ הַזֶּה
 וּבִפְרָט לְהָרַב מְרַדְכֵי אֶלְפִיָּה שְׁלִיט"א וְלִישִׁיבַת
 "יֵאִיר נָתִיב" מִיסוּדוֹ שֶׁל הַמְּקַבֵּל הָאֱלוֹקִי הַמְּלוּב"ן רַבִּי
 יִצְחָק אֶלְפִיָּה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ בְּנֵן שֶׁל קְדוּשִׁים וּמְקַבְּלִים
 תְּלִמִּידי הַרִש"ש הַקִּדּוּשׁ בִּישִׁיבַת בֵּית א-ל תוֹבֵב"א, שֶׁפָּעַל
 רַבּוֹת לְזַכּוֹת אֶת הָרַבִּים וּלְהַצִּיל אֶת כָּלִל יִשְׂרָאֵל מִגְּזֵרוֹת
 קְשׁוֹת (וְהִזָּה בִּידִידוֹת מִפְּלֵאָה עִם הַמְּקַבֵּל הַצַּדִּיק הַנִּסְתָּר רֹאשׁ הַל"ו רַבִּי
 מִנַּחֵם מְנַשֶּׁה זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ בַּעַל "אַהֲבַת חַיִּים", שֶׁכֵּן אָמַר עָלָיו בַּעַל
 הַהַלּוּלָא הַצַּדִּיק רַבִּי מְרַדְכֵי שְׂרַעְבֵי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ), וּבְזִמָּן מְלַחֶמֶת
 הָעוֹלָם הַשְּׁנִיָּה וּבְזִמָּן שְׁכָל יוֹשְׁבֵי אֶרֶץ הַקִּדּוּשׁ הָיוּ בְּפַחַד
 גְּדוֹל, הֵלֶךְ לְהַתְפַּלֵּל וּלְעַשׂוֹת תְּקוּנִים עַל קְבָרֵי צַדִּיקִים.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף מז

מוֹרֵי וְרַבּוֹתֵי!!! אָנוּ מִיַּחֲלִים וּמַצְפִּים שְׁמִקְדוֹשׁ הַשֵּׁם
הַגָּדוֹל הַיּוֹצֵא מִן הַקְּבוּץ הַזֶּה, שֶׁהִתְאַוָּנוּ לְהִתְחַיֵּל
וּלְסַיֵּם הַזֹּהֵר הַקָּדוֹשׁ וּמִשְׁנִיּוֹת בְּסִיעָתָא דְשִׁמְיָא אֲצֵל צִיּוֹנָה
שֶׁל אֲמֵנוּ רַחֵל עָלֶיהָ הַשָּׁלוֹם, יָבִיא לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּמַהֲרָה
אֶת הַקְּבוּץ גָּלוּיֹת הַשָּׁלוֹם בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדִיקֵנוּ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְנִתְחַיֵּל בְּתַפִּילָה וְכָלֵם יֹאמְרוּ יַחַד: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם
אֱלֹהֵי הַצָּבָאוֹת יוֹשֵׁב הַפְּרוּבִים, הִנֵּה בָּאתִי כְּהַיּוֹם
לְהַשְׁתַּטֵּחַ וּלְהִתְפַּלֵּל עַל קֶבֶר רַחֵל אֲמֵנוּ אֲשֶׁר הִבְטַחְתָּ לָנוּ
שֶׁבְּזָכוֹתֶיהָ וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם, לָכֵן אֶפִּיל תַּחֲנֻנִּי לְפָנֶיךָ,
שֶׁתִּשְׁמַע לְקוֹל בְּכִיּוֹתֶיהָ כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמְיָהוּ ל"א, י"ד): "קוֹל
בְּרָמָה נִשְׁמָע... רַחֵל מְבַכָּה עַל בְּנֶיהָ וְגו'" וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא מְשִׁיבָהּ (יִרְמְיָהוּ ל"א, ט"ו): "יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתְךָ נָאִם ה'...
וְשָׁבוּ בָנִים לְגִבּוֹלָם".

וְכֵן תִּאָּזִין וְתִקְשִׁיב בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים גַּם אֶת תַּפְלָתִי וְאֶת
תַּחֲנֻנִּי אֲשֶׁר הִנְנִי מִתְפַּלֵּל פֹּה עַל קִבְרָהּ...". וּבְזָכוֹת
תַּפִּילַת רַבִּים תַּחֲוֹשׁ לְגַאֲלָנוּ בְּרַחֲמִים.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף מח

אָנָּא מַלְךְ מְלֵא רַחֲמִים, הִנְנִי בָּאתִי הַיּוֹם לְהַשְׁתַּטֵּחַ עַל קֶבֶר רַחֵל אִמֵּנוּ. שְׁתּוֹכְנִי בְּזִכּוֹת מַעֲשֵׂיהָ הַטּוֹבִים שֶׁעָשְׂתָה כָּל יְמֶיהָ וּלְמַעַן זְכוּתָהּ וְצִדְקָתָהּ וּתְפִלָּתָהּ שֶׁזָּכַרְתָּ לְהַבְהִיּוֹתָהּ עֲקָרָה וּתְפַתַּח אֶת רַחֲמָהּ, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר, "וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת רַחֵל, וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶלֶיהָ אֱלֹהִים, וַיִּפְתַּח אֶת רַחֲמָהּ" (בְּרֵאשִׁית ל, כ"ב). וּלְמַעַן צִדְקַת לִבָּבָהּ אֲשֶׁר עָשְׂתָה עִם אַחֻזָּתָהּ לָאָה, שֶׁמָּסְרָהּ לָהּ הַסִּימָנִים כְּדֵי שֶׁלֹּא תִבּוֹשׁ מִרְמָאוֹת לְבָן אָבִיהָ, כֵּן תִּזְכּוֹר לָנוּ זְכוּתָהּ וְצִדְקָתָהּ עָלֵינוּ וְעַל כָּל עַמֶּךָ יִשְׂרָאֵל, שֶׁתִּקְבַּל אֶת תְּפִלָּתָנוּ וְתִאָּזֵן שׁוֹעֲתָנוּ מִה שֶׁאַנְחָנוּ מִבְּקָשִׁים מִלְּפָנֶיךָ, וְתִמְלֹא מִשְׁאֲלוֹת לִבְבָנוּ לְטוֹבָהּ, וּפְקֻדָּנוּ בִּפְקֻדֹת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים מִשְׁמִי שְׁמִי קֹדֶם, וְהִטָּה אֶזְנוֹךָ וּשְׁמַע, פִּקֹּחַ עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהַעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שְׁמֶךָ עָלֶיהָ, כִּי הֵינּוּ לַעֲג וְקָלֶס בְּגוֹיִים, וְאוֹמְרִים אֵין תּוֹחֶלֶת וְתִקְוָה. וְאִם לֹא לְמַעַנְנוּ, לְמַעַנְךָ פֶּעַל, עַד מָתִי יִהְיֶה עֲזָךְ בְּשִׁבִּי וְתִפְאַרְתְּךָ בְּיַד צָר. וְהִנֵּה כֹאֲשֶׁר קִבְּלָנוּ עַל יְדֵי חֲכָמֵינוּ זְכוּרֹנָם לְבִרְכָּהּ, שֶׁאַבִּינוּ יַעֲקֹב שֶׁקִּבֵּר אֶת רַחֵל אִמֵּנוּ בְּדֶרֶךְ וְלֹא הִבִּיֵּאָה לְבֵית לָחֶם, הִיא עַל פִּי הַדְּבוּר. כְּדֵי שֶׁתִּהְיֶה לְעֲזָרָה לְבִנְיָהּ, כְּשֶׁהִגְלָה אוֹתָם נְבוֹזְרָאֲדָן וְהָיוּ עוֹבְרִים דֶּרֶךְ שָׁם, יֵצְאָה רַחֵל אִמֵּנוּ מִקְבְּרָהּ וּבִקְשָׁה עָלֵיהֶם רַחֲמִים, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים רַחֵל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ מֵאַנְהָ לְהַנַּחֵם עַל בְּנֵיהָ כִּי אֵינָנוּ". וְאַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ, הַשְׁבֵּתָ לָהּ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: "כֹּה אָמַר ה', מִנְעִי קוֹלְךָ מִבְּכִי, וְעֵינֶיךָ, מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ שָׂכָר לִפְעֻלָּתְךָ נָאִם ה', וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב, וַיֵּשׁ תִּקְוָה לְאַחֲרִיתְךָ, נָאִם ה', וְשָׁבוּ בָנִים לִגְבוּלָם" (יִרְמְיָהוּ, ל"א, י"ד - ט"ז).

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף מט

מה נאמר מה נדבר, אם על גלות ראשון שהיה רק לשבעים שנה הרעישו רחל אמנו את העולם, מה תאמר עתה בגלות המר והנמהר הזה אשר למעלה מאלף ותשע מאות שנה שאנחנו בגולה אחר גולה, מפזרים ונדחים בארבע כנפות הארץ, תחת על מלכים ושרים, ואנחנו שפלים ונבזים וקקוצים כסוחים אנו בעיניהם, ובכל יום, קללתו מרבה מחברו, ועקר כונתם, לעמוד על נפשנו להעביר דת תורתנו הקדושה, ולא יזכר להם שם ישראל עוד, גם על תנוקות של בית רבן נתנו עיניהם האיך להעבירם מאמונתם המחזקת להם מאבותיהם, מה תאמרי רחל אמנו, איך תוכלי לנוח בקברך, הקיצו התעוררו לישני חבורן ומשה רבינו מהימנא וכל אבותינו הקדושים, ואליהו הנביא ורבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו זכותם יגן עלינו.

עמדו נא, התיצבו נא, חלי פני כבודו יתברך בעד שארית פליטת עמך בית ישראל, הנאנחים והנאנקים, בדודים ושוודים, שפלים ונבזים, נתונים בסתר המדרגה, עד מתי אלהים יחרף צר, ינאץ אויב שמך לנצח, עד מתי רשעים יעלזו, ובניך בוז יבזו, עד מתי לא תרחם על ישראל עמך ועל ארצך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך, הנה זאת תורת הבית.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף נ

הַהִיכָל וְהַר הַבַּיִת הָיָה לְשִׁמִּיר וְשִׁית. "עָלָה כָּלֹּ קַמְשָׁנִים.
 פָּסוּ פָּנָיו חֲרָלִים", "שׁוֹעֲלִים הֵלְכוּ בּוֹ" (וְאַיִבֵּינוּ
 פְּלִילִים, וּבָאוּ בּוֹ פְּרִיצִים וַיַּחֲלִלוּהוּ, בְּבֵית תְּפִלָּה, כָּל עָרַל וְטָמֵא נוֹתֵן
 תְּפִלָּה). וְהָעִיר הִקְדוּשָׁה רַבַּת הַמַּעֲלֹת עִיר אֱלֹהִים סָלָה,
 הִנֵּה הִיא עֲתָה שָׁמָּה וּשְׂאִיָּה, וְאִם אֲנַחְנוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ וְעֹנוֹת
 אֲבוֹתֵינוּ גִרְמָנוּ אֶת כָּל אֱלֹהִים, הֲלֹא אֲתָה בַּעַל הַרְחָמִים,
 הַלְעוֹלָמִים תִּזְנַח וְתִאָּנֵף לְנִצָּח, "אֲתָה תִקְוֶה תִרְחֹם צִיּוֹן כִּי
 עֵת לְחֻנּוּנָהּ". לָכֵן בָּאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפִּיפַת קוֹמָה וּבַהֲכַנְעַת רוּחַ
 וּבִשְׁפָלוּת הַנֶּפֶשׁ וּבִשְׁבִירַת לֵב. שֶׁתִּזְכֹּר לָנוּ זְכוּת אֲבוֹתֵינוּ
 הַקְדוּשִׁים וְזְכוּת הַצְדָּקָנִית רַחֵל אֲמֵנוּ, וְתִכְפֹּר לָנוּ עַל כָּל
 חֲטָאֵתֵינוּ וְעֹנוֹתֵינוּ וּפְשָׁעֵינוּ, שֶׁחֲטָאנוּ וְשָׁעֲוִינוּ וְשִׁפְשַׁעְנוּ
 לְפָנֶיךָ, וְתַעֲזָרְנוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ, וְתֹארִיךְ
 יָמֵינוּ בְּטוֹב וּשְׁנוֹתֵינוּ בְּנִעִימִים עַל הָאֲדָמָה אֲדַמַּת הַקֹּדֶשׁ.
 וְתִסִּיר מֵאֲתָנוּ כָּל הַמְּנִיעוֹת הַמְּבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ מֵעֲבוֹדַת
 הַקֹּדֶשׁ. בְּכָדֵי שְׁנוּכָל לְלַמּוֹד וּלְלַמֵּד, לְשָׁמֹר וּלְעָשׂוֹת
 וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי תִלְמוּד תּוֹרָתְךָ וּמִצְוֹתֶיךָ בְּכוּנָה שְׁלֵמָה
 וּרְצוּיָה, בְּלִי שׁוּם טְרָדָה וְהֶסֶר מִמֶּנִּי וּמִכָּל עֲמָךְ בֵּית
 יִשְׂרָאֵל כָּל מִינֵי חוּלִי (וּבִפְרָט מֵהַחוּלָה...פב"פ). וְתֵן לָנוּ כֹחַ
 וּבְרִיאוֹת הַגּוּף, שְׁנוּכָל לַעֲבֹד אוֹתְךָ יוֹמָם וְלַיְלָה בְּלִי
 רַפְיוֹן, וְתֵן לָנוּ פְּרִנְסָה טוֹבָה וּגְשָׁמִים בְּעֵתָם, שֶׁתִּהְיֶה הַשָּׁנָה
 הַזֹּאת מְבֹרָכַת בְּכָל מִינֵי תְבוּאוֹת וְכָל מִינֵי פְרוֹת, וְכָל מִנֵּי
 יִרְקוֹת, וְתֵן סְפוּקָנוּ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד דֵּי מַחֲסָרוֹ, וְלֹא יִחְסֹר
 לָנוּ כָּל טוֹב כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, וְזַכְנוּ לַגְדֹּל אֶת בְּנֵינוּ (וּבִפְרָט...
 פב"פ. וּמִי שֵׁישׁ לוֹ בָּנִים בַּחוּצָה לָאָרֶץ, יֹאמֶר: וְתִזְכְּנוּ לְשִׁמּוֹעַ בְּשׁוֹרוֹת
 טוֹבוֹת מִבְּנֵי וְכו'. וּפְרָט כָּל אֶחָד מִקְרוֹבָיו וּמִיִּדְעָיו). שֶׁתִּצְלִיחַ לָהֶם
 בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם.

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מַסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה - דָּף נָא

וְהִנֵּנִי בְּלִי נֶדֶר נֹתֵן שֶׁמֶן לְמָאוֹר לְעֹלֹי נִשְׁמַת רַחֵל
אֲמֵנוּ, וְנִשְׁמַת רַבִּי מֵאִיר בַּעַל הַנֶּסֶם, וְנִשְׁמֹת כָּל
הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים (וְלִהְצִלָּתָם בְּנֵי פֶב־פּ וכו'), שִׁיאֲרִיכוּ
יְמֵיהֶם וְשְׁנוּתֵיהֶם, וְלֹא יָמוּת שׁוּם אֶחָד מִבְּנֵיהֶם בְּחַיֵּי
אֲבֵיהֶם וְאִמָּם. וַיִּזְכּוּ לְבָנִים צְדִיקִים וְכָשָׁרִים בְּכָל מַדּוּת.
וְתִזְמִין לָהֶם זִוּוּג כָּשֶׁר וְרְאוּי לָהֶם, וְלֹא יֵרָאֶה וְלֹא
יִשְׁמַע שׁוּם שְׁמֵץ פָּסוּל בְּזִרְעָנָם וּמִשְׁפַּחְתָּנָם, וְנִזְכָּה
לְרְאוּתָם יַחַד בְּקִבּוּץ גְּלוּיּוֹת וּגְאֻלָּה שְׁלֵמָה, בַּעֲגָלָא וּבְזִמְנָא
קָרִיב, אֲמֵן סֵלָה, יִהְיוּ לְרִצּוֹן אֲמִרֵי פִי וְהַגִּיוֹן לְבִי
לְפָנֶיךָ, ה' צוּרִי וּגְאֻלִּי.

נִגִּיד בִּיחַד תְּהִלִּים פָּרָק ק"ל:

א. שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעַמְקִים קָרְאֲתִיךָ ה'. ב. אֲדֹנִי, שְׁמַעָה
בְּקוֹלִי תְהַיִּינָה אֲזִנֶּיךָ, קִשְׁבוֹת לְקוֹל, תַּחֲנוּנֵי. ג. אִם
עֲוֹנוֹת תִּשְׁמַר יְהִי אֲדֹנִי, מִי יַעֲמֵד. ד. פִּי עֲמֹךְ הִסְלִיחָה
לְמַעַן, תִּזְכָּר. ה. קוֹיִתִּי ה', קוֹנֵתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחֵלֵתִי.
ו. נַפְשִׁי לְאֲדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר, שְׁמָרִים לְבַקֵּר. ז. יַחֲלֵ
יִשְׂרָאֵל, אֵל ה' פִּי עִם ה' הַחֲסֵד וְהַרְבֵּה עֲמוֹ פְדוּת.
ח. וְהוּא, יַפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכָּל, עֲוֹנוֹתָיו. עַד כָּאן.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף נב

עַל כֵּן בּוֹאוּ וְנִתְמַסֵּר לְמַעַן הַגָּאֵלָה, וְנִתְקַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה,
 וְכָל יִשְׂרָאֵל יִלְמְדוּ זֶהֱר הַקָּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם, וְאִם
 אַתָּה עוֹשֶׂה כֵּן, אֲשֶׁרִיף בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְטוֹב לָךְ לְעוֹלָם
 הַבָּא, וּבְיָדַי תִּכְף נִגְאָל, כִּדְאִיתָא בְּזֵהֱר רַעֲיָא מְהִימָנָא
 פִּרְשֵׁת נִשְׂא (דף קכ"ד, ב): דְּבִגְיִינִיה "וּקְרֵאתֶם דְּרוֹר
 בְּאַרְץ", וּבְזִכּוּתֶיהָ יִתְקַיֵּם "ה' בְּדָד יִנְחֵנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל
 נֶכֶר". וְכָלֵנוּ כְּאַחַד נִזְכָּה שְׂיָקִים בָּנוּ נְבוֹאָת הַרְשָׁב"י
 "זָכָא דְרָא דְהֵאֵי אֲתַגְלִיא בִּיהּ וּבְסִגּוּלָתוֹ וּקְרֵאתֶם
 דְּרוֹר".

וַיְהִי רָצוֹן שְׁנִזְכָּה לְהִיּוֹת מִן הַזּוֹכִים הַמְּאֻשְּׁרִים,
 שֶׁהַמְּשִׁיחַ בְּכִבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ יַעֲיֵד עָלֵינוּ –
 "בְּזִכּוּתָךְ הִגַּעְתִּי". עַל כֵּן, יְהוּדִים יִקְרִים, תָּנוּ לַמּוֹד
 לְשֵׁם שָׁמַיִם, הַקְּרִיבוּ מִדְּקוּתֵיכֶם לְמַעַן הַשְׁכִּינָה
 הַקָּדוֹשָׁה, לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְיוֹצְרֵנוּ, לְגֵרָם לְפָדוֹת
 נַפְשֵׁנוּ, וְתִלְמְדוּ בְּכָל יוֹם זֶהֱר הַקָּדוֹשׁ וְכָךְ נִלְךְ כָּלֵנוּ
 כְּאַחַד יָחִיד לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי מְשִׁיחַ צִדְקָנוּ. וַיְהִי רָצוֹן
 שְׂיָקִים בָּנוּ בְּקִרְוֹב, וְתַחֲזִינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבָךְ לְצִיּוֹן
 בְּרַחֲמִים, בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מַסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה - דָּף נג

סֵפֶר מִתִּיקוֹת הַזֶּהָר

דְּרָשָׁה לְיוֹמָא דְהִילּוּלָא שֶׁל הַצִּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי דִּנְאֵל פְּרִישׁ
זָכַר צִדִּיק לְבִרְכָּה י"ד שֶׁבֶט תשע"א לפ"ק

בְּרִשׁוֹת הָרַבָּנִים הַגָּאוֹנִים, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת שְׁלִיט"א, וּמִזְכֵּי
הָרַבִּים הַמְקַרְבִּים אֶת אַחֲיָנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָנוּ
שֶׁבְּשָׂמִים עַל יְדֵי לַמּוֹד הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ ה' עֲלֵיכֶם יַחֲיוּ,
שְׂאֲרָגְנוּ אֶת הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּבְרִשׁוֹת כָּל הַקְּהֵל
הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, ה' אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסַּף עֲלֵיכֶם כָּכֶם אֵלַי
פְּעָמִים וַיְבָרֶךְ אֶתְכֶם כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם, אָמֵן.

אֲנִי מִיְּחָלִים וּמַצְפִּים שֶׁעַל יְדֵי הַקָּדוֹשׁ הַשֵּׁם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
הַיּוֹצֵא מִהַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, נִזְכֶּה לְבִרְכַּת: "וְקִבְּצֵנוּ
יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ", בְּבִיאַת מָשִׁיחַ
צִדְקִינוּ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

נִתְאַסְפְּנוּ הַיּוֹם לְיוֹמָא דְהִילּוּלָא שֶׁל הַצִּדִּיק הַקָּדוֹשׁ רַבִּי
דִּנְאֵל פְּרִישׁ זָכַר צִדִּיק לְבִרְכָּה בַּעַל מַחְבֵּר
פָּרוּשׁ מְתוּק מְדִבֵּשׁ עַל הַזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ, וְעוֹד סְפָרִים רַבִּים
וְנִכְפָּדִים, אֲשֶׁר זָכִיתִי גַם כֵּן לַעְזוֹר לוֹ בַּכֶּמֶה מִהַסְפָּרִים
הַנִּזְכָּרִים לְמַעַלָּה (וְהַדְפָּסְתִּי גַם כֵּן מִכְתָּב עִם הָעֲרוֹת שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵמָנוּ).

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף נד

בְּרֵאשִׁית אֶסְפֹּר שֶׁהֵינּוּ יְדִידִים גְּדוֹלִים לְהַבְדִּיל בֵּין חַיִּים לְחַיִּים, וְהוּא עֶזֶר לִי בַכֶּמֶה דְּבָרִים גְּדוֹלִים, וְגַם כֵּן עֶזְרָתִי לוֹ בַּהֲרֵפָה עֲנִינִים.

וְאִי אֶפְשָׁר לְסַפֵּר בְּרַבִּים הַדְּבָרִים שֶׁהֵיוּ בֵּינוּ לְבִינִי, כְּמוֹ שְׁאֻמְרָתִי פַעַם לְפָרֵשׁ מָה שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּהוֹשָׁעָנָא רַבָּא: הוֹשָׁעָנָא דְּבִיר הַמְצָנָע.

וּפִרְשֵׁתִי, דִּהְנֶה כְּתִיב "אֲזַנְדְּבֵרוּ יִרְאִי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע". וְאֶפְשָׁר לוֹמַר הַכּוֹנֵה, דְּטָרַם בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ לֹא יוֹכְלוּ בְּנֵי אָדָם לְדַבֵּר דְּבוּרֵי קוֹדֶשׁ לְמַעַן כְּבוֹד שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ, רַק בְּצַנְעָה, וּכְשֶׁשְׁנֵי בְּנֵי אָדָם מְדַבְּרִים בִּינֵיהֶם בְּסוּד וְאִישׁ אַחֵר רוֹצֵה לְשִׁמוֹעַ מֵהֶם מְדַבְּרִים, צָרִיךְ לְנֻטוֹת אֲזָנוֹ הַיָּטִב לְשִׁמוֹעַ מֵהַשְּׂמֵדָבְרִים.

וְזֶהוּ שְׁאֻמְרַת הַכְּתוּב "אֲזַנְדְּבֵרוּ יִרְאִי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ", שֶׁיְדַבְּרוּ כָל כֶּף בְּצַנְעָה מִחֻמַּת גְּדֹל הַבוֹשָׁה בַּיָּמִים הָהֵם לְדַבֵּר דְּבוּרִים שֶׁבִקְדָּשָׁה בְּרִישׁ גָּלִי, וַיְהִיָּה כָל כֶּף בְּצַנְעָה, עַד שֶׁכִּבְיָכוֹל "וַיִּקְשֹׁב ה' וַיִּשְׁמַע", שֶׁהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא כִּבְיָכוֹל יֵטֶה אֲזָנוֹ לְשִׁמוֹעַ מֵהַשְּׂמֵדָבְרִים רַמְזוֹ שֶׁבְּזִמְנָהּ הַזֶּה בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים אֵין אִישׁ שֶׁם עַל לֵב לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים וְעַל כֵּן מִתְבַּיְשִׁים שְׁנֵיהֶם וּמְדַבְּרִים עַל זֶה בְּצַנְעָה.

וְזֶה שְׁאָנוּ מְבַקְשִׁים הוֹשָׁעָנָא דְּבִיר הַמְצָנָע, פְּרוּשׁ הוֹשָׁע אוֹתָנוּ בְּמַצָּבֵנוּ שְׁאָנוּ עוֹמְדִים בּוֹ, דִּהְדְּבוּר הוּא מְצָנָע וּמְכַסֶּה מֵאֲזֵנֵי בְּנֵי אָדָם, וּכְשֶׁרוֹצִים לְדַבֵּר דְּבוּרִים קְדוּשִׁים צָרִיכִים לְהַצְנִיעַ אֶת הַדְּבוּרִים מִפְּנֵי הַמַּלְעִיגִים וְהַמְסַטִּינִים שֶׁמְתַרְבִּים בְּעַת הַזֹּאת, וְעַל כֵּן מִתְחַנְנִים הוֹשָׁע נָא.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף נה

וּבְדֶרֶךְ הַזֶּה הָיָה עוֹבֵד אֶת עֲבוֹדָתוֹ הַקְדוּשָׁה תוֹרַת הַסּוּד
 בְּהִצָּנֶע לָכֶת, דְּבִיר הַמִּצְנֶע עַד שְׁזָכָה לַעֲרוֹךְ אֶת
 הַזֶּהר הַקְדוּשׁ בְּפִרוּשׁ נִפְלָא וַיִּפֶּה עַד שְׁכָל יְהוּדֵי פָּשׁוּט
 יָכוֹל כָּבֹד לְהַבִּין לְכָל הַפָּחוֹת כְּפִי הַשְׁגָּתוֹ, עַד שָׁאֵם יִפְתַּח
 פֶּתַח כְּפִתְחוֹ שֶׁל מַחֲט וַיִּלְמַד רַק קִצָּת בְּפִרוּשׁוֹ הַיִּפֶּה
 יִפְתָּחוּ לוֹ פֶּתַח כְּפִתְחוֹ שֶׁל אוֹלָם.

מִי יָכוֹל לְתַאֵר גְּדֹל זְכוּתוֹ בְּשָׂמִים, זָכָה רַבִּים וְזָכָה, בְּדוֹר
 הַזֶּה דוֹר בִּיאַת הַמָּשִׁיחַ נִתְרַבּוּ עַל יְדוֹ מֵאוֹת אֲלָפִים
 לוֹמְדֵי זֶהר הַקְדוּשׁ, וְכִידוּעַ מִסְגָּלִים הַלְמוּד וְהַקְרִיאָה
 בְּסִפּוֹר הַזֶּהר הַקְדוּשׁ לְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְלַהֲיִיֹּת כְּחוּמָּה
 בְּצוּרָה מִפְּנֵי כָּל צָרָה רַחֲמָנָא לִיַּצֵּלָן. כִּי כָּל קִיּוֹם הָעוֹלָם
 תִּלּוּי בַלְמוּד הַזֶּהר הַקְדוּשׁ.

וּבְזֶהר הַקְדוּשׁ פָּרַשְׁתָּ יִתְרוֹ (פ"ט עמוד ב'): אָמַר לִיָּה, [רַבִּי
 שְׁמַעוֹן לְרַבִּי יוֹדָאִי] חֲיִידָּהּ, לִית עֲלֵמָא אָלָא לְאִינוֹן
 חֲבֵרְיָא, דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוּרִיתָא [חֲיִידָּהּ, לֹא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא
 לְאֵלוֹ הַחֲבֵרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה] וַיִּדְעִין סְתִימֵי אוּרִיתָא
 [וַיִּוֹדְעִים הַסּוּדוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה].

מִדְּבַרֵּי רַבִּי שְׁמַעוֹן אֵלּוֹ מוֹכַח, שֶׁלֹּא נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא
 לְאֵלוֹ הַחֲבֵרִים הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, וְלוֹמְדִים סוּדוֹת
 הַתּוֹרָה, וּמִקְדָּשִׁים עֲצָמָם בַּלְמוּד הַסּוּד בְּשִׁבְתָּ קוּדֵשׁ.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף נו

וּבִתְקוּנֵי זֶהַר (תקון תשעה עשר דף ל"ח עמוד א' - והבאור מדברי מתוך מדבש בקצור נמרץ): ומי שמונע סוד העקר של שתי תורות, כאלו החזיר את העולם לתהו ובהו..., ואלו אותם שאומרים שאין תורה אלא כפשטה, ואין בה סוד אחר. והם דו פרצופים, [שתי התורות] הוא ג"ן סדרים, [תורה שבכתב הוא ג"ן פרשיות] שנאמר בו גן נעול אחותי כלה, גן נעול מצד של ס' סתומה, ו' הוא נעול בששת ימי המעשה וביום השבת יפתח, ובשבת כדי שלא תהיה כנוצל דלת בפני לוי, שנאמר בהם לוי עלי ואני פורע, היא פתוחה אליהם, שהם נשמות יתרות.

וּבֵּאֵלֹו שלא מלויים אותה [בשביל כבוד השכינה] ולא מוסיפים [בשבת השכינה פתוחה ויכולים לבא וללות ולקבל] לשבתות ולימים טובים, היא סתומה להם, [תוספת נשמה יתירה - השכינה סתומה להם מלהאיר להם מקדשת השבת] ומשום זה כל המוסיף מוסיפים לו, וזו תוספת נשמה יתרה, [ברוחניות ובגשמיות] והיא תוספת של רוח קדשה, וכל הגורע, גורעים לו אותה נשמה יתרה, ונשאר עני, ואם הוא חכם, חכמתו מסתלקת ממנו, ואם הוא עשיר בממון, מסתלק ממנו ונשאר עני יבש, כמו שהוא מונע מלמעלה נשמה יתרה, שהיא נשמת כל חי, ונשאר יום השבת עני ושכינה יבשה, כך נמנעות ממנו ברכות, והוא מדה כנגד מדה, וכל מי שמוסיף בשבת, אז "וכגנה זרועיה תצמיח". אף כך גם אצמיח הטובה שלו, ומי זרועיה של שכינה שלמעלה? אותן נשמות יתרות שזורעים ממנו, וישמחו את ישראל למטה מזיו כבודה.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף נו

וְעֵינַי עוֹד בְּבֹאֹר מִתּוֹק מִדְּבַשׁ, שָׁם, שְׂכִידוֹעַ צָרִיךְ לְהוֹסִיף
בְּמֵאֶכָּל וּבְמִשְׁתֵּה לְכָבוֹד שַׁבַּת קוֹדֶשׁ כֶּךָ גַּם צָרִיךְ
לְהוֹסִיף בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בַּשַּׁבָּת, וְעַל זֶה מְזַהֵר
הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ, עֵינַי שָׁם דְּבָרָיו. וְלִפְנֵי דְבָרֵי קִדְשׁוֹ, בַּשַּׁבָּת
קוֹדֶשׁ מְכַרַּח לְלִמּוּד זוֹהַר, דְּאֵין לָךְ הוֹסָפָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה
כְּמוֹ לִמּוּד הַזוֹהַר בַּשַּׁבָּת.

הָבָה נִתְחַזֵּק בְּלִמּוּד הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם וְיוֹם
וּבְפָרֹט בְּלִמּוּד בַּשַּׁבָּת קוֹדֶשׁ, שֶׁנֶּחֱשָׁב לְמֵאָה
מִלִּיּוֹן שָׁנָה תּוֹרָה.

רְבוּתֵינוּ הַפְּלִיגוּ בַּשִּׁבְחָה וְעֶרְפָּה שֶׁל תּוֹרָה הַנִּלְמָדָת
בַּשַּׁבָּתוֹת עַל פְּנֵי זֶה הַנִּלְמָדָת בַּיָּמֹת הַחֹל, כִּלְשׁוֹן
הַזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ (סוף פָּרָשַׁת "שְׁלַח-לָךְ") – זָכָא
חוֹלְקִיהוֹן דְּכָל אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלִין בְּאוֹרֵיתָא, יוֹמָא דְשַׁבְּתָא
מִשְׁאָר יוֹמִין".

מִרְנָא הָרִיחַ הַטּוֹב, בְּסִפְרוֹ "בֶּן אִישׁ חַי" (פָּרָשַׁת שְׁמוֹת שָׁנָה
שְׁנִיָּה) כָּתַב, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: כָּתְבוּ הַמְּקַבְּלִים זְכוּרֹנָם
לְבִרְכָּה, דְּגִדּוֹל פֶּעַל הַנַּעֲשֶׂה מַעֲסָק הַתּוֹרָה בְּיוֹם שַׁבָּת, אֶלֶף
פַּעֲמִים יוֹתֵר מִן הַנַּעֲשֶׂה מַעֲסָק הַתּוֹרָה שֶׁל יָמֵי הַחֹל, עַד
כָּאֵן לְשׁוֹן קִדְשׁוֹ.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף נח

רַבֵּנוּ מְרַדְכֵי שְׂרַעֲבֵי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ הַתְּבַטָּא פַּעַם בְּאַזְנֵי
מְקַרְבָּיו וְאָמַר: "שְׁעָה שֶׁל לַמּוֹד תּוֹרָה עַל דֶּרֶךְ
הַפֶּשֶׁט בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, שָׁוָה לַלְמוּד שָׁנָה שְׁלֵמָה בְּיוֹם חַל.
וְשְׁעָה אַחַת שֶׁל לַמּוֹד זֶהָר וְקִבְלָה בְּיוֹם חַל, הִיא כְּמוֹ שָׁנָה
שֶׁל לַמּוֹד פֶּשֶׁט בְּיוֹם חַל". וּפֶסֶק הַגָּאוֹן הַקְדוֹשׁ הַכֹּהֵן הַחַיִּים
(קנ"ה סק"ב), דְּלַמּוֹד הַזֶּהָר יִחָשֵׁב לַלְמוּד הַקִּבְלָה. וְכָבַר
דִּבְרֵי בְּקֶדְשׁוֹ מֵהָרַ"שׁ בּוֹזְגָלוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, מְאֹרַ עֵינֵינוּ,
בְּעַל "הַכֶּסֶּא מְלֶךְ", דְּלַמּוֹד הַזֶּהָר הַקְדוֹשׁ עוֹלָה שְׁעָה אַחַת
לְעֶרֶךְ שָׁנָה שֶׁל לַמּוֹד הַפֶּשֶׁט, וְהוּבָא פְּסָקוֹ בְּכַף הַחַיִּים
(סִימָן קנ"ה סק"ב), וְזֶה לְשׁוֹן הַ"כֶּסֶּא מְלֶךְ" (תַּקּוּן מ"ג), כִּי
לַמּוֹד הַזֶּהָר הַקְדוֹשׁ בְּגִירְסָא בְּעֵלְמָא בּוֹנָה עוֹלָמוֹת, וְכָל
שָׁפֵן אִם יִזְכֶּה לְלַמֵּד וּלְהַבִּין אֶפְלוּ פְּרוּשׁ מְאֹמֵר אֶחָד, יַעֲשֶׂה
בּוֹ תַּקּוּן לְמַעֲלָה בְּשְׁעָה אַחַת מֵה שְׁלֹא יַעֲשֶׂה בְּלַמּוֹד הַפֶּשֶׁט
שָׁנָה תְּמִימָה, וּמִבְטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶּן עוֹלָם הַבָּא מִבְּנֵי הַיִּכְלָא
דְּמִלְכָּא, וְיִהְיֶה מְרוֹאֵי פָנֵי הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשְׁבִים רְאוּשׁוֹנָה
בְּמִלְכוּתָא דְּרַקִּיעָא. גַּם בְּתַקּוּן ל' כָּתַב (הַכֶּסֶּא מְלֶךְ), וְזֶה
לְשׁוֹנוֹ: כִּמָּה גָּדוֹל חַיּוֹב עַל תְּלַמִּיד חֹכֵם לְלַמֵּד קִבְלָה.
וְעַנְשָׁם כִּמָּה גָּדוֹל אִם אֵינָם לוֹמְדִים קִבְלָה וְגוֹרֵם אֶרֶךְ
גְּלוּתָא כִּי הֵם מַעֲכָבִים הַגָּאֵלָה רַחֲמָנָא לִיצְלָן, כִּי יַעֲשֶׂה
בְּשְׁעָה אַחַת בְּלַמּוֹד הַקִּבְלָה מֵה שְׁלֹא נַעֲשֶׂה בְּלַמּוֹד חֲדָשׁ
יָמִים בַּפֶּשֶׁטִי הַתּוֹרָה, כִּי גָדוֹל כְּחָה לְקָרֵב הַגָּאֵלָה.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף נט

הַעוֹלָה מְדַבְּרִי רַבּוּתֵינוּ הַפֶּסֶא מֶלֶךְ וְהַרִיחַ הַטּוֹב
 זְכוּתָם יִגֵּן עָלֵינוּ, דְּהַלּוּמֵד שְׁעָה זֶהֱר הַקְדוּשׁ
 בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ, כְּלוּמֵד אֵלֶּף שָׁנָה פֶּשֶׁט בְּיוֹם חוּל. וּלְפִי
 זֶה, אִם יִזְכֶּה לִלְמַד שֵׁשׁ שָׁעוֹת זֶהֱר הַקְדוּשׁ בְּשַׁבַּת
 קוֹדֶשׁ, הֵרִי שְׁזִכָּה לְתַקֵּן כָּל הַשִּׁית אֶלְפִין יְמֵי הַבְּרִיאָה
 [וְכָל הָעוֹלָם מִתְעַלָּה עַל יְדוּ]. וּבִנְוֹסָף עַל כֶּף חֲדוּשׁוֹ
 שֶׁל בַּעַל אוֹרְחוֹת צִדִּיקִים (שַׁעַר הַשְּׁמִיחָה) הַמְּבָאָר דְּלַמּוּד
 (וְכָל מַצָּה) הַנֶּעֱשֶׂה בְּשִׁמְחָה עֲרַבּוּ כָּפוֹל אֵלֶּף, יוֹצֵא
 שְׁכָאָשֶׁר יְהוּדֵי לוּמֵד בְּשַׁבַּת קוֹדֶשׁ וּבְשִׁמְחָה תוֹרַת
 הַרֶשֶׁב"י - "הַזֶּהֱר הַקְדוּשׁ" עוֹלָה בְּשָׁעָה אַחַת לְעֶרְךָ
 שֶׁל מְלִיוֹן שָׁנָה, (לַמּוּד פֶּשֶׁט בִּימֵי הַחוּל). וְאִיתָא בְּאֲבוֹת
 דְּרַבִּי נֶתָן (פָּרָק ג' מִשְׁנָה ו'): רַבִּי יִשְׁמַעֵאל בְּרַבִּי יוֹסִי
 אוֹמֵר... אִם לְמַדְתָּ תוֹרָה בְּשַׁעַת הָרוּחַ אַל תָּשׁוּב לָךְ
 בְּשַׁעַת הַדָּחֶק, לְפִי שְׁטוֹב לוֹ לְאָדָם דְּבָר אֶחָד בְּצַעַר
 מִמָּאָה בְּרוּחַ (עֵין שָׁם), עַל כֵּן כְּאֲשֶׁר לוּמֵד בִּיסוּרִים הַכֹּל
 כָּפוֹל מֵאָה, סוּךְ הַכֹּל לַמּוּד זֶהֱר הַקְדוּשׁ שְׁעָה בְּשַׁבַּת
 שְׁוֵה מֵאָה מְלִיוֹן שָׁנָה תוֹרָה!!! וְשִׁנְיָה אַחַת שְׁוֵה
 כ-28.000 שָׁנָה תוֹרָה!!!, צֵא וְחָשֵׁב כְּלַמּוּד הַזֶּהֱר
 הַקְדוּשׁ בְּשַׁבַּת, בְּכָל שְׁנֵיָה הַנֶּף מְשִׁמַּח אֶת הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ
 הוּא וּמְקִיָּם אֶת הַפֶּסוּק "וְעַתָּה יִגְדֵּל נָא כֹחַ ה'".

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף ס

וּמִדְּבָרֵי הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ מְבוֹאֵר: מִי שֶׁלֹּא רוֹצֵה לְלַמּוֹד
 זוהר מַחְזִיר אֶת הָעוֹלָם לְתֵהוּ וְכֵהוּ, וְלֹא יָכוֹל
 לְזַכּוֹת לְנִשְׁמָה יְתִירָה, וּבִפְרָט בְּשִׁפְת קוֹדֵשׁ חַיֵּב לְלַמּוֹד
 זוהר הַקָּדוֹשׁ, וְרַק מִי שֶׁלּוֹמֵד זוהר הוּא זוֹכֵה לְתוֹסֶפֶת
 נִשְׁמָה יְתִירָה וְתוֹסֶפֶת קְדוּשָׁה, וְאִם נִמְנָע, רַחֲמָנָא לִיעֲלֵן
 מִפְּסִיד חֲכָמָתוֹ וּמִמּוֹנֹו וּבִרְכוּת מְלַמְעָלָה, מִי הִפְתִּי שֶׁיִּפְסִיד
 אֶת חַיָּיו בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

עַל מַחְנֶה יֵרָאִי הַשֵּׁם לְהִתְאַחַד לְכָבוֹד הַשְּׁכִינָה לְלַמּוֹד
 וּלְלַמֵּד זוהר הַקָּדוֹשׁ, וְיִתְקַיֵּם דְּבָרֵי הַרְשָׁב"י עָלָיו
 הַשְּׁלוֹם, "בְּדֹא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא" בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

וְעַל כֵּן הִתְקַבְּצוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בְּאַחֲדוּת וּבְשִׁמְחָה וְאַחֲזוּ
 בְּאֵילָן הַחַיִּים לְלַמּוֹד הַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ "בְּסִפְרָא דָּא
 יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי", וְכַאֲשֶׁר יִלְמְדוּ וְיַעֲסֻקוּ כָּל־
 בַּתוֹרָה תִּכְף תִּבּוֹא הַגְּאוּלָּה בְּכַח הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. וּבְזוהר
 רַעֲיָא מְהִימְנָא פֶּרֶשֶׁת נִשְׂא (דף קכד, ב) אָמְרוּ: דְּבִגִּינִיה
 "וּקְרֵאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְץ", וּבִזְכוּתֶיהָ יִתְקַיֵּם בָּנוּ הַפְּסוּק "ה'
 בְּדָד יִנְחֲנוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל גִּכְר".

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף סא

וַיְדוּעַ מִהַסְפָּרִים הַקְדוּשִׁים שֶׁהִנְשָׂמָה נִמְצָאת כָּאֵן כִּדְאִיתָא בְּגִמְרָא (שבת דף קנ"ג עמוד א') **"אֲחִים בְּהִסְפִּידָא דִּהְתָּם קְאִימָנָא"**, שֶׁהִנְפָּטַר נִמְצָא בְּשַׁעַת הַהִסְפָּד. וְעוֹד מִפְּרָשִׁים דִּהְתָּם קְאִימָנָא, כְּלוּמַר שֶׁבְּעוֹלָם הָאֱמֶת הוּא עוֹמֵד בְּמִדְרַגָּתוֹ, וְרוּצָה לַעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה וְלִזְהַר מִצָּפָה לְתוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁשׁוֹלְחִים לוֹ מִהָעוֹלָם הַזֶּה.

עַל כֵּן צְרִיכִים אָנוּ לְהִתְחַזֵּק בְּדַרְכֵּי הַקְדוּשִׁים וּלְקַיֵּם רְצוֹנוֹ שֶׁכָּל יְהוּדֵי יִלְמַד זוֹהַר הַקְדוּשׁ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִפְרוֹ שֶׁצָּרִי זוֹהַר (שער שִׁשִּׁי פָּרָק ח' דף רל"ב-ג) **בְּשֵׁם סֵפֶר דְּמִשְׁקָא אֱלִיעֶזֶר שֶׁכָּתַב: שֶׁמַּעֲתִי מֵאֲבִי מוֹרִי בַּעַל הַזוֹהַר חֵי שֶׁשֹּׁמֵעַ מִפֶּה קְדוֹשׁ הַחוּזָה מְלוּבָּלִין זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ שֶׁרְצוֹנוֹ הַטוֹב הִיא שִׁיְהִיָּה אִישׁ אֶחָד בְּעוֹלָם שֶׁיִּפְרֹשׁ דְּבָרֵי הַזוֹהַר הַקְדוּשׁ עַל פֶּשֶׁט פֶּשׁוּט, וְכֵן שֶׁמַּעֲתִי בְּעֶצְמִי מִהֶרֶב הַצִּדִּיק הַגָּאוֹן רַבִּי צְבִי מְלִיסְקָא שֶׁחֲשָׁקָה נִפְשׁוֹ לְרֹאוֹת בְּעֵינָיו אֵיזָה פְּרוּשׁ עַל הַזוֹהַר הַקְדוּשׁ שִׁיְהִיָּה עַל פֶּשֶׁט פֶּשׁוּט, עַיִן שָׁם. וּמִשְׁמִיָּא קָא זְכוּ לִיה לְקַיֵּם רְצוֹן צִדִּיקִים הַקְדוּשִׁים זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.**

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף סב

וְלִזְזֹאת בְּמַעֲמַד הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה בְּיוֹמָא דְהִילּוּלָא חוֹבָה
 לְהַכִּיר חֲשִׁיבוֹת הַכְּנוּס הַזֶּה, וְלַדְעַת פִּי בִינֵינוּ
 מִצוּיָה עֵתָה נִשְׁמָתוֹ הַזֶּכֶה, וּמִבְקָשָׁת לַעֲשׂוֹת עוֹד וְעוֹד
 דְּבָרִים קְדוּשִׁים לְטוֹבַת נִשְׁמָתוֹ זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, וּמִשְׁמִים
 זָכוּ אוֹתִי לְהִיּוֹת חֶלֶק בְּמַפְעֵל הַקָּדוֹשׁ שֶׁל הַפְּצַת הַזוהר
 הַקָּדוֹשׁ וְהַדְפָּסָנוּ אֶת הַזוהר שֶׁשָּׂה כָּרָכִים ב-77 וְעַל יְדֵי
 זֶה זָכוּ הַרְבֵּה יְהוּדִים לְהַכְנִיס אֶת הַזוהר הַקָּדוֹשׁ בְּבֵיתָם
 וְלִלְמוֹד בוֹ, זֹאת אוֹמְרֵת שְׁהִיוּ אֵלַי יְהוּדִים בְּלִי זוהר
 הַקָּדוֹשׁ בְּבֵיתָם וְכֵן אֵלַי בְּתֵי מִדְרָשׁוֹת שֶׁלֹּא הָיָה לָהֶם
 זוהר הַקָּדוֹשׁ, וְהִיּוֹת שֶׁהַדְפָּסָנוּ בְּמַחִיר פָּחוֹת מֵעֲלוֹת
 הַקָּרָן רָצוּ הַרְבֵּה תוֹרָמִים לְנִדָּב לְבִתִּי כְּנִסְיוֹת וַיִּשְׁכַּחוּ אֶת
 סֵט הַזוהר הַקָּדוֹשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִרְאוֹת כְּמַעֲט
 בְּכָל בֵּית הַכְּנִסֶּת שֶׁנִּמְצָא שֵׁם הַזוהר הַקָּדוֹשׁ, וְהִתְלַהְבוּ
 לְנִדָּב כְּדִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּית בִּישְׁרָאֵל שֶׁלֹּא יִלְמְדוּ זוהר
 הַקָּדוֹשׁ (וְזֶה מִשְׁתֵּי סִבּוֹת: א. שֶׁזֶה סְכוּם קָטָן גַּם לְמַנְדְּבִים. ב. שֶׁרְאוּ אִם
 כִּזֶּה מְסִירוֹת נֶפֶשׁ שְׁמוּכָרִים פָּחוֹת מִמַּחִיר הַקָּרָן אִזּוֹ הֵם מְקַבְּלִים חֶשֶׁק
 גַּם לַעֲשׂוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ).

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף סג

וְעַכְשָׁיו הִתְכַּנֵּית שְׁלִי הוּא כְּדִלְהֵלֶן שְׁלִכְבוּד יוֹמָא
 דְּהִילּוּלָא, שְׂיִדְפִּיסוּ אֶת כָּל הַסֵּט מִתּוֹק מִדְּבַשׁ
 בְּכִרְיָה קֵלָה שְׂיוּזִיל אֶת הוֹצָאוֹת הַדְּפוּס כְּדִי לְזִכּוֹת שְׁכָל
 עִם יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה וְיִלְמְדוּ בְּזוּהַר הַקְּדוֹשׁ עִם הַפְּרוּשׁ הַנִּפְלָא
 מִתּוֹק מִדְּבַשׁ וּבְלִי נֶדֶר אֲנִי מוֹכֵן לְקִנּוֹת 300 סְטִים
 הָרַאשׁוֹנִים כְּדִי לְזִכּוֹת אֶת עִם יִשְׂרָאֵל בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ,
 כִּי הַמְּשִׁיחַ כָּבֹד מְחַכֶּה עָלֵינוּ, וּבִפְרָט הַשָּׁנָה בִּשְׁנַת
 תשע"א שֶׁהִיא שְׁנַת הַגְּאוּלָּה [וְעַתָּה צָרָה הִיא לִיעֲקֹב
 וּמִמֶּנָּה יוֹשַׁע - "וְעַתָּה צָרָה" גִּימְטְרִיָּה תשע"א 771, וְכֵן
 גִּימְטְרִיָּה בִּיאַת מְשִׁיחַ] מְכַרְחִים אָנוּ לַעֲשׂוֹת דְּבָר נִפְלָא
 לְהַצִּיל עִם יִשְׂרָאֵל כִּמּוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַרְמַח"ל וְהַשֵּׁל"ה
 הַקְּדוֹשׁ וְר' חַיִּים וִיטָאֵל הַקְּדוֹשׁ וְהַרְש"ש הַקְּדוֹשׁ זְכוּתָם
 יִגְן עָלֵינוּ שָׂרָק בְּלִמּוּד הַזוּהַר הַקְּדוֹשׁ נִגְאָל בְּרַחֲמִים, וְגַם
 לְפִי דְּבָרֵי הַרְמַב"ם שָׂרָק עַל יְדֵי תְּשׁוּבָה יִגְאָלוּ וְאִם לֹא
 חֵס וְחִלְיָה מַעֲמִיד עָלֵיהֶם מֶלֶךְ קָשָׁה כְּהֶמֶן, אֲבָל כָּבֹד
 חֲדָשׁ לָנוּ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי אֶת הַזוּהַר הַקְּדוֹשׁ שְׁכָל
 הַהוּגָה בּוֹ חוֹזֵר בְּתְּשׁוּבָה מִיד, וְלֹא צָרִיךְ לֹא יְסוּרִים וְלֹא
 גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרַעוֹת רַחֲמָנָא לִיצֵלָן, וְכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ שְׁכָל
 מִיד יִכְנֹס לְתַבַּת נַח.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף סד

וּבְלָנוּ צָרִיכִים אֶתְעֲרוּתָא דְלִתְתָּא לְהִתְעוֹרֵר לְקִנּוּת הָרַבָּה
 סְטִים לְהוֹזִיל אֶת מַחִיר הַהִדְפָּסָה שֶׁלֹּא יִהְיֶה בֵּית
 בִּישְׂרָאֵל בְּלִי זֶהֱרֵי הַקְדוּשׁ, וּלְהַכְנִיס אֶת רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֶּר
 יוֹחָאִי אֶצֶל כָּל יְהוּדֵי כִּי עַל יְדֵי אֶתְעֲרוּתָא דְלִתְתָּא מְעוֹרְרִים
 אֶת הַשְּׁפָעוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ פָּרָשַׁת
 לֶךְ לָךְ: (דף ע"ז:). וְזֶהוּ תַּרְגוּם הַזֶּה: וּבִשְׁעָה שֶׁיֵּצְאוּ מִה
 כְּתוּב: לֶלְכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן. שְׂרָצוֹנָם הָיָה לֶלְכֶת לְשָׁם. מִכָּאֵן
 לְמִדְנוּ, כָּל מִי שֶׁמִּתְעוֹרֵר לְהִטָּהֵר, מְסִיעִים אוֹתוֹ. בֹּא רֵאֵה
 שְׁכָךְ הוּא, שֶׁכִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב לֶלְכֶת אֶרֶצָה כְּנָעַן, מִיד - "וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל אַבְרָם לֶךְ לָךְ". וְעַד שֶׁהוּא הִתְעוֹרֵר בְּתַחֲלָה, לֹא
 כָּתוּב לֶךְ לָךְ.

בֹּא רֵאֵה, הַדְּבָר שֶׁלְמַעֲלָה לֹא מִתְעוֹרֵר עַד שֶׁמִּתְעוֹרֵר
 לְמַטָּה בְּרֵאשׁוֹנָה עַל מֵה שִׁישְׁרָה עָלָיו אוֹתוֹ
 שֶׁלְמַעֲלָה. וְסוּד הַדְּבָר - הָאוֹר הַשְּׁחֹר אֵינוֹ נֶאֱחָז בְּאוֹר הַלָּבָן
 עַד שֶׁהִיא מִתְעוֹרֶרֶת בְּרֵאשׁוֹנָה. כִּיּוֹן שֶׁהִיא מִתְעוֹרֶרֶת
 בְּרֵאשׁוֹנָה, מִיד שׁוֹרָה עָלֶיהָ הָאוֹר הַלָּבָן.

וְעַל זֶה כָּתוּב (שם פ"ג) אֱלֹהִים אֵל דְּמִי לָךְ אֵל תַּחֲרֹשׁ
 וְאֵל תִּשְׁקֹט אֵל, כְּדִי שֶׁלֹּא יִפְסֹק הָאוֹר הַלָּבָן מִן
 הָעוֹלָם לְעוֹלָמִים. וְכֵן (ישעיהו ס"ב) "הַמְזַכְרִים אֶת ה' אֵל
 דְּמִי לָכֶם", כְּדִי לְעוֹרֵר לְמַטָּה בְּמֵה שֶׁתִּשְׁרָה הַהִתְעוֹרְרוֹת
 שֶׁלְמַעֲלָה. וְכֵן כִּיּוֹן שֶׁמַּעִיר אָדָם הַתְעוֹרְרוֹת [טוֹבָה]
 בְּרֵאשׁוֹנָה, אֲזִי מִתְעוֹרֶרֶת הַתְעוֹרְרוֹת שֶׁלְמַעֲלָה. בֹּא רֵאֵה,
 כִּיּוֹן שֶׁכָּתוּב וַיֵּצְאוּ אֹתָם מֵאוֹר כְּשָׂדִים וְגו', מִיד -
 וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם וְגו'.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף סה

כד בעי בר נש לאתדכיא פמה אנון דמזמנין ליה

צריכים לדעת שכל דבר טוב, ובפרט דבר כזה שכל העולם וכל הגאולה תלויה בזה, ישנן הרבה מניעות, אבל עם רצון חזק יכולים לעבר הכל, ויכולים להגיע לכל מה שרוצים באמת עם סייעתא דשמיא, כמו שכתוב בזהר הקדוש (מקץ קצ"ה:) "דבארחא דבעי בר נש למיהך, בההוא ארחא מדברין ליה ממש, כד בעי בר נש לאתדכאה, פמה אינון דמסייעין ליה", ופרוש במתוק מדבש דבדרך שאדם רוצה ללכת, באותו הדרך ממש מוליכין אותו, אדם הבא להטהר, פמה הם המסייעין אותו, שהשם יתברך שולח לו מלאכים קדושים ללוות אותו ולסייע בעדו.

ועוד כבר הבטיח השם יתברך על ידי ירמיהו הנביא (פרק ט"ו י"ט), "ואם תוציא יקר מזולל כפי תהיה", ופרש רש"י "ואם תוציא יקר מזולל" - אם תוציא אדם הגון מאדם רשע שתחזירנו למוטב. "כפי תהיה" - שאני גוזר גזרה ואתה מבטלה.

ולומדי הזהר נקראים מזכי הרבים הכי גדולים בעולם שהם מטהרים נשמתם ונשמת כלל ישראל, ומצילים את עם ישראל מכל גזרות קשות ורעות ברוחניות ובגשמיות, בודאי כחם רב ועצום וברכתם עושה פרות ותפלתם נשמעת.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף סו

יְהוּדִים יְקָרִים: עֲתָה אָנוּ נִזְקָקִים לְרַחֲמֵי שְׁמַיָּא גְדוֹלִים, יֵשׁ כְּמַעַט אֶחָד וְחֻצִי מִלֵּיוֹן עַרְבִים שְׁכָלָם רוֹצִים לְחַסֵּל אֶת חַמֶּשׁ עֶשְׂרֵה מִלֵּיוֹן הַיְּהוּדִים, לָכֵן אָנוּ בְּטוֹחִים שָׁאֵם יִלְמְדוּ אֶת הַזֹּהֵר הַקָּדוֹשׁ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם רַק 12 דְּקוֹת, וַיִּגְמְרוּ כָּל הַזֹּהֵר בַּשָּׁנָה אַחַת, בּוֹדְאֵי יִנְצְלוּ מִחֲבֻלֵי מָשִׁיחַ, כְּמוֹ שֶׁהִבְטִיחַ רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאֵי שֶׁבִּסְפָּרָא דָּא יִפְקוֹן מִן גְּלוּתָא.

וְאִיתָּא בְּמַסְכַּת עֵרוּבִין (דף נ"ד עמוד א'): אָמַר לִיה שְׁמוּאֵל לְרַב יְהוּדָה, שִׁינָנָא, פְּתַח פּוּמְיָה קָרִי, פְּתַח פּוּמְיָה תְּנִי, כִּי הֵיכִי דִתְתַקִּים בֵּיךְ וְתוֹרִיךְ חַיִּי, שְׁנֵאמַר כִּי חַיִּים הֵם לְמַצְאֵיהֶם וְלִכְל בְּשָׂרוֹ מִרְפָּא אֶל תִּקְרִי לְמַצְאֵיהֶם אֵלָּא לְמוֹצֵיאֵיהֶם בִּפְהָ, אָמַר לִיה שְׁמוּאֵל לְרַב יְהוּדָה שִׁינָנָא חֲטָף וְאָכּוֹל חֲטָף וּשְׁתִּי, דְּעִלְמָא דְּאִזְלִינָן מִינֵיהּ כְּהִלּוּלָא דְּמִי, אָמַר לִיה רַב לְרַב הַמְּנוּנָא בְּנֵי אִם יֵשׁ לָךְ, [כֶּסֶף] הֵיטֵב לָךְ [תִּתְעַנֵּג] שְׂאִין בְּשָׂאוֹל תַּעֲנוּג וְאִין לְמוֹת הַתְּמָהֳמָה, וְאִם תֵּאמַר אֲנִיחַ לְבְנֵי חֶק בְּשָׂאוֹל מִי יִגִּיד לָךְ, בְּנֵי הָאָדָם דּוֹמִים לְעֶשְׂבֵי הַשָּׂדֶה הִלְלוּ נוֹצְצִין וְהִלְלוּ נוֹבְלִין.

וּפְרִיֵשׁ רַש"י שֵׁם: חֲטָף אָכּוֹל - אִם יֵשׁ לָךְ מָמוֹן לְהֵנוֹת עֲצָמָךְ, אֵל תִּמְתֵּין עַד לְמַחַר שְׁמָא תָמוּת וְשׁוֹב אִין לָךְ הִנָּאָה: דְּעִלְמָא דְּאִזְלִינָן מִינֵיהּ - גִּרְסִינָן: כְּהִלּוּלָא דְּמִי - הַיּוֹם יִשְׁנוּ וְלְמַחַר אֵינְנוּ, דּוֹמָה לְחֶפֶה שֶׁהוֹלֶכֶת מֵהָר: אִם יֵשׁ לָךְ - מָמוֹן: וְאִין לְמוֹת הַתְּמָהֳמָה - עֲכׁוֹב, כִּי פִתְאוּם הָאָדָם מֵת: חֶק - מְזוֹן: מִי יִגִּיד לָךְ - אִם נִשְׂאָר בֵּידָם, שְׁמָא יֵאבְדוּהוּ: הִלְלוּ נוֹצְצִין - כְּלוּמַר כְּשֶׁהֵן גְּדִלִין גְּדִילָה פִּרְנָסָתָן וְעוֹשְׁרָן עֲמָהֶן, וְאֵינָהּ צָרִיךְ לְהִדְאָג עֲלֵיהֶן: וְהִלְלוּ נוֹבְלִין - מֵתִים, לְשׁוֹן וְהִעָלָה נִבָּל.

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף סז

וּכְבֹּד אָמַר הַנְּבִיא נַחֻם (פָּרָק ב' י') בָּזוּ כֶּסֶף בָּזוּ זָהָב וְאִין קִצָּה לַתְּכוּנָה כָּבֵד מִכָּל כְּלֵי חֲמֻדָּה.

וּבְנִמְרָא כָּבֵא בַתְרָא (דף יא עמוד א'): תָּנוּ רַבָּנֵן, מַעֲשֵׂה בְּמוֹנְבֹז הַמֶּלֶךְ שֶׁבִּזְבוּ אוֹצְרוֹתָיו וְאוֹצְרוֹת אֲבוֹתָיו בִּשְׁנֵי בַצֵּרֶת, וַחֲבָרוּ עָלָיו אֲחֵיו וּבֵית אָבִיו. אָמְרוּ לוֹ, אֲבוֹתֶיךָ גָּנְזוּ (אוֹצְרוֹת) וְהוֹסִיפוּ עַל שֵׁל אֲבוֹתָם, וְאַתָּה (בְּבִזְבוֹת) אוֹצְרוֹתֶיךָ וְאוֹצְרוֹת אֲבוֹתֶיךָ? אָמַר לָהֶם, אֲבוֹתֵי גָנְזוּ (אוֹצְרוֹת) לְמַטָּה, וְאֲנִי גָנְזְתִּי (אוֹצְרוֹת) לְמַעְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר, (תְּהִלִּים פ"ה) "אֲמַת מֵאֶרֶץ תִּצְמַח וְצִדֵּק מִשָּׁמַיִם נִשְׁקָף". אֲבוֹתֵי גָנְזוּ בְּמָקוֹם שֶׁהֵיִד שׁוֹלֵטֶת בּוֹ, וְאֲנִי גָנְזְתִּי בְּמָקוֹם שֶׁאִין הֵיִד שׁוֹלֵטֶת בּוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר, (שֵׁם פ"ט) "צִדֵּק וּמִשְׁפָּט מְכוֹן כְּסָאָךְ". אֲבוֹתֵי גָנְזוּ דְּבַר שֶׁאִין עוֹשֶׂה פִּירוֹת, וְאֲנִי גָנְזְתִּי דְּבַר שֶׁעוֹשֶׂה פִּירוֹת שֶׁנֶּאֱמַר, (ישעיהו ג) "אֲמָרוּ צִדִּיק כִּי טוֹב, כִּי פָּרִי מַעֲלִילֵיהֶם יֹאכְלוּ". אֲבוֹתֵי גָנְזוּ אוֹצְרוֹת מָמוֹן וְאֲנִי גָנְזְתִּי [אוֹצְרוֹת] נִפְשׁוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר, (משלי י"א) "פָּרִי צִדִּיק עֵץ חַיִּים וְלֶקַח נִפְשׁוֹת חָכָם". אֲבוֹתֵי גָנְזוּ לְאַחֲרִים, וְאֲנִי גָנְזְתִּי לְעַצְמִי, שֶׁנֶּאֱמַר, (דְּבָרִים כ"ד) "וְלֹךְ תִּהְיֶה צִדְקָה". אֲבוֹתֵי גָנְזוּ לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאֲנִי גָנְזְתִּי לְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁנֶּאֱמַר, (ישעיהו נ"ח) "אֲזִי יִבְקַע כֶּשֶׁחַר אוֹרֶךְ וְאַרְכַּתֶּךָ מִהֲרָה תִּצְמַח וְהִלֵּךְ לִפְנֵיךָ צִדְקָךְ, כְּבוֹד ה' יֵאֲסָפֶךָ". זְכוּי הַרְבֵּים הִיא הַהֲנָאָה הַגְּדוֹלָה שֶׁאֲפָשָׁר לַעֲשׂוֹת בְּמָמוֹן שֶׁעוֹשֶׂה פִּירוֹת וּפְרִי פִּירוֹת לְדוֹרוֹת, וּפְרוֹתֵיהֶם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהַקָּרָן קִיַּמַת לְעוֹלָם הַבָּא.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף סח

בַּיָּמִים קָשִׁים אֵלּוּ הָעוֹבְרִים עַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, ה' יִצְלֵנוּ, וְאֵין אִישׁ יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד יוֹם, וְרַבִּים שׁוֹאֲלִים וּמִבְקָשִׁים עֲצָה וְתוֹשִׁיָּה בְּמָה לְעוֹרֵר רַחֲמֵי שָׁמַיִם וּלְבַטֵּל כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת, ה' יִשְׁמְרֵנוּ. בּוֹדְאֵי צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק וּלְלַמֵּד בְּדִבְרֵי קִדְשׁוֹ שֶׁל הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרִי יוֹחָאִי זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ אָמֵן, הַמְּבַטֵּיחַ שְׂבֻזָּכוֹת הַקְּרִיאָה בְּסִפּוֹר הַזֶּהר הַקִּדּוּשׁ נִצָּא מִן הַגְּלוּת בְּרַחֲמִים, (אֵף לֹא הִבְנָה כָּלֵל פִּידוּעַ מִדִּבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ). וּבּוֹדְאֵי הוּא רַבִּי שְׁמַעוֹן לְסַמֵּךְ עָלָיו בְּשַׁעַת הַדְּחָק. וְרוֹאִים מִזֶּה בְּעֵלִיל שֶׁרַק בְּזָכוֹת הַקְּרִיאָה וְהַלְמוּד בְּסִפּוֹר הַזֶּהר הַקִּדּוּשׁ מְבַטֵּחַ לָנוּ שְׂנֻזָּכָה וְנִגְאָל בְּרַחֲמִים בְּלֹא צָרוֹת וְיִסּוּרִים רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

כָּבֵר הִגְעֵנוּ לְמָה שֶׁאָמַר הַנְּבִיא בְּעָמוֹס (פָּרָק ח' י"א- י"ב):
 "הִנֵּה יָמִים בָּאִים נֹאֵם ה' אֱלֹקִים וְהִשְׁלַחְתִּי רָעַב בָּאָרֶץ לֹא רָעַב לֶלֶחֶם וְלֹא צָמָא לַמַּיִם כִּי אִם לְשֹׁמֵעַ אֶת דִּבְרֵי ה', וְנָעוּ מַיִם עַד יָם וּמִצָּפוֹן וְעַד מִזְרָח יִשׁוּטְטוּ לְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר ה' וְלֹא יִמָּצְאוּ".

בְּמִצִּיאוֹת אָנוּ רוֹאִים זֹאת שֶׁמֶכַל קִצּוֹת הָאָרֶץ דּוֹרְשִׁים וּמִבְקָשִׁים שׁוֹלְחִים פְּקָסִים וּמִתְקַשְּׂרִים לְבַקֵּשׁ אֶת דְּבַר ה', לְבַקֵּשׁ סִפְרֵי זִוְהַר קוֹנְטֵרֶסִים, הַצִּמְאֹן הוֹלֵךְ וְגִדֵּל לְשִׁמוּעַ אֶת דְּבַר ה'.

פניני ה'זהר' מסכת עבודה זרה - דף סט

וְאִם יֵשׁ בְּדוֹרֵנוּ כָּל כֶּךָ הֶרְבֵּה אֲנָשִׁים שְׁסִימוּ זֹהָר הַקָּדוֹשׁ אֲלֵפֵי פַעַמִּים, זֶה בּוֹדֵאי בְּזָכוֹת הַבְּטָחָתוֹ שֶׁל הַרְשָׁב"י עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהֵכִין רְפוּאָה לַמָּכָה, וְהֵכִין לָנוּ אֶת הַזֹּהָר הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי שְׁנוּכַל לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה וּלְזָכוֹת לִירֵאת שָׁמַיִם בְּדוֹר הָאַחֲרוֹן, וְעַל יְדֵי לְמוֹד הַזֹּהָר נִזְכָּה לַחֲזוֹר בְּתִשְׁבּוּכָה שְׁלָמָה, כִּי בְּלִי זֹהָר הַקָּדוֹשׁ אֵי אֶפְשָׁר לְזָכוֹת לִירֵאת שָׁמַיִם, כִּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ כָּל הַצַּדִּיקִים תְּלַמִּידֵי בַעַל שֵׁם טוֹב וְעוֹד.

יְהוּדִים יְקָרִים! הַזְמַן הוֹלֵךְ וְאוֹזֵל... שֵׁשֶׁת אֲלָפִים שָׁנוֹת בְּרִיאַת הָעוֹלָם הוֹלְכִים וּמִסְתַּיִּימִים עוֹבְרִים, חוֹלְפִים בִּיעָף... מוֹסִיפִים לְעֶצְמָם מֵאוֹת שָׁנִים שֶׁל תּוֹרָה הַנִּלְמָדַת בִּישִׁיבוֹת הַקָּדוֹשׁוֹת ש"ס וּפּוֹסְקִים, תְּלַמּוֹד בְּבִלִי וּמִפְרָשִׁים, אֵין לָנוּ הַשְּׁגוֹת בְּחִשְׁבוֹנוֹת שָׁמַיִם, וְאֵין לָנוּ צֵל צֵלוֹ שֶׁל מֶשֶׁג בְּהִנָּהֲגַת קוֹדֶשׁ אַ בְּרִיךְ הוּא, וּבְכָל זֹאת הַזְמַן תּוֹבֵעַ: מַחְלוֹת, עֲנִי, תְּאוֹנוֹת, שְׂרָפוֹת, קֶאֱסָמִים, עֲצִירַת גְּשָׁמִים, אִיוִם גְּרָעִינִי רַחֲמָנָא לִיצִלָן.

אָנָּה אָנוּ בָּאִים!?

נַחֲפִשָׁה דְּרַכֵּינוּ וְנַחֲקוֹרָה, עַל מָה וְלָמָּה כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר גְּרוּעַ מִחִבְרָתָהּ? מִדּוּעַ הַתּוֹרָה הַנִּלְמָדַת, כְּבִיכּוֹל, אֵינָה מְגִינָה וּמַצִּילָה מִכָּל הַפְּגָעִים הָרָעִים. אֵיךְ זֶה שֶׁהַשְּׂכִינָה בּוֹכָה וּמִלְלָת וְהַגְּאוּלָּה לֹא מְגִיעָה?

פניני הזהר מסכת עבודה זרה - דף ע

אמר רבי שמעון בר יוחאי זכותו יגן עלינו (תיקוני זוהר, תיקון מ"ג): "ועוד מי שגורם שתסתלק הקבלה והחכמה (זוהר, פנימיות התורה). - מתורה שבעל פה ומתורה שבעתב, וגורם שלא ישתדלו בה, ואומר שאין אלא פשט בתורה ובגמרא (לומדים רק פשט התורה והגמרא כל היום, והמבין יבין...), בודאי הוא יסלק את המים מההוא נהר ומההוא גן, אוי ואבוי לו, טוב שלא נברא בעולם, ולא ילמד אותה תורה שבעתב ובעל פה, ונחשב לו, כאילו החזיר את העולם לתהו ובהו, וגורם עניות בעולם וארך הגלות !!!!" - וכן כותב הרשב"י הקדוש (תיקוני זוהר, תקון ל'): "אוי לאלה שעובדים את השכינה ביוכש, ולא משתדלים בלמוד חכמת הקבלה, אבוי להם שגורמים עניות, וחרב ובזה (מלחמות) והרג ואבדן בעולם, ומסלקים את רוח המשיח".

כדי להינצל מכל הפרענויות המתרגשות ובאות ולזכות לגאולה השלמה ברחמים יש צורך בלמוד פנימיות התורה, זוהר הקדוש.

ומסגלים הלמוד והקריאה בספר הזהר הקדוש לביטל כל גזרות קשות ולהיות כחומה בצורה מפני כל צרה רחמנא ליצלן. כי כל קיום העולם תלוי בלמוד הזהר הקדוש.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף עא

הגר"א במשלי (י"ב, י"ד), מבאר גודל הזכות שיש למזכי הרבים ומוכיח את חברו, אם שמע, מקבל שכל על כל מה שיעשה לדורות, וגם אם לא שמע, אז מקבל כל חלקו הטוב, וזה שלא שמע לוקח ממנו את חלק הגיהנום שלו.

ואם ברצונך לזכות לעולמות לנצח! "עין לא ראתה..." ולקרב הגאולה - הנך יכול לחלק ספר "ערכה של שעה", המעיד ומעיד ללמוד זוהר הקדוש בכל יום, ובפרט בשבת קודש וביום טוב.

ואם בזכותך ילמד אפילו יהודי אחד תורת הזוהר הרי תזכה למיליוני שנות תורה, כי כל הלומד שעה זוהר הקדוש בשבת עולה לו למאה מליון שנה תורה, ואם תכפיל בכל שבתות השנה יום טוב, לכל ימי חייו, [ימי שנותינו בהם שבעים] תגיע ל-640 מליארד שנה תורה. ואם בזכותך יתארגן שיעור למנין יהודים שילמדו בזוהר הקדוש תגיע לסכום אגדי של מליארדי שנים תורה.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף עב

ובזהר הקדוש (פרשת ויצא קס"א.) **כתוב:** שכל מה שנותנים משמים הוא באלף, ועוד פידוע כל עשרה ביה שכינה שריה, אתה מכפיל כל מנין יהודים באלף. תגיע למספר שקשה מאד לחשב 6 זיליון ו 400 טריליון שנה תורה. - ומי יוכל לחשב את גודל השכר הנצחי שיזקפו לזכותך בודאות!!!

חזינן השתא עד כמה גדול ועצום כחו של הלמוד בספר הזהר, אין לנו אלא לחזק את ידי עושי מלאכת הקדש, להוסיף להם אמץ וכח וחזק בעבודתם הקדושה, אמצו מתנים וחגרו עז להמשיך ולהפיץ את אורו של רבי שמעון בר יוחאי, לפרסם כחו בעולם ולסיע בכל מה דאפשר, והוסיפו לעשות חיל ולהרבות חילים לקודשא בריך הוא ואורייתא לאוקמא שכינתא מעפרא.

והלואי שנזכר בשבוע הזה, פרשה זו, בה נגאלו ישראל ממצרים להבטחה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" ונזכר כלנו יחד לגאלה השלמה במהרה בימינו אמן.

ברוך ה' לעולם אמן ואמן

פְּנִינֵי הַזֶּהָר מִסַּכַּת עֲבוּדָה זָרָה - דָּף עג

סֵפֶר דְּרָכֵי הַרְשָׁב"י

דְּרָשָׁה לְסִיּוּם הַשִּׁישִׁי בְּזוֹהַר הַקְדוּשׁ [בְּשֵׁלֶשׁ שָׁנִים] בְּעִיר
הַתּוֹרָה אֶלְעָד עָרֵב רֹאשׁ חֹדֶשׁ שָׁבֹט, תַּשַּׁע"א לַפ"ק

לְשֵׁם יַחֲוֹד קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתִּיהָ, בְּדַחֲלֵנוּ
וּרְחִימוּ, וּרְחִימוּ וּדְחִילוּ, לִיַּחְדָּא שָׁם י'
ה' בּו' ה' בְּיַחְוֹדָא שְׁלִים בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל. לְאוּקְמָא
שְׂכִינְתָא מַעֲפָרָא, לְעֵלּוּי שְׂכִינַת עוֹזְנוּ אִם הַבְּנִים שְׂמִיחָה,
וּבְהַדִּין סִפְרָא סִפְרָא הַזֶּהָר, יִפְקוֹן יִשְׂרָאֵל מִן גְּלוּתָא
בְּרַחֲמֵי. וַיְהִי נֶעֱם אֲדָנִי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָה
עָלֵינוּ. וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ.

בְּרִשּׁוֹת הַרְבָּנִים הַגָּאוֹנִים, רָאשֵׁי יְשִׁיבוֹת, וּמִזְכֵּי
הַרְבִּים, הַמְקַרְבִּים אֶת אַחֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַבְיָנוּ שְׁבַשְׁמִים, ה' עָלֵיכֶם יַחֲיוּ, שְׁאַרְגְּנוּ אֶת
הַהֲתַאֲסָפוֹת הַזֹּאת, וּבְרִשּׁוֹת כָּל הַקְהָל הַקְדוּשׁ הַזֶּה, ה'
אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵכֶם יִסֵּף עָלֵיכֶם כָּכֶם אֶלֶף פְּעָמִים וַיְבָרֶךְ
אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם, אָמֵן.

אֲנַחְנוּ מִיַּחֲלִים וּמַצְפִּים שְׂמִקְדוּשׁ הַשֵּׁם הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
הַיּוֹצֵא מִהַקְבּוּץ הַקְדוּשׁ הַזֶּה, נִזְכָּה לְבִרְכַּת:
"וְקִבְּצֵנוּ יַחַד מִהֲרָה מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ",
בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדֻקֵּינוּ בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ אָמֵן.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף עד

אוֹרְדָה ה' מֵאֵד בְּפִי, וּבִתְוֹךְ רַבִּים אֶהְלֶלְנּוּ, בְּרוּךְ שֶׁחֲיֵינוּ וְקִיָּמְנוּ וְהִגִּיעֵנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה שֶׁל סִיּוֹם הַזֶּהָר זוֹ הַפֶּעַם הַשְּׁשִׁית בְּרוּךְ ה', אֵין אָנוּ יְכוּלִים לְתַאֵר אֶת הַשְּׂמֵחָה הַגְּדוֹלָה בַּשָּׁמַיִם, כְּשֶׁהַפֶּמְלִיא שֶׁל מַעֲלָה מְלָאכִים וּשְׂרָפִים, מְתַאֲסָפִים וּבָאִים וּמְקַלְסִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרִים לְפָנָיו שֶׁבָּחוּ שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל שֶׁמְשַׁבְּחִים לְבוֹרֵאם בְּאֻמֵּי הַזֶּהָר וּבְסִיּוּמוֹ, כְּפִי שְׁאָנוּ רוֹאִים בַּזֶּהָר הַקָּדוֹשׁ בְּפֶרֶשְׁתֵּינוּ, פֶּרֶשֶׁת בֹּא (פָּרָק י"ב, כ"ו - כ"ח), וְזֶה תַּרְגוּמוֹ בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ:

"וְהָיָה כִּי יֹאמְרוּ אֲלֵיכֶם בְּנֵיכֶם מָה הָעִבְדָּה הַזֹּאת לָכֶם. וְאָמַרְתֶּם זִכַּח פֶּסַח הוּא לָהּ אֲשֶׁר פָּסַח עַל בְּתִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל וַיִּקַּד הָעָם וַיִּשְׁתַּחֲווּ. וַיֵּלְכוּ וַיַּעֲשׂוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן כֵּן עָשׂוּ". וּבְרַעֲיָא מְהִימְנָא, (פֶּרֶשֶׁת בֹּא מ') : מִצְוָה אַחֵר זֶה לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָה יְצִיאַת מִצְרַיִם, שֶׁהִיא חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר בְּשִׁבְחָה זֶה לַעֲוִלָּמִים. כִּךְ בְּאַרְנוֹ, כָּל אָדָם שֶׁמְדַבֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם וּבְאוֹתוֹ סִפּוֹר שְׂמִיחָה בְּשִׁמְחָה, עֲתִיד הוּא לְשִׂמְחָה בְּשִׁכְנָה בְּעוֹלָם הָבָא שֶׁהוּא שְׂמִיחַת הַכֹּל, שֶׁהָרִי הוּא אָדָם שֶׁשְׂמִיחָה בְּאוֹנוֹ, וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂמִיחָה בְּאוֹתוֹ סִפּוֹר.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף עה

בְּאוֹתָהּ שְׁעָה כְּנֶס הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת כָּל הַפְּמִלְיָא שְׁלוֹ, וְאָמַר לָהֶם: לְכוּ שִׁמְעוּ אֶת סְפוּר הַשִּׁבְחָ שְׁלִי שְׁמִדְבָּרִים הַבְּנִים שְׁלִי וּשְׁמַחִים בְּגִאֲלָתִי. אֲזַ כָּל־מִתְכַּנְּסִים, וּבָאִים וּמִתְחַבְּרִים עִם יִשְׂרָאֵל, וְשׁוֹמְעִים סְפוּר הַשִּׁבְחָ שְׁשִׁמַּחִים בְּחִדּוֹת גִּאֲלַת אֲדוֹנָם. אֲזַ בָּאִים וּמוֹדִים לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל כָּל אוֹתָם נְסִים וּגְבוּרוֹת, וּמוֹדִים לוֹ עַל הָעַם הַקָּדוֹשׁ, שֵׁישׁ לוֹ בְּאַרְץ שְׁשִׁמַּחִים בְּשִׁמְחַת הַגִּאֲלָה שֶׁל אֲדוֹנָם.

אֲזַ מִתְנַסֵּף לוֹ כַּחַ וּגְבוּרָה לְמַעֲלָה, וְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹתוֹ סְפוּר נוֹתְנִים כַּחַ לְרַבּוֹנָם, כְּמוֹ מֶלֶךְ שְׁמוּסִיף כַּחַ וּגְבוּרָה כְּשִׁמְשִׁבְחִים גְּבוּרָתוֹ וּמוֹדִים לוֹ, וְכָל־פּוֹחַדִּים מִפָּנָיו, וּמִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ עַל כָּל־כָּל־לֶכֶן יֵשׁ לְשִׁבְחָ וּלְדַבֵּר בְּסְפוּר זֶה כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר. חוֹבָה עַל בֶּן אָדָם לְדַבֵּר תָּמִיד לְפָנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וּלְפָרְסָם אֶת הַנֶּס, בְּכָל אוֹתָם נְסִים שֶׁעָשָׂה.

וְאִם תֹּאמַר, לָמָּה זֶה חוֹבָה? וְהִרִי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל, כָּל מַה שֶׁהִיָּה וְשִׁיְהִיָּה לְאַחַר מִכֵּן? מִדּוּעַ פָּרְסוּם זֶה לְפָנָיו, עַל מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, וְהוּא יוֹדֵעַ? אֵלָּא וְדַאי צָרִיךְ אָדָם לְפָרְסָם אֶת הַנֶּס וּלְדַבֵּר לְפָנָיו בְּכָל מַה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, מִשּׁוֹם שֶׁאוֹתָם דְּבָרִים עוֹלִים, וְכָל הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה מִתְכַּנְּסֶת, וְרוֹאִים אוֹתָם וּמוֹדִים כָּל־כָּל־לֶכֶן לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִתְעַלֶּה כְּבוֹדוֹ עֲלֵיהֶם לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה.

פניני הזוהר מסכת עבודה זרה - דף עו

וְלָפִי שְׂרָאִינוּ שְׁצָרִיכִים לְפָרְסָם הֵנִס, עַל כֵּן אָנוּ מְפָרְסָמִים
הֵנִס, שְׁבָרוּךְ ה' בְּדוֹרָנוּ בְּאֵלֶּף הַשִּׁישִׁי מְסִימִים בַּפֶּעַם
הַשִּׁישִׁית זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ. וּכְבָר אָמַר אֶחָד מִן הַצַּדִּיקִים
שְׁבָדוֹר עֲקֻבְתָּא דְמַשִּׁיחָא, יִהְיֶה קָשָׁה לְהֶאֱמִין בְּהַקָּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כִּמוֹ לְטַפֵּס עַל קִיר חֲלָק, וְאָמַר עַל כֵּךְ, שְׁכֵמוּ
בְּמִבְחָן שֶׁל אֱלֹהֵינוּ בְּהַר הַפְּרָמֶל, גַּם הַפֶּעַם תִּרְדַּ אִישׁ מִן
הַשָּׁמַיִם, אֲךָ הַפֶּעַם תִּרְדַּ לְצַדִּים שֶׁל נְבִיאֵי הַבַּעַל, וְרַק מַעוֹט
יַחֲזִיקוּ בְּאַמוּנָה... וְכֵן לְהַחֲזִיק בְּאַמוּנָה יִהְיֶה קָשָׁה כִּמוֹ
לְטַפֵּס עַל קִיר חֲלָק...

וְאַם יֵשׁ בְּדוֹרָנוּ כָּל כֵּךְ הִרְבָּה אֲנָשִׁים שֶׁסִּימוּ זוֹהַר הַקָּדוֹשׁ,
וְדָאִי שֶׁהוּא גַם, בְּזָכוֹתוֹ שֶׁל רֶשֶׁב"י עָלָיו הַשְּׁלוֹם,
וְצָרִיכִים לְפָרְסָמוֹ עוֹד וְעוֹד, שְׁרֶשֶׁב"י הֵכִין רְפוּאָה לְמִכָּה,
וְהֵכִין לָנוּ אֶת הַזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ כְּדֵי שְׁנוּכַל לְהַתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה
וּלְזָכוֹת לִירֵאת שָׁמַיִם, וְהַעֲקָר לַחֲזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלִימָה גַם
לְרַחוּקִים בְּיֹתֵר כִּידוּעַ.